

I - 78

46

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

026000190091

949.53
012

5

1. ν. x (12)

**ΑΡΧΕΙΟΝ
ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ
ΚΩΣΤΑ ΜΠΟΤΖΑΡΗ**

Τῷ γυῖν ὑποναύαρχῳ Δ. Οὐκ.
Κ. Παπαδοπούλῳ γυῖν
ἑστίν.

ΕΚΔΟΣΙΣ
"ΝΑΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ",
1934

Δρ. Βίβλ. Μουσ. 38269

Σπουδαστήριο Ιστορίας η Χρόνων
Τμήμα: Ξενοδοχ. 1821-Παφός

ΜΟΥΣΕΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ

ΠΑΤΕΡΑΣ

Μοζαμβουζαελ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Παρακολουθῶν τὰς δημοσιεύσεις τῶν ιστοριογράφων, ἀναζωογονηθεῖσας ἐπὶ τῇ ἑκατονταετηρίδι τῆς ἔθνικῆς ἡμῶν ἀνεξαρτησίας, τῶν κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα, τὰ τῆς δράσεως τοῦ Κυβερνήτου Καποδίστρια καὶ τὰ τῆς Βασιλείας τοῦ Ὁθωνος, προβαίνω εἰς δημοσίευσιν τοῦ ἀνεκδότου ἀρχείου τοῦ στρατηγοῦ Κῶστα Μπότζαρη, διὰ τῆς «Ν. Ἐπιθεωρήσεως», ἣτις παρέσχε πάντοτε προθύμως τὰς στήλας τῆς εἰς τοιαύτας δημοσιεύσεις, ἵνα χρησιμεύσῃ εἰς τοὺς ιστοριοδίφας καὶ ιστοριογράφους.

Εἶναι γνωστόν, ὅτι ὁ Κῶστα Μπότζαρη, θανόντος τοῦ ἀδελφοῦ του Μάρκου, ἀναγνωριζόμενος ὡς ἀρχηγὸς τῶν Σουλιωτῶν, ἀπετέλεσε μέλος τῆς «Διευθυνούσης τὰ τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος Ἐπιτροπῆς», διατηρῶν ἅμα τὴν ἀρχηγίαν σώματος, κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα, ἐξ οὗ ἡ ὕπαρξις ἀρχείου σχετικῶς σημαντικοῦ. Μετὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν, ἐπὶ Καποδίστρια καὶ ἐπὶ Ὁθωνος, διετέλεσε στρατιωτικὸς Διοικητὴς, τὸ δὲ ἀρχεῖον του συνεχίζεται.

Τὸ ἀρχεῖον τοῦτο, περιήλθεν εἰς τὴν θυγατέραν του Ἀσπασίαν, σύζυγον τοῦ Ἰωάννου Τυπάλδου Ἀλφονσάτου, ὑφ' οὗ καὶ ἑταξινομήθη, μετὰ δὲ τὸν θάνατόν των περιήλθεν εἰς τὰ τέκνα των, ἐγγόνους τοῦ Κῶστα Μπότζαρη, Καν' Ἀναστασίαν Ἀλεξ. Οἰκονόμου, μητέρα μου, καὶ τὸν ναύαρχον Κωνσταντῖνον Τυπάλδον Ἀλφονσάτον, θεῖον μου, ὑφ' ὧν καὶ κατέχεται.

Μοιραίως τοῦτο ἔχει ὑποστῆ τὴν σχετικὴν ἐκ τοῦ χρόνου φθοράν, ἀλλὰ καὶ τινὰς ἀπωλείας.

Δύναται νὰ καταταχθῇ εἰς 3 μέρη περιλαμβάνοντα :

τὸ Αὐτὸ τὰ ἀφορῶντα τὸν ἀγῶνα τῆς Ἀνεξαρτησίας,

τὸ Βὸν τὰ ἀπὸ τῆς Ἀνεξαρτησίας μέχρι τῆς Βασιλείας Ὁθωνος,

τὸ Γὸν τὰ ἀπὸ τῆς Βασιλείας Ὁθωνος μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Κῶστα Μπότζαρη,

καὶ ἐν παραρτήματι διάφορα ἰδιωτικῆς φύσεως τῆς οἰκογενείας Μπότζαρη.

Τὸ Αον μέρος, ἀναγόμενον κυρίως εἰς τὰ τῆς πολιορκίας τοῦ Μεσολογγίου, παραθέτω αὐτούσιον.

Ἐκ τοῦ Βου μέρους, δημοσιεύω ὅσα παρουσιάζουσιν ἱστορικὸν ἐνδιαφέρον.

Ἐκ τοῦ Γου μέρους ὡσαύτως ὡς γνωστὸν ὁ Κώστα Μπότσαρης ὑπῆρξε μέλος τῆς τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς, ἣτις μετέβη εἰς Μόναχον καὶ προσέφερε τὸ στέμμα εἰς τὸν Ὅθωνα.

Ἐκ τοῦ παραρτήματος δημοσιεύω ἐλάχιστα μόνον.

Ἐπιμετοδότης Δ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΜΕΡΟΣ Α'
1822 - 1828

1822

Διοίκησις Προσωρινή (1)

ἡ Γερουσία τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος
τῷ Γενναίῳ χιλίαρχῳ Κυρίῳ Ἀνδρέᾳ Γριβόπουλῳ.

Ἡ τοπικὴ συνέλευσις ἡ ἐν Βραχωρίῳ συγκροτηθεῖσα, πληροφορη-
μένη διὰ τὰς ἀρετάς σου, καὶ τὰς ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας ἀνδραγα-
θίας σου, ἐξελέξατόσε διὰ τῶν πρακτικῶν αὐτῆς χιλίαρχον τῆς Δυτικῆς
Ἑλλάδος, κατὰ τὸ ἀντίγραφον ὁποῦ σᾶς συντροφεύεται.

Ἐφ' ᾧ σὲ συγχαίρομεθα διὰ τὸ ἀξίωμα τὸ ὁποῖον ἡ πατρις σᾶς
ἐνεπιστεύθη, σὲ ἐνθυμίζομεν, ὅτι χρεωστεῖς πίστιν καὶ ὑποταγὴν πρὸς
τὴν Διοίκησιν, καὶ πρὸς τὸν στρατηγὸν σου καὶ ζῆλον ὑπὲρ τῆς κοινῆς
σωτηρίας.

Μετέρχου τὸ ἐντιμον τοῦτο ἐπάγγελμα, μὲ τὸν γνωστὸν ζῆλον καὶ
προθυμίαν σας καὶ ἐρῆσο εὐδοχιμων.

Ἐν Βραχωρίῳ τῇ 22 Φεβρουαρίου 1822

Ἡ σφραγὶς τῆς γερουσίας τῆς
Δυτικῆς Ἑλλάδος 1821

Ὁ Βουλευτὴς
Φότο μπόμπορης
διὰ τὸν Ἐκλ. Πρόεδρον
Γεώργιος Πραΐδης
Πάνος γαλάνης
Γεωργάκης μαυρομιχάλης
Χρηστάκης σταΐκος
ἀναγνώστης Καραγιάννης
ἀναγνώστης μιτσαγριωτάκης
ἀντύπας ἀναστάσιος
Ἰωάννης Τρικούπης
μέτζος φραγγούλης

Ὁ ἀρχιγραμματεὺς
Ν. Λουριώτης

Διοίκησις Προσωρινή (2)

ἡ Γερουσία τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος

Πρὸς τὸν γενναῖον χιλίαρχον Κύριον Ἀνδρέαν Γριβόπουλον.

Σᾶς εἰδοποιοῦμεν ὅτι διὰ νὰ πηγαίνουν τὰ πράγματα κατὰ τὴν τά-
ξιν καὶ νὰ κάμνη καθένας τὸ χρέος του, ὁποῦ νὰ μὴν ἀκολουθοῦν λά-
θη, ἐψηφίσθη Ἐπουργὸς τοῦ Πολέμου ὁ Κύριος Ἴβος ῥήγας τοῦτο
εἶναι τὸ ὄργανον τῆς Διοικήσεως εἰς ὅλα τὰ πολεμικὰ ἐπιχειρήματα, καὶ

μέ τὴν εὐγενείαν του εἰς τὸ ἐξῆς ἔχετε νὰ ἀνταποκρίνεσθε διὰ τὰς πολεμικὰς ὑποθέσεις, καὶ αὐτὸς ἔχει νὰ σᾶς ἀποκρίνεται. ἡ ὑπογραφή του, ὡς πρὸς τὰ στρατιωτικὰ πράγματα, εἶναι ὡς ὑπογραφή τῆς Διοικήσεως καὶ διὰ τοιοῦτον θέλετε τὸν γνωρίση.

Ἐκ τοῦ Παλατίου, ἐν Βραχωρίῳ τῇ 28 Φεβρουαρίου 1822

Σφραγὶς ἔχουσα εἰς τὸ μέσον
ταῦρον καὶ πέριξ ἀναγεγραμ-
μένον «1821. Γερουσία τῆς
Δυτικῆς Ἑλλάδος»

Διὰ τὸν ἐκλαμπρότατον Πρόεδρον
Γεώργιος Πραϊδης
Πᾶνος γαλάνης
Χρηστάκης σταίικος
Πάγκος Καραγιάνης
Ἄντύπας ἀναστάσιος
Ἰωάννης Τρικούπης
Γεωργάκης Μαυρομιχάλης

Ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Πολέμου
ἦβος ῥήγα

Διοίκησις Προσωρινή (3)

Ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Πολέμου

Πρὸς τὸν Γενναῖον χιλίαρχον κύριον Ἀνδρέαν Γρηβογιώργον.

Ἐσῶθεν σᾶς συντροφεύω γράμμα τῆς Σεβαστῆς Γερουσίας, παρὰ τοῦ ὁποίου πληροφορησθε ὅτι εἶμαι ἐπιφορτισμένος εἰς ὅλας τὰς ὑποθέσεις τοῦ Πολέμου. κρίνω χρέος μου νὰ σᾶς εἰδοποιήσω διὰ τὸ ἐξῆς ἔχετε νὰ ἀνταποκρίνεσθε μετ' ἐμὲ διὰ τὰς ὑποθέσεις τοῦ Πολέμου, ἐγὼ δὲ θέλω λάβῃ τὴν φροντίδα νὰ παρησιάζω εἰς τὴν Διοίκησιν ὅλα τὰ ζητήματα σας καὶ νὰ σᾶς ἀποκρίνομαι κατὰ τάξιν.

Ἐν τοσοῦτῳ ὑγειαίνετε
σᾶς ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς

Βραχωρί τῇ 2 Μαρτίου 1822

Ὁ ὑπουργὸς τοῦ Πολέμου
ἦβος ῥήγα

Διοίκησις Προσωρινή (4)

ἡ Γερουσία τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος.

Πρὸς τὸν Γενναῖον χιλίαρχον κύριον Ἀνδρέαν Γρηβογιώργον.

ἀποκρινόμεθα εἰς τὸ ἀδελφικὸν σας τῶν 27 τοῦ περασμένου μηνός.

Ἐπειδὴ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἡ διοίκησις θέλει ἔχει φροντίδα εἰς ὅλα, ἐπῆρε μέτρα καὶ διὰ τὴν Γενναϊότητα σας, διὰ νὰ προφθάσῃ μετ' ὅλα τὰ χρειάζόμενα. Λάβετε κατὰ τὸ παρὸν ἕν φέρτωμα φυσέκια, τὰ ὁποῖα θέλετε φυλάξῃ, διὰ νὰ τὰ μεταχειρισθῆτε ἐν καιρῷ ἀνάγκης, καὶ νὰ μὴ γείνη πλέον κατάχρησις. ὁμοίως καὶ περὶ ζωοτροφίας ἐλάβομεν μέτρα

καὶ ἐδωρήσαμεν εἰς Μακρομόρος τὸν κύριον Σταθάκη, διὰ ἐπιστάτην ὁποῦ ἡ εὐγενία του τὰ περιλαμβάνη, καὶ νὰ μοιράζη τὰς θρωφᾶς εἰς τὸ στρατεῖμα, θέλομε διορῆσι καὶ εἰς τὸ μέρος τῆς Βόνιτζας, παρόμοιον ἐπιστάτην, καὶ θέλετε ἀγροικηθῆ, διὰ νὰ λαμβάνετε, ἢ ἀπὸ τὸ ἔν, ἢ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τὰς θρωφᾶς σας κατὰ τάξιν. σταθῆτε μὲ γενναιότητα, καὶ ἀπόφρασιν Ἑλληνικὴν, καὶ ἀραδικῶς ἐμβαίνουν ὅλα εἰς τὰξιν ὥστε εἰς τὸ ἔξῃς, καὶ τὸ στρατεῖμα θέλει μείνῃ εὐχαριστημένον καὶ τὰ πράγμα-τά μας θέλουν λάβῃ μορφὴν καλητέραν, ὑπὸ μίαν χριστιανικὴν Ἑλλη-νικὴν Διοίκησιν. Ἐν τοσοῦτῳ ὑγείαινε.

Βραχῶρι τῇ 2 Μαρτίου 1822

Σφραγὶς τῆς γενοσῆς τῆς
Λυτικῆς Ἑλλάδος 1821

Σᾶς ἀσπαζόμεθα ἀδελρικῶς
διὰ τὸν ἐκλαμπρότατον Πρόεδρον
Γεώργιος Πραΐδης
Πάνος γαλιάνης
Χρηστάκης σταΐκος
Ἀναγνώστης Καρυγιάννης
Ἀντύπις Ἀναστάσιος
Ἰωάννης Τρικούπης
Ἀναγνώστης Ἀθάνασ
Γεωργιάκης Μαυρομυχάλης.

(5)

Τιμιά κυρὰ θεία μου μάρο Προσκυνῶ

Ἐλαβον τὸ γραμματάκι σου ἐξίρηκα τὴν ὑγείαν σας καὶ τὰ γρα-φόμενα ἐκατάλαβα. Ἴδοῦ λοιπὸν ὁποῦ γράφω καὶ τοῦ πανιεροτάτου δε-σπότη καὶ κυρίου Ἰωάννη μελὰ νὰ μὴν σᾶς κοποῦν τὰ ἔξοδα καὶ ἐγὼ εἶμαι ἔτοιμος νὰ τὰ ἀποκριθῶ νὰ σᾶς γράφω εἰς πλείτος διὰ τὴν ὑπό-θεσιν τῆς Πατρίδος δὲν εἶναι χρεια ἐπειδὴ καὶ γράφω τοῦ πανιεροτά-του καὶ ὁ κύριος μελᾶς θέλει σᾶς τὰ εἰπῆ. ὅμως σᾶς γράφω διὰ ἐβγῆτε ἀπὸ κάθε ὑποψίαν ὅτι ὁ Κόστας μὲ τοὺς ἐπολοῖτους σουλιότις, μετὰ τὴν παρῆδοσιν τοῦ σουλίου ἀπέφρασεν εἰς κεφαλωνιάν καὶ ἐκεῖ ἐβρίσκε-ται καὶ μάλιστα τοῦ ἔγγραφα ὁποῦ νὰ κάμῃ κάθε τρόπον νὰ ἀπερῆσῃ μὲ ὄλην τὴν φαιμίλια τὸν καπετὰν λιόλιον καὶ μὲ τὸν θανάσῃ διὰ αὐτοῦ ὅτι εἰς τὴν στερεὴν ἐδῶ δὲν εἶναι τρόπος νὰ τοὺς ἀφήσουν νὰ εβγοῦν. Σᾶς ἔχω γράφει καὶ ἄλλαις φοραῖς πλὴν ὡς φαίνεται δὲν θὰ ἔχετε λά-βει καθὼς καὶ τὰ ἰδικά σας γράμματα ὁποῦ καίουν ἀπὸ δύο τρεῖς μῆ-νες καὶ ἕστερα τὸ λαμβάνω. Ὁ νοῦτζος σᾶς προσκυνᾷ καὶ καλὰ εἶναι αὐτὰ ὁποῦ μού γράφετε τὰ ἔλαβα ἀπὸ τὸν καρυβοκῆρην καὶ τὰ γράμ-ματιὰ σας νὰ μὴν μοῦ λείφουν. τὰ παιδιὰ νὰ μὴν ἀποκοποῦν ἀπὸ τὸ

σχολειον. ἀπο ἐδῶ δια ἑμένα κανένα νὰ μὴν ἔχετε. ὅλους τοὺς ἰδικούς
μας μεγάλους καὶ μικροὺς τοὺς ἀσπάζομαι καὶ μένω

1822 νοεμβρίου 1
μισολογκιον

ὁ υἱός σας
μάροκο μπότζαρις.

Ἐγὼ ὁ Βασίλειος Γούδας ταπεινῶς

σᾶς προσκυνῶ κυρὰ μάρο νὰ ὀποῦ ξαναγράψω τοῦ κυρίου Ἰωαννου
μελᾶ διὰ τὰ σαράντα τάλαρα ὀποῦ μὰ σᾶς τὰ δώση ὅτι δὲν ἤμπορῶ νὰ
γίνω τοῦρκος νὰ προσκυνήσω διὰ νὰ Πιάσω τὸν γιάννη φίλη νὰ μοῦ
τὰ δώση καθὼς γράφει ὅτι ὁ γιάννης φίλης ἔτούρκεψεν.

Τῇ σεβαστῇ μοι θείᾳ κυρίᾳ Μαρίᾳ Μπότζαρη

Ἄγκωνα.

[Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Κυρία θεία σέ προσκυνῶ.

Προσκαρῶς ἐδέχθην τὸ ποιητόν μοι γράμμα σου, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐ-
 χάσθη μαθὼν διὰ τὴν ἀγαθὴν ὑγίαν σου, καὶ γὰρ ὑγιαίνω. Μὲ μεγάλην
 μου ἀπορίαν εἶδον νὰ μὲν γράφῃς ὅτι δὲν ἔλαβες κανένα γράμμα μου,
 ἐνῶ σὰς ἔστειλα τρία τέσσαρα καὶ κατ' εὐθείαν καὶ διὰ μέσου Κορφῶν.
 Τὴν ἄλωσιν τῆς Πατρίδος μας πρὸ καιροῦ στοχάζομαι τὴν ἐμάθατε.
 Ἐγὼ ἐπειδὴ καὶ ἔλλειψα ἀπὸ τὸν ἀποκλεισμόν τῆς Πατρίδος μας, ἡ τύ-
 χη μὲ ἔφερε καὶ ἀποκλείσθην εἰς τὸ μεσολόγγι, καὶ ἐπολιορκήθημεν ἐ-
 βδομήντα πέντε ἡμέραις, πολεμούμενοι μὲ μεγάλην ὀρμὴν ἀπὸ τοὺς
 ἐχθρούς, εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα ἔκαμον καὶ ἓνα γιουρούσι, πλὴν δὲν ἐκα-
 τώρθωσαν τίποτε ἐσκοτώθησαν ἕως τετρακόσιοι καὶ ἐτράπησαν εἰς τὰ
 ὀπίσω. μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας, ἔπειτα ἀπὸ τὸ γιουρούσι, αἰφνυδῶς τοὺς ἐ-
 νέπεσε πανικὸς φόβος καὶ διὰ νυκτὸς ἔφυγαν, ἀφίνοντες τὰ κανόνια,
 τζιουπχανέδες, τζατήρια καὶ ὅλα τὰ πράγματα τοὺς καὶ ἐστάθησαν εἰς
 Βραχώρι, ἐκεῖ ἔμειναν τριάντα σχεδὸν ἡμέρας ἀποκλεισμένοι ἀπὸ τὸν
 Ποταμὸν καὶ ἀπὸ τὰ ἔδικά μας ἀσκήρια πέριξ, ἔκαμον πολλοὺς ἀκρο-
 βολισμούς, καὶ ἐσκοτώθησαν ἀρκετοί, καὶ τέλος πάντων μὲ μανιώδη ἀ-
 πόφασιν ἐπέρασαν τὸν ποταμὸν, ὅπου ἐπνίγησαν περίπου ὀκτακόσιοι,
 καὶ δίχως νὰ σταθοῦν πουθενὰ ἐτραβήχθησαν εἰς Βόνιτζαν, πλὴν καὶ
 ἐκεῖ δὲν θὰ σταθοῦν. Ὁ χασμὸς τοὺς εἰς ὅλην τὴν ἐκστρατείαν ταύτην
 ἔγινεν ἀπὸ χιλιάδες τρεῖς καὶ ἐπέκεινα, μέχρι τοῦδε ἡ θεία χίρις μᾶς ἐ-
 βοήθησεν, οὕτω καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἄμποτε. Τὸ μηνιαῖον ὅπου σὰς ἐμβάζει
 ὁ μητροπολίτης Ἰγνάτιος σὰς ἀρκεῖ, λοιπόν, σταθῆτε ἐν ἡσυχίᾳ νὰ ἰδῶ-
 μεν ἀκόμη κανένα δὺμ μῆνες καὶ κατὰ τὴν ὁδηγίαν τοῦ καιροῦ, τότε
 σὰς γράφω καὶ βγέnete. Θεόδεν δὲ ὑγιαίνετε.

τῇ 11 Φεβρουαρίου 1823

μεσολόγγι

ὁ εἰὸς σας

μάρκο μπότζαρις

ὁ καπετὰν νότις κόστας λιόλιος καὶ θανάσης καὶ εἰ δέσπω καὶ ο νικο-
 λάκις καὶ διμιτρις εἶνε εἰς κορφούς καὶ εἶνε καλὰ καὶ τοὺς ἔγραψα διὰ
 νὰ ελθοῦν ἐδὸ ἀφίνοντας μόνον τιν δεσπο εἰς κορφούς

κε εγο νουτζο σας προσκυνο κε γερεψα απο το λαβομα κε τορα
 σαν θελει ο θεος (1)

Τῇ σεβαστῇ μου θείᾳ κυρίᾳ Μαρίας Μπότσαρη

Ἀγκώνα

(1) Ἐλλείπουν 3 ἢ 4 λέξεις ἐξ ἀποκοπείσης γωνίας τοῦ χάρτου.

(1)

Ἀδελφέ μου

Ἴδοῦ τὸ συστατικόν. σ' ἐπιστρέφω καὶ τὸ γράμμα τοῦ ἀγνωρίστου ἄνεμιου σου. διὰ τὴν ἄλλην σου ὑπόθεσιν ἔγραψα, καὶ σοῦ ἔστειλα τὴν ὁμολογίαν.

Δευτέρα

ὁ ἀδελφός σου

Α. Μαυροκορδάτος

Πρὸς τὸν στρατηγὸν Κύριον Κ. Μπότσαρη

κ.λ.π. κ.λ.π.

(2)

Γενναιώτατε Ἀδελφέ.

Δὲν ἤλιξα ποτὲ νὰ σταθῆτε τόσο ἀδιάφοροι, ὥστε ἀκόμη νὰ μὴν ἐνεργήσετε νὰ εὐκαιρώσι ὁ οἰκία μου. ἔστοχαζώμουν πάντοτε ὅτι νὰ ἦτο εὐκαιρωμένη καὶ διὰ νὰ τὴν πεπιτηθῆ διὰ νὰ τὴν καθαρῆσι καὶ νὰ κάμη καμμίαν ἀναγκαίαν ἐπιδιόρθωσιν τῆς ἔστειλε χθὲς τὸν ὑπασπιστὴν μου Κ. Ἄ. διὰ νὰ τὴν παραλάβῃ, ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἐκτελέσῃ τοῦτο, μού ἀπήντησε ὅτι περὶ αὐτῆς τῆς οἰκίας μήτε λόγος ἐρέθη μεταξὺ Κουντουριώτη Κολέτη Βοτζαρη καὶ γνωρίζω ὅτι ἔχετε φροντίδες πολὲς, τὸ ἄλλο μέρος ὅμως μήτε σκέψεις ἐχρειάζετο μήτε βλάβην ἐπροξενούσεν ἀλλ' οἷτε ταραχὴν νὰ διατάξῃτε εἴτε ἐγγράφως εἴτε προφορικῶς νὰ ἐξέλθωσι οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ.

Ἴδοῦ λοιπὸν καὶ ἐκ νέου σᾶς ὑπενθυμίζω καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ τελειώσῃ ἐντὸς τῆς ἡμέρας . . . . . καὶ νὰ παραδοθῆ εἰς τὸν ἐπὶ τοῦτο σταλέντα ὑπασπιστὴν μου. ἂν δὲ ἐξεναντίας καὶ δὲν τελειώνει εἰδοποιήσατε τὸν ὑπασπιστὴν μου διὰ νὰ ἐξέλθῃ τοῦ Ναυπλίου χωρὶς νὰ ἀργοπορεῖ ματαίως καὶ ἐμποδίζεται ἀπὸ τὰ χρέη τοῦ. Σᾶς ἀσπάζομαι Ἀδελφικῶς καὶ μένω.

ὁ Ἀδελφός σας

Δ. γρίβας

Πρὸς τὸν ἐκλαμ. Κον Κώνσταν Βότζιαρη

Εἰς Ναύπλιον

(3)

Γενναιώτατε Ἀδελφέ!

Προλαβόντος Σᾶς ἔγραφε ὁ Κ. Νάσιος Νίκα περὶ τῆς τοποθετήσεως τῶν ἐδῶ μερῶν, τὴν ἀνικονομισίαν ἐκ τῆς τροφῆς πρὸς τὸν Στρατὸν κ.λ.π.

Ἄνταποκρίθητε εἰς τοῦτο, ὅτι, ὁ Διοικητὴς Τριπόλεως ἔχει τὰς ὀδηγίας δι' ἡμᾶς. χθὲς ὑγοίγαμεν εἰς Τριπολιτσᾶ πρὸς τὸν διοικητὴν (διότι ἔμελλε ἔρχεσθαι καὶ ἡ πόστα) ὅστις μᾶς εἶπεν, ὅτι περὶ τοῦτο δὲν εἶχεν οὐδεμίαν ὀδηγίαν.

Ἄδελφὲ ἡμεῖς μένομεν ἐδῶ πολλὰ στενὰ ὅτι οἱ κάτικοι τῶν ἐδῶ χωρείων εἶναι ἀναχωριμένοι. σιτισμὸς λήπη εἰς ἡμᾶς, ἐκ Τριπολιτσᾶς δὲν οἰκονομοῦμεθα καὶ ἐκεῖθεν διότι εἶναι ἐληπής. Παρακαλῆσθε γὰρ καθυποβάλετε τὴν ἐσόκλιστον εἰς τὴν Γραμματείαν (ἀπὸ τὴν ὁποίαν πληροφορῆσθε) διὰ νὰ μᾶς διατάξῃ εἰς ἄλλα χωρία τοῦ Ἁγίου Πέτρου, τὰ ὁποῖα νὰ ἦναι ἱκανὰ εἰς τὸ νὰ μᾶς βασιτάσουν, ὁ Ἅγιος Πέτρος, καὶ τὸ Καστρί. ἐν ταυτῷ εἶναι καὶ υγιεινὰ. Ἀλλέως δὲν οἰκονομούμεθα. Ἄν ὁμως καὶ τοῦτο δυσκολεύει δι' ἐκεῖ, ἄς μᾶς διατάξῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Τριπολιτσᾶς. ὅτι εἶναι χωριὰ εὐκαιρα.

Ἐν τωσούτοις ἴσως ἀσπαζόμεθα καὶ μένομεν μὲ ὅλην τὴν ἀδελφικὴν εἰλικρίνειαν.

Οἱ ἀδελφοὶ

Αθ. κουτζονίκας

Κων. Βλαχόπουλος

Ιω. Αθ. μπαϊρακτάρης

Πρὸς τὸν Γενναίωτατον στρατηγὸν Κ. Κώσταν Μπότσαρη
Μέλος τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς κ.λ.π.

Εἰς Ναύπλιον

Περίοδ. Γ.

ἀρ. 45

(4)

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον

Δηλοποιεῖ, ὅτι χρεωστοῦνται εἰς τὸν στρατ. Κώσταν Μπότσαρη καὶ εἰς τοὺς ὑπ' αὐτὸν γρ. ἑννέα χιλιάδ. διακόσια δεκαεξὶ καὶ παρὰ πέντε ἀρ. 9216.5 πρὸς ἐξόφλ. τῆς ὑπ' ἀριθ. 1135 διαταγῆς τοῦ Ὑπουργ. τῆς Οἴκον. τῆς δὲ ἐξοφλ. σιτηρεσιῶν τῶν ὑπ' αὐτὸν στρατιωτῶν ἕως τέλους ἀπριλίου κατὰ τὸν ἐκτεθημένον λογαρ. ὡς ἐφεξῆς

Τῷ στρατηγῷ	Θανάση Μπότσαρη	γρ.	698	} = 9216.5
»	Φώτη Παναγιώτη	»	350	
»	Νάσφ Κουτσονίκα	»	257	
τῷ ἀντιστρατ.	Γεωργίῳ Μαλάμῳ	»	347	
»	Γιαννάκη Σουλτάνου	»	206	
»	Βασιλείῳ Γουδέτα	»	144	
τω στρατηγῷ	Μπότσαρη	»	5614.5	

ἡ ὁποία αὐτὴ ποσότης τῶν γρ. ἑννέα χιλ. διακοσίων δεκαεξὶ καὶ πέντε παρδ. θέλει τοῖς πληρωθῶσιν ἀπὸ τὸ ἐρχόμενον δάνειον.

Καὶ εἰς ἔνδειξιν

ἡ ἐπιτροπὴ

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης
Γ. Παπαηλιόπουλος

ὁ Γ. Γραμ.
Ἰωάν. Βιζόλας.

Ἀριθ. 2194

(5)

Ὁ Στρατηγὸς Κῶνστας Μπότζαρης . . . . . Νὰ λήβῃ
ὅσα τῷ χρεωστοῦνται με ὁμολογίαν γρ: 45720
διὰ 335 στρατιώτας ἀπὸ α'. Φεβρ. ἕως τέλος Μαΐου
μῆνας 4 πρὸς γρ: 30 τὸν μῆνα γρ: 40200
15 ἀξιωματικοὺς πρὸς γρ. 50 τὸν μῆνα > 3000
γρ: 43200

Κατεβαίνοιν τὰ κάτωθεν

διὰ 26 στρατιώτας κατὰ τὸν τεσεκερὲν γρ: 4380
Τοῦ Λάμπρον Κάντζιου πληρωμένα > 1260
τοῦ Καντζιου Κῶστα > 1980

7620 γρ: 35580

ἦτοι γρ: ὄγδοῆκοντα μία χιλιάδα καὶ τριακόσια > 81300
Ἐμετρήθησαν ἐξ αὐτῶν γρ: τεσσαράκοντα χιλιά-
δες καὶ ἑπτακόσια πενήκοντα δύο καὶ μισόν,
ἦτοι > 40757.20
> 40542.20

Ἐδιορίσθησαν νὰ πληρωθῶσι εἰς Γαστούνην παρὰ τῆς Ἐπιτρο-
πῆς τὰ ἐπίλιπα γρ: τεσσαράκοντα δύο καὶ μισὸν διὰ ἐξόφλησιν
Μεσολόγγιον

τὴν 22 Ἰουνίου 1824

Α Μαυροκορδατος

(Τ. Σ.)

ΣΗΜ.— Εἰς τὸ Ἀρχεῖον τοῦ ἔτους 1824 περιλαμβάνονται πλείστα δικαι-
λογητικὰ δαπανῶν τοῦ σώματος τοῦ στρατηγοῦ Κῶστα Μπότζαρη, ἀνάλογα πρὸς
τὰ συμπεριλαμβανόμενα εἰς τὸ ἔτος τοῦτο.

1825

(1)

Ἐξοχώτατε στρατιγε χαιρε

με προσκυνιτον μου σου φανερωνο της απερασμενες οπου ερθιουνε τα παλικαρια σου και εσκοτοσαν δυον γελαδια κε τους εδωκαμε τρια αλογα για να τους φορτοσουνε. κε μας εστιλανε τα διου πισο κε το αλο το εστιλανε στο πλατανου για να φερι το τζιπεανε κε σε παρακαλο στρατιγε να καμης σφιξι ενα σιπαμπι για τη ζουγι σου μπα και το εδινανε πισο οτι δεν εχι αλο τιποτας

κε μενου

1825 Γεναριου 13

θανασις
δελιγιανοπουλος

(2)

Ἐξοχώτατοι καὶ ἀνδρείοι στρατηγοὶ

τοῦ ἐν Σαλόνον Ἑλληνικοῦ στρατοπέδου.

σᾶς ἰδοποιῶ εἶναι ἀρκεταῖς ἡμέραις ὅπου σᾶς ἐγράψαμεν μὲ τὸν καπ. ζήσιμον χατζόπουλον γενικὸς καὶ μερικὸς διὰ τὸ ἀσπικωμά τοις διὰ τὰ ἐδῶ μὴν ἠξείροντας τὴν καταστροφὴν καὶ ριζελίκι τῶν αὐτοῦ τούρκων,

βράδην ἐλάβομεν τὸ ἀδελφικόν μοι γράμμα σας καὶ ἐπληροφορήθημεν διὰ τὴν φυγὴν τῶν ἐχθρῶν. δὲν ἐλπίζομεν νὰ τοὺς εὐχαριστήσοιμεν κάμνοντας τὴν χαρὰν, ὅλαις τὰς μπαταρίαις ὁμοίως καὶ τῶν ψιλῶν φωτιῶν. ὅστε ἐγένεν ὁ οὐρανὸς ἀντάρα, ὅπου ἐλπίζομεν καὶ εἰς τὸν χαμόν του κιονταχῆ, νὰ γεννῆ διπλάσιον. δὲν ἀμφιβάλω ὅτι τώρα ἦσθε εἰς τὸν δρόμον, ὅπου ὅσον γλήγωρα τόσον καλῆτερα, καὶ σᾶς προσμένομεν ἐξάπαντος, ὅλλα τὰ σώματα καθὼς εὐρίσκεισθε. καὶ σᾶς βεβαιῶνο ὅπου ὅσοι εὐρίσκοντε ἔξω ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς δὲν θέλει γλύσι (γλυτώση;) οὐδένας διὰ χαμπέρι. βεβαιούσθε καὶ παρὰ τῶν γραμμάτων τῆς ἐξόχου ἐπιτροπῆς καθὼς καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ καὶ μὴν χάνετε καιρὸν μὴν τύχη καὶ μᾶς εὐγῆ ἔξαφνα, καὶ τότε δὲν ἀχρήζει τίποτα. χιλὲς τὸ προῖ μας ἐφθασαν δύο πλοῖα Ἑλληνικά ὅπου, ἡ ἀρμάδα τοῦ μεχμέτ Ἀλλῆ φθασεν εἰς Νεόκαστρον συμποσούμενα εἰς ἑκατόν, φορηγὰ καὶ πολεμικά. ὁ δὲ γέρον μισουλῆς μὲ ὀγδοήκοντα τὸ ἀριθ. πλοῖα πολεμικά στέκει ἀπέξω, προσμένοντας καιρὸν ἀρμόδιον νὰ τοὺς ρικθῆ, μὲ τὰ πυρπολικά του μέσα, καὶ μὲ ἀπόφασιν.

καὶ ἀφοῦ φθιάσητε πρὸς τὸ λιδορίκι, ὅπου τοὺς γράφομεν ὅλων τῶν ἐκεῖ ὀπλαρχηγῶν, οἵτινες καὶ εἶναι ἔτιμοι ὅπου νὰ κινηθῆτε ὁμοῦ ὅπου νὰ χοντρίνη ἡ δύναμις, διὰ νὰ γίνῃ ὁ χαμὸς τοῦ κιονταχῆ καθὼς

πρέπει. καὶ ἀφοῦ ἔλθετε πρὸς τὰ σιμοτενότερα μέρη μᾶς εἰδοποιῆτε καὶ τώτες εὐγάζομε καὶ ἀπὸ ἐδῶ δύο ἀρχηγούς διὰ νὰ ὁμιλήσομεν πῶς νὰ γίνῃ τὸ πρᾶγμα, τὸ ὅποιον σκοπεύομεν διὰ νὰ ἐπιτύχη. μὴν ἔχοντας τὸ Νεότερον μένο με ἀδελφικὸν σέβας

τῇ 4ῃ Φεβρῶ : 825.

ἐκ τοῦ φρουρίου Μεσολογ

ὁ πατριώτης ἀδελφός σας
νοτιήμποτζαρης.

Πρὸς τοὺς Γεναιοτάτους στρατηγούς Κῶνστα Μπότζαρη, Ἰω γκοῦ-
ρα, τοῦσα ζέρβα, γεογκες δράκω, Γεορ. νταγλή καὶ λοιποὺς ὀπλαρχι-
γούς τοῦ ἐν Σαλόνου Ἐλ. Στρατοπέδου Εἰς Σάλονα

(3)

ἔξοχότατε κυριε

ἀγκαλὰ καὶ νὰ εἰμεθα κατηγορημένοι, καὶ οἱ φίλοι μας ἤμπορεῖ νὰ λαμβανουν βλάβην, ὅταν πρὸς αὐτοὺς φαίνονται γράμματά μας, με τὸ νὰ ἐδοθη αἰτία αὐτόθεν καὶ ἐγραψαμεν εἰς ἄλλους, ἐνεθαρρυνα διὰ νὰ σᾶς γράψω, καὶ τὸ σκοπούμενον τοῦ γράμματός μου δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ νὰ ἐρωτήσω διὰ τὴν ὑγείαν σας καὶ νὰ σᾶς βεβαιώσω καὶ διὰ τούτου ὅτι ὅπου καὶ ἂν εἴσθε, ὅπως καὶ ἂν με καταντήσῃ ἡ ἄσματος περιφορὰ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, θέλω σῶζω ἀκμάζουσας τὴν πρὸς τὴν οἰκογένειάν σας ἀγάπην μου καὶ ὑπόληψιν. ἂν δὲν πειράζεις γράψε μου τὴν ὑγείαν σου, καὶ ὅτι ἄλλο κρίνεις εὐλογον. καὶ μένω :

1825 Φεβρουαρίου 5

ὁ πρόθυμος ἀδελφός σας

Ἀνδρέας Ζαήμης

πρὸς τὸν ἔξοχότατον στρατηγὸν κύριον

κῶνστα ποτζαριν

(4)

Κατάλογος τῶν φρονευθέντων εἰς τὴν μάχην τῶν 7 Ἀπριλίου κατὰ τὸ Νεόκαστρο (1825).

- 1 Κουτῆς χιλίαρχος
- 1 Ἀναστάσιος Γούσης χιλίαρχος
- 1 Κύνσιος Πίσκας χιλίαρχος
- 1 Διαμάντης Πίσκας ταξίαρχος
- 1 ζῆσος Ἀργυροκαστρίτης ἑκατόνταρχος
- 1 Βασίλειος Τζιαραβέλλας ἑκατοντ.
- 1 Νάσης Τρομπειτέρης
- 1 Ἰωάννης Σιουφλέκας
- 1 Πέντικος καρφεντζῆς
- 1 Ἰωάννης Ζερβόπουλος
- 1 Κώνστας Γούσης
- 1 Κοτζιος Σιαμούτας

- 1 Μῆτρος Γκέγκας
 1 Γρηγόρης Καμαρίνας
 1 Θανάσης Γιαννιώτης
 1 Γιάννης Κοντούρης
 1 Δῆμος τοῦ Γεώργου Ντούκα, οὗτινος ὁ πατήρ ἐφονεύθη εἰς τὴν
 ἐν Καρπενησίῳ μάχην τῶν 8 Αὐγούστου τῶν 823.
 1 Θεοδώρῃς Παπᾶς
 1 Ἀναστάσιος Ντόντος ἑκατόνταρχος
 1 Κώνστας Πάνος
 3 { 1 Δημήτριος }
 { 1 Ζήσιμος } ῥουμελιῶται τοῦ Κούρτη Ντούφας
 { 1 Παναγιώτης }
 1 Γεώργιος Ἀρτινὸς
 1 Μήτο Κατάρης ἑκατόνταρχος
 1 Κολῶντας Βαριαδίτης
 1 Μιχαὴλ Μποσδωνης
 1 Δημήτριος Κεχαγιᾶς
 28 εἴκοσι ὀκτώ.

(5)

Ἐξοχώτατε καὶ σεβαστέ μοι ἀδελφὲ Κύριε

σίμερης ἔλαβον τὸ ἀπὸ 22 τοῦ τρέχοντος πρὸς ἐμὲ ἀδελφικόν σου ἐχάριον πληροφορηθεὶς ἐξ αὐτοῦ διὰ τὴν ποθητὴν μοι ἀγαθοῦργίαν σου, ὁμοῦ καὶ περὶ τοῦ σχεδίου τὸ ὁποῖον ἀποφασίσετε πρὸς ἀντίκρουσιν τοῦ ἐχθροῦ. Ἴδον νὰ μὲ γράφετε διὰ νὰ σᾶς γράψω ὅσας ἰδίσεις ἔχω ἀπὸ Ναύπλιον, καὶ περὶ τῶν ἀνταρτῶν, ἐγὼ γνωρίζοντας τοῦτο ὡς χρέος μου δὲν ἔλειψα πρὸ ἡμερῶν διὰ τοῦ ἐπήτηδες πεζοῦ ὅπου ἡ ἐπιτροπὴ ἔστειλεν εἰς τὸ αὐτοῦ στρατόπεδον νὰ σᾶς γράψω τὰ ἕως τότε διατρέχοντα καὶ ὅσα ἐκ φήμης καὶ διὰ γραμμάτων εἶχον ἀπὸ Ναύπλιον, δὲν εἰξέρω ὅμως ἂν αὐτὸ τὸ γράμμα τὸ ἔλαβες, καὶ ἐπειδὴ εἶμαι εἰς ἀμφιβολίαν ἐπαναλαμβάνω τὰ ἴδια. Εἰς τὸ περὶ ἀνταρτῶν κεφάλιον καὶ ἀκολούθως ὅσα σήμερον μὲ γράφουν καὶ ἐκ φήμης ἔχω ἀπὸ Ναύπλιον, διὰ τοὺς ἀντάρτας ἔγινεν κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον, ἦλθον ἀναφοραὶ ἀπὸ ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς πελοποννήσου καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς στρατιωτικούς καὶ πολιτικούς. ὁμοίως καὶ ἀπὸ ὅσους στρατηγοὺς ἠπειρώτας εἰρέθησαν εἰς πελοπόννησον. τότε βλέπων αὐτὰ ἡ διοίκησις ἐσυκατένευσεν καὶ ἔστειλεν ἐπιτροπὴ εἰς Ὑδραν ἀπὸ βουλευτὰς καὶ ὀμύλισεν μὲ αὐτοὺς καὶ ἐν ταυτῷ ὀρκώθησαν διὰ νὰ εἶναι πάντοτε εὐπειθεῖς εἰς τὰς διαταγὰς τῆς διοικήσεως, καὶ σύμφωνοι μὲ ὅλους παραβλέποντας τὰ παρελθόντα νὰ τρέξουν ὄλλοι εἰς τὸν παρόντα κίνδυνον, καὶ οὗτος τοὺς ἐμπαρκάρησαν καὶ τοὺς ἤφεραν εἰς Ναύπλιον καὶ ἔκαναν λιτανίαν εἰς

ἐφόδια, φροντίσετε νὰ ἐνδυναμόσετε καὶ τὸ ταμπούρη ὅπου εὐρίσκεται εἰς κλήμα ὅτι θὰ εὐρίσκεται εἰς μεγάλην στενοχωρίαν τροφὰς τοὺς ἐστείλαμεν δὲν εἰξεύρομεν ἂν ἠμπόρεσαν νὰ τὸν λάβουν καὶ ἅμα ὅπου μᾶς ἔλθει ἡ ἴδισις ὅτι τὸν ἔλαβαν καὶ ἠμποροῦν νὰ λάβουν καὶ ἄλλον θέλει τοὺς στείλωμεν ἀμέσως. ῥούμι ἐδῶ δὲν εὐρίσκεται οὔτε μποτίλια, μόλις ἠμπόρεσα νὰ εὔρω κομάτι ῥακὶ καὶ αὐτὸ ὄχι τόσο καλὸ καὶ μὲ μεγάλην δυσκολίαν ἤβρα καὶ αὐτὸ τὸ βουτζελάκι τὸ ὁποῖον ἔχει μέσα περίπου ἀπὸ δύο ὀκάδες καὶ λάβε το ἀπὸ τὸν παρόντα φροντιστὴν καπετὰν γιάνη γκανοῦτα ὁμοίως καὶ τὸ καθάριο τὸ χαρτί, ὅπου μοῦ γάρφεις. μανθάνομε ὅτι ὅλο ἓνα ἐνεργήτε καὶ σινάζονται πληρεξούσιοι ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας νὰ σκεφθοῦν καὶ νὰ ἀποφασίσουν περὶ συνταγματικοῦ βασιλέως καὶ εἶθε νὰ ἐπιτύχει. γράφε μου συνεχῶς ὄλλα τὰ αὐτοῦ διατρέχοντα καὶ πρὸ πάντων διὰ τὴν ποιητὴν μὲν ὑγείαν σου. καὶ μὴν ἔχοντας ἄλλω μὲ ὄλην τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην : εἰς τοὺς ὀρισμούς Σας πρόθυμος

ὁ ἀδελφός σου

χαράλαμπος παπα πολίτης

ἐν Λουτρακίῳ τῇ 24 μαΐου 1825

ὁ γέρο πατήρ μου σῆς ἀσπάζεται πατρικῶς καὶ σῆς εὐχεται ἐκ ψυχῆς. στείλε μου τὸ βουτζέλο ποίσω μὲ τὸν ἴδιον διὰ νὰ σου ματαστείλω ῥακὴν, νὰ τὸ στείλης ὅμως εἰς χεῖρας τοῦ καπετὰν γιάνη γκανοῦτα καὶ αὐτὸς μοῦ τὸ στέλνει ὅστις εἶναι καὶ φροντιστής.

τοὺς Γεναιοτάτους στρατηγούς καὶ ἀδελφούς μου Γεώργιον δράκον Χρηστον φωτομάρα ἀθανάσιον Τούσια ἀδελφικῶς ἐκ ψυχῆς τοὺς ἀσπάζομαι μὲ πόθον φιλῶ τὰ μάτια τους, οἱ συνάδελφοί μου κύριοι νικόλας γκίκα καὶ ἀλέξης λουκόπλος σῆς ἀσπάζονται μὲ πόθον.

(6)

τὴν Γενεώτητά σου ἀδελφικῶς ἀσπάζομαι

κερὸν ἔχομε ὅπου δὲν ἐλάβαμε γράμμα σου νὰ μάθομε διὰ τὴν ὑγίαν σας καὶ ἤμαστε σικλετισμένοι, ὅτε ἦλθε ὁ πέτρο ντόβας ἀπὸ κρᾶβαρη καὶ ἦπε ἐδῶ ὅτι οἱ συντρόφοι σου σὲ ἐξαομάτωσαν καὶ σὲ ἔδειραν διὰ τὸν ολονφὲ καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἠμπορούσαμε νὰ μάθομε, ὅμως ἐπροχτὲς ὅπου ἤμουνα εἰς μεσολόγη ἦδα ἓνα γράμμα σου ὅπου ἐγράφετε τοῦ κυρίου τίτζη μαγγήνα τὸ ὄπιό ἐστάλιθη καὶ εἰς καλάμας. ἐδὸ ἂν ῥοτᾶς διὰ ἐμᾶς ὁ ἰὸς τῆς ποτανοζοήτζας ἐβάλλθηκε νὰ χαλάσῃ τὸ σῶμα τοῦ Σωτήρη λέγοντας ὅτι δὲν ἔχει στρατολογίαν ἀπὸ τὴν διύκησιν καὶ εἰς τὸν κατάλογόν της δὲν εἶναι ἀπερασμένος ὅπου εἶναι καὶ ἄλλοι στρατηγοὶ καὶ ἐκράτησαν τὰ γεμεκλίκια καὶ διὰ τοῦτο ἐπῆγα ἐγὼ ἐκεῖ καὶ ἂν ἐπροβαναν αὐτὰ καὶ ἐγὼ τὰ ἐπρόβαλα τῶν στρατηγῶν καὶ ἐστάθησαν ὅλοι σύμφωνοι διὰ αὐτὸ, καὶ ἔτσι μᾶς ἔδοσαν τὰ γεμε-

κλίμα καὶ ὅτι δὲν ἠμπορέσει ἐκεῖνο δὲν κάνει εἰς ἡμᾶς. ὁ γιοργος παβγέρος δὲν ἦλθε ἀκόμα, δὲν τοῦ δίνουν παρὰ τέτια κυβέρονισι ἔκαμες γράφει, ἀπὸ καλαμο καθημερινῶς ἔρχονται καὶ ὁποῦμε δι-
 οσπίτι σου καὶ εἶναι ὅλοι καλὰ σὰν θέλει ὁ θεός, ὁ ἀδελφός σου
 κωνσταντῆς ἐκεῖ εὐρίσκεται κρατώντας τὸν κόσμον νὰ μὴν προσκινή
 ὅτι ὁ βαρνακιώτης δὲν κάνει ἄλλη δουλιὰ εἰς τὸ μύτικα ὅπου εὐρίσ-
 σήμερον, μᾶς ἦπανε ὅτι οἱ μελεσιαδίτες ἐπροσκήνησαν μαζὴ με-
 κολητζῆ (;) τοῦ Ἀνδρέα ὅμως δὲν τὸ πιστέβομε, σήμερον εἰς τὰς
 ὄρες τῆς νυχτὸς ἔκαμαν γεροῦσι οἱ τοῦρκοι εἰς μίαν τάπιαν εἰς τὸ
 το (;) τοῦ κάστρου εἰς τὴν θάλασσαν ἐδόθη κατὰ ἀνατολικὸν καὶ
 βαν ἐκεῖνο ὅπου τοὺς ἐχρειάζονταν τόσο ὅπου ἐκοκλήνησε ἡ θάλασσον
 τὰ αἵματα καὶ ἐβάσταξε τὸ τουφεκί ἕως τῆς δόδεκα καὶ ἔπιτα ἀνεχ-
 σαν οἱ τοῦρκοι, ὁ σουλεϊμὰν πασᾶς ἰὸς τοῦ Ἰμπραήμ πασᾶ ὅπου
 σκεται εἰς τὸ καστέλο ἀνατολικὸν εχθρὸς μᾶς ἔφερε μονόξила εἰς τῶν
 ραμπάδες, τί θέλει κάμει δὲν ἠξέυρομε, ὅμως οἱ ἔλινες στέκονται με-
 ράγιο καὶ εἰς μεσολόγγι καὶ ἐδῶ, ἐψὲς ἦλθε καὶ ὁ στρατηγὸς ἀλέξ-
 καὶ νικολάκης ἀνεψιὸς μήτζου κοντογιάνη καὶ βασίλης μπορλᾶς εἰς
 σολόγγι, καὶ σήμερον πάνε τὰ καήκια νὰ ἐλθοῦνε κοντογιάνης καὶ
 κος τοῦ . . . ζαμητζῆ καὶ ἐμέτρησε ἑκατὸ χιλιάδες γρόσια καὶ τὰ
 με διορία, εἰς τὰ γισιὰ τοῦ βραχωριοῦ ἐπῆγεν ὁ Ἰσμαήλ πασᾶς
 νιας (;) καὶ ἔκαμαν γεροῦσι με τὰ μονόξила καὶ ἐσκοτώσαν σαρ-
 Τούρκους καὶ ἐπίραν καὶ δύο μονόξила οἱ εἰδικοί μας ἦτανε καὶ ὁ
 δωρῆς σουρῆκης μέσα, ὅμως ἓνα νησι τὸ ἐπάτησαν ὅπου ἦτανε πε-
 ματα καὶ μελίσια μέσα καὶ τὰ ἐπίραν, ὅμως ἀνθρωποὶ δὲν ἦτανε καὶ
 ἔχουν πολιορκημένα, ὅμως δὲν κίνουν τίποτε καὶ ἔρχονται οἱ στρα-
 γοὶ ἀπὸ πέρα, ὁ τζόγκας ἔχει νὰ βγῆ εἰς ξερόμερο μήπως καὶ τοῦ
 βαν τοὺς ζαερέδες, ὅτι ὅλον τὸ ζαερεὶ ἀπὸ καρβασαρά τὸν κουβιλοῦ
 ἀπὸ ἐδῶ τοῦ ἐκόπηκε, ἔρχονται τὰ καράβια τοῦ δήμο Τζέλιου τοῦ
 κόθηκε ἡ ποκοντρία καὶ πάγει εἰς Δεσίνα, ἄλο νέο δὲν ἔχο νὰ φαν-
 σω ἀπὸ αὐτοῦ γράψε μας τὰ τρέχοντα, τὰ ὅσα σου ἔγραφα εἰς μι-
 κανένα δὲν μου ἐμπτίσεις, ὅμως κάθε γουρνάκι διὰ τὴν μιτούλα
 φτει, καὶ μένω

ἀδελφός σας

Γιαννακὸς Γιώτης

τῆ 8 Ἰουνίου 1825

ἀνατολικὸν

ὁ σωτήρης σας ἀσπάζεται καὶ ἐδῶ εἶναι

Τῷ Γενεωτάτῳ στρατηγῷ Κω Καραγιάνη

Δοθῆ ὁθεν τίχει

(7)

Ἐχωριστὲ ἀδελφέ μου στρατηγὲ κώστα μπότζαρη σὲ ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς

ὅτι εἶσαι ἕχωριστὸς ἀδελφός μου αὐτὸ εἶναι φανερόν καὶ τὸ εἰ-
ξεύρει ὁ κόσμος καθὼς καὶ ὁ ἴδιος. τὰ περιστατικὰ καθὼς ἔτρεξαν ἕκα-
τήνησαν τὰ πράγματα εἰς αὐτὸν τὸν βαθμόν, καὶ εἰς τί χάλι μᾶς ἕκα-
τάντησαν σοῦ εἶναι γνωστόν, ὅτι σοῦ εἶμαι χρεώστης καὶ ὑπόχρεως αὐ-
τὸ εἶναι βέβαιον κατὰ τὸ παρὸν ὅμως εὐρισκόμεθα εἰς ἀνοικονομησίαν,
μετὰ ὀλίγας ἡμέρας ἐλπίζομε νὰ οἰκονομηθοῦμε, καὶ γράψετε μοι ποῦ
ὀρίζετε νὰ τὰ ἐμβάσω εἰς Ζάκυνθον εἰς τὴν φαμίλιαν σας, ἢ ὅπου ἄλ-
λοῦ ὀρίζετε.

τὰ πράγματα τῆς πατρίδος μας ἐλπίζομεν εἰς τὸν θεὸν νὰ λάβουν
αἰσίαν ἔκβασιν, μάλιστα οἱ ἐδικοί σας εἶναι πληροφορημένοι τὰ περὶ
τουρκῶν καὶ σᾶς γράφουν, ἡμεῖς φοβηριζόμεθα κατ' ὥραν ἀπὸ τοὺς
τούρκους τῆς πατρίδος ὅτι ὁ Ἰουσοῦφ πασαῦς μελετα νὰ ἀπεράσῃ ἀπὸ
ἐδῶδε διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ ἀνταμώσῃ μὲ τὸν Ἰμπραήμ πασα. γράφετέ μοι
πάντοτε διὰ τὴν ὑγείαν σας καὶ διὰ κάθε ἄλλον μέσον τοῦ Κυρίου ζαΐ-
μη. οἱ ἐδικοί σας σᾶς λέγουν δι' ὅλα καὶ θεόθεν ὑγειαίνετε.

τῇ 11 Ἰουνίου 1825 Γαστούνη

ὁ ἕχωριστὸς ἀδελφός σας
γεώργιος σισίνης

Καγὼ ὁ πολυπαιθὴς ἀδελφός καὶ δοῦλος Κ. Γκίκας σᾶς προσκυ-
νῶ μὲ σέβας.

Τῷ ἕχωχωτάτῳ στρατηγῷ Κυρίῳ Κώνστα Μπότζαρη
Σάλωνα

(8)

οἱ ὑπογεγραμμένοι δίδομεν τὴν ὑπόσχεσιν πρὸς τοὺς συνστρατη-
γούς μας, ὁ μὲν Καραϊσκάκης νὰ δώσῃ τὸ νιζαμι κάθε στρατιώτου λι-
ποτάκτη μὲ πενήντα στρατιῶτες. καὶ ὁ Γούρας νὰ συνάξῃ ὅλους τοὺς
ἀρματωμένους τῶν ἐπαρχιῶν, οὔτε ἂν ἐγὼ ὁ Καραϊσκάκης κάμω κάμ-
μίαν κατήχησιν, ἢ κάμω χιτήρι εἰς κανένα, ἢ πάρω γρόσια ἀπὸ κανέ-
ρα, ὁμοίως καὶ ἐγὼ ὁ Γούρας ἂν δὲν συνάξω τοὺς ἑραγιάδες ὑποσχό-
μεθα (μὲ τὸ κεφάλι μας) (*) καὶ ἔχουν τὴν ἄδειαν νὰ μᾶς πεδεύωσι.

καὶ ἂν δὲν ἔλθωσι οἱ ἀρματωμένοι τῶν ἐπαρχιῶν ὑπόσχομαι ὁ
Γούρας νὰ δίδω εἰς πέντε ἡμέρας εἴδησιν τῶν στρατηγῶν.

Τῇ 22 Ἰουνίου 1825

Μοναστήριον

Ι. Γκούρας
καραισκάκης

(*) Τὰ ἐν παρενθέσει, διαγεγραμμένα διὰ γραμμῶν.

(9)

γενναιότατε στρατηγέ

σήμερον εἰς τὰς 19 τοῦ παρόντος ἔλαβον τὸ γράμμα σας καὶ χαίρων διὰ τὴν ποθητοτάτην μοι ὑγείαν σας, ἐκατάλαβα καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, διὰ τὸ καλὸν ἔργον ποῦ ἔμαθες ὅτι καταγινόμεθα, εἶναι βέβαιον, καὶ αὐτὸ πιασίζομεν, καὶ ὁ θεὸς νὰ τὸ τελειώσῃ, τὰ περικλειόμενα τὰ ἔδωσα εὐθὺς ὁ κύριος ἀδὰμ δούκας σοῦ ἔστειλε καὶ τὴν ἀπόδειξιν εὐθύς, ὁ γγενεράλ ὅσο σᾶς χαιρετῇ, λάβε καὶ τὸ περικλειόμενον ποῦ σᾶς γράφει ὁ ἴδιος, ὁμοίως καὶ ἄλλα δύο ἕνα πρὸς τὸν στρατηγὸν κήτζον τσαβέλα καὶ ἕνα πρὸς τὸν στρατηγὸν καραϊσκάκην, τῶν ὁποίων τοὺς λέγεις καὶ ἐκ μέρους μου τοὺς ἀδελφικούς μου ἀσπασμούς, καὶ μένω

1825. Ἰουνίου 23. Ναύπλιον

τοὺς κυρίους ἀθανάσιον τοῖσιαν
καὶ γούδαν καὶ λοιποὺς πατριώτας
ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς.

ὁ πατριώτης καὶ φιλικὸς σας
φίλος καὶ ἀδελφὸς
Ἀναγνώστης Ἀθανασίου.

Τῷ γενναιοτάτῳ στρατηγῷ κυρίῳ Κόστα μπότζαρη εὐτυχεῖ
εἰς σάλωνα

(10)

Γενναιότατοι Ἀδελφοί!

Τὸ ἀδελφικὸν σας ἔλαβον καὶ εἶδον τὰ γραμμένα. Διὰ νὰ συνάξω τὸν κόσμον ἔστειλα, καὶ πολὺ σφικτὰ ἔγραψα, ὅμως ἀδελφοί εἶναι ἀβέβαιον πότε θὰ φθάσῃ ὁ κόσμος καὶ νὰ γέννωμεν ἀρκετοὶ νὰ πιᾶσωμεν ὅλα τὰ ταμπούρια, ἡμεῖς ὅσοι ἐδῶ εἴμεθα δὲν ἐμποροῦμεν νὰ κρατήσωμεν παρὰ τὸ Μαγαζὶ καὶ τὸ Μοναστήρι, τᾶλλα μένουσι εἴκερα, καὶ πότε μᾶς εἰρήσκει ἢ χρειᾶ δὲν τὸ ἤξεύρομεν, ἐπειδὴ ἐνδεχόμενον νὰ μᾶς ἔλθουν οἱ ἔχθροί, ὁ στρατηγὸς Γεωρ. Λυοβουνιώτης καὶ ὁ Κομναῦς μὲλον ἦτι τοὺς ἐγράφαμεν δὲν ἦλθον ἀκόμη. διὰ τοῦτο ἂν ἴσως δὲν ἀπερνᾶτε ὀγλίγωρα εἰς τὴν γνωστὴν θέσιν, νὰ μᾶς στείλατε ἕνα σῶμα προσώρου ἕως ὅτου νὰ συνάξωμεν καὶ τὸν κόσμον ὅπου ἔστελλαμεν, καὶ νὰ προσέχετε ἂν εἴσθε αὐτοῦ νὰ ἔλθῃτε ἂν ἐμπορέσητε κάμμιν νύκτα νὰ μᾶς εἰργάζεσθε ἂν μᾶς ἔλθουν οἱ ἔχθροί. Ὁ στρατηγὸς Καρραϊσκάκης ἀπὸ τὰ Λιβιάδια καὶ ἔδωθεκεῖθεν ὅπου περιπατοῦν ὁ κόσμος δὲν μᾶς τοὺς ἔστειλεν ἀκόμη νὰ μᾶς φανερώσετε ἂν ἐστείλατε εἰς τὸ γνωστὸν μέρος, καὶ ἂν εἶναι τίποτε ἢ ὄχι, καὶ πότε σὺν θεῷ κίμνετε κίνημα. Τζιτχανὲ ἐδῶ δὲν ἔχω εἰμὴ κατὶ ὀλίγον ὅπου ἐμπορεῖ νὰ μᾶς χρειασθῇ, οἱ μαστόροι δὲν θὰ ἔλθουν εἰς ἐμέ, ἀλλ' αὐτοῦθεν πρέλει νὰ τοὺς

ζητήσετε. στείλλετε καὶ τὰ ἔσωθεν εἰς τὸν κοινᾶν καὶ Γιωρ. Λυοβου-
 νιώτην. μένω ἀσπαζόμενος σας ὁ ἀδελφός σας
 Ἰω. Γκούρας

τῆ 26 Ἰουνίου 1825

δόστε καὶ τὰ εσοκλιστα (*)

Πρὸς

τοὺς Γενναιοτάτους στρατηγοὺς Κ. Μποτζαρη
 Κ. Τζαβέλαν καὶ λοιποὺς ὄπλαρχηγούς

Εἰς τὸ μετόχι.

(11)

γενναιότατε στρατηγέ!

ἡ ἐν Παρισίῳ φιλελληνικὴ εἰταιρεία, γνωρίσασα τὰ ἀνδραγαθήμα-
 τα τῆς γενναιότητός σας καὶ τοῦ μακαρίτου ἀδελφοῦ σας, μοῦ ἐπαράγ-
 γειλε νὰ σᾶς ζητήσω μίαν περιγραφὴν τῶν πολεμικῶν σας πράξεων καὶ
 τοῦ μακαρίτου Μ. μποτζαρη, καὶ δὲν ἀμυριβιάλλω ὅτι θέλετε συγκατα-
 νεύσει εἰς τὴν ἐπιθυμίαν της. ὁ σκοπὸς τῆς εἰταιρείας, ἡ ὁποία εἶναι ὅλη
 ἀφιερωμένη εἰς τὸν ἱερὸν ἀγῶνα τῶν Ἑλλήνων, εἶναι νὰ συνάξῃ τὰς
 πλέον ἀκριβᾶς πληροφορίας περὶ τῶν κατορθωμάτων τῶν ἀνδρῶν, οἱ
 ὁποῖοι ἐσυνείσφεραν εἰς τὴν ἐλευθέρωσιν τῆς πατρίδος σας ἀπὸ τὸν ἀ-
 νυπόφερτον ζυγὸν τῆς τυραννίας καὶ ὕστερον νὰ κηρύττῃ διὰ μέσου
 τοῦ τύπου τὴν δόξαν τῶν Ἑλλήνων εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην, διὰ νὰ
 μείθουν ὅλοι πόσον ἀξιοπαινετὸς εἶναι εἰς τὸν σκοπὸν των καὶ πόσον
 ἐφάνηκαν ἀξιοὶ τῶν προγόνων των.

μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θέλετε ἀκούσῃ τὴν ζήτησί μου, μένω

πρόθυμος φίλος

ὁ στρατηγὸς

A. Roche

Ναύπλιον τῆ 27 Ἰουνίου 1825

Πρὸς τὸν γενναιότατον στρατηγὸν

Κύριον Κώστα μποτζαρη

ὅπου εἰρίσκεται

(12)

γενναιότατε στρατηγέ

λάβε τὸ ἔσοθεν γράμμα τοῦ ἀδελφοῦ μας στρατηγοῦ δήμου σκαλ-
 τζᾶ καὶ πληροφοροῦσιν ἡμεῖς ἀπὸ αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν δὲν εἶχαμε χαμ-

(*) τὸ ὑστερόγραμμα μόνον διὰ χειρὸς τοὺς Γκούρα.

πέρη . . . (1) καὶ ἀνίσως εἶναι ἔτι καθὼς γράφει νὰ τραβίξης χέρι ἀπὸ αὐτὴν τὴν δουλειαν ὅπου γυρεύεις νὰ κάμης, ὄχι καὶ δὲν τραβίξης ἦσαι ὁ ἐνάντιος τῆς πατρίδος καὶ θέλεις τὸν ἀφανισμόν τοῦ ἔθνους μας, ἡμεῖς ἰδοῦ ὅπου (1) καὶ στοχάσου καλὰ τὸ ἀποτέλεσμα καὶ ἀμέσως νὰ μᾶς ἀποκριθῆς περὶ τούτου καὶ θεόθεν ὑγειαίνεις.

1825 Ἰουνίου 28

Οἱ πατριῶται

μετόχι προφήτου Ἡλία

κόστα μποιζαρη
γιοργάκις δράκος
γιοτι νταγκλῆς
τούσια ζέρβας
νικολὸ τζαβέλας
χριστο φωτομάρας

(13)

Γενναιότατε στὴ Κίτσο τζαβέλα!

Ἔλαβον τὴν ἀπόκρισιν τοῦ γράμματός μου ἔγγραφον εἰς ὄλους τοὺς ἀδελφοὺς γενικῶς ἀπὸ τὴν γενναιότητάσου.

Μὲ λέγετε ὅτι ποτὲ δὲν ἐφύλαξα τὴν ὑπόσχεσίν μου, οὔτε καὶ ὅταν ὑποσχέθην νὰ ὑπάγω εἰς τὸ καταφύγι ἐπεῖγα.

Σᾶς ἀποκρίνομαι ὅτι πάντοτε τὴν ὑπόσχεσίν μου τὴν ἐφύλαξα, ὅσον μὲ τὸ συνεχώρησαν τὰ περιστατικὰ καὶ λανθάνεσθε. Λανθάνεσθε ὡσαύτως λέγοντές μοι ὅτι δὲν ἐπῆγα εἰς τὸ καταφύγιον· ἐξεύρετε καὶ οἱ ἴδιοι καὶ ἦσθε μάρτυρες ὅτι ἐν ᾧ καιρῷ ἐτοιμαζώμην νὰ ξεκινήσω μού ἔλλειψαν τόσα ἄρματα. ὁ στρῶς εὐμορφόπουλος διετάχθη ἀπὸ τὴν Σεβ. Ἐπιτροπὴν καὶ ἐγύρισεν, ὁ στρῶς Γριεζώτης ἀνεχώρησεν μὲ τὸν Χον Καλάρην ὅστις εἶχε τοὺς Κριτικούς, καὶ ὁ Δούκας ὡσαύτως, ὥστε δὲν εἶχα κατάστασιν μήτε νὰ τὸ ἀκολουθήσω, καὶ πῶς πλέον ἦτο δυνατόν νὰ ὑπάγω μόνος μου. Μὲ λέγετε ὅτι ὑποσχέθην νὰ τοποθετηθῶ αὐτοῦ· τὸ ἠκολούθησα μετὰ προθυμίας, μόλον ὅτι ἦτο ἡ συμφωνία μας νὰ ὑπάγω εἰς τὸ Καταφύγι καὶ ἐγὼ ἐδῶ ὅπου ἕως τώρα εὐρίσκομαι, ἀλλὰ ὁ στρῶς Γεωρ. Δυοβουνιώτης δὲν ἦλθεν μήτε ὁ Κομιᾶς, ἐφυγε χθὲς ὁ Βελέντζας μὲ ὀγδωήντα.

Διὰ τοὺς ἐπαρχιώτας ὅπου ὑποσχέθην νὰ κυτάξω, δὲν τὸ ἀρνοῦμαι· ἔστειλα δὲν ἦλθον καὶ κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν μου σᾶς ἔδωκα εἴδησιν· δὲν ὑπόσχομαι ὅμως εἰς πέντε ἡμέρες ἐξ ἅπαντος νὰ τοὺς συνάξω, λέγω ἂν ἠμπορέσω· τὸ ἔγγραφόν μου εἰς χεῖρας σας εἶναι καὶ στοχασθῆτε το καλὰ.

(1) λέξις δυσανάγνωστος.

Ἡ ἀδυναμία ἢ ἰδική μου δὲν σᾶς ἐμποδίζει νὰ ὑπάγετε εἰς καταφυγή, ἐπειδὴ τότε εἶναι δυνατόν νὰ σᾶς στείλλω καὶ κανὲν ἀπὸ τὰ ἐδῶ σώματα ἀκόμη βοήθειαν. Διὰ τὰς κοιλοβάταις, ἂν θέλετε νὰ μειδῆτε καὶ τὴν ἰδικήν μου γνώμην, τὸ στοχάζομαι διόλου περιττὸν νὰ πᾶτε ὠφελεῖ περισσότερο νὰ ἔχομεν ἐτούτας τὰς θέσεις καὶ τὸ Καστρί· ὅθεν καὶ ἂν τὸ καταφύγι μᾶς ἔλλειψεν, ἐδικόμας ἂν στείλλετε ἓν σῶμα νὰ πιᾶσωμεν καὶ τὰ ἐπάνω ταμπούρια καὶ ἕτερον ἂν φανῆ πιάνομεν καὶ τὸ Καστρί· ἤξεύρετε πρὸς τούτοις ὅτι μὲ λείπει καὶ ὁ μῆτρος τῆς Γιοταφιλίνας εἰς Δίστομον μὲ κοινὴ ἀπόφασιν σταλμένος ἐκεῖ νὰ τοποθετηθῆ.

Ὅθεν ἐν συντόμῳ, ἂν τὸ καταφύγι πιάνετε ὀγλήγωρα, καλῶς εἰδὲ νὰ στείλετε νὰ πιᾶσωμεν δυνατόν τοῦτο τὰ πόστα, καὶ ἂν αὐτὰ δὲν γίνουν, ἄς ἤξεύρετε ὅτι ὅλα τὰ ἐδῶ σώματα μὲ ἀφίνουν καὶ μένω μοναχός, καὶ ἔστω εἰς εἶδησίν σας· ὑγιαίνετε.

ὁ ἀδελφός σας
Ἰω. Γκούρας

Μοναστηρί τῆ 30 Ἰουνίου 1825

Οἱ ἐπαρχιώτες δὲν ἔρχονται καὶ μῆτε ἀταξίαν καμμίαν εἶδον.

(14)

Γεναιότατοι ἀδελφοί, στρατηγὲ Γεωργιάκη· Καρραϊσκάκη, καὶ στρατηγὲ Κώστα Μπότζαρη, σᾶς ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς.

Μὲ τὸ παρόν μου ἔρχομαι νὰ ἐρευνήσω περὶ τῆς ποθειτῆς μοι αὐτῆς ὑγείας σας, καὶ δεύτερον, χάριτι θεῆς καὶ ἡμεῖς ὑγιαίνομεν ἕως ἄρας. Ἀδελφοί, ὁ παρὼν σᾶς φέρνει γράμμα ἀπὸ πάντας τοὺς ἐδῶ ἀδελφούς, πρὸς τοὺς αὐτοῦ σημαντικούς, φανερώνοντάς σας τὰ ἐδῶ, ὅθεν καὶ ἀπὸ τὸν ἴδιον λαμβάνετε καὶ ἰδιότερον ἐδικόν μου, εἰς τὸ ὁποῖον σᾶς λέγω καὶ ἐγὼ ὡς ἀδελφός. Τοὺς ἐδῶ παληοπερσάνους δὲν τοὺς φοβοῦμαι εἰς τὸ οὐδέν, ὅσον φοβοῦμαι τὴν ἀσυμφωνίαν καὶ ἀκαταστασίαν, διότι ἐδῶ εὐρίσκεται ὅλον τὸ γερὸν τουφέκι τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, καθὼς προχθὲς ἐξελιθόντες μόνον ἑκατὸν Ἑλληνες ἔξω, ἐσκότωσαν τούρκους ἔπιασαν ζωντανούς, πέρνοντάς τους καὶ ἔξη μαρτυρία. Ὅθεν καὶ ἡ γνώμη μου σᾶς λέγω, ὅτι νὰ κάμετε κάθε τρόπον ἀδελφοί, νὰ μᾶς προφθάσετε ἐδῶ μὲ κάμπόσους στείλιαράδες ὅλοι εἰς τὸ γελέκι, ἔρχοντας ἀπ' ἔξω εἰς ἓν μέρος, ὅπου ἐκεῖ νὰ ποιήσωμεν τὰ σηναλά μας, καὶ τότε ἐξερχόμενοι καὶ ἡμεῖς νὰ τοὺς δόσωμεν τοῦ διαβόλου, ἐπειδὴ ἡμεῖς ἂν δὲν τὸν ἐτζακίσωμεν ἀπὸ ἓν μέρος, δὲν ἠμποροῦμεν νὰ τοὺς χαλάσωμεν, καὶ βλάπτοντάς τους ἀπὸ ἓν μέρος, τότε

θέλει τοὺς τρέξομεν πάντως εἰς τὸ κατόπιν, ἢ ὅθεν τὸ καλέσει ἡ ἀνάγκη τῆς Πατρίδος. Ἀδελφοί, ὡς εἰλικρινῆς ἀδελφός σας, λέγω τοῦτο, ἅς ἀφήσωμεν τὰ ἀναμεταξύ μας πάθη εἰς τοιοῦτον κίνδυνον τῆς Πατρίδος, καὶ θέλει ἔλθει μία ὄρα ἵνα φανῆ τὸ δίκαιον ἀπὸ τὸ ἄδικον, καὶ νὰ τὸ λάβῃ ὁ καθείς· ἤδη δὲ ἅς τρέξομεν πάντες κρέμεται ἡ Πατρίς· προχθὲς μᾶς ἐφάνη ὁ ἐχθρικός στόλος, ὁ δὲ ἐδικός μας εἰσέτι δὲν ἐφάνη, παρὶ ἀπὸ μερικά κανόνια ὁποῦ εἰς τὴν θάλασσαν ἔπεσαν συμπεραίνομεν τὸν κατόπιν εἰς τὸν ἐχθρικὸν ἐδικὸν μας, ὡς ἐλπίζεται ἐν τὸς ὀλίγου οἱ θρίαμβοι τῶν θαλασσίων μας. Οἱ θαλάσιοι ἔκαμαν τὸ χρέος τους καὶ ὀλοένα τὸ κάμνουσιν, εἰς ἡμᾶς λοιπὸν τοὺς στεριανούς ἔμεινε τώρα, ὅθεν πατριωτῶν ζήλω κινούμενοι ἅς μὴν καταδεχθῶμεν καὶ ἡμεῖς νὰ μείνωμεν ἐντροπιασμένοι ἀπὸ τοὺς θαλασσίους, ἀλλὰ μία ὄρα ἀρχήτερα, ἅς τὸ δείξωμεν καὶ ἡμεῖς· περιμένοντας λοιπὸν ἀνυπομόνως γράμμα σας, περὶ τῶν αὐτοῦ τρεχόντων, καθὼς καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν γραφομένων μας, ἀσπαζόμενός σας εἰλικρινῶς μένω, μὲ δλην τὴν εἰλικρίνειαν

Ἐν Μεσολόγγι τῇ

α'. Ἰουλίου 1825

ὁ ἀδελφός καὶ πατριώτης

Νικήτας σταματελόπουλος

τοὺς αὐτοῦ στρατηγοὺς καὶ λοιποὺς ἀσπάζομαι.

Πρὸς

τοὺς γενναιοτάτους στρατηγοὺς Γεωργιάκην Καραϊσκάκην, καὶ Κόστα Μπότζαρη

Εἰς Σάλωνα

(15)

Γενναιότατοι ἀδελφοί!

Κατὰ τὸ γραφθὲν σας ἐπρόσμεινα μέχρι σήμερον· δὲν εἶδον ὁμῶς κανέναν νὰ ἔλθῃ οὔτε ἀπόκρισίν σας καμμίαν· εἶδον λοιπὸν ἰδοῦ ὁποῦ σᾶς ἐνθυμίζω καὶ τώρα καὶ γνωρίζω ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐλθῆτε νὰ πιάσωμεν ἐτούτη τὴν θέσιν, καὶ νὰ ἔχω ἀπόκρισίν σας ἂν ἔρχεσθε ἢ ὄχι, διὰ νὰ ἠξεύρω ὅτι δὲν εἴμεθα σύντροφοι, καὶ λάβωμεν καὶ ἡμεῖς τὰ μέτρα μας· μένω

Μονασίρι τῇ 5 Ἰουλίου 1825.

Ἰω. Γκούρας

(16)

Περίοδ. Γ.

Ἄριθ. 493

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Ἡ προσωρινῶς διευθύνουσα τὰ κατὰ τὴν Ἀνατολικὴν
Ἑλλάδα Ἐπιτροπή

Πρὸς

τοὺς Γεν. στρατηγοὺς Κώνστα μπότζαρην καὶ
Γεωργάκην Ἰ. Δράκον.Ἐλήφθη ἡ ὑπὸ τὴν 30 τοῦ παύσαντος ἀναφορά σας καὶ παρετη-
ρήθησαν τὰ ἐν αὐτῇ.

Ἀναφέρεσθε διὰ τὸν χιλίαρχον γιανούσια Πανομάραν, ὅτι νὰ τῷ σταλῆ δίπλωμα ἀντιστρατηγίας καὶ διαταγὴ μὲ ἑκατὸν πενήκοντα ἀνθρώπους στρατολογίας Ἄριθ. 150 : τοῦτο, μὲ ὅλον ὅτι εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἦτον ἀπαράδεκτον, καὶ ὅτι δὲν εἶναι νομικῶς συγχωρημένον νὰ δίδωνται διπλώματα, καὶ διαταγὴ στρατολογίας ἀπλῶς εἰς ἕκαστον· ἀλλ' ἐπιστηριζομένη ἀπὸ τὴν Γεν. περὶ τοῦ χιλιάρχου πρὸς αὐτὴν καλὴν σύστασιν· καὶ ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν δὲν ἀμφιβάλει ὅτι ὁ χιλίαρχος θέλη φανῆ ἄξιος τοῦ νὰ τιμήσῃ τὸν χαρακτῆρα τοῦτε διπλώματος, καὶ τῆς διαταγῆς νὰ ὑποληπτῆ καὶ τὸν χαρακτῆρα τῆς Γενναιότητάς, διότι πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τὸν χιλίαρχον τοιοῦτον συσταίνετε· μὲ ὅλ' αὐτὰ περὶ μὲν τοῦ διπλώματος, ἡ ἐπιτροπὴ ἀποστέλλει τὴν ἀναφορὰν σας πρὸς τὴν σεβαστὴν διοίκησιν· καὶ γράφει ἐν ταυτῷ διὰ νὰ τοῦ σταλῆ· τὴν δὲ διαταγὴν στέλλει ἰμέσως πρὸς τὴν Γενναιότητά του. Ἡ ἐπιτροπὴ, διὰ νὰ στρατολογήσῃ ἑκατὸν πενήκοντα στρατιώτας Ἄριθ. 150 : ὑπὸ τὴν ὄδηγιάν του, ἐκτελεῖ τὰ πρὸς τὴν πατρίδα ἀπαιτούμενα χρέη του.

τῇ 5. Ἰουλίου 1825.

Ἐν Μεγάροις

(Σφραγὶς «Κεντρικὴ
τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος».)

Ἡ ἐπιτροπὴ

νικολάκης Β. γκήκα

Ἀλέξιος λυκόπουλος

Χαράλαμπος Παπαπολίτης

Ὁ Γεν. Γραμματ.

Χαράλαμπος Παπαδόπουλος

(17)

Ἐξοχώτατε Στρατηγέ

ἀλλεπάλληλοι πολεμικαὶ ἀσχολίαι δὲν μὲ ἔδωσαν καιρὸν νὰ σᾶς γράψω· ἀλλὰ καὶ ἤδη γράφων σας περιορίζομαι μόνον νὰ σᾶς εἶπω ὅτι, ἐπειδὴ τὰ πράγματα τῆς Πελοποννήσου ἔχουσιν οὐκατ' εὐχὴν πολεμικῶς, κρίνομεν λυσιτελεῖς διὰ πολλοὺς λόγους νὰ ἀσφαλίσωμεν τὸ

μέγα σπήλαιον, μὲ μίαν ἀποχωρῶσαν στρατιωτικὴν φρουράν. ἔπειδὴ λοιπὸν γνωρίζω τὸν ἐδικὸν σας Καπ.^{αν} θανάσι Τούσαν, ἄξιον νὰ δεχθῆ τὴν ἀρχηγίαν της, Σᾶς παρακαλῶ, καὶ ὡς φίλον καὶ ὡς πατριώτην, νὰ μᾶς τὸν ἀποστείλλετε μὲ ἑκατὸν στρατιώτας ἐν τάχει. ἂν δύσκιλον νὰ λάβῃ ἑκατὸν ἄς τῷ δοθῶσι πενήντα, μόνον νὰ ἔλθῃ τὸ γληγορώτερον. Θυροσούντως ζητῶ ταύτην τὴν χάριν, καὶ δὲν ἐλπίζω νὰ ἀκούσω τὸ ὄχι, θέλει ὑποχρεώσεις καὶ ἐμὲ καὶ πολλοὺς ἄλλους μένω.

10 Ἰουλίου Μεγασπήλαιον
1825

ὁ ἀδελφὸς
Ἀνδρέας Ζαΐμης

Πρὸς τὸν ἐξοχώτατον Στρατηγὸν Κύριον Κῶσταν Μπότζαρη
(18)

Ἐξωχότατε στρατηγέ

σὲ προσκυνοῦμε, καὶ τὴν γραφὴν ἐλαβομεν διὰ λογαριασμόν οἱοῦ νὰ κάμωμε ἀπὸ 11 Μαγίου εἰς πρώτη Ἰουλίου ὅμως ὁ μελᾶς δὲν μᾶς τὸν πιάνει τὸν λογαριασμόν τοῦ Θεοδωράκη ὁμοῦ τὸν λογαριασμόν τοῦ μας ἔδωσε ἀφροῦ καὶ ηῤθα ἕως τὴν σήμερον καὶ μας ἔδωσε τσεκερέ καὶ τὸν στελνομε τῆς ἀφεντιά σας ἀπάνω ὁ καθένας τὸν τσεκερέ του ὅμως τοῦ Θεοδωράκη το ἐκαμμεν εἰς δευτέρῳ ξεχωριστά του καθενοῦ κατανοματικῶς ὡς καθὼς ἐπίραμεν ἀπὸ ενδεκα μαγίου εἰς δεκαεπτὰ τοῦ Ἰουλίου νὰ το ἰδῆτε ἢ ἀφεντιά σας τὸ τί ἔχομεν παρὶς ὁ καθένας μὲ τὸν τσεκερέ τοῦ ἰδίου τοῦ Θεοδωράκη ὁποῦ ἐπέραμεν καὶ ἐδίναμεν, θελομε καὶ τὴν ἀπόκρισίν σας ὅτι οἱ ἄλλοι τζαουσάδες σηκονοῦνται καὶ μας λενε οἱ ἡμεστε. . . . . (1) καὶ ἡμεστε ἐδῶ, νὰ μου στίλουν τα σακιά κάτω οἱ δὲν ἔχω οἱοῦ νὰ βάλω το ἀλεβρι . . . . . (1) ἂν εῤθη καὶ ἐδῶ εἰς 150 ὀκαδες ἀλεβρι ἀκομα, σας ἔτελνω ἀλεβρι ἀπάνω οἱ : 200 νὰ το λαβετε πανος δουλικος προσκυνω σας ἀν φυγωμε εἰς Μεσολογγί θελομε νὰ ξεσυρωμεν τὴν . . . . . (1) εἰς υγιαν της ἐξοχοτητος πανπολλα . . . . . (1).

11 Ἰουλίου 1825

τοῦ ἐξωχωτάτου κοσταμπότζαρη

εἰς Προφήτη Ἴηλη.

Περίδος Γ.

Ἀριθ. 545

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

(19)

Ἡ προσωρινῶς Διευθύνουσα τὰ κατὰ τὴν Ἀνατολ. Ἑλλάδα Ἐπιτροπή.

Πρὸς τὸν Γεν. Φροντιστὴν Κύριον Ἰωάννην Μελᾶν.

Ἐλήφθη ἡ ὑπὸ τὴν 10 τοῦ τρέχοντος ἀναφορά σου, ὁμοῦ καὶ τὰ

(1) Λέξεις δυσανάγνωστοι

ἔσώκλειστα τῶν ἐν Μεσολογγίῳ, καὶ αὐτόθι ὄπλαρχηγῶν. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐπληροφορήθη τὴν κατάστασιν τοῦ Μεσολογγίου ἀπὸ τὸ γράμμα τῶν ἐν αὐτῷ ὄπλαρχηγῶν πρὸς τοὺς αὐτόθι: ἐπληροφορήθη προσέτι, ὅτι οἱ ἀναφερόμενοι Στρατηγοὶ Κίτζος Τζαβέλλας, Γεώργ. Δράκος, Χρ. Φωτομάρας, καὶ Χρ. Πεῤῥαιβὸς μέλλουν νὰ μεταβοῦν πρὸς βοήθειαν τοῦ Μεσολογγίου, καὶ ὅτι ζητοῦν τροφάς, πολεμοφόδια, καὶ σιτηρέσια. Ἄν λοιπὸν κινηθῶσι τροφάς θέλεις τοὺς προμηθεύσει. Πολεμοφόδια δὲν εἶναι κατὰ τὸ παρὸν δι' ὅλον ἐνταῦθα. ἀλλ' ἀπορεῖ μεγάλως ἡ ἐπιτροπὴ, τὰ εἰς τὸ αὐτόθι στρατόπεδον προσταλέντα πολεμοφόδια: 30 : χιλ^{ες}: δεκάρια, τί ἔγιναν : μάλιστα ἡ εὐγένειά σου, ἀφ' οὗ ἐπαράλαβες λογαριασμὸν ἀπὸ τῶν πρώην Φροντιστῆν Ἀναγν. Κεχαγιᾶν, ἠξεύρεις τί ἔγιναν, καὶ ποῖος τὰ ἔχει. ὅθεν ἐπειδὴ μέλλεις νὰ μεταβῆς εἰς τὸ περὶ τὰ Σάλονα στρατόπεδον, ὁμίλησε μὲ τοὺς ὄπλαρχηγούς, καὶ ἐξέτασε τί ἔγιναν τὰ τόσα πολεμοφόδια: καὶ ἂν τις τῶν ὄπλαρχηγῶν ἔχη περισσότερα, πρέπει νὰ τὰ δώσῃ εἰς τοὺς μέλλοντας ν' ἀπέλθουν διὰ τὸ Μεσολόγγιον. καὶ ἀκολούθως ἀφ' οὗ προφθάσουν ἄλλα ἀπὸ Ναύπλιον, ἡ ἐπιτροπὴ προμηθεύει τὸ αὐτόθι στρατόπεδον. Περὶ τῶν σιτηρεσίων ὅπου ζητοῦν οἱ διὰ τὸ Μεσολόγγιον ὄπλαρχηγοί, ἀφ' οὗ ὁμίλησῃ μετ' αὐτῶν τὰ εἰκότα, ὅστις γνωρίζεις τὴν τωρινὴν χρηματικὴν κατάστασιν τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου. καὶ ἂν ἴδῃς ὅτι δὲν καταπίθονται, ἄς ἀκολουθήσωσιν εὐθὺς τὸν διὰ τὸ Μεσολόγγιον σκοπὸν τῶν, καὶ ἄς ἀφήσουν ἓνα ἀνθρωπὸν τους νὰ ἔλθῃ πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν. διὰ νὰ τοὺς ἐξοικονομήσῃ κἂν ἀφ' ὅσα ἐμπορέσῃ τὰ τοῦ ὑστερήματος.

τὴν 14^η Ἰουλίου 1825

ἐν Μεγάροις

(Σφραγίς)

Ἡ ἐπιτροπὴ

Νικολάκης Β. γκῆκα

Ἀλέξιος Λουκόπουλος

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς Χαρ. Παπαδόπουλος

(20)

Περίοδος Γ.

Ἄριθ. 2547

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Τὸ ἐκτελεστικὸν Σώμα

Δυνάμει τοῦ «Ν. τοῦ Νόμου τῆς Ἐπιδιούρου

Διατάττει

Ἀον.—Ὁ κύριος Νικόλαος Μπότζαρης προβιβάζεται εἰς τὸν βαθμὸν τῆς ταξιαρχίας.

Βον.—Τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Πολέμου νὰ ἐνεργήσῃ τὴν παροῦσαν διαταγὴν.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 12 Ἰουλίου 1825

(Τ. Σ.)

τῇ 13ῃ Ἰουλίου 1825

Ναύπλιον

(Σφραγίς)

Ἀριθ. 9104

Πρὸς τὸν γενναιότατον Ταξίαρχον Κύριον
Νικόλαον Μάρκο μπότζαρη

Τὸ Ὑπουργεῖον
τοῦ Πολέμου

Περίοδος Γ.

Ἀριθ. 9660

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Πολεμικῶν

Πρὸς τὸν στρατηγὸν Κ. Μπότζαρη

Ὁ στρατηγὸς κύριος Ἀναγνώστης Καναβὸς κατ' ἐπιταγὴν τῆς σεβαστῆς Διοικήσεως ὑπ' ἀριθ. 9548 διετάχθη νὰπέλθῃ μὲ τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἑκατὸν στρατιώτας ὑπὸ τὴν ὄδηγιαν τῆς γενναιότητός σου.

Τὸ Ὑπουργεῖον σὲ ἰδεάζει ἐγκαίρως περὶ τούτου, ὅπως δεχθῆς αὐτὸν ἐλθόντα, ὀδηγῶν καὶ τοποθετῶν αὐτὸν κατὰ τὴν ἀνάγκην τῆς Πατρίδος.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 13 Ἰουλίου
1825

(Σφραγίς)
(«Μινιστέριον»
(τοῦ Πολέμου»)

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν πολεμικῶν

Α. Μεταξᾶς

Ἀδὰμ Δούκας

ὁ γενικὸς γραμματεὺς

Ἀριθ. 9160

Πρὸς τὸν στρατηγὸν Κώστα μπότζαρη

τὸ Ὑπουργεῖον
τοῦ πολέμου

(22)

Γενναιότατοι Στρατηγοί !

Έλαβα τούς καταλόγους και τόν διορισμόν διὰ νὰ στέλνω καθημερινῶς τὸ ἀλεύρη ὀποῦ γίνονται ὄκα: 600 τοῦ σώματος στρ. Τζαβέλα 1258 τῆς Σώματος τοῦ στρ. Δράκου νταγγλῆ τούστα Ζέρβα Ἀθανασίου Δράκου καὶ Γιώργη Λάμπρου καὶ 220 τοῦ στρ. Δαμαντῆ Ζέρα μὲ τῶν ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τους ὅλοι ὁμοῦ γίνονται 2078 εἰς αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸ οἰκονομήσω καὶ διορῆσετε τοὺς εξουσιάδες σας νὰ μείνουν καθὼς ἦτον ἀλλέως εἶχαμε ὀμιλήσει καὶ οἱ κατάλογοι εἶναι οἱ παρόμοιοι· ἐχθὲς σᾶς ἔστειλα ἀνθρωπον ἐξεπίτηδες καὶ σᾶς ἔλεγα ἐπειδὴ θέλει συκωθῆ ἢ πόστα ἀπὸ ψάθα καὶ θέλει ἀπέραση εἰς Λουτροάκη γιὰ τοῦτο θέλει ἀργήση νὰ ἔλθῃ καίτη καὶ χρειάζεται οἰκονομίας εἰς τὸν Ζαηρὲ ὀποῦ αὐτὰς τὰς ἡμέρας σᾶς ἔδωσα ζῶα δὲν μὲ δίδουν ὁ κόσμος· ἐπῆρεν τὰ μάτια του καὶ ἐχώθησαν εἰς τοὺς βράχους πῶς-θέλει γίνει ἐγὼ δὲν ἠξεύρω καὶ μὲ τὸ προσῆκον σέβας μένω.

ὁ Γ. Φροντιστῆς
Ἰωάννης Μελάς

τῆ 14 Ἰουλίου 1825

Σκάλα Λοκαϊτικῆ

Τοῖς γενναιοτάτοις ὀπλαρχηγοῖς
τοῦ ἐν Σαλώνοις στρατοπέδου.

Εἰς Μετόχι Π. ἠλέου

(23)

Ἐξωχότατε καπετὰν κόστα

σὲ προσκηνῶ, ὅμως τὴν γραφὴν σας ἐλάβομεν κ' ὅτι μας εγγραφεται δια να σικοῦνουμε εμεῖς οἱ τζαουσαδες απανω καὶ νὰ πηγενομε εἰς τὸν φροντιστὴν διὰ νὰ μᾶς καμει τὸν λογαριασμόν ἀπὸ 11 μαγίου ἔως σήμερον καινὰ τοῦ παραδοσομε τον κατάλογον ὅμως μας λεγει ἐγὼ λογαριασμόν του θεοδωράκη δὲν τὸν πηρα και τοῦ εχω νὰ σας δώσω ὅμως τὸν δικόν μου τὸν λογαριασμόν ἀφοῦ και ηρθατες τὴν σημερον σας τὰ εδοσα, ὅμως εκεινου τον λογαριασμόν σᾶς τον ἔστειλαμεν ἀπάνω, ομως και διὰ τὸ καταλογον ὀποῦ μου ἔστειλες νὰ τὸν παραδώσω, του το παρεδωσα και μου λέγει ἐτοῦτον τὸν κατάλογον ὀμοῦ μου ἐπαράδοσες δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸν οἰκονομήσω νὰ τὸ στείλω ἀπάνου μόνον κάθισε να το περιλαμβάνεις ὀσάν τὸ ἔπερνες και ἐμπροστιά, ἔρχεται τὸ ἀλέβρι αὐτοῦ ὀποῦ στέλνομε τὸν παρὸν ἀνθρωπο νὰ εχομε τὴν ἀπόκρισιν τὸ τι νὰ κάμωμε και ημεῖς ετοιμοι ἡμαστε ὅτι νὰ προστιάξετε και εἰς υγεία σας θεόθεν, κὲ ὅλα τὰ σωματα τὰ σουλιώτικα ὅσα εἶναι παρομοίως τοὺς κουβεντιάζω. μ' ἔταξαν ὑπόσχεσιν, και τοῦ Γούρα τοῦ

(στέλεις την κάθε ημέρα δκ. 400 και αὐτοῦνου τουτο βαστάζει και πάν-
τα τοῦ τὸ στέλει.

14 Ἰουλίου 1825

πάνο Τραουσης

δουλικῶς σας προσκυνῶ.

τὸν ἐξωχότατον στρατηγὸν κώστα μπότηζαρη

προσκυνῶ

εἰς Προφητη ἤληα.

(24)

(αὐτόγραφος)

γενεότατε στρατηγε

Ἐφες ἐφιγε ἓνα τουρκόπουλο ὅπου ἦταν με τὸ νακον και ἀφτὸ
ἤξεβρε ὄλα μας τὰ (δυσανάγνωστος λέξις) μας. διὰ τοῦτο πρεια να πα-
ρομε μετρα να ημαστε ετιμοι μην τιχει και τους παρει και ελθουν δια
να τους δωσομε τιν μιτι εἰς το χειρ—μερασε τους στρατιοτι σου καθε
εναν να καθετέ 'στο' τὰμπουρι του να ημαστε ετιμασμένι και μακαρι να
τους φοτιζε ο' διαβολος τους νάρθουν και γλυκώσομε. μένο

1825 Ἰουλίου 17 Μονατήρι.

ὁ ἀδελφο σου

Ἰω Γκούρας

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν ντούσαν ζέρβαν.

(25)

(25)

γενεότατε ἀδελφε

«σήμερα παρελίδα βλεπο και σηκόνετε τὸ στρατευμα οπου ἔχετε
τὰ ἐδω ταμπούρια χορις νὰ μας δωσουν και ἐμας την ἡδισι τὸ αιτιον
ἀγνόο δια τοῦτο φάνεροστε μας διὰ να παρομε και ἐμης μετρα αν δεν
ιχα τὸ παδαρι μου στραμπουλισμένο ἠθενερχομουν ἀφτὸυ δια νὰ ομι-
λίσωμε και νὰ γράψομε και στιν διήκισι και εἰς την ἐπιτροπή διὰ φομι
και τὰ λοιπά. ἐγὼ γνωρίζοντας ἀπὸ Λεβαδιά ἔστράμπουλισα τὸ ποδαρι
μὸν και δὲν μπορῶ νὰ μετατόπισω και κάμετε ὅτι κάμετε και σίλτε νὰ
γραψω και ἐγο, προς τοῦτοις πρεια νὰ κάμομε και αλη σκεψι οτι ἔδο
τὸ γερο ἔσοδι και πειθαναν ο' κοσμος τις διψας και τους κρατο με το
στανιόν οσου να ομιλίσουμε μένο

ὁ ἀδελφός σας

Ἰω. Γκούρας

1825 Ἰουλίου 23

Πρὸς τοὺς γενεοτάτους στρατηγούς κώστα μπότηζαρη

δρακο, ντακλή και λιπουδ

(26)

Περίοδος Γ'.

Λριθ. 9697

Προσωρινή Διοίκησης τῆς Ἑλλάδος
Τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Πολέμου

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κων Κώσταν Μπότζαρη

Ὁ Καπετὰν Γιάννης Κουτζονίκας διατάχθη κατ' ἐπιταγὴν τῆς Σεβ. Διοικήσεως ὑπ' ἀριθ. 10005, ὅπως, στρατολογήσας ἑκατὸν στρατιώτας, ἔλθῃ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν σου.

Τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο ἰδεάζει καὶ τὴν Γενναιότητά σου περὶ τοῦτου, ἵνα δεχθῆς αὐτὸν ἔλθόντα καὶ τοποθετήσης ὅπου ἢ χρεία τὸ καλέσει, καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς Πατρίδος, προμηθεύων εἰς αὐτὸν τὰς ἀναγκαίας τροφὰς διὰ τοῦ φροντιστοῦ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν στρατιωτῶν μετὰ τὴν καταμέτρησιν αὐτῶν.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 24 Ἰουλίου 1825

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν πολεμικῶν

Α. Μεταξᾶς

Αδάμ Δούκας

ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

Δημητριος Σολτέλης (;)

(σφραγὶς μινιστερίου
τοῦ πολέμου)

(27)

Γενναιότατε ἀδελφὲ

Καὶ μὲ τὸν ἀδελφόν σου σοῦ ἔγραψα τὰ τότε τρέχοντα, καὶ τώρα εὐρῶν εὐκαιρίαν δὲν παύω νὰ σοι εἰδοποιήσω, ὅτι κατὰ τὸ παρὸν ὅλα τὰ πνεύματα στέκονται εἰς ἀμνηχανίαν, περιμένοντα νὰ ἴδουν τι τέλος θὰ λάβῃ ἡ ὑπόθεσις τοῦ Μεσολογγίου, προμαντεύω ὅμως κακὰ διὰ τὸ μετὰ ταῦτα, ἐπειδὴ οἱ Πελοποννήσιοι ἀφοῦ διώρισαν ἀρχηγὸν τὸν Κολοκοτρώνην ὅλων τῶν ἐντὸς τῆς Πελοποννήσου στρατευμάτων, θέλουν ὅτι καὶ ὅσοι ῥοιμελιώται εὐρίσκονται ἢ ἔλθουν ἐδῶ νὰ ὑπόκεινται ὁμοίως, πρᾶγμα ὅπου πολλοὶ δὲν ἐλπίζω νὰ τὸ δεχθῶν. Τὸ χειρότερον ὅμως εἶναι, ὅτι ὑποτρέφεται κρύφιον μῖσος ἐναντίον ὅλων τῶν ῥοιμελιωτῶν, πλὴν ὁ Ἰμπραήμης ὅπου καθηται εἰς Τριπολιτζάν καὶ θερίζει, δὲν ἀφίνει νὰ ξεσπάσῃ τὸ πρᾶγμα. Γράφεμου συνεχῶς τὰ αὐτοῦ τρέχοντα, ἂν θέλῃς νὰ καμνω καὶ ἐγὼ τὸ ἴδιον. ὑγίαινε

Ἐκ Ναυπλίου τῇ 30 Ἰουλίου 1825

ὁ πατριώτης καὶ ἀδελφός σου

Γεώργιος Αἰνιάν

Πρὸς

τὸν γενναιότατον στρατηγὸν Κωσταν Μπότζαρη

ὑγιῶς ὅπου τύχοι

(28)

ἀδελφοὶ στρατηγοὶ

Ἔλαβον τὸ ἀδελφικόν σας ἴδον νὰ μου λέγετε ὅτι μοῦ ἐγράψατε διὰ νιστερὰ καὶ διὰ τὸν Γριεζιώτη καὶ τὸ ἐβάρεσα στὸ κουφόν, ἐγὼ ἀδελφοί, μέ τὸν ἴδιον ἄνθρωπον σας σᾶς ἀποκρίθηκα εὐθύς καὶ σᾶς ἔλεγα ὅτι νισταρὰ δὲν ἔχω, ἐγὼ πεινῶ χειρότερα ἀπὸ τὴν Γενναιότητά σας καὶ ζῶ με μούρες καὶ ἀγουρίδες, ἔπειτα μήπως εἶμαι φροντιστὴς νὰ μου ζητοῦν οἱ ἄλλοι, ἐγὼ εἶμαι σύντροφος καὶ λαμβάνω ὅταν λαμβάνετε καὶ ἡ γενναιότητά σας, ὡς διὰ νιστιρὰ ὁποῦ με λέτε εἶδησιν δὲν ἔχω, ἰδοῦ τὰ χωριὰ καὶ ὁ κόσμος καὶ κάμετε ὅτι σᾶς φωτίσει ὁ θεός, ὡς διὰ τὸν Γριεζιώτη ἐκεῖνος δὲν ἔρχεται ὑστερον ἀπὸ ἡμέρας διὰ τὴν κακοθαλασσίαν, ὅταν ὁμως ἔλθῃ τοῦ λέγω καὶ ἄς ἔλθῃ. συσκεπτόμεθα.

τῆ 6 Αὐγούστου

(1825)

Ιω. Γκούρας

(29)

1825 Αὐγούστου 6

Προσκυνῶ

μετὰ τὴν ἐρώτησιν τῆς υἱείαςας εἰδοποίησας καὶ διὰ λόγου μας Θεία χάριτι υἱιένομε κατὰ τὸ παρὸν ἔλαβον τὸ τιμὸν σας καὶ ἐχαρίκαμεν ὅτι ἴστε ὅλοι καλὰ γράφοντες ὅτι δὲν ἐστείλαμεν κανένα γράμμα. ἀπὸ ἐδῶ κανέναν πεζὸς δὲν εἶχεν βγῆ ὅταν ὁμως ἔφηνεν ὁ στρατηγὸς νικῆτας ἔγραψα ὁμως δὲν ἠξεύρω αὐτὰ ἐλάβατε τὰ ἐδῶ τρέχοντα. εἶναι αὐτὰ ὅταν ἤλθαιμεν ἡμεῖς ἐδῶ εὐρήκαμεν ὅλους τοὺς στρατιγοὺς κρυμμένους ἐξ ἐτίας τοῦ Τζιόγκα καὶ Ράγκο ὁποῦ δὲν ἤθελαν νὰ καθήσουν οἱ ὁποῖοι καὶ ἔφυγαν καὶ μᾶς ἄφησαν εἰς μίαν ἀπελπισίαν μεγαλοτάτην ὅτι ἀπόξω τὰ ἠφεραν τὰ χαντάκια καὶ ἐγέμισε τὸ χαντάκι τοῦ κάστρου θὼς θέλετε βεβαιωθῆ καὶ ἀπὸ τὸν ἴδιον πεζὸν ὁποῦ τὰ ἴδεν με τὰ μάτια του καὶ ἐνῶ ἡμεῖς ἐπασχίζαμεν νὰ δυναμώσωμεν τὸ κάστρο μας ἔρχεται καὶ ἡ ἀρμίδα καὶ μᾶς μπάζει (45) σαράνταπέντε λαντζόνια καὶ μυστικὰ εἰσηλθάν εἰς τὴν ντογάνα καὶ μᾶς ἔβαλαν τὰ κανόνια τότε ἀπάνο νὰ βιαστώμεν εἴκοσι χιλιάδες ἀσκέρι ἀπὸ τὴν θάλασσαν καὶ ξεχοριστὰ ἀπὸ τὸ φόβον σόνομε καὶ τοὺς ζαιρέδες καὶ τζιμπιχανέδες λοιπὸν οἱ στρατηγοὶ μας βλέποντας ὅτι ἕνας μίνος ὅπου ἔχει ἔλθει ἡ ἀρμίδα καὶ τὰ ἐδικὰ μας καρῖβια δὲν, ἐφάνηκαν ἀπελπίστηκαν καὶ ἄρχισαν ὁποῦ νὰ ὀμιλοῦν με τοὺς ἀγάδες διὰ πάτα ὥστε ὁποῦ καὶ ἔκαμαν τὴν ἀντάμωσιν με κεχαγιμίπη καὶ ἕνας ἐξάδελφος τοῦ κίουταχί

καὶ μὲ ταῖς ἀμπιάξ με ἔλμαξ μέτζειμε ασλάν πούτζι οἱ ὅποιοι τὸ ἠφεραν ἀπὸ τὴν ρούμελι ἐγγράφες ὅτι ὅσοι καπετανεοὶ ὁποῦ εὐχαρίστισιν νὰ καθήσουν εἰς τα βελετιά τους νὰ πάρουν καὶ ἀπὸ ἕναν τουρκὸν ἀρματουλὸν οἱ ραγιαδες νὰ πουλήσουν τὰ τουφέκια τους καὶ νὰ γοράσουν βοῖδια νὰ δουλέψουν ὅμως ὅσοι ἔχουν εὐχαρίστισιν νὰ καθίσουν ὅσα ἄρματα εἶναι μέσα χωρὶς νὰ ἔχουν βιλαέτια ἂν θέλουν ἄς ἔλθουν στὴ ρούμελι μελουφὲ καθὼς καὶ τὰ ἄλλα ἀσκέρια τοῦ βασιλέως ὅσοι πάλῃ καὶ δὲν ἔχουν εὐχαρίστησιν ἄς πιγέουν εἰς τὴν βουλήν νὰ πάρουν τοὺς λουφέδες τους τὸ ἴδιον καὶ εἰ μισολογγίτες ὅσοι θέλουν ἄς καθίσουν καὶ ὅσοι θέλουν ἄς φύγουν καὶ ὅσα πολεμουέφρδια καὶ ζαιρέδες καὶ κανόνια εὐρίσκωνται μέσα αὐτὰ εἶναι τῆς βολῆς καὶ θὰ μένουν εἰς τὸ κάστρο οἱ στρατηγοὶ τοὺς εἶπαν ὅτι νὰ πᾶμε νὰ ὀμιλήσωμεν καὶ τὸ βράδι σας κάνομεν τὴν ἀπόφασιν καὶ ὀμίλησαν μερικοὶ στρατηγοὶ τὸ χαμὸ ἠθελαν ὅμως μερικοὶ δὲν ἠθελαν καὶ ξεχωριστὰ τὸ ἀσκέρι ἐφώναζαν ὅτι ἐμεῖς τὸ μισολόγγι δὲν τὸ δίνομε ὅτι ἄλος τόπος δὲν μᾶς ἔμινεν καὶ καλῖτερον νὰ χαθοῦμε ὅλοι παρὰ νὰ τὸ παραδόσωμεν ἀπάνω εἰς αὐτὴν τὴν ὀμιλίαν μᾶς προβάνει ὁ Κιουταῆς ὅτι νὰ δλάξομε τὰ ριέμια καὶ νὰ μου δόσητε τὰς δύο τάπιαις νὰ βάλω ἀπὸ πεντακοσίους στρατιώτας καὶ τότες ἀνοίγω τὴν θάλασσαν καὶ ἔρχονται καΐκια φράγκικα καὶ πηγέετε ὅθεν θέλετε αὐτὸ ἦτον Θεοῦ οἰκονομία ἀκούοντας ἔτζι οἱ στρατηγοὶ καὶ τὸ ἀσκέρι τότες πλέον ἔκαμαμεν τὴν ἀπόφασιν ὅτι νὰ ἀποθάνωμεν ὅμως πρὶν ἢ ὀμιλίαι μας ἔβαλαν ἕνα λαγούμι εἰς τὴν μεγάλην τάπια καὶ τὴν ἐγύρισαν καὶ ἀντὶς νὰ μᾶς βλάψῃ ἐμᾶς οἱ πέτρες ἐπῆγαν ἀπάνοτους καὶ ἐπλίκοσεν περὶ τὰ ἀπὸ πενήντα καὶ κάνουν γυροῦσι καὶ σκοτόνονται ἄλλοι ἑκατὸν πενήντα ἔσκοτόθηκε καὶ ὁ στρατηγὸς γιάνη σιούκας καὶ ὁ δίμος Ἰνιῖσας καὶ ἐπληγώθησαν καὶ πέντε ἔξη, ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἶναι ἕνας ὁ γιότη γανόνης λοιπὸν στέλοντας ὁ Κιουταῆς διὰ τὰς τάπιαις ὅμως καὶ αὐτὸς δὲν τὸ ἠθελε αὐτὸ νὰ τὸ προβάλλει ὅμως τὸ λέγει ὁ ἰσοῦφ πασιὰς τώρα ὁποῦ ἐγιώμισες τὰ χαντάκια καὶ φοβήθησαν οἱ ρωμέοι τώρα γυρεύεις νὰ τοὺς βγάλεις μὲ πᾶτα βλέποντας καὶ αὐτὸς ἔτζι ἔκαμεν τὴν ἀπόφασιν ὅτι νὰ κάμη γυροῦσι τὸ ἔχομεν κάμη καὶ ἐμεῖς τὴν ἀπόφασιν ὅτι μισολόγγι δὲν δίνομε καὶ κάμετε γυροῦσι καὶ πάρτετο γράφει καὶ ἕνα γράμμα ὁ καπετὰν Λάμπρος τὸν ταῖς ἀμπιάξ καὶ τὸν στέλει καὶ τέσερες μπουτίλιες ρούμι καὶ τὸ γράφει ὅτι κάστρο μὲ ζαιρέδες μὲ τζιμπιχανέδες με ἀσκέρι νὰ παραδοθῆ εἶναι ἀντροπὴ καὶ μὴν τὸ δέχεσθε καὶ ἐσὴ ὅμως δόσε τὸν μπαῖρακταρέων νὰ πιοῦν ῥοῦμι καὶ νὰ κάμωσι γυροῦσι μὲ κέφι καὶ ἔτζι τὴν δευτέρα τὴν ἡμέραν τοῦ προφίτου Ἰλίου ἐγιναν αὐτὰ καὶ τὴν τρίτη ξυμερόνοντας μᾶς εἶχαν λαγούμι εἰς μίαν τάπιαν καὶ τὴν ἐγύρισαν καὶ ἔκαμαν καὶ τὸ γυροῦσι εἰς

τέσσερες μέρες και ξεχωριστά τὰ λαντζόνια και θέλοντας ὁ Θεὸς ἐχαλάστικαν και πόσοι ἐσκοτόθησαν παρὰ κάτω τὸ γράφω αὐτὸς ὁ πόλεμος ἐβάσταξεν δύο ἡμισὺ ὥρες ἀδιάκοπο γυροῦσι τὸ γυροῦσι τους δὲν τὸ φοβούμεστε μ' ὄλον ὁποῦ ἀπέξω ἀπὸ τὸ κάστρο εἶναι αὐτὸς και ἀπὸ μέσα ἡμεῖς ὁποῦ τὸ κάστρο μόνον μᾶς χορίζει ἀλλὰ με τὴν τέχνη ὥστε ὁποῦ μᾶς ἐπῆραν και μιὰν τάπια και ἔμεις ἐκόψαμεν ἄλλο χαντάκι ἀπὸ μέσα και τότε φτιάνομεν και ἄλλο κάστρο ἀπὸ μέσα με ὄλον τοῦτο σὰν μας ἐπῆραν και τὴν τάπια και σκοτόνοντας κάθε ἡμέραν ἀπὸ ἴκοσι ἕως δέκαπέντε ἰδικοί μας ὄχι κάτω ἐλπίζομε εἰς τὸν Θεὸν ὁποῦ νὰ γλυτόσωμεν ἐπροχθὲς τὴν δευτέρα εἰς τὴν τάπια ὅπου μᾶς πέραν ἔκαμαν οἱ ἰδικοί μας γυροῦσι και τοὺς τὴν ἐπῆραν ὅμως με τὸ νὰ ἐσκοτόθησαν ἰδικοί μας ἕως τριάντα σκοτωμένοι και πληγωμένοι τὴν ἄφησαν ὀπίσω διατὶ δὲν κρατιέτε εἰς αὐτὸ τὸ γιουρούσι ἐσκοτόθηκεν και ὁ σπῦρος κοντογιάνης ὅς τὸσω ἀπὸ σκοτομὸ σκοτόνονται πολλοὶ και πληγωμένοι εἶναι περὶ τὸ ἀπὸ τρακόσιοι κάμνοντας τὸ γυροῦσι οἱ τοῦρκοι σὲ δύο ἡμέρες μᾶς ἤλθαν και τὰ καράβια μᾶς ἤφεραν ζαιρέδες και πολεμο ἐφόδια περισσὰ ἤλθεν και τὸ ἀσκέρι ἀπόξω ὁ κίτζο τζαβέλας καραησκάκης σαφάκας σταδίμας βαγκέλις μίτζου και ἄλλο ὀπλαρχηγοὶ ἐμβῆκαν αὐτοὶ ἀπὸ πᾶνο και ἡμεῖς εὐγίκαμεν ἔξω τοὺς ἐπίραμεν τῆς τάπιες μετὰ κανόνια τοὺς ἐσκοτόσαμεν ὅμως δὲν ἠμπορέσαμεν νὰ τοὺς ταράξομε ὅτι εἶναι πολλοὶ και ἔτζι ἐτραβήχτηκαν ἀπᾶνο ἐμβήκαμε και ἡμεῖς μέσα ὅμως ἕνα ἔγινε κακὸ ὅπου δὲν ἔκαμαν κυβέρνησιν διὰ νὰ βουλόσουν τὰ κανόνια τώρα προσμένομεν και τὸν Κίτζο Τζαβέλα διὰ νὰ ἔλθῃ μέσα διατὶ ἔχομεν τόπον ἄδιον ὅτι σκοτωμένοι λαβωμένοι και ἐκοῖνοι ὁποῦ ἦταν τοὺς λαβωμένους μᾶς λειποῦν δύο χιλιάδες και ἂν ἔλθῃ ὁ κίτζος μέσα τότες με τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ δὲν ἔχομεν χρεῖα ὅτι δυναμόνομεν καλύτερα ἐχθὲς ἐβγήκεν ἕνας ἀπὸ τοὺς τούρκους ἕνας καλὸς ὁ ὁποῖος μᾶς ἐδηγήθηκεν τὰ πάντα καταλεπτὸς αὐτὸς λέγει εἰς τὸ μεγάλο γυροῦσι ἐσκοτόθησαν 1200: και ἕως 400 λαβωμένοι εἰς τὴν τάπιαν: 200: ὅταν εὐγίκαμεν ἡμεῖς ἔξω πᾶνον: 500: και ἀπὸ τοὺς ἀπᾶνου και αὐτοὺς κάτω ἐδικίμας εἰς τα γυροῦσια, ἕως τριάντα σκοτωμένοι και ἄλλοι τόσοι λαβωμένοι ὅμως τὸσκοτομὸν τὸν πολὺν ἀπὸ τὰ κανόνια και μπόμπες αὐτὸς λέγει ὅτι οἱ τοῦρκοι ἔχουν νὰ κάμουν ἄλλο ἕνα γυροῦσι και ἡμεῖς τοὺς προσμένομεν τώρα ἄλλην ἐλπίδα δὲν ἔχομεν διὰ νὰ φύγουν μόνον προσμένομεν ἕως νὰ ἀρχίσουν ἢ βροχίδες και ὅταν βρέξῃ γιομίσουν τὰ χαντάκια νερὸ και τότες μᾶς ξεφορτόνονται και βέβεια τότες φεύγουν και ὁ Θεὸς βοηθὸς ὡς τόσον ἐκεῖνα ποῦ ἐτραβήξαμεν και καθημερινῶς δοκιμάζομε δὲν γράφονται και ὅταν δόσῃ ὁ Θεὸς και ἀνταμοιδοῦμε τότες σᾶς τὰ λέμε καλύτερα ξαναπροσκυνόντας μένω.

Ἀπὸ τὸν ταφάνμας ἑμᾶς ὀχτῶ σκοτομένοι καὶ ἔξι λαβωμένοι ἐσκοτόθηκεν καὶ ἓνας δικὸς μας ὁ ξηρογιάνης εἰς τὸ γυροῦσι ὅταν ἐβγήκαμεν ἔξω σκοτωμένοι καὶ λαβωμένοι εἶναι πολλοὶ ἀξιωματικοὶ ὅμως ποιὸς τοὺς θυμᾶται τοῦ τζόνγκα εἶναι δύο μπουλουξίδες σκοτομένοι ὁ πίννας καὶ ὁ λεπιотаύκισ ὁ Κοσταντῆς τοῦ Ἀντρέα ἴσκου λαβωμένοι ὁ μαρκίας τζόγκας ὀλίγο καὶ ὁ ἀδελφός του

λάβε τὸν ἴσον τοῦ μισολογγιοῦ ὁποῦ τὸν γράφει ὁ χιλίαρχος ὁ ἀναγνώστης γαμπρός τοῦ ἀγκυλατόπλη ὁ βρακιώτη δομοκίτης.

Ἀριθ. 1517 Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος (30)

Ἡ Διευθ. τὰ τῆς Δυτ. Ἑλλάδος Προσωρινὴ Ἐπιτροπὴ

Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους Ὀπλαρχηγούς τοὺς εὐρισκομένους εἰς τὸ ἐν Σαλόνοις Ἑλληνικὸν Στρατόπεδον.

Ἐδῶ ἔχομεν μεγάλην χρεῖαν ἀπὸ τὸν Γνωστὸν Λαγουμνιτῆν καὶ διὰ τοῦτο παρακαλοῦμεν ἅμα λάβετε τὴν παροῦσαν νὰ μᾶς τὸν στείλετε εὐθὺς διὰ μέσον τοῦ Στρατηγοῦ Δήμου Καλιτζᾶ, πρὸς τὸν ὁποῖον γράφετε καὶ ἡ Γενναιότης σας νὰ τὸν συντροφεύσῃ ἕως ἐδῶ μὲ ἐδικὸν του ἀνθρωπὸν ἄξιον, καὶ γνωρίζοντα καλὰ τοὺς δρόμους. ἔρρωσθε

Μεσολόγγιον τῇ 9 Αὐγούστοι 1825

Ἡ Διευθ. τὰ τῆς Δυτ. Ἑλλάδος Προσωρινὴ Ἐπιτροπὴ	Ἰωάννης παπαδιαμαντόπουλος
Ὁ Γεν. Γραμματεὺς	Δημήτριος θέμελης
(Τ.Σ.) φ. Πλυτᾶς	Γεώργιος Καναβός (;)

(31)

Γενναιότατε στρατηγὲ καπετὰν κῶνσταν Μπότζαρη, χαῖρε.

Μάθε διὰ τῶν ἰδικῶν μας δόξα τὸ ἀγίῳ θεῷ καλῶς ἔχομεν τὸ ὁμοιον ἐπιθυμῶ καὶ διὰ τὴν Γενναιότητά της. ἀπὸ ὅσα γράμματα σοῦ ἔγραψα ἀπόκρισή σου δὲν ἠξιώθη νὰ λάβω ἄλλην ἀπὸ ἐκεῖνο μετὰ τὸν ἐρχομὸν τοῦ ἀνηψοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ ὁποῖον καὶ δὲν μοι ἐφανερώνες τίποτες. Μάθε καὶ τὰ ἐδῶ τρέχοντα, σὲ πολέμους ὁποῦ ἔγιναν καὶ ὀλονένα γίνεται στοχάζομαι εἰς κανένα κᾶστρον παρόμοιοι δὲν ἔγιναν. τριὰ γυρούσια ἔκαμεν ὁ ἐχθρός, καὶ εἰς τὰ τρία θέλοντας ὁ Θεὸς ἐντροπιάσθη, καὶ ἐνικήθη. τὸ τέταρτον ἔγινεν ἀπὸ ὑμᾶς ἀφοῦ μας ἦλθον τὸ ἔξω ἱμαντιάτον εἰς αὐτὸ τὸ κίνημα ἐθυσιάσθησαν καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη λίγοι ἀπὸ τοὺς ἔξω καὶ ἀπὸ ἡμᾶς πενήντα 50. ἔξῳν τοὺς λαβωμένους ἀπὸ τοὺς ἐχθροῦς, ἄπιοι. ἔχουν φονευνῆ ἀπὸ τὴν ἡμέραν τοῦ ἀποκλεισμοῦ μέχρι σήμερον ὑπὲρ τὰς 4 χιλιάδες καθὼς μας πληροφοροῦν οἱ πιασμένοι ἀπὸ ὑμᾶς. 24 ἡμέρας ἐπολιορκήθημεν ἀπὸ τὴν ἐχ-

θρικήν ἀρμάδα. καὶ ἀπὸ τὰ λαντζάνια ὅπου ἐμβίκαν εἰς τὴν λύμνην. καὶ πόλεμος ἀκατάπαυστος ἡμέραν καὶ νύκτα καὶ μὲ τὸν ἐρχομὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου μας, ἐδιέλυσεν αὐτὴν τὴν ἡμέραν τὸν πολιορκισμὸν ὅπου μᾶς εἶχον συγχρόνως ἀπὸ τὰ ἐχθρικά λαντζάνια ἐπήραν οἱ ἰδιοὶ μας πέντε λάντζαις τῶν πλοίων μεγαλύτεραις τὰ δᾶλλα εὐρίσκονται εἰς τὴν ἀλυκὴν συρμένα ἔξω, τὰ ὅποια ἔχουν ἔως νὰ σαπίσουν.

Τὸ σῶμα τοῦ Τζαβέλα, Χ. Φωτομάρα, Γ. Βαλτινοῦ ἐμβῆκαν μέσα, ἔως χίλιοι περίπου. καὶ μὲ βεβαιώνουν ὅτι ἦτον ἀπόφασις νὰ ἐμβίτε ὅλου μαζὺ καὶ πῶς ἐστάθη, ὅπου ἐλίψετε ἀπὸ αὐτὸ δὲν ἤξευρο. ἐμάθαμεν ὅτι ἐκάματε καὶ ἓναν πόλεμον αὐτοῦ καὶ πῶς εὐγῆκεν εἰδισιν διόλου δὲν ἔχομεν καὶ νὰ μᾶς γράψετε, λοιπὸν πάρετε γνώμην καὶ μὲ τοὺς ἄλλους ὀπλαρχηγούς, καὶ ὁ καιρὸς εἶναι ὀδηγὸς ὅπου καὶ τὰς ὀδηγίαις τὰς κατὰ κερὸν κάμετε. Ὁ ἐχθρὸς ὅπως φερθῆ αὐτοῦ καὶ ἔως αὐτοῦ πάλιν νὰ γίνετα ὅπως γνωρίζετε πάντα πρὸς βλάβην τοῦ ἐχθροῦ. ἡμεῖς ἀπὸ ἐδῶ δὲν ἤξεύρομεν νὰ σᾶς ὀδηγήσομεν ἀρκετοὶ ἦσθε. κάμετε. καθὼς βλέπομεν ὁ ἐχθρὸς εἰς τὸ ἔξις ἀπεξενώθη πέντε μῆνες καὶ θὰ στενοχωρηθῆ καὶ τὸ μόνον αὐτὸ θέλει τὸν βλάβῃ ἂν κριθῆ εὐλογον ἀπὸ ὅλους σας αὐτοῦ ἠμπορεῖ οὕτως καὶ μὲ τὴν πανουργίαν ὅπου νὰ πιασθῆ ὁ δρόμος ὅπου ἔχουν τὴν συγκοινωνίαν, ὅτι ἀπέξω ἐχθροὺς δὲν προσμένουν ἄλλο οἰμὴ ἀπαντοῦ καμίαν δύναμιν, ἐφθαρμένον τὸ σφίξιμον ὅπου τοὺς ἔγινεν. ἀπὸ ἐδῶ καὶ αὐτὸ ὅσον ἠμπορεῖτε μὴ τὸ ἀφήσετε ἀνενόχλητον. ὅλους τοὺς ὀπλαρχηγούς πατριῶτες καὶ συντρόφους ἐκ ψυχῆς κατασπάζομε. καὶ μένω μὲ ἀγάπην εἰς ἀποκρίσιν σας.

τῆ 9 Αὐγούστου 825

ἐκ τοῦ φρουρίου μεσολόγγι.

ὁ ἀρχηγὸς τῆς πολιορκίας

Μεσολογγίου

Ὁ θεῖος σου

Νοτῆμποτζηαρης

(32)

Γενναιότατοι στρατηγοὶ καὶ ἀδελφοί.

Ἐλαβον τὸ ἀδελφικὸν σας σημειωμένον τῆ 4 τοῦ τρέχοντος, ἀπὸ τὸ ὅποιον πληροφορηθεῖς τὸν ἐπισυμβάντα πόλεμον, ἐχάρην διὰ τὰς ἀνδραγαθίας σας, ἐλυπήθην διὰ τὸν σκοιωμὸν τῶν ἀδελφῶν μας Λαμπράκη, καὶ ἀδελφοῦ του, καὶ τζοῦκα, καὶ Παπήου, καὶ λοιπῶν στρατιωτῶν. ὁ πόλεμος ὅμως πάντοτε μὲ τοιαῦτα συνοδεύεται. οἱ Τούρκοι ὅπου σκοπεύουν νὰ διαβοῦν διὰ μεσολόγγι, ἂν ἀπεράσουν ἐντεῦθεν ἡμεῖς θεία βοήθεια θὰ τοὺς καρτερεύσωμεν ἐλπίζοντες νὰ λάβωσι τὰ ἐπίχειρα τῆς κακίας των. εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἡ γενναιότης σας θέλει τοὺς

πέσετε κατόπιν των διὰ νὰ λάβωσι μεγαλειτέραν τὴν φθοράν. ταῦτα καὶ μένω ἀδελφικῶς ἀσπαζόμενός σας : ὡς ἀδελφός σας

βελούλεβα

Δῆμος σκαλτζᾶς
(Σφραγίς)

Ἐφυγον δύο χριστιανές ὁποῦ ἦτον σκλαβωμένες ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς καὶ ἔρχονται αὐτοῦ, ἐπιθυμοῦσαι νὰ ἀπέλθωσι εἰς τὴν πατρίδα των τὸ Ταλάντι, παρακαλεῖσθε καὶ ἡ γενναιότης σας νὰ ταῖς ὀδηγήσετε νὰ ὑπάγουν εἰς τὸν χ: ἀντώνιον τὸν ὁποῖον γνωρίζουσι νὰ ταῖς οἰκονομήσῃ.

μὲ τοὺς ἰδίους γραμματοκομιστὰς νὰ μᾶς φανερώσετε ἂν ἦλθον αἱ γυναῖκες, ἢ ὄχι. ταύτην τὴν ὥραν ἔλαβον γράμμα ἀπὸ τὸν κύρ-ἀντώνιον Καναβόν, ὁποῦ ἔχω ἄνθρωπον στελμένον ἐπὶ τούτου εἰς δερβένιτσαν. μοῦ γράφει ὅτι ἐν μεσολογγίῳ ἰδικοὶ ἐξῆλθον ἀπὸ τὸ κάστρον μὲ μεγαλωτάτην ὀρμὴν. ἐκυρίευσαν ταῖς ντάπαις τῶν ἐχθρῶν ἐχάλασαν τὸ χῶμα τῶν χαντακιῶν καὶ τῶν κανονοστασίων, καὶ ἐγέμισαν τὰ χανδάκια τῶν τουρκῶν ὀπίσω, ἐπῆραν τὸ μεγάλο κανόνι, ἓνα χαβάνι, τὰ δὲ λοιπὰ τὰ ἐβούλεσαν. θὰ ἔκαμον συναλήκια μεγάλα οἱ ἔδικοί μας ὄλοι. οἱ ἀδελφοί μας Κήτζος, Γεωργάκης βαλτινὸς καὶ λοιποὶ ὀπλαρχηγοὶ τῆς προάλλαις ἐμβῆκαν μέσα εἰς μεσολόγγιον, ἐδυνάμωσαν τώρα καλά, καὶ δὲν ὑποπτεύομεν κίνδυνον κατ' αὐτοῦ τώρα.

Πρὸς τοὺς γενναιοτάτους στρατηγοὺς τοὺς
ἐν τῷ στρατοπέδῳ Σαλόνων
εἰς Μετόχιον.

(33)

Πρὸς τὸν γενναιοτάτον στρατηγὸν Κ. Κώσταν Μπότζαρη

Ἀπὸ τὸν στρατηγὸν Περραιβὸν ἔλαβον τὸ ἔγγραφόν σου, καὶ παρετήρησα τὰ ἐν αὐτῷ. ὡσαύτως παρὰ τοῦ ἰδίου ἐδόθη καὶ ἡ πρὸς τὴν Διοίκησιν ἀναφορά σου, παραστήσας καὶ διὰ ζώσης φωνῆς λεπτομερῶς τὰ δικαιώματά σου. Ἄλλ' ἡ Διοίκησις διὰ τὴν παντελεῖ ἀνέχειαν τοῦ Ταμείου καὶ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς πατρίδος, μὲ δυσαρέσκειάν της δὲν ἐδυνήθη νὰ δόσῃ εὐχαρίστησιν καὶ εἰς τὰ ζητήματα τῆς γενναιότητός σου, διὰ ν' ἀποπληρωθοῦν οἱ δικαίως ἐξαιτούμενοι μισθοί σας. κρίνω περιττὸν λοιπὸν κ' ἐγὼ ν' ἀποκριθῶ κατ' ἐπανάληψιν εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, καθότι ἰτέλω σᾶς εἶπει, ὅτι ἔχουσιν ἀληθῶς τὰ ὅσα σᾶς ἔγραψεν ἡ Διοίκησις· ἡ γενναιότης σου ὅμως, βέβαιος ὢν εἰς τὴν ὁποίαν μεγάλην καταβάλλω φροντίδα εἰς τὸ νὰ προστατεύωνται τὰ δικαιώματα καὶ συμφέροντά σου, μὴν ἀμφιβάλλεις ὅτι θέλω προσπαθήσει καὶ τώρα διὰ νὰ ἀποπληρωθοῦν οἱ μισθοί σας, ἀπὸ τὸ κατ' ὀ-

δὸν περιμενόμενον δάνειον, καὶ νὰ μείνετε εὐχάριστοι εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ζητημάτων σας· καθὼς περὶ τούτου θέλει σὲ πληροφορήσει καὶ ὁ στρατηγός, ὅστις ἐγνώρισεν ἐναργῶς τὰ πράγματα. μείνον λοιπὸν ἡσυχος, καθότι ἐλπίζω νὰ ἐγνώρισας, ὅτι ἐγὼ εἶμαι πάντοτε ὁ ἴδιος ἀδελφός καὶ ἀληθὴς φίλος σου, καθὼς πολλάκις καὶ προσωπικῶς εἰς πλάτος σοὶ τὸ ἐξηγήθην, καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἔχεις βάσιν εἰς τὴν καθαρὰν αὐτὴν φιλίαν μου, καθὼς κ' ἐγὼ εἰς τὴν εἰλικρίνειαν τῆς γενναιότητός σου, καὶ δὲν χρειάζομαι νὰ μακροσχοινίσω περὶ τούτου πρὸς τὸν Κώσταν Μπότζαρη, διότι βέβαια μ' ἐγνώρισεν, ὡς νομίζω, ἀρετά.

Στρατηγέ! πολλοὶ θέλουν σοὶ γράφει, δι' ἰδίας αὐτῶν δυστροπίας καὶ ὀλεθρίους σκοπούς, καὶ κυρίως διὰ τὰ σὰς παρασύρουν καὶ ἐμβάλλουν διαιρέσεις εἰς τὴν φιλίαν καὶ ἀδιαίρετον ἔνωσιν μας, καὶ νὰ κατασπαράξουν τὴν ὁποῖαν χαιρόμεν κοινὴν σύμπνοιαν καὶ δόξαν τῶν ὅπλων μας· ἡ γενναιότης σας ὅμως σταθερὸς εἰς τὰς ὠφελίμους ἀποφάσεις μας, ὄχι μόνον ν' ἀπορρίψῃς τὰς ὁποιασδήποτε προτάσεις των, ἀλλὰ μῆτε ὧτα ἀκοῆς νὰ καταδεχθῆς νὰ δώσης εἰς αὐτάς, ὡς πολεμίας πάντῃ εἰς τὴν ὠφέλειαν καὶ δόξαν τῆς Πατρίδος μας. Ἔσο ἀκλόνητος εἰς τὴν μεταξὺ ἡμῶν πατριωτικὴν ἔνωσιν καὶ φιλίαν, διὰ νὰ λαμβάνουν πάντοτε εὐτυχῆ ἔκβασιν τὰ ὑπὲρ πατρίδος ἐπιχειρήματά μας, βέβαιος ὢν, ὅτι ὅταν βασιλεύῃ, ἡ μεταξὺ ὄλων τῶν στεροελλαδικῶν ὅπλων ἀκαταμάχητος θεά, σύμπνοια, καὶ ἀμετάτρεπτος ἀπόφασις πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς δόξης καὶ εὐτυχίας των, θέλομεν κατασταθῆ πλεον ἀναντίρρητοι, ἀπελπίζοντες τοὺς ἐχθροὺς διὰ νὰ παρεισφύσουν καὶ παραλύσουν τὸν Ἱερὸν σφιγμὸν μας αὐτόν, κατασταίνοντες μας ἀδυνατούς καὶ παίγνιον τῆς ἐθελοκακίας καὶ μοχθηρίας των, καθὼς καὶ εἰς τὰ παρελθόντα τῶν . . . δεινὰ πραγματικῶς τὸ ἐγνώρισαμεν. Ἐγὼ ὡς πατριώτης καὶ ἀδελφός, γνωρίζων τὰ συμφέροντα καὶ τὴν ὠφέλειάν μας, δὲν λείπω καθ' ἑκάστην ἀπὸ τοῦ νὰ σὰς προτρέπω πρὸς ὅθεν μέλλομεν, ἂν θελήσωμεν, νὰ κλαδεύσωμεν διὰ νὰ πλέξωμεν τὸν στέφανον τῆς δόξης καὶ εὐτυχίας τῶν ὅπλων μας, καὶ ἡ Γενναιότης σου ἐκ μέρους σου, ἐλπίζω νὰ μὴ βραδύνης διὰ νὰ βάλῃς εἰς πρᾶξιν αὐτάς μου τὰς πατριωτικὰς συμβουλὰς, τῶν ὁποίων τὴν ὠφέλειαν οὐ πολὺ, καὶ θέλετε πραγματικῶς τὴν γνωρίσει, ὕστερον.

ὕγιαινε γένναϊα φρονῶν

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 30 Αὐγούστου 1825

ὁ πατριώτης καὶ ἀδελφός

Πρὸς

Ἰωάννης Κωλέτης

τὸν γενναιότατον στρατηγὸν Κ. Κώσταν Μπότζαρη

Εἰς τὸ περὶ τὰ Σάλωνα στρατόπεδον.

(34)

Γενναιότατε ἀγαπητέ μου Στρατηγέ

Ἐπειδὴ ἔρχεται ὁ ἴδιος Γούδας, δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ σου γράψω διεξοδικῶς—τόσον μόνον ἠμπορῶ νὰ σὲ βεβαιώσω, ὅτι ἡ Ἑλλάς οὔτ' ἐπωλήθη, οὔτε πωλεῖται, καὶ ὅσοι διασπείρουν τὰ τοιαῦτα, διὰ νὰ ταράξουν τὰ πράγματα εἰς τὰς παρούσας κοισίμους περιστάσεις, ἠμπορῶ νὰ εἶπω ὅτι εἶναι καὶ οἱ ἀληθεῖς ἐχθροὶ τοῦ ἔθνους.

διὰ τοὺς μισθοὺς σου γίνεται ἡ ἐξοικονόμησις ἅμα φθάσαντος τοῦ δανείου. ἐπιθυμῶ νὰ μὲ γνωρίζῃς οἷον πάντοτε μ' ἐγνώρισες, καὶ νὰ μὲ γράφῃς συχνά, καὶ περὶ πάσης σου ὑποθέσεως.

31 Αὐγούστου 1825 ἐν Ναυπλίῳ

ὁ ἀδελφός σου

Α. Μαυροκορδάτος.

Πρὸς

τὸν Γενναιότατον στρατηγὸν Κώσταν Μπότζαρη

Εἰς τὸ περὶ τὰ Σάλωνα στρατόπεδον.

(35)

Γενναιότατε ἀγαπητέ στρατηγέ.

ὅσα ἐνεργοῦνται εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ εἰς ὅλην τὴν ἀνατολικὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὸν Σοφιανόπουλον καὶ Σουτζον ἐτάραξαν τὴν διοίκησιν, καὶ διὰ τοῦτο ἐδιώρισα νὰ πιασθῶν, καὶ νὰ σταλοῦν ἐδῶ, ἐπειδὴ σ' ἔχω μερικὸν φίλον, σὲ γράφω ὅτι πρέπει νὰ συνεργήσῃς εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, καὶ θέλεις εὐαρεστήσει τὴν Διοίκησιν.

10 Σεπτεμβρίου 1825 ἐν Ναυπλίῳ

ὁ ἀδελφός καὶ φίλος σου

Α. Μαυροκορδάτος.

Πρὸς

τὸν Γενναιότατον στρατηγὸν Κ. Κώσταν Μπότζαρη

κλπ. κλπ.

(36)

Γενναιότατε ἀντιστράτηγε Κ. Ἰωάννη ρούκη, ἀσπάζομαί σε πατρικῶς

Ἐλαβον τὸ γράμμα σου, εἶδον τὰ ἐν αὐτοῖς, ὁ κύριος Σουτζος ἐλθὼν ἐνταῦθα μετέβη καὶ εἰς τοὺς κατὰ τὴν δυτικὴν Ἑλλάδα ὀπλαρχηγούς. Τὸ γράμμα ὁποῦ προημερῶν ὁ Κ. σοφιανόπουλος μοὶ ἔστειλεν, τοῦ τὸ ἔστειλα. ἂν ὁ στρατηγὸς γκούρας ἦλθεν αὐτοῦ νὰ μοὶ γράψῃς γράμματου, ἐπιθυμῶ νὰ μάθω καὶ ἀναμένω νὰ πληροφορηθῶ σαφέστερα παρ' αὐτοῦ περὶ τῶν διατρεχόντων καὶ ἄς μὴ βαρυνθῇ νὰ μοὶ γράψῃ· ἐδῶθεν κανένα νέον δὲν ἔχομεν, εἰμὴ ὅτι ὁ καραϊσκάκης

μεταβάς εἰς ξηρόμερον κτυπᾶ συνεχῶς τοὺς ζαϊρέδες τῶν Τουρκῶν. Τὸ μεσολόγγιον τώρα ἐξέσφιξε, ἔχομεν χρηστὰς ἐλπίδας ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν νὰ φύγωσι οἱ ἐχθροὶ ἐκεῖθεν· καὶ εἴθε· ἀπ' αὐτοῦ πάντοτε γράφε μου τὰ διατρέχοντα. ταῦτα καὶ μένω.

τῆ 15 Σεπτεμβρίου 1825.

ὁ πατριώτης καὶ ἀδελφός σου.

Δῆμος σκαλιζᾶς

(σφραγίς)

ἐκ τοῦ κατὰ τὸ βελούλοβι στρατοπέδου.

τὸν ἀδελφόν μας γκριζώτην καὶ λοιποὺς ὀπλαρχηγοὺς ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς. τὸν Κ. Π. σωφριανόπουλον, ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς.

Πρὸς τὸν γενναιότατον ἀντιστράτηγον Κ. Ἰωάν. Ρούκην.

Εἰς Καστρί.

(37)

Γενναιότατοι ἀδελφοί!

χθὲς ἐλευθερώθησαν δύο παιδιὰ ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν μαλανδρίνου τὰ ὅποια εἶχον ἀπὸ τὸν μαῖον σηλαβωμένα οἱ ἐχθροὶ ὁ μαχμοὺτ καπιτᾶνος, καὶ ἦτον εἰς τὸ καστέλι, ἦλθον ἐδῶ καὶ μοὶ ὁμολόγησαν ὅτι ὅλος ὁ ζαϊρὲς τῶν καστρῶν εἶναι εἰς τὸ ἐδῶθεν καστέλι, καὶ δὲν ὑπερβαίνει ταῖς 8000: κοιλὰ σιτάρι ἔχουν καὶ 16000: ὀκκάδες παξιμάδι διὰ τὰ καράβια, δύο καράβια φράγγικα ὁλοῦ εἶναι ἐκεῖ ἔχουν ἕως 8000: κοιλὰ σιτάρι, καὶ ἂν ἐλθοῦν εἰς βοσιτίζαν ὡς ἐμελέτουν, μένουν τὰ κάστρα μὲ πολλὰ ὀλίγον ζαϊρέν. καὶ ὁ κηταχῆς τὸ αὐτὸ πάσχει, ὅταν ὁ καραϊσκάκης τοῦ ἔκοψεν μερικὸν ζαχιρέν, ἔτυχεν ἕνα φραγγοκάϊκον μὲ 8ῆ χιλιάδες κοιλὰ σιτάρι καὶ ἐπῆρεν αὐτό, καὶ ἐπροφθάσθε, ἢ ἀπὸ μεσολλόγιον φυγὴ τοῦ κηταχῆ, καὶ τὸ πέσιμον τῶν καστρῶν κρέμεται εἰς τὸ νὰ τοὺς ἐμποδισθοῦν αἱ τροφαί. ὁ ἰσοῦφ πασιᾶς ἐγίνεν ἄξιλι: ἀντ' αὐτοῦ δὲ περιμένεται ὁ αὐτουλαμποῦτ πασᾶς. τὸν υἱὸν τοῦ ἰσοῦφ πασιᾶ τὸν ἐπῆραν οἱ Ἄλβανοὶ ὡς ἐνέχυρον, ἕως ὅτου νὰ δώσῃ τοὺς μισθοὺς τῶν ἐπτάμησι χιλιάδες πουγγεῖα. διὰ θαλάσσης μετέβησαν εἰς μεσολόγγιον, ἀπὸ τὰς πέντε χιλιάδες ἐχθροὺς ὅπου ἦτον εἰς Σάλωνα, δύο χιλιάδες. εἰς Σάλωνα δὲν εἶναι περισσότεροι ἀπὸ τρεῖς χιλιάδες κοντζοί, στραβοί. ὄθεν ἀδελφοί, ἂν ἐγγρίνετε νὰ κινηθῶμεν ὅλοι ἐκ συμφώνου, καὶ νὰ ἐπιπέσωμεν εἰς τοὺς ἐν Σαλώνοις Τούρκους μίαν ἡμέραν ἀφ' ὅλα τὰ μέρη, μήπως θεοῦ βοηθοῦντος τοὺς χαλάσωμεν, καὶ τοὺς ἀναγκάσωμεν νὰ φύγωσι κακὴν κακῶς, ἐγὼ σᾶς εἰδοποιῶ τὴν γνώμην μου, καὶ ἐκεῖνο, ὅπου ἐπιθυμῶ. καὶ ἂν τὸ ἀποφασίσσητε καὶ ἡ γενναιότη σας κάμετε τὸ σχέδιον, ἀπὸ ποῖον μέρος θὰ ἔρχθῃ τὸ κάθε σῶμα καὶ ποῖαν ἡμέραν, καὶ νὰ μὲ εἰδοποιήσητε δύο ἡμέρας προτῆτερα νὰ συμμαῶσω ὅλον τὸ σῶμα μου καὶ νὰ ἐρθῶ.

Ἄδελφοί, καλήτερον καιρὸν δὲν εὐρίσκομεν ἄλλην φορὰν, καὶ ἐνεργήσατέ το. ἐγὼ εἶμαι πρόθυμος. παρακαλῶ, νὰ μὲ εἰδεάσετε ὅτι νέα μανθάνετε αὐτοῦθεν, καὶ ἀδελφικῶς ἀσπαζόμενος σας μένω.

τῇ 22 Σεπτεμβρίου 1825 ὁ πατριώτης καὶ ἀδελφός σας
ἐν κλήματι. Δῆμος Σκαλιτῆς

(Σφραγὶς ἀτομικὴ)

ἂν πάλιν δὲν τὸ εὔρετε εὐλόγον νὰ κινηθῶμεν εἰς Σάλωνα ἢς ριχθῶμεν εἰς κανένα ἄλλο ταμποῦρι νὰ τοὺς φέρωμεν ὅπως οἶν χαλασμόν.

Πρὸς τοὺς γενναιοτάτους ὀπλαρχηγούς
τοὺς κατὰ τῶν ἐν Σαλώνοις διαφόρων στρατοπέδων.

(38)

Τὴν γεναιότητά σου ταπηνῶς προσκυνῶ.

Σ' ἐρωτώντας καὶ διὰ τὴν ποθητὴν μου ἠγήαν σας, ἂν ὀρήξης καὶ περὶ διὰ λόγου μου, θεία χάρητι, καλῶς ἠγηαίνω. τὰ τρέχοντα τοῦ μεσολογητοῦ σοῦ τὰ διηγήται ὁ παναγιότης μαλάμος, διὰ στόματος, τὰ ὅσα τρέχουν, ἐκεῖ, ἀκόμη μὲ τὸν παναγιότη, (διαγεγραμμένη ἢ λέξις «ὠμίλησαμε») μοῦ ὀμήλησε, καμπόσες ἠποθέσεις, καὶ μοῦ εἶπε, ὅτι θέλει σοῦ τὰ διηγηθῆ καὶ τῆς γεναιότης σου, καὶ ἂν τὸ κατολάβης, ὅπου νὰ μας εἶναι ἀρεστόν, κάνεις τὸ χρέως σου, καὶ ἡ γεναιότη σου, ὄχι καὶ μὴ, πάλιν ὅπως γνωρίζης, τὸ καλήτερον κάμε. τὰ ἀπὸ ἐδῶ τρέχοντα τοῦ ἡμπροσῆμι ὄλω τήφλα πηγαίνουν, ἢς βεβαιώνη καὶ ὁ παναγιότης διὰ στόματος, ἀκόμη διὰ τὸν βασίλη γούδα. ἂν αγαπᾶς στεῖλ' τον δόθε, ὡς καθὼς σοῦ προέγραφα καὶ προτήτερα μὴν ἔχωντας ἄλο, μένω:

1825 Σεπτεμβρίου 22 ὡς ἀδελφῶ σου

Σπήλαιον θανάσι μπότζαρις

τοὺς στρατηγούς καπητανέους συγκενῆς καὶ φίλους ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς.

Τῷ γενναιοτάτῳ στρατηγῷ, Κώστα μπότζαρη

Εἰς Σαλώνα

(39)

Πρὸς τὸν γενναιοτάτον στρατηγὸν Κώσταν μπότζαρη

Ἐλάβομεν τὸ γράμμα σας μὲ τὸν ἄνθρωπον σας μῆτρον ὅπου μᾶς ἔστειλες διὰ τὰ ζῶα, καὶ ἐπασχίσαμεν μαζὴ μὲ τοὺς ἀνθρώπους σας διὰ νὰ μπητίσωμεν ζῶα, καὶ ὅσῳ νὰ τὰ ἐτοιμάσωμεν, σήμερον κίνοντάς τα ἔτοιμα, μᾶς ἦλθον καὶ οἱ συντρόφοι μας δημογέροντες, ὅπου ἦτον αὐτοῦ φερόμενα διὰ τὴν διόρθωσιν τῶν ζώων διὰ ὅλον τὸ στρατόπεδον, οἱ ὅποιοι ἐπήγαν καὶ ἀπὸ τοὺς τζηαουσάδες καὶ ἐδιόρθωσαν τὰ

ζῶα ὅλα κατὰ τὸ δευτέρι τὸ ὑπογεγραμμένον σας, καὶ ἔδωσαν τῶν τζιαουσάδων τοῦ καθ' ἑνός δευτέρι χωρία νὰ τὰ γνωρίζουν, καὶ ἀπὸ ἐκεῖνα ὁποῦ τοῦ ἔχουν γραμμένα τοῦ κάθε τζιούση, νὰ ζητῆ πάντα, χωρὶς νὰ ἐνοχλοῦν ἄλλον, μῆτε ἐκείνους ποῦ περιπατοῦν εἰς τοὺς δρόμους. λοιπὸν ἔχει καὶ ὁ τζιούσης τῆς γενναιότητός σας τὰ διωρισμένα σας ζῶα μὲ δευτέρι ἀπὸ τὰ χωρία, ὁποῦ τοῦ παριίδωκαν οἱ δημογέροντες, καθὼς θέλετε πληροφορηθῆ καὶ ἀπὸ τὸν ἴδιον τζιούσην σας εἰς τοῦτο. καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον πλέον ἠμπορεῖ εἰς τὸ ἐξῆς νὰ τρέχη τακτικῶς, ὁποῦ καὶ ἡ δουλειά τοῦ στρατοπέδου νὰ μπητίζη, καὶ ὁ κόσμος νὰ καταφθίνη καὶ νὰ μὴ στενοχωρῆται πολλά. διὰ τοῦτο παρακαλοῦμεν νὰ γράψετε καὶ ἡ γενναιότης σας ἕνα κοινόν τεσκερὲν σας πρὸς ὄλους τοὺς τζιαουσιάδες οἱ στρατηγοί, ὁποῦ νὰ φυλάττουν αὐτὴν τὴν τάξιν, καθὼς ἐσυμφώνησαν μὲ τοὺς δημογέροντας. οἱ ἄνθρωποι σου ἐπῆραν τέσσαρα ζῶα διὰ τὸν δρόμον νὰ ἔλθουν ἕως αὐτοῦ εἰς τὴν γενναιότητά σας, καὶ νὰ μᾶς σταλθῶσιν ὀπίσω. λοιπὸν αὐτὰ τὰ τέσσαρα ζῶα ὁποῦ φέρουν ὀπίσω οἱ ἄνθρωποι σας, νὰ μᾶς τὰ στείλετε ὀπίσω μὲ τὸν ἄνθρωπον ὁποῦ στέλλομεν μαζὴ τους διὰ νὰ κάμωμεν ἄλλην χρειαίαν πάλιν μὲ αὐτὰ. ταῦτα καὶ μένομεν.

τῆ 24 Σεπτεμβρίου 1825

στεβενίκω

οἱ ἀδελφοί σας

οἱ δημογέροντες λεβαδείας

παπαἀναστάσις οἰκονόμου

ἀθανάσις οἰκονόμου

λουκάς λαζαρίς

θανάσις γουλιματίς

Πρὸς τὸν γενναιότατον στρατηγὸν κύριον Κωσταν Μπότζαρη
στρατόπεδον Σαλώνιον εἰς χ. μετόχι.

Γ. στρατηγέ κύριε κώνστα μπότζαρη

διὰ τὰ τέσσαρα ζῶα τοῦτα παρακαλοῦμεν νὰ δώσης ἕνα τεσκερὲν τοῦ ἀνθρώπου, πῶς τὰ στέλνεις ἐδῶθεν ἡ γενναιότης σου, διὰ νὰ σοῦ φέρουν ζαχιρὲν, διὰ νὰ μὴ τοῦ τὰ πάρη κανέναν ἄλλον εἰς τὸν δρόμον, ἀλλὰ νὰ μᾶς τὰ φέρη ἐδῶ σίγουρα, διὰ νὰ τὰ δώσωμεν ἡμεῖς πάλιν τῶν τζιαουσιάδων διὰ ἄλλα πράγματα ὁποῦ εἶναι καλεσμένα.

Μένομεν 1825 Σεπτεμβρίου 25

οἱ ἐπιστατοδημογέροντες λεβαδείας

παπαἀναστάσις οἰκονόμου

αθανάσις οἰκονόμου

λουκάς λαζαρίς

θανάσις γκολεματίς

Ὁ τεσκερὲς σας ὁποῦ σᾶς γράφομεν νὰ δώσετε τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὰ ζῶα νὰ γένη οἰκονομικός διὰ τὸν δρόμον.

(40)

Γενναιότατοι Στρατηγοί χαίρετε

Ἐχθρὸς ἦλθε ἀντικου τοῦ στρατοπέδου μας ὁ Καβαζῆς τοῦ Σουλουϊμάν Ζάρκα, ὁστις μᾶς ἔδωσε τὸ ἐσόκλειστον γράμμα ἀπὸ τὸν εἰρημένον Σουλουϊμάν Ζάρκα. μᾶς λέγει ἐκ στόματος ὅτι ὁ σκοπὸς του δὲν ἦτον νὰ γράψῃ εἰς αὐτὸν τὸν τρόπον, μόνον διὰ νὰ ἀνταμοιθῶμεν καὶ νὰ μᾶς εἰπῇ στοματικά, ὅτι ἐπῆγεν ἕνας κατάσκοπος καὶ τοὺς εἶπεν ὅτι ἀπὸ τὸ μετόχι ἐσκόρπισαν τὰ στρατεύματα καὶ ἔχουν σκοπὸν νὰ ἔλθουν ἀπὸ Σάλονα νὰ σᾶς κτηπήσουν. μᾶς εἰδοποιεῖ λοιπὸν ὁ Σουλεϊμάνης νὰ σᾶς εἰδεύσωμεν, ὁποῦ νὰ ἔχετε τὸν νοῦν σας. ἡμεῖς αὐτὴν τὴν εἶδησιν τὴν ἐσυμπεράναμεν ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἀδυναμίας των. ἀφίνομεν ὁμως καὶ εἰς τὴν γενναιότητά σας νὰ δώσητε γνώμην περὶ τούτου. πλὴν ἢ οὕτως ἢ ἄλλως, ἡμεῖς πρέπει νὰ ἔχωμεν πάντοτε τὴν προσοχὴν διὰ τὰ ἐνδεχόμενα καὶ ὑγιαίνετε.

τῇ 25 Σεπτεμβρίου 1825

ὁ ἀδελφός

Ιω. Γκούρας

τὸ γράμμα παρακαλῶ νὰ μοῦ στείλλετε ὀπίσω.

Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους Στρατηγοὺς εἰς τὸ στρατόπεδον Μετοχιοῦ

Εἰς Μετόχι.

(41)

Ἐξοχότατοι στρατηγοί

τὸ γράμμα σας, ἐλάβομεν, καὶ καθὸς μᾶς λέγετε, δὲν ελήψαμεν, ἢ ἐξοχότη σας, ἐστοχασθήκατε, ὅτι εἶναι ὁ ζαερός, εἰς τα καήκια, αὐτός ὁ ζαερός, εἶναι ἔξο καὶ εἶναι σετέσερα πέντε, μέρη, δὲν εἶναι σε μίαν μεριῶν ἀραποσιτι χιλιάδες :10: ν: σιτάρι, χιλιάδες :3: ν: καὶ ἐπιθή εἶναι σὲ τόσα μέρη, νὰ τὸ κουβαλίσομε, ἀποκει εἰς μίαν, καὶ εἰς ἄλιν, ἐπιτὰ γινονται, ἔξοδα, πολᾶ, ὅτι εἶναι, ἀλάργα, δὲν εἶναι σιμᾶ, καὶ διὰ τοῦτο, σας γράφομεν, ἂν εἶναι εὐλογον, νὰ ζιγιασιθῇ, μῖαν καὶ μῖαν. νὰ κουβαλισθῇ, νὰ πάρη ὁ κἀθεις, εἰς τὴν ἀναλογῆαν του, ἢ πάλιν, ὅπως εἶναι δορισμός σας, προσταχτε μας, νακόλουθίσομε, ἐμεῖς, ὁμος, αὐτὸν τον ζαερόν, τον ἔχομε στο χέρι μας καὶ εχομε ανθρώπους, που τον φιλαν, δικους μας, καὶ βουλομενον, καὶ με ὄλον, τὸ σεβας μενομεν.

εἰς τας πρόσταγα σας

ολι τσαουσιδες, τον σωματον ὄλον

Τουσα ζερβας

1825 Σεπτεμβρίου 29:

(42)

Γενναιότατοι Στρατηγοί

Ἡ Σεβαστὴ Διοίκησις διὰ τὴν ἀναξιότητά μου ἢ διὰ ἄλλα χατήρια μὲ εὐγαλεν ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Γενικοῦ Φροντιστοῦ, καὶ ἐδιω-
 ωρίσθη ὁ κουμπάρος τοῦ στρατηγοῦ Γκούρα, ὀνομαζόμενος Κεχαγιᾶς,
 ὥστις περιμένεται νὰ ἔλθῃ. τὸ νὰ σᾶς εἰπῶ ὅτι ἔλαβον εὐχαρίστησιν
 ὄχι ὀλίγην ἴσως δὲν θέλετε τὸ πιστεύσει, αἱ περιστάσεις ὅμως θέλουν
 τὸ ἀποδείξει. Σᾶς εἰδοποιῶ ὅτι ὁ Στρατηγὸς Γκούρας μὲ φοβερισμοὺς
 μὲ γράφει ὅτι ἐξ αἰτίας μου ὁποῦ ἔγραψα τοῦ ὑποφροντιστοῦ μου, ὅτι
 ὅσον γένημα ἐστάλθη παρ' αὐτοῦ ἐπληρώθη ἀπὸ τὴν Σ. Διοίκησιν καὶ
 ὄχι νὰ ἐπληρώθῃ ἀπὸ τὴν σακούλαντου. καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἠμπόρесе νὰ
 σᾶς μετρήσῃ διὰ νὰ σᾶς τὸ δίδῃ τακτικῶς ὁποῦ νὰ μὴ γίνεται κατὰ-
 χρησις (ὡς νὰ μὴν ἐγίνωντο καταχρήσεις μεγαλώταται καὶ εἰς τὸ σῶμα
 του) λοιπὸν ζητᾶ ἀπὸ λόγου μου, ὅσο γένημα ἐπέριτε ἀπὸ αὐτὸ ὁποῦ
 ἐστάλθη μὲ ἀνθρώπους του νὰ τοῦ τὸ βαστάξω κατὰ μέρος καὶ καλὰ
 προφυλαγμένο ἕως νὰ στείλῃ νὰ τὸ πάρῃ, ἐγὼ σήμερα τοῦ ἔγραψα ὅτι
 αὐτοὶ οἱ φοβερισμοὶ εἶναι καλοὶ διὰ ἐκείνους τοὺς φροντιστάς ὁποῦ
 τὸν φοβοῦνται, ἐγὼ ὅμως δὲν τὸν φοβοῦμαι ἀλλὰ καθὼς σέβωμαι τὴν
 Γενναιότητά ὡς στρατηγόν, οὕτως σέβωμαι γενικῶς καὶ ὅλους τοὺς
 ἄλλους, καὶ ὅτι τὸ γένημα ὁποῦ ἐστάλθη, ἄλλο μὲν ἐπλήρωσα ἐγὼ ἐδῶ,
 καὶ ἄλλο ἐπλήρωσεν ἡ Σ. Διοίκησις. Διὰ τοῦτο λοιπὸν σᾶς δίδω τὴν
 εἴδησιν νὰ μὴν καταδεχθῆτε διὰ νὰ ἀδικηθῶ ἀφοῦ ἐφίλαξα εἰλικρή-
 νειαν, καὶ ἂν στείλῃ νὰ ἐμποδίσῃ αὐτὸ τὸ πολλὰ ὀλίγον, ὁποῦ εὐρίσκεται
 ἐδῶ, ἐγὼ θέλει ἐναντιωθῶ μὲ λόγους, μὲ τὴν βίαν ὅμως ἠμπορεῖ νὰ
 κάμῃ ὅτι θέλει, καὶ ἂν ἀγαπᾶτε δώσατε του τὴν εἴδησιν, ἀγκαλὰ ἐλ-
 πίζω ὀγλύγωρα διὰ νὰ ἔλθῃ ὁ νέος φροντιστής καὶ τότε ἐλευθερόνομαι
 καὶ ἐγὼ καὶ οἰκονομοῦνται καὶ τὰ πράγματα διαφορετικά, καὶ προσ-
 κυνώντας σας μένω,

τῆ 30 7βρίου 1825

Σαλαμίνα

ὁ φίλος σας καὶ δοῦλος

Ἰωάννης Μελάς

Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους Στρατηγοὺς Κυρίους Κώστα Μπότζα-
 ρη, Γ. Δράκο, Γ. Δανγγλῆ, Διαμαντῆ καὶ Γούσια Ζέρβα. Βάσιο Μα-
 κροβουνιώτη καὶ λοιπούς. Εἰς στρατόπεδον Σαλῶνον

(43)

γενναιότατε στρατηγέ

φθάνοντας ἐδῶ ἔδωσα τὰ γράμματα εἰς ὅλους τοὺς φίλους, μὲ
 τὸν πρίγκηπα ὀμήλιστα στοματικῶς ὅσα μου εἶπες ὁ ἴδιος. μου ἀπ-
 κρίθη ὅτι : αἱ ὑποθέσεις τοῦ Κώστα εἶναι ἐδικές μου, καὶ νὰ στέκει

ὑσιχος διὰ τὸν νοῦτζον καὶ γιάνη μοῖ ὑπεσχέθη ὅτι χωρὶς ἄλλο τοὺς τελειώνει μου ἔδωσεν καὶ τὸ σχέδιον καὶ ὀμήλιστα διὰ αὐτοὺς ἐκεῖ ὁποῦ ἔκανεν χρεία καὶ πέστους νὰ μὴνουν ὑσιχοι καὶ μὲ τὸν ἔρχομό μου λαμβάνουν τὰς διαταγὰς.

Ἐχθὲς εἰς βουλευτικὸν σῶμα ἀναφέρθη ἡ κρήτη, νὰ σταλθῇ ἓνα ἀρχηγὸς τῶν ἀρμάτων καὶ ὁμοφώνως οἱ παραστάται εἶπαν ὅτι νὰ σταλθῇ ὁ κώστα Μπότζιαρης, διὰ νὰ μὴν τὴν χασομεν πάλιν, καὶ ἔκαμαν προβούλευμα καὶ ἔστειλαν εἰς τὸ ἐκτελεστικὸν νὰ ἐπικυρωθῇ, εἶναι εἰς ἀμφιβολίαν ὅμως ἂν τὸ δέχεσαι ἢ ὄχι, εἶπαν καὶ διὰ τὸν μαυροκορδάτον, πλὴν ἐδυσκολεύθη ὡς ἀναγκαῖος ἔδῳ καὶ νὰ πηγαίνη ὁ τρικούπη, ἐροτήθηκα ἀπὸ διάφορα ὑποκείμενα ἂν ὁ κόστας τὸ δέχεται, τοὺς ἀποκρίθηκα ὅτι δὲν εἰξεύρω καὶ γράψετε του, λοιπὸν ἔγινε ἀπόφασις διὰ νὰ σοῦ γράψουν περὶ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως.

Ὁ αἰνιὰν ἐφυλακώθη εἰς τὸ καστέλο μαζὺ μὲ τὸν σουτζιον. κατὰ τὰ γράμματα ὁποῦ ὁ μαυροκορδάτος ἔλαβεν ἐχθὲς, χωρὶς ἄλλο ὁ λόρδ κοκρὰν εἶναι κημιένος ἀπὸ λόντριαν μὲ τὴν βασέλα (1) δύο φρεγάδες τέσερα ἡμπρῖκια καὶ δύο ἀτμοκίνητα καὶ τρεῖς χιλιάδες τακτικούς, καὶ ἐλπίζουν ὁποῦ εἰς ὀλίγες ἡμέραις νὰ φθάσῃ ἔδῳ. μάλιστα ἦλθον γράμματα ἀπὸ πέρα καὶ γράφουν ὅτι ὁ μηνίστρος τῆς Ἀγγλίας ἀναφέρθη εἰς τὸ ντηβάνι τῆς πόρτας ὅτι ἓνα μέγας λόρδος ἔρχεται μὲ ἀρκεταῖς δυνάμεις νὰ βοηθήσῃ τὴν γραικίαν, καὶ νὰ πάσῃ τὰ μέτρα του ὅτι ἡ ἀγκλία κατὰ τοὺς νόμους δὲν ἠμποροῦσεν νὰ τὸν ἐμποδίσῃ τὸ δάνειον περιμένετε ὥραν τὴν ὥραν καὶ μένω μὲ ὄλον τὸ ἀνῆχον σέβας.

1825 ὀκτωβρίου 2
ναύπλιον

ὁ ταπεινὸς δοῦλος σου
βασίλειος γούδας

Πρὸς τὸν γενναιοτάτον στρατηγὸν κύριον Κώστα μπότζιαρη
πανευδαιμόνως εἰς στρατόπεδον σαλόνου

(44)

ἐξοχώτατε

Μὲ τὸν ἐδικὸν σας Β. Γούδαν ἐλάβομεν τὰ ἀπὸ τὰς 17 τοῦ παρελθόντος ἀγαπητὸν καὶ ἀδελφικὸν μας καὶ ἴδομεν τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα, διὸ καὶ ἀποκρινόμενοι σᾶς λέγομεν ὅτι δὲν διανθηνιεύομεν ἡμεῖς τὰ δίκαιά σας ἀπὸ καμμίαν μας ἀρετήν, ἀλλὰ αὐτὰ τὰ δίκαιά σας αἱ πράξεις σας καὶ ἡ ἀρετὴ σας ἀναγκάζουν καὶ ἡμᾶς καὶ κάθε καλὸν πατριώτην νὰ ὀμιλῇ ἐπαινῶν τὴν ἀρετήν, ὅτι δὲ ἡ μεταξὺ ἡμῶν εἰλικρινῆς φιλία, καὶ ἀδελφικὴ ἀγάπη θέλει μείνει ἀδιάσειστος διὰ βίου

1) λέξις δυσανάγνωστος.

εἶναι ὁμολογημένον· διὸ καὶ κατὰ τὴν ζήτησιν σας καὶ κατὰ τὸ ἀδελφικὸν χρέος μας σᾶς εἰδοποιουῦμεν τὰ τρέχοντα νέα. Ὁ ἱμπραῆμ τὴν παρελθούσαν τρίτην, ἀφ' οὗ ἄφησεν ἕως τρεῖς χιλιάδες εἰς τὴν τριπολιτζάν, ἀνεχώρησε διὰ τὰ Μαυροκόρωνα μὲ ἕως ὀκτὼ χιλιάδας, ἐκτὸς τῶν σκλάβων καὶ ἀρρώστων τοὺς ὑποίους ἐπῆρε μαζύ του. Ὁ ἐχθρικός στόλος κατὰ τὰς εἰδήσεις ὅπου ἔχομεν δὲν ἐξεκίνησαν ἀκόμα· μόλον ὅτι ἐτοιμάζεται ὡς λέγεται μὲ δώδεκα χιλιάδας τακτικόν, δύο ἀτμοκίνητα καὶ δεκαπέντε μπουολότα. Ὁ κοκρὰν ἀπὸ πολλὰ μέρη πληροφορούμεθα ὅτι ἐξεκίνησε διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ εἶθε νὰ προφθάσῃ διότι ματαιώνονται τὰ σχέδια τοῦ ἐχθροῦ. Σᾶς συγγαίρομεν, διότι τὸ ἔθνος σας ἔκλεξεν ἀρχηγὸν τῆς εἰς Κρήτην, ἐστρατείας του, καὶ εὐχόμεθα νὰ εὐδοκιμήσετε· γράφετέ μας νὰ μανθάνωμεν περὶ τῆς περιποθῆτου ἡμῖν ὑγείας σας, καὶ ἐπιφορτίζετέ μας εἰς ὅτι μᾶς νομίζετε ἱκανούς, ἡμεῖς δὲ μὲ ὅλην τὴν ἐπιθυμίαν νὰ σᾶς ἀπολαύσωμεν ἐν ὑγείᾳ καὶ νὰ σᾶς ἴδωμεν ἐστεφανωμένον τῆς δόξης τὸν στέφανον εὐχαρίστως ὑποσημειούμεθα. 1825 Ὀκτωβρίου 3 Ναύπλιον.

οἱ εἰλικρινεῖς ἀδελφοί

Σπυρίδων Τρικούπης, Λυκοῦργος Ι. Κρεστενίτης

Λιβέριος Λυμπερόπουλος

Πρὸς τὸν ἐξοχώτατον στρατηγὸν Κύριον Κωνσταν Πότζαρη
εἰς τὸ Μετόχι τοῦ προφήτου Ηλία.

(45)

Γενναιοτάτοι ἀδελφοί μου ὀπλαρχηγοί

μετὰ τὴν ἔρευναν τῆς ποθητῆς μοι ἀγαθῆς ὑγείας σας, σᾶς στέλλομεν καὶ ἓνα γράμμα τὸ ὁποῖον ἂν ἀγαπᾶτε νὰ τὸ ὑπογράψετε περὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ στρατηγοῦ εὐμορφόπουλου τὸ ὁποῖον μᾶς ἐφάνη καλὸν διὰ νὰ τὸ ὑπογράψωμεν ὅπου νὰ μὴ γίνωνται τέτοιαις ἀταξίαις, τὴν νύκτα ἐδῶ ἀκούσαμεν μπαταρίαις τουφεκιῶν καὶ παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς ἰδεάσετε ἂν ἐμάθατε τί ἦντον καὶ ὅτι ἄλλα νέα ἠξεύρετε καὶ μὲ τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην μένω.

τῆ : 4 : ὀκτωβρίου

1825 : ἐκ τοῦ στρα-

τοπέδου καστρί.

ὁ ἀδελφός σας

νικόλαος κριεζιότης

Πρὸς τοὺς γενναιοτάτους στρατηγοὺς

Κόστα μπότζαρη δράκουσ καὶ λοιποὺς

εἰς Μετόχι

(46)

Πρὸς τοὺς ἀδελφούς στρατηγοὺς Σουλιώτας
Ναύπλιον 5 Ὀκτωβρίου 1825

Καὶ προχθές σᾶς ἔγραψα τὰ ἐδῶ διατρέχοντα ἐν συντομίᾳ· τὰ δά-
νεια ἀκόμη δὲν ἔφθασαν, προσμένονται ὅμως ἡμέρα τῇ ἡμέρα καὶ
ῶρα τῇ ῶρα. Εἶναι μερικαῖς ἡμέραις ὅπου γίνεται μία συνέλευσις
κατὰ μέρος, καὶ ζητοῦν μερικοὶ Ἑπειῶται καὶ ἄλλοι χερσοελλαδίται
διὰ νὰ βάλουν καὶ αὐτοὶ παρασιτάτας εἰς τὴν Διοίκησιν ὅταν γίνῃ ἡ
Ἐθνικὴ συνέλευσις, καὶ διορισθῇ ἡ τετάρτη περίοδος. Εἰς αὐτὴν λοι-
πὸν τὴν συνέλευσιν ἐπῆγα καὶ ἐγώ, καὶ τοὺς ἐπαράστησα ὅτι τὸ πρῶ-
τον δικαίωμα ἀπ' ὅλους τοὺς Ἕλληνας, διὰ νὰ βάλουν παρασιτάτην,
τὸ ἔχουν οἱ Σουλιῶται· ἐπειδὴ αὐτοὶ ἔχουν διακοσίους χρόνους ὅπου
ἔχυσαν, καὶ χύνουν αἵματα πανταχοῦ πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς ἐλευθερίας
τόσον μερικῆς ὅσον καὶ Ἐθνικῆς. Εἰς ὅλα ταῦτα, καὶ ἄλλα περισσό-
τερα δίκαια ὅπου τοὺς ἐπρόβαλα, δὲν ἐστάθη κανεὶς νὰ ἐναντιωθῇ, μά-
λιστα ὅλοι τὸ ἐδέχθησαν, καὶ ἐβεβαίωσαν. ὄθεν ἡ γενναιότης σας, ἂν
ἀγαπᾶτε, στείλετε μοι ἓνα γράμμα δίδοντές μοι ὅλην τὴν πληροξουσιό-
τητα περὶ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως, διὰ νὰ τὸ βάλω καὶ εἰς ἐνέργειαν,
καθὼς πρέπει. Τὸ γράμμα σας εἶναι χρεῖα νὰ ὑπογραφῇ ἀπ' ὅλους
τοὺς πρώτους τῶν οἰκογενειῶν τοῦ Σουλίου, ὅπου αὐτοῦ εὐρίσκονται.
Τρεῖς παραστάται θέλει διορισθοῦν δι' ὅλην τὴν ἤπειρον, ὁ πρῶτος
ὅμως θέλει εἶναι τοῦ Σουλίου. Ὅταν λοιπὸν ἐγὼ ἔχω ὁλονῶν σας τὰς
ὑπογραφάς, τότε θέλει πασχίσω νὰ δώσω τὴν ψῆφον μου εἰς ὑποκεί-
μενα ὅσον τὸ δυνατόν τίμια, καὶ ἄξια διὰ τὸ Σοῦλι, δὲν βλέπω ἐδῶ
ἄλλο ὑποκείμενον κατὰ τὸ παρὸν μὲ πνεῦμα, ἀξιότητα, προκοπὴν, καὶ
στῆθος, παρὰ τὸν Δούκα, θεῖον τοῦ Ἀδαμ Δούκα, ὁ ὅποιος τώρα γρή-
γορα κατέβη ἀπὸ τὴν ῥωσσίαν. ἂν λοιπὸν σᾶς ἀρέσουν τὰ ὅσα σᾶς
προβάλλω (τὰ ὅποια στοχάζομαι νὰ εἶναι ἀναγκαιότατα) γράψτε μοι
γρήγορα, καὶ κατὰ τὸν ἄνωθεν τρόπον, διὰ νὰ τὰ βάλω εἰς ἐνέργειαν.
ταῦτα καὶ ὑγιαίνετε. Ὅλους τοὺς συντρόφους ἀδελφικῶς καὶ κατ' ὄνομα
ἀσπάζομαι.

Ὅλος ἀδελφός σας
Χρ. Περαμβός.

Πρὸς τοὺς γενναιοτάτους στρατηγοὺς Κώστα Μπότζαρην, Γούσα
Ζέρβαν, Γεωργάκην Δράκον, Γιότην Λαγκλῆν καὶ λοιπούς
ἀξιωματικούς Σουλιώτας
Εἰς στρατόπεδον Σαλώνων

Περίοδ. Γ'.
Αριθ. 13239

Προσωρινή Διοίκησης τῆς Ἑλλάδος (47)

Τὸ ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Πρὸς τὸν Γενναῖ. στορ. Κῶσταν Μπότζαρη

Ὁ στρατηγὸς Τριαντάφυλλος ἀποκουρίτης διατάχθη νὰ τοποθετηθῆ εἰς χωρίον Βενιχώρα μὲ τὸ Σῶμα του, καὶ νὰ διατελῆ ὑπὸ τὴν ὄδηγίαν σου· εἰδοποιεῖσαι δὲ καὶ ἡ εὐγενία σου διὰ νὰ δίδης εἰς αὐτὸν τὰς ἀναγκαίας ὀδηγίας τόσον εἰς τὰ κατὰ τῶν ἐχθρῶν κινήματα, καθὼς καὶ εἰς τὴν οἰκονομίαν τῶν ἀναγκαίων τροφῶν καὶ πολεμοφοδίων.

Τῇ 10 8)βρίου 1825 Ἐν Ναυπλίῳ

ὁ ἀντιπρόεδρος

Γεώργιος Μπότσης

(σφραγίς) ἀναγνώστης σπληλιτάκης

Κωνστ. Μαυρομιχάλης

ἀδ. Γεν. Γραμμ.

Α. Μαυροκορδάτος

ἀρ. 13239

Πρὸς τὸν Γενναῖον στρατηγόν

Κῶσταν Μπότζαρη.

Ἐκτελ. Σῶμα.

(48)

γενναιότατε στρατηγέ

με τὸ ταπεινόν μου σᾶς ἰδοποιῶ ὅτι ἡ σεβαστὴ διοίκησις στέλνει τὸν νικόλαον μπούφον ἐπιθεωρητὴν εἰς τὸ αὐτὸ στρατόπεδον λοιπόν, νὰ τὸν μεταχειρισθῆς καθὼς ἀνίκει καὶ προσταγῆ, εἶναι ὁποῦ νὰ ἀφήσῃ ἕως δέκα δόδεκα καὶ πέρνοντας τὰ ἀποδεικτικά ἀμέσως νὰ μοῦ ταστίλεις μεμαχθούς ἄνθρωπον διὰ νὰ κυταχθοῦν οἱ λογαριασμοὶ ὅτι χωρὶς τὰ ἀποδεικτικὰ δὲν μᾶς κυτάζουν κανένα λογαριασμόν παρακαλῶ ὅμως νὰ ὀδηγήσῃς καὶ τοὺς ἀνθρώπους μου πῶς νὰ φερθοῦν εἰς τὸν ἐπιθεωρητὴν γράφω καὶ τοῦ Πάνου πῶς νὰ ἀπολογηθῆ.

Ἐπροχτές ὅταν ἔγεινεν ἡ ἀπόφασις τοῦ βουλευτικοῦ διὰ νὰ πηγαίνῃς εἰς τὴν κρήτην μὲ ἔκραξεν τὸ ἐκτελεστικόν νὰ μὲ ἐροτήσῃ ἂν τὸ δέχεσαι ἢ ὄχι λοιπόν ὁ φίλος μὲ ὀδήγησεν πῶς νὰ ἀποκριθῶ. μοῦ εἶπαν ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ βουλευτικοῦ εἶναι νὰ πάρῃ ὁ κόστος τοὺς πεντακοσίους στρατιώτας του καὶ νὰ πηγαίνῃ ἀρχηγὸς τῶν ἀρμάτων

(49)

Γενναϊότητα στρατηγέ

ὁ παρὼν παπὰ ποστόλης ἔρχεται πρὸς αὐτὴν φέρων τὴν παροῦσαν διαταγὴν τῆς Σεβαστῆς διοικήσεως, ἡ ὁποία μὲ διατάττει νὰ διατεθῶ ὑπὸ τὴν ὄδηγιαν τῆς γενναϊότητός σας, ὡς ἠγάπησα θελήσας, καὶ νὰ κατασταθῶ μὲ τὸ στρατόπεδόν μου εἰς θέσιν Βενιχώρα, ἀφίνωντας πενήκοντα στρατιώτας εἰς πολιορκίαν ναυπάκτου, ὡς ἡ διαταγὴ διαλαμβάνει, διὰ τοῦτο ἐπιστέλλω τοὺς παρόντας μὲ τὴν ἰδίαν διαταγὴν τῆς πρῶτον τῆς γενναϊότητός σου, ἵνα πληροφορηθῇ καὶ δι' αὐτῆς καὶ διὰ στόματος τῶν παρόντων στρατιωτῶν μου τὰ δέοντά μου καὶ πληροφορηθεῖσα, εὐελπὶς εἰμή, ὅτι θέλει μὲ ὀδηγεῖ τὰ καθήκοντά μοι, ὑπεραγαπῶν με, τὰ μάλιστα, καὶ μένω.

τῇ 17 Ὀκτωβρίου 1825

Βερινίτζα

Ὁ ἀδελφός σας

Τρηαντάφηλος

μετὰ τέσσαρας ἢ πέντε ἡμέρας θέλει ἀνταμωθῶ σὺν θεῷ μὲ τὴν γενναϊότητά σας καὶ ὁ ἴδιος, ἐπειδὴ καὶ κατὰ τὸ παρὸν εἶμαι ὀλίγον.....(1) ἀκόμη.

Ἐὰν καὶ κατὰ τύχην τύχη εἰς χεῖρας σας κανένα μουλάρι ἀπὸ τῶν αὐτόθι, παρακαλῶ νὰ τὸ κρατήσῃ ἐκ μέρους μου καὶ μὲ τὴν ἐντάμωσιν μας ἀποκριθῆσομαι.

καγὼ ὁ ταπηνός δούλω σας ἀναγνώστις..... (1) σᾶς προσκηνῶ.

Πρὸς τὸν Γενναϊότατον στρατηγόν Κύριον Κώσταν μπότηζαρη
Εἰς Μετόχιον

(50)

Πρὸς τοὺς Γενναϊοτάτους στρατηγοὺς τοῦ ἐν Σαλώνοις στρατοπέδου.

Ἐφθασαν τέλος πάντων καὶ τὰ δάνεια πενήντα χιλιάδες λίρες, ἡ μοιρασιά των ὅμως ἐστάθη τοιαύτη· ἐδιορίσθησαν διὰ τὸ ναυτικὸν γρόσια ἑξακόσιαις χιλιάδες διὰ τοὺς ἐν Μεσσολογίῳ χιλιάδες τετρακόσιες 400000· διὰ τοὺς ἔξω τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος χιλιάδες ὀγδοῆντα· διὰ τὴν ἀνατολικὴν Ἑλλάδα χιλιάδες ὀγδοῆντα· διὰ Κρήτην ἑκατὸν· διὰ τὸ τακτικὸν χιλιάδες ἑκατὸν ὀγδοῆντα· οἱ πολιτικοὶ ἔχοντες νὰ λάβουν τεσσάρων μηνῶν μισθοὺς ἔλαβον τοὺς δύο· ἡμεῖς λοιπὸν βλέποντες αὐτὴν τὴν μικρὴν καὶ σχεδὸν ἀσήμαντον ποσότητα τῶν ἀφοριῶν δι' ἡμᾶς, δὲν ἠθελήσαμεν κατ' οὐδένα τρόπον νὰ τὰ δεχθῶμεν, μάλιστα ἐτοιμάσαμεν νὰ δώσωμεν τὴν ἐσώκλειστον ἴναφοράν, ἀπὸ τὴν δυνατὴν ὅμως ἐναντίωσιν, καὶ λογομαχίαν ὅπου ἐκάμαμεν μὲ υερικούς

(1) δυσανάγνωστοι λέξεις.

Βουλευτὰς τῆς χερσοελλάδος, καὶ μὲ τὸν κύριον Κωλέτην, μᾶς λέγουν ὅτι, θέλει πασχίσουν νὰ αὐξήσουν τὴν ποσότητα, πλὴν εἰς τὰ τοιαῦτα δὲν δίδομεν πίστιν· ἄγκαλα καὶ ἡ αὐξήσις αὐτὴ ἂν γίνη, δὲν θέλει εἶναι περισσοτέρα ἀπὸ δέκα ἕως εἴκοσι χιλιάδες γρόσσ. διὰ τοῦτο πρὶν παρῶρησιάζωμεν τὴν ἀναφορὰν μας, ἐκρίναμεν ἀναγκαῖον νὰ σᾶς τὸ γνωστοποιήσωμεν παρευθὺς· ἡ Γενναιότης σας λοιπὸν πάρετε τὸ ἀναγκαῖα καὶ γρήγορα μέτρα περὶ τούτου, καὶ χωρὶς νὰ χάσετε καιρὸν, γράψετε ὅλοι κοινῶς μίαν δυνατὴν, σύντομον, καὶ ἀποφασιστικὴν ἀναφορὰν πρὸς τὴν Διοίκησιν, ὁμοίως καὶ γράμμα ξεχωριστόν· πρὸς τὸν Κωλέτην, καὶ ἄλλο πρὸς τοὺς παραστάτας τῆς χερσοελλάδος, μὲ τὰ ὁποῖα νὰ τοὺς ἐνθυμίζετε τὰ ὅσα προχθὲς τοὺς ἐγράψατε, καὶ νὰ τοὺς ῥίχνετε εἰς βάρους τοῦ τὰ ὅσα κακὰ μέλλουν νὰ ἀκολουθήσουν ἐξ αἰτίας τούτου, καθὼς καὶ ἡμεῖς δὲν λείπομεν νὰ τοὺς τὰ φωνάζομεν καθημέραν. Τέλος πάντων ὅλον τὸ πᾶν τῆς καταστάσεώς μας, τῆς ὑπολήψεώς μας, τῆς ἀτυχίας τῆς Πατρίδος κρέμμεται εἰς τὴν ὁμόνοιαν καὶ ἀπόφασίν σας. Οἱ Γενναιότης σας πάλιν φρόνιμοι ἦσθε, συνεννοηθῆτε καὶ ὅτι κρίνεται εὐλογον, ἀκολουθήσατε, καὶ συμβουλεύσατε καὶ ἡμᾶς τὸ τί πρέπει νὰ κάμωμεν, ὅτι δὲν ἤμποροῦμεν πλέον νὰ ὑποφέρωμεν τὴν ἄδικον καταφρόνησίν σας. Τὰ γράμματά σας τόσον πρὸς τὴν Διοίκησιν, ὅσον καὶ πρὸς τοὺς προστάτας, ἄς μὴ λέγουν, ὅτι ἡμεῖς σᾶς ἐγράψαμεν, ἀλλ' ὅτι τὰ ἐβεβαιώθητε ὅλα ἀπὸ ἀνθρώπους ἀξιοπίστους, πασχίσατε πρὸς τούτοις νὰ λάβωσι τὰς ἐγγράφους ἀποδείξεις ἀπὸ τὸν αὐτοῦ ἐπιθεωρητὴν κύριον Νικόλαον μπούφην, διὰ νὰ κάμωμεν καὶ ἐπικυρώσωμεν τοὺς λογαριασμούς μας, ὅτι χωρὶς τούτου δυσκόλως λαμβάνομεν μισθοὺς· ταῦτα σᾶς εἰδοποιουῦμεν κατὰ χρέος, καὶ μένομεν ἀποκρισίν σας γρήγορα, καὶ μὲ ἐπίτηδες ἀνθρώπων. ἀπὸ τὴν ὄνωθεν ποσότητα ὁποῦ ἐδιόρισεν ἡ Διοίκησις νὰ μοιρασθῆ εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα, ἐβγήκε μόνον τὸ σῶμα τοῦ στρατηγοῦ Γοῦρα, ἐπειδὴ αὐτὸς εἰς πληρωμὴν τῶν μισθῶν του ἔλαβε διαταγὴν νὰ συνάξῃ τὰ εἰσοδήματα τῶν Ἀθηνῶν· ταῦτα καὶ μένομεν

τῇ 19 8)βρίου 1825
Ναύπλιον

οἱ Πατριῶτες
Χ. Περραιβός
βασίλειος γούδας
Γιαννάκης σουλτάνης

Πρὸς τοὺς γενναιοτάτους στρατηγούς καὶ ὄπλαρχηγούς
τοῦ ἐν Σαλώνοις στρατοπέδου.

Σάλωνα.

(51)

γενναιότατοι στρατηγοί ἀδελφοί μας!

Ὁ ἐχθρὸς ἀπ' οὗ ἐτραβύχθη ἀπὸ τὰ χαντάκια παραπάνω μᾶς ἐλάφρωσεν ὀλίγον ἀπὸ τὸ ντουφέκι καὶ τώρα περισσότερον δουλεύει μὲ τὰ κανόνια, μανθάνωμεν ὅμως ἀπὸ τὰ περίξ ὅλα ὅτι ἔγραψεν νὰ τοῦ ἔλθῃ καινούργιο ἀσκέρι καὶ ἐργάται καὶ προσμένει· ἔξω κτῆζει καὶ ἐτοιμάζεται νὰ ξεχειμάσῃ τὰς πληροφορίας ὅπου ἔχωμεν κατὰ τὸ παρὸν εἶναι αὐταῖς· ὅσους ἔχει παλαιούς τοῦ φεύγουν καθημερινῶς καὶ ἀδυνατεῖ κάθε ἡμέραν ἐπειδὴ ὅμως προσμένει ἀσκέρι καὶ ἐνδυναμώνει τὸν τόπον νὰ προφυλαχθῇ ἐκρίναμε ἀναγκαῖον νὰ προλάβωμε καὶ νὰ τὸν στενοχωρήσωμε πρὶν τοῦ ἔλθῃ δύναμις· διὰ νὰ ἐλαφροδοῦμεν διόλου· διότι ἂν ξεχειμάσῃ αὐτοὶ ἐδῶ ὅλα τὰ βελιαῖα μολυσμένα θὰ εἶναι ἀπὸ Τούρκους.

Ἀναφέρθημεν λοιπὸν πρὸς τὴν ἐδῶ ἐπιτροπὴν ἢ αἰέτως ἢ νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν Σ: Διοίκησιν τὸ ὀγληγορότερον νὰ διορισθῆτε ἢ ἢ γενναιότητάσας νὰ ἔλθετε ἀπὸ ἔξω εἰς τὸν Ζυγόν καὶ νὰ ῥίξετε τὸ στρατόπεδόν σας, ἢ εἰς τὸν προφήτην Ἡλία ψιλὰ, ἢ εἰς ἄλλο δυνατώτερον μέρος κοντὰ εἰς τὸν ἐχθρὸν, καὶ τὰ σώματα Ξηρομέρου ὅπου εἶναι καὶ αὐτὰ δυνατὰ νὰ ῥίξουν τὸ ὄρδι τους πρὸς τὸ σκαλι Ἀνατολικοῦ ἢ παραπάνω εἰς δυνατὸν μέρος· καὶ ἔτζη ἀπ' οὗ εἴμεθα τρία σώματα προμηθευμένα ἀπὸ θροφάς ἂν ὁ ἐχθρὸς κινήθῃ εἰς τὸν ἕναν νὰ βοηθοῦν οἱ δύο, τὸν στενοχωροῦμε τότες ὅπως καὶ ἂν εἶναι καὶ διαλύεται· καὶ γλητώνωμε μίαν φορὰν αὐτοῦ εἰς Σάλωνα ἄς διωρισθῇ νὰ σταλοῦν ὁ Γούρας μὲ τοὺς ἐντοπίους καὶ λοιποὺς ὄπλαρχηγούς ὅπου εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλά:

Φθάνωντάς σας λοιπὸν αἱ διαταγαῖς μὴ ἀργοπορῆτε μόνον ἀπεράσατε καὶ ἀπὸ τὸν Σκαλιτῶν καὶ ζητήσατέ του βοήθειαν πάρατε καὶ τοὺς ἄλλους στρατηγούς Σιαφάκαν Γιολδασέους καὶ τὸν κατήφορον ὄλους καὶ εὐγάτε ἀπάνω νὰ τὸ κάμωμε μίαν φορὰν ἀπὸ τῆς τρεῖς μεργαῖς, καὶ ὁ θεὸς μᾶς εἶναι βοηθός. Ἄν παραμελήσωμε αὐτὸ τὸ σχέδιον ὁ ἐχθρὸς ἔπειτα δυναμώνει καὶ τίποτας δὲν τοῦ κάμνωμεν καὶ θὰ κινδυνεύσωμεν.

διὰ τὴν προμήθειαν τῶν ζαχαρέδων θέλει φροντίξῃ ἢ ἐδῶσε ἐπιτροπὴ καὶ διὰ ἐφόδια. Πλησιάζοντας πρὸς τὸ ἀπόκουρον νὰ μᾶς εἰδοποιήσατε τὸν ἐρχομόν σας· τὸν ἐρχομόν σας νὰ τὸν βιάσειτε καὶ αἱ διαταγαῖς σας ἔρχονται κοντὰ ἄφρευκτα καὶ σᾶς προσμένωμε ἐξάπαντος καὶ ἐλπίζωμε μὲ τὸν ἐρχομόν ὄλων σας κατὰ τὸ σχέδιον καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ θεοῦ νὰ τοὺς χαλάσωμε.

τῇ 23 Ὀκτωβρ. 1825

Μεσολόγι.

Μητζίης Κοντογιάννης

οἱ πατριώτες καὶ ἀδελφοί σας

νοτῆς μοιζήσεως

Κιτσο τζαβελας

Νικολας στουρνάρας.
 Δημήτριη Μακρούς.
 ἀνδρέας ισκου
 Γ. βυλτινός
 Αθανάσης ραζηκότζικας.
 Κωνστας Βλαχόπουλος.
 ἀποστολακισ κούσουρις
 γιανάκης σταΐκος
 Δημήτριος γεροθανάσης
 σωτήρης γκοτζαμάνης
 γαλανός μεγαπάνου.

γιοργη κιτσο
 λαμπροβέϊκος
 Νικόλαος Ζέρβας
 Χρ. Φωτομάρας
 Λαμπρούση Φωτομάρας
 Φωτομπομπορης
 Σπυρομήλιος.

(52)

Ἄριθ. 2434

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Ἡ προσωρινῶς διευθύνουσα τὰ τῆς Δυτ. Ἑλλάδος Ἐπιτροπή

Πρὸς τοὺς ἐν Σαλόνοις Γενναιοτάτους ὄπλαρχηγούς.

Μὲ χαρὰν μας μεγάλην ἐπληροφορήθημεν ἀπὸ γράμματά σας πρὸς τοὺς ἐδῶ ἀδελφούς στρατιωτικούς, ὅτι ὁ πατριωτισμὸς ὁ ζῆλος καὶ ἡ ἐπιμονὴ κατηνάγκασαν τοὺς εἰς τ' αὐτόθι ἐχθρούς νὰ δοθῇ εἰς αἰσχρὰν φυγὴν καὶ νὰ λάβῃ τὴν ὁποίαν ἐδοκίμασε φθορὰν ἀνάλογον μὲ τὴν τόλμην του νὰ εἰσβάλλῃ εἰς ταῦτα τὰ μέρη, καὶ σᾶς εὐχόμεθα ἐκ ψυχῆς καὶ ἄλλας λαμπροτέρας νίκας κατὰ τῶν ἐχθρῶν. χθὲς ἐπανηγυρίσαμεν μὲ κανόνια, βόμβας καὶ τουφέκια ταύτην τὴν φθορὰν τῶν ἀπίστων καὶ δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θέλομεν κάμει τὰ αὐτὰ καὶ διὰ τὸν Κιουταχῆν. Σᾶς περικλείομεν καὶ γράμμα τῶν ἐδῶ ἀδελφῶν καὶ πληροφοροῦσθε ἀπ' αὐτό, ὅθιεν τρέξατε ἀδελφοί διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ καὶ ἡ δυτικὴ Ἑλλάς καὶ νὰ σφραγισθῇ ἐφέτος ἡ ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδος. Ἔως τώρα πρέπει νὰ ἐλάβαιε τὰ προλαβόντα γράμματά μας μὲ τὸν καπ. Ζήσιμον, καθὼς καὶ τῶν ὄπλαρχηγῶν καὶ νὰ ἐπληροφορήθητε τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ φθάσητε ὅσον τάχιον. Εἰς τὸν ἐρχομὸν σας δὲ παραλαμβάνετε μαζί σας καὶ τοὺς στρατηγούς ἐκείνους καὶ κατοίκους τῆς δυτικῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς ὁποίους ἐγράψαμεν καὶ προητέρω καὶ πάλιν τώρα καὶ ἐρχόμενοι εἰς τὰ συμμοτότερα μέρη μᾶς εἰδοποιῆτε διὰ νὰ σᾶς σταλοῦν τὰ ἀναγκαῖα σχέδια. Εἶναι περιττὸν νὰ σᾶς γίνῃ περισσοτέρα παρακίνησις ἐπειδὴ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἴσως ἦσθε εἰς τὸν δρόμον λαμβίνοντες τὰ προητερινὰ γράμματά μας καὶ βλέποντας τὴν τόσῃν ἀνάγκην τοῦ ἐρχομοῦ Σας. Ἐδῶ εἴμεθα ὅλοι καλά καὶ μὲ ἀνυπομονησίαν Σᾶς περιμένομεν νὰ ἐλθῆτε διὰ νὰ χαλάσω-

μεν ἐξολοκλήρου τούτονε τὸν ἐχθρόν καὶ νὰ πανηγυρίσωμεν καὶ ταύτην τὴν λαμπράν καὶ ἀείμνηστον νίκην. Σᾶς ἀσπαζόμεθα ἀδελφικῶς καὶ μένομεν.

Μεσολόγγιον

τῆ 3 Νοεμβρίου 1825

(Τ. Σ.)

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Ἐπαμινώνδας ; Πλατοῆς

οἱ πατριῶται καὶ ἀδελφοί σας
Ἰω. Παπαδιαμαντόπουλος
Δημήτριος Θεμελῆς

(53)

Γενναιότατοι Στρατηγοὶ ἀδελφοί

Μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν τῆς ψυχῆς μας ἐλάβομεν τὸ ἀπὸ 26 Ὀκτωβρίου γράμμα σας δηλωτικόν τῆς κατεντροπιασμένης φυγῆς καὶ φθορᾶς τῶν εἰς ταῦτα τὰ μέρη ἀπίστων, καὶ εὐχόμεθα νὰ σᾶς ἀξιῶσῃ ἡ δεξιὰ χεὶρ τοῦ ὑψίστου καὶ εἰς ἄλλας λαμπροτέρας Νίκας εἰς τελείον ἐλευθέρωσιν τῆς φιλιτάτης Ἑλλάδος. Ὁ ἐχθρός, ἀδελφοί, πάντα ἐπιμένει ἐδῶ, σκοπὸν ἔχων κατὰ τὰ κινήματά του νὰ ξεχειμάσῃ ἀντικου τοῦ Μεσολογγίου. ἡμεῖς σᾶς ἐγράψαμεν καὶ προτῆτερον μὲ τὸν καπ. Ζήσιμον, καὶ ἕως τώρα θενά ἀλαβετε τὸ γράμμα σας. Σᾶς λέγομεν καὶ τώρα, ὅτι ἀφοῦ λάβετε τὸ γράμμα σας, εἶναι ἀνάγκη πᾶσα νὰ κινήσετε μὲ τὰς σώματά σας μίαν ὥραν ἀρχήτερα, καὶ διχθαίνοντες ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας, συμπαραλαμβάνετε καὶ τοὺς ἄλλους Στρατηγούς Δῆμον Καλιτζᾶν καὶ λοιπούς ὁμοῦ μὲ ὅλους τοὺς κατοίκους, καὶ πλησιάζετε πρὸς τὰ μέρη μας, ὅπου φθάνοντας μᾶς εἰδοποιεῖτε μὲ ἐπίτηδες πεζόν, διὰ νὰ σᾶς στείλωμεν τὸ σχέδιον πῶς νὰ κτυπηθῇ ὁ ἐχθρός, καὶ νὰ χαλασθῇ μὲ περισσοτέραν εὐκολίαν. δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θέλετε τρέξει προθύμως καὶ τώρα ὅπως πάντοτε, διὰ νὰ πάθῃ καὶ ὁ Κιουταχῆς τὰ ὅσα ἔπαθον οἱ αὐτοῦ, καὶ χειρότερα, διὰ νὰ ἐπισφραγισθῇ καὶ ἐφέτος ἡ ἀνεξαρτησία τῆς φιλιτάτης Ἑλλάδος. ἀδελφοί, κρίνομεν περιτόν νὰ σᾶς παρακινήσωμεν περισσότερον, ὄντες βέβαιοι ὅτι ἴσως εἰσθε καὶ εἰς τὸν δρόμον, ἀφοῦ ἐλάβετε τὰ γράμματά μας, καὶ ἴδετε τὴν ἀνάγκην. ἐδῶ εἴμεθα ὅλοι καλά, καὶ χθὲς ἐπανηγυρίσαμεν μὲ κρότους κανονιῶν καὶ τουφεκιῶν τὰς αὐτοῦ λαμπρὰς νίκας σας. Σᾶς προσμένωμεν λοιπόν νὰ ἐλθῆτε καὶ ἐδῶ, διὰ νὰ χαλάσωμεν ἐξ ὀλοκλήρου καὶ τοῦτον τὸν ἐχθρόν. καὶ νὰ χειροκροτήσωμεν καὶ ταύτην τὴν λαμπράν καὶ ἀείμνηστον Νίκην. Σᾶς ἀσπαζόμεθα ἀδελφικῶς καὶ μένομεν.

Μισολ.

3 Νοεμβρίου 1825

Οἱ πατριῶται καὶ ἀδελφοί σας.

Μήτιζης Κοντογιάνος, Ανδρεας ισκου, δημητρη μακροῦς	
Νικόλας σ ορνάρης	νοτη μποτζηαρης
Γ. Βαλτινός	κιτζος τζαβελας
Ἀθανάσης ῥαζηκότζικας	χο. φωτομάρας
νικολάκης κοντογιάνης	λαμπρο βεϊκος
γληγόρη ληκατος (:)	Νικόλαος Ζέρβας
αποστολάκης . . (')	Λαμπρούσης Φωτομάρας
βασήλη χασάπης	
Δημήτρης Γεροθανάσης	
Γεωργιος Πασκαλης	

Πρὸς τοὺς ἐν Σαλώνοις Γενναιοτάτους Ὀπλαρχηγούς
Εἰς Σάλωνα

(54)

Γενναιοτάτοι ἀδελφοί Στρατηγοί!

Χθὲς Παρασκευὴν ἦλθεν ἡ ἐχθρική ἀρμάδα στὶ καστέλια καὶ Ναύπακτον, ἕως ἑκατὸν πενήκοντα κομάτια ὄλο πολεμικά καὶ φορηγὰ φαίνεται νὰ ἦλθαν ὄλοι αὐτοῦ, καὶ συμπεραίνω ἂν ὄλοι ἦλθαν ἴσως βγάλει καὶ ἀσκέρι ἔξω. Ἀπὸ αὐτὸ τὸ μέρος ὅτι εἰδήσεις ἤξεύρετε ἀπὸ τοὺς τούρκους, ὅπου ἔφυγαν ποῦ ἐστάθησαν, ἢ καὶ ἀπὸ ἄλλο μέρος ἀπὸ Ναύπλιον ὅ,τι ἐμάθατε, παρακαλῶ, φανερώσατέ μοι. καὶ μὴ ἔχων ἄλλο νεώτερον μένω ἀδελφικῶς.

τῇ 7 Ν)βρίου 1825
ἐν λιδορικήφ

Ὁ πατριώτης καὶ ἀδελφός σας
Δῆμος Σκαλιτζᾶς
(Τ. Σ.)

Εἶχον σκοπὸν καὶ ἐγὼ νὰ ἔλθω αὐτοῦ νὰ ἀνταμοιῶμεν, πλὴν δὲν ἐδυναμῶσα καλά ἀκίμη ὁ γκούρας ὅπου ἔφυγεν αὐτόθι ἐτράβισεν διὰ κάτω, ἢ ἐγύρισεν ὀπίσω φανερώσατέ μοι.

Πρὸς τοὺς ἐν Σαλώνοις Γενναιοτάτους Ὀπλαρχηγούς
εἰς Σάλωνα

(55)

Γενναιοτάτε ἀγαπητέ μου στρατηγέ.

προχθὲς σ' ἔγραψα, ἀλλ' ἐπειδὴ ἔμεινεν ὁ Βασίλης, ἔμεινε καὶ τὸ γράμμα μου. μὲ ταῦτα ἔγειναν τὰ πρὸς τὸν γενναιότητά σου καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς ὀπλαρχηγούς γράμματα τῆς Διοικήσεως, διὰ νὰ μεταβῆτε εἰς βοήθειαν τοῦ Μεσολογγίου. τοῦτο τὸ βλέπω τόσον ἀναγκασιότερον,

(1) δυσανάγνωστον ἐπώνυμον.

καθόσον εἰξεύρομεν με βεβαιότητα τὸ διὰ θαλάσσης πέρασμα τοῦ Ἰμπραχίμ με ἱκανὰ στρατεύματα εἰς Π. Πάτρας, καὶ τὸν σκοπὸν του νὰ βοηθήσῃ τὸν Κιουταχῆ εἰς τὴν πολιορκίαν τοῦ Μεσολογγίου. Ἐὰν τὸ Μεσολόγγι χαθῆ, δὲν χρειάζεται νὰ σᾶς εἰπῶ ὁποῖον θέλει εἶσθαι τὸ ἀποτέλεσμα, διότι ἔχεις ὁ ἴδιος ἱκανὸν νοῦν νὰ τὸ γνωρίσῃς. Λοιπὸν διὰ τὴν ἀγάπην τῆς πατρίδος πρέπει νὰ τρέξῃς με τὴν μεγαλητέραν προθυμίαν καὶ ταχύτητα, πρὶν δῆς τὸ κακὸν ἀδιόρθωτον. Διὰ εἰδήσεις τῆς Εὐρώπης ὅπου μ' ἐρωτᾶς, πολὺ ὀλίγες ἔχομεν. Εἰξεύρομεν μόνον ὅτι γίνεται εἰς ὅλας τὰς αἰλὰς λόγος πολὺς περὶ τῶν πραγμάτων τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὅτι ἀφεύκτως ἐντὸς τοῦ χειμῶνος τούτου πρέπει νὰ μεσιτεύσουν ἰσχυρῶς διὰ νὰ δοθῆ ἔν τέλος, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐλπίζωμεν τίποτε ὠφέλιμον, πρέπει νὰ εἴμεθα εἰς κατάστασιν ὁποσοῦν, καὶ ὄχι ἀφανισμένοι, διότι τότε εἰς τί ὠφελεῖ ἡ μεσιτεία των; εἰξεύρω ὅτι με ὅλους τοὺς συμπατριώτας σου στρατηγοὺς εἶσαι καλά, εἰς αὐτὴν ὅμως τὴν περίστασιν πρέπει νὰ ἐνωθῆτε με τὴν πλέον ἀδελφικὴν εἰλικρίνειαν. Ἄς μᾶς χρησιμεύσουν εἰς παράδειγμα οἱ ἴδιοι ἐχθροὶ μας. Δὲν ὑπῆρξε ποτὲ ἐχθρὰ μεγαλητέρα ἀπὸ ἐκείνην ὅπου ἦτον μεταξὺ τοῦ Μεχμέτ ἀλλῆ Πασᾶ; καὶ Τοπάλη, μ' ὅλον τοῦτο τώρα συνεδέθησαν πειά, διὰ νὰ μᾶς συμπολεμήσουν. ἡ πετζιώτικη μοίρα εἶχε χωρισθῆ ἀπὸ μίαν φουρτουναν ἀπὸ τὰ ἐπίλοιπα πλοῖα, καὶ ἐπέστρεψεν, ἀναχωρεῖ ὅμως πάλιν, διὰ νὰ ἐνωθῆ με τὴν ὑδραϊκὴν, καὶ νὰ πασχίση νὰ ματαίωσῃ τοὺς σκοποὺς τοῦ ἐχθροῦ κατὰ τοῦ Μεσολογγίου.

10 Νοεμβρίου 1825.

ὁ φίλος καὶ ἀδελφός σου

ἐν Ναυπλίῳ

Α. Μαυροκορδάτος

Πρὸς τὸν γενναιοτάτον στρατηγὸν Κώσταν Μπότζισην κλ. εἰς Σάλωνα.

Περίοδ. Γ'.

Ἀριθ. 13475

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

(56)

Τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Πολέμου

Πρὸς τοὺς γενναιοτάτους στρατηγοὺς τῶν Σουλιωτικῶν στρατιωτικῶν Σωμάτων, τοὺς κατὰ τὴν Ἀνατολικὴν καὶ Δυτικὴν Ἑλλάδα εὐρισκομένους.

Ἐπειδὴ καὶ κατὰ τὸ προεκδοθὲν θέσπισμα τῆς Σ. Διοικήσεως, διὰ τοῦ ὁποῖου προσδιωρίσθη ὁ στρατιωτικὸς μισθὸς ὅλων τῶν Ἑλλήνων στρατιωτῶν πρὸς γρόσια εἴκοσι πέντε τὸν μῆνα.

Ἐπειδὴ δὲ ἀπεφασίσθη προλαβόντες νὰ δίδονται εἰς τοὺς αὐτόχθονας στρατιώτας Σουλιώτας τριάκοντα γρόσια τὸν μῆνα, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς προσδιωρίσθη εἰς ἑξακοσίους, ὡς ἀπάτριδας, καὶ ὡς μὴ

πόρον ἄλλον ζωῆς ἔχοντας, παρατηρεῖ ἔξ ἀπροσεξίας ὅτι δὲν ἐπληρώθησαν μόνον οἱ εἰρημένοι ἑξακόσιοι Σουλιῶται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι σχεδὸν πέντε χιλιάδες στρατιῶται, ἄλλης πατρίδος ὅσοι ἦσαν ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν ὀπλαρχηγῶν Σουλιωτῶν. ὅθεν διὰ νὰ ἐμποδισθῇ ἡ τοιαύτη σημαντικὴ ζημία τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου, ἀπεφάσισεν ἡ Διοίκησις νὰ πληρώνωνται μόνον εἰς τὸ ἑξῆς ἑπτακόσιοι στρατιῶται Σουλιῶται πρὸς τριάκοντα γρόσια τὸν μῆνα, οἱ δὲ λοιποὶ κατὰ τὸ εἰρημένον θέσπισμα πρὸς εἴκοσι πέντε.

Προσκαλῆσθε λοιπὸν γενναιότατοι κατ' ἐπιταγὴν αὐτῆς ὑπ' ἀριθ. 13815 νὰ καταγράψετε ἕκαστος ὑμῶν, τὸν ὄνομαστικὸν κατάλογον τῶν ὄσων ὑπὸ τὰς διαταγὰς σας ἔχετε στρατιωτῶν Σουλιωτῶν, καὶ νὰ ἀποστειλῆτε αὐτὸν ἐνταῦθα πρὸς ὀδηγίαν τοῦ Ὑπουργείου τούτου εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 16 Νοεμβρίου 1825.

Ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Πολέμου

διονύσιος μουρτζος

Ἄδὰμ Δούκας

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

(σφραγίς) Δημήτριος Σαλτέλης

(57)

ἔξοχώτατε στρατηγὲ κύριε κόστα πότζαρη

ἡ παροῦσα μὲ ἀφέρῃ πρότον νὰ ἀρωτήσω διὰ τὴν ὑγαπιτήν μου ὑγείαν σας, καὶ δεύτερον νὰ σᾶς περικιλέσω θερμῶς, ἐπειδὴ ἔδω μᾶς ἐξάλησαν μὲ διάφορα ψεύματα, παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς φανερώσονται τὰ τρέχοντα τῆς πατρίδος, τόσον καὶ διὰ μησολόνκη καὶ διὰ ἀρμάδα καὶ ὅλα τὰ λιπὰ καὶ διὰ τὸν μωρέαν καὶ διὰ τὸν κοχρᾶν ὁποῦ λέγουν ὅτι ἔρχαιτε, καὶ διὰ τὴν χάριν θέλω σᾶς μείνη ὑπόχρεως καὶ προστάζεται με εἰς ὅτι μὲ κρήνεται ἄξιον καὶ θέλετε μὲ εὐρῆτε πρόθημον καὶ εἰς τοὺς ὀρισμούς σας μενω

ἐκ τοῦ σπηλεύου παρνασοῦ

τῇ 18 νοεμβρίου 1825

ὁ πατριώτης

Σπ. Βασιλειάδης

καὶ ἂν ἔφθασε αὐτοῦ καὶ ὁ βασιλεὺς τζαβέλας τὸν ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς καὶ συσχαίρομαι εἰς τὴν ἐλευθερίαν του.

Πρὸς τῶν ἔξοχώτατον στρατηγῶν κύριον κόστα μπότζαρη

πανευτυχὸς

εἰς Σαλονα

(58)

Γενναιοτάτοι αδελφοί.

Ἐλάβομεν τὸ ἀδελφικόν σας μὲ ζῆσον καὶ εἶδομεν τὴν ἀπόφασιν σας, μᾶς ἐπληροφόρησε καὶ ὁ ζῆσος στοματικῶς τὸν ζῆλον σας, ὅθεν καὶ σᾶς προσμένομεν ὅρα τῇ ὥρᾳ νὰ ἐλθῆτε ἀδελφοί ὅλοι ὁμοῦ καὶ σύμφωνοι διὰ νὰ κτυπήσωμεν τὸν ἐχθρὸν καὶ μὲ τοῦ θεοῦ τὴν δύναμιν νὰ τὸν κατατροπώσωμεν, νὰ ἐλευθερώσωμεν τὴν Πατρίδα καὶ τὸν ἑαυτὸν μας, ὅχι τὸ ἐναντίον καὶ δὲν συμφωνήσῃ ὁ Σ. Γκούρας εἰς τὴν καλὴν σας ἀπόφασιν, καὶ ἀδιαφορεῖ, ἡ Γενναιότης σας νὰ ἀπεράσῃτε ἀπὸ τοὺς ἰδελφοὺς Σ. Δῆμον καλιτζᾶ, Σαφάκα, καὶ Γιουλτασαίους καὶ νὰ πάρετε τὸν κόσμον ὅλον σβάρνα καὶ νὰ ἐλθῆτε ὅσον τάχος εἰς μίαν σιμωντινὴν θέσιν, καὶ ἀμέσως νὰ μᾶς εἰδοποιήσῃτε, νὰ γράψωμεν καὶ εἰς τὸ ἐν ξηρομέρῳ στρατόπεδόν μας (τῶν ὁποίων πρὸ πολλοῦ ἔχομεν γράψει καὶ εἶναι ἔτοιμοι) καὶ συνενοηθῶμεν αἱ τρεῖς δυνάμεις νὰ κτυπήσωμεν τὸν ἐχθρὸν, κατὰ τὸ σχέδιον ὁποῦ ἤθελε μᾶς φανῆ εὐλογον. Ἐπειδὴ ὅμως ἀδελφοί ἡμεῖς εἴμεθα πολιορκημένοι, καὶ ἔχομεν ἔλλειψιν κατὰ τὸ παρὸν ἀπὸ τροφάς, ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἐξοικονομήσῃτε τριῶν τεσσάρων ἡμερῶν ἢ καὶ περισσότερον ψωμί, καὶ ἀνίσως ἀπὸ ψωμί δυσκολεύεσθε, κάμετε οἰκονομίαν διὰ σφακτὰ ἕως ὅτου νὰ μᾶς εὐκολύνῃ καὶ ἡμᾶς νὰ σᾶς ἐξοικονομήσωμεν. ἀγκαλὰ εἰς νὰ ἐλθῆτε ἐλπίζομεν νὰ διαλυθῇ ἡ διὰ θαλάσσης πολιορκία μας, καὶ νὰ ἐνοθῶμεν ὅλοι οἱ μέσα καὶ ἔξω καὶ νὰ ἔχωμεν κάθε εὐκολίαν.

σᾶς ἀσπαζόμεθα ἀδελφοί καὶ σᾶς προσμένομεν ἀνυπομόνως.

Μεσολόγγιον

1825. 20 Νοεμβρίου

Μ. Κοντογιάννης
 Νικόλας στορνάρης
 ἀνδρέας ἴσκου
 δημήτρης μακρῆς
 Γ. Βαλτινὸς
 Ἀθανάσιος ῥαζηκότσικας

οἱ ἀδελφοί σας

νότῃ μπότηζαρης
 Κήτζος τζαβέλας
 γιοργις κίτζος
 λάμπρο βέκκος
 Νικόλαος Ζέρβας
 Χρ. Φωτομάρας
 Σπήρο μήλιος
 Φότο μπόμπορης

Πρὸς τοὺς γενναιοτάτους Στρατηγοὺς ἀδελφοὺς Κώστα Μπότζαρη, Τούσα Ζέρβα, Γεωργάκη Δράκο, Γιώτη Νταγκλῆ καὶ Δήμο Δέδε, καὶ λοιποὺς ὀπλαρχηγούς

Εἰς Σάλωνα

(59)

γενεότατοι ἄδελφοὶ σᾶς ἀσπαζόμεθα.

Ἐμῖς ἤρθαμαν ἐδὸ ἧς τὴν μπερίση τορα νὰ μας φανερώσετε ἀν εἶναι βιά διάνα τραβίσομε κοτασᾶς οχὴ νὰ παράσομε εἰς τὴν κονης καὶ ὁ καπεταν τούσας ἀκόμη δὲν νῆρθε χιθὲς μας γραφετὸν ναπεράσομε ἀποτάλο μέρος ἔμῖς ἤμασταν τὸ δοθε μέρος καὶ γραψαμεν εἰς τὸ καπετὰν τούσαν νὰ τραβίση τὸ γλίγοροτερο ὅτι τὴν ψηλὴ πόλη καὶ νὰ μας καμὴ τὴν ἀποκρισι γληγορη ταυτὴ καὶ υγέnete

1825-1 δεκεβρίου

ἄδελφός σας
αθ. δράκος
(δυσανάγνωστος)

(60)

Ἐξοχότατε ταπεινοπροσκυνῶ

Τὸ πρὸς τὴν Ἐξοχότητά σας ἀπαραίτητον χρέος μου δὲν μὲ ἀφήνη τοῦ νὰ μὴ σᾶς γράφω ἐρευνῶν τὰ περὶ τῆς λίαν εὐκταίας μοι καὶ περιποθήτου ἀγαθῆς υγείας σας, καὶ δεύτερον νὰ σᾶς ἀνακαλύπτω, ὅ,τι ἤθελε γνωρίσω πρὸς βλάβην καὶ ἐλάττωσιν τῆς ὑπολήψεώς σας. ὁ κύριος Πεῤῥαιβός, ἀφοῦ ἔκαμε μίαν δεινὴν κατηγορίαν κατὰ τοῦ Βασιλείου Γούδα κατηγοροῦντας του καὶ πολλὰ ἐπιστηριζόμενος εἰς τὴν φιλίαν μερικῶν ἐν Ναυπλίῳ φίλων του, οἷον Ἄδὰμ Δοῦκα καὶ λοιπῶν, καὶ μάλιστα καὶ αὐτὸ τοῦτο ἐβίασε καὶ τὸν Κ. Γιωργάκι νὰ ὑπογράψῃ, ὁ καπ. Γιωργάκης, ὡς ἀνήδεος, ἐπειδὴ δὲν ἐκαταλάμβαινε τὰ γραφόμενά του, καὶ ἀπατηθεὶς καὶ ἀπὸ τὴν πολυλογίαν τοῦ Πεῤῥαιβοῦ, ὑπέγραφε, ἐγὼ ὅμως τὸν ἐμπόδισα, βλέπων ὅτι ἂν ὑπέγραφε, βέβαια ἤθελε βλάβῃ τὴν μεταξὺ σας φιλίαν, δὲν εὐχαριστήθη γιὰ τοῦτο μόνον ὁ κύριος Πεῤῥαιβός, ἀλλὰ κατηγορῶν εἰς τὴν διοίκησιν καὶ τὴν Ἐξοχότητά σου, ἐπειδὴ ἔγραψες τὸ ἐπιθετικὸν ἐκεῖνο γράμμα τότε εἰς τὸν Κ. Γιωργάκη, λέγει ὅτι καταδικάζεται ἀπὸ ὅλους ὁ κύριος Πεῤῥαιβός νὰ πληρώσῃ τὰ γρ. εἰς τὸν Γιαννούση Πανομάραν καὶ Γιάννην Λούλειν, εἰδεμὴ ἄλλως τὰ πληρώνεις ἢ ἐξοχότης σου καὶ ἔπειτα εἴτε θεληματικῶς, εἴτε καὶ βία τὰ πέρνεις ἀπὸ αὐτόν. εἰς αὐτὸ ἐπάνω, σᾶς κατηγορεῖ εἰς τρεῖς πόντους, ἓνα μὲν, ὅτι ἐνῶ γράφετε κοινῶς καὶ ἀπὸ μέρους τῶν λοιπῶν, ὑπογράφεσθε μόνος, εἰς αὐτὸ ἐπάνω, ἐὰν σᾶς γράψῃ περὶ τούτου ἡ Διοίκησις, ἐμπορῆτε νὰ πάρετε μίαν παρτυρίαν ἀπὸ τὸν Ζέρβαν καὶ Ταγγλῆν ὅτι ἦταν καὶ αὐτοὶ σύμφωνοι, καὶ μὲ αὐτὸ νὰ ἀπολογηθῆτε. δεύτερον σᾶς κατηγορεῖ ὅτι γράφετε ἐπιθετικῶς ὅτι τοῦ τὰ πέρνετε τὰ γρ. καὶ μὲ τὴν βίαν. Τὸ ὅποιον αὐτὸ λέγει, ὅτι δὲν ἴμορεῖ, οὔτε ἡ Διοίκησις νὰ τὸ εἰπῆ κανενός, εἰς αὐτὸ ἴμο-

ρεῖτε ν' ἀπολογηθῆτε μὲ τοῦτο. ὅτι ἐγὼ εἶχον δίκαιον νὰ γράψω τοιουτοτρόπως, διότι ὁ κύριος Πεῤῥαῖβὸς ἠμπόδιζεν τὰ γρ. τῶν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν μου ἀξιωματικῶν κατὰ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ Ὑπουργείου τοῦ Πολέμου, καὶ μάλιστα εἰς ὁποίαν ἀπόδειξιν, ὅτι αὐτοὶ οἱ ἀξιωματικοί μου ἔχουν μόνον ἀπὸ ἓναν ψυχογιόν. Αὐτὲς λοιπὸν αἱ ἀποδείξεις, καὶ τὸ νὰ μὴ ἀπερασθῆ ἕξ αἰτίας τοῦ κυρίου Πεῤῥαῖβοῦ εἰς τὸν κατάλογον τῶν λαβόντων τοῦτο, ἦτον ὅλη ἡ Ἐπιτροπὴ ἰδική μου, καὶ ἔπειτα ἐβιάσθη ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικούς μου διὰ νὰ τοὺς τὰ δόσω ἐγώ. Ἐπειδὴ τὰ ἐζητοῦσαν ἀπὸ ἐμέ, γνωρίζοντας ἐμένα δι' ἀρχηγόν των. διότι εἶναι γνωστότατον εἰς τὴν Διοίκησιν ὅτι ἔχομεν ἓνα χρόνον σχεδὸν ἤδη ὅπου μισθὸν δὲν ἐπῆραμεν ἔπειτα εἰς 7 σχεδὸν μῆνας ὅπου εἴμεθα εἰς τὴν πολιορκίαν Σαλόνων, τὸν περισσότερον καιρὸν ἠγόραζον οἱ ἀρχηγοὶ κάθε σώματος τόσον μεγάλου καὶ μαζὺ ἠναγκάζοντο ν' ἀγοράζωσιν ἄλευρα τὸν περισσότερον καιρὸν ἕξ ἰδίων διὰ νὰ τρέφωσι τοὺς στρατιώτας των, ξέχωρα τὸν παρὰ τοῦ τοὺς ἔδιδαν διὰ τὰς ἄλλας χρεῖας των ὅπου ἦσαν κατάγυμνοι, ποῦ νὰ εὔρουν λοιπὸν αὐτοὶ οἱ ἀρχηγοὶ ἄλλους παρ. διὰ νὰ δόσωσι τὸ ἀκόντο τοῦτο εἰς τοὺς στρατιώτας των οἵτινες τοὺς ὑπερβίασαν. ὅθεν ἀπεκρεμάσθησαν εἰς ἐμέ, διότι αὐτοὶ δὲν εἶχον τὴν νὰ κάμωσι μὲ τὸν Πεῤῥαῖβόν, παρὰ μὲ ἐμὲ διότι ἐμὲ ἐγνωρίζον ἀρχηγόν των καὶ ὄχι τὸν Πεῤῥαῖβόν, ὅθεν ἤμην ἠναγκασμένος ἐγὼ νὰ τοὺς πληρώσω καὶ ἔπειτα νὰ λάβω παρὰ τοῦ Πεῤῥαῖβοῦ, ὅθεν ἐπειδὴ εἶδον ὅτι μὲ τὸ κολὸ δὲν τὰ δίδει ὁ Πεῤῥαῖβὸς ἀναγκάσθη νὰ γράψω ἔτσι ἐπιθετικῶς. τρίτον σὰς κατηγορεῖ ὅτι μὲ αὐτὸ τὸ γράμμα, ἐπροκαλέσατε τισαύτην σύγχισιν ὥστε ἐκνετεύσαμεν νὰ σκοποθῶμεν ἀναμεταξύ μας καὶ τὸ Σάλωνα νὰ γίνῃ Μεσολόγγι. εἰς αὐτὸ ἠμπορῆτε ν' ἀποκριθῆτε, ὅτι ἡ ἐντροπὴ τοῦ ὅτι δὲν μοὶ τὰ ἔδιδεν ὁ Πεῤῥαῖβὸς μὲ ἠνάγκασε νὰ γράψω ἔτσι, καὶ ἔπειτα πῶς ἦτο δυνατόν αὐτὸ νὰ προσενήσῃ εἰς λόγους εἰς πατριώτας καὶ ἀδελφούς, δι' ἓνα ξένον. παρακαλῶ τὸ γράμμα μου νὰ μὴ τὸ φανερώσητε εἰς κανένα. ἀποκρισιν ἂν ἀγαπᾶτε, στείλατέ μοι διὰ νὰ πληροφορηθῶ ἂν τὸ ἐλάβετε ἀσφαλῶς ἢ ὄχι, διὰ νὰ ἠξεύρω πρὸς ἡσυχίαν μου, πλὴν τόσον νὰ μοῦ γράφετε, ὅτι τὸ γράμμα σου τὸ ἔλαβον καὶ ἐπληροφορήθην τὰ γραφόμενά σου, ἐν τσοῦτῳ σὰς ταπεινοπροσκυνῶ καὶ μένω ἐν βίᾳ

τῇ 4 Δεβρίου 1825

Σάλωνα.

προθυμότητος εἰς τὰς προσταγὰς σας

Δημήτριος κυπριανὸς

(61)

γενναιότατοι στρατηγοὶ ἀδελφοί

Κατὰ λάθος ἐστάλθησαν τὰ γράμματα τὰ ἐδικὰ μας καὶ τῆς ἐπιτροπῆς ὅπου ἔπρεπε νὰ φέρουν οἱ στρατηγοὶ Δ. Μακρῆς καὶ Χρηῖτος

Φωτομάρας με πεζόν. καθῶς λοιπὸν σᾶς ἐγράψαμε εἰς ἐκεῖνα ὅτι οἱ εἰρημένοι στέλνονται κοινῶς ἀπὸ ὅλους μας νὰ συνομιλήσετε τὰ πάντα καὶ νὰ σᾶς εἰποῦν τοὺς στοχασμούς μας καὶ νὰ σᾶς τραβήξουν εἰς τὰς θέσεις ὅπου χαλνᾶται ὁ ἐχθρὸς καλῆτερα κατὰ τὴν γνώμην μας. τὸ ἴδιον γράφομε καὶ μετὰ τὸ παρὸν μας ὅτι τὰ πάντα θέλετε τὰ πληροφορηθῆ ἀπὸ τοὺς ἰδίους στρατηγούς καὶ θέλετε ὁδηγηθῆ τὸν τρόπον πρὸς ἐξολοθρευμὸν τοῦ ἐχθροῦ μας κιοιταχῆ. εὐχόμενοί σας πρόοδον καλὴν καὶ σύμπνοιαν γενικὴν μένομεν

τῆ 8 Δεκεμβρίου 1825

Μεσολ.

Μ. Κοντογιάνης
Νικόλαος στορνάρης
ἀνδρέας ἰσχου
γληγόρης λιακατάς
ἀποστολάκις κουσουρίς
ἀντρέας γριβογιουργάκης
Δημ. Γεροθανάση
κόστας βλαχόπουλος
βασίλης χασάπης

οἱ ἀδελφοί σας

νοτημποιζήσης
Κίτζος τζαβέλας
γιουργη κίτζος
λαμπρούσις φροτομίρας
φροτομπομορης

Πρὸς τοὺς γενναιοτάτους στρατηγούς καὶ λοιποὺς ὀπλορηγούς τοὺς ἐρχομένους εἰς βοήθειαν τῶν ἀποκλεισμένων Μεσολογκιοῦ ἀδελφῶν.
ὄθεν εἶναι τὸ Γ. στρατοπεδόν των.

(62)

Πρὸς τοὺς γενειοτάτους κυρίους στρατηγούς προσκινῶ.

Ἔλαβον ἓνα τίμιόν σας γράμμα καὶ ἔγνω τὰ σημηθέντα, ἴδον νὰ μοῦ φανερόνεται ὅτι νὰ πᾶν καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ στρατηγοῦ σαδῆμα μαζὴ μετὰ τοὺς ἐδικούσμου νὰ τὰ μάσουν τὰ σφαχτὰ καὶ τόσον χάζη τὸ ἔκαμα ὅπου ἄμποτε νὰ ἦχαν ἔλθῃ ὀμπροστὰ νὰ μὴ πύγαιναγ ἀπὸ τὸν κίπω καὶ ἀνίταν καὶ τρόπως δὲν ἔστελνα ὀλότελιν καὶ τῆ μετὰ πύραζε ἐμένα ἂν ἐπίγεναν καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ σαδῆμα, ὅμως ἐμένα μετὰ ἐδιώρισαν καὶ ἔστηλα τοὺς ἀνθρώπους μου καὶ τὰ ἔμασαν καὶ μερικὰ ἐστάλθησαν αὐτοῦ τὰ δὲ λοιπὰ αὐρίον. στέλνονται καὶ γλυτώνουν τώρα αὐτοὺς ποῦ νὰ πᾶν καὶ ἐγὼ δὲν ἤξεύρω, ἐμένα δὲν μετὰ πύραζει τίποτες ἀλλὰ οὔτε καὶ κανένα πάθος ἔχω, καὶ ἂν σᾶς πληροφορῆ κανέναν διαφορετικὰ σᾶς ἐγέλασαν, νὰ δώκη ὁ θεὸς νὰ ἐλευθεροθοῦμε ἀπὸ τὸν

ἐχθρῶ καὶ διὰ ταῦτα δὲν μὲ μέλι τελίως καὶ μένω μὲ ὄλον τὸ προσή-
κον σέβας.

11: δεκεμβρίου: Αγία Παρασκευή.

δοῦλοσας

(ὑπογραφή δυσανάγνωστος)

Πρὸς τοὺς Γενέους στρατηγούς εἰς τὸ
στρατόπεδον ντερβέκηστας.

Εἰς ντερβέκηστα.

Περίοδ. Γ.
Ἰαριθ. 14225

(63)

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Πολέμου

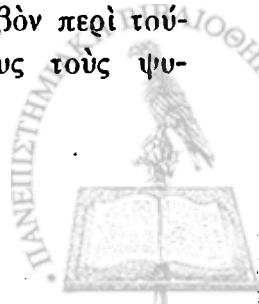
Πρὸς τοὺς κατὰ τὴν Ἄνατ. Ἑλλάδα Στρατηγούς
Κῶτταν Μπότζαρη καὶ Γεώργιον Δράκον

Ἐπαρῶσησάσθη ἐνταῦθα ὁ Ἀναγνώστης Σωτήριος, ἐξαιτούμενος τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν οἱ Κ. Γιαννούσης Πανομάρας καὶ Γιάννης Λοῦλος, δὲν συγκατετάχθησαν εἰς τὴν προλαβόντως πρὸς ἔξοικονόμησιν γενοεῖαν χρηματικὴν διανομὴν, καὶ διατὶ ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργεῖου τούτου ἐξέδωκεν ἀποδεικτικόν, ὅτι ὁ Στρατηγὸς Χρ. Πεῤῥαιβὸς ὑπῆρξεν ὁ αἴτιος τῆς ἐλλείψεως ταύτης.

Πρὸς πληροφορίαν σας τὸ Ὑπουργεῖον σᾶς ἐκθέττει τὰς μυρίας αἰτίας, καὶ τῆς ἐλλείψεως ταύτης, καὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἀποδεικτικοῦ.

Εἰς τὸν κατάλογον τῆς κατὰ τὸν παρελθόντα Ἀπρίλιον γενομένης διανομῆς τὸ ὄνομα τοῦ Κ. Γιάννη Λούλου, δὲν ἦτο καταχωρισμένον, ὡς μετὰ ταῦτα λαβόντος διαταγὴν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν συγκατετάχθη δι' ἀλησμονησίαν εἰς τὴν διαφιλονεικουμένην διανομὴν. Τὸ ὄνομα τοῦ Κ. Γιαννούση Πανομάρα, ἦτο διὰ μόνους πεντήκοντα στρατιώτας, καὶ διὰ τόσους ἀπεράσθη καὶ εἰς τὴν διανομὴν ταύτην, ἐπειδὴ καὶ αὐτοῦ ἡ διαταγὴ ἐδόθη τελευταῖον· εὖ τοῦ Κ. Ἀθανάση Ντούση Μπότζαρη δὲν κατεγράφη, ἐπειδὴ διαβάντος πρὸ πολλοῦ εἰς Πελοπόννησον, ἠλπίζετο νὰ ἐξοικονομηθῇ ἀπὸ τὴν Πελοποννησιακὴν ἀναλογίαν· αὕτη ἡ κυρία αἰτία τοῦ νὰ μὴν ἀπερασθῶσι τὰ ὀνόματα τῶν εἰρημένων εἰς αὐτὴν τὴν διανομὴν.

Περὶ δὲ τοῦ ἀποδεικτικοῦ, τὸ ὁποῖον ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργεῖου τούτου ἐξέδωκεν, ἐπειδὴ ἡ διανομὴ ἐγίνε χωρὶς νὰ ἔχη εἶδῃσιν, ἰδὼν ἀναφορὰν παρῶσησασθεῖσαν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον παρὰ τῶν Κ. Στρατηγοῦ Χρ. Πεῤῥαιβοῦ καὶ ἀντιστρατήγου Βασιλείου Γούδα, εἰς τὴν ὁποίαν παρεπονοῦντο περὶ τῆς ἐλλείψεως ταύτης, καὶ ἐζήτησαν τὴν ἀποπλήρωσιν, ἠρώτησε τὸν Στρατηγὸν Πεῤῥαιβὸν περὶ τούτου· ἡ δὲ Γενναιότης του ἀπεκρίθη, ὅτι «καὶ μὲ μόνους τοὺς ψυ-

χοιούς ἄν ἦσαν, δὲν ἔπρεπε τὸ Ὑπουργεῖον νὰ τοὺς μεταχειρισθῆ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον· ὁ δὲ Γενικὸς Γραμμ. ἐξέλαβε, ὅτι εἶναι μὲ μόνους τοὺς ψυχονιοὺς, καὶ διὰ τοῦτο κατὰ τὴν ζήτησιν τοῦ Κ. Β. Γούδα ἐξέδωκε τὸ λανθασμένον αὐτὸ ἀποδεικτικόν.

Δὲν πειράζει μ' ὅλον τοῦτο Στρατηγοὶ τὸ λάθος τοῦτο, ἐπειδὴ διὰ μὲν τὸ εἰρημένον ἀποδεικτικόν, δυνάμει τῆς παρουσίας θέλει λογίζεσθαι τοῦ ἐξῆς ἄκυρόν, καὶ ὡς χάριτος ἄγραφος· διὰ δὲ τὰ ὅσα πρὸς τοὺς Κ. Γιαννοῦση Πανομάραν καὶ Γιάννην Λοῦλον ἐδώσατε χίλια ἑξακόσια τεσσαράκοντα πέντε γρόσια ἀρ. 1645, τῆς ἀναλογίας του, τὸ Ὑπουργεῖον ἀναφέρεται εἰς τὴν Διοίκησιν διὰ νὰ πληρωθῶσιν ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον. Ὅθεν ἡσυχάσατε, ἐκτελοῦντες τὰ πρὸς τὴν Πατριδα χρέη σας, καὶ δημοφώνως καταβάλλοντες τὸν ἐχθρόν.

τῆ 15 Δεκεμβρίου 1825

Ἐν Ναυπλίῳ

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν Πολεμικῶν

Α. Μεταξᾶς

Ἄδὰμ Λούκας

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

(σφραγὶς) Δημήτριος Σαλτέλης

Ἄριθ 14225

Πρὸς τοὺς κατὰ τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα στρατηγοὺς

Κ. Κώσταν Μπότζαρην καὶ Γεώργιον Δράκον

Τὸ Ὑπουργεῖον Πολέμου.

Περίοδ. Γ.
Ἄριθ. 15537

(64)

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

τὸ ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους στρατηγοὺς Κώστα Μπότζαρην καὶ Γιώτην Νταγγλῆν.

Ἐλήφθη τὸ ἀπὸ 29 παρελθόντος Γράμμα σας, καὶ παρατηρήθησαν τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα περὶ τῶν ἐχθρικῶν κινημάτων. Ἐπήνεσεν ἡ Διοίκησις τὴν προθυμίαν μὲ τὴν ὁποίαν ἐσπεύσατε νὰ δώσετε βοήθειαν εἰς τὸν γυναικάδελφόν σας στρατηγὸν Γ. Δράκον, καὶ τὴν δραστηριότητα μὲ τὴν ὁποίαν ἐνεργήσατε τὰ πρὸς ἀντίκρουσιν καὶ καταδιωγμὸν τῶν αἴφνης ἀποβάντων ἐχθρῶν εἰς τὰ Σάλωνα. Πεπεισμένη ἡ Διοίκησις διὰ τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὴν ἐπίμονον προθυμίαν τόσον τῆς Γενναιότητός σας, καθὼς καὶ τῶν συναδελφῶν σας, ἐλπίζει ὅτι ὁ μὲν στρατηγὸς Γ. Δράκος φυλάττων τὴν θέσιν αὐτὴν τῶν Σαλῶνων, θέλει κάμει κάλιστα τὸ χρέος του ἐν περιστάσει, προσέχων εἰς κάθε

ἐχθρικὸν κίνημα, καὶ φροντίζων ἀνηκόντως ὑπὲρ ἀσφαλείας ἐκείνων τῶν μερῶν· ἡ δὲ Γενναϊότης σας τρέξατε εἰς βοήθειαν τοῦ Μεσολογίου ὅπου ἐνούμενοι καὶ μετὰ τῶν λοιπῶν αὐτόθι εὐρισκομένων Γενναίων ὀπλαρχηγῶν νὰ διαλύσετε τὴν διὰ ξηρᾶς πολιορκίαν, ἐν ᾧ ἀφ' ἐτέρου ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἐμφανισθέντα καὶ τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα τώρα ἐκπλέουν ὅλα ἐν ταυτῷ, θέλουν ἀντικρούσει τὰ κατὰ θάλασσαν κινήματα τοῦ ἐχθροῦ. Ἡ διοίκησις δὲν νομίζει ἀναγκαῖον νὰ ἐκτανθῇ εἰς τὸ νὰ σᾶς παρακινήσῃ εἰς τὸ σωτηριῶδες τοῦτο ἐπιχειρήμα, μὴ ἀμφιβάλλουσα ὅτι μὲ τὴν ἐγνωσμένην προθυμίαν σας θέλετε τρέξει ὅσον τάχος ὅπου ὁ κίνδυνος· τῇ 15 Δεκεμβρίου 1825 ἐν Ναυπλίῳ

ὁ πρόεδρος

Γεώργιος κουντουριώτης
(Τ. Σ.) ἀναγνώστης σπυλιοτάκης
Ἰωάννης Κωλέτης

Ὁ Γενικός Γραμματεὺς
Α. Μαυροκορδάτος

(65)

Γενναϊώτατε Στρατηγὲ ἀδελφὲ

Μετὰ τὴν ἐρώτησιν τῆς καλῆς ὑγείας σας καὶ ἡμεῖς θεῖα χάρις υἱαίνομεν. καὶ μὲ τὸν Γούδαν σᾶς ἔγραψα τὰ ἕως τότε ἐδῶ τρέχοντα, τώρα δὲ σᾶς λέγω καὶ τὰ παρόντα· τὰς δέκα τρέχοντος ἔφθασε ἐδῶ ὁ Καπετὰν Ἀμιλτον μὲ τὴν φρεγάδαν του ὅστις ἐπιστοποίησεν πρὸς τὴν Διοίκησιν ὅτι μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀπερνᾷ ἀπὸ ὕδραν ὁ πρέσβης τῆς Ἀγγλίας διὰ Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐκεῖ πρόπει ἡ Διοίκησις νὰ στείλῃ τρεῖς πληρεξουσίου νὰ ὁμηλίσουν τὸν πρέσβην ὅπου φθάνοντας εἰς τὴν Πόλιν εἰς τί τρόπον θέλουν οἱ Ἕλληνες νὰ ὁμιλήσῃ μὲ τὸν Σουλτάνον καὶ νὰ γενῇ συμβιβασμὸς μεταξὺ Ἑλλίνων καὶ Πόρτας. περὶ τοῦτου ἔγινεν Γενικὴ συνέλευσις, βουλευτικὸν καὶ ἐκτελεστικὸν ἔκραξαν τοὺς προκρίτους ἀπὸ Πελοπόννησον καὶ ἀπὸ Νισιᾶ καὶ ἀπὸ τὴν στερεῖαν Ἑλλάδα, μεταξὺ τῶν διορισμένων στερεοελαδιτῶν ἡμῶν καὶ ἐγὼ ἓνας (ξέρεις ὅπου ἐγὼ δὲν ἀπολίπω) Ἐκλέξαμεν πρῶτον τοὺς ἀπεστάλμενους διὰ τὸν πρέσβην, τοὺς Μαυροκορδάτον καὶ ζωγράφον καὶ ἓναν Νισιώτην. τὰς ὁδηγίας ὅπου τοὺς ἐδόσαμε ἐγγράφως νὰ ὁμιλίσουν εἶναι αἱ ἀκόλουθοι· ὅτι ὁ πρέσβης νὰ λάβει τὴν καλοσύνην νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὴν Πόρτα «ὅτι οἱ Ἕλληνες δὲν ἠμποροῦν νὰ κάμουν κανέναν ἄλλον συμβιβασμὸν μὲ τοὺς Τούρκους παρά ὅσα τοὺς ἐπαγορεύει ὁ ὀργανικὸς Νόμος, ἡγουν τὴν τελείαν ἀνεξαρτησίαν τοῦ ἔθνους καὶ τὴν πολιτικὴν ὑπαρξίν τους διὰ ὅλα τὰ μέρη ὅσα ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐπαναστάσεως ἐσίκωσαν ἄρματα ἐναντίον τῶν Τουρκῶν, εἰδὲ καὶ αὐτὸ δὲν δεχθῇ ἡ Πόρτα, οἱ Ἕλληνες ἔχουν ἀπόφασιν νὰ ἀποθάνουν μὲ

τὰ ἄρματα εἰς τὸ χεῖρ καὶ ὄχι νὰ λάβουν κανέναν ἄλλον συμβιβασμὸν μὲ τοὺς Τούρκους. Μὰ τοῦναντίον καὶ ἡ Εὐρώπη θελήσῃ νὰ στενοχωρήσῃ τοὺς Ἕλληνας νὰ λάβουν ἄλλου εἴδους συμβιβασμὸν μὲ τοὺς τούρκους ἢμποροῦν νὰ τὸ τὸ δεχθῶν βιασμένοι ἀπὸ τοὺς Βασιλεῖς καὶ ὄχι ἀπὸ θέλησί τους. Φένεται ὅτι οἱ ἄλλοι Βασιλεῖς φρονοῦν διὰ νὰ καταστῶσιν τὴν Ἑλλάδα ὡς τὴν Βλαχομπογδανία καὶ τότες εἶναι ὁ ὄλεθρος τῆς Ἑλλάδος καὶ χωριστὰ εἰς ἡμᾶς ὅπου ἐφάνιμεν ἀρχιγοὶ ἀρμάτων. ἡ ἀγγλία ὅμως φένεται βοηθὸς εἰς τὰ πράγματα τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν της ὅμως τὸ μεταχειρίζεται μὲ μεγάλην Διπλωματικὴν καὶ ὅταν ἀπεράσῃ ὁ πρέσβης καὶ ἐπιστρέψουν οἱ ἀπεσταλμένοι μας εἰς τὰ ἐδῶ θέλει μάθω τὰ καθ' αὐτῷ ὁμιλιμένα μετὰ τοῦ πρέσβους καὶ ὡς χρέος μου θέλει σᾶς τὰ κοινολογήσω περιστοιχόμενος. Ὁ Καπετὰν Ἄμιλτον ὁ πάντοτε καλοθελιτῆς τῆς Ἑλλάδος ἐπαρακίνησεν μὲ δάκρυα τοὺς ὑδροπετζίοντας νὰ ἐκπλεύσῃ ὅλος ὁ Ἑλληνικὸς στόλος καὶ ὅσον τάχος διὰ τὸ Μεσολόγγιον, λέγοντας ὅταν γλιτόσῃ τὸ Μεσολόγγιον λαμβάνει καὶ ἡ Ἑλλὰς τὴν ἀνεξαρτησίαν της ἐντὸς ὀλίγου ὅθεν ἐγίνε καὶ συνεισφορὰ μεγάλη διὰ τὰ καράβια καὶ ὁ στόλος εὐγένει σήμερα ἀφευκτα καὶ ἄς εἴτε βέβαιοι, φροντίσατε καὶ ἡ Γεναιότησας ὅλοι μαζί νὰ ὀφελίσετε τὸ Μεσολόγγιον καθὸς καὶ θαλασσινοὶ ἀπεφάσισαν καὶ βέβαιοι ἡ Ἑλλὰς γνωρίζει τὴν τύχην της ἐντὸς δύο μηνῶν διάστημα ἐπειδὴ ὁ πρέσβης οὗτος παγένη ἐπίτηδες νὰ ὁμιλήσῃ διὰ τὴν τύχην τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Ἄμιλτον εἶπεν ὅταν τὸ μισολόγγι ὑπάγει καλὰ καὶ πιτύχει καὶ τὸ σκῆδιον τοῦ Κολοκοτρώνη διὰ τὴν τριπολιτῶν (τὸ ὅποιον εἶναι νὰ γίνῃ τὴν ἐρχάμενη παρυσκεβῆ ἄβριον) καὶ ὁ πρέσβης θέλει ἔχει περισιῶτερον δικαίωμα νὰ ὁμιλήσῃ διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ὁ πρέσβης οὗτος εἶναι πολλὰ φιλέλην καὶ ἐλπίζομε παρ' αὐτοῦ καλὰ πράγματα ὅταν ὅμως κάμωμεν καὶ ἡμεῖς τὰ χρέη μας εἰς τούτην τὴν περίστασιν, ὅθεν ἀδελφοὶ κάμετε τὸ κατὰ δύναμιν τώρα ὅπου ἐνόθητε ὅλοι μαζί. Ὁ Ἄμιλτον μᾶς εἶπεν ὅτι ὁ Κοχρὸν δὲν ἐμποδίσθη οὔτε ἐμποδίζεται ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν ἀλλὰ ἔρχεται καὶ ἠθέλεν εἶναι φερμένος ἂν ἢ εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐπιτροπή μας ἠθέλεν ἔχει περισσοτέραν φρόνησιν.

Ὁ Γενεράλ ῥόσις, φραντζέζος ὅπου εἶναι ἐδῶ ἔδειξεν ἓν γράμμα μινιστεράλε ἀπὸ τὴν φραντζαν, λέγων ὅτι ἡ Ἱερὰ συμμαχία διατάττει τὸν Σουλτάνον ὅτι ἐμβέροντας τὸ ἔτος 1826 νὰ μὴν ἢμπορεῖ νὰ κάμῃ πόλεμον πλέον ὁ στόλος των διὰ θαλάσσης ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος καὶ εἶθε νὰ εἶναι ἀληθινόν. Ἴδοῦ σᾶς ἔγραψα τὰ πρακτικὰ μας ὅλα ἀπὸ ἐδῶ, προσιμένω νὰ μὲ ἰδεάσετε καὶ τὰ ἐδικὰ σας ἀπὸ αὐτοῦ διὰ νὰ σᾶς ματαγράψω ἐλπίζοντας νὰ σᾶς χαροποιήσω περισσοτέρον. Στοχά-

ζομαι ἕως ὥρας νὰ εἶστε ἐνωμένοι καὶ μὲ τοὺς Στρατηγοὺς τζόγκα καὶ ῥάγκον καὶ λοιπούς, τοὺς ὁποίους ὄλους μαζί ἀσπάζομαι προσμένων ἀπόκρισίν σας χαροποιὰν διὰ νὰ ἔχω καὶ ἐγὼ αἰτίαν νὰ καμαρόνω εἰς τὸ Ναύπλιον, ταῦτα καὶ μὲ ὄλην τὴν ἀγάπην εἶμαι διὰ πάντα.

τῇ 17 Δεκεμβρίου 1825
Ναύπλιον

ὁ ἀδελφός σας
Α. Βλαχόπουλος

Παρακαλῶ νὰ μὲ εἰδεάσετε λεπτομερῶς πῶς ἠκολούθησεν τὸ συμβεβηκός τῶν ἀπεσταλμένων ἐκ Μεσολογγίου ἤγουν εἰς τὸ ἔμβασμα τοὺς ποῖοι ἐσκοτώθησαν ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ ἂν οἱ ἄλλοι ἐμβῆκαν μέσα ὅτι ἐμάθαμε νὰ ἐπιάσθῃ ὁ Ἄνδρᾶ Βαλτινὸς καὶ ἐσκοτόθισαν ἄλλοι τέσσεροι ἐδικοί μας, καὶ εἴθε νὰ μὴν εἶναι ἀληθῆ.

(66)

Γενναιότατοι ἀδελφοὶ Στρατηγοὶ οἱ ἔρχόμενοι εἰς βοήθειαν τοῦ Μεσολογγίου.

Ἡ τόση ἀρογητά σας μᾶς φέρει εἰς μεγάλην ὑποψίαν. εἰξεύρετε ὅτι εἴμεθα στενὰ πολιορκημένοι καὶ διὰ ξηραῖς καὶ διὰ θάλασσης. Προχθὲς σᾶς ἐγράψαμεν ὅτι ἦλθαν ἕως τέσσαρες χιλιάδες Ἄραβες. Ἐφῆς ἦλθε καὶ ὁ ἴδιος Ἰμπραήμ Πασᾶς, ὁ ὁποῖος εὐγαλεν εἰς τὸ Κρονονέρι καὶ ἄλλα τζατήρια περισσότερα ἀπ' ὅσα ἔφερεν ἐδῶ, καὶ ὄλονέν κουβιλᾶται. ἔχομεν καὶ εἰδήσεις, ὅτι θὰ κάμουν Γηροῦσι, καὶ θὰ τὸ κάμουν χωρὶς ἄλλο. ὅθεν ἀδελφοί, ἂν πιστεύετε θεόν, καὶ χριστόν, καὶ ἀγαπᾶτε Πατρίδα, καὶ ἡμᾶς τὰ ἀδέλφια σας, μάλιστα ἐνῶ οἱ περισσότεροι ἀπὸ τὴν Γενναιότητά σας ἔχετε μέσα ἐδῶ διαφόρους συγγενεῖς σας, νὰ ἐκλέξετε χωρὶς ἀργοπορίαν ἑξακοσίους στρατιώτας τοὺς πλέον καλῆτέρους, καὶ μ' ἓναν ἢ μὲ δύο ἀρχηγούς νὰ τοὺς κινήσετε, καὶ νὰ μᾶς τοὺς στείλετε χωρὶς ἄλλο μέσα ἐδῶ, διὰ νὰ ἐνδυναμοθῶμεν, καὶ νὰ ματαιώσωμεν τὴν ἔφοδον τῶν ἐχθρῶν. Οἱ δὲ λοιποὶ μὲ ὄλα τὰ στρατεύματα νὰ συναχθῆτε καὶ κατεβαίνοντες πρὸς τὰ ἐδῶ νὰ στρατοπεδεύσετε εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη ὅπου κρίνετε εὐλογον, ἀπὸ τὰ ὁποῖα καὶ τοὺς ἐχθρούς νὰ φοβίζετε, καὶ εἰς ἡμᾶς νὰ δίδετε, χρείας τυχούσης, βοήθειαν καὶ ἱμεντάτι. Ἀδελφοί, ἡ ὥρα εἶναι κρίσιμος καὶ ἀργοπορίαν δὲν δέχεται· μίαν ὥραν προτῆτερα νὰ μᾶς φθάσουν οἱ ἑξακόσιοι, τῶν ὁποίων τὸ ἔμβασμα νὰ γίνῃ ἀπὸ τὸν τολμᾶν τοῦ Ἀνατολικοῦ. Μένομεν Μεσολόγγιον τὴν 19 Δεκεμβρίου 1825.

Μ. Κοντογιάννης
ἀνδρέας ἰσκου
ἀποστολὴς κουσουρις

οἱ ἀδελφοὶ σας
νοτιμποζιησaris
Κυτζος ντζαβελας
γιοργη κιτζος
φοτο μπόμπορης

Ἀφ' οὗ εὐγῆκαν ἀπὸ ἐδῶ οἱ δύο στρατηγοὶ οἱ ὁποῖοι ἐστάλθησαν εἰς ἀντάμωσίν σας δὲν ἔχομεν καμμίαν πληροφορίαν περὶ αὐτῶν, οὔτε ἀπόκρισίν σας εἰς τοὺς τρεῖς πεζοὺς ὁποῦ σᾶς ἔστειλαμεν· καὶ εἰς μεγάλην ἀπορίαν εὐρισκόμεθα περὶ τούτου.

Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους ὀπλαρχηγούς, τοὺς ἐρχομένους εἰς βοήθειαν τοῦ Μεσολογγίου.

Εἰς Δερβέκιστα.

(67)

Ἐξοχώτατε κύριε λογωθέτη καὶ Γ. Στρατηγὲ Κόστα Μπότζαρη τὴν προχθὲς ὁποῦ ἐρήξεται εἰς τὰ τμήματα τοὺς ζαϊρέδες μὲ ἐρήξεταιν τριάντα καδους, δὲν ἔλειψα κατὰ τὸν διορισμόν σας νὰ στείλω ἀμέσως, καὶ εἰς τὴν διορίαν ἔρχεται ἄφευκτα. χθὲς ἔμαθον ὁποῦ ἐκάμεταν ἀνεβασμόν διὰ ἄλλους ἑκατὸν καδους, διὰ τὸ ὁποῖον βλέπω ὁποῦ καμμιάς λογῆς κυβέρνησιν δὲν γίνεται. ὅθεν ἐγὼ ἔστειλα νὰ σικώσω καὶ τὸν υἱόν μου ἀπέκει, καὶ στείλιτε κάμετε τὸ μεγαλύτερον κακὸν ὁποῦ νὰ τοὺς ἐπαρθενεύει, ὅτι γνωρίζω ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν κόσμον, δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ τὴν πείνας. μένω μὲ σέβας.

1825 δεκεμβρίου 20

καμένα ἀμπέλια

ἀραπογιάννης (1)

(68)

Γεναιώτατοι ἀδελφοὶ στρατηγοὶ σᾶς ἀσπαζόμεθα

Σήμερον προὴ ἐλάβομεν τὸ ἀδελφικόν σας, σημειωμένο τὰς 18 τρέχοντος, βλέπομεν τὴν συντρομὴν καὶ σύναξιν ὁποῦ ἔχετε ἕως τὴν ὥρα κάμη καὶ ὁ ζαερὲς σᾶς ἐμποδίζει, λοιπὸν ἀδελφοὶ ἕως τῆς συνάξεως ζαερὲ δὲν μᾶς καταφθάνετε διότι οἱ ἐχθροὶ ὀγλήγωρα ἔχουν νὰ κάμουν τὸ ἠροῦσι, οἷτινες ἔχουν ἡμέρας ὁποῦ κάνουν ἐτοιμασίαν, πρὸς τούτοις σᾶς ἐγράψαμεν νὰ στείλιτε καὶ ἑξακοσίους διὰ μέσα, ἀκόμη αὐτήνους ἔχομεν νὰ τοὺς ἰδοῦμεν, πλὴν οἱ διωρισμένοι διὰ τὸ μέσα ἅμα ὁποῦ λάβετε τὸ παρόν μας, δίχως στιγμῆς ἄρρητα νὰ τοὺς κινήσετε κατ' εὐθείαν, καὶ δίχως ἐμπόδιον εἰς τὸν δρόμον, καὶ νὰ εἶναι καὶ ἀπ' ἐκεῖνους ὁποῦ νὰ ἔχουν τῆς φαιμελιές τους εἰς τὰ ἐδῶ, καὶ νὰ εἶναι καλοί, οἱ ὁποῖοι νὰ μὴν εἶναι ὀλιγώτεροι ἀπὸ ἑπτακοσίους, καὶ τὸ φομὶ ὅπου εἰς τὰ αὐτοῦ τρῶτε νὰ ἔλθετε σιμότερα ὁποῦ ὁ ἐχθρὸς νὰ φοβερίζεται, ὅτι εἰς τὸ διάστημα ὁποῦ μᾶς σημειώνετε ὅτι θέλει ἔλ-

1) δυσανάγνωστον ἐπώνυμον.

θετε, εἶναι ἀνωφελές, λοιπὸν ἐλάτε ὅπου ὁ ἐχθρὸς....⁽¹⁾ ἔχει προ-
 τήτερα ἀπὸ τὰς ἀνωθεν ἡμέρας ἔχετε νὰ ἔλθῃ ἔχει νὰ κάμῃ τὸ ἡ-
 ροῦσι, καὶ ὄντας εὐρεθῆτε σιμά, τότες βοηθοῦμεν, καὶ τοῦ ἐχθροῦ κό-
 πτεται ἡ δύναμις του, ἂν καὶ λείψετε καὶ δὲν ἔλθετε προτήτερα ἀπὸ
 τῆς ὀκτῶ ἡμέρες, ὅπου ἄλλ' οὔτε δύω νὰ μὴν κάμετε εἰς τὰ αὐτοῦ,
 ἐμεῖς ἢ δίδωμεν ἢ πέρνωμεν, καὶ ἄλλο δὲν χρησιμεύετε καὶ μένομεν
 ἀδελφικῶς,

21 Δεκεμβρίου 825, μεσολογίω,

(68) Μ. Κοντογιάνης
 ἄνδρας ἰσκού
 ἀποστολὴς κουσουρις
 κοστα βλαχόπουλος
 σπιρομηλιος
 σωτιῆς Γκοτζαμανῆς
 ἀθανάσιος ῥαζηκότζικας
 Βασίλης χασάπης
 κώστα σιαδήμας

οἱ ἀδελφοί σας

νότῃ μπότζηαρης

Κίτζος τζαβέλας

φοτο μπομπορης

κίτζος ⁽¹⁾

Λαμπρο φοτομαρας

καὶ οἱ ἄνθρωποι ὅπου ἔχουν νὰ ἔλθουν, ἢ φαιμιλιές ἔχουν ἢ δὲν ἔχουν
 νὰ εἶναι καλοὶ διότι εἶναι ἀνάγκη.

Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους ὄπλαρχηγούς τοὺς εὐρισκομένους εἰς
 Ἀπόκορον.

(69)

Ἄριθ. 2854

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Ἡ Προσωρ. Διευθ. τὰ τῆς Διευθ. Ἑλλάδος Ἐπιτροπὴ

Πρὸ τοὺς εἰς Δερβέκισταν Γενναιοτάτους ὄπλαρχηγούς τοὺς ἐρχομέ-
 νους εἰς βοήθειαν τοῦ Μεσολογγίου.

Ἀπὸ τὸ ἐσώκλειστον γράμμα ἀπὸ 21 τρέχοντος τῶν ἐδῶ ὄπλαρ-
 χηγῶν πληροφορεῖσθε τὴν ἀνάγκη τοῦ νὰ στείλετε τὴν ζητουμένην
 στρατιωτικὴν βοήθειαν εἰς υπεράσπισιν τοῦ Μεσολογγίου. ταύτην τὴν
 βοήθειαν σὰς ἐζήτησαν καὶ δι' ἄλλου προλαβόντος γράμματος των καὶ
 ὡς ἀναγκαῖα ἄς ἐπιταχυνθῇ ὅσον τάχος, διὰ νὰ ματαιωθοῦν τὰ ὀ-
 λήθρια σχέδια τοῦ ἐχθροῦ. Ἐνῶ δὲ ἀναγκαιοὶ νὰ στείλετε τὴν ἀνοι-

1) λέξις δυσανάγνωστος

τέρω βοήθειαν, λάβετε αδελφοί, και όλα τα δέοντα μέτρα, δια να χαλασθῆ ὅσον δυνατόν ὀγλήγωρα ὁ ἔξω Μεσολογγίου ἐχθρός.

Μισολόγγιον Ἰω. Παπαδιαμαντόπουλος
τὴν 23 Δεκεμβρίου 1825 Δημήτριος Θέμελης
Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
(Τ. Σ.) Φ. Πλητᾶς

Πρὸς τοὺς γενναιοτάτους στρατηγούς Κώστα μπότζαρην και λοιπούς.

(70)

Εἰς τὴν ἐχθεσινὴν συνάθροισιν τῆς συνελεύσεως μας ἴδουεν ἐν ταυτῷ διαταγὴν τῆς ἐπιτροπῆς και γράμμα τῶν στρατηγῶν ὁποῦ ζητᾶν 600 στρατιώτας να καταφθάσουν πρὸς τὴν βοήθειαν τοῦ μεσολογγίου και εἴμεθα εἰς χρέος να ἀναγκάσωμε τὴν ὑπόθεσιν ἕνας ὑπὲρ τοῦ ἄλλου δια τὴν σωτηρίαν ταύτης τῆς πόλεως. διότι ὅταν αὐτὴ στέκει ἐνδυναμωμένη καλῶς, εἴμεθα και οἱ ἐν ἀπέξω ἡσυχώτατοι. κατὰ τῆς ἀποφάσεως σας βλέπομεν ὁποῦ ἀπὸ τὰ σώματά μας να εὔγουν τὸν ἀριθμὸν 100 ἑκατὸν στρατιώτας με ἕναν ἀρχηγὸν δι' ὃ ἀδελφοί πρέπει μόνοι σας να τὸ ἐγκρίνετε χωρὶς εἰδηπάθειαν. Ὁ στρατηγὸς Γ. Τζόγκας ἀπὸ τὸν καιρὸν τῆς πολιορκίας Μεσολογγίου ἔχει 260 διακοσίους ἑξήντα στρατιώτας ὁποῦ εὐρίσκονται μέσα, ὁ στρατηγὸς Γ. θάγκος ἔχει 160 ἑκατὸν ἑξήντα στρατιώτας ὁποῦ εὐρίσκονται μέσα, ὁ στρατηγὸς Ἄν. καρναγιάννης ἔχει 150 ἑκατὸν πενήντα ὁποῦ συμποσοῦνται ὀκτακόσιοι ἑβδομήντα. δια δίκαιον τὸ γνωρίζομεν εἰς τοιοῦτον τρόπον ὅσοι ἐκεῖνοι οἱ ἀρχηγοὶ ὅπου δὲν ἔστειλαν παντελῶς στρατιώτας εἰς τὸ μισολόγγιον, εἶναι εἰς χρέος να στείλουν τὴν ἀναλογίαν τους κατὰ τοὺς μισθωτοὺς των καθὼς και ἡμεῖς και ὅταν δὲν εὔγη ἡ ποσότης ὁποῦ ζητοῦν, εἴμεθα ἔτοιμοι να στείλωμε τὴν ἀναλογίαν ὡς μᾶς ἀπαιτεῖ να γεμίση ἡ ποσότης. μόλιον τοῦτο ὁποῦ ἀφήσαμεν εἰς ξηρόμερον 150 στρατιώτας εἰς προφύλαξιν τοῦ τόπου καθὼς μᾶς ἔγραφεν και ὁ κύριος Γ. καναβὸς, και χρεωστᾶ εἰς τὸ φρούριον τοῦ λεσινίου με διαταγὴν τῆς Σ. Διοικήσεως. Βλεπετε ἀδελφοί ἀπὸ τὰ ὀλίγα γρόσια ὁποῦ ὅλοι σας ἐπήρατε ἀπὸ τὴν Σ. ἡμῶν Διοίκησιν ἡμεῖς δια τὸ παρὸν δὲν ἐλάβαμεν τίποτης παρὰ προσμένομεν. ἡμεῖς και κατατρεγμένοι ἀπὸ τὴν φαρτίαν τῆς ἐπιτροπῆς και τῶν ὁπαδῶν της ἐξοδεύθιμεν ἀδίκως δια τὴν τροφήν τῶν στρατιωτῶν μας ὑπὲρ τὰς 40000 χιλιάδας γρόσια λέγω σαράντα, και προσμένοντάς τα και αὐτὰ με τοὺς ἀπεσταλμένους μας, να ἐτοιμάσωμεν στρατιώτας δίδωντάς τους δια χαριζηλίκι να ὑπάγουν πρὸς ἀλλαγὴν τῶν στρατιωτῶν μας τοῦ μισολογγίου, ὅταν δὲ ἡ Γενναιότης σας δὲν βάλει προσοχὴν εἰς τὸ δίκαιόν μας, και οἱ ἄνω-

δεν στρατηγοὶ δὲν στέρξουν νὰ στείλουν ἀναλόγως τοὺς στρατιώτας, κατὰ τοὺς μισθωτοὺς των καὶ εὗρουν προφάσεις, δὲν μᾶς ἐπαρθενεὺει καὶ ἡμᾶς νὰ στείλωμεν περισσοτέρους στρατιώτας, ἀπὸ ὅτι ἔχομεν μέσα, μένομεν

1825 δεκεμβρίου 24

καμένα ἀμπέλια

οἱ ἀδελφοί σας

Τ τζηόγγας

γιαννάκης θάγκος

Πρὸς τοὺς γενναιοτάτους στρατηγούς Κώστα μπότζαρην καὶ λοιπούς.

(71)

Σᾶς εἰδοποιοῦμεν ὅτι μόλις ἀπόψε εὐθάσαμεν μίαν ὥραν ἐδώθε ἀπὸ τὸν προφήτην Ἥλιαν καὶ αὐριον μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ θεοῦ θέλομεν ἔμβει. ἐψὲς ὁ κανάτας μᾶς εὗρεν εἰς τὸν δρόμον καὶ εἶναι περιτὸν διὰ νὰ σᾶς εἰπῶμεν τὰ ὅσα ὁ ἴδιος μᾶς ἐδιηγῆθη. ἄλλο τι δὲν ἔχομεν νὰ σᾶς φανερόσωμεν, τὰ γράμματα τοῦ Μησολογγίου τὰ εἶδατε καὶ βλέπετε πόσον εἶναι ὠφέλημος ἡ πλησίασις σας εἰς Μησολόγγιον διὸ κάμετε μία ὥρα ἀρχίτερα διὰ νὰ προμηθευθῆτε ἀπὸ ζαερὲ καὶ νὰ ἐκστρατεύσητε διὰ τὰ ἐδῶ. προσετί σᾶς εἰδοποιοῦμεν ὅτι ἀπὸ τοὺς ἑπτακοσίους ἀνθρώπους ὅπου ἐδιορήσθησαν διὰ μέσα, μόλις τετρακόσιοι εἴμεθα, καὶ ἐμβαίνωντας μέσα σᾶς γράφομεν ποῖοι καὶ ἀπὸ τίνος σῶμα δὲν ἦλθαν. ταῦτα καὶ ὑγιαίνετε.

τῆ 26 Δεκεμβρίου 1825

Βρύση τοῦ Γαλάνη

οἱ ἀδελφοί σας

διμήτρη μακρης τούσα Ζερβας

αθα. κουτσονίκας χρ. Φωτομάρας

φ. παναγιωτης

Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους δπλαρχηγούς τοὺς ἐν Δερβέκηστα εὐρισκομέεους.

(72)

Κύριε φροντιστῆ

Παρακαλῆσε νὰ δώσης εἰς τὸν τζαούσην μας διὰ τὸ ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν μας στρατιωτικὸν Σῶμα ἑκατὸν τριάντα ταῖνια πρὸς τὸν τζαούσην μας.

Καλύβια χραιοβίτζας

τῆ 27 Δεκεμβρίου 1825

Δ. Πανᾶς Κ.Δ.

Ἴλιος Πανᾶς,

δῶσε τὰ ἄνω ταῖνια εἰς τὸ σῶμα τοῦ στο. πανᾶ

Γ. καραϊσκάκης (Τ.Σ.)

Αριθ. 2892

Προσωρινή Διοίκησης τῆς Ἑλλάδος (73)

Ἡ Προσωρ. Διευθ. τὰ τῆς Δυτ. Ἑλλάδος Ἐπιτροπή

Πρὸς τοὺς κατὰ τὸ στρατόπεδον τῆς Δερβέκιστας Γενναιοτάτους ὄπλαρχηγούς.

Γενναιοτάτους ὄπλαρχηγούς.

Πληροφορεῖται μὲ λύπην τῆς ἡ ἐπιτροπῆ, ὅτι ἕνας κάποιος Γεωργούλας ἀδελφὸς τοῦ ἀναγνώστη Μουλά, σταλμένος τάχα ἀπὸ τὸν στρατηγὸν Ἀντρίτζον Σαφάκαν, ἐπῆγε καὶ ἐσχότωσε τὸν Ἀναγνώστην Μητάφην ἀξιωματικὸν τοῦ στρατηγοῦ Δαμιανοῦ ἡγουμένου. Ἡ ἐπιτροπὴ δὲν εἰξεύρει βέβαια τὰς αἰτίας τοῦ τοιούτου φόνου, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἠμπορεῖ ν' ἀποφασίσῃ τὴν δικαίαν ποινὴν τοῦ ἐγκληματίου. Ὅθεν προσκαλῶ τὴν γενναιότητά σας νὰ ἐξετάσητε ἀκριβῶς πῶς τρέχει αὕτη ἡ ὑπόθεσις, καὶ ἂν οὕτως ἔχη, ὡς ἐπληροφορήθη ἡ Ἐπιτροπὴ, νὰ ἀναφέρητε εἰς αὐτήν, διὰ νὰ διορίσῃ ἐπομένως τὴν παιδείαν του, ἐπιμελούμενοι ἐν ταυτῷ νὰ εἶναι καλὰ φυλαγμένα καὶ ὅλα τὰ πράγματα τοῦ φονευθέντος Μητάφη. Ἐνῶ ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος θέλετε ἐξετάσει διὰ τὸν γενόμενον τοῦτον φόνον φροντίσατε ἀπὸ τ' ἄλλο μέρος νὰ παύσουν εἰς τὸ ἐξῆς τὰ τοιαῦτα καὶ ἄλλα παρόμοια, ἐπειδὴ ὁ παρὼν καιρὸς δὲν εἶναι καιρὸς νὰ σκοτώνωμεν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, ἀλλὰ ὅλοι μὲ μίαν ψυχὴν καὶ καρδίαν ν' ἀγωνιζώμεθα ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ, μίτη ἐσηκώσαμεν τὰ ἄρματα διὰ νὰ τὰ μεταχειρισθῶμεν κατὰ τοῦ λόγου μας, ἀλλὰ τὰ ἐσηκώσαμεν διὰ νὰ πολεμήσωμεν τὸν ἐχθρόν, καὶ νὰ ζήσωμεν εἰς τὸ ἐξῆς μὲ τὸν Νόμον ἐλεύθερα. ὕγιαίνετε.

Μεσολόγγιον

Ἰω. Παπαδιαμαντόπουλος

31 Δεκεμβρίου 1825

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ

(Τ.Σ.)

ὁ Γραμματεὺς

N. Παπαδόπουλος

(87)

1826

(1)

γενεσιότατοι στρατηγοί και ειλικρινεις πατριώτες

άνθρωποι πιστοι και φίλοι μου γράφουν από πέρα θεωρηται όν-
 τες τών πραγμάτων, και μου παραστένουν εις την όποιαν άθλιοτάτην
 κατάστασιν τα πράγματα της Ελλάδος, εύρίσκονται και έξόχως τα της
 στεριας Ελλάδος, και έν ταυτῶ φονάζουν την συμφονίαν και έννοι-
 σιν όλων τών κατά την στερεάν Ελλάδα όπλαρχηγών, στοχασθῆτε, κυτά-
 ξετε, όπου τα δικαιώματα τών στερεοελαδιτών, και πρό πάντων τών έν
 αυτῇ όπλαρχηγών κοντεύουν μερικοι ιδιοτελεις και κακότροποι να τα
 καταπατήσουν και κρημνήσουν. Αυτά όλα στοχαζομαι τα ιδετε, τα έ-
 γνωρισατε, άλλο δέν σας λέγω συμφονίαν, συμφονίαν, συμφονίαν και
 σφιχτήν ένωσιν είναι χρεία εις την παρούσαν περιστασιν να έχετε όλοι
 οι στρατηγοί, έξετάσατε και την γνώμη του γκούρα να ιδητε αν είναι
 κατά πάντα όμοια με την έδικήν σας, δέν σας λέγω περισσότερα, και
 τόσα πολλά είναι κοντά εις τους συνετους στοχασθῆτε τα και απο-
 κριθῆτε.

πατριώτις τις

(2)

γεναιότατε στρατηγέ κατ: νάκο άσπαζομέν σας

σας δηλοποιούμεν ότι την ίδιαν ώραν όπου σου γράφομεν ήλθαν
 δέκα κομάτια καράβια μέσα εις τα νισιά ό σκοπός τους είναι δια να ά-
 ράξουν αυτοῦ και άλλα έφτά τραβίξαν κάτω κατά την κορινθία. τώρα
 σας δίνωμεν την είδησιν δια να κατέβουν μερικοι στρατιώτες δια να
 φυλάξωμεν το πόστο δια να μην μάς κάμουν κανένα τεσμπάρκο. όμως
 όλο νίχτα να έλθουν κάτω (')

ώρα 12
 κυριακή βράδυ
 Τα καράβια άραξαν
 εις το νισί.

μίτρος κοκαλις
 γιανάκις φούντας

1) δυσανάγνωστοι τρεις λέξεις.

(3)

Γενναιότατε Στρατηγέ!

Σε ειδοποιούμεν διὰ τῆς παρουσίας μας ὅτι τὸν δρόμον ἦλθαμεν καλὰ καὶ ὅλοι οἱ σύντροφοι ἕως τὴν σήμερον καλὰ εἴμεθα. ὅσον διὰ τὴν ἀρμάδα μας ἤξευρε εὐρίσκεται ἀναμεταξὺ Ζακύνθου καὶ Γλαρέντζας. ἡ ὁποία προσμένει καὶ τὸν Μιαούλην νὰ ἐνωθοῦν ὅλα μαζύ. Ὁ Κιουταχῆς ὡς ἐμάθαμεν ἔγιναν ἄζηλε. καὶ τὸ ἀσκέρι του βλέπομεν ὅπου ἀναχωρεῖ καθημερινῶς. ταῖς ντάμπιαις τῶν κανονίων του τὰς ἔξουσίαν οὐκ ἔχει ἰμπραήμπασιας καὶ ἔχει ὅλην τὴν πληρεξουσιότητα αὐτός. ὅλα αὐτὰ ἐπληροφορήθημεν ἀπὸ ἀνθρώπους φρονίμους ὅπου ἐβγίκαν ἀπὸ τοὺς τούρκους, καὶ μὲ ἀδελφικὴν ἀγάπην μένομεν.

τῆ 3 Ἰανουαρίου 1826

Μεσολόγγι.

οἱ ἀδελφοί σου
Λ.θ. Κουτσονίκας
Φότοπαναγιότης
(δυσανάγνωστος)
Γιανίκις σουλτανῆς
Γ. μπαϊρακτάρης

Πρὸ τὸν Γενναιότατον Στρατηγὸν Κύριον Κῶσταν Μπότσαρη
Εἰς Δερβένιστα.

(4)

Γενναιότατε ἀδελφὲ

Τὴν ὥραν ταύτην ἔφθασε ἐνταῦθα, ὁ πεζὸς γαλάνης ἐρχόμενος ἀπὸ Ναύπλιον, ἐπέρασε ἀπὸ Περβόλια ὅπου ἄφησε εἰς ἓνα ἐκεῖ ἀνθρώπον μου ἓνα πλίκον γράμματα τῆς Διοικήσεως εἰς ὄνομά μου, εἰς τὸν ὁποῖον ἦτον ἐγκλεισμένον καὶ ἓνα τῆς γενναιότητός σας γράμμα καὶ ἀμέσως ἐκίνησε διὰ τὰ αὐτοῦ, διὰ νὰ ἔμβη εἰς Μεσολόγγιον μὲ τὸ νὰ εἶχε καὶ διὰ τὴν Ἐπιτροπὴν γράμματα. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ἐπίτηδες σὰς στέλλω τὸν παρόντα μὲ τὴν παροῦσαν μου, ἡ ὁποία χρησιμεύει νὰ σὰς εἶπω διὰ νὰ τὸν ἐμποδίσετε ἕως νὰ ἔλθω καὶ ἐγώ, μὲ τὸ νὰ τὸν χρειάζομαι εἰς τὰ γράμματά μας δὲν ἐμπεριέχεται καμμία εἴδησις, περὶ ὅσων δὲ ἄλλων ἐκτείνονται μὲ τὴν καλὴν ἀντάμοσίν μας, αὔριον τὸ ἐσπέρας τὰ βλέπετε. Δὲν σὰς ἐκτείνομαι μὲ τὸ νὰ μὴν ἔχω καιρὸν ἀλλὰ μένω μὲ ὅλην τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην.

Βονόρτα τῆ 12 ὥρα

ὁ ὡς ἀδελφός

τῆς 12 Ἰανουαρίου 1826

Γεώργιος Καναβός

Πρὸς τὸν γενναιότατον στρατηγὸν Κῶσταν Μπότσαρη

Εἰς Ζερβέκισταν.

(5)

(5)

Γενναιότατε Κ. κώστα σὲ ἀσπάζομαι

λάβε αὐτὰ τὰ γράμματα ἀπὸ τὸ μισολόγγι καὶ διάβασέ τα καὶ κατάλαβε καὶ ἂν ἀγαπᾷς κατέβα εἰς τὸ ὄρδι τοῦ τζιόγκα, εὐγαίνω καὶ ἐγὼ ἐκεῖ καὶ ἀνταμονόμεθα καὶ ὀμιλοῦμεν, καὶ ἀκολουθοῦμεν τὸ συμφέρον.

τῆ 17 Ἰανουαρίου 1826 μένω

καλύβια ὁ ἀδελφὸς
καραησκάκις

Πρὸς τὸν γενναιότατον Κ. Κώστα μπότηζαρη

(6)

Ἐξοχώτατε στρατηγὲ κύριε Κώνστα Μπότζαρη

ὁ ἐδικός σας Βασίλειος γούδας μὲ εἶπεν ὅτι ἔρχονται ἀνθρωποί σας εἰς ἀντάμωσίν σας. ὅθεν κατὰ χρέος ἀδελφικὸν σπεύδω νὰ ἐρωτήσω διὰ τὴν ποθητὴν μοι ὑγείαν σας, καὶ νὰ σᾶς εἰδοποιήσω ὅσα ἐντεῦθεν ἔχομεν περίεργα κατὰ τὴν αἰτησίαν σας. τὸ ταμεῖον τῆς Ἑλλάδος εὐρίσκεται ἤδη εἰς τὴν παντελῆ ἀχρηματίαν ὑπὲρ ἄλλοτε. τὰ στρατεύματα εἰς ὅλα τὰ μέρη φαίνονται διαλυόμενα ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν ἀναγκαίων. ἡ Διοίκησις ἐδιακήρυξε δύο φοραῖς τὴν Ἐθνικὴν συνέλεισιν, καὶ ἄμποτε οἱ ὁμογενεῖς νὰ ταχύνουν τὴν συγκρότησίν της, νὰ σκεφθῶν τὰναγκαῖα καὶ νὰ ἐφεύρουν τρόπον τῆς σωτηρίας των. τίποτε περίεργα ἔξωθεν δὲν ἔχομεν. Ἐπιθυμῶ νὰ μου γράψης συνεχῶς τὴν ὑγείαν σου καὶ κάθε περίεργον αὐτόθεν, καὶ μένω μὲ τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην

τῆ 21 Ἰανουαρίου 1826 πρόθυμος ἀδελφὸς
ἐξ Ἄργους ἀνδρέας ζαήμης

ἡ συνέλευσις φαίνεται ὅτι θέλει συγκροτηθῆ ἔπειδὴ ἄρχισαν νὰ συνέρχωνται ἀπὸ πολλὰ μέρη.

Πρὸς τὸν ἐξοχώτατον στρατηγὸν κύριον Κώνσταν Μπότζαρη.

(7)

Γενναιότατε στρατηγὲ ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς

Καὶ μετὰ τὸ ἀδελφικὸν μου σας φανερόνω. ἔμαθον τὸν ἀπερασμόν σας διὰ Σάλωνα, καὶ διὰ τοῦτο σῖς παρακαλῶ, νὰ μου φανερώσετε ἂν ἔχετε σκοπὸν νὰ πηγαίνετε εἰς τὴν Διοίκησιν, καὶ εἰξεύρω καὶ

ἐγώ. κανένα νέον ἀπ' ἐδῶ δὲν εἶναι κατὰ τὸ παρόν, ἀλλὰ ὑγιαίνετε εὐτυχῶς.

1826 Ἰανουαρίου 25 ὁ ἀδελφός σου,
Μοναδῆρι Ἰωάννου Εὐαγγέλης Μ. κοντογιάννης.

Τῷ γενναιοτάτῳ στρατ. Κ. Κώστα Μπότζαρη

τιμίως

Εἰς Σάλωνα

(8)

ἀδελφὲ στρατηγὲ Κώστα

δώσατε πρὸς τὸν νοῦτζον γρόσια πεντακόσια (500), ὅπου ἔχει χρεῖαν διὰ τὴν ἐξοδείωσιν καὶ ἀκολούθως σὰς τὰ δίδω ἐγώ.

1826 3 Σεπτεμβρίου Μπουρτζι

ὁ ἀδελφός

ἀνδρέας ζαήμης

να φυλαχθῆς ἀπὸ φαγῆς καὶ μὴ ξανακυλίσῃς. Εἶμαι πικραμένος πολὺ ποῦ δὲν ἤμπορῶ νὰ ἔλθω νὰ σὲ ἴδω. βάλλε τὴν προσοχὴν σου εἰς τὴν διαφύλαξιν τῆς ὑγείας σου, καὶ τὰ λοιπὰ φρασκέλωσέ τα.

Περίοδ. Γ.

Ἀριθ. 15163

(9)

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Πρὸς τὸ Σεβαστὸν Ἐκτελεστικὸν Σώμα

Τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Πολέμου

Ἐγκλείεται καὶ καθυποβάλλεται ὑπ' ὄψιν τοῦ Σεβαστοῦ Σώματος, λογαριασμοὶ τοῦ στρατηγοῦ Θανάση κουτσουνίκα διὰ μισθοὺς καὶ σιτηρέσια 135 στρατ. ἀπὸ 16 Μαρτίου ἕως τέλος Ὀβρίου ἀναβαίνων εἰς γρ. 44173:5 ἴτοι τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες ἑκατὸν ἑβδομήκοντα τρεῖς καὶ παρὰδες πέντε, ἐπεξεργασθεῖς καὶ παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τούτου μετὰ τὴν θεώρησιν τῆς ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν λογαριασμῶν Βουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

τῇ 15 Φεβρ. 1826

ἐν Ναυπλίῳ

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν πολεμικῶν

Α. Μεταξὰς

Ἰ. Ἀδαμ. Λούκας

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Δημήτριος Σαλτέλης

αριθ. 314

Λογαριασμοὶ τοῦ στρατηγοῦ Θανάση

Κουτσουνίκα Σουλιώτου

133 στρ. μισθὸς ἀπὸ 16 Μαρτίου ἕως τέλους Ἰβρίου πρὸς γρόσια
30 τὸν μῆνα 33915

1 σημειοφ. μισθὸς ὡσαύτως πρὸς γρ. 50 τὸν μῆνα 425

1 γραμματεὺς ὡσαύτως πρὸς γρ. 100 850

135 γρ. 35190

σιτηρ. τῶν 133 στρ. διὰ μ/ 8, 1/2 πρὸς παραδ. 15
γρ. 12718:05

σιτηρ. τοῦ 1 σημ ὡσαύτως πρὸς 30 191:10

σιτηρ. τοῦ 1 γραμμ: ὡσαύτως 191:10

γρ. 48290:25

ἐκπίπτονται ὅσα κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 5532

ἐπεξεργασίαν τοῦ Ὑπουργείου τῶν πολεμικῶν

διὰ σιτηρ. ἕως τέλος ἀπριλ. ἔλαβε γρ. 2576:10

ἐκπίπτονται ὡσαύτως ἑνὸς μηνὸς σιτηρ. εἰς

ἀποζημίωσιν τῶν ὄσων σφακτῶν ἔφαγεν εἰς ἀ-

νατολικὴν Ἑλλάδα

1541:10 4117:20

ἦτοι γρ. τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες ἑκατὸν

44173:05

ἑβδομήκοντα τρία καὶ παράδες πέντε.

Οὗτος ἔλαβε διαταγὴν παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν πολεμικῶν τῇ
16 μαρτίου ν' ἀκολουθῆ τὸν στρατηγὸν Κώνσταν Μπότζαρη μὲ 150
στρ. καὶ ἔλογαριάσθη τὰ σιτηρέσιά του ἕως τέλος ἀπριλ. ὁμοῦ μὲ τὰ
τοῦ ἀρχηγοῦ του Μπότζαρη. Ἐπιθεωρηθεὶς δὲ εἰς Σάλωνα, εὐρέθη
ἔχων 148 στρ. καὶ ψυχοιούς ἢ ἐπιτροπὴ αὐτῆ ἐδέχθη τὸν λογαριασμόν
του διὰ 135 στρ. ἀπὸ 16 Μαρτίου ἕως τέλους Ἰβρίου καθ' ἃς πληρο-
φορίας ἔλαβεν, ἐκπίπτουσα τὰ ὅσα σιτηρέσια ἔλαβεν ἕως τέλους ἀπρι-
λίου. ὁ μισθὸς λογαριάζεται πρὸς 30 γρ. τὸν μῆνα, καθ' ὃ Σουλιώτης.

τῇ 15 Φεβρ. 1826

ὁ Γεν. Γραμματεὺς τῶν Πολεμικῶν

ἐν Ναυπλίῳ

Δημήτριος Σαλτέλης.

Ὑπουργ. Πολ. αρ. 15103

να ἐπικυρωθῆ

Τὸ ἐκτελεστικὸν ἐγκρίνει νὰ δοθῶσι γρ. τεσσαράκοντα τέσσαρες χι-
λιάδες ἑκατὸν ἑβδομήκοντα τρία καὶ παρ: πέντε ἀρ. 44173. 40)5 διὰ
τοῦ Ὑπουργείου τοῦ Πολέμου.

τῇ 21:

1826 Ναύπλιον

17067 Ὁ Πρόεδρος

3274

γεώργης κουντουριώτης

γγήκας μπότσης

ὁ Γ. Γρ.

αναγνώστης σπηλιωτάκης

Ὁ Μαυροκορδάτος.

Κωνσταντ. μαυρομιχάλης

Ἰωάννης Κωλέτης

Περίοδ. Γ.
Αριθ. 4276

(10)

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Οἰκονομίας
Πρὸς τὸ ἔθνικόν Ταμεῖον

Κατ' ἐπιταγὴν τῆς Σ. Διοικήσεως ὑπ' ἀρ. 17067 καταταχθεῖσαν ὑπ' ἀρ. 8558 καὶ κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 15103 αἴτησιν τοῦ Ὑπουργεῖου τῶν Πολεμικῶν νὰ δοθῶσι πρὸς τὸν στρατ. θανάσην Κουτζουνίκαν Σουλιώτην γρ. τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες ἑκατὸν ἑβδομήκοντα τρία καὶ παραδ: πέντε, ἀρ. 44173: 5)40 πρὸς ἐξόφλησιν μισθῶν καὶ σιτηρεσίων: 135 στρατιωτῶν ἀπὸ 16 Μαρτίου ἕως τέλους Νοεμβρίου καὶ νὰ ληφθῇ ἀπόδειξις.

τῇ 16 Φεβρουαρίου 1826
ἐν Ναυπλίῳ

ὁ Ὑπουργὸς

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Νικόλαος οἰκονόμος

(11)

γενναιότατοι Στρατηγοὶ ἀδελφοὶ

Σῆς εἰδοποιῶ ὅτι ὁ ἐχθρὸς ταῖς ντάμπαις του ταῖς πλησίασεν τήρα ντουφεκιοῦ πρὸ δώδεκα ἡμέραις καὶ ἄρχησαν ἀκατάπαυστα νὰ μᾶς βαρῆ με 22 κανόνια 12 βόμβαις καὶ 3 κομπούζια νύκτα ἡμέρα ἀπὸ ταῖς ντάμπαις του πλησίασεν ἔπειτα διὰ νυκτὸς εἰς τρεῖς τέσσαραις ἡμέραις με τὰ καλάθια ἔξω εἰς τὸ χῶμα τῆς μεγάλης ντάμπαις μας. ἰδῶντες τὸν στοχασμόν του οἱ Ἕλληνες ἄρχησαν τὸν πόλεμον, ἀπὸ ταῖς 8 ὥραις τῆς νυκτὸς τὴν τρίτην εἰς τὰς 16 τοῦ τρέχοντος καὶ πηδήσαντες ἔξω με τὰ σπαθιά καὶ γιγατάγνια εἰς τὰ χέρια τους ὄχθησαν ἀπάνω καὶ ἐκεῖνο ὁποῦ τοὺς ἔκαμαν εἶναι ἀπερίγραπτον, ἄλλους ἔσφαξαν ἄλλους πῆραν ζωντανούς, ἐσκότωσαν πολλούς, ἐπῆραν μπαγιονέτες ντουφεκία μπιτούνια ἀσημένια σπαθιά κομπούραις γρόσια καὶ ἄλλα λάφυρα πλῆθος ἔπειτα ἐπίστρεψαν, καὶ ἀνάφρωντας τὸ ντουφέκι καὶ ἀπὸ τὸ κάστρον, οἱ ἐχθροὶ ἐσαρώθησαν καθὼς αἱ θημονιαῖς εἰς τὰ ἀλώνια: τὸ ἑσπέρας εἰς τὰς 12 ξαναπήδησαν οἱ Ἕλληνες ἔξω καὶ με μίαν παταργιάν ἐσκότωσαν ἕως 40. πῆραν πάλιν λάφυρα πολλὰ καὶ τζαπιά καὶ φκιάρια καὶ οἱ Τούρκοι κατέφυγαν ἀπὸ τὸν τρόμον εἰς ταῖς κανονιάραις των νὰ προφυλαχθοῦν. με αὐτοὺς τοὺς δύο τρομακτικὸν πολέμου εἰς ὁ ἐχθρὸς μούδιασεν τόσον ἀδελφοὶ ὁποῦ δὲν ἐξιστορεῖται.

Οἱ Ἕλληνες ἀδελφοὶ ἀπὸ τέ χρέος των δὲν ἔλειψαν οὔτε λείπουν, ἢ γύμνια ὅμως καὶ ἢ ἀπελπισία ὁποῦ ἔφθασαν εἶναι μεγάλη, ὁ δὲ ἐχθρὸς μ' ὄλον ὁποῦ ἔπαθε τόσον κακὸν πάλιν χέρι δὲν τραβᾷ καὶ τὸ ἔργον του τὸ ἐξακολουθεῖ, τὰ λαντζόνια τὰ ἔρριξαν εἰς τὴν λίμνην καὶ

περιφέρονται, και τώρα ειμεθα διόλου απειλισμένοι και από Έθνος και από συντρόφους.

Οι Τουρκοι όποῦ ἐπιείσθησαν ζωντανοὶ ἦσαν καὶ εἰδήμονες, μᾶς παύσθησαν ἰσχυρὸν ὅτι τοῦ ἀρκέτη τὸ ἀσκέρι εἶναι ἕως ἰ ἢ 8 χιλιάδες καὶ ἕως 6 τοῦ μουταχῆ, πλὴν πολλὰ ἀδύνατοι καὶ κακοεξιστοι εἰσίσκονται εἶναι κυρὸς ἀδελφοὶ πρὸ τοὺς πηδήσωμε καὶ ἀπὸ ἔξω καὶ ἀπὸ μέσα γὰ τοὺς ἀφανίσωμε διόλου. διὰ τοῦτο χωρὶς γὰ χασομερήσετε οὔτε στιγμὴν γὰ συναχθῆτε ἀδέλφια καὶ γὰ κινήσετε ἕνα κ' ἕνα, ὅποῦ εἰς δέξιν ἡμέρας γὰ ἐφρεθῆτε ἀπάντω τους καὶ γὰ πηδήσωμε ἀπὸ ἔξω καὶ μέσα γὰ τοὺς ἐξολοθρεύσωμε διόλου. ἀφήσατε καθὲ ἀλλήν δουλειάν ἂν θέλετε γὰ βαστάζωμε ἐποῦτο τὸ φρούριον καὶ τρέξατε τὸ ὀγληγορότερον καὶ ἴσως καὶ ἕως τότε φθάσει καὶ ἡ θαλάσσιος δύναμις μῆς εἰδὲ ἀδελφοὶ καὶ δὲν ἔλθετε καὶ δὲν προφρασθοῦνεν καὶ ἀπὸ θάλασσαν, τὸ Μεσολόγγι πλέον ἀπὸ ἡμᾶς μόνον δὲν κρατιέται καὶ οὔτε ἠμποροῦμεν γὰ βαστάζωμε περισσότερον ἀπὸ ὀλίγαις ἡμέραις ὅποῦ ἐλπίσωμεν γὰ καταρθῶσιν ὅσα σῆς γράφωμεν κατὰ γάνεται καὶ ἄ ὀφονται οἱ αἴτιοι ὅποῦ δὲν σὺντρέξαν γὰ βοηθηθῆ.

Αὕτη εἶναι ἡ κατάστασις μας ἀδελφοὶ καὶ σῆς τὴν γράφω, ἐπειδὴ, δὲ ἔδω ἀναλύσαμεν καὶ σῶμα καὶ ψυχὴν καὶ κατάστασιν, ἕναν χρόνον ἀπολλεῖσθαι καὶ ἡ ἑλπίδα μου ὅλη διὰ καβερνησιν ἔμεινεν εἰς τὰ ὀλίγα πρόβητα ὅποῦ ἔσπειλ με τὸν τζέληγκάν μου κωνσταντὴν ντροῦσαν καὶ βόσκον ἐνταῦθα σῆς παρακαλῶ γὰ τὰ προημιάζετε ἀπὸ καθὲ ἀναντίον καὶ γὰ μὴ μου τα ἀποκράνον καὶ μένομεν διόλου γυνιοὶ καὶ τετραημισμένοι.

Ἐπεὶ ἐσπινάχθημεν ὅλοι κοινῶς γὰ σῆς γράφωμεν καὶ ὁ πόλεμος δὲν μῆς ἀφῆσεν, καὶ ἔμεναν τὰ γράμματα σῆς προῖδαζω λοιπὸν με τὸ μερικὸν μου γὰ δοξάσειε τὸν θεόν καὶ ἡ γεναιότη σας διὰ τὴν νίκην μας καὶ γὰ τρέξετε καὶ μίαν ὄραν ἀρχήτερα γὰ τοὺς κωρ ὁ διάβολος καὶ μένω

τῆ 20 Φεβρουαρίου 1826

Μεσολόγγι

ὁ ἀδελφός σας

Νικολός

στρατηγός

Πρὸς τοὺς γενναϊότατους στρατηγοὺς Κώσταν Μπότλιαρη, Πα-
νοιργιάν, καὶ Γεωργην Δράσιον καὶ λοιποὺς ὀπλαρχηγούς

Εἰς Σάμωνα

(12)

Γενναϊότατοι ἀδελφοὶ

ἡ θλιβερά εἰδησις τῆς κυριεύσεως τοῦ βασιλαδίου μῆς ἐκατακά-
ραξεν, δι' ὃ βιαζόμεθα γὰ στείλωμε ἐπίτηδες παιζοὺς διὰ μεσολλόγγιον

νά μαθoμε τι έγιναν οί εκεί άδελφοί μας, λοιπόν άδελφοί μας σās πα-
ρακαλοῦμε οτι εΐδησιν και νά έχητε γράψτε μας, με επίτηδες άνθρω-
πον, νά εΐξεύρομε τι νά κάμομε, και νά διευθύνετε τούς άνθρώπους διά
μεσολόγγιον ασφαλώς και τὸ ὀγλιγορότερον.

Μένoμε με αγάπην οί άδελφοί
τη 5 Μαρτίου 1826 Φοτομαρας

Ναύπλιον Άνδρέας Ίσκου
λαμπροβείκος
Νικόλαος Ζερβας
αποστολακισ κουσουρης
Σπύρο Μήλιος
χρήστο κουτζονήκας

Πρὸς τούς Γενναιοτάτους Στρατηγούς Κ. Κώστα Μπότζαρι,
Γεώργιον Δράκον και λοιπούς άδελφούς

Εἰς Σάλωνα (13)

Γενναιοτάτοι Στρατηγοί και Άδελφοί

Έλάβομεν τὸ Άδελφικόν σας, με τὸ ἀπὸ Μεσολόγγιον. ἴδομεν ἐν
αὐτῷ και τὸν μεγαλώτατον κίνδυνον τῶν άδελφῶν μας, και τὴν προ-
θυμίαν σας διά νά τρέξετε ὅσον δύνασθε νά τούς βοηθήσετε.

Ήμεῖς άδελφοί ἀπ' οὔ εὐκολύναμεν ὅλα τὰ μέσα διά νά ξεκινή-
σουν τὰ καράβια, και νά τρέξουν τὸ γλιγωρότερον ἴσως τούς εὔρωμεν
ζωντανούς και τούς βοηθήσωμεν, σās τὸ εἰδοποιοῦμεν οτι ἡ μὲν γεν-
ναιότης σας μὴν ἐμποδισθῆτε ἀπὸ κανένα ἐναντίον, ἀλλά κάθε τι ὀποῦ
εἶναι εἰς τὸ χέρι σας νά τὸ μεταχειρισθῆτε και τρέξατε ἡ γενναιότης σας
ἀπ' αὐτοῦ και ἡμεῖς ἡ τὸ Σάββατον, ἡ τὸ πολὺ τὴν Δευτέραν χωρὶς
ἄλλο σὺν θεῷ μπαρκάρωμεν στὰ καράβια, και ξεκινοῦμεν χωρὶς ἄλλο
και με πολλά καράβια, και με γολέτα και ὅπως εἶναι τὸ θέλημα τοῦ
Θεοῦ.

Άδελφοί οί λόγοι οί ἰδικοί μας ὅπου σās γράφομεν εἶναι ἀληθι-
νοί, διά τοῦτο τρέξατε ἡ γενναιότης σας ἀπ' αὐτοῦ και ἡμεῖς ἀπ' ἐδῶ
με τὰ καράβια, και με ἀσκέρι ξεκινοῦμε τὴν Δευτέραν χωρὶς ἄλλο, και
ἂν ἡ εὐσπλαχνία τοῦ Θεοῦ δὲν μῖς ἐγκατέληπεν ἀκόμη, και ἡ θεία του
δύναμις βιασῆ ἀκόμη τούς άδελφούς μας, και τούς εὔρωμεν ζωντανούς
εἴμαστε βέβαιοι οτι θὰ τούς ἐλευθερώσωμεν, ἡ θὰ πεθάνομεν ὅλοι ἐκεῖ.

Και μένομε οί άδελφοί σας.

10 Μαρτίου 1826 Φοτομάρης

Ναύπλιον Νικόλαος Ζερβός, Άνδρέας Ίσκου
λάμπροβείκος
Άπόστολος Κουσσούρης.

Προχθὲς ἐστείλαμεν ἐπίτηδες εἰς τὴν Ὑδραν τὸν ἀδελφόν μας στρατηγὸν Σπύρον Μήλιον διὰ νὰ ἰδῆ μὲ τὰ μάτια του καὶ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ πότε τὰ καράβια ξεκινοῦν, καὶ μᾶς γράφει σήμερον ὅτι βεβαίωτα τὸ ἐρχόμενον Σάββατον ξεκινοῦν, χωρὶς ἄλλο. θὰ ἐστέλαμεν καὶ τὸ ἴδιον γράμμα του διὰ νὰ πληροφορηθῆτε περισσότερο, ἐπειδὴ δὲ σπεύδομεν νὰ σᾶς εἰδοποιήσωμεν ὅσον τίχιστα διὰ νὰ προλάβωμεν τὴν ἀνάγκην, δὲν ἀργοπορήσαμεν τὸν πεζόν, ἐπειδὴ τὸ γράμμα ἐστάλη εἰς μέρος ὅπου ἔπρεπε νὰ σταλθῆ. καὶ διατὶ ἡ γενναιότης σας μᾶς πιστεύετε.

(14)

Ἐξοχώτατε Στρατηγὲ

Ἄν πρὸ καιροῦ δὲν σᾶς ἔγραψα μὴν τ' ἀποδώσετε πρὸς ἄλλο, εἰμὶ εἰς τὴν περίστασιν. Ἐγὼ γράφων σας εἶ μὴ, ἡμεῖς καὶ μένω διὰ βίου οἷον μὲ ἐγνωρίσατε, μηδεμίαν περίστασιν ὅποια δῆποτε καὶ ἂν εἶναι δὲν θέλει ἰσχύσει νὰ μεταβάλῃ τὴν πρὸς τὴν ἐξοχότητά σας εἰλικρινῆ διάθεσίν μου. Ἐθεώρησα καὶ θεωρῶ πάντοτε τὰ συμφέροντά σας ὡς ἰδικά μου, καὶ ἐνεργῶ ὑπὲρ αὐτῶν ὅσον δύναμαι. Περισσότερα νὰ σᾶς εἶπω πρὸς βεβαίωσιν τῆς διαθέσεως μου, κρίνω περιττόν, ἐπειδὴ γνωρίζετε ἀκριβῶς τὸν χαρακτήρα μου. Πρὸς τὸν κύριον Πανὸν Ῥάγκον ἐξηγήθην νὰ σᾶς εἶπῃ ὅσα νομίζω συμφέροντα εἰς τὴν πατρίδα καὶ δώσατε ἀκρόασιν. Μὴ λίπετε γράφοντές μοι τὰ τῆς ὑγείας σας.

Σᾶς ἀσπάζομαι ἐν εἰλικρινείᾳ

Πιάδα τῆ 17 Μαρτίου 1826

ὁ ἀδελφὸς

Ἀνδρέας Ζαήμης

Πρὸς τὸν ἐξοχώτατον Στρατηγὸν Κύριον Κῶσταν Μπότζαρη

Ἄρ. 3470

(15)

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Ἡ προσωρινῶς διευθύνουσα τὰ τῆς Δυτ. Ἑλλάδος Ἐπιτροπὴ

Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους ὀπλαρχηγούς, τοὺς εὐρισκομένους ἔξω τοῦ Μεσολογγίου μέχρι τῶν Σαλῶνων.

Ἀδελφοί!

Ὁ κίνδυνος τοῦ Μεσολογγίου ἐξ αἰτίας τῆς ἐλλείψεως εἶναι μεγάλος καὶ ἐπικείμενος. ὁ ἐχθρὸς, καθὼς πληροφορησθε ἀπὸ τὸ ἐγκλειστον γράμμα τῶν ἐδῶ ὀπλαρχηγῶν, εἶναι πολλά ἀδύνατος, καὶ διὰ τοῦτο ἐμπορεῖ νὰ χαλασθῆ εὐκόλῃ τῶρα παρὰ κάθε ἄλλην φορᾶν. Ἐάν πιστεύετε λοιπὸν εἰς Χριστόν, ἐάν ἀγαπᾶτε τὴν Πατρίδα καὶ ἂν ἐπιθυμῆτε τὴν ὑπαρξίν σας καὶ τὴν εὐτυχίαν σας, ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκασθε, μὴ χιάσετε οὐδὲ στιγμὴν, ἀμὰ λάβετε τὴν παροῦσαν, ἀλλὰ τρέξατε νὰ εἴθῃτε

διὰ νὰ συνεργήσητε μὲ τοὺς ἐδῶ ἀδελφούς, εἰς τὸ νὰ καταστραφῇ τὸ στρατόπεδον τῶν ἀπίστων, καὶ ἅμα φθάσετε ἐδῶ πλησίον μᾶς εἰδοποιήτε καθ' ὃν τρόπον σᾶς γράφουν οἱ ἐδῶ ὀπλαρχηγοί, διὸ νὰ συνεννοηθῶμεν, ὥστε νὰ γενῇ τὸ κίνημα συμφώνως καὶ συγχρόνως ἀπὸ τὴν παροῦσαν στιγμὴν κρίνεται ἢ εὐτυχία ἢ δυστυχία τῆς Πατρίδος, καὶ τὸ νὰ δοξασιθῆτε διὰ πάντα ὁ ἐχθρὸς ἐὰν δὲν χαλασθῇ τόρα, ὅτε εἶναι ἀδύνατος, κατόπιν θέλει ἐνδυναμώσει, καὶ δὲν μένει πλέον ἐλπίς σωτηρίας. Κάμετε λοιπὸν τὴν νύκτα ἡμέραν, ὑπομείνατε ὀλίγον κόπον, καὶ δράμετε νὰ συναγωνισθῆτε μὲ τοὺς ἐδῶ ἀδελφούς τὸν ἀξιωμαθμόνευτον καὶ λαμπρὸν τοῦτον ἀγῶνα, ὅστις, ἐνῶ θέλει φέρει τὴν καταστροφὴν τῶν ἐχθρῶν, θέλει καταστήσει ἀθάνατα τὰ ὀνόματά σας, καὶ θέλει σᾶς κάμει ἀξιούς τῆς εὐγνωμοσύνης ὅλου τοῦ Ἔθνους. ὑγιαίνατε.

Μεσολόγγιον
τῆ 17 Μαρτίου 1826

(Τ. Σ.)

Ὁ Γεν. Γραμ.
Φ. Πλητᾶς

Ἰω. Παπαδιαμαντόπουλος
Δημήτριος Θεμελῆς

Ὅποιος ἀπὸ τοὺς ὀπλαρχηγούς πρωτοαπαντήσῃ τὸν παρόντα πεζόν, θέλει φροντίσει νὰ στείλῃ τὸ ἐγκλειστον γράμμα μὲ ἐπὶ τοῦτου πεζὸν πρὸς τὴν Σ. Διοίκησιν, γράφοντας πρὸς τὴν ἰδίαν νὰ πληρώσῃ τὸ κοδοκόπι τοῦ πεζοῦ τὸ γράμμα δὲ νὰ σταλθῇ χωρὶς ἄλλο, ὡς πολλὰ ἀναγκαῖον.

Ὁ Γεν. Γραμ.

Ἄρ. 3470

(Τ. Σ.) Φ. Πλητᾶς

Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους ὀπλαρχηγούς τοὺς εὕρισκομένους
ἔξω τοῦ Μεσολογγίου μέχρι τῶν Σαλῶνων

(16)

Γενναιοτάτοι ἀδελφοὶ Στρατηγοὶ καὶ λοιποὶ κάθε τάξεως καὶ βαθμοῦ, ὅσοι πιστεύετε τὴν Ἁγίαν Τριάδα.

μὲ τὸν πεζὸν μᾶς ἔγραφαν οἱ ἀδελφοί, Σκαλιτῆς καὶ δριάκος ὅτι ἔρχεσθε ὅλοι σας διὰ νὰ μᾶς δώσετε βοήθειαν, ὅθεν ἀδελφοὶ σᾶς λέγομεν ὅτι οἱ ἐχθροὶ εἶναι πολλὰ ἀδύνατοι, διότι ἐκεῖνοι ὅπου ἦτον παλικάρια ἀπὸ τοῦ ἱμπραχίμη καὶ κιοιταχῆ τοὺς ἐσκοτώσαμεν μὲ τοῦ θεοῦ τὴν βοήθειαν, οἱ ἀρβανίτες καὶ ἄλλοι ἐπήραν σκλάβους καὶ πλιάτσικα καὶ ἀνεχώρησαν διὰ τὸν τόπον τους, ἐκεῖνοι ὅπου ἔμειναν, οἱ περισσότεροι εἶναι λαβομένοι καὶ ἀρρωστοί, ὅθεν ἂν εἴστε χριστιανοί, νὰ τραβίσετε ἡμέραν καὶ νύκτα καὶ νὰ ἔλθητε καὶ νὰ τοὺς πέσωμεν ἀπὸ σιμάτων ἅπαντες, καὶ ἔχωμεν θάρως εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ ἁγίου θεοῦ νὰ τοὺς ἀφανίσωμεν ὅτι, τὸ δυνατόν ἀσκέρι τὸ ἔχει εἰς τὴν ἄκραν τοῦ Κάστρου εἰς τὰ ταμπούρια. τὰ τζατίρια εἶναι ἄδια μὲ τοὺς ἀρρώστους

καὶ πληγωμένους. ὄθεν αὐτὴ εἶναι ἡ ὥρα ὁποῦ νὰ ἐλευθερωθῶμεν διὰ παντός καὶ ἂν χρονοτριβίσετε καὶ ἀπεράσουν ἡμέρες ἡμπορῇ νὰ τοῦ ἔλθῃ βοήθεια νὰ δυναμώσῃ, καὶ τότε ὁ θεὸς μὴ τὸ δώσῃ τὸ χάνομεν, ἐπροψὲς ἔπεσε φωτιὰ εἰς τὰ τζατρία τοῦ κιοιταχῆ, καὶ ἐκάγικαν τὰ μισά, αὐτὸ εἶναι κακὸς ἰωνὸς τῶν ἐχθρῶν ὅτι ὅλο τὸ τζηρτζί τους ἐκάγῃ, ἐκεῖνοι ὁποῦ εἶναι εἰς τὰ χαντάκια, στέκουν ἡμέρα καὶ νύχτα μέσα εἰς τὸ νερό. καὶ ἀπέκαμαν, αὐτὰ ὁποῦ Σᾶς γράφομεν εἶναι ἀλιθινά, καὶ ὄχι διὰ νὰ σᾶς δώσωμεν θάρρος διὸ μὴν βάλετε στιγμὴν εἰς τὴν μέσῃν, ἀλλὰ νὰ προφθάσετε πρωτοῦ, νὰ μᾶς ἐκδικήσῃ ὁ θεός. Κατὰ τὰ γράμματα τῆς Σ. διοικήσεως, προσμένομεν ὥραν παρῶραν καὶ τὴν θαλάσιον δύναμιν, καὶ ἴσως ὁ θεὸς τὸ φέρῃ ῥάσῃ νὰ γίνῃ μία ἡμέρα, καὶ ἀπὸ τῆς δύο μεριές, ἂν χασωμερίσετε περισσότερον γνωρίσατε ὁποῦ θὰ γίνουν οἱ κόποι μας ἄχριστοι διὸ πάρτε μέτρα ὅταν πλισιάσετε ἐδῶ νὰ μᾶς στείλετε ἀμέσως τὸν πεζὸν διὰ νὰ μᾶς ἰδοποιήσῃ, καὶ ὁμοίως καὶ ἡμεῖς θέλει ἐβγάλωμεν ἀπὸ ἐδῶ ἀνθρώπους διὰ νὰ ἀγρικευθῶμεν ὅτι νεότερον ἔχετε νὰ μᾶς ἰδοποιήσετε καὶ νὰ μὴ μᾶς λύπουν τὰ γράμματά σας ἀδιακόπως, ὥστε ὁποῦ νὰ φθάσετε ἐδῶ, καὶ νὰ ταχύνετε τὸν ἐρχομόν σας τὸ ὀγλιγορύτερον διὰ νὰ ἐπιτύχωμε ἡμεῖς καὶ ὄχι οἱ ἐχθροὶ ὃ μὴ γένητο, καὶ μένομεν.

Μεσολόγγιον

1826 Μαρτίου 17.

N. Κοντογιάνις

Δημητριος μακρῆς

Γ. βαλτινὸς

Ἀθανάσιος ραζηκότζικας

χρηστόδουλος Χ. Πέτρου

χρίστος τζαούσης.

οἱ ἀδελφοί σας

νοτι μποτζηαρης

Κίτζος τζαβέλας

γιοργη κήτζος

Χρ. Φωτομάρας.

Ἀδελφοί, ἐκεῖ ὁποῦ πιάσατε τόσον καιρὸν. πιαστε . . . (1) δέκα ἡμέραις, πάρτε ὅλα τὰ ζωντανᾶ καὶ φέρτετα, καὶ ὅταν ὁ θεὸς μᾶς γλυτόσει, ὅλα διορθώνονται.

Πρὸς τοὺς γενναιοτάτους Ὀπλαρχηγούς καὶ λοιποὺς ἀδελφοὺς πάσης Τάξεως καὶ βαθμοῦ τοὺς πιστεύοντας εἰς τὴν Ἀγίαν Τριάδα.

(17)

στρατηγὲ προσκινῶ

καὶ σὲ ἐδῶ πῶ ἡδα ἠλθανε καὶ οἱ ἀνθρώπισον μονον διὰ τὸ σκαλτζοδημῶ εἶνε εἰς γράνιτσα καὶ ὁ καπετὰν δράκος εἶρθε εἰς τὸ παλοξα-

1) Λέξις δυσανάγνωστος.

ρι και εως ἄροστισε και εμινε κολιτζις του με το ασκερι και αυτος πα-
γι εως το σαλονα και σημερος ακουσαμε τουφεκια κατα του κραβαρι
απο περα και πιστεβο εριθε το ασκερι περα μονον ηγω ροτησα δια να
κοπιασις εδω κονακια δεν ινε τα μεσα τα εχομε πιασι εμιν και δεν ινε
μιδε κουρνια εξο αθες εδω δια εξο ο κερος δακριζι μονον κοπιασε εις
το παλοξαρι και καμε κατα που κρινις φτανι μερα και δια ολα και σα
στιλουν καλον τοτε αστο και βγανε ολους κατα τους πενταγιους οπου
βρισκις κονακια και ψομι

και μενο

1826 μαρτιου 18 βαρνακι

καστανιοτις σκαλτζοδιμος

και εδο ιχων πι ολοι να κοπιασις μιδε κονακια βρισκις μιδε ψομι ος
καθος το φερικς και προτινοτερα οπου περασεσ και δια κανα νεον δενε-
χομε που κανα μερος οσεσ φορες και εχομε στιλι και αν κοπιασις εις το
παλοξαρι κονακια βρισκις και αχερο δια ταλογο σου

και μενο εις αποκρισιν

ηλθα και εγο εδο και τηραγα και μονοσμου μιδε κονακια ινε μιδε ζαε-
ρεδες και κανονισε με οτι που να ελθο

εδικο σου

βασιλις τζαουλις

το τιμι κυρι στρατηγου κοστα μαρκου υγιος

εις καπα

Περίοδ. Γ'.
Ἄριθ. 18208

(18)

Προσωρινή Διοίκησης τῆς Ἑλλάδος

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Πρὸς τὸν Γενναιότατον Ἀρχηγὸν

Κύριον Γεώργιον Καραϊσκάκην

Ἐλήφθη ἀπὸ 4 Μαρτίου ἀναφορά σου καὶ παρατηρήθησαν τὰ
διαλαμβανόμενα. ἡ Διοίκησης βλέπουσα πόσον ἀναγκαία εἶναι ἡ σύ-
στασις ἐνὸς στρατοπέδου εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα, τὸ ὁποῖον ἐνεργοῦν
εἰς τὰ ὀπίσθια τοῦ ἐχθροῦ ἢμπορεῖ νὰ συντελέσῃ μεγάλως εἰς τὴν σω-
τηρίαν τοῦ πολυπαθοῦς μεσολογγίου, καὶ ὅλης τῆς Ἑλλάδος, γνωρίζου-
σα δὲ ἐν ταύτῳ, τὴν ἀξιότητα τὴν προθυμίαν, καὶ τὴν πολεμικὴν ἐμπει-
ρίαν σου, σὲ διατάσῃ νὰ ἐνεργήσῃς τὴν συγκρότησιν αὐτοῦ τοῦ στρα-
τοπέδου, τοῦ ὁποῖου σὲ διορίζει καὶ ἀρχηγόν, ἀφήνουσα εἰς τὴν γεν-
ναιότητά σου τὴν φροντίδα, νὰ συντάξῃς ὅλους τοὺς ὀπλοφόρους τῆς
Δ. Ἑλλάδος, καὶ νὰ τὸ συστήσῃς εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην ἣτις ἤθελε κρι-
θῆ ἄρμοδιότερα διὰ τὴν περίστασιν. συγχρόνως δὲ διατάττει καὶ τοὺς

ὄπλαρχηγούς τοῦ Λοιδορικοῦ, τῶν Κραββάρων, τοῦ ἀποκούρου, καὶ τοῦ Καρπενισίου, καὶ ὅλους τοὺς λοιποὺς μέχρι τῆς Βόνιτζας, πρὸς τοὺς ὁποίους πέμπει διὰ τῆς γενναιότητός σου τὴν ἐσώκλειστον διαταγὴν, διὰ νὰ ἦναι ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν σου. μένει λοιπὸν εἰς τὴν ἀξιότητα, τὴν ἐμπειρίαν, καὶ τὸν πατριωτισμὸν σου, νὰ μεταχειρισθῆς ὅλα τὰ δυνατὰ μέσα, διὰ νὰ συναχθοῦν ὅσοι περισσότεροι ὀπλοφόροι τῶν εἰρημένων μερῶν, εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ νὰ ἐνηργήσης δραστηρίως μετὰ τῶν εἰρημένων ὀπλαρχηγῶν, ὥστε νὰ κτυπηθῆ ὁ ἐχθρὸς ἀπὸ τὰ ὀπίσθια. καὶ χρείας τυχούσης νὰ παρέξῃς καὶ τὴν ἀναγκαίαν βοήθειαν, εἰς τὴν πολυπαθῆ φρουρὰν τοῦ Μεσολογγίου. ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὸ παρὸν εἶναι ἀδύνατον νὰ πεμφθοῦν αἱ ἀναγκαῖαι τροφαὶ θέλεις φροντίση μὲ ὅλους τοὺς δυνατοὺς τρόπους νὰ τὰς οἰκονομήσης ἐκ τοῦ προχείρου ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας. ἕως νὰ φανῆ ὁ Στόλος εἰς τὰ παράλια τῆς Δ. Ἑλλάδος ὁ ὁποῖος σήμερον ὅλος πρέπει νὰ ἦναι στὰ πανιά, καὶ μὲ τὸν ἐπικρατοῦντα ἄνεμον ὀγλίγωρα θέλῃ φθάσῃ εἰς τὸν σκοπὸν του. καθὼς ἀνοιξῆ ἢ κοινωνία τῆς θαλάσσης, καὶ ἅμα ὅπου καταντήσῃ εἰς τὰς πλησιεστέρας θέσεις τὸ στρατόπεδον, εὐκόλον εἶναι νὰ σῆς στέλωνται αἱ ἀναγκαῖαι τροφαὶ δι' αὐτό. Ἀπὸ τὴν δραστηριότητα λοιπὸν καὶ ἀπὸ τὴν προθυμίαν τῶν ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν σου στρατηγῶν περιμένει νὰ ἰδῆ ἢ Δσις ὄχι μόνον τὴν ταχείαν συγκρότησιν τοῦ στρατοπέδου ἀλλὰ καὶ τὴν καταδίωξιν τῶν ἐχθρῶν καὶ τὴν ἐκδίξις τῶν αἱμάτων ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ ἀδελφοῦ μας ὅστις ὑπέπεσεν ἐσχάτως εἰς τὴν ἀπανθρωπίαν τῶν βαρβάρων. ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν συνδρομὴν ὅλων τῶν ὀπλοφόρων αὐτῶν τῶν ἐπαρχιῶν κρέμεται κυρίως ἢ ἐπιτυχία τῶν πολεμικῶν κινήματων διατάττει νὰ μεταχειρισθῆς ὅλην τὴν δραστηριότητα. συνεργούντων καὶ τῶν προκημένων στρατηγῶν, διὰ νὰ σταθοῦν οἱ ἀδιαφοροῦντες, ἀν ἦναι τις ὅστις νὰ ἀδιαφορῆ εἰς τὸν κίνδυνον τῆς Πατρίδος καὶ τρέξουν εἰς τὸν πόλεμον. Ἡ Δσις ἀφ' ἑτέρου μέρους διὰ νὰ ἐξάψῃ τὴν προθυμίαν τῶν ἀποταμεύει ἀξίως ἀμοιβάς, δι' ὅσους ἤθελαν φανῆ πρόθυμοι εἰς τὸν προκείμενον ἀγῶνα, καὶ ἤθελον ἀνδραγαθήσῃ κατὰ τῶν ἐχθρῶν. Περὶ τῶν ὁποίων δὲν θέλεις λείπῃ νὰ ἀναφέρῃς ἐν καιρῷ πρὸς τὴν διοίκησιν.

Ἐν Ναυπλίῳ τὴν 22 Μαρτίου 1826.

ὁ ἀντιπρόεδρος

Γρίκα Μπότσης

Κωνσταντῖνος Μαυρομυχάλης

ὅτι ἦτο ἀπαράλακτον. Ἰωάννης Κωλέτης. Ὁ Γενικὸς γραμματεὺς

Ἀναγνώστης ὁ γραμματεὺς Α. Μαυροκορδάτος

(Τ.Σ.)

Περίοδ. Γ'
Ἀριθ. 18536

(19)

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Πρὸς τοὺς ἐν Μεσολογγίῳ Γενναιοτάτους Ὀπλαρχηγούς.

Ἡ λαμπρὰ Σας κατὰ τῶν βαρβάρων νίκη τῆς 28 Μαρτίου ἔχαροποίησε τὴν Διοίκησιν καὶ τὸ Ἔθνος, ἔδωσεν εἰς ὄλους χρηστὰς ἐλπίδας, ὅτι ἅμα φθίαση ἢ βοήθεια, θέλετε κατορθώσῃ μεγαλητέρους θριάμβους, καὶ θέλετε ἐκδικηθῆ τὰ τόσα αἵματα τῶν ἀδελφῶν σας, καὶ τὴν θλιβερὰν καταστροφὴν τοῦ Ἀνατολικοῦ, καὶ τὴν πτώσιν τοῦ Βασιλαδίου. Ὁ στόλος ἤδη πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν ἐξέπλευσε καὶ γλήγορα θέλετε εἰδῆ κυματιζομένην καὶ ἀναμφιβόλως θριαμβέβουσαν τὴν Ἐθνικὴν σημαίαν ἔμπροσθεν τοῦ Μεσολογγίου. Διὰ τὰ γενῆ τελεία ἢ καταδίωξις καὶ φθορὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἐκτὸς τῶν Ἡπειρωτικῶν Σωμάτων, τὰ ὁποῖα προδιετάχθησαν νὰ ἔλθουν εἰς βοήθειαν σας ἀπὸ Σάλωνα, διετάχθη καὶ ὁ στρατηγὸς Γ. Καραϊσκάκης νὰ συστήσῃ στρατόπεδον ἔξω τοῦ Μεσολογγίου, ἔχων ὑπὸ τὴν ὄδηγιαν ὄλους σχεδὸν τοὺς κατὰ τὴν Ἀνατολικὴν καὶ Δυτικὴν Ἑλλάδα ὀπλαρχηγούς. Τροφὰι Σᾶς ἔρχονται καὶ μετὰ τὸ καράβι Καπητῶν Σαχίνη, καὶ εἶναι ἱκαναὶ εἰς Πηταλᾶν προμηθευμένοι διὰ χρημάτων τῆς ἐν Λονδίῳ ἐπιτροπῆς.

Οἱ ἀπεσταλμένοι Σας, ἐκτὸς τοῦ στρατηγοῦ Ἀνδρέου Ἰσκου, ἔρχονται μετὰ τὸν στόλον, μετὰ τὸν ὁποῖον θέλει ἔλθῃ καὶ ἓν σῶμα στρατιωτῶν ὑπὸ τὴν ὄδηγιαν τοῦ στρατηγοῦ Θ. Γριβα. Αὐτοὶ οἰκονομήθησαν μετὰ ἱκανὴν χρηματικὴν ποσότητα διὰ τὴν ἐξοικονόμησιν τῆς φρουρᾶς. Ἄφησαν δὲ καὶ ἀνθρώπους τῶν εἰς τὴν Διοίκησιν, οἵτινες ἐστάλησαν εἰς Σύρον διὰ νὰ παραλαμβάνουν ὅσα εἰσπράττονται ἐκεῖ ἀπὸ τὸ ἐπιβληθὲν βίαιον δάνειον μέχρι τῶν 200 περίπου χιλ. γροσίων. ἐκτὸς τούτου ἔγινε καὶ οἰκονομία νὰ κλείωνται εἰς τὴν ἐκποίησιν τῶν Ἐθνικῶν κτημάτων καὶ τὰ ἀποδεικτικὰ τῶν μισθῶν Σας ἀπὸ Ἰανουαρίου τοῦ 1825 ἔτους. αὐτὸ ἠδυνήθη νὰ κατορθώσῃ διὰ τὴν προσωρινὴν θεραπείαν Σας ἡ Διοίκησις μεταξὺ τῆς πεντελοῦς ἐνδεείας τῆς καὶ τῶν δεινῶν περιστάσεων, ἐλπίζει δὲ ὀγλήγορα νὰ εὕρεθῆ εἰς κατάστασιν, νὰ ἀνταμοίψῃ ἐντελῶς τὸ Ἔθνος τοὺς ἀγῶνας Σας.

Ἀπὸ τὸ πρὸς τὴν αὐτοῦ ἐπιτροπὴν γράμμα τῆς Διοικήσεως πληροφορησθε καὶ τὰ ἐκ Λονδίνου εἰδήσεις, καὶ τὸν γλήγορον ἐρχομὸν τοῦ Κολονέλου Γορδόν, καὶ τοῦ Λόρδου Κόχραν.

Ἐπιστηριζομένη εἰς τὴν ἀπαραδειγματίστον καρτερίαν καὶ ἀνδρείαν Σας, ἡ Διοίκησις, εὐχεται καὶ ἐλπίζει βεβαίως νὰ ἀκούσῃ νέους

θριάμβους, καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὴν παρουσίαν τῶν βαρβάρων.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 25 Μαρτίου 1826

Ὁ ἀντιπρόεδρος

Γκίκας μπότασις

(Σφραγίς) Κῶστας Μαυρομαχάλης

Ἰωάννης Κωλέτης

Ἀντὶ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως
ἀντ' αὐτοῦ

Γ. Πραϊδης

Ἀριθ. 18356

Πρὸς τοὺς ἐν Μεσολογγίῳ Γενναιοτάτους Ὀπλαρχηγούς.

Ἐκτελεσ. Σῶμα

Περίοδ. Γ'

Ἀριθ. 18538

(20)

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Πρὸς τὴν Διευθύνουσαν τὰ τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος Ἐπιτροπὴν.

Ἐλήφθη τὸ ὑπ' ἀριθ. «3480» καὶ ἡμ. «17 Μαρτ.» ἔγγραφον τῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ εἶδεν εὐχαρίστως ἡ Διοίκησις ὅτι ἔφθασαν αὐτὸςε ἀσφαλῶς τὰ γράμματα τῆς Διοικήσεως, δι' ὧν ἐδίδοτο ἡ ἐξήγησις τῆς ταχίστης ἐπικουρίας, μὲ μεγαλητέραν χαρὰν δὲ πληροφορεῖται τὴν λαμπρὰν νίκην τῆς πολυπαθοῦς, ἀλλ' ἡρωϊκῆς φρουρᾶς τοῦ Μεσολογγίου, συμβάσαν κατὰ τὴν «28» τοῦ λήξαντος. ἡ εἶδησις αὕτη ἐπαρηγόρησε τὴν Διοίκησιν εἰς τὴν ἄκραν θλίψιν τῆς διὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Ἀνατολικοῦ, ἐπειδὴ προσμένει τὸν ἐντελῆ θρίαμβον τοῦ Μεσολογγίου, ὅταν σὺν θεῷ φθάσῃ ὁ Στόλος, ὅστις ἐξέπλευσεν ἤδη πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν, καὶ συσταθῆ ἔξωθεν τὸ στρατόπεδον, τοῦ ὁποίου Ἀρχηγὸς διωρίσθη ὁ στρατηγὸς Καραϊσκάκης, εὐχεται δὲ νὰ ἀκούσῃ ἐντὸς ὀλίγου λαμπρότερα κατορθώματα καὶ τῆς θαλάσσης καὶ τῆς ξηρᾶς. Ἐκτὸς τῶν τροφῶν ποῦ φέρει τὸ πλοῖον τοῦ Καπ. Σαχίνη, εἶναι βεβαία ἡ Διοίκησις ὅτι εὐρίσκονται καὶ ἄλλαι ἀρκεταὶ εἰς Πεταλὰν προμηθευθεῖσαι διὰ τοῦ Κυρίου Γεροστάθη μὲ τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα ἐπίτηδες ἐστάλησαν εἰς Κέρκυραν παρὰ τῆς ἐν Λονδίνῳ ἐπιτροπῆς, διὰ τοῦτο δὲν ἀμφιβάλλει ὅτι αὐτὴν τὴν φορὰν θέλει προμηθευθῆ καλῶς αὐτὸ τὸ φρούριον, ὥστε ἔχουσα καιρὸν θέλει δυνηθῆ ἡ Διοίκησις νὰ κάμῃ καὶ ἄλλην καλυτέραν προμήθειαν ὥστε νὰ δυνηθοῦν αἱ Ἑλληνικαὶ δυνάμεις νὰ καθαρίσουν ἀπὸ τοῦ ἐχθροῦ τὴν παρουσίαν τὸ ἔδαφος τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος.

Οἱ ἀπεσταλμένοι τῆς φρουρᾶς ἀνεχώρησαν ὅλοι, ἐκτὸς τοῦ στρατηγοῦ Κ. Ἀνδρέα Ἰσκου, μετὰ τοῦ Στόλου, καὶ οἰκονομήθησαν ὅσον

αί περιστάσεις, καὶ ἡ παντελής ἔλλειψις τῶν μέσων ἐσυγχόρησαν. Ἐκτὸς τῶν χρημάτων τὰ ὁποῖα φέρουν μεθ' ἑαυτῶν, διωρίσθησαν ἄνθρωποι ἀπεσταλμένοι εἰς Σῦρον, διὰ νὰ παραλάβουν καὶ ἀπὸ τὰς εἰσπραττούσας τὸ ἐκεῖ ἐπιβληθὲν δάνειον ἄλλα περίπου 200 χιλ. γρ. καθ' ὅσον συναζονται. Προσέτι ἔγινε καὶ τρόπος νὰ κλείωνται εἰς τὰς ἐκποιήσεις τῆς Ἐθνικῆς γῆς ὅλα τὰ ἀποδεικτικά τοῦ μισθοῦ τῆς φρουρᾶς τοῦ Μεσολογγίου ἀπὸ τὴν «σην» Ἰανουαρίου τοῦ 1825 ἔτους.

Ἄς φροντίση λοιπὸν ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ ἐμψυχώσῃ τοὺς ἀνδρείους ὑπερμάχους τῆς πόλεως ταύτης, καὶ ἄς τοὺς βεβαιώσῃ ὅτι δὲν θέλουν ἀργήσῃ νὰ στεφανωθοῦν οἱ ἀγῶνες των.

Πρὸ τριῶν ἡμερῶν ἔφθασεν ὁ Κύριος Νικόλαος Καλλέργης ὅστις λείπει ἀπὸ Λονδίνοιον πρὸ πεντήκοντα περίπου ἡμερῶν, τόσον αὐτός, καθὼς καὶ τὰ γράμματα τῆς Ἐπιτροπῆς μᾶς ἀναγγέλουν τὴν ὅσον οὐπὼ ἀφίξιν ἐνὸς πλοίου φορτωμένου μὲ κάρβουνα, καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα τοῦ ἀτμοκινήτου. Πληροφορεῖται προσέτι ἡ Διοίκησις διὰ τῶν αὐτῶν γραμμάτων, ὅτι ἠγοράσθησαν καὶ δύο σκοῦναι μὲ τὸς ὁποίας θέλει ἔλθῃ ἢ συγχρόνως, ἢ ὀλίγον ὑστερότερον ἀπὸ τὸν καπ. Χάστιγξ καὶ ὁ Λόρδος Κόγγραν, τὰ δὲ λοιπὰ ἀτμοκίνητα θέλουν ἔρχεσθαι τὸ ἓν κατόπιν τοῦ ἄλλου κατὰ μῆνα, ἅμα τελειώνει ἡ κατασκευὴ καὶ ἐτοιμασία των. Κατὰ τὰ αὐτὰ γράμματα ἔπρεπε νὰ κινήσῃ πολλὰ ὀγλήγωρα διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ ὁ εὐγενῆς καὶ Φιλέλλην Συνταγματάρχης Κύριος Γόρδων, φέρων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ χρήματα ἱκανὰ διὰ νὰ χρησιμεύσουν διὰ τὸ τακτικόν, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν τελειοποίησιν θέλει συντελέσῃ καὶ αὐτὸς τὰ μέγιστα διὰ τὴν πολεμικὴν γνῶσιν καὶ ἐμπειρίαν του, καὶ διὰ τὸν μέγαν φιλελληνισμόν του.

Ἐπειδὴ νὰ λαμβάνῃ ἤδη συχνὰς ἀναφορὰς τῆς Ἐπιτροπῆς, τὰς ὁποίας ἄς μὴ λείπη τακτικῶς πρὸς τὴν Διοίκησιν.

Ἐν Ναυπλίῳ «τῇ 25 Μαρτίου» 1826

ὁ ἀντιπρόεδρος

(Σφραγίς Προσωρινῆ Διοική- σις τῆς Ἑλλάδος.)	Γκίκας μπότασι Κωνστ. Μαυρομηχάλης Ἰωάννης Κωλέτης	Ὁ Γενικὸς Γραμ. ἀντ' αὐτοῦ Γ. Πραΐδης
	Ἄριθ. Πρωτ. 18538	

Πρὸς τὴν Διευθύνουσαν τὰ τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος ἐπιτροπὴν
 Ἐκτελ. Σῶμα.

(21)

το γενεοτατο στρατηγον Κυριον κωνσταντι μποτζαρι
 οθεν τυχι

Γενεοτατε στρατιγε Κυριε κωνστα ταπινος ευχομεθα σε

δεομαι την κυριαν θεοτοκον να σας διαφυλαξη απο παντος εναντιον διον οπου στελνομε τον πυρον μαζους εκει θανε ταεδικα μας τα καραβια κε καμετε ταρτιπι καλον κεδινατεψη το μησολογγι παρακαλουμιεν να μας γραψης οχι κε δεν ηλιθατε κε δεν θια καμετε κανα ταρτιπι κε θα αδιασι το μησολογγι παρακαλουμε να μας στηλης δεκα νοματους καλους να μας βγαλουμεν εως κιθε στο σαλονα να μην μας ιδεουνη πλατζηκολογοι και μας κανης μεγαλι εβεργεσιαν δια να μην μας χαιδουνε τα ιερα σκεβη του μοναστηριου κε φανεροσε μας τα τρεχοντα σε παρακαλουμεν δια ολα κε πες τακουμιην καταραστουμεν κε μενο εις τους ορισμους σας.

28 μαρτιου 1826 Κορίτζα

Κυριλλος ευχετε
ανανιας ευχετε

(22)

Έξοχότατε στρατηγέ σας προσκυνό

λαμβάνοντος τὸ γράμμας σας οπου μὲ διορίζετε νὰ περιλάβω τον ζαήρε οπουναφέρει ἡ βάρκα σίμερις ἤλθεν καὶ ηβαρκα μεδοδεκαμισι χιλιάδες οκάδες το μισὸ εἰς παξιμάδι καὶ τὸ μισὸ εἰς αλέτας καὶ δέκα φορτόματα ζεπχανές διατούτο ἡδοῦ ὅπουστέλνω μεξοὺς πεζὸν να στίλετε αμέσος εἰς κρύβαρι καὶ λιδορίκι ναμόρθουν ζῶσ καὶ οτι ἔχετε αφτου φορτίρικο δια να σὰς στελνοτον ζαηρὲν ἐγὼ αμέσος πασχίζω να τον σικόσο αποτὸν γιαλὸν να τον βγάλω περα πανου εἰς τον αγιόργι μηντυχη καμλιαν καταδρομὴ ἀποτὸν εχθρὸν ἢ ἀποθαλάσσης ἢ απο την ξιρὰν διανατὸν ἔχο πλιὸ σίγουρον μου ἦπαν οτι ἔρχεται και ἄλο καϊκι με ζαίρεν και σαν ελθι το λαβένο καιαφτον και σὰς ειδοπιὸ ζῶα εδο δενίνε οκοσμος ἐφιγεν πέρασαν στην πελοπονισον οἱ βλάχι ετράβισαν κατατιν λιβαδιᾶν και κουτζο γούμαρα φμασα και πασχίζω νατον σικόσο αποτον γιαλὸ ἀκόμι παρακαλὸ τιν ἐξοχόισας ναμοῦ φανερόσετε τινέα ἔχετε ἀπομισολόγγι καὶ μένο εἰς τους ορισμούσας

30 μαρτίου τριζόνια

ἀναγνώστης
κιτσοκαπης.

Καπετὰν Κῶστα λάβετε τὰ γράμματα τοῦ γομάρου ἀναγνώστη καὶ καταλάβετε ἢ στείλτε καθὼς ἐδιορίσατε νὰ μᾶς σταλθῆ ὁ ζαηρὲς ἢ γράμματέ μοι νὰ στείλω ἐγὼ νὰ τοῦ γαμίσω τὸ κέρατο ὅτι δὲν μᾶς πεθαίνει ἀπὸ τὴν πείναν αὐτὸς καὶ αὐριον πάλιν λέγομεν . . . . (1)

1) Λέξις δυσανάγνωστος.

ἀπὸ τὴν πείνα ἀπὸ τέτοιους χαλοῦν ἢ δουλείαις. καὶ δὲν μᾶς ἔστελ-
νε τὸν ζαηρὲν μόνον λέγει τὸ στέλνει παραπάνω.

Καραησκάκις.

Πρὸς τοὺς ἔξοχοτάτους στρατηγοὺς Κόστα μπότζαρη καὶ γιοργά-
κι δράκου νικολὸ ἱσαβέλα γιοτη ντακλῆ προσκινιτὸς
εἰς ντερβέιστα.

(23)

Γενναιότατοι ἀδελφοὶ Στρατηγοί.

Ἐλάβομεν τὸ ἀπὸ τὰς 27 τοῦ παρόντος ἀδελφικόν σας, καὶ πλη-
ροφορηθέντες τὴν ἀπόφασίν σας, σᾶς λέγομεν ὅτι εἰς τὰς 27 τοῦ τρέ-
χοντος σᾶς ἐπεκρίθημεν μὲ τὸν πεζὸν πάνον Λαδιᾶν γράφοντάς σας
νὰ ἔλθητε εἰς τὸν Κουδουνίστικον Ἀϊλιᾶν νὰ κάμετε τὰ ταμπούρια,
καὶ ἀκολούθως νὰ εὐγῆτε εἰς τὴν ἰδίαν ῥάχην νὰ κάμετε μπαταριάν,
ἕως τώρα ἐλπίζομεν νὰ ἐφθάσατε εἰς τὴν ἄνωθεν θέσιν, ἢ καὶ ἂν
δὲν ἔλθητε τὸ γληγορότερον νὰ προφθάσητε ἐκεῖ γράφοντες ἀκόμη
εἰς κάθε ἄλλον σύντροφον ὁποῦ λείπει νὰ προφθάση καὶ νὰ ἔλθῃ
νὰ συσσωματωθῆτε ὅλοι. ὅθεν πάλιν σᾶς λέγομεν ἀμέσως ὁποῦ προ-
φθάσητε εἰς τὴν ἄνωθεν θέσιν καὶ κάμετε τὰ ταμπούρια σας νὰ μᾶς
κάμετε τρεῖς φανούς νὰ πληροφορηθοῦμεν τὸν ἐρχομόν σας καὶ νὰ
σταθῆτε εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν.

τοὺς φανούς ἂν ἀποφασίσετε νὰ τοὺς κάμετε μὲ καπνὸν τὴν ἡ-
μέραν, ἂν τοὺς κάμετε τὴν νύκτα τοὺς κάνετε μὲ φωτιάν.

Ἀδελφοὶ ἀφ' ὅτου ὁ ἐχθρὸς μᾶς ἐπολιορκήσῃ διὰ θαλάσσης στε-
νωτάτα, καὶ ὑστερήθημεν τροφῆς, ἐβιάσθημεν νὰ ξεσκεπάσωμεν κά-
ποια θαλάσσια μονοπάτια, καὶ μὲ μικρὰ πλοία μόνον νὰ φέρομεν
πολλὰ ὀλίγον, ἀποφασισμένοι μὲ μεγάλην στενοχωρίαν, καὶ νηστικοὶ
νὰ ἠμπορέσωμεν νὰ διαφυλάξωμεν τὸ φρούριον τοῦτο, κακῆ τύχῃ
ὅμως τὴν ἀφρασμένην νύκτα μᾶς ἐξεσκέπασαν οἱ ἐχθροὶ τὰ ἀπό-
κρυφὰ μας μονοπάτια, μᾶς ἔπιασαν δύο πλοία, καὶ μὲ ἀνθρώ-
πους, αὐτὸ λοιπὸν μᾶς ἔφερεν εἰς τὴν ἀπελπισίαν, ὅτι ἔχομεν τρεῖς
ἡμέρας χωρὶς ψωμί. μ' ὅλον τοῦτο ἐπειδὴ ἀκόμη λείπουν ἕως δώδεκα
πλοία διὰ νὰ μᾶς φέρουν ζαηρὲ, δὲν ἀπελπίζομεθα, ἐλπίζοντες
νὰ ἀπεράσων, καὶ νὰ ἔλθουν. ἂν ὅμως κατὰ δυστυχίαν καὶ μᾶς ἐμπο-
δισθοῦν τὰ ἄνωθεν περιμενόμενα πλοία, τότε πλέον ἀπελπίζο-
μεθα. καὶ πλέον τόπος διὰ ἡμᾶς δὲν μένει νὰ στηθῶμεν ἐδῶ, ἀλλὰ
νὰ εὐγοῦμεν. διὰ νὰ γνωρίσετε ὅμως, ὅτι πλέον τὰ πλοία μᾶς
ἐμποδίσθησαν, ψωμί δὲν ἔχομεν καὶ θέλα βγοῦμε, ἀφ' οὗ λάβετε τὸ
παρόν μας νὰ κάμετε τὸν φανὸν τότε σᾶς κάνομεν ἕναν μεγάλον
φανὸν εἰς τὴν κλείσσαν, καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ σημάδι ὁποῦ δὲν μᾶς
ἦλθεν ὁ ζαηρὲς καὶ θέλα βγοῦμεν, ἂν ὅμως μᾶς ἔλθῃ ὁ ζαηρὲς

τότε κάμνομεν μπαταριάν όλον τὸν κάστρον μὲ τόκια, καὶ ντουφέκια, καὶ αὐτὸ εἶναι σημαία ὅτι μᾶς ἤλθεν ὁ ζαηρὲς καὶ δὲν βγαίνομεν. καὶ τὴν ἰδίαν βραδιάν σᾶς βγαῖνομεν πεζόν.

Ἄν κακῇ τύχῃ δὲν ἰδῆτε τὴν μπαταριάν, παρὰ μοναχὸν τὸν φανόν, τότε κινᾶτε. οἱ μισοὶ ἀπὸ ἑσᾶς πηγαίνετε ἀπὸ τὸν μύλον τοῦ μόσκου ἀπανοκέφαλα τὸ ὄρη τοῦ Κιονταχῆ ζιγόνετε καὶ τοῦ ἀνοίγετε ντουφέκι, οἱ ἄλλοι μισοὶ ἔρχεστε καὶ τάνετε τὸ ῥέμα τοῦ Ἀϊσιμιοῦ καὶ κατεβαίνετε ἕως τὴν μεγάλην στρατάν. ἀπ' οὗ φθάσουν ἐκεῖνα πλησίον εἰς τὸ ὄρη τοῦ Κιονταχῆ ἀνοίγουν τὸ ντουφέκι. τότε ἀμέσως καὶ ἡμεῖς βγαίνομεν ἀπὸ τὸ μέρος τῆς τάμπας τοῦ Κασιτάν Νότη πρὸς τὸ μέρος τοῦ Μποχεμιοῦ, ὅσα ταμπούρια εἶχον ἐμπρὸς μας τὰ πέρνομεν σβάρνα, καὶ αὐτοὶ ὅπου θέλει ἔλθουν πρὸς τὸ ῥέμα τοῦ Αἰσιμιοῦ κατεβαίνουν μὲ προσοχὴν νὰ μᾶς δώσουν βοήθειαν. διὰ νὰ ἀνταμοθῶμεν. τὸ δὲ καβούλι μας, ὅταν ἀνταμοθῶμεν, διὰ νὰ μὴ ἀκολουθήσῃ κανένα λάθος, καὶ σκοτωθῶμεν ἀναμεταξύ μας. ἀπὸ μὲν τὴν μεριά μας εἶναι «καστρινοὶ» ἀπὸ τὴν μεριάν σας νὰ ᾖναι «λογκίσοι».

Ἄδελφοί, ἂν εἰς αὐτὸ τὸ ὀλίγον διάστημα, ἤθελε παρῶναισθῆ καμμία θαλάσσης δύναμις τότε τὴν βλέπετε καὶ ἑσεῖς, καὶ ἡμεῖς ἂν εἴμαστε εἰς καιρὸν σᾶς βγαῖνομεν πεζόν.

Ἐκεῖνοι ὅπου θέλα πηγαίνουν εἰς τὸν μύλον τοῦ μόσκου νὰ τὸ κρατήσουν τὸ ντουφέκι ἕως τρεῖς ὥρες διὰ νὰ μᾶς δώσουν καιρὸν νὰ ἀνταμοθῶμεν μὲ ἐτούτους ὅπου θέλα ἔλθουν ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Ἀϊσιμιοῦ καὶ διὰ νὰ γνωρίσουν πάλιν ἐκεῖνοι ὅπου θέλα φανῆ αὐτὸς τὸν μύλον τοῦ μόσκου, ὅτι ἀνταμοθήκαμεν, ὅταν βγοῦμεν ἐπάνω εἰς τὸν αἰσιμιὸν κάμνομεν ὅλοι μπαταριάν, καὶ τότε τραβιοῦνται ὅλοι ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὸ καβούλι νὰ ἀνταμοθῶμεν ὀπίσω εἰς τὰ ταμπούρια σας τέτοιον καβούλι νὰ δώσητε ἐκείνων ποῦ θέλα πηγαίνουν πρὸς τὸν μύλον τοῦ μόσκου καὶ ὅλη ἡ σύνταξις νὰ γίνῃ ἐκεῖ.

βάλετε πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ περιεχόμενον καὶ μὲ προσοχὴν διὰ νὰ μὴ ἀκολουθήσῃ ὃ μὴ γένοιτο κανένα λάθος.

Ὁ Θεὸς ἂς κάμῃ τὸ καλλίτερον, καὶ ἂς μᾶς ἀνταμώσῃ ὡς ἐπιθυμοῦμεν.

Ἄδελφοί τὴν ἰδίαν ὥραν ὅπου φθάσητε νὰ κάμετε τοὺς τρεῖς φανούς, καὶ ἂν εἶναι ἡμέρα τοὺς κάμνετε μὲ καπνόν, ἂν εἶναι νύκτα τοὺς κάμνετε μὲ φωτιάν καὶ σᾶς ἀποκρινόμεθα ὡς ἄνωθεν.

1826 Μαρτίου 30

Μισολόγη.

σας πληροφοροῦν στοματικῶς
καὶ οἱ πεζοί-καπετὰν ζήσιμος
Κραβαρίτης καὶ ὁ σύντροφός
του τριαντάφυλλος τοῦ Σ. Δ. Μακροῦ.

- » Μ. Κοντογιάννης
- » Δημήτριος μακροῦ
- » Γ. βαλτινός
- » Κωνσταντὸς Βλαχόπουλος
- » Βασίλης χασάπης
- » Κόστας χορμόβας

- οἱ ἀδελφοί σας
- » νότιη μπότση
  - » Κύτσης Τζαβέλας
  - » γιόργης Κίτσης
  - » Εβκένιος Ζέρβας
  - » γεωργιάκης βάγιας

Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους ἀδελφούς μας Στρατηγούς τους ἐρχο-
μένους εἰς βοήθειαν τοῦ Μεσολογγίου

Ὅθεν τύχωσιν.

(24)

Ἄριθ. 3632

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

ἢ Προσωρ. Διευθ. τὰ τῆς Δυτ. Ἑλλάδος Ἐπιτροπή.

Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους στρατηγούς, καὶ λοιποὺς ἀξιωματι-
κοὺς τοὺς ἐρχομένους εἰς βοήθειαν τοῦ Μισολογγίου.

Κατὰ τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐσωκλείστου Γράμματος τῶν ἐδῶ ὀ-
πλαρχηγῶν, καὶ κατὰ τὴν παράστασιν, τὴν ὁποίαν θέλουν τοῖς κάμει
διὰ ζώσης φωνῆς οἱ ἀπεσταλμένοι Ζήσιμος χαντόπουλος, καὶ Τριαν-
τάφυλλος ἄνθρωποι τοῦ Στρατηγοῦ Δημητρίου Μακροῦ, βάλετε, ἀδελ-
φοί, ὅλην τὴν πρέπουσαν προσοχὴν καὶ προθυμίαν νὰ ἀκολουθήσετε,
διὰ νὰ ἀποβῆ θεοῦ βοηθεία τὸ κίνημα σωτήριον καὶ ἐπωφελές. ὑγιαί-
νετε.

Μισολόγγιον
τὴν 30 Μαρτίου 1826

Ι. Παπαδιαμαντόπουλος

Ὁ Γεν. Γραμ.

(Τ.Σ.) Φ. Πλητᾶς

Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους στρατηγούς καὶ λοιποὺς ἀξιωματικούς, τοὺς
ἐρχομένους εἰς βοήθειαν τοῦ Μισολογγίου

ὅπου εὐρίσκονται.

(25)

Γενναιοτάτοι Στρατηγοὶ Σας ἀσπαζόμεθα ἀδελφικά!

καὶ μὲ τὸ παρὸν μας σας εἰδοποιοῦμεν, ὅτι ἐψὲς βράδυ ἐφθιάσα-
μεν καὶ ἡμεῖς ἐδῶ, σκοπὸν ἔχοντες διὰ νὰ τραβίσωμεν τὰ ἴσια αὐτοῦ,

περιμένομεν ὁμως σήμερον καὶ τὸν στρατιγὸ Κεωργάκην Δγιοβουνιότην, καὶ ἔπειτα νὰ τραβίσωμε τὰ ἴσια αὐτοῦ. Ἐπειδὴ ὁμως καὶ δὲν ἔχομεν καμμίαν σωστὴν πληροφορίαν, μήτε ποῦ ἔχι νὰ συσταθῇ τὸ στρατόπεδόν μας, μήτε εἰς ποίαν κατάστασιν εὐρίσκεται τὸ Μεσολόγγι, καθὼς καὶ ὁ ἐχθρὸς, καὶ ἐπειδὴ ἀπὸ τὸν κόσμον ἀκούωμεν πολλὰ καὶ διάφορα, διὰ τοῦτο στέλνωμεν ἐξεπίτηδες τὸν παρὸν πεζὸν πρὸς τὴν Γενναιοτήτάσας, καὶ παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς φανερώσητε τὰ πάντα καταλεπτῶς. δηλαδὴ πῶς εἶναι τὸ Μισολόγγι, τί εἰδήσεις βεβαίας ἔχετε, πῶς εἶναι ὁ ἐχθρὸς, καὶ ποῦ εὐρίσκεται, ἂν ἦλθαν τὰ καράβια μας, καὶ ἂν ἐκατώρθωσαν νὰ τοὺς ἐμβάσουν ζωτροφίες, καὶ ποῦ ἔχει συστηθῇ τὸ στρατόπεδόν μας, καὶ τί τερτίκα ἐκάμετε, ἐν ἐνὶ λόγῳ τὰ πάντα νὰ μᾶς φανερώσητε λεπτομερῶς, καὶ νὰ ἀπαντήσωμεν τὸν πεζὸν εἰς τὸν δρόμον, θεόθεν δὲ ὑγιαίνετε.

τσηογγας

N. Πανουρια

Γιάννης Μπουκουβάλας

γιαννακι ράγκος

Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους Στρατηγοὺς τοὺς εὐρισκομένους εἰς
τὸ στρατόπεδον ντερβέκιστας εὐτυχῶς.

(26)

Γενναότατοι Στρατηγοὶ

Ἔλαβον τὰ γράμμα σας τὰ γραφόμενά σας ἐκατάλαβα. Ζῶα δὲν ἔρχονται ἀφρῦ τοὺς πληρώνω τὸ ἀγωγή ὁμπρὸς χρειάζεται νὰ στείλεται ἡ Γενναιότησας ἓνα ἀξιωματικὸν διὰ νὰ τοὺς εὐγάλης μὲ τὸ στασιό. ἐγὼ ἐπάσμινα μὲ ὅλους τοὺς τρόπους. ὅσα εἶχαν οἱ ἐξουσιάδεσας ὅλα τὰ ἔχασαν καὶ ὅλοι ἀπ' ἐμένα γυρεύουν ζῶα ὅταν ἐγὼ τοὺς φροντίζω ὅλα τὰ ζῶα δὲν ἠξεύρω τί ἄλλο ἐντερέσσο ἔχουν ὅπου ἐδῶ κἀθιῶνται τοὺς εἶπα νὰ μὴν ἀπολύκουν καννένα ἕως νὰ ἔλθουν τὰ ζῶα αὐτοὶ ἔκαμαν ὅπως ἠθέλησαν καὶ ἄλλος μὲ φοβερίζη νὰ μὲ κάμη μπουρλότο καὶ ἄλλος ἀπὸ κλέπτην εἰς κλέπτην δὲν μὲ κατεβάζει — αὐτὰ στοχάζομαι ὅτι δὲν τὰ καταδέχσθε καὶ μὲ βία καὶ χωρὶς θέλησι νυζιάμη δὲν βάζεται ἰδοῦ σᾶς συντροφεύω τὸν κατάλογον τί ἄλεῦρη ἔδωσα εἰς τρεῖς ἡμέρας — σᾶς εἰδοποιῶ ὁμως νὰ διορῆσεται νὰ γίνη οἰκονομία ἐπειδὴ ἀπὸ ψαθα ἐδιώρησαν νὰ συκωθοῦν καὶ νὰ ἀπεράσουν εἰς Λουτράκι καὶ διὰ τοῦτο θέλει ἀργίση ὀλίγαις ἡμέραις νὰ μᾶς ἔλθῃ κατῆκι τζομπχανὲ προσμένω κι' ἀμέσως ὅπου ἔλθει σᾶς τὸν δίδω καὶ μὲ τὸ προσῆκον σέβας μένω

ὁ Γ. Φροντιστῆς

Ἰωάννης Μελαῆς

Τοῖς Γενναιοτάτοις ὀπλαρχηγοῖς τοῦ ἐν Σαλώνοις Στρατοπαίδου.

(27)

Ἄρ. 3770

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

ἢ Προσωρ. Διευθ. τῆς Δυτ. Ἑλλ. Ἐπιτροπῆ.

Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους ὄπλαρχηγοὺς τοὺς ἐρχομένους
εἰς βοήθειαν τοῦ Μισολογγίου.

Σᾶς περικλείεται γράμμα τῶν ἐδῶ ὄπλαρχηγῶν, καὶ σᾶς προ-
τρέπει πατριωτικῶς ἢ ἐπιτροπῇ νὰ τὸ ἀναγνώσητε μὲ προσοχὴν, καὶ
ὡς γνήσια τέκνα τῆς πολυπαθοῦς Ἑλλάδος νὰ φιλοτιμηθῆτε μὲ τὸν
γνωστὸν ζῆλον σας καὶ προθυμίαν νὰ ἐνεργηθῇ τὸ περιεχόμενον
σχέδιον, τὸ ὁποῖον θέλει φέρει, θεοῦ βοηθοῦντος, τὴν κατοστροφὴν
τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοπέδου, καὶ τὴν σωτηρίαν τοῦ Μισολογγίου καὶ
τῆς ὅλης Πατρίδος.

Μὴν ἀδιαφορήσετε, ἀδελφοί, εἰς τὰ δεινὰ τῶν ἐδῶ πολιορκουμέ-
νων ἀδελφῶν σας, καὶ εἰς τὴν ἀρμοδίαν εὐκαιρίαν, ὅπου ἡμπορεῖ νὰ
χαλασθῇ ὁ ἐχθρὸς μὲ εὐκολίαν, ἀλλὰ προθυμοποιηθῆτε μὲ πατριωτι-
κὸν ἐνθουσιασμόν νὰ βαλθῇ εἰς ἔργον τὸ ἀνωτέρω σωτήριο σχέδιον
ὄντες βέβαιοι, ὅτι ἡ θεία πρόνοια θέλει εὐλογίῃσιν τοῦτο τὸ ἐπιχειρή-
μα ἡμᾶς, καὶ θέλει στεφανώσῃ μὲ τὴν πλέον λαμπρὰν ἔκβασιν τοὺς
ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος ἀγῶνας ἡμῶν. ὑγιαίνετε.

Μισολόγγιον

τὴν 4 Ἀπριλ. 1826

Ἰω. Παπαδιαμαντόπουλος

Ὁ Γεν. Γραμ.

(Τ.Σ.) Φ. Πλητᾶς

Ἄρ. 3770

Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους ὄπλαρχηγοὺς τοὺς ἐρχομένους
εἰς βοήθειαν τοῦ Μισολογγίου
ὅθεν εὐρίσκονται.

(28)

Ἄδελφοὶ στρατηγοὶ καὶ λοιποὶ Πατριῶτες κάθε
τάξεως καὶ βαθμοῦ!

Τὶ νὰ εἰποῦμεν; δὲν ἠξεύρομεν! ἢ τὰ γράμματά ἡμῶν δὲν διαβά-
ζετε, ἢ τὰ γραφόμενά ἡμῶν δὲν πιστεύετε, ἢ ἀποφασίσατε νὰ ἡμᾶς ἀ-
φήσετε νὰ χαθοῦμεν ὅλοι μὲ τὴν λέξιν μόνον βαστάτε! ἡμεῖς ἀδελ-
φοὶ τὸν πόλεμον τοῦ ἐχθροῦ ποτὲς δὲν ἐφοβηθήκαμε καὶ μήτε ἀπὸ
αὐτὸν δειλιάζομεν, πλὴν τί νὸ κάμωμεν τῆς πείνας; δὲν ἦσθε χρι-

στιανοί; ἔχομεν ὀκτὼ ἡμέρας νηστικοὶ ἀφ' οὗ ἐφάγαμεν ὅλα τὰ γαῖ-
 δούρια ἄλογα γάτες καὶ λοιπὰ καὶ προσμένοντες ἐσᾶς τοὺς ἀδελ-
 φούς μας νὰ μᾶς προφθάσετε νὰ μᾶς δώσετε τὸ χέρι ἐμπαῖλντήσαμεν
 μ' ὄλον τοῦτο καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἀθλίαν κατάστασιν ὅπου εὐρισκόμε-
 θα γνωρίζοντες τὴν μεγάλην ἀδυναμίαν τοῦ ἐχθροῦ ὅπου σήμερον
 εὐρίσκεται πληροφορημένοι καὶ ἀπὸ τὸν Μέζιον Ἀλεξανδρίνας Ἀνα-
 τολικιώτην ὅστις προχθὲς τὴν αὐγὴν ἔφυγεν ἀπὸ τὸ ὄρδι. καὶ ἦλθεν
 μέσα ὅτι εἰς τοὺς διαφόρους πολέμους ὅπου ἐκάμαμε ὁ ἐχθρὸς ἔχασεν
 περίπου ἀπὸ τρεῖς χιλιάδες καὶ ὅπου κήτονται ὑπὲρ τοὺς 2:ἡμισὴ χι-
 λιαδῶν πληγωμένοι εἰς τὸ ὄρδι των. χωριστὰ ἄλλαις δύο χιλιάδες ἔχει
 σκορπισμένους εἰς διαφόρους θέσεις βασιλᾶρι λούρους λαιψόνια καὶ
 εἰς ἄλλα πόστα ὅμως καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος Κιουταχῆς λαβωμένος με
 μιζγάλι εἰς τὸ μποῦτι μετὰ βεβαιότητος ἀπὸ τὸν πόλεμον τῆς Κλείσ-
 σοβας. τότε τέσσαρες χιλιάδες ὅπου εἶμεθα ἀποφασίσαμε νὰ κτυπη-
 θοῦμε ἔξω εἰς τὸ ὄρδίτων ἡμεῖς ἀπὸ ἐδῶ καὶ ἡ ἀφεντιά σας ἀπὸ ἔξω
 κατὰ τὸ κάτωθεν τερτίπη.

Τὸ καλῆτερον ντουφέκι καὶ τὸ περισσότερον νὰ πέσετε ἀπὸ τὸν
 Ἀγιοσιμὸ εἰς τὸ ὄρδι τοῦ ἀράπι ὅπου εἶναι ἀδύνατον νὰ μᾶς ὠφελῆ.
 καὶ βροντῶντας τὸ ντουφέκι σας πρῶτα πηδοῦμε καὶ ἡμεῖς εὐθύς εἰς
 τὰ κανόνια του καὶ σμίγουμε τὸ ἰδικό μας ντουφέκι μετὰ τὸ ἰδικό σας.

Προσέτι χίλιοι ἄλλοι μετὰ τοὺς ἀρχηγούς των νὰ κινήσουν ἀπὸ
 τὴν Ἀγίαν Κυριακὴν νὰ πέσουν ἀνακέφαλα εἰς τὸ ὄρδι τοῦ Κιουτα-
 χῆ νὰ βαστήξουν τὸ ντουφέκι νὰ μὴ ἐμπορῆ ὁ Κιουταχῆς νὰ βοηθήσῃ
 τὸν Ἀράπην καὶ ἂν ἴδοῦμε ὅτι χαλνοῦμεν τὸν Ἀράπην μετὰ τὴν βοή-
 θειαν τοῦ θεοῦ τότες τὸ πέρνωμε σβάρνα καὶ κινοῦν καὶ ἐκεῖνοι καὶ
 πέφτουν μέσα καὶ κερδίζοντας τὴν νίκη καὶ τὸ μέσα καὶ τὸ ἔξω ἰ-
 δικόν μας εἶναι. αὐτὸ ὅμως τὸ τερτίπι χωρὶς ἄλλο νὰ γίνῃ καὶ τὴν
 τρίτην τὸ γόμα νὰ ἦσθε ἀπάνω καὶ τὸ βράδυ τὴν τρίτην εἰς τῆς δύο
 ὥρες τῆς νυκτὸς νὰ πιασθῆ τὸ ντουφέκι κατὰ τὸ ἄνωθεν τερτίπι. εἰδὲ
 ἀδέλφια καὶ δὲν ἔχετε ἀπόφασιν νὰ ἔλθετε τότε ἡμεῖς θὰ κινηθοῦμε
 μοναχοὶ μας νὰ βγοῦμε καὶ ὅσοι μείνουν καὶ ὅσοι πεθάνουν καὶ ἂν
 μᾶς ἀφήσετε μοναχοὺς ἔχετε μας εἰς τὸ λαιμὸν σας ὅτι πλέον δὲν
 ὑποφέρωμε τὴν πείναν.

Ἀληθινὰ πῶς τὰ καράβια ἦλθαν καὶ ἐπολέμησαν μόνον θροφήν
 οὔτε σπυρὶ δὴν εἶδαμε καὶ δὲν βυστιέται.

Τὸ μυστικόν μας νὰ γνωρίζομεθα εἰς τὸν πόλεμον ἕνας τὸν
 ἄλλον τὸ προχθεσινὸν εἶναι καὶ νὰ τὸ ἠξεύρετε. ἔχομεν σημεῖον καὶ
 τῆς τρομπέταις.

Τὸ ντουφέκι νὰ ἀνοιχθῆ πρῶτον ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Κιουταχῆ-
 τρέξετε λοιπὸν ἀδελφοὶ μετὰ ἀπόφασιν ὅλοι καθὼς καὶ ἡμεῖς διότι ἂν

δὲν χαλασθῆ ὁ ἐχθρὸς μήτε ἡμεῖς ζωὴ ἔχομεν ἔπειτα. καὶ μένομεν καρτεροῦντες σας

Τῆ 4 Ἀπρ. 1826

Μεσολόγγι.

- » (δὲν φέρει ὑπογραφήν)
- » Μ. Κοντογιάνης.
- » δημήτριος μακρης
- » Γ. Βαλτινός
- » Ἀθανάσιος Ραζηκόζικας
- » Ἀνδρέας Γριβογιωργου
- » Κῶνστας Βλαχόπουλος
- » Βασίλης χασαπης
- » κοστας σιαδίμας

οἱ ἀδελφοί σας

- » Νότη Μπότζαρης
- » Κυτξος τζαβέλας
- » Γιοργης Κίτσος
- » χρ. φωτομάρας
- » Αθ. Κουτζονήκας
- » γεωργάκης βάγιας
- » Κωστα χωρομόβας

Πρὸς τοὺς γενναιοτάτους Στρατηγούς καὶ λοιποὺς ἀξιωματικούς ἀδελφούς τοὺς ἐρχομένους εἰς βοήθειαν τῶν ἀποκλεισμένων Μεσολογγίου.

Εἰς στρατόπεδον ντερβέτζηστας

(69)

Ἀδελφοί μας !

Τὴν κατάστασίν μας σᾶς τὴν ἐγράψαμεν προχθὲς καὶ καθὼς σᾶς ἐγράφαμε ἐλπίζαμε νὰ τρέξετε δειψασμένοι διὰ νὰ μᾶς βοηθήσετε καὶ σᾶς καρτερούσαμε ἐψὲς μὲ τὸ στόμα ἀνοικτὸ εἶδαμε ὅτι δὲν εἴλθατε καὶ ἄλλο δὲν ἐστοχίσθητε παρὰ ὅτι ἐσκλήρηνεν ἡ καρδιά σας καὶ δὲν πιστεύετε τοὺς ἀδελφούς σας. τῶρα ὅσον ἀργεῖτε καὶ ἡμεῖς σᾶς καρτεροῦμε ἀπὸ τὴν πείναν πέθαναν οἱ μοισοί. καὶ διὰ νὰ σᾶς βεβαιώσωμε καλῆτερα σᾶς στελνωμε καὶ τὸν Γιάννην δούλον καὶ μιλαντέλον νὰ σᾶς πληροφορήσουν καὶ ἂν δὲν κινήσατε νὰ κινήσετε εὐθὺς καὶ νὰ ἔλθετε καθὼς θὰ σᾶς εἰποῦν οἱ ἴδιοι. εἶδὲ καὶ δὲν ἔλθετε ἀδέλφια νὰ μᾶς ἔχετε εἰς τὸν λαιμόν σας καὶ εἰς ἐτοῦτον τὸν κόσμον καὶ εἰς τὸν ἄλλον ὁποῦ μὲ τὴν ὑπόσχεσίν σας ἐβαστάξαμε νὰ καταφθάσετε καὶ ἐτελειώσαμε οἱ περισσότεροι ὥρᾳ ἀδέλφια δὲν ἦσθε χριστιανοί; ἡμεῖς μὲ τὴν ὑπόσχεσίν σας ὡς χριστιανοί σᾶς ἐπιστεύσαμεν τώρα φαίνεσθε ὡς ἀντίχριστοι ἂν δὲν καταφθάσετε ἄλλο δὲν σᾶς λέγομεν μόνον εἰς τὸν λαιμόν σας νὰ μᾶς ἔχετε. τὰ λοιπὰ σᾶς τὰ λέγουν οἱ ἀπεσταλμένοι μας στοματικῶς.

σᾶς σημειοῦμε καὶ ὅτι καὶ ἐκεῖνοι ποῦ εἶναι ἀκόμη ζωντανοὶ καὶ σᾶς γράφουν ἀπὸ τὴν πείνα τὸ ντουφέκι δὲν ἤμποροῦν νὰ τὸ βαστάξουν καὶ ἂν δὲν ἔλθετε νὰ μᾶς ἔχετε εἰς τὸν λαιμόν σας νὰ μᾶς

ἔχετε εἰς τὸν λαιμόν σας νὰ μᾶς ἔχετε εἰς τὸν λαιμόν σας καὶ νὰ δώ-
σετε ἀπολογία εἰς τὸν θεόν.

τῆ 7 Ἀπρ. 1826
Μεσολογχι

οἱ πατρώτες μικροὶ καὶ μεγάλοι
οἱ ἀποκλεισμένοι ἐν τῷ Μεσολογίῳ
+ + +

Πρὸς τοὺς ἀδελφούς μας μεγάλους καὶ μικρούς ὁποῦ εὐρίσκον-
ται στρατοπαιδευμένοι εἰς ντερβέτζησαν. Εἰς στρατόπεδον ντερβέ-
τζηστας.

(κάτωθεν ἰδιοχείρως)

καπετὰν βαγκέλη τραταφιλε ξήδη καὶ ὄπηος ἄλος ἦνε αὐτοῦ διαβίστε
το γραμμα τοῦ μεσολογίου καὶ καταλαμβάνετε ἄβριο βράδη πρέση
να ἡμαστε εἰς το ζηγό. ὅπου να φυγουν τα ἀδελφά μας χορὴς ἄλο
το ληπὸν ἀδελφὴ νὰ κηνήσετε νήχτα να ξημερόσετε ἐδὸ να κινήσομε
ολη μαζὴ να βηέναν ἀποτα προχθὲς ος καθὸς μας ἔγραφαν ὁμος καρ-
τέρηγαν μᾶς καὶ ηγήνετε

η ἀδελφὴ σας
κοσταμποτζαρης
γι. νταγλῆς.

(30)

Γενναιότατοι ἀδελφοὶ στο. σᾶς ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς.

ἔρωτῶ διὰ τὴν ἀδελφικὴν μου ὑγείαν σας. καὶ διὰ τοῦ ἀδελφι-
κοῦ μου σᾶς εἰδοποιῶ, ἐξ ἀκοῆς μανθάνω, ὅτι οἱ λοιποὶ στρατηγοὶ
τοῦ αὐτοῦ στρατοπέδου ἐσχόρισαν καὶ ἀπορῶ. δὲν ἠξείρω ὁμως ἂν
εἶναι ἀληθινόν. καὶ τί τὸ αἴτιον. ἔπρεπε νὰ μοὶ εἰδοποιήσητε. ἐπειδὴ
καὶ ἐγὼ εἶμαι ἄρρωστος ἂν ἤμην ὁμως ὑγιὴς καὶ ἂν ἐσχορποῦσαν
δὲν ἦτον χρεία. εἰς αὐτὸ προσμένω τὴν ἀπόκρισίν σας καὶ ὅτι ἄλλο
νέον ἔχετε μαζὴ καὶ περὶ τῆς ὑγείας σας. μένω ἀδελφικῶς

τῆ 8 Ἀπριλ. 1826.
πλάτανος.

ὁ ἀδελφὸς
Γ. καραϊσκάκης.

ἀδελφοὶ ἂν μερικοὶ μὴ ἔχοντες ὄρεξιν καὶ μὴν ἀγαπῶντες πιστὴ
τὴν Πατρίδα ἐσχόπισαν, ἡ γενναιότης σας πρέπει νὰ συνταχθῆτε εἰς
αὐτὸ τὸ πόστον, ὡς γνωρίζετε τὴν ἀνάγκην καὶ ἂν θέλετε ἔρχομαι
καὶ ἐγὼ εἰς τὸ ξυλοκρέβατον εἰδὲ ἀλέως δὲν ἠμπορῶ νὰ ἔλθῶ ἀπὸ
τὸ ἀσθενὲς τοῦ σώματός μου καὶ πάλιν ὅπως γνωρίζετε.

Τοῖς Γενναιοτάτοις στο. ἀδελφοῖς μου Κ. Κῶστα μπότηζαρη
καὶ λοιποῦς
ντερβένιστα.

(31)

Γενναιότατε στρατηγέ Ἀδελφέ!

ἡμεῖς ἀπὸ Σάλωνα σᾶς ἐγράψαμεν καὶ κοινῶς καὶ μερικῶς τῆς Γενναιότητός σου καὶ σοῦ ἐστέλναμε καὶ γράμματα τοῦ ὀσπιτιούσου, αὐτὰ ὅλα μαμαξοὺς πεζὸν σοῦ τὰ ἐστέλναμε καὶ σοῦ ἐγράφαμε ὅτι ἂν εἶναι χρεῖα μεγάλη νὰ καταφθάσωμε καὶ ἡμεῖς, καὶ ἔαν δὲν εἶναι χρεῖα μεγάλη νὰ ἐλθοῦμε μὲ τὸν ζαχιρὲν μαζὺ διὰ νὰ ἐξοικονομήσωμε τὰ ζῶα. αὐτὰ τὰ γράμματά μας ὅλα τὰ ἔλαβεν ὁ Καραϊσκάκης καὶ καὶ μᾶς ἀπέκρίθη ὅτι εἰς Μισολόγγι ἐπολέμισαν τὰ καράβια μας ἐνίκησαν καὶ ἔμβασαν τροφάς, καὶ ἀφ' οὗ ἔλαβαμεν αὐτὴν τὴν εἶδησιν ἐπροσπαθούσαμε νὰ φωρτώσωμε καὶ τὸν ζαχιρὲν διὰ νὰ τὸν φέρωμεν ὅπου γνωρίζωμε τὴν ἔλλειψιν. ὅταν αἰφνιδίως μανθάνομεν εἰς τὸ λοιδορικὴ ὅτι ἐτοιμασθήκατε καὶ ἐκατευήκατε κάτω διὰ νὰ εὐγάλετε τοὺς ἐν Μεσολογγίῳ, ἀφήσαμε καὶ τὸν ζαχιρὲν καὶ ἐτρέξαμε μὰ τὶ τὸ ὄφελος ὅπου μὲ ἄκρον μας κακοφανισμόν ἐμάθαμε ἐδῶ ὅτι τὸ Μισολόγγι ἔπεσεν καὶ πόσοι καὶ ποῖοι ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς μας ἐγλύτωσαν ἢ ποῖοι ἐχάθησαν δὲν ἠξεύρωμεν. ἂν δὲν ἐλαμβίναμε τὸ γράμμα αὐτὸ ἠθελε βιασθοῦμε νὰ καταφθάσωμε καὶ ἡμεῖς, διὰ νὰ ἠμπορέσωμε νὰ εὐγάζωμε καὶ κανένα ἀπὸ τοὺς συντρόφους μας ὅπου εἴχαμε μέσα. ἢ ἔλαβες ἢ δὲν ἔλαβες τὰ γράμματά μας ὅπου ἐκράτησεν ὁ Καραϊσκάκης ἔπρεπε ἢ Γενναιότησου νὰ μᾶς γράψῃς ὅτι ἔγεινεν ὅμως ἔτσι θεώθεν ἔγεινεν.

Τώρα ὅμως βλέπουμεν ὅπου ἀπέρασεν διακόσια πράγματα νὰ φωρτώσουν ἀπὸ τὸ μαλανδρίνον τὸν ζαχιρὲν τῆς Διοικήσεως καθὼς μανθάνομεν ἐδῶ ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτὸν τὸν ζαχιρὲν τὸν ἔχει ὁ Καραϊσκάκης διὰ τὴν ἀποκλείστραν, καὶ ὄχι διὰ τὸ στρατόπεδον καὶ σὲ παρακαλοῦμε νὰ μᾶς γράψῃς καθαρὰ ἔχετε ἀπόφασιν νὰ στήσωμε στρατόπαιδον κοινῶς ὅλοι μαζὺ νὰ συνάξωμε ὅλοι τοὺς ζαχιρέδες τῆς Διοικήσεως εἰς ἓνα μέρος καὶ νὰ τοὺς μεταχειρισθῶμεν ὅλοι μαζὺ ἢ ὅτι ζαχιρὲν ἠμπορέσει ὁ καθ' ἓνας νὰ συνάξῃ νὰ τὸν μεταχειρισθῇ ξεχωριστὰ διὰ τὸ σῶμα του;

γράψατέ μας ἀκόμη ἀδελφοὶ ποῖοι καὶ πόσοι ἐγλύτωσαν ἀπὸ τοὺς συναδέλφους μας καὶ ἂν εὐγῆκαν ἀπὸ τοὺς νταϊφάδες μας νὰ στείλωμε νὰ τοὺς οἰκονομήσωμε καθὼς ἀκόμη καὶ ποῦ νὰ ἀνταμωθοῦμε καὶ πόθεν νὰ ἐλθῶμε αὐτοῦ νὰ τραβηχθῆτε ἐδώθεν, διὰ νὰ ὀμιλήσωμε περὶ πάντων καὶ μὲ εἰληκρήνιαν μένομεν

τῆ 13 Ἀπριλίου 1826.
λουμπουδινα.

οἱ ἀδελφοὶ σου
τζηόγγας
γιαννάκι ράγκος.

Τῷ Γενναιοτάτῳ στρατηγῷ Κώστα Μπότζαρη

Δερβένζησαν.

(32)

Γενναιώτατε ἀδελφέ!

τὸ σημερινόν σας γράμμα ἐλάβαμεν, καὶ δὲν μᾶς γράφεις ἂν ἐγλύτωση κανένας ἀπὸ τοὺς εἰδικούς μας ἀλλὰ μᾶς γράφεις ὅτι ὅλοι οἱ καλοὶ ἐγλύτωσαν ὁ καθ' ἓνας τοὺς ἐδικούς του ἔχει διὰ καλήτερώτερους, καὶ φαίνεται ὅτι νὰ μὴν ἐγλύτωση κανένας καὶ ὑπομονὴ ἄς ἔγειναν κορμπάνι τῶν ἄλλων.

μὲ τὸ νὰ ἄκουσαν τὸ πέσιμον τοῦ μσολογγίου ὁ κόσμος ἐπῆραν τὰ πράγματά τους καὶ οἰκονομοῦσι τῆς φαλιλαιῖς τους, καὶ δὲν ἔφεραν τὸν ζαχιρὲν ἄλλος ἐμεινεν εἰς Βελούχοβον καὶ ἄλλος εἰς τὴν σκάλα τοῦ Σαλώνου ἐδῶ πράγματα δὲν εὐρίσκονται οὔτε ἓνα τὰ ἐπῆρεν ὁ στρ. Καραϊσκάκης ἕως διακόσια περὶ ἡντα καὶ ἐπείγα διὰ τὸν ζαχιρὲν καὶ ἄβριον φθάνουν αὐτόθι πολὰ ἀπὸ ἐκεῖνα. ὀλίγον ζαχιρὲν ὁποῦ ἔφεραμε ἐδῶ ἔχομε τρεῖς ἡμέρας τώρα ἐδῶ καὶ τὸν ἐφάγαμε.

μᾶς γράφεις νὰ τραβήσῃ τὸ ἀσκέρι ὀπίσω ἡμεῖς ἀπὸ ἐκεῖ ἐρχόμεσθα, καὶ χωρὶς νὰ κάμωμε μίαν ἀντάμωση τὶ τραβήγῃ νὰ κάμῃ τὸ ἀσκέρι, καὶ ποῦ νὰ πηγαίῃ χωρὶς νὰ ἰξεύρωμε τὶ ἔχομε νὰ κάμωμε καὶ ποῦ θὰ σταθοῦμε. ἡμεῖς σᾶς ἀδιάζωμε τὰ κάτω λουμπουτινὰ διὰ τὸ ἀσκέρι καὶ ἀδιάζωμε καὶ καμμιά δεκαριά σπίτια ἀπὸ τὰ ἀπάνω λουμπουτινὰ διὰ τοὺς καπεταναραίους καὶ ἄς στενοθυῶμε ὅπως ἠμπορέσωμε, ὅτι καὶ ὁ καπτὰν Δύμος σκαλτζᾶς καὶ ὁ Νάκος Πανουργίας στέκονται εἰς βελούχοβον καὶ προσμένουν ἐκεῖ νὰ εἰδοῦν τί ἀπόφασιν θὰ κάμωμεν πρὸς ὁδηγίαν τους ἔτσι μᾶς ἔγραψαν σήμερα μὲ μαξοὺς πεζόν, διὰ πράματα ὁποῦ μᾶς γράφουν ἀδελφοὶ νὰ στείλωμε βεβαιόσου ὅτι ἄλλο ἀπὸ ἓνα ψοφ' αἶτι καὶ ἀπὸ ἓνα κουτζομούλαρο ὁποῦ ἔχομε δὲν εἶναι καὶ νὰ τὰ στείλωμε διὰ . . . . . (1) ἀπὸ τὴν πίνα καὶ κακοστρατιά,

μένομεν εἰς τὴν ἀγάπην σου

1826 τῇ 14 Ἀπρῆλλι

οἱ ἀδελφοὶ σου

τζηόγγας

γιαννακι ράγκος.

Τῷ Γενναιοτάτῳ στρατηγῷ Κώστα Μπότζαρη.

Εἰς Πλάτανον.

1) Λέξις δυσανάγνωστος.

(33)

Γενναιώτατε στρατηγὲ ἀδελφέ. σὶν τὰ χρηστὸς ἀνέστη σὲ ἀσπαζόμεθα.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησίν μας ἀπ' ἐδῶ μᾶς ἔπαισαν οἱ ἐδῶ ἐντόπιοι εἰς τὸν λεμὸν διὰ νὰ σταθοῦμε κάμποσαις ἡμέραις ἐδῶ ὥστε νὰ κυβερνηθοῦν εἰς ταῖς ἀποκλείστραις τους καὶ ἀλλόθεν καὶ μᾶς οἰκονόμησαν καὶ ἀπὸ ὀλίγον ζαχιρέν. εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα μέσα ἤλθαν δύο ἀποσταλμένοι ὁ Βασίλειος Μπαρλᾶς καὶ ὁ ἠγούμενος ἀπὸ τὸ μοκαὶ ἀγάδες τοῦ λιγοβιουζιού, καὶ ἤφεραν καὶ γράμα ἀπὸ τοὺς μπέη-καὶ ἀγάδες τῆς ἀρβανιτιᾶς ὡς τὸ ἀντίγραφον ὁποῦ σοῦ περικλείωμεν. ἡμεῖς ἐγραύθημεν μὲ τὸν Καραϊσκάκη καὶ Γιολδάσην καὶ ἀνταμώθημεν εἰς χῶμοριν καὶ ἀφοῦ ὁμιλήσαμεν, συμφόνως ἀποφασίσαμε νὰ κάμωμε ἀπόκρισιν διὰ νὰ ἠμπορέσωμε νὰ ἐμποδίσωμε τὸ κίνημά τους καμπόσαις ἡμέραις καθῶς βλάβεις τὸ ἀντίγραφον τῆς ἀποκρίσεως ὁποῦ σοῦ περικλείωμεν. ὥστε νὰ ἀγροικηθούμε καὶ μὲ τὴν Γενναιώτητάνας καὶ νὰ εἰδούμε ἡ Διοίκησις τί μέτρα ἔλαβεν μετὰ τὸ πέσιμον τοῦ Μισολογγίου διὰ τούτα τὰ μέρη, καθῶς τὰ προχθὲς σᾶς ἐγράφαμε.

Χθὲς ἐλάβαμε ἀντίγραφον ἀπὸ ἓνα μπογιουτι ὁποῦ ὁ κιουταχὶς γράφει τοῦ Καραϊσκάκη μερικῶς. ἡμεῖς καὶ ἀπὸ προτῆτερα τὸν γνωρίζωμε, αὐτὸ ὅμως τὸ μερικόν του κίνημα μᾶς ἔβαλε καὶ ἡμᾶς καὶ τοὺς ἄλλους εἰς μεγάλην ὑποψίαν καὶ σοῦ περικλείωμε καὶ ἀπ' αὐτὸ ἀντίγραφον νὰ τὸ στοχασθῆς καὶ νὰ τὸ καταλάβῃς, καὶ νὰ μᾶς δώσητε τὴν γνώμην σας εἰς ὅλα. τί μέτρα ἐπήρην ἡ Διοίκησις μετὰ τὸ πέσιμο τοῦ Μισολογγίου, εἰς ποῖον τρόπον θὰ βασταχθοῦν τούτα μέρη, καὶ εἰς τί τρόπον ἡ ρούμελη ἔχει νὰ μείνη. διὰ νὰ ἰξέρωμε καὶ ἡμεῖς πρὸς ὁδηγίαν μας.

Μάλιστα ἡ ἄνωθεν ἀπεσταλμένοι των Τουρκῶν μᾶς εἶπαν ὅτι ὁ ἀνοιψιὸς τοῦ Καραϊσκάκη σωτίρης στρατός ὅστις πρὸ ἡμερῶν εἶχε ἀναχωρήσῃ ἀπὸ αὐτὸν ἀπέρασεν εἰς τὸν Βάλτον, καὶ μαζὺ μὲ ὅλους ἐκεῖνους τοὺς τρυπολόγους βαλτινοὺς ὁποῦ εὐρίσκονται ἐκεῖθεν ἐπροσκύνησε καὶ ἐπέιρε καὶ τὴν καπετανία τοῦ βάλτου, καὶ ἔγεινε ἡ κακὴ ἀρχὴ ἀπ' ἐκεῖνο τὸ μέρος, καὶ δὲν ἰξεύρωμε μὲ ποίου παρακίνησιν τὸ ἔκαμε αὐτό.

Τὰ νέα ἀπ' ἐδῶ εἶναι αὐτά. ἓνας χριστιανὸς σκλάβος εἶναι πέντε ἡμέρες ὁποῦ ἔφυγεν ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς ἀπὸ Μισολόγγι καὶ μᾶς ὁμολόγησεν ὅτι ὅλους τοὺς ἄνδρες τοὺς ἀπέρασαν ἀπὸ τὸ σπαθὶ τὰ

παιδιά τὰ ἐτούφευσαν ὅλα καὶ ταῖς γυναῖκας τὰς πολοῦν ἀναμεταξύ των τῶν Τουρκῶν μόνον.

ἓνα φερμίνη ἦλθεν ὅπου νὰ μὴν ἀφήσουν οὔτε πέτρα εἰς τὸ Μισολόγγι ἀπέρασεν εἰς τὸν Μορηῶν καὶ εὗγαλεν καὶ ὅλα τὰ κανόνια ἀπὸ τὸ Μισολόγγι, τὰ ἀπέρασεν. εἰς τὸ κρινέρι καὶ ἀπ' ἐκεῖ εἰς Μορηῶν. διὰ τὸν κλουταχὶ μᾶς εἶπαν ὅτι θὰ ἀπεράσει εἰς τὴ Σάλιωνα καὶ εἰς τὴν Ἀθήνα. ἄλλο χαμπέρι ἀπ' ἐδῶ δὲν ἔχουμεν πρὸς φαναιρωσίνοισιν καὶ μὲ ὅλην τὴν εἰλικρίνιαν μένωμεν

τῇ 27 Ἀπριλί 1826.

λομποτανά.

οἱ ἀδελφοὶ σου

τζόγγας

γιαννάκη ράγκος

Κώνστας Βλαχόπουλος

Τῷ Γενναιοτάτῳ στρατηγῷ Κώνστα Μποτζαρη

εἰς Σάλιωνα ἢ ὅθεν τύχει.

(34)

Αγαπητοὶ μᾶς καπιταναῖοι καὶ προεστοὶ καὶ λοιποὶ κάτοικοι τῶν Βελανδιῶν, Καρπενησίου, Πατρατζικίου Κραβασαράν αποκούρου καὶ Βενέδικου. μὲ τὸν χειροπεσμόν μᾶς σᾶς φανερώνομε ὅτι μετὰ τὸ παίσιμον τοῦ Μισολογγίου ὁ ἀφέντης μᾶς ἤθελε νὰ στείλῃ τὰ ἀσξέρια του ὅλα νὰ ὑποτάξουν αὐτὰ τὰ βιλαιέτα, καὶ ἀπὸ τὸ μεγάλο του μερ-
χαμέθι τὸν ἐπαρκαλιέσαμε καὶ εμεῖς καὶ οἱ ἐδῶ εὐρισκόμενοι προεστοὶ διὰ νὰ μὴν ἀποσκλιβθοῦν ὁ κόσμος καὶ ἀπογαθοῦν, ἕως πεντέξη ἡμέρας ὅσο νὰ σᾶς ἔλθουν τὰ γράμματά μᾶς καὶ καθὼς σᾶς γράφουν οἱ προεστοὶ σᾶς συμβουλεύνομε καὶ ἐμεῖς νὰ ἀκολουθήσετε τους χολοθελοῖτε σας, καὶ νὰ ἔλθετε νὰ προσκηνηήσετε εἰδέ καὶ κάμετε ἀλλέως. ἄς εἶναι τὸ κρόμι στο λεμό σας.

τῇ 16 Ἀπριλι 1826. στρατόπουδ. Μισολόγγι.

ἄγω	ἡσμαλίητες	μπελιρ	ἡλμαῖ	τανιρ
βασιάρις	κονίτζας	τζογαδορος	μαουῖζας	ἀμπῆξη
0	0	0	0	0
βελίκο	ἰσμαήλαδες	μοιστάμπεη		
γιατζες	φός μπανσίς	καφεζάτζες		
0	σέβραιτ	0		
	0			

ἴσον ἀπιδράλικτον.

Ἐνδοξότατοι Μκέηδες καὶ ἀγάδες

Σήμερον ἐλάβομεν τὸ κοινόν σας γράμμα καὶ εἶδομεν τὴν καλὴν σας προαίρεσιν καὶ τὸ σαντακάτη σας καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰ ὅσα ὁμως γράφετε ἢ ἐνδοξότης σας εἰσθε ὅλοι φρόνημοι καὶ πρακτικοὶ

καὶ καταλαμβάνετε, ὅπου μὲ γράμματα εἶναι μεγάλαι δυσκολεῖαι νὰ γείνη παρόμοιαι δυσκολίαι καὶ μάλιστα καθὼς ἐκατήντησαν τὰ πράγματα ἕως τώρα. παρὰ ἂν εἶναι δυνατόν νὰ κοπιάσετε ν' ἀνταμωθοῦμεν νὰ κουβεντιάσωμεν προσωπικῶς καὶ ἂν εἶναι ἀπὸ τὸν θεὸν τελειώνει ἡ ὑπόθεσις εἰς τὸ καλόν. ἡ ἀντάμωσις μας νὰ γίνῃ εἰς ἓνα μέρος ὅπου νὰ συμφέρῃ καὶ διὰ τὴν ἐνδοξότη σας καὶ δι' ἡμᾶς. ταῦτα καὶ οἱ χρόνοι σας πολλοί.

Τῆ 24 Ἀπριλίου 1826.

Μοναστηρι χόμερης.

Μητζιος	Γ. τζιόγκας	Γιαν.	Γεω.	Για.	νικολός
Κοντογιάννης	Ο	Γιωλδάσης	Καραϊσκάκης	θάγκος	τζαβέλας
Ο		Ο	Ο	Ο	Ο
Δῆμο	Κωστα	σταθάκης	Κῶστας		οπύρος
τζήλιος	Βλαχόπουλος	σταϊκος	Καπω Γιωργάκης		ξύδης
Ο	Ο	Ο	Ο	Ο	Ο
Ἀνυστάσιος	Δημήτριος				
δοκᾶς	Παλεσιγιάνης				
Ο	Ο				

ἴσον ἀπαράλακτον.

(35)

Βεζιρ ῥεσιτ Μεχ-
μέτη πασιᾶ ῥούμελ
τζωαήτ ιτηλ. ἄνσερτ.

Χαῖρ τζουατζή μας καραϊσκάκης μὲ τὸν χαιρετισμὸν μου σᾶς φανερώνω ὅτι ἔλαβον τὸ ἀρτζιχάλισου καὶ ἐκατάλαβα τὰ εἰς αὐτὸ γραφόμενά σου. ἐγὼ ἂν εἶμαι μορχαμετλῆς, καὶ ἔὰν ὁ σκοπός μου ἀποβλέπει πρὸς σύστασιν καὶ εἰρήνην τοῦ κόσμου, μόνος ὁ θεὸς τὸ ἱξεύρει. ἀλλ' ὅμως ἀπὸ τὸ, ὡς μουσαφύρης, ἀπέρασμί μου τῆς ἀπερασμένης χρόνιας ἐξ ἀγράφων σοὶ εἶναι γνωστὸς ὁ τρόπος μου, ὅπου εἰ ᾧ τότε τ' ἀσκέρια ἐσκλάβωσαν τόσους ῥαϊάδες ἐκείθεν, ἐγὼ ἔλαβον τὴν μεγαλητέραν φροντίδα, καὶ ἐπιμέλειαν, εἰς τὸ νὸ ἐλευθερώσω, ὥστε τοὺς ἐπῆρα ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν στατευμίτων καὶ τοὺς ἐπαράδωσα εἰς τὰ ἴδια. κ.τ.λ.-κ.τ.λ.-κ.τ.λ. εἰς τὸ ὁποῖον ἀπὸ σᾶς βλέπω ν' ἀκολουθῆ ὄλον τοῦναντίον καὶ εἰς ποίους; εἰς τοὺς ὁμοθρήσκους ἀδελφούς σας, τοὺς ὁποίους ἐστάθητε αἴτιοι νὰ τοὺς σκλαβώσητε καὶ νὰ τοὺς ἀφανίσητε κατὰ κράτος, ὥστε κατοντήσετε νὰ τοὺς κάμετε τέσσαρες ἡμυσι μόνον· διὰ τοὺς ὁποίους καὶ αὐτοὺς δὲν φροντίζετε ὅπου νὰ συστηθοῦν καὶ γελεστήσουν, μόνον ὅπου ἐξ αὐτῶν ἔχετε νὰ οἰκονομηθῆτε καὶ σεῖς, καὶ νὰ ζήσετε μαζύ των, ἀντι λοιπὸν ἐὰν ἦναι ὅπου ἔχετε αἰσθήματα ὑπὲρ τοῦ καλοῦ των, καὶ θέλετε ὅπου νὰ μὴν ἀποχαλάσουν, καὶ ἀφανισθοῦν, δὸς λόγον καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους, εἰς

αὐτὰ τὰ μέρη καπεταναίους καὶ προεστώτας, καὶ μαζὺ μὲ αὐτοὺς νὰ ἐλθῆτε εἰς τὸ Μοναστήρι ἀποκούρου Δερβέτζισταν, ὅπου θέλει στείλω καὶ ἐγώ, δύνω τρεῖς ἀπὸ τοὺς πλέον ἐμπιστευμένους ἀνθρώπους μου καὶ ἐκεῖ νὰ γίνῃ ἡ ἀπαιτουμένη ὁμιλία καὶ θεμελιώδης σύστασις τῶν ῥαϊάδων τοῦτο ὅμως νὰ γίνῃ εὐθύς ὅπου λάβεις τὴν παροῦσαν μου χωρὶς ἀναβολήν. ὅτι σοὶ εἶναι γνωστὸν ὅπου τόσαις χιλιάδες στρατεύματα ὅπου εὐρίσκονται ἐδῶ κάθονται ἀργά. τὰ ὁποῖα ἀπὸ πολλοῦ ἔπρεπε νὰ ἐκχυθοῦν ἐναντίον τῶν αὐτοσε μερῶν. ἀλλ' ὅμως ἐμακροθύμησα ἕως τώρα, ὅπου ἐκατήντησεν εἰς αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ πρᾶγμα, καὶ ἀπεφάσισα ὅπου νὰ κρεμάσω καὶ αὐτὴν τὴν ἁμαρτίαν ἐπάνω σας. ὅθεν ἐὰν ἐπιθυμῆτε τὸ καλὸν σας ἀκολουθῆτε ὡς ἄνωθεν. καὶ ἐὰν διδτε πίστιν εἰς τὸ Μερχαμέτι μου, κίνα καὶ ἔλα εἰς τὸ εἰρημένον Μοναστήρι ἄφοβα, μὲ ὅλους μαζὴ τοὺς πέριξ καπεταναίους καὶ προεστώτας ὡς εἴρηται καὶ πρὶν φθάσητε ἐκεῖ στείλτε μας ἀνθρώπους σας ἐδῶ νὰ μ' εἰδοποιήσουν τὸν ἔρχομόν σας, καὶ οὕτω νὰ στείλω καὶ ἐγὼ ἰδικούς μου, οἱ ὁποῖοι θέλει σᾶς ἰδεάσουν ἐντελῶς τὰ αἰσθήματά μου, καὶ ἰγειαίνετε.

1826 Ἀπριλίου 22. Μεσολόγγι.

Ἰσον ἔξ ἴσου ἀπαράλλακτον.

τῷ πρωτοτύπῳ.

Ἰσον ἀπαράλλακτον.

(36)

ᾤ Γενεώτατη στρατιγῇ ὅπου ἴσταν συναγμένοι εἰς τὰ σάλωνα σὴν τῷ ἀναστάντη γῶ (χριστῷ) σᾶς ἀσπάζωμαι.

ᾤ ἔρροτῶ διὰ τὴν ἀγαθὴν σας ὑγείαν καὶ σᾶς ἰδοποιῶ ὅτι ἐψὲς ὅπου ἐβῆκα ἐδῶ εἰς τὸ παλιοχώρι σαλήθρω ἴβραμεν ξεφορτομένον τὸν ἠγούμενω ἀπῶ τὴν ἀγαθάνη μοναστύρη τῆς Πάτρας καὶ ἕνας στρατιότης ἀτακτος ἴβρεν εἰς ἕναν χουμεκνάρην τοῦ ἠγουμεμένου γρόσια πεντακώσια καὶ τὰ ἐπήρεν καὶ ἐφυγεν αὐτὸς ὁ στρατιότης ἦταν ἀπῶ τοὺς συντρόφους τοῦ καρταίτη ὅπου μου τοῖς ἀφνκεν εἰς ἔλογον μου τὸν κερὸν ὅπου πάγει εἰς τὸ ἀναπλῆ αὐτὸν τὸν στρατιότην το ὀνοματου τῶν λέν Γιάννη φύβα αὐτὸς ἐπρόπερος ἦταν μὲ τὸν καπετὸν νάκω πανουργιά ἦταν μὲ του ταλμουκη το μπουλουκι οταν ἐπολέμησαν εἰς τὸ σωλιάνη ελαβώθηκεν εἰς τὸ ποδάρι, τὸ λυκῶν, ἰδοῦ ὅπου ἔρχεται ὁ ἴδιος ἠγούμενος αὐτοῦ καὶ σᾶς πληροφορεῖ καθαρότερα εἰς πλάτος καὶ ὡς χουστιανῆ πρέπει νὰ ὑπερμαχήσωμεν ολη μας ὅπου νὰ πυσσῆ αὐτὸς ὁ κακότροπος ἀνθρώπος νὰ ευγοῦν τὰ ἄσπρα τοῦ μοναστυριοῦ καὶ νὰ πεδευτῆ καὶ μεγάλως ὅπου νὰ γένει παραδυγμα διὰ ἄλλους τέπιους κακοτροπους στρατιότας ἐψὲς ὀλονυχθῆς αὐτὸς

ετραβησεν καὶ ὡς φένηται αὐτοῦ ἔχει νὰ ελθῆ διὰ νὰ περάσι πέρα εἰς
πελοπονησῶ λυπῶν ἰ γενεωτισας αὐτου καμεται τὴν καθε ερρευναν
ὁποῦ νὰ πιαστῆ νὰ μὴ χαθοῦν τα ασπρα τὰ βακούφηκα τουτα και
αδελφικῶς μένω

αδελφόσας

Γιάννης Μπουκουβάλας

1826

απριλιου : 23

σκληθρος

τῶν Γενεωτάτων στρατιγὸν Κῶστα μπωτζιάρη κήτζιο τζαβελα
Γιοργάκη δρακω και λυπῶν συναχθεντον εἰς σαλονα τιμος δοθη.

(37)

Γενν. στρ. Ἀδελφέ !

Καὶ χθὲς εἰς πλάτος σοῦ ἐγράψαμεν περικλείοντές σου καὶ ἀντίγραφα
3 μὲ μαξοὺς παιζὸν καὶ περιμένωμεν ἀνυπομόνως τὴν ἀπόκρισίν σου.

Τώρα μὲ τὸν παρόντα Νικολάκιν κατουνιώτην ἀνθρωπον τοῦ
δήμου τζήλιου ὁποῦ ἔρχεται αὐτούθε ἀπὸ Πλάτανον θέλει ὁμηλήσης
καὶ θέλει σὲ πληροφορήσει ὅσα εἰς πλάτανον εἶδε καὶ ἰξεύρει ἀπὸ
τοὺς φίλους πρὸς πληροφορίαν σου.

ἡ Γενναιώτισου γράψε μας τὴν γνώμην σου εἰς τὰ ὅσα χθὲς σοῦ
ἐγράψαμε, καὶ ἰδέασέ μας ὅτι ἄλλα νέα ἔχετε ἀπὸ Πελοπόννησον, καὶ
ποίας ὁδηγίας ἔχετε ἀπὸ τὴν Διοίκησιν πρὸς ὁδηγίαν μας, ὅτι ἡμεῖς
τὸ τζεβαπισας προσμένωμε καὶ μένωμεν

τῆ 28 Ἀπρηλλι. 1826

λομπουτινὰ

οἱ ἀδελφοί σου

τζηόγγας

γιαννάκι ράγκος

Κωνστας Βλαχώπουλος.

Ἀπογράφοντας τὸ γράμμα μας ἦλθεν ἡ ἀπόκρισις τῶν ἀγάδων μὲ
τὸν βασίλην μπαρλὰν εἰς τὸν καραισκάκη, καὶ μᾶς τὴν ἔστειλεν ἐδῶ.
ἐγράψαμε καὶ τοῦ στρατιγοῦ Σκαλτζᾶ καὶ κοντογιάννη καὶ λοιπῶν νὰ
συναχθοῦμε αὔριον καὶ νὰ εἰδοῦμε τι τζεβαπι θὰ τοὺς κάμωμε. ἀπὸ
αὐτοῦ ὅμως μᾶς ἔχετε διόλου εἰς τὰ σκωτινὰ καὶ γραφετέμας τὸ
ὀγλυγορότερον τι εἰδήσεις ἔχετε ἀπὸ Πελοπόννησον ἀπὸ τὴν διοίκησιν
περὶ ἀποκαταστάσεως τι ἀπόφασιν ἔκαμε διὰ τοῦτα τὰ μέρη. καὶ ποῦ
εχετε τὰ ταμπούρισας αὐτοῦ ποῦ εἶναι ὁ καθέννας διὰ νὰ ἰξεύρωμεν.
πρὸς ὁδηγίαν μας καὶ ἰξεύρετε καὶ ἡ Γενναιώτισας διατι αὐτοὶ περισ-
σότερο ἀπὸ πέντε ἡμέρες τώρα δὲν θέλει ἀργοπορήσει

οἱ ἴδιοι ἀδελφοὶ σας

Τῷ Γενναιωτάτῳ στρατιγῷ Κῶστα Μπότζιαρη

Εἰς Σάλωνα.

(38)

Ἀγαπητοί μας καπεταναίου σας χερετούμε με τὸ ἀγαπητόν μας σας φανερώνωμε ἐλάβαμε τὸ γράμμα σας καὶ εἶδαμε τὰ γραφόμενα. διὰ τὴν ἀντάμωσίν μας ὁποῦ ζυτάτε καὶ γράφετε νὰ γείνη διὰ νὰ ἡσυχάσουν ὁ κόσμος καὶ νὰ γίνη ὀμηλία καὶ δουλιὰ χωρὶς νὰ σουργίσει ἄργυρα ἢ ὁποῖα φέρει τὴν φοροὴν τοῦ κόσμου ἐκρήθη εὐλογον καὶ ἀπὸ τὸν ὑψηλότατον Ρεζήρεφένδιν μας, ὁ ὁποῖος εἶναι γεμάτος μερχαμέτι καὶ ὅλος διόλου ἢ ἀπόφασίς του νὰ ὑσυχάση τὸν κόσμον νὰ μὴν ἀποχαλασθῆ. διὰ τὴν ἀσφάλιαν τῶν κεφαλιῶν σας καὶ σουργογιά τῆς ζωῆς σας σᾶς δίδομε ὑπόσχεσιν με τὴν μπέσανμας εἰς τούτον τὸν κόσμον καὶ εἰς τὸ ἀκφέτι ὁποῦ δὲν θέλει πειραχθῆ κανένας. καὶ περὶ τούτου δότε πίστιν εἰς τὴν ὑπόσχεσίν μας ἐπειδὴ γνωρίζετε καὶ ἡμεῖς καὶ τὴν μπέσαν μας καὶ πλέον εὐβάλετε κάθε ὑποψίαν. ἢ ἀντάμωσις ὅμως νὰ γίνη ὡς ἀκολούθως. ἐσὺς νὰ ἐλθῆτε εἰς τὸ πετροχώρι ἀποκούρου καὶ ἡμεῖς πιγαίνωμε εἰς Μακρουῦ καὶ ἐκεῖθεν ἀνταποκρινώμεθα διὰ νὰ ἀνταμωθοῦμε εἰς τὸ μεταξὺ τῶν δύο χωριῶν ὅθεν εἶναι συμφερότερον. ευθύς λοιπὸν ὁποῦ λάβετε τὸ παρὸν μας ἀμέσως νὰ μᾶς γράψετε τὴν σωστὴν ἀπόφασιν τοῦ ἐρχομοῦ σας καὶ νὰ ξεκινήσητε, φανερόνοντάς μας καὶ ἐμεῖς νὰ ξεκινήσωμεν ἀμέσως διὰ τὸ μακρινοῦ. μαζύ σας νὰ φέρετε καὶ τοὺς προεστους τῶν χωριῶν ὁποῦ νὰ μὴ χρειασθοῦν ἔπειτα καὶ ἀκολουθήση ἀργοπορία ἐπειδὴ δὲν εἶναι δεκτὴ. ὡσὰν ὁποῦ δὲν προξενεῖ ποτὲ καλόν. με τὴν ἀντάμωσίν μας ὀμιλοῦμε καὶ πληροφορεῖσθε λεπτομερῶς περὶ πάντων καὶ ὑγειαίνετε.

1826 Ἀπρίλλι. 26 Μισολόγγι.

ἂν ἢ ἀπόφασίς σας εἶναι σωστὴ με θεμέλιον νὰ γίνη ἀληθινὴ με θεμέλιον διὰ νὰ προσκηνήσετε, γράφετέ μας διὰ νὰ ἐλθοῦμε καὶ νὰ ἀνταμωθοῦμε νὰ γίνη διόρθωσις. τὰ ἄργυρα καὶ τὸ σύρε καὶ ἔλα νὰ λείψη πλέον ἀλλὰ νὰ κοπῆ τώρα καὶ νὰ ἀποφασισθῆ ἐκεῖνο ὁποῦ ἔχει νὰ γίνη.

σουλημάνμπεης	μουχουρουιάρ	βελίαγας	μουστάμπεη		
κονίτζας	ἄγω βασιαρη	γρεβενῶν	κιαφεζέζης		
○	○	○	○		
βελίμπεη	μπεκήρ	ἡλμάζ	ταῖρ	σουλημάνμπεη	μπάλιο
γιατζης	τζογαδορος	μέτζιας	ἀμπάζης	ζάρκωνης	χούσος
○	○	○	○	○	○

ἶσον ἀπαράλακτον.

(39)

Ἐξωχώτατε στρατιγέ ἀσπάζομαί σε ἀδελφικῶς

»ἂν ὀρίζεις μάθε καὶ διὰ ἐμένα μὲ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ὑγαι-
αίνω, ἔχω πέντε ἡμέρες ὅπου ἦρθα ἐδῶ μὲ ταῖς φαμελειαῖς τοῦ κυρ
ἀνδρέα, καὶ μὲ διόρισαν νὰ πηγαίνω πάλιν εἰς τὸ σπήλαιον μὲ τρια-
κοσίους καὶ νὰ περιφέρομαι καὶ εἰς τὴν ἐπαρχίαν, καὶ ἂν ἠμπορέ-
σωμεν νὰ κάωμε καὶ κανέναν πόλεμον μὲ τὸν ἐχθρὸν ἂν πλησιά-
σῃ εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη, εἰδὲ καὶ δὲν ἠμπορέσωμεν νὰ ἀντισταθοῦμεν
ἔχω διαταγὴν νὰ πάγω εἰς τὸ κάστρον τῆς κορίνθου ὑπὸ τὴν ὁδη-
γίαν τοῦ νοταρόπουλου, γράφε μου καὶ ἡγαινεότησου διὰ τὴν καλήν
σου ὑγείαν καὶ ὅτι νέα ἔχετε, τὰ ἐδῶ τρέχοντα πληροφορεῖσαι ἀπὸ
τὸν χρίστο θανάσι, καὶ μένω

ὁ ἀδελφός σου
Θανάσι μπότζαρις.

1826: Ἀπριλίου. 28

Ναύπλιον.

Πρὸς τὸν ἐξωχώτατον στρατιγὸν κύριον κῶστα μπότζαρην
Εἰς Σάλωνα.

Ἄριθ. 313

Ἡ Διοικητικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἑλλάδος (40)

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου

Διατάσσεται ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη νὰ δόσῃ εἰς τὸν Στρατηγὸν Ἀθα-
νάσιον Κουτσονίκαν Σουλιώτην, γρόσια τριάκοντα μίαν χιλιάδα καὶ
πεντήκοντα ἀριθ. 31050 δι' ἐξόφλησιν μισθῶν τῶν ὑπ' ἀριθ. 580
χθισινὴν ἀναφορὰν τῆς ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν λογαριασμῶν ἐπιτρο-
πῆς, καταταχθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 323 τοῦ Κώδικος τῶν εἰσερχομένων.

Καὶ νὰ λάβῃ ἀπόδειξιν.

Τῆ 2 Μαΐου 1826 ἐν Ναυπλίῳ.

Ὁ Πρόεδρος

Ἀνδρέας ζαήμης

Π. μαυρομηχάλης

Ἀναγνώστης δηλιγιάννης

δ. τζαμαδός

Γεώργιος σισίνης

Ἀνδρέας χα. ἀναργύρου

Σ. τρικούπης

Ἰωάννης Βλάχος

Παναγιώτης Δημητρακόπουλος

ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Κ. Ζωγράφος

(41)

Ἄριθ. 314

Ἡ Διοικητικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἑλλάδος

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου

Διατάσσεται ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη νὰ δόσῃ εἰς τὸν ἀντιστράτηγον Πόλιον Γουῖσα Σουλιότην, γρόσια ἑννέα χιλιάδες ἑπτακόσια ἑξήκοντα ὀκτὼ καὶ παρ/δες τριάκοντα ἀριθ. 9768. ³⁰/₄₀ δι' ἐξόφλησιν μισθῶν καὶ σιτηρεσίων τῶν ὑπ' αὐτὸν στρατιωτῶν ἀπὸ αἰς Δεκεμβρίου μέχρι τέλους τοῦ Ἀπριλλίου, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 581 χθεσινήν ἀναφορὰν τῆς ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν λογαριασμῶν ἐπιτροπῆς, καταταχθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 322 τοῦ Κώδικος τῶν εἰσερχομένων. Καὶ νὰ λάβῃ ἀπόδειξιν.

τῆ 2 Μαΐου 1826 ἐν Ναυπλίῳ.

Ὁ Πρόεδρος

Ἄνδρέας ζαήμης

Π. μαυρομιχάλης

Ἄναγνώστης δηλιγιάννης

Γεώργιος σισίνης

δ. τζαμαδός

Ἄνδρέας Χα. ἀνάγγυρου

Σ. Τρικούπης

Ἰωάννης Βλάχος

Παναγιώτης Δ. Δημητρακόπουλος

ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Κ. Ζωγράφος

(42)

Τῶν Γενεοτάτων στρατιγῶν κυρίους Κόστα μποτζαρη κυτζιο τζαβέλα καὶ καραϊσκάκην καὶ χρίστο φωτομάρα το ωγλιγοροτερον εἰς οἶον τύχουν

Πρὸς τοὺς Γενεωτάτους στρατηγοῦς

πεδιά μου τὴν εἶδιαν ὄραν καὶ στιγμῆν νὰ ἀπεράσεται ὅσον το ωγλιγοροτερον ἐδὸ εἰς Βιτροινήτσα εἰ ὠθεν σας φέρει ο καιρὸς οτι η Τοῦρκυ παλιν εβίαν καὶ ερχονται αραδα τα χοριά καιγοντας καὶ σφαζοντας τοὺς ἀδελφού σας χριστιανοῦς. δια το ωνομα του Θεοῦ να απερασεται ἀπόψε μ οσον το γλιγοροτερον να προφθάσεται νὰ γλιτοσεται τοςας ψυχᾶς ἀνθρώπων γινεκόπεδα. οπου εφθασαμαι. εἰς

εσχατην απελπισίαν. εἰ ἐλπίς ἔμινε εἰς τὸν θεὸν και ἦς την Γενεω-
τητα σας να προφθασεται για ωνομα θεοῦ με οσον ταχιτητα

ταυτα μεν ευχετη σας

3: Μάϊ ωρες εἰμερός : 2: Βετρενιτζα χάνι

ως πατηρ και αδελφος σας

Πάππα Γεωργιος πολίτης

ο αδελφώ σας χαραλάμπις εχθές σαβάτο πᾶγι εις τα σάλονα πρὸς
την σεβαστην επιτροπὴν

εχθες εγραψαμεν και εις γαλαξιδη να ελθουν ει βάρκες με οσον τα-
χιτητα εγραψα δια : 100 εκατὸ βάρκες. μαλιστα εγραψα και τῆς σε-
βαστις επιτροπῆς με τωιν σφοδροτητα να προφθασουν ει βαρκες και
πολεμου εφόδια

(43)

Ἐξοχότατε στρατηγέ, σὲ ἄσπάζομε μεσλλους του κτηματοσου ὁ κηρ
Ιωάννης σε γληκοασπαζετε

μετα μιαν ορα απο κοντα ευθασαμεν αυτου πλην νεομιλησε τον
ανθρωπον τοῦ κυριου νηταρα να ηπομενουν. μιαν οραν κε ευθάσαμεν
ταυτα κειμενομε με το ανηκον σεβας

8 μαίου » μαγουλα

ο πατριωτις

κεαδελφοσου

Αναγνωστης σιζις

Το εξοχοτατο στρατιγο

κω κω κοστα μποτζαρι

σουληίτη αυτυχός

Εἰς μεγαρα.

(44)

Γεναιότατοι ἀδελφοί

» ἐλάβομεν τὸ διαλαμβανόμενον, και ἶδαμεν ὅπου ὁ ζαηρὲς ἦλ-
θεν αὐτοῦ, ἡμεῖς διὰ νὰ ἔλθωμεν δὲν εἴμεθα εἰς κατάστασιν, ἐπειδὴ
και γνωριζετε καλὰ ὅτι οἱ στρατιῶται ἦταν κουρασμενοι και ἄροστη,
και ἀποφασίσαμε ὅπου νὰ σταθῶμεν ἐδὸ, τόρα λιπὸν τὸν ἀνάλογον
ζαηρὲν νὰ μᾶς τὸν ἐστίλετε με ἕνα καίκι εἰς καλαμάκι, και ἀπὸ ἐκεῖ
τὸν ἐπέρνωμεν ἡμεῖς εὐκόλως, οἱ Γεναιότι σας νὰ βάλεται εἰς τάξιν
τὸ στρατόπαιδον, και ὅσον εἴστε διὰ ὀμιλία νὰ ελθετε ἐδὼ και συνο-
μιλοῦμεν ὅλοι ὁμοῦ, και ὅταν βίλομεν τὰ πράγματα εἰς τάξιν πηγέ-
νωμεν εἰς Ναύπλιον, και κατὰ τὴν ἀπόφασιν ὅπου μᾶς κάμουν ἔτζι
ἀκολουθῶμεν, μάλιστα ἔρχεται και ὁ Καπετὰν τριατάφυλος αὐτοῦ

καὶ σᾶς πληροφοροῖ πλατύτερα καὶ μένωμεν μὲ ὅλη τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην

Ἐν Περαχώρῃ
τῇ 9 Μαΐου 1826

οἱ ἀδελφοί σας
νοτιημποτζηαρης
Κυτζος τζαβέλας
γιοργη κιτζος

ἔδῶ εἶναι καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι μας καὶ ἔχουν καὶ τὸν λογαριασμόν, αὐτουνοὺν ὅπου ἐμβήκαν εἰς μεσολόγγιον ἔσχάτως, ἀπὸ αὐριον βράδι σᾶς προσμένωμεν χωρὶς ἄλλο, διότι δὲν μᾶς καρτεροὶ οἱ δουλιὰ.

Πρὸς τοῦς Γενναιοτάτους στρ. Κ. Κώστανμποτζιάρην Γ: δράκον Γιώτι ντακλὶν καὶ λιπούς

Εἰς Μεγαρά.

(45)

γενναιοτάτε καὶ ἀδελφὲ καπετὰν κώστα σε ἀσπάζομαι σὶν τὸ χριστὸς ἀνέστι

Καὶ μετοῦς ἀδελφικοῦς μου ασπασμοὺς πὸς ἴδιε ἔξω λαμβάνοντες τὸν τεσχερέ μου τοῖν ἴδιαν ὄραν ναστίλη ἀνθροπονσου ἀπάνο ἰς τοῖν ἐπαρχίαν ὅπου νὰ αγριτζόται ὅτοι ἱμᾶστε χαμένοι ὅπου υσοῦνᾶλθουν ταγοράματα καὶ νὰ βγάλουν διαταγὴ ἐμποροῦν ἰ εβρισκῶμεν νὰ μᾶς γδοίσουν ἰ τάλοι πιᾶνον νὰ μᾶς σκωτόσουν ὅτοι ἄρχισαν καὶ γδένουν διὰ τοῦτο παρὰ καλίσε ἀπὸ τὸν ἀδελφῶν σας ναμημας ἀφήσις καὶ δὲν ἔλθις ὅτι χορεμὸ ἀπὸ γκούραν καὶ ἀπὸ ροῦκυ δεναιχομε οὔτε ζοῖς πλέον ἀπαντουοῦς ταῖτα

1826

μαΐου 10

ὁ σος ἀδελφῶ σας

Ἰω (. . . . .) (')

μένω

καὶ νὰ πασχίσις ὅσα ζόα τουβιλαετοιοῦ μας εὐρίσκωντε νὰ βγαῖλις ὅτι εἰς τοῖν γενεότισου τὸν τραχιλον εκρέμαστικαν ὅλι ἐμῆς ἰ ἀπελποισμένι.

(46)

στρατηγὲ προσκυνῶ

καὶ σὲ ἔδω πὸ ἡδα ἠλθιανε καὶ οἱ ἀνθροπισου μονον δια τὸ σκαλτζοδημω εινε εἰς γρανιτζα καὶ ο καπετὰν δρακος ειρθε εος το παλοξαρι και εως αροστισε και εμινε κολιτζις του με το ασκερι και αυτος παγι εως το σαλονα και σημερος ακουσαμε τουφεκια κατα του κραβαρι απο περα και πιστεβο ειρθε το ασκερι περα μονον ηγω ροτησα δια να κοπιασις εδω κονακια δεν ινε τα μεσα τα εχομε πιασι

1) Λέξις δυσανάγνωστος.

εμῖς καὶ δὲν ἴνε μίδε κουρνία ἐξο αἴφες ἐδῶ ὁ κερὸς δακρυῖζι μόνον
κοπίασε εἰς τὸ παλοξάρι καὶ κάμε κατὰ πού κρινὶς φτανὶ μερὰ καὶ
διὰ ὅλα καὶ σα στίλουν καλὸν τότε ἀστο καὶ βγανέ ὅλους κατὰ τοὺς
πενταγίους ὅπου βρισκίς κονακία καὶ ψομί.

καὶ μένο

1826 μαῖς 18 βαρνακί

καστανιοτὶς σκαλιζοδιμός

(47)

Ἐξοχότατε στρατηγέ

μετὰ τὴν ἔρευναν τῆς ἐπιποθητῆ μου ἀγαθῆς τῆς ὑγείας τὴ ἰδοποιῶ
ὅτι καὶ ἐγὼ θεῖα χάριτι ὑγειένω ἔμαθα τὸν καλὸν σας ερχομὸν εἰς
ναύπλιον καὶ ἀμετρῶς ἐχάρικα παρακῶ νὰ μου γράφης συχνά να
μανθάνω τὴν ὑγείανσου καὶ τὰ αὐτοῦ τρέχοντα γράψε μου καὶ εἰς
πλάτος τί δρόμον ἐβάλαται διὰ τὴν κάθε δουλιὰν ὅλους τοὺς συντρό-
φους τοὺς ἀσπάζομαι τοῦ νικολάκη τοῦ φιλο τὰ μάτια καὶ μένω μὲ
ὄλην τὴν ἀδελφικὴν εἰλικρίνειαν

1826 μαΐου 21

ὁ ἀδελφόσου

σπύλαιον

θανάσι μπότζαρη

νὰ ὀμιλήσεις μετὸν ἐκλαμπρότατον πρόεδρον νὰ μᾶς κάμνι καὶ ἡμᾶς
καμμίαν ἐξ οικονομῆσιν καφῶς γράφω καὶ τοῦ ἰδίου.

καγὼ ὁ ταπεινὸς δούλοσου βασιλείος γούδας προσκινῶ καὶ πα-
ρακαλῶ νὰ με ἀγαπᾶτε καθῶς καὶ πρῶτα, ἐπροχθῆς ἔλαβα γράμμα
ἀπὸ τὸν ἀνεψιὸν σας δημητράκη ἀπὸ Ζάκυνθον ὅστις σᾶς προσκυνεῖ
ὁμοίως καὶ ὅλη ἡ φαρμίλια εἶναι καλὰ καὶ μοῦ λέγει ὅτι νὰ σᾶς
γράψω διὰ νὰ τοὺς στίλετε χαρτζιλίκι, ὅτι εἶναι πολλὰ στενὰ ἀπὸ
ἔξοδα.

Πρὸς τὸν ἐξοχότατον στρατηγὸν κύριον

Κώστα μπότζαρη

Εἰς Ναύπλιον.

Ἄριθ. 786

(48)

Ἡ Διοικητικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἑλλάδος

Πρὸς τοὺς ἐξοχωτάτους στρατηγούς Κ. Νότην Μπότζαρη,
Κίτзон Τζαβέλαν καὶ Κῶσταν Μπότζαρη.

Ἐπειδὴ καὶ ὁ Ἀντιστράτηγος Δημητριὸς Λέκας διαφέρεται μετὰ
τοῦ χιλιάρχου Δημητρίου Βάγια, προσκαλῆσθε ἡ Ἐξοχότης σας συν-
ελθόντες εἰς ἓν, νὰ συστήσετε Πολεμικὴν Ἐπιτροπὴν, καὶ προσκα-
λοῦντες ἀμφοτέρω τὰ διαφερόμενα μέρη, νὰ ἐξετάσῃτε ἀκριβῶς καὶ

φιλοδικαίως τὴν διαφορὰν τῶν ταύτην, καὶ ν' ἀποφασίσετε κατὰ τὸ δίκαιον. τὴν δὲ ἀπόφασίν σας νὰ διευθύνετε πρὸς τὴν διοίκησιν.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 24 Μαΐου 1826

Ὁ Πρόεδρος

Ἀνδρέας Ζαήμης

Π. Μαυρομυχάλης

Ἀναγνώστης Δηλιγιάννης

(Σφραγίς) Γεώργιος σιάνης

δ. τζαμαδός

Σ. Τρικούπης

Ἰωάννης Βλαχόπουλος

Παναγιώτης Δημητρουκόπουλος

ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Κ. Ζωγράφος

Ἀριθ. 786

Πρὸς τοὺς ἔξοχ. Στρατηγοὺς Ν. Μπότζαρη, Κ. τζαβέλαν,
καὶ Κ. Μπότζαρη.

(49)

Ἐξοχώτατε Στρατηγέ

ἤξεύρατε ἀπὸ ποίας αἰτίας ἐβιάσθη ἡ Διοίκησις νὰ μεταβῆ ἐν-
ταῦθα. Παρακαλεῖσθε, νὰ προσέχετε τὰς φαιμίλιας μας νὰ μὴ λάβουν
ἀπὸ τοὺς στρατιώτας καμμίαν ἐνόχλησιν.

Πούρτζι 16 Ἰουν. 1826.

ὁ ἀδελφίσου

Ἀναγνώστης δηλιγιάννης

οἱ ἀδελφοί μου ἐδρίσκονται πλησίον σας, μετ'
αὐτῶν θέλει συνεννοησθε. ἄς εἶναι ὑπὸ τὴν
προστασίαν σας καὶ ἡ φαιμηλία τοῦ Κυρίου
ταριότη.

Πρὸς τὸν ἔξοχώτατον Στρατηγὸν Κύριον Κῶσταν Μπότζαρη.

(50)

Γεναιότατε στρατηγέ! Κύριε Κωνσταντίνε Μπότζαρη!

Πῆζα τῇ 1 Ἰουλίου 1826

Ὁ δατῆρ τῆς παρούσης μου κύριος Γεώργιος σίνος, γυμνασθεὶς
πρὸ χρόνων εἰς τὴν Εὐρώπην τὴν τακτικὴν πολεμικὴν, ἔρχεται ἤδη
νὰ μεταχειρισθῆ αὐτὴν εἰς τὴν κοινὴν πατριδα μαχόμενος ὑπὲρ αὐ-
τῆς. ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἄλλοτε δὲν ἦτο εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἔσεται καὶ νὰ
μὴ γνωρίζῃ ἄλλους ἀπὸ τοὺς ἀρχηγοὺς πολιτικούς τε καὶ πολεμικοὺς
τοῦ γένους μας, παρὰ μερικοὺς ὅπου εἶδεν εἰς τὴν Εὐρώπην, τούτου
χάριν κἀγὼ ἔκρινα χρέος μου νὰ τὸν συστήσω εἰς τὴν γεναιότητι

σας ὡς φίλον μου στενὸν καὶ παλαιόν, παρακαλῶν σας νὰ τὸν ὑποδεχθῆτε φιλοφρόνως, νὰ τὸν βοηθήσετε ὡδηγοῦντες τον καὶ συσταίνοντές τον καὶ εἰς ἄλλους φίλους σας, πρὸς εὐκολίαν τῶν ἐπιχειρημάτων του, μένων δι' ὅλας αὐτὰς τὰς καλοσύνας καὶ χάριτάς σας διὰ βίου ὑπόχρεος. καὶ εἰς τόπον. Ἄνεα ἐτέρου Σᾶς προσκυνῶ ταπεινῶς καὶ μένω εἰς τοὺς ὀρισμούς σας.

Ὡς ἀδελφὸς καὶ Δοῦλος
Παναγιώτης Μανούσης

Τῷ Γεναιοτάτῳ στρατηγῷ τοῦ ἐν πελοποννήσῳ
Ἑλληνικοῦ στρατοπέδου κυρίῳ
Κωνσταντίνῳ Μπότζαρη

Ἀριθ. 1628

(51)

Ἡ Διοικητικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἑλλάδος.

Πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου.

Διατάσσεται ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη νὰ δώσῃ εἰς τὸν Κ. Γιαννάκη Κουτζονίκαν γρόσια πεντακόσια ἑβδομήκοντα ἀριθ. 570. διὰ τιμὴν ψωμίου ἑννεακοσίων πενήκοντα ὀκτ. ἀριθ. 950. τὸ ὅποιον οὗτος ἔδωκεν εἰς Μισολόγγιον ἐν καιρῷ ἐλλείψεως τροφῶν, κατὰ τὴν ἀναφορὰν ὑπ' ἀριθ. 802. τῆς ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν λογαριασμῶν ἐπιτροπῆς καταταχθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 1619 εἰς τὸ πρωτόκολλον τῶν εἰσερχομένων, καὶ νὰ λάβῃ τὴν ἀνήκουσαν ἀπόδειξιν.

Ἐν Μπουρτζίῳ τῇ 9 Ἰουλίου 1826.

Γεώργιος σισίνης	Ὁ Πρόεδρος
Ἰωάννης Βλάχος	Ἀνδρέας Ζαήμης
Σ. Τρικούπης	Ἀναγνώστης Δηλιγιάννης
Α. Μοναρχίδης	Α. Χα. ἀναργύρου
	Π. Μαυρομιχάλης
	Παναγιώτης Δημητρακοπουλος

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Κ. Ζωγράφος.

(52)

Ἀδελφοὶ στρατηγοὶ σὰς εὐχῶμαι

χθὲς μὲ ἔκραξεν ἡ Διοίκησις καὶ μοῦ ἔδωκεν διαταγὴν διὰ νὰ φιλάξω τὴν εὐταξίαν τῆς πόλεως, καὶ νὰ μὴν ἀφίνω κανεὶς νὰ ἐμβένη μέσα μὲ ἄρματα, χωρὶς τὴν ἀπόφασιν τῆς Διοικήσεως· νὰ εἰδοποιήται ἡ Διοίκησις καὶ ὅποιον θέλει νὰ ἀφίνη νὰ ἐμβαίη. Σήμερον ἑκατέβηκαν ἀπὸ τὸ παλαμίδι μερικοὶ νὰ ἐμβοῦν δὲν τοὺς ἄφισα νὰ πάρω γνώμην ἀπὸ τὴν Διοίκησιν. αὐτῶν τοὺς ἑκακοφάνη, καὶ ἄρχη-

σαν νὰ ῥίπτουν κανόνεια. ἡ Διοίκησις τοὺς ἀπεφάσισε ὅτι περισσότερα ἀπὸ 250 ταίνηα δὲν ἔχουν νὰ λαμβάνουν, καὶ ἂν εἶναι περισσότεροι, οἱ ἄλλοι νὰ ἐκστρατεύσουν ὅπου κάνει χρεία διὰ τὸν ἐχθρόν, τὸ ὁποῖον τοὺς το ἔκοψε μὲ τὸ τζεκούρη. μείνεται λοιπὸν ἴσχυοι καὶ ὡς Διοίκησις εἶναι ἀρχαιτὴ νὰ κάμει ἐκεῖνο ὁποῦ γνωρίζει, καὶ ὡς Διοίκησις ὅλοι πρέπει νὰ ὑποτασσόμεθα καὶ νὰ γνωρίζωμεν ὁ καθ' εἷς τὰ χρέη του. καὶ ὅποιος δὲν ἔχει εὐπίθειαν καὶ θέλει νὰ τσαῖζει τὸ πᾶν, ἄς τὸ εὔρη ἀπὸ τὸν θεῶ. ὁ ἐδικός μας Βασεῖλης θέλει σᾶς ὁμιλήσι καὶ διὰ ζόσις τὰ πάντα καὶ μένω ἀνὰ εὐχόμενός σας.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 4 Αὐγούστου 1826.

Ὅ ως πατήρσας καὶ ἀδελφός
Φοτομάρας.

(53)

Ἐξοχώτατοι Στρατηγοί

Τὸ πρὸς ἐμὲ γράμμα σας ἀπὸ 28 αὐγούστου ἔλαβα. εἰς τὴν ἐρώτησίν σας περὶ τῆς ἀποστολῆς τῶν πληρεξουσίων Σᾶς ἀπαντῶ ὅτι κανεὶς δὲν ἀντιτείνει εἰς τοῦτο τὸ δίκαιόν σας, καὶ καθὼς ἀρχήσουν νὰ συνέρχωνται τῶν λοιπῶν μερῶν οἱ Πληρεξούσιοι θέλω Σᾶς γράψαι νὰ στείλετε κρὶ ἡ ἐξοχότης σας τοὺς ἰδικούς σας διὰ νὰ παρευρεθοῦν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν, καὶ μείνατε κατὰ τοῦτο ἦσιχοι.

Ἐλαβεν ἡ Διοίκησις σήμερον τὴν ἀναφορὰν σας, καὶ ἶδεν ὅσα πατριωτικῶς γράφετε. Ἐξέδωκε διαταγὰς καὶ πρὸς τοὺς Κορινθίους καὶ πρὸς τὸν Στρατηγόν, καὶ Ἀντιστράτηγον τοὺς μὲν διατάττουσα νὰ ἀκολουθήσουν ὑπὸ ὅποιον εὐαρεστοῦνται. τοὺς δὲ Στρατηγόν καὶ Ἀντιστράτηγον νὰ παύσουν τὰς ἀντενεργείας διὰ νὰ ἐνεργηθῇ ἡ κατὰ τὴν Ἀττικὴν ἐκστρατία, εἰς τὴν ὀγλήγωρον ἐκτέλεσιν τῆς ὁποίας, καθὼς καὶ εἰς τὴν εὐτυχῇ ταύτην ἔκβασιν ἔχουν μεγάλην πεποίθησιν πρὸς τὴν ἐξοχότητά σας καὶ ἡ Πατρίς καὶ οἱ φίλοι σας.....
..... (1) λοιπὸν νὰ φανῆτε ἐργαζόμενοι κατὰ τὰς..... (1) καλοθελητῶν σας.

Σᾶς ἀσπάζομαι.....(1)

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ α Σεπτεμβρίου
1826

ὁ ἀδελφός
ἀνδρέας ζαήμης

Περὶ τῆς κατὰ τὴν ἀττικὴν
ἐκστρατείας ἔγραψα σήμερον ἐκτεταμένα καὶ πρὸς τὸν Στρ. Νοταρᾶν.
καὶ πρὸς τὸν Στρ. Λόντιον. συνεργήσατε καὶ ὑμεῖς καλοὶ πατριῶται

1) Λέξις δυσανάγνωστος.

ὅ, τι κατὰ τοῦτο δύνασθε διὰ τὴν ἀποφύγη ἢ δυστυχῆς Πατρὶς τὸν ἐπαπειλούμενον κίνδυνον.

Πρὸς τοὺς Ἐξοχωτάτους ὄπλαρχηγοὺς τῶν Σουλιτοπηρωτικῶν
Σωμάτων

Εἰς Τρίκαλα.

(54)

Ἐξοχώτατοι Στρατηγοί

Ταύτην τὴν ὥραν ἔλαβα τὸ κοινῶς παρ' ἡμῶν καὶ τοῦ Στρατη-
γοῦ Νοταρᾶ γράμματά σας καὶ ἀναφοράς σας· αἱ ὁποῖαι θέλουν παρ-
δουσιασθῆ εἰς τὴν Διοίκησιν. χθὲς ἔφθασεν ὁ Ἔστιγξ μὲ τὸ ἀτμοκί-
νητον, καὶ ἀκολούθως προσμένεται καὶ ὁ Κόχραν. ὁ καπετὰν Ἀμιστων
μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ἡ ἀγγλία καὶ ρωσσία ἔλαβαν οὐσιῶδες μέρος εἰς
τὴν ὑπόθεσίν μας. καὶ προσπαθοῦν νὰ δώσουν ἔντιμον τέλος. Περὶ
τῆς Συνελεύσεως θέλω σᾶς γράψῃ ὅταν εἶναι καιρὸς. τώρα ἡ περι-
στασις ἀπαιτεῖ νὰ δεῖξωμεν εἰς τὸν κόσμον ὅτι ἐκεῖνο ὅπου ζητοῦμε
νὰ ἀπαιτήσωμε, καὶ ἐκεῖνο ὅπου ἕως τώρα ἀπεκτήσαμε εἴμεθα ἀπο-
φασισμένοι νὰ τὸ ὑποστηρίξωμε μὲ τὸ τουφέκι, διὰ νὰ λάβωμε ὅ,τι
καὶ ἂν λάβωμε δικαιοματικῶς, καὶ διὰ νὰ κερδίσωμε περισσότερα ἀπ'
ὅσα μᾶς χαρίζει ἡ φιλανθρωπία τῶν χριστιανῶν. βλέπετε λοιπὸν ὅσα
γράφω εἰς τὸ πρὸς τὸν Στρατηγὸν Νοταρᾶν, καὶ ἀγαπῶντες τὴν ὑπό-
ληψίν σας τρέξατε ὅπου σᾶς ἐτοιμάζεται λαμπρὰ δόξα.

Ναύπλιον 4 7/βρι 1826

μένω ἐν εἰλικρινῆ

ὁ ἀδελφός

Ἀνδρέας Ζαίμης.

Πρὸς τὸν ἰδιαιτερόν σας ἀδελφέ Στρατ. Κῶστα δὲν ἠμπορῶ νὰ
ἀποκριθῶ ἤδη ἐπειδὴ εἰς τὴν στιγμὴν ὑπάγω εἰς τὸ ἀτμοκίνητον.
Σᾶς λέγω ὅμως ὅτι χρήματα ἀπὸ τὸν Στρατηγὸν Λόντον δὲν ἔλαβα
καὶ ἀπορῶ. θέλω ὅμως σοῦ ἐμβάσω χωρὶς ἄλλο τὰ χρεωστούμενα.

Πρὸς τοὺς ἔξοχωτάτους ὄπλαρχηγοὺς τῶν
Σουλιτοπηρωτικῶν Σωμάτων

Εἰς Κόρινθον.

(55)

Ἀδελφοί

Ἐδῶ ἦλθεν ὁ Κολοιόπουλος, ὠμίλησα μετ' αὐτοῦ ἀρκετά, καὶ
τὸν εὔρηκα σταθερῶς ἐνωμένον μὲ τὸ μέρος σας. Σᾶς λέγω λοιπὸν
ὅτι εἰς τὴν μεθ' ὑμῶν ἐνωσίν του νὰ μὴ ἔχετε ἀμφιβολίαν.

Ἐπαναλαμβάνω δὲ νὰ σᾶς εἶπω ὅτι πρέπει νὰ κάμετε τὰ ἀδύνατα δυνατὰ διὰ νὰ ἐκστρατεύσετε μίαν ὥραν ἀρχήτερα· ἢ ἀναβολὴ τῆς ἐκστρατείας σας εἶναι διὰ πολλοὺς ἰσχυροὺς λόγους ἀσύμφορος καὶ κινηθῆτε.

τῆ 9 7/βρι

Ἀνδρέας ζαήμης

Πρὸς τοὺς ἐξοχωτάτους Κυρίους τὸν Στρατηγὸν
Ἰωάννην Νοταρᾶν καὶ τῶν Σουλιτοσηπειρωτικῶν
Σωμάτων Ὀπλαρχηγούς.

(56)

Ἀδελφοὶ ἐξοχώτατοι Στρατηγοὶ Ν. Μπότζαρι, Κ. Τζαβέλα,
Κ. Μπότζαρι Γε. Κίτζο καὶ λοιποὶ Ἑπειροσουλιώται.

Μὲ τὸ ἐσώκλειστον ἀντίγραφον τοῦ πρὸς ἐμὲ γράμματος τοῦ Κ. Ἰωάννη Νοταρᾶ καταβλέπετε ὅτι λέγω ὡς καὶ προλαβόντως, ὅτι ἔχετε μ' αὐτὸν συμφωνίας νὰ μετρήσῃτε ἢ ἐξοχότητά σας τὰς πέντε χιλιάδες τὰ γρόσια ἀπὸ τὸν Μάρτιον ἐλάβετε ἀπὸ τὰς Ἐθνικὰς σταφίδας, καὶ ὄχι ἀπὸ τὸ δάνειον, καὶ ἐὰν ἢ ἐξοχότητά σας μὲ δώσῃτε τὰς πέντε χιλιάδες, τότε καὶ αὐτὸς δίδει τὰς λοιπὰς πέντε.

Ἀδελφοὶ λυποῦμαι διὰ δύο μόνον αἷτια, πρῶτον διότι ἀπατήθην ἀπ' ὑμᾶς τοὺς ἀδελφοὺς Ἑπειροσουλιώτας, καὶ ὄχι μόνον ἀπὸ Πελοποννησίου, διότι μόνον ἢ μπέσα σας μὲ ἐπροξένησε ταῦτα, καὶ δευτέρον καὶ κυριώτερον διότι ἐμποδίζωμε ἀπὸ τὴν ἐκστρατείαν ὑπὲρ τῶν Ἀθηνῶν, καὶ βλάπτομαι εἰς τὴν ὑπόληψιν.

λάβετε τὴν ἐσώκλειστον διαταγὴν, ἣτις χθὲς ἐσπέρας πολλὰ μ' ἤλθεν. περιμένει ἀπόκρισίν σας.

Σᾶς ἀσπάζομαι καὶ μένω ἐν ἀγάπῃ

Λουτράκι τῆ 24 Σεπτέμβρι 1826.

ὁ ἀδελφός σας

Χατζῆ μιχάλης

Πρὸς τοὺς Ἐξοχωτάτους Στρατηγούς Ν. Μπότζαρον
Κ. Τζαβέλα. Γ. Κίτζον, καὶ λοιποὺς Ἑπειροσουλιώτας
Εἰς Περαχώρα.

(57)

Γενναιότατοι ἀδελφοὶ Κ. Κῶστα καὶ Κήτζο

Ἡμεῖς ἀποροῦντες εἰς τὴν ἐπιρροὴν τῶν ἐμφυλίων πολέμων μεταξὺ τοῦ Γιάννη Φωτομάρα καὶ Θεοδωράκη Γρίβα, καὶ μάλιστα ἀγανακτοῦντες βλέποντας αὐτοὺς μὲν νὰ φιλονικοῦν περὶ ὄνου σκιᾶς καὶ ἡμᾶς ἐδῶ ὁμογνωμοῦντες ὅλοι νὰ χύνωμεν καθημερινῶς αἵματα διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Πατρίδος. Ἀπεφασίσαμεν κοινῇ Γνώμῃ ἀποβλεπούση τὴν καθησύχασιν τοῦ πράγματος. διὰ νὰ Γράψωμεν

πρὸς τὴν Διοικητικὴν ἐπιτροπὴν νὰ διατάξῃ νὰ εὕγουν καὶ οἱ δύο ἀπὸ αὐτὸ τὸ φρούριον, καὶ νὰ τὸ ἀφήσουν εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ Ἔθνους νὰ τὸ μεταχειρισθῇ ὅπως θελήσῃ. Πρὸς τούτους ἐκρίναμεν εὐλογον καὶ ἐγράψαμεν πρὸς τοὺς τοῦ Ναυπλίου κατοίκους, ὅπου ἂν αὐτοὶ δὲν ἡσυχάσουν νὰ μᾶς ἀδειάσουν τὴν πόλιν, διότι ἡμεῖς θὰ ἔλθωμεν πανστρατιᾷ ἐναντίον τῶν διαφιλονικούντων, καὶ εἰς ὅτι ἀκολουθήσῃ εἰς τὴν πόλιν εἴμεθα ἀνεύθυνοι ἂν δὲν ἀκολουθήσουν τὰς παραγγελίας μας. ἐγράψαμεν καὶ τῶν ἰδίων διαφερομένων ἀνὰ ἓν γράμμα, λέγωντάς τους νὰ ἡσυχάσῃ ὁ καθεὶς εἰς τὰ ἴδια, καὶ νὰ ἐνωθοῦν ὡς εἴμεθα καὶ ἡμεῖς ἐδῶ, εἰδὲ καὶ ἀκολουθήσουν ἀλέως νὰ ἡξεύρουν ὅτι ἡμεῖς πανστρατιᾷ ἐρχόμεθα ἐναντίον τους καὶ τὸ κρῖμα εἰς τὸν λαιμόν τους. Αὐτὰ ἀδελφοὶ τὰ ἐκάμαμεν ἀφ' οὗ στερεὰ ἐσυμφωνήσαμεν ἀναμεταξύ μας διὰ νὰ τ' ἀκολουθήσωμεν ἕως τέλους. Δίκαιον εἶναι λοιπὸν νὰ πασχίσετε καὶ Γενναϊότη σας μὲ κάθε τρόπον διὰ νὰ τοὺς καθησυχάσετε κατὰ τὸ παρὸν καὶ ὅταν γίνῃ ἡ Ἐθνικὴ συνέλευσις ἄς λάβῃ τὸ ἔθνος καὶ ἀπὸ τοὺς δύο τὰ φρούρια καὶ ἄς τὰ κάμῃ ὅτι θέλει. Γνωρίζετε ἀδελφοὶ ὅτι τὰ ἐδῶ συμφωνηθέντα δὲν ἠμποροῦμεν νὰ τὰ παραβῶμεν, διὰ τοῦτο πασχίσατε καὶ ἂν δὲν ἠμπορέσητε κοινῶς, ἀπὸ τὸ μέρος μας ὅμως νὰ σταθῇ κανὲν αἴτιον διὰ νὰ μὴ μείνῃ τὸ βάρδος ἐπάνω μας. Δὲν σᾶς ἐξηγοῦμεθα τὰς κατηγορίας μας ὅπου μᾶς προξενῶνται ἐξ αἰτίας αὐτῶν τῶν ἀντιφερομένων ὅχη μόνον ἀπὸ ὅλον τὸ Ἔθνος, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ βασιλεία τῆς Εὐρώπης, ὡσὰν ὅπου γνωρίζετε ὅτι ὑπερσχύνουν τῶν πολυκινδυνεστάτων ἐπαίνων μας. μὴν ὑποφέρετε λοιπὸν νὰ μᾶς σβύσουν δύο ἄτομα ἓνα ὄνομα τὸ ὁποῖον μετὰ βίας τὸ ἀπεκτίσαμεν ἀφ' οὗ ἐγάσαμεν σχεδὸν ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς καὶ συγγενεῖς μας καὶ ἀφ' οὗ εἴμεθα ὑπόχρεοι νὰ ἔχομεν καὶ τὸν ἴδιον ἑαυτόν μας καθημερινῶς εἰς κίνδυνον διὰ νὰ ἠμπορέσωμεν νὰ τὸ βασιξῶμεν αὐτὸ τὸ ὄνομα, ἀλλὰ πασχίσατε νὰ τοὺς ἡσυχάσετε ἕως ὅτου νὰ γίνῃ ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις νὰ λάβῃ τὰ φρούρια καὶ ἀπὸ τοὺς δύο καὶ ἄς τὰ μεταχειρισθῇ ὅπως θέλει. Νεωτέρας εἰδήσεις ἀπὸ ἐδῶ δὲν ἔχομεν, εἰμὴ ὅτι ὁ Χασὰν μπαλιούνης μὲ ὡς χίλιους τούρκους ἔρχετε πρὸς βοήθειαν τῶν εἰς σάλωνα κατὰ τοῦ ὁποῖου ἐστείλαμεν τὸν μακρὴν μὲ χίλιους διακοσίους, καὶ ἐλπίζομεν νὰ λάβουν καὶ ἐκεῖνοι τὸ πρέπον. ἦλθε πρὸς τούτους καὶ εἰς τουρκοχωρὶ ὁ ἡμέρ πασᾶς καριστινὸς μὲ ἄλλους χίλιους καὶ ἐστρατοπεδεύσε διὰ ποῖον μέρος ὅμως εἶναι ἀκόμη δὲν ἔχομεν εἶδησιν. σήμερον κινουῦμεν καὶ ἡμεῖς ὅλοι μαζί διὰ τὸ λαιωρική καὶ κράβαρι διὰ νὰ ἰδῶμεν καὶ αὐτῶν τὴν γνώμην καὶ πάλιν εἰς ὀλίγας ἡμέρας νὰ ἐπιστρέψωμεν. Βλέπωμεν ὅμως, οἱ σιαφάκας, μητζο κοντογιάννης, καὶ γιολδιάσης καὶ λοιποὶ καπεταναῖοι

ὅτι εἶναι τοῦρκοι καὶ καμμιά ἐλπίς ἀπὸ αὐτοὺς δὲν εἶναι. ὥστε ὁποῦ
καὶ ὁ ἴδιος καραισκάκης ἀπελπίσθη ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ἔρρηξε ὄλας τὰς
ἐλπίδας του εἰς ἡμᾶς καὶ ἐν ταυτῷ ἀναμεταξύ μας βασιλεύει ἡ ὁμό-
νοια. φανερώσατέ μας καὶ ἡ ἐξοχότη σας τὰ αὐτοῦ διατρέχοντα τὰ
τῆς ὑγείας σας καὶ μένομεν—τῆ 18 10βρίου 1826

Ἄρχοβα.

γιουργάκης κουτζονίκας
Νι. κουσκουρις
ποστολακο τατσης
. . . . . (1)
Φοτοπεκίσκης
Ν. μπότζαρις
Γ. μπαιρακτάρης
σταβρῆ γηῶργας
Ν. παχούλης

οἱ ἀδελφοί
Γεωργάκης δράκος
γιουργα νταβέλης
σταμάτης τζώρτζης
λάμπρος Βεΐκου
Θανάσης δράκος
Ἄντωνης ἀντομερης
Ν. Ζέρβας
Κωστα τζαβέλας
Γ. Νταβέλης

Πρὸς τοὺς Ἐξοχοτάτους ἀδελφοὺς Κ. Κῶσταν Μπότζαρην
καὶ Κήτζον Ντζαβέλαν

Εἰς Ναύπλιον

(58)

ἐξοχώτατε στρατηγέ.

πρὸ ἡμερῶν ἔλαβον τὸ ἀπὸ 10 ἐνεστῶτος ἀδελφικὸν σου καὶ
ἐχάρην ὅτι ὑγιαίνεις. δὲν ἐμεσολάβησε κανέν οὐσιῶδες πρᾶγμα καὶ
διὰ τοῦτο δὲν σέ ἔγραψα. πρὸς τὸ ὑποκειμενόν σου σώζω πάντοτε
τὴν αὐτὴν ὑπόληψιν καὶ ἀγάπην καὶ αὐτὰ θέλει φυλάξω πάντοτε.
μέ γράφεις ὅτι ἤκουσες πολλὰ καὶ ὅτι δὲν ἔδωκες πίστιν, δὲν μέ
σαφηνίζεις ὅμως ὁποίας φύσεως ἦτον αὐτὰ τὰ ἀκούσματα. Εἰς τὸ
Ναύπλιον ἠκολούθησαν μικραὶ τινες ταραχαί, αἱ ὁποῖαι ἐγεννήθησαν
πάλιν ἀπὸ τὴν ἀστοχασίαν τοῦ Φωτομάρα. οἱ στρατιῶτες του καὶ ὄν
καιρὸν ἡ Διοίκησις τοῦ ἔδωκε ἀδείας νὰ συναχθοῦν σαρανταοκτῶ
χιλιάδες γρόσια, διὰ τὴν μὴ καλὴν οἰκονομίαν εἰς τὴν διανομὴν
αὐτῶν, οἱ στρατιῶτες ἀναστατώσαντες αὐτὸν μὲ ἔκλεισαν ἔξω τοῦ
οὔτζ-καλέ, τοὺς δὲ μπουλουξῆδες ἄλλους ἐξοπλίσαντες, ἄλλους μαστι-
γώσαντες ἀπέβαλον ἕκ τούτου συνέβη ἀναρχία καὶ ἔξ αὐτῆς οὐκ
ὀλίγη ἀταξία. ἡ Διοίκησις βλέπουσα τὴν μὴ καλὴν κατάστασιν τῶν
πραγμάτων καὶ διὰ νὰ προλάβῃ ὅσα ἐπόμενα ἀπαντήσῃ, ἐνέκρινε νὰ

1) Λέξις δυσανάγνωστος.

ἐμπιστευθῆ τὴν φύλαξιν τῶν θυρῶν εἰς τοὺς ἀρχηγούς τοῦ Παλαμιδίου, χωρὶς νὰ πειράξῃ τὸν φωτομάραν μήτε εἰς τοὺς μισθοὺς μήτε εἰς τὰ σιτηρέσια, καὶ ἔκτοτε διατηρεῖται ὡς ἔγγισα εὐταξία.

μετὰ ταῦτα ἀνεφύησαν ἄλλαι συνομοσῖαι στρατιωτικαὶ εἰς ταῖς ὁποίαις ἐνήχοντο καὶ Πελοποννησιακά τινα σώματα. ἀλλ' ἡ Διοίκησις λαβοῦσα τὴν ἀπαιτουμένην πρόνοιαν ἔκαμε νὰ παύσουν καὶ τὰ τοιαῦτα.

περὶ τῆς συνελεύσεως ὅπου μ' ἐρωτᾶς, στοχάζομαι ὅτι θέλει τρέξει εἰς διάστημα ἐνὸς καὶ δύο μηνῶν, καὶ ὅταν εἶναι καιρὸς σὲ εἰδοποιῶ. περὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὅσα προλαβόντως ἐμάθαμε σᾶς ἐγράψαμε κοινῶς. ἡ εἰρήνη μεταξὺ ῥωσσίας καὶ τουρκίας βεβαίως ἐτελείωσεν. ἐπειδὴ ὑπεγράφησαν ὅσα ζητήματα ἔκαμνεν ἡ ῥωσσία, ἐξ ὧν τὰ σημαντικώτερα εἶναι τὰ ἐξῆς. ἀφείθη εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς ῥωσσίας ἡ Μολδοβλαχία διὰ ἑπτὰ ὀκτὼ χρόνια, ἄχρις ὅτου νὰ πληρώσῃ πρὸς αὐτὴν τὰ ἀπαιτούμενα χρήματα ἢ Πόρτα. παρεδέχθη ὡσαύτως τὴν ἐλευθέραν εἰσπλοίαν καὶ ἔκπλοίαν τοῦ ῥωσσικοῦ στόλου διὰ τοῦ Βοσπόρου καὶ Ἑλλησπόντου. ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία μένει εἰς τὴν προστασίαν τῆς ῥωσσίας, καὶ εἰς ὅλας τὰς παραλοίους καὶ μεσογέλους πόλεις τῆς τουρκίας θέλουν στέλεσθαι ῥωσσικοὶ πρόξενοι καὶ ἀντιπρόσωποι. Ἐνὶ λόγῳ παρεδέχθησαν καὶ ὑπεγράφησαν ὅλα τὰ ζητήματα ὅσα ἐγένοντο τῇ μερίμνῃ τῆς ῥωσσίας ἀπὸ τῆς ἐν Καϊταρτζίκι συνθήκης ἄχρις τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Στρογανῶφ ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἔως τῶρα πρέπει νὰ ἐπροβλήθῃ παρὰ τῶν πρέσβων καὶ τὸ σχέδιον περὶ τῆς διορθώσεως τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἐκπεραίωσις καὶ ἐλπίζεται αἰσία.

ἡ ἐξοχότης σας, διὰ νὰ μὴ βλάψετε τὸν χαρακτῆρα σας καὶ τὴν ὑπόληψίν σας, ἐὰν τὰ λοιπὰ στρατεύματα μετατοπίσωσιν αὐτόθεν νὰ μὴ μετατοπίσετε, ἀλλὰ νὰ σταθῆτε. σᾶς ἀσπάζομαι καὶ μένω

τῇ 21 8/βρῆου

ὁ ἀδελφός

Ναύπλιον. 1826.

ἀνδρέας ζαήμης

Πρὸς τὸν Ἐξοχώτατον στρατηγὸν Κύριον
Κῶσταν Βότζαρην.

(1)

Γενναιώτατοι Ἀδελφοί!

Ἐπειδὴ καὶ εἰς ὅλον τὴν ἐκστρατείαν τῆς ρούμελις εἰγονίσθειμεν ἀντάμα διὰ τὴν ἀπ' ἐλευθερωσῆτις καὶ ἔπειδὴ ὡς τώρα βλέπω, ὅτι ὁ κιοταγεῖς νὰ ἔφθασεν εἰς τὴν ἐσχάτην ἀπελπισίαν τὸ νὰ ἀναχωρίσῃ διὰ τοῦτο ὡς ἀδελφοί σᾶς προσκαλῶμαι, ὅπου ἂν ὀρίζεται, νὰ καταφθάσεται μία ὥρα ἀρχίτερα, διὰ νὰ παραβρεθῆται εἰς τὴν διάλειψιν τῆς πολιορκίας τῶν Ἀθηνῶν. Ἐπειδὴ καθὼς εἰς ὅλον τὸν χιμῶνα ἠγονίσθειμεν ὅλοι ἀντάμα, ἔτζι ἐπιθυμῶ καὶ τώρα, ὅπου νὰ ἀγωνισθῶμεν ὅλοι ἀντάμα, καὶ νὰ παρευρεθῶμεν ὅλοι εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἀθηνῶν καθὼς καὶ μόνι σας τὸ γνωρίζετε καὶ ἐγὼ ὡς ἀδελφὸς σᾶς προσκαλῶ εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς πατρίδος.

τῇ 13 Μαρτίου 1827
στρατόπεδον . . . . . (1)

ὁ ἀδελφός σας
καραησκάκις

Πρὸς τοὺς Γεννηιωτάτους ἀδελφοὺς
στρατηγούς σουλιώτας

εἰς Λουτράκι

(2)

Σημείωσις τῶν ὄσα γρόσια καὶ πράγματα εὐρέθησαν τοῦ Μ.
Μήτζη Γρατζανίτη.

29. εἴκοσι ἑννέα Βενέτικα καὶ Μαντζάρια.

13, 1)2 δεκατρεῖς καὶ ἡμισυ λίραις.

2. 1)4 δύο καὶ ἓν τέταρτον Δούπκις Ἰσπανίας

1. ἓν ζευγὸς παλάσκες ἀσιμένιες

1. ἓν φισεκλήκι ἀσιμένιον.

1. ἓν ζευγάρι Κουμποῦραις ἀσιμένιαις καὶ χρυσομέναις.

1. ἓν Ντουφέκι ἀσιμένιο καραφίλι.

1. ἓν Γιαταγάνι ἀσιμένιον,

1. ἓν μιδουλάρι.

1. ἓν ἄλογον σελιάρικον εὐρίσκεται εἰς Κόρινθον.

1) Λέξις δυσανάγνωστος.

1. μία σέλλα, τὸ ἐν παφρί (;) ἀσιμένιον καὶ τ' ἄλλο ἀπὸ πάφυλλαν.

177. ἑκατὸν ἑβδομήντα ἑπτὰ Γρόσια τοῦ χρεωστῆ ὁ Νοταρᾶς ἀπὸ φισέκια.

2. δύο ἐλιάδες τοῦ χρεωστῆ ὁ Πουρνάρας

2. δύο ἐλιάδες τοῦ Μαστάφα

7. ἑπτὰ τάλληρα τοῦ Κοσμᾶ.

1. Χαμακλί καὶ δύο φυλαχτὰ ἀσιμένια.

Ἐπὶ τὰ ἀνωθεν τὸ γιαταγάνι ἔτι ζῶν τὸ ἐχάρησεν εἰς τὸν τζιάλιον, καὶ θέλει τὸ πάρη ὅταν παραστήσῃ τοῦτο το μελουδάρι τὸ ἔδωσεν τοῦ μικροῦ ψυχογιοῦ του. τὰ λοιπὰ ὅλα εὐρίσκονται εἰς παρακαταθήκην εἰς τὴν κυρίαν Μαρίαν Μπότσιαρη.

τῆ 18 Ἀπρίλι. 1827.

Εἰς τὸ Παν -- στρατόπεδον.

Βασίλι Τζαραβέλος

β.ισίλη μπίρημπας.

(3)

» ἀγαπιτήμου καπετὰν κόστα καὶ καπετὰν κίτζω σᾶς χερετῶ καὶ σᾶς ἀσπαζομε καὶ μὲ τὸ ἀδελφικόν μου σᾶς φανερόνω μάθετε ὅτι εἰς τὸν προχθεσινὸν πόλεμον ἐλαβόθηκα ὀλίγω καὶ ἐπιάσθηκα ζωντανῶς. καὶ ἐβρέθησαν γνόριμοι καὶ μὲ ἀπαρησίασαν εἰς τὸν αὐθέντημον καὶ μοῦ χάρισε καὶ τὴν ζωὴν, καὶ ἐποσχέθηκα μὲ ὄλιν τὴν ψυχὴν μου ὅπου νὰ τὸν δουλέψω. ὡς καθῶς καὶ αὐτὸς μὲ ἐχάρησεν τὴν ζωὴν, πλὴν ἄλλω δὲν σᾶς γράφω, ὅμως στοχασθῆτε καλᾶ μὴ σᾶς ἐλθῆ κανένα μεγαλίτερο βάρος, καὶ ξεπληθῆτε καὶ ἔσεῖς ἢ ολίγη ὅπου μένεται, καὶ μὴ σᾶς φανῆ ἄλλω διὰ ἄλλω ἀλλὰ σᾶς γράφω ἀπὸ μέρος μου μετὰ σωστᾶ ὅτι ἡ ἀθήνα ὀγλήγωρα ξεμπερδέβη. μὲ ἔστειλε ὁ αὐθέντης μου καὶ ἀνταμόθηκα μὲ αὐτονοῦς καὶ ὀμίλησα καὶ ἦδα καὶ τὴν προκοπὴν του, καὶ ἐτοῦτες τῆς ἡμέρας εἶμαι βέβεως ὅπου θελαγράψῃ ράγη, ὅμως σᾶς ἔχωρηζάν ἀπὸ ὅσους συντροφούς ἐγλίτοσαν ἐδικήμου νὰ τοῦς δώσητε ἄδιαν ὅπου νὰ ἐλθοῦν ὅστις θελίση μὲ τὸ θελιμά του ὅπιος δὲν θελήσῃ ἄς καθίση, καὶ ὡς φρόνιμοι δὲν σᾶς γράφω περισᾶ. ταῦτα καὶ θεόθεν ἡγειαίνεται

1827 Ἀπρίλι 29.

ἀθήνα ὀρδί.

(κάτωθι αὐτόγραφος)

ανεῖσος καὶ δωση καὶ ἐφοκλινη ο κερὸς νάρθιτε . . . . . (1)

εδὸ γιριστε ἀπὸ ἀλο μερος ἀπο . . . . . (1) καὶ ἐλάτε.

1) Λέξις δυσανάγνωστος.

Γιοργακι Δράκος

Εἰς χεῖρας τοῦς ἀδελφοῦς μου Κυρ. καπετὰν κόστα και
καπετὰν κίτζιο τζαβέλα

ἡγιῶς
ὄθεν τύχει.

Σημείωσις.—Προφανῶς τὸ πρῶτον μέρος εἶναι καθ' ὑπαγόρευσιν τῶν
Τούρκων πρὸς τὸν κατὰ τὴν ἐν Φαλήρῳ μάχην τῆς 27 Ἀπριλ. 1827 αἰγματο-
τισθέντα Γ. Δραῶν, καὶ ἡ ἐπισημείωσις αὐτόγραφος.

(4)

Σημειόναντες τὰ ἀνόματα τῶν, ὅσοι Σουλιῶται ἐκ τῶν ὑπὸ τὴν
ὁδηγίαν Μάρκου καὶ Κώνστα Μπότσιαρη ἐφονεύθησαν κατὰ διαφό-
ρους πολέμους ἀπὸ ἀρχῆς τῆς εἰς τὴν Δ. Ἑλλάδα μεταβάσεως τοῦ
ἀειμνήστου Μάρκου μέχρι τούτων τῶν ἡμερῶν.

1827 Αὐγ. 8».

Εἰς τὴν μάχην τοῦ Καρπενησίου 8. Αὐγούστου 1823.

Τζίμα Πάσχος
Ἀποστόλης Κοσκόνης
Γεώργιος Ντούκας
Κίτσιος Μανούζης

Εἰς τὴν πολιορκίαν Ἀνατολικοῦ ἀπὸ σκόδρα.

Βασιλάκης Γεωργίου Βαριαδίτης - ἀξιωματ.
Κούρτης Ντούντος εἰς Μεσολόγγι - ὁμοίως
Ἰοάννης Παντούλας ὁμοίως - ὁμοίως

ἀφοῦ μετέβη τὸ σῶμα εἰς Γαστούνην εἰς μίαν μάχην ποῦ ἐγένετο εἰς
αλῆ-τσαλαπῆ μὲ τούτους τούρκους τῶν Πατρῶν

Κολέττης Παππᾶ.

Εἰς τὴν μάχην τοῦ Νανκίστρου
κατὰ μῆνα Ἀπριλίον 1824.

Κύτσιος Πίσκας ἀξιωματικὸς
Διαμάντης Πίσκας
Κουτῆς ἀξιωματικὸς
Ἀναστάσιος Γούσης ὁμοίως
Κώνστας Γούσης
Νάσιος Πάτσης τρουμπετιέρης
Δημήτριος Παππᾶς
Κώνστας Παιχός.
Δῆμος Ντούκας
Δημήτρης Θεοδωρῆς

Μήτσο Κανιάρης
Γιάννη Κουτόρης.

Ἄφοῦ μετέβη τὸ Σῶμα εἰς Σάλωνα.
εἰς τὴν μάχην τῶν 2 Αὐγ. 1824.

Λαμπράκη Κοσμᾶς ἀξιωμ.
Τόσης ἀδελφός του
Φῶτος τζιούκας

κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς τελευταίας πολιορκίας τοῦ Μεσολογγίου.

Φῶτος Παναγιώτης ἀξιωμ.
Γεώργιος Ναυαρίκος ὁμοίως
Κύτσοι Πάσχος ὁμοίως
Γουσαῆς ὁμοίως
Κώνστας ἀδελφός του.

Πάσχος Γούσης
Γιώργης Γούσης
Νάσος Μαντσιάκης.
Κύτσοι Κώνστας Νταγλῆς ἀξιωμ.
Νάστας ἀδελφός του ὁμοίως
τζελίκης
Κώνστας Μπέης.
τουβίλης.

Εἰς τὴν μάχην Ραχόβου.

Κώνστας Γιαννιούλης

Εἰς Κερατσίνι Ἀττικῆς

Μήτρος Γκιόκας ἀξιωμ.

Εἰς τὴν μάχην τῶν 24 Ἀπριλίου 1827.

Ἀθανάσιος Τούσα Μπότσαρης
Νοῦτσος Κοντακτζίης ἀξιωμ.
Βασίλειος Κολιοῦ ὑπαξιωμ.
Κώνστας ἀδελφός του
Γεώργιος Λιάμας
Γιαννάκης Κουτῆ ὑπαξιωμ.
Ἀθανάσιος Σουλτάνης ὑπαξιωμ.
Ἀδαμάντιος νικόλας
Ἀποστόλης Γ. Κύτσοι
Κούστης Ντούκας ἀξιωμ.
Σωτήριος Ντούκας
Κώνστας Γκιόκας ὑπαξιωμ.
Φῶτος Μπέκιος ἀξιωμ.

Γιαννάκης Φ. Μπέκος
Πατούχας Κοσμάς
Καλιός Παντιόνης
Κύριος Ντούκας
Χρότος Καμπούρης
Ευαγγέλης Κασόνης

ἀδελφ.
ἀδελφός
ἐπαρχία.

(5)

Ἀδελφοί
νοτις κίβος. Τούους ..... (1)
κώσους .....
Δημήτριος.

ὁ νόμος διαλαμβάνει ἀποθανόντος πρὸς χωρὶς γάμον δηλ^ο ἄνευ
νύων, προσκαλοῦνται εἰς τὴν κληρονομίαν οἱ ἀδελφοί ἢ ἀδελ-
φές, ἢ ἀδελφοποιτοὶ. ὅθεν εἰς ταύτην τὴν κληρονομίαν εἰσέρχεται ὁ
Δημήτριος ἀνεψιὸς ἐπ' ἀδελφῇ τὸν ἀποθανόντος, καὶ ὅταν δὲν εὔρε-
θῶν καὶ ἀδελφοποιτοὶ τότε προτιμῶνται οἱ θεῖοι. ὅρα ὁ ἀποθανὼν
ἔχει ἀνεψιὸν αὐτὸς εἰσέρχεται εἰς τὴν κληρονομίαν, αὐτὸ διακελεύει
ὡς θεῖος νόμος.

1827. Ἀγούστου 10
ἐν ναυαλίῳ

Ἄγιος Πορφύριος.

(6)

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγεῖου
τῆ 13. αὐγούστου 1827.

Στρατηγέ.

Διατάττεσθε διὰ τῆς παρούσης νὰ προσκαλέσθε ὅλους τοὺς ὀ-
πλαρχηγούς τοῦ Στρατοπέδου, καὶ νὰ τοὺς ἐπιτιθεῖτε νὰ ἀποκρῶσθουν
τοὺς ἐκτὸ τὴν ὁδηγίαν τῶν στρατιωτῶν ἑσείνουσ (ὅσοι ἔχουν τινὸς-
τοῦσ) ὅσοι ἐτήριαν ἀτοιμασίαν πρᾶγματι ἀπὸ τὸν ὄρμον, κατ' ἐν
κωρὴν ὄρμονεθα ἐκ Ναυαλίου, νὰ τὴν ἀποδώσουν ἀμέσως, διότι θέλει
ἦναι οἱ ἴδιοι δι' αὐτὰ ὑπόχρεοι, καὶ τοῦ λοιποῦ νὰ μὴ συγχωρήσουν
εἰς κανένα νὰ κἀμῃ τὸ παραμικρὸν. ὅσοι δὲ ἢ ἀπλαρχηγὸς ἢ στρα-
τιώτης δὲν ἐπακούσῃ διὰ νὰ ἀποδώσῃ τὰ ἀρταγένητα, θέλετε καὶ ση-
μειώσῃ τὸ ὄνομα του, διὰ νὰ ἀποκρῶθῃ μὲ τὴν βίαν, καὶ διὰ νὰ ἀ-
ποδοκῶθῃ ἀπὸ τὸ στρατόπεδον διὰ νὰ μὴν ἀναμῆ τὸν στρατιωτικὸν
χαρακτῆρα.

Ὁ Ἀρχιστρατηγός
R. Church

(1) ἄλλοις ἀνομιμασται.

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κῶστα Μπότζιαρη
Διοικητὴν τοῦ Συντάγματος κτλ.

Ὅλοι οἱ ὀπλαρχηγοὶ οἱ συνιστῶντες τὸ ἐνταῦθα Σύνταγμα τοῦ Ἀρχιστρατηγείου θέλουν λαμβάνη τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς παρὰ τοῦ Στρατηγοῦ Κ. Μπότζιαρη Διοικητοῦ τοῦ Συντάγματος τοῦ ἀρχιστρατηγείου.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος
R. Church

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου
Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κ. Μπότζιαρη Διοικητὴν
τοῦ Συντάγματος τοῦ Ἀρχιστρατηγείου.

(7)

φίλε μοι στρατηγέ.

Ὁ κύριος χαρἀάπης παπᾶ πολίτης ἔρχεται εἰς τὰ αὐτόθι, παρ' αὐτοῦ θέλα μίθετε ὅλα τὰ νέα ἐσωτερικὰτε καὶ ἔξωτερικὰ, καὶ περὶ τὸν νὰ ταυτολογῶ. ἐπειδὴ δὲ καὶ στοχάζομαι ὅπου εἰς τὸ διακοπτόν θὰ διατάττη τὸ ἀρχιστρατηγεῖον, διὰ νὰ θέσῃ εἰς τάξιν, ὅσα ἀκόμι δὲν ἠδυνήθη νὰ τακτοποιήσῃ εἶπον εἰς τὸν φίλον χαρἀάπην μερικὰ νὰ σὲ εἰπῇ, ἀφορῶντα τὴν ἐπαρχίαν τῶν καλαβρύτων καὶ κάμε ὅτι δύνασαι· διὰ χάριν μου. ταῦτα «1827 Σεπτεμβρίου 22»

ὁ ἀδελφός
ἀνδρέας ζαήμης

πρὸς τὸν ἐξοχότατον στρατηγὸν κύριον κώνσταν πότζιαριν
αἰσίως ὅπου ἂν ἦ.

(8)

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου
Ἐπὶ τῆς «Καρτερίας» 17. Ν)βρίου 1827.

Στρατηγέ

ὁ κομιστὴς τοῦ παρόντος πλοιαρχος τῆς Γολέτας ἢ Ἀφροδίτη, ὀνομαζόμενος Ἰωάννης ἀποστέλλεται αὐτοῦ μὲ ὅσα ἄλλα πλοῖα εὔρη νὰ ἐπιβιβάσῃ στρατιώτας καὶ λοιπὰ τοῦ στρατοῦ. Εἰδοποιήσθε λοιπὸν αὐτὸ τοῦτο.

Τὰ πλοῖα τὰ κομίζοντα ἤδη στρατιώτας ἐπιστρέφουν αὐτοῦ εὐθὺς ὡς τοὺς ἀποβιβάσουν.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος
R. Church

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κ. Βότζιαρη

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου
Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κ. Βότζιαρη
Εἰς Καραβοστάσι.

(9)

Ἐκ τοῦ ἀρχιστρατηγείου.

Ἐπὶ τῆς «Καρτερίας» τῇ 17 Νοεμβρίου 1827.

Στρατηγέ

Σᾶς εἰδοποιῶ ὅτι εὐρῶν καθ' ὁδὸν ἓνα μύστικον καὶ ἓνα καίκι
 σᾶς τὸ στέλλω διὰ νὰ ἐπιβιβάσητε ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐπὶ τοῦ μύστικου τὸ
 ὅποιον μένει αὐτοῦ ὅσους στρατιώτας εἶναι δυνατόν. μένει δὲ αὐτοῦ
 ἡ βάρκα κανονιέρα ἕως νὰ τελειώσῃ ὅλα τὰ ἱμβάρκον. φροντίσατε
 λοιπὸν νὰ ἱμβαρκαρισθοῦν ἐπ' αὐτοῦ ἐν τάχει οἱ στρατιῶται χωρὶς νὰ
 προσμένουν τὰ καράβια, τὰ ὁποῖα ἐπιστρέφουν εὐθύς ὡς ἐπιβιβάσουν
 τοὺς ὁποίους ἤδη ἔχουν στρατιώτας, καὶ ἔρχονται διὰ νὰ μεταβιβά-
 σουν τὸ ὑπόλοιπον τοῦ στρατοπέδου.

Υ.Γ. Ἄν ὁ Καπ. Κνάουπ ἔφθασε
 μὲ τὰ κανόνια ἐμβαρκαρτέ τον
 μὲ αὐτὰ εἰς αὐτὰ τὰ πλοῖα
 ὁποῦ στέλνω.

ὁ Ἀρχιστράτηγος
 R. Church

ὁ ἴδιος

R. Church

ἐκ τοῦ ἀρχιστρατηγείου

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κ. Βότζαρη

κ.τ.λ.π.

Εἰς καραβοστάσι

(10)

Ἐκ τοῦ κατὰ τὸ Διακοφτὸν Στρατοπέδου.

τὴν 29 «7μβρίου 1827»

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κώσταν Μπότζαρη.

Ἐλήφθη ἡ ἀναφοράσας, ἐκ τῆς ὁποίας μὲ θλίψιν μου ὄχι μι-
 κρὰν καὶ μεγίστην μου δυσαρέσκειαν ἐπληροφορήθην τὸ ἐπευκταῖον
 συμβᾶν τοῦ φονευθέντος στρατιώτου ἐκ τοῦ σώματος τοῦ Μακαρίτου
 Καραϊσκάκη. καὶ ἐπειδὴ δὲν ὑποφέρω ν' ἀκολουθοῦν τὰ τοιαῦτα
 κατ' οὐδένα τρόπον, ἔλαβον εὐθύς, ὡς ἀνέγγων τὴν ἀναφορὰν σας,
 τὰ πλέον δραστήρια μέτρα καὶ διέταξα νὰ συλληφθῶσιν οἱ αἴτιοι τοῦ
 φόνου, καὶ νὰ λάβωσι τὴν ἀνήκουσαν αὐτοῖς παιδείαν.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος
 R. Church

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου.

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κώσταν Μπότζαρη

εἰς τὸ Στρατόπεδον

(11)

Κύριε

ὁ νέος Διοικητὴς ἡγάπα ποτὲ τὸν Μακαρίτην πατέρα σου, καὶ πρέπει νὰ τὸν στοχασθῆς ὡς ἄλλον πατέρα, καὶ νὰ δουλεύσῃς εἰς τὸ ἐξῆς τὴν Πατρίδα περισσότερον παρὰ ἄλλοτε ποτέ. εἶναι τέλος πραγμάτων, καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ φανῶσιν ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἄξιοι τῶν παλαιῶν προγόνων των διὰ νὰ στερεώσωσι τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Πατρίδος των, καὶ νὰ ζήσωμεν ἔπειτα ἐλεύθεροι, ὡς ἐκεῖνοι οἱ μεγάλοι ἄνδρες, ἢ περιστάσις εἶναι καλή. ἄνθρωπον ἐπὶ κεφαλῆς τῶν πραγμάτων ἐλάβετε καλόν. κάμετε καὶ σεῖς τὸ χρέος σας μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι θέλετε ἀπολαύσει τὴν ἐπιθυμητὴν ἐλευθερίαν. εἶθε!

1827 βοιωτίας. (Bologna)

Εὐχέτης ἐν Χριοτῷ

ὁ μητροπολίτης Ἰγνάτιος

Πρὸς τὸν Γενναίωτατον στρατηγὸν κύριον

Κώσταν Μπότζαρη

(12)

Γεναιότατε ἀδελφέ.

Κατὰ τὴν Διαταγὴν τοῦ Ἀρχιστρατήγου μας ἐκστρατεύσαμεν καὶ κατ' αὐτὰς ἐφθάσαμεν ἐνταῦθα σκοπὸν ἔχοντες νὰ ἀπερρίσωμεν διὰ τὴν στεραϊὰν Ἑλλάδα πρὶν ἀπερρίσωμεν ὅμως ἐκρίναμεν εὐλογον νὰ στείλωμεν ἓνα ἀξιωματικὸν ἐκ τοῦ σώματός μας πρὸς τὸν Ἀρχιστράτηγον ζητόντας παρ' αὐτοῦ κάποιαις ἐξηκονόμησις καὶ ἀποφασίσασμεν νὰ ἔλθῃ ὁ Καπετὰν Γκούστας Μάκος νὰ ταῖς προβάλλῃ τοῦ ἀρχιστρατήγου, ὁ ὁποῖος Γκούστας κατὰ τὰς 22 τούτου ἐμίσεισεν ἀπ' ἐδῶ καὶ καθ' ὁδὸν πορευόμενος ἐμαθεν ὅτι εἰς τὸν Πύργον εὐγῆκαν οἱ ἐχθροὶ καὶ ἐπεστρεψεν ὀπίσω, καὶ μὴν ἠμπορῶντες νὰ ἐξηκονομηθοῦμεν ἀπὸ τροφᾶς εἰς τοῦτο τὸ μέρος διὰ τὴν μεγάλην δυστυχίαν κατὰ τὴν ἀναφορὰν τῶν ἐδῶ ἐγκατοίκων ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀντίγραφον ἐμπερικλείωμεν πρὸς τὸν Ἀρχιστράτηγον ἀναγκαζόμεθα καὶ μὲ δυσαρέσκειάν μας ὀπισθοδρομοῦμεν διὰ νὰ εἴρωμεν ψωμί νὰ φᾶμαι.

Ἀδελφὲ ἰξεύρεις τὸ χουῖ τοῦ Κύτζου καθὼς καὶ ἐγὼ ἰξεύρω τὸ ἐδικόν σας ὅπου ὅταν ἀποφασίζομεν ἓνα πρῶγμα ἂν δὲν τὸ ἐκτελέσωμεν δὲν λαρῶνουμεν τούτου ἔνεκα εὐρίσκομαι ὅλως εἰς ἀγανάκτησιν διὰ τὸ γύρισμά μας, ἐν ᾧ ἐρχόμεσθαι μὲ ἓνα ἀπαραδειγμάτιστον ζήλον διὰ νὰ συναγωνισθοῦμεν ὅλοι ὁμοῦ αὐτόσε διὰ τὴν στεραϊώσιν τῆς Φιλτάτης μας Πατρίδος χωρὶς νὰ φοβηθοῦμεν εἰς τὸ παραμικρὸν τὸ ντουφέκι μάλιστα ὅπου ἡ στεραϊὰ Ἑλλὰς εὐρίσκεται εἰς Κρήσιμον

Περίστασιν νὰ κατορθώναμεν κατὶ τί καὶ διὰ τὴν αὐτοχθονον Πατριδα μας. Ἀλλὰ ἂν ἡ στενοχωρία τῶν τροφῶν μᾶς ἠνάγκασε νὰ ὀπισθοδρομήσωμεν ὁ μόνος σκοπός μας καὶ ἡ ἀπόφασίς μας εἶναι νὰ ἔλθωμεν αὐτόσε γράφωμεν δὲ τοῦ ἀρχιστρατήγου ἐπειδὴ ἀπὸ τοῦτο τὸ μέρος δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἔλθωμεν νὰ ἐξέλθωμεν κἄν διὰ τοῦ κορινθιακοῦ Κόλπου. σᾶς Παρακαλῶ λοιπὸν νὰ πληροφορήσῃς τὸν Ἀρχιστρατήγόν μας (διότι ἄλλος δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὸν πληροφορήσῃ εἰμὴ ἡ Γεναιότης σας) ὅτι ἡ αἰτία τῆς ὀπισθοδρομῆσεώς μας ἐστάθη ἀπὸ τὴν ἔλειψιν τοῦ ψωμοῦ, νὰ συνδράμειτε καὶ διὰ ὅσα τοῦ γράφωμεν ὡς Πατριώτες δηλ. νὰ μᾶς στείλῃ τὸ ἀτμοκίνητον μέσα εἰς τὸν κορινθιακὸν κόλπον μαζὺ μὲ τὰ ἀναγκαῖα πλοῖα διὰ νὰ ἐξέλθωμεν ἀπὸ τὰς Πάτρας, νὰ μᾶς στείλῃ καὶ καμμίαν χρηματικὴν ἐξηκονόμισιν διὰ ὅλα αὐτὰ νὰ βαλθῆς ἐπὶ πόνου καὶ νὰ τὸν παρακινήσῃς νὰ τὰ ἐκτελέσῃ εἰδοποιῶντας σας ὅτι ὅλοι οἱ συμπατριῶται δηλ. τζαβελᾶται, φωτομαρᾶται, Νταγγλιάται, Ζεοβάται, Πανομαρᾶται, καὶ λοιποὶ εὐρισκόμεθα ἀνταμῶς ὑπὲρ ταῖς δύο χιλιάδες καὶ ἂν εὐγῶμεν διὰ τοῦ Κορινθιακοῦ Κόλπου ὡς ἄνωθεν ἐλπίζω νὰ γίνωμεν ἕως τέσσαραὶς χιλιάδες προσπάθησαι λοιπὸν σᾶς ξαναπαρακαλῶ ὅπου ἐρχομένη μία τοιαύτη δύναμις νὰ κάμωμεν δουλιὰ μὲ θεμελιον. προσπάθησαι πρὸς τούτοις διὰ μέσου του Ἀρχιστρατήγου διὰ νὰ εὐγάλης καὶ μερικὸς Πατριώτας μας ἀπὸ τὰ Νησιά διότι πύρα ὀλιγοστεύσαμεν καὶ νὰ ἐνωθοῦμεν μίαν φορὰν ὅλοι ὁμοῦ καὶ νὰ συναγωνισθοῦμεν ἐνδόξως ὡς ἕως τώρα ἀκολουθήσαμεν.

ὁ ἀδελφός μας Καπενὰν Γιάννης Μπαϊραχτιάρης διορισθεὶς παρὰ τοῦ ἀρχιστρατήγου ἀρχηγὸς τῶν Ντεοβενίων ἐκατατρέχθη πρὸς ἡμερῶν ὀλίγοι· ἀπὸ κάποιους κακοβούλους διὰ νὰ τὸν εὐγάλουν ἀπὸ τὸ ἐκεῖ διορισθὲν πόστον του τοῦ ἔγραψα λοιπὸν νὰ μὴν ἦθελε ἀπ' ἐλεῖ παντελῶς καὶ φιδάνοντας ἐγὼ ἐκεῖθεν θέλει τὸν στεραιώσω εὐγάζοντας ἐκεῖνα τὰ ἀγκάθια ὅπου τὸν ἐνοχλοῦν δηλ. αὐτοὺς τοὺς ταραχοποιούς δὲν πείθονται εἰς τὰς Διαταγὰς τοῦ Ἀρχιστρατήγου.

αὐτὰ ἀδελφὲ πρὸς πληροφορίαν σας καὶ μὲ ἀδελφικὴν ἀγάπην μένω νὰ ἀξιοθῶ διὰ τοῦ ἰδίου ἐπιφέροντος καὶ τιμίαν σας ἀπόκρισιν.

ἐκ Δύβρης τῇ 25 Δεκεμβρίου 1827

ὁ ἀδελφός σας.
Κίτζος τζαβέλας.

Ἐξοχώτατε Ἀρχιστράτηγε

Οἱ ὑπογεγραμμένοι κάτοικοι τῶν κάτω χωρίων τῆς Πάτρας καὶ Ἀρβανιτοχωρίων, ἀναφέρομεν ταπεινῶς, ὅτι εἶδομεν μίαν διαταγὴν σας ἐκδεδομένην τὴν 20ὴν παρελθόντος θβρίου, ἀπὸ δραγαμιέστον, διὰ τῆς ὁποίας διορίζοντο Ἀρχηγοὶ τῶν ὄπλων μας ὁ γεναῖος Καπετὰν δημήτριος νενέκος καὶ Θεοδωρῆς χαρμπίλας.

Ἐξοχώτατε ! ὅσον μὲν διὰ τὸν Καπετὰν δημήτριον νενέκον εἴμεθα κατὰ πάντα εὐχάριστοι καὶ τὸν θέλομεν ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας, μὲ τὸ νὰ ἔδειξε πραγματικῶς ἐπὶ ὀλοκλήρους χρόνους τὴν ἀξιότητά του καὶ ἀνδρείαν του· διὰ τῶν ὁποίων δύο αὐτοῦ φυσικῶν προτερημάτων ἐφυλάχθημεν καὶ ἡμεῖς καὶ ἡ κινητὴ καὶ ἀκίνητος περιουσία μας ἄχρι τοῦδε. ὁ δὲ καπετὰν Θεοδωρῆς οὔτε ἠκούσθη οὔτε ἐφάνη εἰς κανένα μέρος, ἀλλ' οὔτε τὴν παραμικρὴν βοήθειαν εἶδομεν ποτὲ ἀπ' αὐτόν, ὅστις ὄχι μόνον δὲν εἶναι ἱκανὸς τοιούτου βάρους καὶ δὲν ἡμορεῖ νὰ μᾶς βοηθήσῃ ἢ νὰ μᾶς ὀφελήσῃ, ἀλλὰ περιφερόμενος εἰς τὰ χωρία καὶ σκηνώματά μας, πότε διὰ δεκατιαῖς γεννημάτων καὶ προβάτων καὶ ποτὲ δι' ἄλλας ὑποθέσεις ἐπιφέρει βάρους καὶ ζημίαν εἰς ἡμᾶς ἀδίκως καὶ παραλόγως.

διὰ τοῦτο παρακαλοῦμεν θερμῶς τὴν ὑμετέραν ἐξοχότητα ὁποῦ ὁ μὲν χαρμπίλας νὰ διορισθῇ νὰ παύσῃ τοῦ λοιποῦ, καὶ νὰ ἡσυχάσῃ εἰς τὰ ἴδια, μόνος δὲ ὁ καπετὰν δημήτριος νενέκος νὰ ἐνεργῇ στρατιωτικῶς. τὸν ὁποῖον ὅλοι ἡμεῖς οἱ φέροντες ὅπλα θέλομεν τὸν ἀκολουθῆν μὲ τὴν πλέον μεγαλητέραν προθυμίαν καὶ εὐπειδίαν.

ταῦτα ἀναφέρομεν ταπεινῶς καὶ παρακαλοῦμεν νὰ μὴν ἀποβληθῇ ἡ δικαία αὕτη αἴτησίς μας καὶ μένομεν εὐσεβάστως.

Τῆ 18 Ἰανουαρ. 1828.

κετα

οἱ εὐπειθεῖς πολῖται.

ζουμπάτα	αχηλέα γιόργη	σταμουλι	παναγηοτη	μαγουλόπουλος
τόλιας	πηλάδας	κίς	αλεξόπουλος	Γιαννη
γερασημος	ριόλος	δημίτρις	Ἄναστασάκος	λανθιηούριος
καζιέος	μπαμπαρουτόπουλος	δημητράκις	ικονομοπουλος	

Ἄνδριάς βεσκούκης	σοῦλι αποστολῆς	καριστις γιανακικῆς	κασιπότης
	σταδρόπουλος		
Θομᾶς καζιεσότης	μῖρα ἀγγελῆς	μπράτι	
λαλικοστα	λουνπιστα	δημητράκης	αλεξανδρῆς μπρακότης
γλιγόρης	δημηντουνοπουλος	μιχογι	γιοργάκης
μαζαράκη		μιχογιάτις	
μητρος ρογκάλας.		καλιβακησ	πανναγος
		τελιδημος	
		πόρταςγιανῆς	παπαδολαμπρος
		αντονῆς	γυπαδηοτις.

Πρὸς τὸν ἐξοχώτατον Ἀρχιστράτηγον πασᾶν τῶν κατὰ ξηρὰν
Ἑλλ. δυνάμεων κύριον ρικάρδον τζούρτζην κ.τ. κ.τ. κ.τ.
Εἰς τὸ κατὰ τὴν Δ. Ἑλλ.
γενικὸν στρατόπεδον.

(2)

Μίτικα τῇ 23 Ἰανουαρίου 1828

Φίλτατέ μου Στρατηγέ

Ἐμποδιζόμενος ἀπὸ τὸν ἐνάντιον ἄνεμον νὰ ἐπανέλθω εἰς τὸ
στρατόπεδον σπεύδω νὰ σᾶς φανερώσω ὅσας ἔχομεν εἰδήσεις : Ὁ
Ὅμιερ πασᾶς εὐρίσκεται ὄχι μὲ μεγάλην δύναμιν εἰς Ἄρταν. Εἶναι
εἰς διχόνοιαν μὲ τὸν Βελίμπτην. Ὁ Ὅμιερ πασᾶς ἔλθε τὴν εἶδησιν
ὅτι δὲν εἶναι ροῦμελη Βαλεσῆς ὅταν ἔφθασεν εἰς Τροϊκαλι, ἐκεῖθεν
ἀπέστειλε τάταρην εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ δὲν θέλει κάμνη
κίνημα, εἰμὴ ὅταν ὁ τάταρης ἐπιστρέψῃ μὲ εὐάρεστον ἀπόκρισιν : ἐν
τοσοῦτῳ εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐφόνευσαν τοὺς Καπουκιαχαγιάδες
τόσον αὐτοῦ καθὼς καὶ τῶν Ἀρβανιτῶν. Εἰς Ἄρταν ἐτοιμάζοντο
τριακόσια φορτώματα ζωοτροφία διὰ τὸ Μεσολόγγι, καὶ ἴσως
τώρα εἶναι φθασμένα εἰς Κραβανσαρά, θέλει ἀπεράσουν ἢ ἀπὸ τὴν
ῥίγανι, ἢ ἀπὸ τὰ γεφύρια τοῦ ἀγγελοκάστρου καὶ ἀλαϊμπης γράψατε
καὶ φανερώσατε ἄνευ ἀναβολῆς ταύτην τὴν εἶδησιν μὲ ἐλίτηδες ἀπε-
σταλμένον εἰς τὸν Στάϊκον καὶ μακρῇ διὰ νὰ . . . . . (1), συγχρό-
νως ἐνεργήσατε νὰ κινηθῇ ὅσον τάχιστα ἀπὸ τὸ Στρατόπεδον κανὲν
Σῶμα, εἴτε διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ ἀπέρασμα αὐτῶν τῶν τροφῶν ἢ νὰ
τὰς κυριεύσῃ. Ἐν σῶμα νὰ ἀπεράσῃ ὅσον τάχιστα κατὰ τὴν ῥίγανι.
Ὁ τζιόγκας ἦλθε ἐδῶ, συνακούσθη μὲ τὸν Εὐμορφόπουλον ἂν συνα-
χθῇ ἐχθρική δύναμις κατὰ τὸν Κραβονσαρά, νὰ κινηθῶν ἐδῶθεν διὰ

1) Λέξις δυσανάγνωστος

να εύκολύνουν τὸ διὰ τὰς τροφὰς κίνημα τῶν ἡμετέρων καὶ φροντί-
σατε ὥστε ἢ νὰ κοπῶσιν ἢ νὰ κυριευθῶσιν αἱ ἐχθρικαὶ τροφαί.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος
R. Church

Τὸ καρβάνι δὲν θέλει εἶναι
συνοδευμένον εἰμὴ ἀπὸ διακο-
σίους ἕως 250 ἀνθρώπους.

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατ.

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν

Κύριον Κ. Μπότζαρην

Εἰς Δραγαμέστρον.

(3)

Στρατιωτικὴ Διαταγή.

Ἐκ Μέρους τῆς Αὐτοῦ Ἐξοχότητος τοῦ Στρατηγοῦ ἱππότου
τοῦ μεγάλου σταυροῦ τοῦ Εὐγενεσιάτου στρατιωτικοῦ τάγματος τοῦ
ἁγίου Γεωργίου ἀμφοτέρων τῶν Σικελιῶν, ἱππότου τοῦ τιμωτάτου
στρατιωτικοῦ τάγματος τοῦ Λουτροῦ τῆς Ἀγγλίας, Διοικητοῦ τοῦ
Ἐξοχοτάτου στρατιωτικοῦ τάγματος τοῦ Λουτροῦ τῆς Ἀγγλίας, Διοι-
κητοῦ τοῦ Ἐξοχοτάτου στρατιωτικοῦ τάγματος τοῦ Γκουέλφ τοῦ
Αἰνόβεο καὶ τῶν παρασίμων τοῦ Ἁγίου Φερδινάνδου καὶ τῆς ἀξιό-
τητος κ.τ.λ., κ.τ.λ., κ.τ.λ., Ἀρχιστρατήγου καὶ Διευθυντοῦ ἀπασῶν
τῶν κατὰ ξηρὰν Δυνάμεων τῆς Ἑλλάδος κ.τ.λ., κ.τ.λ., κ.τ.λ.

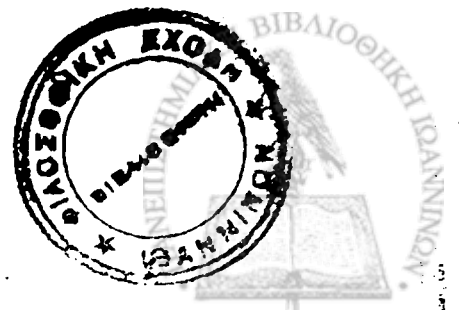
Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κωσταν Μπότσαρην

Διὰ τὴν μεγάλην πεποίθησιν τὴν ὁποίαν ἔχω εἰς τὸ ὑποκεί-
μενόν σας, ἕνεκα τοῦ πατριωτικοῦ ζήλου τῆς ἀξιοτήτος καὶ τῶν λοι-
πῶν ἐγνωσμένων προτερημάτων σας, Σῆς Διατάττω διὰ τῆς παρουσίας
νὰ ἐκστρατεύσητε ἐπὶ κεφαλῆς τῆς κατὰ Διαταγὴν μου κινουμένης
δυνάμεως κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἔχοντες πληρεστάτην ἄδειαν νὰ πράξητε,
ὡς ἄλλος Ἐγώ, ὅ,τι ἐγκρίνετε ἀρομοδιώτερον πρὸς ὠφέλειαν τῆς πα-
τρίδος καὶ βλάβην τοῦ ἐχθροῦ.

Ἐχων πραγματικὰ γνωρίσματα τῆς μεγάλης σας ἀξιοτήτος ἐλ-
πίσω ἀναμφίβολον τὴν εύκταίαν ἐπίτευξιν ταύτης τῆς Ἐκστρατείας,
περὶ ἧς θέλει εἰδοποιήσω τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν Κυβερνήτην τῆς
Ἑλλάδος.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος
R. Church

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγεῖου
Δραγαμέστρου τῆ 27 Ἰανουαρί
1828

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου (4)
Δραγαμέστρω τῇ 30 Ἰανουάρι 1828

Στρατηγέ

Ἔλαβα τὴν ἀναφορὰν σας, καὶ ἴδα μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως τὴν πρόοδον σας, καὶ τὴν ἀπὸ Πόρτες ἀπόδρασιν τῶν Τουρκῶν. Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν ὁποίαν δεικνύετε ἐνεργητικότητα εἰς τὰ κινήματά σας, καὶ δι' ὑμῶν εὐχαριστῶ τοὺς συναγωνιστάς σας ἀξιωματικοὺς καὶ Στρατιώτας. ἡ φρόνησις ὁ πατριωτικὸς σας ζῆλος καὶ τὰ ἐγνωσιμένα σας πολεμικὰ προτερήματα μοὶ ἐγγυῶνται διὰ τὴν ὁποίαν Ἔχω ἐλπίδα περὶ λαμπροτέρων προόδων καὶ κατορθωμάτων σας. μὴν ἀμφιβάλλετε ὅτι εἶμαι ἕτοιμος νὰ πράξω ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν γενναίων Συναγωνιστῶν σας ὅ,τι δύναμαι.

ὁ Ἀρχιστράτηγος
R. Church

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κ. Βότζαρη
Ἀρχηγὸν τοῦ εἰς Ἐκστρατείαν Στρατοῦ
κ.τ.λ., κ.τ.λ., κ.τ.λ.

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου.

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κ. Βότζαρη
Ἀρχηγὸν τοῦ εἰς Ἐκστρατείαν Στρατοῦ
κ.τ.λ., κ.τ.λ., κ.τ.λ.

Εἰς τὸ Στρατόπεδον.

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου (5)
Δραγαμέστρω τῇ 31 Ἰανουαρίου 1828

Στρατηγέ

Δις διέταξα τὸν Στρατηγὸν Κ. Βλαχόπουλον νὰ ὑποχρεώσῃ τοὺς στρατιώτας του νὰ ἀποδώσουν τὰ ὁποῖα ἔχουν τοῦ Καπ. Φ. Κουσιτουρῆ τρία ἄλογα, καὶ βιάζομαι νὰ τὸν διατάξω ἤδη καὶ τρίτον. ὠμιλήσατέ του διὰ νὰ δοθοῦν διὰ νὰ μὴν ἀκολουθοῦν μεταξὺ τῶν στρατιωτικῶν ἔριδες καὶ δυσαρέσκεια, καὶ ταῦτα ἐν καιρῷ πολέμου.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος
R. Church

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν
κ.τ.λ., κ.τ.λ., κ.τ.λ.,
Κ. Βότζαρη
Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρ.

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κυρ. Κ. Βότζαρη
Ἀρχηγὸν τοῦ εἰς Ἐκστρατείαν Στρατοῦ
Εἰς τὸ Στρατόπεδον.

(6)

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου
Δραγαμέστρω τῇ 3 Φεβρουαρίου 1828

Στρατηγέ

Ἐξ ἐπιταγῆς τῆς Α.Ε. τοῦ Ἀρχιστρατήγου, Σᾶς στέλλω τὴν ἀποκήρυξιν τοῦ Μαριόλη, καὶ σᾶς λέγω ὅτι μένει παρ' ὑμῖν νὰ τὴν δημοσιεύσετε ἢ ὄχι, ὅταν ὁ ῥηθὴς δὲν ἐπέστρεψεν εἰς τὸ χρέος του, καὶ δὲν ἔπραξε τί ἱκανὸν διὰ νὰ τὸν συγχωρηθῇ, αὐτὸ τὸ πταῖσμα, εἶναι ἄξιος νὰ ἀποκηρυχθῇ, εἰς τοιαύτην περίστασιν, ὅταν δηλαδὴ ἀποφασίσετε νὰ δημοσιεύσετε τὴν ἀποκήρυξιν τοῦ εἰρημένου εἰς τὸ Στρατόπεδον. θέλετε μὲ εἰδοποιήσῃ διὰ νὰ ἐνεργήσω καὶ τὴν ἐν-
ταῦθα δημοσίευσίν της.

ὁ Στρατηγὸς
Dentzes

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν
καὶ Ἀρχηγὸν τοῦ εἰς Ἐκστρατείαν Στρατοῦ
Κ. Βότζαρην.

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κ. Βότζαρην
Ἀρχηγὸν τοῦ εἰς Ἐκστρατείαν Στρατοῦ
Εἰς Μπαμκίνη.

Ἐκ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν τῆς ἀνωτέρας τάξεως
Στρατηγοῦ Δέντζελ.

(7)

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου
Δραγαμέστρω τῇ 3 Φεβρουαρίου 1828

Ἡμερούσιος Διαταγὴ

Ὁ Ἀρχιστράτηγος εὐχαριστεῖ μεγάλως τοὺς Ἀξιωματικοὺς καὶ Στρατιώτας τῶν διαφόρων σωμάτων ὅσοι συνηγωνίσθησαν κατὰ τὰς μάχας τοῦ Μαχιλᾶ καὶ Παπαδάτες, τὴν Αἴην τοῦ Ἐνεστῶτος Μηνός.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος αἰσθάνεται βαθυτάτην λύπην διὰ τὴν ὁποίαν ἡ Πατρίς ἔπαθε ζημίαν στερουμένη τὸν Καπετὰν Ἀναστάσιον Γιώτην, καὶ τὸν Γενναῖον Γιωργάκην Ξιότην. θέλει λάβῃ ὅλην τὴν δυνατὴν ἐπιμέλειαν καὶ φροντίδα διὰ τοὺς ἀνδρείους Ἐκείνους ὅσοι ἐνδόξως ἀποθνήσκουν ὑπὲρ τῆς Πατρίδος, καθὼς καὶ δι' ἐκείνους ὅσοι πληγώνονται.

Ὁ Στρατηγὸς Βότζαρης καὶ οἱ ὀπλαρχηγοὶ ὅλων τῶν Σωμάτων θέλει ἀναφέρουν, μετὰ πᾶσαν μάχην, τὰ ὀνόματα τῶν ἀριστούντων ἀξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν, διὰ νὰ βραβεύωνται καὶ γνωστοποι-
οῦνται πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν.

Χωριστὰ ἀπὸ τὴν ὁποίαν οἱ πληγωμένοι θὰ λαιβάνουν ἐπιμέλειαν, θέλει λαμβάνουν τοῦ λοιποῦ, κατὰ δίκαιον λόγον, καὶ δῶρον, ἀνὰ ἕξ τάλληρα ὁ καθείς.

Ἐξ ἐπιταγῆς τοῦ Ἀρχιστρατήγου

Sir Richard Church

Ὁ Στρατηγὸς καὶ Ἀρχηγὸς τῆς Ἀνωτέρας Τάξεως
Dentzes

(8)

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου

Δραγαμέστρω τῇ 3 Φεβρουαρίου 1828.

Ἡμερούσιος Διαταγή.

Ὁ Ἀρχιστρατήγος διακηρύττει τὸν Καπετὰν Κωνσταντῆ μαριόλην ἔκπτωτον τοῦ ἀξιώματός του, καὶ θέλει τὸν φανερώσῃ ὡς τοιοῦτον πρὸς τὴν Α.Ε. τὸν Κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος, διότι διαταχθεὶς νὰ ἀκολουθήσῃ εἰς τὴν κατὰ τὸν Μαχαλᾶ Ἐκστρατείαν ἔφυγε κρυφίως τὴν νύκτα ἄνευ τῆς Ἀδείας τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἐκστρατείας.

Ὁ Ἀρχιστρατήγος

R. Church

(9)

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου

Δραγαμέστρω τῇ 4 Φεβρουαρίου 1828.

Στρατηγὲ

Σᾶς διευθύνεται ἔσωκλείστωσ Διαταγὴ διὰ τὸν ῥόγκον καὶ σφαλάγκην. ἂν δὲν ἐκπληρώσουν ἀνυπερθέτως τὰ διαταττόμενα θέλετε τοὺς ὑποχρεώσῃ μὲ τὴν βίαν, εἴτε αὐτοῦ εἴτε ἀλλαχόσε εὐρίσκονται.

Ὁ Ἀρχιστρατήγος

R. Church

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν

κ.λ.π. κ.λ.π. κ.λ.π.

Κον Κ. Ρότζαρη

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν κ.τ.λ. κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Κύριον Κώσταν Μπότζαρη

(10)

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου.

Δραγαμέστρω τῇ 4 Φεβρουαρίου 1828.

Πρὸς τὸν Σφαλάγκην καὶ ῥόγκον.

Πολλάκις Σᾶς διέταξα νὰ παύσετε ἀπὸ ταῖς κλεψιῆς, καὶ μὲ δυ-

σαρέσκειάν μου πληροφοροῦμαι ὅτι δὲν ἀλλάζετε σκοπόν. Σᾶς δια-
τάττω καὶ αὐθις διὰ τελευταίαν φορὰν, καὶ σᾶς λέγω νὰ ἀποδώσετε
ἄνευ προφασεολογίας ὅσα βόϊδια ἐπήρετε τοῦ καψάλα, διότι ἂν δὲν
ὑπακούσετε θέλω μεταχειρισθῆ τὰ αὐστηρότερα ἐναντίον σας μέτρα.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος
R. Church

Πρὸς τοὺς Κους Σφαλάγκην καὶ ῥόκον.

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου (11)

Δραγαμέστρω τῇ 5 Φεβρουαρίου 1828.

Περιπόθητέ μου Στρατηγέ.

Σπεύδω νὰ σᾶς ἀναγγείλω ἀξιωματικῶς τὸ εὐτυχὲς φθάσιμον
τοῦ Κυβερνήτου μας, πρὸς χαρὰν σας καὶ χαρὰν τῶν συναγωνιζομέ-
νων μεθ' ὑμῶν, καὶ νὰ σᾶς στείλω τὰς προκηρύξεις, θὰ λάβητε καὶ
τὰς ἡμερουσίους διαταγὰς μου καὶ κοινοποιήσατέ τας πρὸς Ἐμφύχου-
σιν τῶν ἀγωνιζομένων ὑπὲρ τῆς πατρίδος

μένω μὲ τὴν πρὸς ὑμᾶς εἰλικρινὴ ἀγάπην,

Ὁ Ἀρχιστράτηγος
R. Church

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν

κ.λ. κ.λ. κ.λ.

Κ. Βότζαρην

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου (12)

Δραγαμέστρω τῇ 6 Φεβρουαρίου 1828

Στρατηγέ.

Ἄν καθὼς διετάχθαι δὲν ἐκινήθαι ἀκόμη: θέλετε κινήθῃ
ἀμέσως καὶ τοποθετηθῆ ὅπου σᾶς γράψῃ ὁ Στρατηγὸς Βότζαρης μετὰ
τοῦ ὁποίου θέλετε ἀκολουθήσῃ εἰς τὰ προσεχῶς γενησόμενα κατὰ τοῦ
ἐχθροῦ κινήματα.

Ἐξ Ἐπιταγῆς τοῦ Ἀρχιστρατήγου
Sir Richard Church

Ὁ Στρατηγὸς καὶ Ἀρχηγὸς τῶν τῆς
ἀνωτέρας τάξεως

Δέντζελ

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν

Κύριον Γ. ῥάγκον.

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρω.

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν

Κύριον Γ. ῥάγκον.

Εἰς τὸ Στρατόπεδον.

(13)

Δραγαμέστρω
τῆ 6. Φεβρουαρί. 1828.

Στρατηγέ μου φίλτατε.

Δέν χάνω μηδὲ στιγμήν πρὸς εὐχαρίστησίν σου νὰ Σοῦ Ἐντι-
γράψω τὰ ἀκόλουθα.

Ἑλληνικὴ πολιτεία
ὁ Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος
διατάττει

Ἄρθρον α.

Διορίζονται μέλη τοῦ Πανελληνίου ἐπὶ τοῦ παρόντος οἱ Κύριοι
Γ. Κουντουριώτης, Α. Ζαήμης. Πέτρος Μαυρομιχάλης. Ν. Σπυλιά-
δης. Γ. Ψύλλας. Κ. Ζωγράφος Α. Παπαδόπουλος. Χρ. αἰνιάν, καὶ
Χρ. Κλονάσης.

β.

Τμῆμα τῆς οἰκονομίας.

Διορίζεται πρόβουλος ὁ Κύριος Γ. Κουντουριώτης.
αὐτος Γραμματεὺς ὁ Κύριος Ν. Σπυλιάδης.
β. Γραμ: ὁ Κύριος Α. Παπαδόπουλος.

Τμῆμα τῶν Ἐσωτερικῶν.

Πρόβουλος ὁ Κύριος Α. Ζαήμης.
α. Γραμ: ὁ Κύριος Γ. Ψύλλας.
β. Γραμ: ὁ Κύριος Χρ. Αἰνιάν.

Τμῆμα τῶν Πολεμικῶν.

Πρόβουλος ὁ Κύριος Π. Μαυρομιχάλης.
α. Γραμ: ὁ Κύριος Κ. Ζωγράφος.
β. Γραμ: ὁ Κύριος Χρ. Κλονάσης.

γ.

ἡ ἐκλογή τῶν λοιπῶν 18. μελῶν, ὅσα ἀπαιτοῦνται κατὰ τὸ ψήφισμα
4. πρὸς ἀπαρτισμὸν τοῦ Πανελληνίου, ἀναβάλλεται πρὸς τὸ παρόν.

δ.

ἡ ἐκλογή τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου καὶ τῶν λοιπῶν πολιτικῶν ἐ-
πιτροπῶν, ὡς καὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς ἀναβάλλεται ὡ-
σαύτως πρὸς τὸ παρόν.

Ἐν Αἰγίνῃ τῆ 23 Ἰανουαρίου 1828.

ὁ Κυβερνήτης
Ἰ. Α. Καποδίστριας

Διάταγμα.

Ἑλληνικὴ Πολιτ:
ὁ Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος

Δυνάμει τοῦ ἄρθρου θ', τῆς καταστάσεως τῆς προσωρινῆς Κυβερνήσεως

Διατάττει

ὁ Κύριος Σπ: Τρικούπης διορίζεται Γενικὸς Γραμματεὺς φέρων τὸν τίτλον Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας.

Ἐν Αἰγίνῃ τῇ 23 Ἰαν: 1828.

ὁ Κυβερνήτης τῆς Ἑλλ:
Ἰ. Α. Καποδίστριας

Δόξα τῷ Θεῷ ἔχομε πατρίδα Στρατηγέ μου! ὁ ἀδελφός μου μὲ γράφει ἀπὸ ὁδησδὸν ὅτι κατὰ τὸν Νοέμβριον ἔμελλε νὰ γίνῃ εἰς μύσχαν μεγάλη χρηματικὴ συνεισφορά. ὁ ἀποθανὼν ζωσιμὰς ἄφησε διὰ τὴν Ἑλλάδα 300: χ.λ. γρόσια.

ὁ ἀμβροσιάδης.

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κύριον
Κ. Βότζαρη

Ἀρχηγὸν τοῦ Εἰς Ἐκστρατείαν Στρατοῦ.
Εἰς τὸ Στρατιόπεδον.

(14)

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου

Δραγαμέστρω τῇ 9 Φεβρουαρί. 1828

Στρατηγέ.

Ἀπὸ ἓνα χριστιανὸν φυγόντα ἐκ τοῦ Ἀνατολικοῦ τὴν 6. τούτου μανθάνομε ὅτι εἰς Ἀνατολικὸν εἶναι ὅλοι ὅλοι ὀγδοήντα τοῦρκοι, καὶ ὁ γιῶτης μὲ εἴκοσι ἀνθρώπους ψωμί δὲν ἔχουν καθόλου, καὶ μοιράζουσι διὰ ταῖνι κρέας.

Εἰς Μεσολόγγι τοῦρκοι ἕως ἑπτακόσιοι δὲν ἔχουν ψωμί καὶ μοιράζουσι κρέας, πρῶσμένουν ὥραν τὴν ὥραν ὅμως ψωμί: σᾶς κοινοποιῶ εὐθὺς ταύτην τὴν εἶδησιν. ὅθεν λάβετε ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα αὐστηρὰ μέτρα κατὰ τοῦτο καὶ στρέψατε ὅλην σας τὴν προσοχὴν εἰς τὸ νὰ ἐμποδίσετε τὰς ὁποίας πιθανὸν ὅτι οἱ ἐχθροὶ θέλει προσπαθῆσιν νὰ ἀποστείλουν πρὸς ἐκεῖνα τὰ μέρη τροφάς: ἀναγγείλατε ταύτην τὴν εἶδησιν ἀμέσως πρὸς τὸν Σταίικον καὶ λοιποὺς διὰ νὰ λάβουν τὰ ἀπαιτούμενα μέτρα.

ὁ Ἀρχιστράτηγος
R. Church

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν
κ.τ.λ. κ.τ.λ. κ.τ.λ.
Κύριον Κ. Βότζαρη.

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρ.
Πρὸς τὸν Στρατηγὸν κτλ.
Κύριον Κ. Βότζαρη
Εἰς τὸ Στρατόπεδον.

(15)

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου
Δραγαμέστρω τῇ 10 Φεβρουαρίου 1828.

Στρατηγέ.

Περὶ τῶν ἐτοιμαζομένων ἤδη διὰ τὸ Μεσολόγγι τροφῶν εἰδοποιήθη καὶ ὁ Στρατηγὸς Μακρῆς καὶ ὁ Στρατηγὸς Στάϊκος, καὶ διετάχθησαν νὰ λάβουν ὅλα τὰ δυνατὰ μέτρα νὰ τὰς ἐμποδίσουν. θέλετε κάμη λοιπὸν καὶ ὑμεῖς πᾶν ὅ,τι στοχάζεσθε συντελεστικὸν εἰς τὸ νὰ κυριεύσητε ἀφεύκτως τὸ καραβάνι τῶν τροφῶν, ὅσα κατὰ τοῦτο λάβετε μέτρα, τὰ θεωρῶ, καὶ πρὶν ἔτι τὰ βάλετε εἰς ἐνέργειαν, καλῶς ἔχοντα, καὶ ἐλπίζω ὅτι μὲ τὸν πρῶτον ταχυδρόμον τὸν ὁποῖον θέλει στείλω πρὸς τὸν Κυβερνήτην θέλει ἀναγγείλω τὴν Κυρίειυσιν αὐτοῦ τοῦ καραβανιοῦ, τὸ ὁποῖον ἀφεύκτως πρέπει νὰ κυριευθῇ ἐπειδὴ εἰς Μεσολόγγι δὲν ἔχουν μηδὲ κλινὴ ψωμί. ὁ Μακρῆς καὶ Στάϊκος διετάχθησαν νὰ κτυπήσουν τοὺς ἀπὸ Μεσολόγγιον ἐξεληθόντας ἑκατὸν τούρκους πρὸς ἀπάντησιν τοῦ καραβανιοῦ.

ὁ Ἀρχιστρατήγος
R. Church

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν
κ.τ.λ.

Κύριον Βότζαρη

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατ.
Πρὸς τὸν Στρατηγὸν κ.τ.λ.
Ἀρχηγὸν κ.τ.λ.
Κ. Βότζαρη

(16)

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου.
Δραγαμέστρω τῇ 11 Φεβρουαρίου 1828

Στρατηγέ.

Λαβὼν ὁ Ἀρχιστρατήγος τὴν πικρὰν εἶδησιν ὅτι ὁ μόνος τὸν

ὁποῖον εἶχεν ἀδελφὸν ἀπέθανε κατεκυριεύθη ἀπὸ βαθυτάτην λύπην, εἶναι σχεδὸν ἄρρωστος καὶ μὴ δυνάμενος νὰ γράψῃ ἐπεφόρτισεν ἐμὲ νὰ σᾶς γράψω. σᾶς ἀναγγέλω λοιπὸν ὅτι ἔλαβε τὰ γράμματά σας; ἐγκρίνει ὅλα ὅσα ἐλάβετε μέτρα καὶ διέταξε θετικῶς τοὺς ξερομερίτας νὰ ἀκολουθήσουν τὰ ὁποῖα ἐλάβετε μέτρα καὶ τοὺς ἐδώκετε διαταγὰς.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ἀσπασθῶ μένων μὲ τὴν μεγαλητέραν πρὸς ὑμᾶς ὑπόληψιν.

ὁ Στρατηγὸς καὶ Ἀρχηγὸς τῶν τῆς
Ἀνωτέρας τάξεως.

Δέντζελ

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν
καὶ Ἀρχηγὸν τοῦ εἰς Ἐκστρατεῖαν Στρατοῦ
Κ. Βότζαρη.

Λίβετε Στρατηγέ μου τὰ ὁποῖα ἀπὸ ἐπτάνησον ἦλθον δύο γράμματά σας τὸ χθесινὸν γράμμα σας ἔλαβα καὶ ἐκοινοποίησα ἐγγράφως τὸ περιεχόμενον πρὸς τὸν Ἀρχιστράτηγον.

ὁ ἀμβροσιάδης.

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατ.

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν
καὶ Ἀρχηγὸν τοῦ εἰς Ἐκστρατεῖαν Στρατοῦ
Κύριον Κ. Βότζαρη
Εἰς τὸ Στρατόπεδον.

(17)

Δραγαμέστρω τῇ 16 Φεβρουαρίου 1828.

Στρατηγέ.

Ἐφανέρωσα πρὸς τὸν Ἀρχιστράτηγον τὰ γραφόμενά σας περὶ τῆς Ἀνάγκης τοῦ νὰ καταβῆτε ἐνταῦθα μετὰ τοῦ Στρατηγοῦ τζιόγκα, ἀφοῦ ἀφήσετε Αὐτοῦ ἄχρι τῆς ἐπιστροφῆς σας τὸν Στρατηγὸν ῥάγκον: ἡ ἐξοχότης του μ' ἀπεκρίθη, ὅτι ἔχει μεγάλην εὐχαρίστησιν νὰ σᾶς ἴδῃ. καὶ μ' ἐδιέταξε νὰ σᾶς Γράψω τὸ παρὸν, διὰ τοῦ ὁποίου προσκαλεῖσθε νὰ μεταβῆτε μετὰ τοῦ Στρατηγοῦ τζιόγκα εἰς τὸ Ἀρχιστρατηγεῖον ἀφήνοντες τὸν Στρατηγὸν ῥάγκον εἰς τὴν Χρυσοβίτσα ἄχρι τῆς ἐπιστροφῆς σας: Ἐκπληρῶν προθύμως τὴν Διαταγὴν ταύτην, λαμβάνω τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σᾶς ἀναγγείλω πρὸς εὐαρέστησιν σας, ὅτι σήμερον ἐφθάσεν ἐνταῦθα ὁ Μυριαλῆς μὲ τὴν Γο-

λέτα του μᾶς ἀναγγέλει ὅτι ὁ Κυβερνήτης μας ὑγιαίνει, καὶ κάμνει οὐράνια πράγματα, τὰ ὁποῖα ἀφήνω νὰ μάθετε ἀφοῦ καλῶς ὀρίσετε ἐνταῦθα.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ἀσπασθῶ καὶ μεθ' ὑμῶν τὸν Στρατηγὸν τζιόγκαν.

Πρὸς τὸν στρατηγὸν Κύριον Κ. Βότζαρη
κτλ. κτλ. κτλ.

ὁ Γραμ: τοῦ Ἄρχιστρ:
Ἰ. Ἀμβροσιάδης.

Ἐκ τοῦ Ἄρχιστρατηγείου

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν καὶ Ἀρχηγὸν τοῦ
Εἰς Ἐκστρατείαν Στρατοῦ
Κύριον Κ. Βότζαρη
Εἰς Χρυσοβίτζαν.

(18)

Ἐκ τοῦ Ἄρχιστρατηγείου

Δραγαμέστρω τῇ 18 Φεβρουαρίου 1828

Πρὸς τὸ Σῶμα τῶν Ξερομερίτων.

Ἐπειδὴ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀσφαλισθῶσιν αἱ οἰκογένειαι καὶ τὰ πράγματα τῶν ὑπὸ τὸν Στρατηγὸν τζιόγκαν ὑπὲρ πατρίδος στρατευομένων, καὶ ἄλλος παρὰ τὸν Μύτικα ἀρμοδιώτερος τόπος δὲν εἶναι Διέταξα τὸν Στρατηγὸν τζιόγκαν νὰ καταλάβῃ τὸν Μύτικα διὰ νὰ μεταφέρῃ τὰς οἰκογενείας καὶ τὰ πράγματα τῶν ἀνωτέρω εἰς αὐτὸ τὸ μέρος, κατατάττων εἰς τὴν θέσιν ἓνα τῶν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ ἀξιωτέρων μετὰ τεσσαράκοντα μόνον ἐνόπλων, ἵνα καὶ τὴν θέσιν φρουρῶσι, καὶ ὅλας τὰς εἰς αὐτὸ τὸ μέρος Ἑλληνικὰς οἰκογενείας καὶ ἰδιοκτησίας προστατεύωσι. τούτου ἕνεκα διατάττεσθε διὰ τῆς παρουσίας νὰ μετακαλέσετε ἐκείθεν ὅλους τοὺς ἐκ τοῦ σώματός σας ἐνόπλους παραχωροῦντας τὴν θέσιν εἰς τὸν Στρατηγὸν τζιόγκαν: τοῦτ' αὐτὸ διετάχθησαν ὅ,τε Καπ: Χ. περδίκης καὶ Καπετὰν Φωκᾶς. Ἐπιστηριζόμενος εἰς τὸν ζῆλον σας καὶ τὸν πατριωτισμὸν σας ἔχω ὅλην τὴν Βεβαιότητα ὅτι θέλετε ἐκτελέσῃ προθύμως ταύτην τὴν Διαταγὴν.

Ὁ Ἄρχιστράτηγος

R. Church

Ἐκ τοῦ Ἄρχιστρατηγείου

Πρὸς τὸ Σῶμα τῶν Ξερομερίτων

(19)

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου.

Δραγαμέστρω τῇ 18 Φεβρουαρίου 1828

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Δ. Εὐμορφόπουλον

Διατάττεσθε διὰ τῆς παρουσίας, νὰ ὑποχρεώσετε τοὺς ὑπὸ τὴν ὄδηγίαν σας νὰ ἀποστείλουν ἐνταῦθα ἄνευ παραμικρᾶς ἀναβολῆς ὅλα τὰ Βόϊδια τῶν Ρονιτζαίων ὅσα ἐπῆραν μὲ τὸν ῥόκον καὶ σφαλάγκη. χρεωστεῖτε νὰ ἐκτελέσετε καθ' ὅλην τὴν ἀκριβείαν τὴν διαταγὴν ταύτην, διότι εἰς τὸ ἐναντίον τὸ Βάρος μένει εἰς τὸν ἑαυτὸν σας ὡς Ἀρχηγοῦ τῶν ἀρπασάντων τὰ εἰρημένα Βόϊδια. ἄλλως δὲ θέλει πληρωθῶσιν ἀπὸ τὰ ὀφειλόμενα εἰς τὸ Σῶμα σας χρήματα.

ὁ Ἀρχιστράτηγος
R. Church

(20)

ἄδελφὲ στρατηγὲ

Ἄπαντῶ εἰς τὸ κατὰ τὴν 19^η φευρ. γράμμα σας, τὸ ὁποῖον ἔλαβον μὲ μεγάλην μου εὐχαρίστησιν. Ἀπὸ τὴν πρὸς τὸν Ἐξοχότατον Κυβερνήτην ἀναφορὰν τοῦ Ἀρχιστρατήγου ἐπληροφορήθην τὰ αὐτοῦ διατρέχοντα, περὶ τῶν ὁποίων ἡ Κυβέρνησις ἔλαβε καὶ θέλει λάβει εἰς τὸ ἐξῆς τὴν φροντίδα, ὥστε νὰ προμηθεύεσθε ἀπὸ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα καθὼς θέλετε πληροφορηθῆ ἀπὸ τὸν αὐτὸν Ἀρχιστράτηγον.

Ἐγὼ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἐπομενως θέλουν ἔμβει τὰ πάντα εἰς καλὴν τάξιν, καὶ δὲν θέλετε λάβει πλέον ἐμπόδια εἰς τὸ νὰ ἐπιταχύνετε καὶ νὰ φέρετε εἰς τὴν ποθητομένην ἔκβασιν τὰ ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἐπιχειρήματά σας. Περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ Πολιτικοῦ μας καστρατιωτικοῦ μας ἔγινεν ἡ ἀναγκαῖα πρόβλεψις, καὶ ἐνεργεῖται ὀλονένα.

Σᾶς ἀσπάζομαι φιλικῶς, καὶ σᾶς ἐπεύχομαι ὑγείαν. Ὡσαύτως καὶ τὸν Κον Ἀνδρέαν Βαλτινόν.

Πόρος α'. Μαρτίου
1828

Ὁ Ἀδελφός σου
Α. Μαυροκορδάτος.

Ἐφθασε καὶ ὁ Κύριος Ἀνδρέας, καὶ ἔλαβε τὸ δι' αὐτοῦ γράμμα σου. ὠμίλησα μὲ τὸν Κον Ἀνδρέαν τὰ πάντα, καὶ παρὰ τοῦ ἰδίου θέλεις πληροφορηθῆ περὶ ὅσων σὲ ἀφορῶσι τὸ πᾶν εἶναι νὰ κατορθωθῆ τι διὰ τὸ Μισολόγγι καὶ νὰ κατορθωθῆ χωρὶς πολλὴν ἀργοπορίαν. ὁ Κυβερνήτης γράφει κοινῶς πρὸς ὅλους τοὺς ἀξιωματικούς. ὅσα Σᾶς ὑπόσχεται εἶναι ἀληθῆ, καὶ εἶσαι βέβαιος

ὅσα ἐντὸς ὀλίγου τὸ στρατιωτικὸν θέλει ἔχει ὅλα τὰ ἀναγκαῖά του, φθάνει νὰ ἡσαχθῇ ἢ εὐταξία καὶ νὰ παύσουν αἱ καταχορήσεις.

11^α Μαρτίου

Ὁ Ἀδελφός Σου

A. Μαυροχορδάτος

Τῷ στρατηγῷ Κυρίῳ Κ. Μπότσαρη

Εἰς Δραγαμέστον.

(21)

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου

Ἐν Δραγαμέστῳ τῇ 8^α μαρτίου 1828

Στρατηγέ

Διατάττεσθε διὰ τῆς παρουσίας νὰ κραῖξετε ὅλους τοὺς πληγωμένους τῶν διαφόρων Σωμάτων, νὰ τοὺς ἐξετάσητε περὶ τῆς πατρίδος των, εἰς ποῖον σῶμα ἀνήκει ὁ καθείς, ποῖος εἶναι λαβωμένος πολὺ καὶ ποῖος ὀλίγον, καὶ ὅποια εἶναι ἡ παρ' ἐμοῦ αἰτησίς των, καὶ ἐντὸς τῆς αὔριου νὰ μοὶ δώσητε ἀκριβῆ περιγραφὴν τῶν ἄνω εἰρημένων.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος

R. Church

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν κτλ. κτλ. κτλ.

Κύριον Κώνσταν Μπότσαρη

ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν κτλ. κτλ. κτλ.

κύριον Κώνσταν Μπότσαρη

(22)

γενναιότατε φίλε!

Ἔλαβον τρία ἢ τέσσαρα γράμματά σας· ἀνέγνωσα ὅσα ἐν αὐτοῖς μοὶ ἐκθέτετε, καὶ τὰ εἰς τὸ τελευταῖόν σας ἐθεώρησα, καθὼς καὶ τὸ ὅσα ἐπεφορτίσατε τὸν γραμματικὸν σας στοματικῶς νὰ μὲ εἰπῇ ἠκούσα· ἡ ἐξήγησις τῶν πραγμάτων φαίνεται εἰς τὴν ἐφεξῆς ἐκθεσίῳ μου.

ὁ ἐξοχώτατος Κυβερνήτης μας ἔλαβε βάσιν τῶν πραγμάτων τῆς πατρίδος τὴν διόρθωσιν νὰ ἐξάξῃ ἀπὸ γενικὰ μέτρα. εἰς τὰ ὅποια θεωρεῖται ἐνὸς ἐκάστου πράγματος ἡ κατάστασις. εἰς αὐτὴν τὴν βάσιν θεμελιωμένος εἶναι καὶ ὁ στρατιωτικὸς διοργανισμὸς, διὰ τοῦ ὁποίου καὶ τὰ εἰς τὴν πελοπόννησον εὑρισκόμενα ἡπειρωτικὰ στρατιωτικὰ σώματα ἐξέρχονται τῆς πελοποννήσου, καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο μετέβη εἰς Πόρον καὶ μένει εἰσέτι ἐκεῖ, τὸ μὲν νὰ ἐκκινήσῃ διὰ τὴν Ἀθηκὴν Ἑλλάδα, τὰ δὲ ἴσως καὶ διὰ τὰς Ἀθήνας. ἔχετε δικαίον εἰς ὅσα μοὶ ἐκθέτετε, ἐπειδὴ καὶ τόσοι συγγενεῖς σας ἐφονεύθησαν εἰς τὸν πό-

λεμον· τὸ νὰ ἐλθῆτε ὅμως . πρὸς τὸ παρὸν ἐδώ, καὶ ἐπιθυμῆσατε νὰ διορισθῆτε μέλος τοῦ Πολεμικοῦ Συμβουλίου, τοῦτο καὶ ἐγὼ καὶ οἱ λοιποὶ φίλοι σου θεωροῦμεν καὶ ἀσύμφερον ὡς πρὸς τὰ ἐνεστῶτα πράγματα καὶ ὅλως διόλου ὄχι ἀνάλογον τῶν ἕως τώρα θυσιῶν σας πρὸς τὴν πατρίδα· δὲν εἶμαι λοιπὸν γνώμης νὰ ἀφήσετε πρὸς τὸ παρὸν τὸ στρατόπεδον τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ ἐπιμείνετε εἰς τὰ ἴδια, καὶ ἐν τοσοῦτῳ ἀνταποκρινόμενοι μὲ τοὺς φίλους σας θέλει ἔχετε ὅσον τὰ πράγματα τὴν ὁδηγίαν, καὶ ὅ,τι αὐτοὶ θεωρήσουν δυνατὸν καὶ ἀνάλογον τῶν ἐκδουλεύσεων σας, συμφέρον ἐν ταυτῷ καὶ εἰς τὴν σημερινὴν τῆς πατρίδος κατάστασιν. μένω ἐν τοσοῦτοις.

τὴν 12ην μαρτίου 1828

αἴγινα

ὁ φίλος σου

ἀνδρέας ζαήμης

κύριε πρέπει ἀναγκαίως νὰ λάβης ὑπομονὴν καὶ νὰ σταθῆς αὐτοῦ, ἕως νὰ δοθῆ ἡ καλὴ διευθέτησις εἰς τὰ πράγματα καὶ ἐπομένως ὁδηγούμεθα καὶ ὁδηγεῖσαι, αἱ θυσίαι τῆς καλῆς φαμιλίας σας, ὁ ἡρωϊσμός τοῦ μακαρίτου μάρκου, ἡ ἔντιμος καὶ φρόνιμος διαγωγὴ τοῦ ἀγαθοῦ κόστα, ὅλα ταῦτα εἶναι ἱκανὰ νὰ σὲ δώσουν νὰ καταλάβης ὅτι εἰς διοίκησιν μόνιμον καὶ θεμελιωμένην εἰς νόμους δικαίους, θέλει εὑρεῖς τὰ συμφέροντά σου, ἀναλόγως τῆς ὑπολήψεως καὶ τῶν ἐκδουλεύσεων σου, ὁ ἔξ: κυβερνήτης τῆς ἐλλάδος, ὡς τὰ ἴδια πράγματα ὁμολογοῦν, εἶναι μὲ ὑψηλὸν νοῦν, καὶ προικισμένος μὲ προτερήματα τὰ ὅποια ἀνήκουν εἰς τὸν βαθμὸν του, καθεὶς λοιπὸν δικαίως πρέπει νὰ ἐλπίζῃ ὅτι βαθμηδὸν ἡ σοφὴ κυβέρνησις του, θέλει καθαρῶς τὸν σῖτον ἀπὸ τὴν ἧραν.

Πρὸς τὸν γενναιότατον στρατηγὸν Κ: Κῶσταν Μπότζαρη
Εἰς τὸ κατὰ τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα
στρατόπεδον.

Ἄριθ. 848

(23)

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ὁ Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κ. Μπότζαρη.

Μὲ τόσῃν περισσοτέραν εὐχαρίστησιν ἀπαντῶ εἰς τὴν ἀπὸ 26 φεβρουαρίου ἐπιστολὴν Σου, ὅσον αὕτη μ' ἐνθυμίζει τὴν παλαιὰν γνωριμίαν μας· καὶ μὲ βεβαιώνει ὅτι ἔχεις τὰ πατριωτικὰ αἰσθήματα τὰ ὅποια καὶ ἐπιθυμοῦσα καὶ ἠλπίζον νὰ εὔρω εἰς τὸ ὑποκείμενόν Σου. Ὁ ἴδιος ἐκθέτεις πόσα κακὰ ἐπήγασαν ἀπὸ τὴν ἀταξίαν, ὅτι ἡ ἠθικὴ καὶ πολιτικὴ μόρφωσις τοῦ ἔθνους θέλει κατορθωθῆ διὰ τῆς εὐταξίας καὶ πειθαρχίας. ἐξέθεσα εἰς πλάτος τὰς περὶ τούτου ἰδέας μου εἰς τὴν ἐ-

πιστολὴν τὴν ὁποίαν διευθύνω κοινῶς πρὸς ὅλους τοὺς ἀξιωματικούς τοῦ Στρατοπέδου Σας. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι πρῶτος θέλεις φιλοτιμηθῆναι νὰ συντρέξῃς μὲ τὸ παράδειγμά Σου εἰς τὸ νὰ εἰσαχθῆ ὁ ἀποφασισθεὶς διοργανισμὸς τοῦ στρατιωτικοῦ διὰ νὰ δυνηθῶ καὶ ἐγὼ νὰ ἐκτελέσω ἐντὸς ὀλίγου τὰ ὅσα εἰς τὴν ῥηθεῖσαν ἐπιστολὴν ὑπόσχομαι καὶ τὸ κυριώτερον διὰ νὰ κατορθωθῆ ἡ σωτηρία τῆς Πατρίδος. Μὲ εὐχαρίστησίν μου πληροφοροῦμαι ἀπὸ διαφόρους ἀναφορὰς τοῦ Ἀρχιστρατήγου, ὅτι καὶ μεταξὺ τῆς Γενικῆς ἀταξίας ἐφύλαξες τὴν δυνατὴν τάξιν, καὶ ἔδωκες τὸ παράδειγμα τῆς πειθαρχίας· εἶναι λοιπὸν ἀναμφίβολον ὅτι τώρα θέλεις διπλασιάσει τὸν ζῆλον Σου διὰ νὰ φθάσομεν εἰς τὴν στερέωσιν τῆς εὐταξίας.

Ἐν Πόρῳ τῇ 12. Μαρτίου.

1828 (Σφραγίς)

Ὁ Κυβερνήτης

Ἰ. Α. Καποδίστριας

Ὁ Γραμ. τῆς Ἐπικρατ.

Σ. Τρικούπης

(24)

γεναιότατε φίλε.

πρὸ τινῶν ἡμερῶν σὲ ἔγραψα, καὶ ἔδωσα τὸ γράμμα μου πρὸς τὸν κοινὸν φίλον τούτζην νὰ σὲ τὸ στείλῃ. ἐν ἐκείνῳ σὲ ἔλεγον τὴν γνώμην μου, εἰς τὸ τί ὀδηγεῖ σήμερον ἡ περίστασις νὰ κάμνης· ὁ γραμματικός σου ἤδη ἐρχόμενος αὐτοῦ θέλει σὲ εἰπῆ διὰ ζώσης, καὶ ἴσως σὲ φέρει καὶ γράμμα τοῦ κυρίου μαυροκορδάτου, αὐτὸς ἴδε καὶ τὴν κυβέρνησιν καὶ τοὺς διοργανισμοὺς τοὺς στρατιωτικούς, καὶ τοὺς στρατηγούς καὶ τὴν εἰσκρατοῦσαν πολιτικὴν· ἐγὼ δὲν ἔχω ἄλλο τί νὰ σὲ προσθέσω. εἰμὶ νὰ προφυλάττεσαι εἰς καιρὸν συμπλοκῆς μὲ τοὺς ἐχθρούς, ἐπειδὴ ἤκουσα ὅτι εἰς τὴν κατοχὴν ἐθανατώθη πάλιν εἰς ἐξάδελφός σου, καὶ νὰ σὲ εἴπω τὴν ἀλήθειαν ἐλυπήθηκα πολὺ. φύλαξον τὸ τομάρι, καὶ διὰ τὰ λοιπὰ θέλει ἔλθῃ καὶ ἡ ἐδικήσου στιγμή· γράφε μου τὴν ὑγείαν σου γνωρίζεμε φίλον ἀναπόσπαστον, καὶ κάμνε . . . . (1) νὰ τριγῆσω τὴν σταφίδαν μου. ταῦτα: 1828 μαρτίου 10 ἕξ αἰγίνης.

ὁ ἀδελφός

ἀνδρέας ζαήμης

τὸν στρατηγὸν τζόγκαν ἀσπάζομαι
συγχρόνως ὁποῦ ἔγραψα εἰς τὴν
γεναιότητά σου ἔγραψα καὶ πρὸς
τὴν γεναιότητάτου.

πρὸς τὸν γεναιότατον στρατηγὸν κύριον
κώνσταν πότζαριν

1) Λέξις δυσανάγνωστος.

(25)

ἀδελφέ μου Στρατηγὲ Κώστα μπότσιαρη.

Διακριβῶν εἰς τὸ χάνι τῶν τριζοινίων ἔλαβον τὸ ἀδελφικόν σας, ἀνέγγων τὰ ἐν αὐτῷ. Σᾶς εὐχαριστῶ μεγάλως διὰ τὴν ὁποίαν ἐλάβετε φροντίδα διὰ τὰς ὑποσχέσεις μου. μ' ὄλον ὅτι κατὰ τοῦτο εἶμαι βέβαιος, ὅτι καὶ πρότερον, καὶ τότε, καὶ ἤδη δὲν ἐλείψατε τοῦ νὰ φροντίζετε καθ' ὅλα τὰ εἰκότα καὶ δυνατά· ἀλλ' ἐπειδὴ τότε διὰ τὰς αἰτίας τὰς ὁποίας κάτωθεν σᾶς ἐκθέτω δὲν ἔλαβον τὸν καιρὸν νὰ σᾶς ἀποκριθῶ σπεύδω ἤδη διὰ τοῦ παρόντος μοι νὰ ἐπερωτήσω τὸ αἶσιον τῆς εὐκταίας μοι ὑγείας σας, δηλοποιῶν ὅτι καὶ ἐγὼ ὑγιαίνω.

Τὴν εἰσβολὴν τῶν ἐχθρῶν καθ' ὑμῶν εἰς τριζίνια τὲς μάχης ὁποῦ μέχρι τέλους ἐκεῖσε μετ' αὐτῶν ἐκάμαμε ἀφίνω τοῦ νὰ ταῖς κοινοποιήσω εἰς πλάτος, πεπεισμένος ὅτι ἀκριβῶς ἐπληροφορήθητε ταῦτα. τοῦτο μόνον σᾶς λέγω ὅτι ἀφ' οὗ διαφόρως ἐπολεμήσατε μετὰ τῶν ἐχθρῶν, καὶ πάντοτε, ἐκτὸς τῆς κατὰ τὴν εἰσβολὴν των γενομένης πρώτης μάχης εἰς ἓνα μας ταμποῦρι, οἱ ὑμέτεροι ἐκέρδιζον τὴν νίκην, καὶ ἀφ' οὗ κάθε ὑποψία διὰ θαλάσσης ἀφηρέθη εἰσελθόντος εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀτμοκινήτου, καὶ ἡμεῖς ἀναλόγως εἰς ταῖς ὁποίας κατείχομεν θέσεις εἴμεθα δυνατώτεροι τῶν ἐχθρῶν. παρ' ἐλπίδα ἄρχισε διαψυθισμὸς εἰς τοὺς εἰς τὸ κάστρον τοποθετημένους ἡμετέρους. ὅτι ἡ θέσις ἐκείνη δὲν κρατεῖται, καὶ τοῦτο καθὼς παρὰ τῶν ἐκεῖ ὕστερον μετὰ βεβαιότητος ἐπληροφορήθημεν, ἐρῶρέθη πρῶτον παρὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ Διοβουνιώτη, ἀναβάντος πρὸς ἀντάμωσιν τῶν ἐκεῖ στρατηγῶν, καὶ ἐξ ἐκείνου διεδόθη καὶ εἰς ἄλλους τινάς. τοῦτο ἀκούσαντες ἐταράχθημεν ὅλοι οἱ εἰς τὸ χάνι, ὠμίλησα πρὸς τὸν Διοβουνιώτην τὰ εἰκότα κινῶν πάντα λίθον νὰ ἐμποδίσω τοῦτο, ἀλλ' εἰς μάτην ἐπειδὴ καὶ παρ' ἐλπίδα ἤκουσα νὰ μὲ λέγη ὅτι οἱ ἐν τῷ κάστρον ἡμέτεροι δὲν κάθηνται ἐκεῖ, καὶ ἂν δὲν τοὺς ἐμβαρκάρωμεν εἰς πλοῖα αὐτοὶ φεύγουν διὰ ξηρᾶς, αὐτὰ μοῦ τὰ εἶπον ὅταν ἤμην ἐπάνω εἰς αὐτούς. ἐπρότεινα νὰ ἀναβῶμεν ἐγώ τε καὶ ὁ ῥοῦκης ἐκεῖ, καὶ νὰ καταβοῦν αὐτοὶ εἰς τὸ χάνι, καὶ ἐπειδὴ εἴμεθα ὀλιγώτεροι ἡμεῖς, νὰ σταθῶν καὶ ἐξ ἐκείνων τόσοι, ὅσοι νὰ ἀναπληρώσουν τὴν οὐσαν πρότερον ἐκεῖ ποσότητα· ἀλλὰ καὶ τότε μὲ εἶπεν ὅτι ἀποφασιστικὰ ἐξ ἐκείνων δὲν κίθεται κανένας ἐκεῖ, καὶ μὴν χάνω τὰ λόγια μου· τοὺς ἐπροσκάλεσα εἰς τὸ ἀτμοκίνητον, τοὺς εἶπον ἔμπροσθεν τοῦ Ἀστυγκοῦ ὅσα ἔπρεπε διὰ νὰ τοὺς ἐμποδίσω ἀπὸ τὴν διάλυσιν τοῦ στρατοπέδου, (καὶ μάρτυς τῶν λόγων μου εἶναι ὁ . . . (1) πλὴν καὶ τότε δὲν ἠμπόρεσα νὰ κατορθώσω τίποτις.

1) Λέξις δυσανάγνωστος

ἄφ' οὗ λοιπὸν ἀποφασιστικὰ ὁ Διοβουνιώτης ἀπεφάσισε τὴν διάλυσιν μας, καὶ ἐσήκωσε πρῶτον μὲ τὰ πλοῖα νυκτὸς τοὺς εἰς τὸ κἄστρον ἡμετέρους, καὶ τοὺς ἔφερεν εἰς τὸ νησί. μὴ δυνάμενος καὶ ἐγὼ ἄλλως πῶς ποιῆσαι, ἀπέρσα διὰ τὴν κακίστην χεῖρησιν ὁποῦ ἄρχισαν ἀμέσως νὰ κάμνουν οἱ στρατιῶτες εἰς τοὺς δυστυχεῖς ἐγκατοίκους τῆς νήσου, ἔχονα νὰ μεταβῶ εἰς τὴν Πελοπόννησον, διὰ νὰ μὴν ἐμπερδευθῶ μὲ τὰς πράξεις ἐκείνου καὶ ἐμβιβάσας τοὺς ὑπ' ἐμὲ στρατιώτας εἰς τὸ ἀτμοκίνητον διέβην κατὰ τὴν Βοστίτζαν, συνηκολούθησε μετ' ἐμοῦ καὶ ὁ Στρατηγὸς ῥοῦκης μὲ τὸ Σῶμα του.

ταῦτα πάντα κατὰ δίκαιον λόγον ἔπρεπε νὰ ἐκθέσω πρὸς τὸν Ἄρχιστρατήγον, διὰ τὸ μὴν ὑπολάβῃ τὴν λιποταξίαν μας ἄλλως πῶς, ἀλλὰ νὰ γνωρίσῃ ἀληθῶς τοὺς αἰτίους, καὶ αἰθῶν, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ τότε δὲν ἠμπόρεσα νὰ εὔρω πλοῖον νὰ ἀποστείλω ἐπίτηδες, διὰ τὴν γεγονεῖαν ταραχὴν ἐκείσε, διὰ νὰ ἀναφέρω ταῦτα ἐγκαίρως, τὰ ἐκθέτω ἤδη πρὸς τὴν Γεννεότητά σας, καὶ παρακαλῶ φροντίσατε νὰ τὸν παραστήσητε ὅλην τὴν ἀλήθειαν τῶν διατρεξάντων.

μετὰ τὴν ἀπόβασίν μου διέμεινα ὀλίγας τινὰς ἡμέρας εἰς τὰ παρῖλια τοῦ διακοπτοῦ, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔλαβον διαταγὴν τῆς Κυβερνήσεως ἀποκριτικὴν εἰς τὰς ἀναφοράς μου, ἐπροχώρεσα, καὶ βυδιζων βραδέως ἔφθασα εἰς τὸν Ἰσθμόν, κεκεῖθεν ἀπέπλευσα ἐνταῦθα λαβῶν διαταγὴν τοῦ Κυβερνήτου προσκαλοῦσάν με νὰ ἔλθω τοὺς ὑπὸ τὴν ὄδηγιάν μου ῥοιμελιώτας ἀπέστειλα εἰς Ἐλευσίνα, τοὺς δὲ Πελοποννησίους διέλυσα, μὴν ἔχοντας τροφὴν νὰ τοὺς οἰκονομήσω. μὲ τὸ νὰ μὴν εἶχον λάβῃ εἰσέτι τὴν διαταγὴν τῆς ἐξοχότητός του.

Ὁ Κυβερνήτης διατρίβει εἰσέτι εἰς Πόρον, σήμερον αὔριον, καὶ ἅς ἔχομεν πληροφορίας περιμένεται ἐνταῦθα. τοὺς ῥοιμελιώτας στρατιώτας ὡς εἶπον ἀπέστειλα εἰς Ἐλευσίνα, τοὺς δὲ Πελοποννησίους διέλυσα, διορίσας νὰ ἠσυχάσουν εἰς τὰ ὀσπήτια των, ἄχρις νὰ ἰδῶ τί θέ νὰ μὲ διατάξῃ ὁ Κυβερνήτης· νεώτερόν τι νὰ σῆς ἐκθέσω δὲν ἔχω, ἐρχομένου ἐνταῦθα τοῦ Κυβερνήτου, ἄφ' οὗ λάβω τὰς διαταγὰς του συνυπακούομεθα. Παρακαλῶ εἰς κάθεσας εὐκαιρίαν νὰ μὲ γράψετε τὰ τῆς υγείας Σας, καὶ μένω μὲ ὅλην τὴν ἀδελφικὴν εὐχρινείαν.

τῇ 16 μαρτίου 1828.

Ἐν Αἰγίνῃ

ὁ ἀδελφός Σας

ἀνδρέας λόντος

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κων Κῶσταν μπότσαριν.

(26)

Αἶγινα 29 Μαρτίου 1828

Κύριε μοι

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον διετάχθη διὰ τὸ στρατόπεδον εἰς τὸ ὁποῖον

εὐρίσκεισθε, νομίζω ὅτι θέλει σᾶς εὐχαριστήσῃ. Εἰς τὸ γενικὸν ἐμπεριέχεται καὶ τὸ μερικόν. Πρῶτερον τὰ μερικὰ ἔφεραν τὰ πρῶγματο εἰς τὴν ἀθλίαν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκονται, καὶ ταῦτα, τώρα, καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἐλπίζω νὰ μὴ γίνουιν πλέον.

ταῦτα εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποσχέσεώς μου, καὶ μένω
ταπεινῶς δοῦλος σας
Β. Α. Καποδίστριας

Πρὸς τὸν Γενναῖον Στρατηγὸν
Κύριον Κώστα Μπότζαρη
εἰς Δραγομέστρον

(27)

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγεῖου

Ἐν Διονίῳ τῇ 8 Ἀπριλλίου 1828

Στρατηγέ.

Κατ' ἐπιταγὴν τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχιστρατήγου, εἶμαι ἐπιφορτισμένος νὰ σᾶς εἰδοποιήσω ὅτι σᾶς ἀφίνετε ἡ διοίκησις τοῦ ἐνταῦθα στρατοπέδου μὲ δύο κανόνια καὶ δύο μουρτιάρια.

Ἡ Α. Ε. ὁ Ἀρχιστρατήγος γνωρίζων τὸν ζῆλον σας καὶ τὸν πατριωτισμὸν σας κρίνει περιττὸν νὰ σᾶς συστήσῃ τὴν διατήρησιν τῆς εὐταξίας, ἂν λάχητε καμμίαν εἴδησιν ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς, θέλετε εἰδοποιήσῃ ἀμέσως τὸν Ἀρχιστρατήγον εἰς στεκλάδι.

Ἔπεται ὁ ἀριθμὸς τῶν σωματίων καὶ τῶν ἀποσπασμάτων ὁποῦ μένουιν ἐνταῦθα ὑπὸ τὰς διαταγὰς σας.

Τὸ Σῶμα σας	στρ.	130
Τοῦ Βλαχόπουλου	»	150
Τοῦ Βελισσαρίου Καλόγιρου	»	82
Τοῦ Κουδούρη	»	30
Τοῦ Χρυσάνθου	»	50
Τοῦ στελῆ	»	50
Τοῦ Σπαρτιατῶν	»	40
Τοῦ Εὐμορφοπούλου	»	40
Τοῦ Κραββερίδη	»	30
Τοῦ Καραϊσκάκη	»	15

στρ. 617

ὁ Στρ: Ἀοχηγὸς τῶν περὶ τῶν Ἀρχιστρ. τῶν τοῦ Α'.
βαθμοῦ

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγεῖου

Δέντζελ

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κύριον Κ. Μπότζαρη.

(28)

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου.

Ἐν Δραγαμέστρω τῇ 8 Ἀπριλίου 1828

Πρὸς ἅπαντας τοὺς ἐν Διονίῳ Ὀπλαρχηγούς.

Μὲ τὴν πρὸ ὀλίγου σταλεῖσαν μου πρὸς ὑμᾶς ἐπιστολὴν μὲ τὸν καπ. Η. . . . . (1) σᾶς εἶπον κατὰ λάθος ὅτι θέλω διορίσει ἐγὼ μίαν ὀκταμελῆ ἐπιτροπὴν καὶ ἓνα πρόεδρον εἰς αὐτὴν διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὸ χθὲς διατρέξαν ἄτακτον φέροσιμον τῶν στρατιωτῶν· ἤδη σᾶς λέγω ὅτι τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην θέλετε τὴν συστήσει μόνοι σας, καὶ αὕτη θέλει κάμει τὴν ἀνήκουσαν ἐξέτασιν, καὶ θέλει παιδεύσει τὸν αἴτιον.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος

R. Church

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου

Πρὸς ἅπαντας τοὺς ἐν Διονίῳ Ὀπλαρχηγούς

(29)

Κύριον

Κωνσταντῖνον Μπότσαρην—Στρατηγόν—Δραγαμέστον

Ἐν Κεφαλληνίᾳ τῇ 11)23 Ἀπριλίου 1828

Ἀξιότιμε Φίλε μου

Δοκιμάζω τὴν ἐσωτερικὴν ἀνάγκην νὰ Σᾶς ἀποστείλω τὴν παροῦσαν καὶ αἰσθάνομαι διὰ τοῦτο τὴν μεγαλυτέραν εὐχαρίστησιν, τοσοῦτω μᾶλλον, καθόσον ἀντίξοοι πεισιτάσεις μὲ ἠμπόδισαν καὶ μὲ καθυστέρησαν ἐπὶ χρόνον οὐκ ὀλίγον.

Ὁ νεαρὸς Κ. Ζαγγαρόλλας ἐρρίφθη ἐκ νέου πρὸ τινων ἡμερῶν εἰς τῆς φλογερᾶς του ἰδιοσυγκρασίας τὰς ἀγκάλας, προτιμῶν ν' ἀκολουθήσῃ τὰς τύχας, τὰς ὁποίας ἡ μοῖρα παρασκευάζει εἰς τὸ Ἔθνος του, παρὰ μίαν ἰδιωτικὴν πολιτικὴν θέσιν, ὡς ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἤσκησε μέχρι τοῦδε ἐντὸς τῆς Πατρίδος του, πλήρως ἱκανοποιήσας τοὺς ἀνωτέρους του. Θὰ εὐρίσκεται ἤδη φαντάζομαι εἰς τὸ Στρατόπεδόν Σας τοῦ Δραγαμέστου. Καίτοι αἱ παρὰ τοῦ νεαροῦ Ζαγγαρόλλα εἰς τὴν Ἑλλάδα παρασχεθεῖσαι ὑπηρεσίαι καὶ ἡ κοσμίαι προσωπικὴ του διαγωγή, εἶνε στοιχεῖα τὰ ὁποῖα τὸν συνιστοῦν ἐπαρκῶς εἰς τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην παντὸς καλοῦ Ἑλλήνος, ἐντούτοις στενὸς συγγενικὸς δεσμός, ὁ ὁποῖος μὲ συνδέει μὲ αὐτὸν καὶ περισσότερον ἀκόμη, μία ἰδιαίτερα ἀγάπη, ἡ ὁποία ἰσχυρῶς πρὸς

1) Λέξις δυσανάγνωστος

ἐμὲ συνηγορεῖ, μὲ κάμουν νὰ τὸν συστήσω εἰδικῶς πρὸς ἐκείνους, πρὸς τοὺς ὁποίους νομιζῶ. ὅτι δύναμαι νὰ τὸ κάμω μὲ ὄλην τὴν ἐμπιστοσύνην, τὴν ὁποίαν δικαιολογεῖ μία στερεὰ φιλία.

Αὐτὰ εἶναι τὰ ἐλατήρια, τὰ ὠθοῦντα με νὰ προκαλέσω καὶ τὸ ἰδικόν Σας ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τοῦ νεανίου, διὰ τὸν ὁποῖον φροντίζω πολύ. Εἶμαι βέβαιος, ὅτι θὰ εὔρω παρ' Ὑμῖν εὐήκοον οὖς. Καὶ ἔτοιμος παρὰ ποτέ, ὅσον ἀφορᾷ εἰς ἐμέ, νὰ ἐνισχύσω τὴν ἀγάπην ἐκείνην, μὲ τὴν ὁποίαν δὲν ἔλλειψα ποτὲ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔργω, καὶ εἰς πᾶσαν τυχοῦσαν περίστασιν, σχετικὴν μὲ τὴν διακεκριμένην οἰκογένειαν Μπότσαρη, νὰ Σας περιβάλλω.

Εὐαρεστηθεῖτε νὰ δεχθῆτε, ἀγαπητέ μου κύριε, τὰς ἐπανεπιλημμένας διαβεβαιώσεις μου περὶ τῆς ἐκτιμῆσεως καὶ τῆς αἰωνίας ἀφοσιώσεως μου.

Πρόθυμος καὶ Φίλος
(ὑπογρ.) Δ. δάλλα Δέτσιμα

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου (30)

τῆ 26: ἀπρ: 1828 Ἄγ. Σώστης

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κύριον Κώστα Μπότσαρη

Διαττάτεσθαι νὰ λάβετε τοὺς ὑπὸ τὴν ὄδηγιάν σας Στρατιῶτας, εἰδοποιοῦντες καὶ τοὺς ἐπιλοίπους Ὀπλαρχηγούς τοὺς εὕρισκομένους εἰς Διόνην διὰ νὰ περιλάβουν καὶ αὐτοὶ τοὺς ἐδικούς των στρατιῶτας καὶ νὰ ἀπέλθετε ὅλοι μαζὺ ὅσον τάχος, διὰ νὰ τοποθετηεῖτε εἰς τὴν θέσιν τοῦ Ἀγίου Νικολάου πλησίον ἀνατολικοῦ.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος
R. Church

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου (31)

Ἐκ τοῦ ἀπέναντι τοῦ Ἀνατολικοῦ στρατοπέδου

τῆ 26: ἀπριλίου 1828

Στρατηγοὺς Μπότσαρης
καὶ Γρήβα γαρδικιότι

Ἡμερούσιος Διαταγή.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος διατάττει ὅτι ἐπειδὴ καὶ μεθαύριον θέλει γίνῃ ἐπιθεώρισις καὶ καταμέτρησις, τῶν διαφόρων σωματίων τοῦ στρατοπέδου τοῦ κατέναντι τοῦ Ἀνατολικοῦ παρὰ τῆς φροντιστικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ στρατεύματος τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, διὰ νὰ ἀρχίσουν ἔπειτα νὰ λαμβάνουσι τὸ γεμεκλίκειόν των νὰ μὴ ἀναχορίσῃ κανεὶς ἀπὸ τὸ στρατόπεδον, οὔτε Ἀξιωματικὸς οὔτε στρατιώτης ἀλλ' ὄλλοι νὰ παρευρεθῶσι εἰς τὴν ἐπιθεώρισιν ταύτην, διότι τοῦ ναντίον δὲν

θέλει ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ λαμβάνῃ τὸ γεμεκλική, ὅθεν ὄλλοι οἱ ὀπλαρχηγοὶ τῶν διαφόρων σωμάτων θέλουν μετακαλέσῃ ἅπαντας τοὺς στρατιώτας των εἰς τὸ στρατόπεδον ἐξερουμένων τῶν πληγομένων καὶ τῶν ἐπιστατούντων αὐτοὺς στρατιωτῶν, οἱ ὅποιοι θέλουν ἐμπεριλιφθῆ ἕκαστος εἰς τὸ ὅποιον εἶναι τεταγμένος σῶμα.

Ἐξ ἐπιταγῆς τῆς Αὐτοῦ Ἐξοχώτητος
τοῦ Ἀρχιστρατήγου

Ὁ στρατηγὸς Ἀρχηγὸς τῶν περὶ τοῦ Ἀρχιστρατήγου
Ἀξιωματικῶν.

Δέντζελ

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου (32)

Ἐκ τοῦ Κατέναντι τοῦ Ἀνατολικοῦ στρατ.

τῇ 30 ἀπριλλίου 1828

Κύριοι!

οἱ Καπ: Ἰ. Βελῆς καὶ Α. Χορμόβας μ' ἐνεχείρησαν τὴν ἐπιστολήν σας, τὴν ὁποίαν ἀναγνοὺς ἔλαβον τὴν μεγαλητέραν εὐχαρίστησιν, θεωρῶν τὴν ὁποίαν ἔχετε μεγάλην ἐπιθυμίαν διὰ νὰ διοργανοθῆτε, καὶ ἐγὼ τὸ ἐπιθυμῶ ὄχι ὀλιγώτερον ὁ διοργανισμὸς λοιπὸν θέλει βαλθῆ εἰς προᾶξιν εὐθὺς ὅτε δυνηθῶμεν νὰ μεταθέσωμεν τὰς θέσεις τὸ ὅποιον θέλει γίνεαι ὅσον τάχιστα. δι' αὐριον ἡτοιμάσα μετὰ τοῦ Καπ: Ἄστιγξ μίαν ἔφοδον κατὰ τοῦ ἀνατολικοῦ μὲ ρουκέτας καὶ ἄλλας καυστικὰς ὕλας. διὰ τοῦτο τὰ στρατεύματα δὲν δύνανται νὰ κινηθῶν ἀπὸ τὰ θέσεις των πρὸ ταύτης τῆς ἐφόδου, καὶ δὲν ἔφθασαν ἀκόμη ὅλα τὰ στρατεύματα διὰ νὰ μετατεθῶσιν αἱ θέσεις.

Ἡ ἐπιστολή σας περιέχει παρατηρήσεις πολλὰ ἀδίκους, ἐπειδὴ δὲν εὐρίσκειται μεταξὺ σας οὔτε εἰς, ὅστις δὲν γνωρίζει ὅτι ἐπιθυμῶ τὴν εὐτυχίαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν στρατευμάτων περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλοτε, καὶ δὲν εἶναι τακτικὸν τὸ νὰ γράφητε εἰς τὴν ἐπιτροπήν, εἰμὶ ὅταν λάβετε τὴν ἀδειάν μου. δὲν βλάπτει ὅμως. Ἐν τοσοῦτῳ εἶμαι πολλὰ εὐχάριστος διὰ τὴν ὁποίαν ἔχετε ἐπιθυμίαν νὰ διοργανοθῆτε, καὶ τὴν ὁποίαν ἐφρόντισα νὰ γνωστοποιήσω ἐκ πρώτης προσβολῆς πρὸς τὴν Α. Ε. τὸν Κυβερνήτην. σταθῆτε λοιπὸν μὲ γενναιότητα καὶ τιμὴν ἕκαστος εἰς τὴν θέσιν του, καὶ ὅταν καὶ στρατιωτικαὶ ὑπηρεσίαι μὲ τὸ συγχωρήσουν, θέλω εἶμαι εἰς τὸ μέσον σας διὰ τὸν διοργανισμὸν. δὲν δύναμαι ὅμως ν' ἀναβάλλω τὴν ὁποίαν ἐτοιμάζω ἔφοδον, διὰ τοῦτο ὁ διοργανισμὸς θέλει γενῆ μεθαύριον, καὶ περὶ τούτου εἰδοποίησα καὶ τὴν ἐπιτροπήν.

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν κύριον
Κ: Μπότζαρην καὶ λοιποὺς
ὀπλαρχηγούς

Ὁ Ἀχιστράτηγος
R. Church

Σημ. οἱ Καπ. Γ. Βελῆς καὶ Λ. Χορμόβας
θέλουν σᾶς εἰπῆ προφορικῶς ὅσα ἐγὼ
τοὺς παρήγγειλα· καὶ νὰ σᾶς βεβαι-
ώσουν ὅτι μεθαιώριον ἀφρεύτως θέλει
γενῆ ὁ διοργανισμός :

ὁ ἴδιος

R. Church

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου.

Πρὸς τὸν Στρ. κύριον Κ. Μπότζασην
καὶ λοιποὺς ὀπλαρχηγούς.

αφ : 69

(33)

Ἡ φρ. Ἐπιτροπὴ τοῦ Στρατοπέδου τῆς Δυτ : Ἑλλάδος

τῆ 30 Ἀπριλίου 1828 ἅγιος Σώστης.

Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους Ὀπλαρχηγούς τοὺς κατὰ τοῦ Ἀνατολικοῦ
στρατοπέδου.

Γενναιότατοι !

Ἐλήφθη πρὸς τὸ ἑσπέρας χθές, ἢ πρὸς ἡμᾶς ἀναφορὰ σας, καὶ
διὰ τὰ ὅσα εἰς αὐτὴν μᾶς προβάλλετε δίκαιά σας, ὁμιλήσαμε ἀρκετᾶ
σήμερον τὸ πρωῖ μετὰ τοῦ Ἐξ:ου Ἀρχιστρατήγου, παρὰ τοῦ ὁποίου
θέλει ἔχετε τὴν ἀπαιτουμένην ἀπόκρησιν· ἡμεῖς δὲ, δὲν ἐλείψαμε νὰ
ἀναφερθῶμεν σήμερον εἰς τὸ ἀνῆκον μέρος, περὶ ὧν ἐκείνοι ὀποῦ
μᾶς προβάλλετε, στέλλοντες τὰ γράμματά μας μὲ τὸν Καπ: Λάμπρον
Κάντζον ὅστις σήμερον ἐμίσησε, καὶ ἐρχομένης τῆς ἀποκρήσεως,
θέλει σᾶς τὴν κοινοποιήσωμε κατὰ χρέος. Ἐν τοσοῦτῳ δὲ σᾶς ἀσπα-
ζόμεθα καὶ μένομε.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Ἰ. Γκούσης.

(1) . . . . .

αφ : 69

Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους Ὀπλαρχηγούς τοῦ κατὰ
τὸ ἀνατολικὸν στρατόπεδον.

Ἡ φρ. ἐπιτροπὴ
τῆς Δυτ. Ἑλλ.

(1) ὑπογραφή δυσανάγνωστος

Κύριε μοι, καὶ ἀγαθὴ φίλε (34)
Κερκύρα 3|15 Μαρτίου 1828.

Ἔλαβα τὸ φιλικόν σας ἀπὸ 21 τοῦ παρελθόντος, καὶ ἔγνων τὰ ἐν αὐτῷ. Ἀγαθὴ μοι φίλε, δὲν πρέπει νὰ ἀφίνωνται ὅλα εἰς τὸν Κυβερνήτην, διότι καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος ὢν, ἔχει τὰς δυνάμεις του περιορισμένας, καὶ αἱ ἀνάγκαι μας εἶναι τόσαι, καὶ τὸσον μεγάλαι, ὥστε ὅταν συλλογιζόμεθα, πρέπει νὰ τρομάζωμεν, ὅμως δὲν πρέπει νὰ δηλιάζωμεν, ἀλλὰ πρέπει νὰ καρτεροψυχῶμεν, καὶ νὰ ἀλλήλους βοηθῶμεθα.

Ἐγυαίνετε ἐν τοσοῦτῳ καὶ πιστευσητέ με
Φίλος σας καὶ δοῦλος
Β. Καποδίστριας

Τὸ γράμμασας πρὸς τὸν ἀνεψιόν σας
θέλω ἐξαποστείλλει

Πρὸς τὸν Γενναῖον Στρατηγὸν
Κύριον Κώσταν Μπότζαρη
Δραγομέστρον.

(35)

«Τὴν ἐξοχότητάσας, ἀπείρω πόθῳ καὶ ζεούσῃ ψυχῇ ἀσπάζομαι. καὶ μετὰ τὴν ἔρευναν τῆς παμποθήτου μοι ὑγείας σας εἰδοποιῶ, ὅτι καὶ ἡμεῖς οἱ ταπεινοί, θεία συνάρσει μέχρι τοῦδε ὑγιαίνομεν. ἢ πρὸς τὸ ἔξοχον ὑποκείμενόνσας ἐνθερμὸς μου κλίσις καὶ εἰλικρίνεια. πρὸ πολλοῦ μὲ βιάζουσα πρὸς πάντερον μοι θεωρίαν Σας, καὶ προσωπικὴν ἀπόλαυσίν σας, πλὴν ἀκουσίως, ἀπὸ τὸ γῆρας, καὶ τὸ τοπικὸν διάστημα ἐμποδιζόμενος καὶ ὑστερούμενος τῆς αὐτοψεῖ ἀπολαύσεώς σας, δὲν λείπω πᾶντοτε εἰς τὸ νὰ ἐρωτῶ τὰ τῆς εὐχταιοιότητος μοι ὑγείας σας, μάλιστα δὲ νῦν διὰ τοῦ ταπεινοῦ μου παρακαλῶ ὅμως νὰ μᾶς ἔχητε εἰς τὴν εὐνοϊάνσας, καὶ εἰς τὸ κατίστιχον τῶν οἰκείων σας, χαροποιοῦντές μας δι' εὐγενῶν σας. καὶ ἂν εἶναι ὄρισμός σας, Γράψατε τῶν δημογερόντων τῆς σαλαμίνου. ἐδῶ εἰς τὸ ξηρονήσι μοῦλκι ὅπου εὐρισκόμεσθεν, πέντε ἔξη φαμελλιαῖς ἀγραφιώτικαις, μαζὶ μὲ τοὺς ἐδικούς σας. νὰ μὴν πειραζώμεθα, καθὼς καὶ ἐπροχίτες μᾶς ἔγραφον εἰς τὸ δευτέρων διὰ ἐράνους. ὡς πληροφορεῖσθε διὰ στόματος τοῦ ἐδικούσας κυρίου λιόντου. Τὰ δὲ ἔτησας εἶψαν θεόθεν πλειστευτηγῇ καὶ πάμπολλα.

»Ὁ πρὸς θεὸν διάπυρος εὐχέτης: καὶ ἐδικός σας.

παπα Ἰωάννης ἀγραφιώτης

μαίτου 3: μοῦλκι
σαλαμίνος

»ὁ γράψας δούλος της ὡς
εἰκὸς προσκυνῶ.

»Γῶ ἐξοχοτάτῳ στρατηγῷ Κυρίῳ Κώνστα μπότηζαρη,
ἐντίμως
Σάλονα.

(36)

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου

ἐκ τοῦ Κατέναντι τοῦ Ἀνατολικοῦ στρατ.

τῆ 3 μαΐου 1828

Στρατηγέ.

Διατάττεσθε διὰ τῆς παρουσίας νὰ ἔχητε ἐνωμένα εἰς ἓν ὅλα τὰ
ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν σας στρατιωτικὰ σώματα, καὶ ἂν οἱ ἐχθροί, ἐν ᾧ
θέλει πολεμῆται ἢ πόλις τοῦ Ἀνατολικοῦ, ὀρμήσωσι κατὰ τῶν ταμ-
πουρίων μας, δηλ. τοῦ Κουτζονίκα καὶ ὅσων εἶναι εἰς Ρακάτα, χω-
ρὶς νὰ περιμείνετε ἄλλην διαταγὴν νὰ τρέξητε πρὸς βοήθειάν του.

ὁ Ἀρχιστράτηγος
R. Church

Πρὸς τὸν Στρ. κύριον
Κ. Μπότηζαρη.

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου

Πρὸς τὸν Στρ. κύριον
Κ. Μπότηζαρη

(37)

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου

Ἐκ τοῦ Κατέναντι τοῦ Ἀνατολικοῦ Στρατ.

τῆ 4 μαΐου 1828

Πρὸς τοὺς Ὀπλαρχηγούς κυρίους Κ. Μπότηζαρη, Κ. Βλαχόπουλον
Α. Κουτζονίκαν καὶ λοιπούς.

Κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν σας καὶ κατὰ τὴν ἐδικήν μου ὁ Διοργα-
νισμὸς σας θέλει γενῆ ὅσον αἱ περιστάσεις τοῦ πολέμου συγχωροῦσι
κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον, τὸν ὁποῖον ἐγὼ εὐρίσκω κατὰ τὸ παρὸν
εὐκολώτερον καὶ ἀρμοδιώτερον, δηλ. νὰ διοργανισθῆτε εἰς πεντακο-
σιαρχίας, διὰ δὲ τὰς χιλιαρχίας θέλω ἀναφερθῆ πρὸς τὴν Α.Ε. τὸν
Κυβερνήτην, καὶ ἡ Α.Ε. θέλει τὰς ὀνοματίσει. θέλω πέμψει προσέτι
πρὸς τὸν Κυβερνήτην τὰ ὀνόματα ὅλων τῶν ἀξιωματικῶν, ὅσοι θέ-
λουν ὀνομασθῆ προσωρινῶς πεντακοσίαρχοι ἢ ἄλλο τι, καὶ οἱ ὅποιοι
δὲν πρέπει νὰ χάνουν διὰ τοῦτο τὰς ἐλπίδας των, ὅτι ὅστις ὀνομάσθη

πεντακοσίαρχος, δυσκόλως θέλει ὀνομασθῆ χιλίαρχος, ἢ ὅστις ὀνομασίῃ ἄλλο τι, δὲν θέλει ἐμπορέσει νὰ ὀνομασθῆ πεντακοσίαρχος.

ὁ Ἄρχιστράτηγος

R. Church

Ἐκ τοῦ Ἄρχιστρατηγείου

Πρὸς τοὺς Ὀπλαρχηγοὺς κυρίους Κ. Μπότζαρη

Κ. Βλαχόπουλον, Α. Κουτζονίκαν

καὶ λοιπούς.

(38)

Ἐξοχώτατε Ἄρχιστράτηγε!

τῇ 5. Μαΐου 1828 ἐκ τοῦ κατέναντι
τοῦ ἀνατολικοῦ στρατ.

Ἐλήφθη ἡ πρὸς ἡμᾶς χθεσινὴ Διαταγὴ Σας, καὶ ἀνέγνομεν μετὰ προσοχῆς τὰ ἐν αὐτῇ. Ἀφ' οὗ ἡ Α. Ε. ὁ Κυβερνήτης ἔδωκεν πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα τὸ πληρεξούσιον τοῦ Διοργανισμοῦ, δὲν ἀμφιβάλλομεν, ὅτι σᾶς ἔδωκε καὶ τὸ δικαίωμα, κοντὰ εἰς τ' ἄλλα ἀξιώματα νὰ ὀνομάσητε καὶ τοὺς Χιλίαρχους. Ἡ εἰς Πεντακοσιαρχίας διαίρεσις τοῦ στρατοῦ δὲν ἐφάνη εὐίθετος εἰς τὴν Ὁμοίγουρίν μας, καὶ ἐπαναλαμβάνοντες τὰς παρακλήσεις μας, σᾶς παρακαλοῦμεν δυνάμει τῆς ὁποίας ἡ Α. Ε. ὁ Κυβερνήτης σᾶς διδὲν περὶ τοῦ διοργανισμοῦ ἐξουσίας, νὰ ὀνομάσητε ἐξ ὅσους ἐγκρίνετε ἀναγκαίους Χιλίαρχους διὰ νὰ ἐξακολουθῆ τακτικῶς ἡ δούλευσις, καὶ νὰ γνωρίσῃ ἕκαστος τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν ποῦ τρέχει, καὶ ποῖα θέλουν εἶσθαι τὰ χρέη του ὡς πρὸς τοὺς ἀνωτέρους του.

Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ εἴμεθα μὲ τ' ὀφειλόμενον σέβας

Οἱ εὐπειθεῖς εἰς τὰς Διαταγὰς σας.

κόνστας Μπότζιαρης

Κ. Βλαχόπουλος

Ἄθ. Κουτζονίκας

Β. Π. Καλόγηρος

Α. Χορμόβας

Ἀναστάσιος Λροκας

Ζήσιμος Χαντζόπουλος

Δ. Σκούρας

Ν. Νέγκας

Κωστούλος

Σπ. Βάρφης

Α. Ζ. ροντιρόπουλος

μπάρμπα Γιώργης

Β. ἀδάμ

(39)

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου.

Ἐκ τοῦ Κατέναντι τοῦ Ἀνατολικοῦ Στρατ.

τῆ 5 μαΐου 1828

Πρὸς τοὺς Ὀπλαρχηγούς κυρίους Κώσταν Μπότζαρην

Κ: Βλαχόπουλον, Ἀ. Κουτζονίκαν καὶ λοιπούς.

Ἀνέγγων τὴν ἀναφοράσας καὶ εἶδον τὰ ἐν αὐτῇ. εἰς ἀπάντησιν τῶν ἀναφερομένων σας σᾶς λέγω ὅτι μετ' εὐχαριστήσεως θέλω ὀνοματίσει καὶ τοὺς χιλιάρχους.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος

R. Church

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου.

Πρὸς τοὺς Ὀπλαρχηγούς κυρίους Κώσταν Μπότζαρην

Κ. Βλαχόπουλον, Α. Κουτζονίκαν καὶ λοιπούς.

Ἄρ 2497

(40)

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ο Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος

Ἡ Κυβέρνησις λαμβάνει ταύτην τὴν στιγμὴν τὴν ἐπίσημον κοινοποίησιν τῆς Διακηρύξεως τοῦ Μεγαλειοτάτου Ἀυτοκράτορος Πασῶν τῶν Ῥωσιῶν ἢ ὁποῖα προπορεύεται τοῦ στρατοπέδου προχωροῦντος πρὸς τὸν Δούναβιν.

Ἀποστέλλοντε εἰς τὸ Πανελλήνιον, εἰς τοὺς κατὰ τὰ Διάφορα Τμήματα τῆς Πελοποννήσου καὶ τοῦ Αἰγαίου Πελάγους Ἐκτάκτους Ἐπιτρόπους, εἰς τοὺς Στρατηγούς τῶν κατὰ ξηρὰν Στρατευμάτων καὶ τοῦ στόλου, αὐτὸ ἔγγραφον ὀφείλομεν νὰ ἐπισυνάψωμεν καὶ θετικὰς τινὰς ἐρμηνείας δι' ὧν ἕκαστος τῶν ἐκ τῆς πρώτης Ὑπουργήμασι τῆς Ἐπικρατείας νὰ δυνηθῇ καθ' ὅσον ἐκτείνεται ἢ νόμιμος ἐπιρροή του, νὰ διατάξῃ τὸ Ἔθνος τὴν ἀληθεῖ του θέσιν, καὶ οὕτω νὰ ἐξασφαλίσῃ τοὺς πολίτας ἀπὸ τοὺς κακοβούλους, ἐπισημαίεις, καὶ ἀπατηλὰς εἰσηγήσεις, εἰς τὰς ὁποίας τὰ πολυχρόνια δυστυχήματά των ἤθελον τοὺς πικρασύρει.

Ἡ Διακήρυξις τῆς 14, Ἀπριλλίου ἐξηγεῖ τρανώτατα τὰς ἀφορμὰς τοῦ σκοποῦ τοῦ μεταξὺ τῆς Ῥωσσίας καὶ τῆς Πόρτα Πολέμου.

Ἡ εἰρηνοποίησις καὶ τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος εἶναι πάντοτε τὸ ἀντικείμενον τῆς Χριστιανικῆς Εὐδαιμονίας τοῦ Μεγαλειοτάτου Ἀυτοκράτορος Πασῶν τῶν Ῥωσιῶν. Ἄλλ' αὐτὴν τὴν εἰρηνοποίησιν καὶ αὐτὸ τὸ μέλλον μᾶς τὸ ὑπόσχεται καὶ αὐτὴ ἡ ἰδία Ῥωσσία ὡς

συνάδοντα με τὰς καθιερωθείσας Ἀρχὰς διὰ τῆς Ἐν Λονδίῳ συνθήκης τῆς β΄ Ἰουλίου καὶ ὑπὸ τὴν Αἰγίδα καὶ τῶν τριῶν Δυνάμεων αἱ ὁποῖαι τὴν συνυπέγραψαν καὶ ὄχι μᾶς μόνης ἐκ αὐτῶν.

Ἄς καταπεισθῶμεν εἰς τὴν σωτηριώδη ταύτην ἀλήθειαν. Ἄς τὴν θέσωμεν ὡς ἀμετάτρεπτον βάσιν τῆς διαγωγῆς σας, καὶ ὅλων τῶν Ἀγῶνων μας, καὶ ἄς μὴν ἀμφιβάλλωμεν ὅτι αἱ εὐλογίαι τοῦ Θεοῦ θέλουν πληρώσει τὰς εὐχὰς μας, αἱ ὁποῖαι καὶ εἰσηκούσθησαν. Ἡ ἀπορία μας ἔγεινεν ἤδη γνωστὴ καὶ ὁ Μ. Αὐτοκράτωρ τῆς Ῥωσσίας εὐδοκεῖ νὰ θέσῃ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς Κυβερνήσεως χρηματικὰ βοηθήματα, τὰ ὁποῖα δὲν θέλουν βραδύνει νὰ χορηγήσουν εἰς αὐτὴν τὰ μέσα, τοῦ νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς κατεπειγούσας ἀνάγκας τοῦ Στρατοῦ, τοῦ Στόλου, καὶ τῶν ἄλλων κλάδων τῆς Δημοσίου ὑπηρεσίας.

Αὐτὸ τὸ βοήθημα μ' ὅλον τοῦτο μᾶς ἐδώθη ἐπισυμφωνία τοῦ νὰ τὸ μεταχειρισθῶμεν μὲ ἄκραν οἰκονομίαν μόνον καὶ μόνον εἰς τὴν Ὑπεράσπισιν τοῦ τόπου, εἰς τὴν ἀποδίωξιν τοῦ Ἐχθροῦ, καὶ εἰς Ἀνακουφισμὸν τῶν φρικτῶν δυστυχιῶν τοῦ Λαοῦ, τὰς ὁποῖας ἐπιβαρύνει περισσότερο ἢ Κολιτικὴ νόσος, μὲ τὴν ὁποίαν ἡ παρουσία τῶν Τούρκων μᾶς ἐμαστίγωσεν καὶ μᾶς ἐπαπειλεῖ ἀκόμη. Εἴμεθα εὐέλπιδες ὅτι καὶ ὁ Μεγαλειώτατος Βασιλεὺς τῆς Μεγάλης Βρετανίας, καὶ ὁ Μ. Β. τῆς Γαλλίας, θέλουν μᾶς ἀξιώσει τῆς συνδρομῆς των.

Ὅσον Ἰσχυρὰ καὶ ἂν φανῇ αὐτὴ ἡ συνδρομὴ, ἀφ' οὗ μᾶς συνδράμουν ἐκ συμφώνου αὐταὶ αἱ δυνάμεις, ἡ κρίσις τῶν πραγμάτων μας δὲν εἶναι ὀλιγότερον δεινὴ, καὶ τὸ μόνον μέσον τοῦ νὰ τὴν μετριάσει εἶναι τὸ νὰ φανῶμεν ἄξιοι διὰ τῆς ἀνορθώσεως τοῦ Ἐσωτερικοῦ μας καὶ τῶν βοηθημάτων τὰ ὁποῖα ἐλάβομεν καὶ ἐκείνων τὰ ὁποῖα δὲν παύομεν ἐξαιτούμενοι.

Ἐνθαρρύνθέντες ἀπὸ τὴν πρώτην αὐτὴν ἔκβασιν τῶν αἰσθήσεών μας ἂν ἐξακολουθῶμεν μὲ ὑπομονὴν καὶ εὐθύτητα τὸν σκοπὸν, τὸν ὁποῖον μᾶς προσδιορίζει τὸ χρέος μας, θέλωμεν φθάσει εἰς αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἐπειδὴ καὶ ὁ θεὸς εἶναι μεθ' ἡμῶν, καὶ οἱ Σύμμαχοι Βασιλεῖς μᾶς προστατεύουν.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, Κύριοι, θέλετε γνωστοποιήσει τοὺς ὁποίους αἱ σχέσεις τῆς Δημοσίου Ὑπηρεσίας ἔθεσαν ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν σας τὴν τωρινὴν κατάστασιν τῶν μεγάλων συμφερόντων τῆς Πατρίδος. οὔτε πρέπει νὰ τοὺς ἀφήσετε ν' ἀγνωσοῦν, ὅτι ἡ Πατρίς περιμένει ἀπὸ τὴν φρόνησίν των, τὴν ἀφοσίωσιν καὶ τὸν ζῆλον των.

Ἐν Πόρῳ τῇ 18 Μαΐου 1828

Ὁ Κυβερνήτης
I. A. Καποδίστριας

Ἴσον τῷ Πρωτοτύπῳ ὁ γραμματεὺς ὁ γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατ.
τῆς Ἐπικρατείας Σ. τρικούπης Σ. Τρικούπης

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου (41)

Ἐκ τοῦ Κατέναντι τοῦ Ἀνατολικοῦ στρατ.
τῆ 13. Μαΐου 1828

Στρατηγέ.

Ἐγὼ καταγινόμενος νὰ δώσω τέλος εἰς τὰς διὰ τὸν Ἐξοχ: Κυ-
βερνήτην ἀναφορὰς μου, καὶ εἰς ἄλλας ὑποθέσεις τοῦ στρατοπέδου
δὲν ἐξεύρω ἂν δυνηθῶ νὰ καταβῶ ἀπόψε εἰς τὸ στρατόπεδον.

σᾶς εἰδοποιῶ ἐν τοσοῦτῳ ὅτι τὰ περάματα, ἀφοῦ λάβωσι τὸ ψωμί
των ἐπιστρέφουσι πάλιν σήμερον ὀπίσω.

ἐντὸς τῆς ἡμέρας θέλω σᾶς γράψει πάλιν.

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν

ὁ Ἀρχιστράτηγος

Κύριον Κ: Μπότζαρη

R. Church

Πρὸς τὸν Στρ. κύριον Κ. Μπότζαρη

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου (42)

τῆ 25. Μαΐου 1828. ἐκ τοῦ κατέναντι τοῦ Ἀνατ.οῦ Στρατοῦ.

Ὁ Στρατηγὸς Κ. Μπότζαρης παρακολουθήσας τὸν Ἀρχιστρά-
τηγὸν εἰς ὅλας τὰς ἐκστρατείας, καὶ διατελῶν ὑπὸ τὰς ἀμέσους δια-
ταγὰς του ἀπὸ Αἰγ. Ἀπριλ. 1827 ἕως τέλους Ἀπριλίου 1828, μῆνας
δεκατρεῖς ἀριθ. 13. ἐπιθεωρηθεὶς κατὰ διαφόρους ἐποχὰς εὐρέθη
εἰς μὲν ταῖς Κεγχρηαῖς μὲ στρατιώτας εκατονδώδεκα ἀριθ. 112
εἰς Δραγαμῆστον κατὰ τὴν 17 Μαρτίου 1828 ἑκατὸν
τέσσαρας » 104

εἰς τὴν τελευταίαν καταμέτρησιν εἰς τὸ κατὰ τὴν θέσιν
τοῦ Ἁγίου Νικολάου στρατόπεδον τῆ 30 Ἀπρι-
λίου 1828 ἑκατόν... » 100

316

Εἰς ὅλον δὲ τοῦτο τὸ διάστημα δὲν ἔλαβεν ἄλλην πληρωμὴν
διὰ τοὺς στρατιώτας του, εἰμὴ ἀνὰ τάλληρα τρία. ἀριθ. 3. κατ' ἀρ-
χὰς τῆς εἰς Δραγαμῆστον ἀποβίσεώς μας. εἰς ἔνδειξιν, λοιπόν, τού-
του δίδεται εἰς σὺτὸν τὸ παρόν, δυνάμει τοῦ ὁποίου παρουσιασθεὶς
ὅπου ἀνήκει νὰ θεωρήσῃ τοὺς λογισμοὺς του καὶ νὰ λάβῃ τὸ Δί-
καιόν του.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος

R. Church

Σημ. Ἐσωκλείωνται οἱ λογαριασμοί.

νον εἰς Αἴγινα, μήτε ἄλλων ὅπου ἀπῆλθον ἐκεῖ ἐπειδὴ ἔττι τοὺς κατέβη. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἀπεφασίσατε αὐτὸ διὰ λόγους πολλὰ δίκαιους. ὁμως ὅταν ἕνας ἀξιωματικὸς τῆς ἐδικῆς σας ἐξαιρέσεως, ὁ ὁποῖος χαιρεται ὅλης μου τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ φιλίας, ἀφήνει τὸ στρατεύμα, πρέπει, διὰ νὰ ἔχω καὶ ὁ ἴδιος λόγους νὰ τοῦ χορηγήσω τοιαύτην ἄδειαν, νὰ ἰξεύρω τὴν αἰτίαν, ἐπὶ σκοπῶ ὅπου ὁ μισευμὸς σας μὴ σᾶς ἐπιφέρει οὐδόλως βλάβην παρὰ τῷ Κυβερνήτῃ. ἅς θεωρήσῃ τὸ παρὸν γράμμα μου ὡς μίαν ἄλλην δεῖξιν τῆς φιλίας του, καὶ ἅς μοὶ ἰδῶσῃ ἀποκρίσιν, ὅταν θέλῃ, πρὸ τῆς ἀπελεύσεως σας.

ὁ Ἄρχιστράτηγος
R. Church

Πρὸς τὸν Γεν. Σ. Κ. Πότζαρη.

Πρὸς τὸν Γενναϊότατον Στρατηγὸν
Κ. Μπότζαρη.

ἀριθ. 115

(45)

Γενναῖε Καπιτὰν Κώστα Μπότζαρη.

Ἄπαντα τὰ Γράμματά Σας, καθὼς καὶ τὸ ἀπὸ 31: τοῦ παύσαντος Μαΐου, ἔλαβον, δὲν σᾶς ἔγραψα μέχρι τοῦδε, διότι ἐπερίμενα διὰ νὰ σᾶς δώσω μίαν θετικὴν ἀπόκρισιν αὐτοῦ. Ἦδη δὲ σπεύδω νὰ σᾶς κάμω τὴν ἀπάντησιν, ὅτι τὰ πρὸς μὲ γεγραμμένα σας ἀνέφερα πρὸς τὸν Ἐξοχ.^{τον} Κυβερνήτην, ὅστις μ' εἶπεν ὅτι μεθ' οὗ πολλὰς ἡμέρας μέλλει νὰ μεταβῇ αὐτόσε, καὶ ὅτι ἔχει τὴν διάθεσιν διὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσῃ κατὰ πάντα. Ἡ γνώμη μου λοιπὸν εἶναι, καὶ σᾶς συμβουλεύω διὰ νὰ περιμένητε αὐτοῦ, μέχρι τῆς Ἐλεύσεώς του, ἂν πάλιν εἴσθε πολλὰ βιασμένοι καὶ δὲν δύνασθε νὰ διαμείνητε εἰσέτι εἰς τὰ αὐτόσε, ἔχω τὴν ἄδειαν νὰ σᾶς γράψω διὰ νὰ μεταβῆτε Ἐνταῦθα, ἢ ὅπου ἄλλοῦ θέλετε.

τῇ 13 Ἰουνίου 1828. Ἐν Πόρῳ.

Β. Α. Καποδίστριας.

Πρὸς τὸν Γενναῖον Καπιτὰν Κώστα Μπότζαρη

Εἰς τὸν Ἅγιον Σώστην Μεσολόγγι.

(46)

Σημείωσις τῶν χειρουργῶν φαιμελιῶν Σουλιώτικων
τῶν εὐρισκομένων εἰς Καλαμον καὶ ἐδῶ εἰς Μίτικα.

τῇ 2 Ἰουλίου 1828.

χίρα Πηλειούσενα μὲ μίαν θυγατέρα ψυχὰς 2 ἐφωνεύθη ὁ ἄνδρας
της εἰς Μισολόγγι.

χήρα Κώστενα σεσοβήτενα	ψυχές 1	ἔφωνεύθη ὁ ἄνδρας της εἰς Μισολόγκι.
χήρα Λαιμπρούσενα φωτομάρενα μὲ δύο παιδιὰ μικρὰ καὶ μητέραν της	» 4	ἔφωνεύθη ὁ ἄνδρας της εἰς Μισολόγκι.
χήρα (.....) (1) Μαλάμενα καὶ χήρα (.....) (1) μάνθενα Πίσκενα μὲ δύο παιδιὰ μικρὰ 3	» 4	δύο ἔξ αὐτῶν εἰς Νεώκαστρον καὶ ἕ- νας εἰς Καρπενήσι.
χήρα φώταινα Παναγιώτενα μὲ δύο παιδιὰ μικρὰ	» 3	ἔφωνεύθη ὁ ἄνδρας της εἰς Μισολόγκι.
χήρα Δήμενα ῥινιάσενα μὲ ἓν παιδί μικρὸν	» 2	ἔφωνεύθη ὁ ἄνδρας της εἰς Μισολόγκι.
χήρα Κήτζενα Κώστενα μὲ δύο παιδιὰ μικρὰ καὶ δύο θυγατέρες	» 5	ἔφωνεύθη ὁ ἄνδρας της εἰς Μισολόγκι.
χήρα φώτενα Βασενα μὲ ἓν παιδί μικρὸν	» 2	ἔφωνεύθη ὁ ἄνδρας της εἰς Σάλωνα.
χήρα Νασπάτζενα μὲ μίαν θυγατέρα	» 2	ἔφωνεύθη ὁ ἄνδρας της εἰς Σοῦλι.
χήρα Κίτζ. Φωτενα μὲ ἓν παιδί ἀρσενικὸ	» 2	ἔφωνεύθη ὁ ἄνδρας της εἰς Μισολόγκι.
χήρα Δήμενα Λύμπαρι μὲ δύο θυγατέρας	» 3	ἔφωνεύθη ὁ ἄνδρας της εἰς Μισολόγκι.
χήρα Φωτενα Μπόμπορι μὲ 2 ἀρσενικὰ	» 3	ἔφωνεύθη ὁ ἄνδρας της εἰς Μισολόγκι.
χήρα Γιαννιάκενα Μπόμπορι μὲ ἓν παιδί ἀρσεν.	» 2	ἔφωνεύθη ὁ ἄνδρας της εἰς Μισολόγκι.
χήρα Γιώργενα Μπόμπορι μὲ ἓν παιδί ἀρσενικὸ	» 2	ἔφωνεύθη ὁ ἄνδρας της εἰς Μισολόγκι.
χήρα Πάσκενα Ντάρενα μὲ μία θυγατέρα	» 2	ἔφωνεύθη ὁ ἄνδρας της εἰς Μισολόγκι.
Λάμπρο Κανήζενα	» 5	ὁ ἄνδρας της ἐπι- σθη ἔχμιάλωτος Ἀ- θήνας; ἔφυγεν ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς γυμνὸς καὶ ἀσθενὴς βαρέ-

1) Ὄνομα δυσανάγνωστον.

ὄλες ψυχαῖς σαράντα τέσσαραις
 44 πικουσίου ἄρτου.
 κοσταμποτζαρις.

Ἀναστάσενα γιώτου 3 ψυχαῖς.
 ταῖς ἄνωθεν 44
 ὄλαις 47. ψυχαῖς ἀπὸ 10 γρόσια τὴν κάθε ψυχὴ
 γροσ 470.

Ἀριθ. 9 (47)

Πρὸς τὸν Γενναιότατον Ὀπλαρχηγὸν Καπιτὰν
 Κώνσταν Μπότζαρη

Ἐδιωρίσθην παρὰ τοῦ ἐξοχωτάτου Κυβερνήτου νὰ πληροφορηθῶ περὶ τῆς ἀρπαγῆς διαφόρων βοϊδίων. τὰ ὅποια, ὁ Κωνσταντῆς Ἰωάννου, κατὰ τὴν ἀναφορὰν τὴν ὁποίαν ἔδωσεν εἰς τὴν ἐξοχώτητά του, ἔφερνε ἀπὸ Βλαχίαν διὰ ἐμπόριον εἰς τὴν Ἐλευθέραν Ἑλλάδα, καὶ νὰ ἀναφέρω εἰς αὐτὴν τὰς πληροφορίας ταύτας. Παρακαλεῖσθε λοιπόν, νὰ μὲ γνωστοποιήσετε ἀκριβῶς ὅ,τι γνωρίζετε περὶ τῆς ἀρπαγῆς ταύτης διὰ νὰ διευθύνω πρὸς τὸν Κυβερνήτην, ὅσον τὸ δυνατόν, πληροφορίας βασίμους. Ὑγιαίνετε.

τῇ 6ῃ Ἰουλίου 1828

Βοῦλκος

Ὁ Γενικὸς Φροντιστὴς τῶν Στρατευμάτων
 τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος
 Γεώργ. Ἐπανιολάκης

Πρὸς τὸν Γενναιότατον Ὀπλαρχηγὸν Καπετὰν
 Κώνσταν Μπότζαρη
 εἰς Μίτικα

(48)

Πρὸς τὸν Γεν. φροντιστὴν τῶν Στρατευμάτων τῆς Δ: Ἑλλάδος
 Κύριε!

Τὴν ὑπ' ἀριθ. 9. ἐπιστολὴν Σας, χρονολογουμένην τῇ 6. ἐνεστώτος, ἔλαβον, καὶ ἔγνων τὰ ἐν αὐτῇ. Κατὰ τὴν αἴτησίν Σας, ἰδοὺ σὰς σημειῶ ὅσας περὶ τῆς ὑποθέσεως τῶν ἀρπαγέντων Βοδίων τοῦ Κ. Ἰωάννου ἠξέφυγω. Ὁ Κ. τζιόγκας εἰς τὴν πρώτην μετὰ τοῦ Ἀρχιστρατήγου ἔντευξιν, ἐκοινοποίησα πρὸς τὴν ἐξοχώτητά του, ὅτι κατὰ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Βόνιτσας, εὗρισκοντο διάφορα ποίμνια Βοῶν Προβάτων κτλ. ἰδιόκτητα καὶ διὰ ἐμπόριον, πρὸς τοὺς κυρίους τῶν ὁποίων

αὐτὸς εἶχεν δώσει υπόσχεσιν διὰ τὴν ἀσφάλειάν των. ἤδη δὲ ἐπειδὴ ἡ περὶ τῆς ἀσφαλείας υπόσχεσις δὲν ἐκρέματο ἀπὸ μόνον αὐτὸν εἰς τὸ ἐξῆς ἐπεθύμει νὰ μίθῃ, ἂν ἡμποροῦσαν νὰ ἔχουν τὴν αὐτὴν προοστασίαν καὶ παρὰ τῆς ἐξοχώτητός του, ἢ νὰ τοῖς εἰπῇ νὰ κυβερνηθοῦν, καὶ νὰ ἐλευθερωθῇ αὐτὸς τοῦ τοιούτου χρέους. ἡ ἐξοχώτης του ἔδωκεν ἔγγραφον ἀπόκρισιν πρὸς τὸν Κ. τζιόγκαν, ἐγγυούμενος τὴν ἀσφάλειάν των, καθὼς καὶ τῷ ὄντι ὅσα προλαβόντως ἠρπάγησαν διάφορα ζῶα, δυνάμει τῆς ἐγγυήσεως τῆς Α. Ε. ἐλευθερώθησαν καὶ ἀπεδόθησαν εἰς τοὺς κυρίους αὐτῶν. Ἡ δὲ τῶν Βοῶν υπόθεσις ἔτρεξεν οὕτως. Καθ' ὃν καιρὸν εὐρισκόμεθα στρατοπεδευμένοι εἰς διαφόρους θέσεις τοῦ Ξηρομέρου, ὁ στρ. Εὐμορφόπουλος εἶχε καταλάβει τὴν μονὴν τοῦ Ἁγ. Νικολίου εἰς Ἄετὸν μὲ τοὺς περὶ αὐτόν. εἶχε μαζὴ του οὗτος ὁ στρατηγὸς καὶ τινὰς Σφαλάγκην καὶ ῥόκον. Οὗτοι λοιπόν, πείσαντες πολλοὺς ἐκ τῶν περὶ τὸν στρατηγὸν Εὐμορφόπουλον, ἔγειναν ὁδηγοὶ εἰς τὴν ἀρπαγὴν τῶν Βοδίων. Ἀρπάσαντες δὲ τὰ Βόδια τὰ ἔφεραν καὶ τὰ ἠσφάλησαν εἰς τὸ Μοναστήρι τῆς Ζαμπατίνας. τοῦτο ἀπέστειλα πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς τὸν στρατηγὸν τους, ὅτι νὰ μὴ πειραχθῶσιν τὰ Βόδια, ἕως ὅτου νὰ ἔλθῃ ἡ ἀπόκρισις τῆς Ἐξοχ. τοῦ πρὸς τὸν ὁποῖον ἔγραψα εὐθύς. Ἡ ἐξοχ. του διέταξεν, εὐθύς ὅπου ἔλαβε τὴν εἶδησιν ταύτην, ὅτι νὰ συναχθῶσιν ὅλα τὰ Βόδια εἰς Δραγαμέστον, διὰ νὰ ἀποδοθῶσιν εἰς τοὺς κυρίους των. Οἱ ἄρπαγες δὲν ὑπήκουσαν εἰς τὴν Διαταγὴν, καὶ διὰ νυκτὸς λάβρα ἔβγαλαν πρὸς τὸν ὄγδοῦντα βόδια. Μαθὼν τοῦτο τὸ στρατεύμα, τὸ ὑπόλοιπον ὅπερ ἐφύλαξαν ἀποσαλεύτως τὴν περὶ λαφύρων ἀνστηρὸν ἀπηγόρευσιν, ἐταράχθησαν καὶ ἀπεφάσισαν ὁμοφώνως, ἢ τὰ Βόδια νὰ δοθοῦν ὀπίσω, ἢ νὰ γίνον γενικῶς λάφυρον τοῦ στρατοπέδου. Καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ὁμόφωνον ἀπόφασιν ἐστάλησαν οἱ Κοι τζιιάμης Γουβογιώργου, καὶ Νάσιος Ξηρομερίτης. Ὁ Ἀρχιστράτηγος διέταξε καὶ αὐτίς νὰ συναχθῶσιν ἀννεπροθέτως τὰ Βόδια εἰς Δραγαμέστον, ἀλλ' οὐδὲ καὶ τότε ἐκτελέσθη ἡ Διαταγὴ. ἐν τούτῳ τῷ μεταξὺ οἱ ἄρπαγες τῶν Βοδιῶν, συμφωνήσαντες μετὰ τῶν ἀπεσταλμένων τὰ διένειμον ὅπως εὐχαριστήθησαν, δίχως τὴν κοινὴν ἄδειαν τοῦ στρατοῦ. ταῦτα μὲν ἐγὼ ἠξέυρω, περιστατικώτερον δὲ ἡμπορεῖτε νὰ πληροφορηθῆτε παρὰ τε τῶν ἀπεσταλμένων Γουβογιώργου καὶ ὁ τζιαμπέρης ἀδελφὸς τοῦ Γεωργάκη, διὰ νὰ πάρουν τὰ Βόδια καὶ τὰ φέρουν, ὅπου εἴμεθα ἡμεῖς πρὸς ἀσφαλῆ φύλαξιν, ἕως ὅτου νὰ συναχθῶσιν ὅλα κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐξοχ. του καὶ νὰ δοθῶσιν εἰς τοὺς κυρίους των καὶ Νασίου Ξηρομερίτου, (ἐξ ὧν οἱ μὲν δύο εὐρίσκονται παρὰ τῷ Χιλιάρῳ Βαρνακιώτῃ, ὁ δὲ Νάσιος παρὰ τῷ Χιλιάρῳ Κ. Βλαχοπούλῳ), καὶ παρὰ τῶν αὐτουργῶν ῥόκου καὶ Σφα-

λάγκη (ἐξ ὧν ὁ μὲν εὐρίσκεται παρὰ τῷ Ὀπλαρχηγῷ τζιόγκα, ὁ δὲ παρὰ τῷ Βαρνακιώτῃ) αὐτοὶ ἠμποροῦν νὰ σᾶς δώσουν ἀκριβεστερας πληροφορίας. περὶ τῶν συμμετόχων τῆς ἀρπαγῆς, καὶ περὶ τῆς διανομῆς τῶν Βοδίων. ἐνθυμούμην, ὅτι εἶχα καὶ κατάλογον πλὴν ἠρεύνησα εἰς τὰ ἔγγραφα μου, καὶ δὲν τὸν εὔρον. αὐτὰ ἀρκοῦσι πρὸς ὁδηγίαν σας καὶ ἔρευναν τῆς ὑποθέσεως, καὶ γνωρίσαντες τὸ δίκαιον, ἐνεργήσατε ὅτι ἡ δικαιοσύνη ὑπαγορεύει, πρὸς βοήθειαν τοῦ δυστυχοῦς Κ. Ἰωάννου.

(49)

Ἐξοχ.^{τε} καὶ Σεβαστέ Κυβερνήτα

Διὰ τῆς ταπεινῆς μας πρῶτον μὲν προσφέρομεν τὸ βαθύτατον σέβας καὶ τὴν ὑπόκλισιν, ἅπερ κατὰ χρέος ὀφείλομεν πρὸς τὴν Υ. Σ. Ἐξοχώτητα. Εἶτα δὲ καθυποβάλλομεν εἰς τὴν ἐπίκρισίν της τὰς ἐπομένας παρατηρήσεις μας, τὰς ὁποίας εὔρωμεν (τὸ καθ' ἡμᾶς) ἐξετάζοντες, ἀναγκαίως διὰ νὰ ἔμβωσιν εἰς ἐνέργειαν. δηλ:

Λον. Δοθέντος, ὅτι συμφέρει νὰ πραγματοποιῆ ἡ, τὴν ὁποίαν, ὅτε ἡ Υ.Ε. ἦτο παροῦσα, ἐσχεδιάσαμεν ἐκστρατείαν, ὅτι εἶναι ἀναγκαιότητα καὶ συντελεστικὴ εἰς τὰ μέγιστα ἡ Παρουσία τοῦ Αὐταδέλφου της Κυρίου Αὐγουστίνου.

Βον. Ἡ Παρουσία του θέλει ἐνθαρρύνει καὶ ἐμψυχώσει πολὺ τὰς Ἐπαρχίας τῆς Δ. Ἑλλάδος, ὅσας ἡ ἀνυπέρβλητος ἀνάγκη καθυπέβαλλεν καὶ εἰσέτι κατακρατεῖ ὑπὸ αἰσχροῦν μετὰ τῶν τούρκων συνθήκην, διότι ἡ βαρύτης τοῦ ὀνόματός του θέλει σημάνει πολὺ καὶ πρὸς τοὺς Λαοὺς τῶν ἐπαρχιῶν αὐτῶν.

Γον. Αἱ Πολεμικαὶ Πράξεις θέλουσι κινεῖσθαι ἐνεργητικώτερα, καὶ δραστηριώτερα, καὶ οὐδεμία ἀντενέργεια θέλει πλεον ἔχει χόρον εἰς οὐδὲν τάγμα.

Δον. Τὰ Στρατεύματα θέλουσι λάβει πλήρη πεποίθησιν, ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς δὲν πρέπει νὰ φοβῶνται ἀπὸ κάμμιαν ἔλλειψιν οὔτε τροφῶν οὔτε πολεμοφοδίων, οὔτ' ἄλλων ὅσων χρίζει ἐν Στρατόπεδον, οἷον τοῦτο, καὶ θέλουσι συλλάβει τὰς πλεον χρηστὰς ἐλπίδας περὶ τῆς ἐπιμᾶλλον καὶ μᾶλλον αὐξήσεως, καὶ ἐκτίσεως τοῦ Στρατοπέδου τούτου.

Ταῦτα συσκεφθέντες ἀλλήλοις, κρίναντες, ἀνακρίναντες, καὶ λογισάμενοι ὡς ὠφέλιμα, κατὰ χρέος Πατριωτικόν, καθυποβάλλομεν εἰς τὴν σκέψιν καὶ ἐπίκρισιν τῆς Υ. Σ. Ἐξοχώτητος, καὶ μετὰ πλήρους ἀφοσιώσεως, καὶ μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ ὑποφαινόμεθα.

τῇ 27 Ἰουλίου 1828
Γεν. Στρατ. Κανδήλας

Οἱ τῆς Υ. Ἐξοχώτητος
Πρόθυμοι καὶ εὐπειθεῖς
Πολῖται.

(50)

Ἄγαπητέ ἀδελφέ.

Χθές τὸ ἑσπέρας ἔλαβα τὸ ἀπὸ 12: Ἰουλ. γράμμα Σου ἀγνοῶ διατι ἔφθασε τόσον ἀργὰ εἰς χεῖρας μου. Ὁ Κυβερνήτης πρὸ τριῶν ἡμερῶν ἀπέρασεν εἰς Αἴγιναν. καὶ ἐγὼ μένω ἴσως καὶ αὔριον ἀκόμη ἐδῶ διὰ τὰ ξεκινήσω τὸν πακέτον, τὸν ὁποῖον Σᾶς πέμπω προμηθευμένον μὲ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα· τὰ γράμματά σου ὅμως πρὸς τὸν Κυβερνήτην, καὶ τὸν Κόμητα Βιέρον τὰ ἔπεμψα σήμερον τὸ πρωὶ εἰς Αἴγιναν μὲ ἐπὶ τούτου πλοῖον, ἄμποτε νὰ γενῆ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον γράφεις. Διὰ τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου Ἀνδρέα, καὶ τὸν Ἀδελφόν Σου, καὶ τὸν Ἀνεψιόν Σου ὁμιλῶ κάλιον μὲ τὸ φθάσιμόν μου εἰς Αἴγιναν, καὶ σὲ γράφω.

Πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν ἔγραψα μὲ τυχοῦσαν εὐκαιρίαν εἰς τὸν Τσόγκακ δὲν εἶχα καιρὸν νὰ Σὲ γράψω χωριστά· καὶ τὸν ἑπαρακάλεσα νὰ Σὲ στείλῃ τὸ γράμμα μου διὰ τὰς ἐν αὐτῷ εἰδήσεις.

Χθές ἐλάβομεν τὴν εἶδησιν ὅτι περεδόθη τὸ μὲ συνθήκας, καὶ σήμερον ὁ Καπετὰν Ἀντώνιος Κριεζῆς ὁποῦ ἔρχεται ἀπὸ Θάσσον μᾶς φέρει τὴν εἶδησιν ὅτι εἰς τὴν Καββάλαν οἱ Τοῦρκοι ἦσαν ἔντρομοι διὰ τὸ ἀπέρασμα τῶν Ῥώσων ἀπὸ τὸ Κοτσᾶ Μπαλλᾶ, ὁ αὐτὸς φέρει καὶ τὴν εἶδησιν ὅτι παρεδόθη καὶ ἡ Σιλίστρα. Πόσον λυπηρὸν εἶναι τὸ νὰ μὴ ὠφελούμεθα ἀπὸ τῆς περιστάσεως ἐν ᾧ τῶρα δὲν ἠμποροῦμε νὰ παραπονευθῶμεν ὅτι μᾶς λείπουν τὰ μέσα!

Κοινοποίησε τὰς ἀνωτέρω εἰδήσεις καὶ εἰς τὸν φίλον Τσόγκα.

29: Ἰουλ. 1828

Ὁ εἰλικρινὴς φίλος σου

Ἐν Πόρφ.

Α. Μαυροκορδάτος.

Τῷ στρατηγῷ Κυρίῳ Κ. Μπότσαρη

(51)

Ἐν Αἰγίνῃ τῇ 17 Αὐγούστου 1828

Ἔλαβον τὴν ἐπιστολὴν Σας σημειωμένην ὑπὸ τὴν 27. τοῦ παρελθόντος, καὶ ἐσκέφθην μετὰ τῆς προεπούσης προσοχῆς τὰς ἐν αὐτῇ παρ' Ὑμῶν ἐκφρασμένας προτάσεις.

Νομίζω ὅτι ἡ σφοδρὰ ἐπιθυμία ἣν ἔχετε νὰ δουλεύσετε τὴν πατρίδα ἐκτελοῦντες τὸ πολεμικὸν σχέδιον, ὅπερ μοι ἐπροβάλλετε εἰς τὸν καιρὸν τῆς αὐτόσε παρουσίας μου, σᾶς ὑπαγόρευσε τὸ ζήτημα ὁποῦ μοι κάμνετε περὶ τοῦ Αὐταδέλφου μου Αὐγουστίνου. Ἐν ᾧ λοιπὸν ἐπαινῶ τὸν ζῆλον Σας, σᾶς μαρτυρῶ καὶ τὴν εὐχαριστήσιν μου διὰ τὴν καλὴν ὑπόληψιν, ἣν περὶ τοῦ ἰδίου τρέφετε. Ἐπιθυμῶ βέβαιον νὰ ἐκπληρωθῇ τὸ σχέδιον, καὶ λαβόντες Ὑμεῖς ἀφορμὴν νὰ

δείξετε τὸν πατριωτισμὸν σας καὶ τὴν ἀνδρείαν Σας, νὰ πλατυνθῶσι τὰ σύνορα τῆς Ἐπικουτείας, ὥστε νὰ ἀναποκτήσετε τὸ πατρικὸν ἔδαφος καὶ νὰ ἐξασφαλίσετε τοὺς ἀδελφοίς, ὅσοι εὐρίσκονται ἀκόμη εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν καὶ ὑπόκεινται εἰς μεγάλους κινδύνους.

Ἐν ᾧ Ὑμεῖς μὲ δίκαιον λόγον δὲν ἔχετε πρὸ ὀφθαλμῶν εἰμὴ τὸ κατόρθωμα τοῦτο, καὶ τὰ πρὸς ἐπίτευξίν του ἀναγκαῖα, χρέος μου ἰδιαίτερον εἶναι τὸ νὰ συνδέσω αὐτὸ μὲ τὸ γενικὸν σύστημα τὸ ὁποῖον εἶναι ἀναγκασμένη ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ τὰς περιστάσεις νὰ ἀκολουθήσῃ. Εὐαρεστοῦμαι νὰ Σᾶς εἰπῶ ὅτι αἱ μεγαλήτεροι δυσκολίαι ἐξομαλίσθησαν, καὶ ἐλπίζω μετ' ὀλίγον νὰ ἐπιτύχετε τὸν σκοπὸν Σας.

Ὅταν ὁ καιρὸς τὸ καλέσῃ, θέλω φανερῶσαι εἰς τὸν αὐτάδελφόν μου τὴν ἐπιθυμίαν Σας καὶ πιστεύω ὅτι τόσον ὁ ζῆλος τῆς Πατρίδος ὅσον καὶ ἡ ἰδιαίτερα κλίσις ὁποῦ ἔχει πρὸς τὴν Γενναιότητά Σας, θέλει τὸν παρακινήσουν εὐκόλως νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὰς προτροπὰς μου, τόσον μᾶλλον δὲ, ὅσον ἐλεύθερος ὢν ἀπὸ πᾶν βῆρος καὶ ἐπάγγελμα, θέλει ἔλθῃ μόνον διὰ νὰ μειδέξῃ εἰς τοὺς ὑμετέρους ἀγῶνας καὶ κινδύνους.

Σᾶς εὐχομαι πᾶν ἀγαθόν.

Ι. Α. Καποδίστριας

Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους Κυρίους Κωνσταντῖνον Μπότζαρη, Ν. Βαρνακιώτην, Γ. Γρίβαν, Διαμαντῆ Ζέρβαν, Γιαννάκην δάγκον, Τζόγκαν, Δ. Μακρῆν, καὶ Ἀθανάσιον Κουτζόνικαν.

Ἐν τῇ Δυτικῇ Ἑλλάδι.

(52)

Ἐν Αἰγίνῃ τῇ 17. Αὐγούστου 1828.

Μὲ εὐχαρίστησίν μου ἔλαβον τὸ ὑπὸ τὴν 12 τοῦ παρελθόντος σημειωμένον γράμμα σας. Δὲν Σᾶς ἀποκρίνομαι λεπτομερῶς εἰς τὰ ἐν αὐτῷ περιεχόμενα, ἐπειδὴ θέλετε εὖρη τὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν πρὸς ὅλους τοὺς ὄπλαρχηγοὺς ἐπιστολήν μου.

Πιστεύσατε ὅτι ἐπιθυμῶν τὴν πλέον αἴσιον καὶ λαμπρὰν ἔκβασιν εἰς τὸ προμελετημένον σχέδιον, δὲν θέλω λείψει νὰ πάρω τὰ μέτρα τὰ πλέον ἀναγκαῖα καὶ οὐσιώδη πρὸς τὴν ἐπίτευξίν του.

Πεπεισμένος εἰς τὸν ζῆλόν Σας καὶ ἀγρυπνίαν Σας, εὐαρεστοῦμαι νὰ Σᾶς ἐκφράσω ὅλην μου τὴν ὑπόληψιν.

Ι. Α. Καποδίστριας

Πρὸς τὸν

Κύριον Κωνσταντῖνον Μπότζαρη.

(53)

Ἄρχιστρατηγεῖον : ζαβέρδας
1828 : 7βρίου 9.

Δουλεύσεις.

Πρὸς τὸν στρατιγὸν Κῶσταν μπότζαρη

Καθὼς ἀναχόρισα σήμερον ἀπὸ ἐδῶ φθάνοντας εἰς τὸ χελογήβαρον, ἤβρα ἕναν βομητζάνον φευγάτον ἀπὸ ἐκεῖ, ὅστις μᾶς ἐδηαιγήθη ὅτι ἡ τουρκικὴ μέσα εἰς τὸ κάστρον εἶναι ἐληπτεῖς ἀπὸ ἀλέβρη καὶ νερὸν καὶ εἶναι καὶ πεφοβησμένη, ἠδὲ κάτηκη τῆς βόνητζας χρησιανὴ θέλουν νὰ ἀναχορίσουν ἀπὸ ἐκὴ μέρος ἀπὸ αὐτοὺς δὲν θέλουν θελουν νὰ εἶναι μὲ τοὺς τούρκους, τώρα στοχάζομαι εἶναι ἀναγκέον διὰ νὰ στήλομεν ἕνα σῶμα εἰς τὸ ἀρκουδάβλακον ἢ εἰς ὅποιον ἄλλον μέρος κρήνεται εὐλόγον ὁμοῦ μὲ τὸν καπετὰν τζόνκαν διὰ νὰ κοπῆ εἰ ἀνταπόκρησίς τους μὲ τὴν πρέβεζαν καὶ κάθε ἄλλην ὑποψίαν τοῦ ἐχθροῦ διὰ τοῦτο διατάττει νὰ ἐκλεξῆς ἕνα σῶμα ἀπὸ ἑκατὸν ἀνθρώπους ἢ καὶ περησοτέρους διὰ νὰ τὸ στήλεται ὅθεν τὸ κρήνεται εὐλόγον, διὰ δὲ τὴν βόνητζαν κατὰ τὰς ἠδησίης ὁποῦ ἕως τώρα στοχάζομαι νὰ ἔχεται λάβη θέλη στήλεται δύναμην διὰ νὰ σηκόσουν τοὺς ἐκεῖ χρησιανούς, καὶ νὰ πολιορκήσουν καὶ τοὺς ἐχθροὺς καὶ τὸ φρούριον ; σήμερον ὅταν ἀπεράσαμεν ἀπὸ τὸ χελογήβαρον ἤβρον τὸν γιόργην λαμπρου τὸν ὁποῖον ἐρρότησα διὰ τὸν στολήσκον μὲ ἤπεν ὅτι ἕν μέρος ἀπὸ αὐτὰ ἦτον ἀραμένα εἰς τὸν ἅγιον ἰηκόλαον εἰς τὰ θάματα τὰ δὲ ληπὰ ἀπὸ κάτου ἀπὸ τὴν λουκάδαν ἐξετήας τοῦ κεροῦ τὸ δὲ βαπόρη καὶ ἠγολέτα ἦτον ἔξω εἰς τὸ πέλαγον καὶ ἐλπίζο ὅτι ἀπόψε μπένουν μέσα, αὐριον τὸ πουρνὸ θέλεται μὲ στήλη ἕναν ἀκρηβὴν κατάλογον ἀπὸ τὰ στρατεύματα ὁποῦ ἐβρήσκονται αὐτοῦ μαζὴ μὲ ὅτι ἄλο μάθεται νέον ὁποῦ ἠθελε ἀκουλουθίσουν.

Ὁ Ἄρχιστράτηγος
R. Church

Δουλεύσεις

» Πρὸς τὸν στρατιγὸν Κῶσταν μπότζαρη
Ὁ ἀρχιστράτηγος εἰς ξερόκλαδο

(54)

Ἐκ τοῦ Ἄρχιστρατηγεῖου

τῆ 13. 8βρίου 1828 Κόλυμπο

Πρὸς τὸν Στρ. Κ. Μπότζαριν

Προολύγον εὔθασα ἐδῶ, καὶ αὐριον βλεπώμεθα. ἔλαβα παρὰ τῆς Κυβερνήσεως γράμματα καὶ μὲ γράφουν ὅτι πολὰ ὀγλύγορα θέ-

λει μᾶς φθάσωσι τὰς τροφὰς καὶ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα. καθὼς καὶ ἄλλα πολεμικὰ πλοῖα.

ἔλαβον τὰ γράμματα διὰ τοῦ Ἰσκου εἶλθον καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι του, καὶ ἀπόψε ἐτοιμάζω γράμματα πρὸς αὐτὸν ὅπου αὔριον φθά-
νοντας ἐδῶ ἀπὸ Μέθυνα οἱ ἀπεσταλμένοι του νὰ τοῦ τὰ στείλω· ὅλα
τὰ στρατεύματα τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος ἐδιωρίσθησαν νὰ ἔλθωσι
ἐδῶ καὶ ἐντὸς ὀλύγου φθάνουσι. δὲν ἦτον ἀληθὲς τὸ πέρασμα τοῦ
Κιουταγι, οἱ ἀπὸ Καρβασαράν τούρκοι ἔκαμον τοῦτο τὸ πέρασμα
ποῖος ἰξεύρει διατὶ καὶ ἐπείραν ἀπὸ τὸν βλάχον κάμποσα ζοντανά.

ἀπόψε μᾶς ἔρχεται μία βάρκα ἀπὸ Μέθυνα μὲ καλαμπόκι.

ὁ Ἀρχιστράτηγος

R. Church

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κ. Μπότζιαρη.

(55)

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου

τῆ 22 8βρίου 1828 Καρακονίσι

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κώσταν Μπότζιαριν

Εὐρίσκεται αὕτη ἡ θέσις ὑστεριμένη, καὶ ὑστεριμένη καθόλου ἀπὸ
φισέκια, εἶμαι βέβαιος ὅτι νὰ εὐθασαν ἕως τώρα αἱ πενήντα κασσέλαι
ὅπου ἐδιώρισαν τὸν Γενικὸν Φρ διὰ νὰ στήλῃ εἰς Ζαβέρδαν ἀπ' αὐτὰ
ὅμως ἀμέσως ὅπου λάβετε τὴν παρούσαν μου νὰ φορτώσητε δέκα φορ-
τόματα καὶ τὸ ὀγλυγορότερον νὰ μᾶς προφθάσωσι. Διορίσατε τοὺς ὑπο-
φροντιστὰς μὲ ὅλην τὴν δρασιριότητα διότι οἱ ἐχθροὶ προετοιμάζον-
ται διὰ νὰ κάμουν ἔφοδον εἰς τὴν Λογαροῦν. ἂν καὶ ὁ Κύριος σπανιω-
λάκις δὲν τὰς ἔστειλε ἀκόμη νὰ στείλετε εὐθὺς ὅσας κασέλας ἔχει ἡ
χιλιαρχία τοῦ Κ. Βλαχόπουλου ὅπου ἔφερον ἀπὸ Πλάτανον, καὶ νὰ
στείλεται ἀμέσως εἰς τὸν κύριον σπανιωλάκιν διὰ νὰ μᾶς προφθάσῃ
εὐθὺς μὲ δέκα φορτόματα καὶ ἀκολούθως στέλει τὰ λοιπά. Τὸ Στρα-
τόπεδον νὰ συκωθῆ ὅλον ἀπὸ Ζαβέρδαν, καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς Παραδίσι
καὶ εἰς τὴν ρούγα νὰ σταθῆ, διὰ νὰ εἶναι ὁ δρόμος ἀνοικτός, καὶ νὰ
στέλνονται αἱ τροφαὶ καὶ πολεμοφόδια μὲ ὅλην τὴν ὀγλυγοράδα ἢ
ἂν στοχάζεσθε καλιώτερον νὰ σταθῆ εἰς Παραδόσι καὶ Βαρκόν. ὅπως
τὸ ἐγκρίνετε, αἱ τροφαὶ καὶ τὰ πολεμοφόδια νὰ μὴν τύχη καὶ δὲν μᾶς
προφθάσωσι ἐν καιρῷ καὶ κατεξοχὴν τὰ πολεμοφόδια. εἶναι χρεῖα
ἀκόμη ἀπὸ ἓν σώμα νὰ ἔλθῃ ἐδῶ καὶ ἰδοὺ σοῦ στέλω μιαν Διαταγὴν
πρὸς τὸν χιλίαρχον Δ. τζέλιον καὶ μίαν εἰς τὸν Χ.ῶν Κω: Βλαχόπου-
λον διὰ νὰ κληθῆ ἢ μία ἀπὸ αὐταῖς εὐθὺς μετὰ πολεμοφόδια διότι

εἶναι ἀνάγκη μεγάλη διὰ ἓν σῶμα ἀκόμη ἐδῶ, ὅποιον ἀπὸ τὰ δύο ἐγκρίνεται νὰ ἀναχωρήσῃ εὐθὺς χωρὶς τινὰ ἀργοπορίαν. ἢ τοῦ Χ^{ου} Δ. Ζέρβα ὅποια εἶναι ἐτοιμότερη, καὶ εἰς ἐκείνην ὁποῦ ἔλθῃ δειδῆς τὴν Διαταγὴν μου. ἅμα δὲ φθάσωσι τὰ πολεμοφόδια καὶ οἱ στρατιῶται ἢ εἰς Βαρκὸν ἢ εἰς ῥούγαν ἂν θέλωσι ἓν καῖκι νὰ κάμωσι ἓνα φανὸν εἰς τὸ ἀκροθαλάσιον τῶν βαρκῶν, καὶ ἂν εἶναι ἡμέρα μὲ καπνόν, ἔαν εἶναι νύκτα μὲ φωτιάν, ἂν θέλωσι δύο βάρκας, νὰ εἶναι δύο φανοὶ καὶ ἂν θέλωσι τρία, τρεῖς φανούς καὶ ἀκολουθῶς.

σὲ στέλονται καὶ αἱ Διαταγαὶ διὰ νὰ ἀκοῦωσι τόσον τὸ Στρατιωτικὸν καθῶς καὶ τὸ Γεν. Φρ. τὰς Διαταγὰς σου εἰς ἔλειψίν μου.

ὁ Ἀρχιστράτηγος
R. Church

Περὶ τῶν ὄσων μὲ γράφη ὁ Ἀρχ. τοῦ Στολίσκου καπ: Αντ. Κριεζῆς παρακαλεῖσθε νὰ διωρίσετε τὰ δέοντα, πρὸς τὴν ἄμεσον μετακόμησίν των.

Ο ἴδιος
R. Church

ἀριθ. 509

(56)

τῇ 23: 8βρίου 1828: Μήτικα
τῇ β. ὥρα τῆς νυκτός.

Γενναιότατε Κύριε.

Ἐλαβον τὴν σημερινὴν σας εἰς τὰς ἑνδεκα ὥρας τῆς ἰδίας ἡμέρας καὶ ἀμέσως κατὰ τὴν αἴτησίν σας, ἐφορτώθησαν εἴκοσι κασιέλαις φυσέκια, καὶ διάφορα ἄλλα πολεμοφόδια, κατὰ τὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ στολίσκου παραγγελίαν, τὰ ὅποια θέλουν σταλθῆ εἰς χοῆσιν τῶν ἐν τῷ Ἀμβρακικῷ Κόλπῳ ναυτῶν, καὶ λοιπῶν στρατιωτῶν.

Τροφαὶ ἀκόμη δὲν ἤλθον, καὶ φαίνεται, ὅτι ἐμποδίζεται ἡ Γολέττα ἀπὸ τοὺς ἐναντίους ἀνέμους. εἰς Ἰθάκην, ὅπου ἔστειλα τὸν Μπήλιαν, δὲν ἤυρε νὰ ἀγοράσῃ, ἀλλ' οὔτε ἐδῶ ἤλθε κανένα καῖκι μὲ καλαμπόκι διὰ νὰ πάρω καὶ ὅσον ἦτον, τὸ ἠγόρασα προλαβόντως καὶ σᾶς τὸ ἔστειλα. Ἐλπίζω μὲ πρῶτον καιρὸν νὰ φανῆ ἡ Γολέττα, καὶ ἀμέσως θέλει σᾶς ἐξοικονομήσω ἀπὸ τροφάς.

Σᾶς ἐμπερικλείεται καὶ σημείωσις τῶν μὲ τὴν εὐκαιρίαν ταύτην στελλομένων πολεμοφοδίων.

ὁ γεν. Φρ.
Γ. σπανιολάκης

ὁ Καπ. Κριεζῆς δὲν ἀναφέρει
τὸ οὐδὲν περὶ τροφῶν.

Πρὸς τὸν Γενν.^{ον} Στρ.^{ον}

Κ: Κ.^{αν} Μπότζιαρη.

ἑκατὸν μπόλεις τῶν 24. ὀκάδων

ἑκατὸν ὁμοίως τῶν 3. 1/2, ὀκάδων

δέκα Καντάρια Μισδράλια

χαρτί χονδρὸν γιὰ φυσέκια.

ἐκ τοῦ Γεν. Φροντιστηρίου

τῆς Δυτ. Ἑλλάδος

Πρὸς τὸν Γενναιότατον στρατη-

γὸν Κύριον Κώσταν Μπότζιαρη

Εἰς Ζαβέρδαν.

ἀριθ. 516

(57)

Πρὸς τὸν Γενν. στρατηγὸν Κον Καν Μπότζιαρη

τῇ 24. 8βρίου. 1828: Μήτικα

Εἰδοποιεῖσθε, ὅτι τὴν ὥραν ταύτην ἔφθασεν ἡ τοῦ Καπ. Ἀνδρέα Μητάρρα περιμενομένη ἀπὸ Κορφοῦς Γολέττα, καὶ ἔφερε πολλὰ ὀλίγας τροφάς: ἐκ τῶν ὁποίων ἀμέσως ἐφορτώσαμεν τρεῖς χιλιάδες καὶ σαράντα ἑπτὰ ὄκ: ἀλεύρι εἰς τὸ παρὸν ἔθιν: Μίστικον, καὶ τὸ στέλλομεν πρὸς τοὺς αὐτοῦ ὑποφρονιστάς μας δι' ἐξοικονόμησιν τοῦ στρατοπέδου. Ἐν τοσοῦτω παρακαλεῖσθε καὶ ἡ Γενναιότης σας διὰ τῆς εἰς τὸ στρατιωτικὸν ἐπιβόρῃς σας νὰ βοηθήσετε τοὺς ὑποφρονιστάς μας παντοιοτρόπως νὰ γένη ἡ διανομὴ μὲ τὴν μεγαλητέραν οἰκονομίαν διὰ νὰ μὴ καταντήσωμεν μετ' ὀλίγας ἡμέρας εἰς τὴν ἰδίαν τῶν τροφῶν ἔλλειψιν καὶ κινδυνεύσῃ τὸ στρατόπεδον.—Ὁ καιρὸς ὡς βλέπηται εἶναι χειμῶν· πανταχοῦ ἔλλειψις τροφῶν. διὰ τοῦτο νὰ τὰς οἰκονομήσωμεν ὅσον εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ φθάσωμεν εἰς τὴν ἰδίαν ἢ καὶ μεγαλητέραν ἀνάγκην, καὶ τότε ἔσται χειρῶν ἡ ἐσχάτη ἀνάγκη ἀπὸ τὴν πρώτην.—Σᾶς συσταίνω τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν ὡς κεφαλαιώδη, καὶ παρακαλῶ νὰ λάβετε τὴν φροντίδα τῆς οἰκονομικωτέρας οἰκονομίας, ἕως νὰ δώσῃ ὁ θεὸς νὰ καταντήσωμεν εἰς καλητέραν κατάστασιν.

μένω

Ὁ Γεν. Φροντιστὴς τῆς Δ: Ἑλλάδος

Γεώργ. σπανιολάκης

Εὐαρεστηθῆτε νὰ στείλετε

ἀσφαλῶς τὸ ἐσώκλειστον διὰ

τὸν Ἰσκον.

ἀριθ. 516

Πρὸς τὸν Γενναιότατον Στρατηγὸν

Κύριον Κώσταν Μπότζιαρη

Εἰς Ζαβέρδαν.

ἐκ τοῦ κατὰ τὴν Δ.

Ἑλλ. Φροντιστηρίου

κρῖσιν λοιπὸν μὴν τὴν ἀργοπορίσης καὶ νὰ εἶναι μὲ λεπτομέρεια διὰ νὰ δόσῃ ὅλα εἰς εἶδῃσιν.

ὁ Ἀρχιστράτιγος
R. Church

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου
Πρὸς τὸν Στρ. Κώσταν Μπότζιαριν
εἰς Στρατόπεδον Παραδισίου.

[59]

Ἐκ τοῦ κατὰ τὴν Βόνιτζαν Γεν. Στρατοπέδου
τῆ 12. Νοεμβρίου 1828

Ὁ Στρατηγὸς Κώστας Μπότζιαρης, εὐχαρίστως ἐπλήρωσε εἰς χρήσιν τῶν Στρατευμάτων εἰς Διώνι Τάλαρα Δύστηλα εἴκοσι πέντε διὰ Ἀλεύρι. Ἐπλήρωσε Ταλ. Δύστηλα Γριάντα τῶν Στρατιωτῶν τοῦ Χιλ^{ου} Νάσι Νίκου, εἰς Λογαριασμὸν τῶν Τρειῶν Δυστίλων ὁποῦ ἔλαβον καὶ ὅλοι οἱ λοιποὶ Στρατιῶται.

Ἐπλήρωσε διὰ Ναύλον τῆς μετακομίσεως τῶν Στρατιωτῶν τοῦ χιλ^{ου} Ν. Νίκα ἀπὸ Γλαρέντζα εἰς Δραγαμέστον Ταλαρα Δύστηλα Δεκαπέντε. Συμποσοῦνται δὲ ὅλα ταῦτα Δύστηλα Εὐδομήντα, τὰ ὁποῖα θέλει πληρωθεῖ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως.

ὁ Ἀρχιστράτηγος
R. Church

1829

Σύντομη Κριτική

Περὶ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐπιτομῆς τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος

(11)

Ἐπιτομὴ τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος, ἀποδομένη ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ
καθολικοῦ ἐκείνου, ἡμετέρας ἐκδόσεως, ἡμετέρας ἐκδόσεως,
καὶ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐπιτομῆς τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος

ΜΕΡΟΣ Β'

1829-1832

Ἐπιτομὴ τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος, ἀποδομένη ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ
καθολικοῦ ἐκείνου, ἡμετέρας ἐκδόσεως, ἡμετέρας ἐκδόσεως,
καὶ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐπιτομῆς τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος

Ἐπιτομὴ τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος, ἀποδομένη ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ
καθολικοῦ ἐκείνου, ἡμετέρας ἐκδόσεως, ἡμετέρας ἐκδόσεως,
καὶ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐπιτομῆς τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος

Ἐπιτομὴ τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος, ἀποδομένη ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ
καθολικοῦ ἐκείνου, ἡμετέρας ἐκδόσεως, ἡμετέρας ἐκδόσεως,
καὶ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐπιτομῆς τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος

Ἐπιτομὴ τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος, ἀποδομένη ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ
καθολικοῦ ἐκείνου, ἡμετέρας ἐκδόσεως, ἡμετέρας ἐκδόσεως,
καὶ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐπιτομῆς τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος

Σχέδιον Κανονισμοῦ

Περὶ τῶν τύπων, καθ' οὓς ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις συνέρχεται,
συζητεῖται καὶ βούλεται.

(1)

* Ἄρθρον 1. Ὁ Πρόεδρος διορίζει τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν τῶν Συνεδριάσεων· οἱ Πληρεξούσιοι προειδοποιοῦνται τὴν προτεραίαν, καὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν διὰ τυμπανοκρουσίας.

2. Ἐκαστος τῶν Πληρεξουσίων παρῶησιάζει εἰς τοὺς διωρισμένους θυρωροὺς τὸ εἰσιτήριο γραμματίον, τὸ ὁποῖον θέλει τὸν δώσει ἢ Ἐξεταστικῇ τῶν ἐφοδιαστικῶν ἐγγράφων τῶν Πληρεξουσίων Ἐπιτροπῇ.

3. Οἱ Πληρεξούσιοι δὲν φέρουσι ὄπλα, μηδὲ ῥάβδους.

4. Ὁ Πρόεδρος ἀνοίγει τὴν συνεδρίασιν. Πρῶτον ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυρόνονται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγηθείσης Συνεδριάσεως, καὶ μετὰ ταῦτα συζητοῦσι καὶ βουλευόνται περὶ τῶν ὑποθέσεων τῶν ἐν τῇ ἡμεροσίῳ διατάξει.

5. Ἡ ἡμεροῦσιος διάταξις ἀποφασίζεται κατὰ τὴν προλαβοῦσαν ἡμέραν ἀπὸ τὸν Πρόεδρον, καὶ τοὺς Γραμματεῖς.

6. Ἐκαστος τῶν Πληρεξουσίων, πρὶν ὁμιλήσῃ, ζητεῖ τὴν ἄδειαν ἀπὸ τὸν Πρόεδρον. Ὁ ὁμιλῶν, ἐνόσῳ ὁμιλεῖ, δὲν διακόπτεται ποτέ· ὁ Πρόεδρος προσκαλεῖ εἰς σιωπὴν τοὺς διακόπτοντας τὴν ὁμιλίαν καὶ προσέχει περὶ τῆς εὐταξίας, καὶ γενικῶς περὶ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ Κανονισμοῦ.

7. Ὁ ὁμιλῶν δὲν ἔμπορεῖ νὰ ὁμιλήσῃ δι' ἄλλην τινὰ ὑπόθεσιν, ἂν δὲν λάβῃ τέλος ἢ προκειμένη εἰς συζήτησιν, ἐκτὸς ἂν ἀποφασισθῇ νὰ μείνῃ αὕτη εἰς σκέψιν, ἀναβαλλομένη εἰς ἄλλην Συνεδρίασιν.

8. Ἐκαστος Πληρεξούσιος ἔχει δικαίωμα νὰ παρῶησιάζει προβλήματα εἰς τὴν Συνέλευσιν. Αὐτὰ πλὴν τὰ προβλήματα δεόν εἶναι νὰ ἐμφανίζονται πρῶτον ἐγγράφως εἰς τὸν Πρόεδρον, ὁ ὁποῖος διαγορεύει τὸ ν' ἀναγνωσθῶσιν εἰς τὴν Συνέλευσιν. Τὴν ἐπιούσαν ἐρωτᾷ ὁ Πρόεδρος τὴν Συνέλευσιν, ἂν αὕτη κρίνῃ θεωρητέον τὸ πρόβλημα τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος. Ἄν αὕτη τὸ κρίνῃ θεωρητέον, τότε τὸ πρόβλημα πέμπεται πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Ἐθνικῆς Συνε-

λεύσεως, διὰ τὸ ἐξετάσῃ, καὶ τὸ παρήρησιον, πάλιν συνωδευ-
 μένον μετὰ τὴν δικαιοσύνην της εἰς τὴν Συνέλευσιν, διὰ τὸ βουλευθῶσι
 περὶ αὐτοῦ. Ἄν δὲ ἡ Συνέλευσις δὲν κρίνῃ θεωρητέον τὸ πρόβλημα
 τότε μεταβαίνει εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς ἡμερουσίου διατάξεως.

9. Ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Συνελεύσεως σύγκριται ἀπὸ ἑπτὰ μέλη διὰ
 πλειοψηφίαν ἐκλεγμένα. Ταύτης τῆς Ἐπιτροπῆς ἔργα εἶναι :

Τὸ νὰ συντάττῃ τὰς ἀπαντήσεις, ὅσας ἡ Συνέλευσις θέλει κρίνει
 δεόν νὰ γάρῃ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ἐκθεσιν τῶν παρ' αὐτῇ
 διοικημένων.

Τὸ νὰ συζητῇ καὶ ν' ἀναφέρῃ περὶ πάντων τῶν προβλημάτων
 ὅσα θέλουν προτεθῆ ἀπὸ τὰ μέλη τῆς Συνελεύσεως ἀναφορικῶς πρὸς
 τὴν εισηγμένην ἐκθεσιν, καὶ πρὸς τὰ ἐν αὐτῇ ζητήματα.

10. Ἡ Συνέλευσις διορίζει ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν συγγρα-
 μένην ἀπὸ τρία ἢ πέντε μέλη. Ἡ Ἐπιτροπὴ παρήρησιάζει τὰς περὶ
 αὐτῶν τῶν ἀναφορῶν δικαιοσύνας της εἰς τὴν Συνέλευσιν, διὰ ν' ἀ-
 ποφασίῃ περὶ αὐτῶν.

11. Ὅταν τὰ δύο τρίτα τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν Πληρεξουσίων
 εἶναι παρόντα, ἡ Συνέλευσις νομίζεται πλήρης.

12. Ἡ συνέλευσις βουλευέται τῶν μὲν καταφασχόντων ἀνιστα-
 μένων, τῶν δὲ ἀποφασχόντων καθημένων.

Ὅταν ἡ πλειοψηφία δὲν εἶναι ἀποφασχόντως διακεκριμένη, γίνε-
 ται χρῆσις ἐγκρινεστέρως ψηφοφορίας, καὶ τότε καθὲν μέλος παρον-
 σιάζεται ἔμπροσθεν τῆς τραπέζης τοῦ Προέδρου, δίδον τὴν καταφα-
 τικὴν, ἢ ἀποφατικὴν ψήφον του, ὃ δὲ Γραμματεὺς σημειώνει. Ὁ
 Πρόεδρος ἔπειτα ἀπαριθμεῖ τὰς ψήφους, καὶ δηλοποιεῖ παρήρησιον τὸν
 ἀριθμὸν τῶν ὑπέρ, καὶ τῶν κατὰ ψήφων· ἂν εἶναι ἰσότης εἰς τὰς
 ψήφους, ἡ ψήφος τοῦ Προέδρου διπλοσιάζεται.

13. Αἱ ἐκλογαὶ γίνονται διὰ ψηφοφορίας.

14. Τὸν Πρόεδρον δι' ἀσθένειαν, ἢ ἄλλο τι αἴτιον, ἀπόντα δια-
 δέχεται ὁ Ἀντιπρόεδρος.

15. Μεταξὺ τῶν δύο Γραμματέων ὁ γηραιότερος κρατεῖ, καὶ
 συντάττει τὰς πράξεις τῆς Συνελεύσεως, τὰς προσυπογράφει μετὰ τοῦ
 δευτέρου Γραμματέως, καὶ ἀμφοτέροι φύλακες ὄντες τῆς παρακατα-
 θήκης ταύτης, ἀμφοτέροι ὑπόκεινται εἰς εὐθύνην.

(2)

Κε μοι

εβρισκόμενος καὶ ἐγὼ ἐνταῦθα πᾶσι τὴν ἀρρώστειαν τῶν πε-
 ρισσοτέρων ἐλλήνων, τουτέστι ἐλλείπω χρημάτων, καὶ μόλις, κατα-
 φθάνω ἐξ ἰδίων μου, εἰς τὰ μερικά μου ἔξοδα, καὶ περισσεύματα δὲν
 ἔχω.

εἰς ταύτην τὴν ἀλήθειαν δύναται νὰ δώσητε πίστιν, διότι ἤξεύρετε, ὅτι καθόσον δύναμαι, εἶμι, καὶ εἶμι πάντοτε πρόθυμος.

φίλος πληρεξούσιος

B. A. Καποδίστριας

Ἐν Αἴγινη τῇ 6 φεβρουαρίου 1829

6 Φεβρουαρίου 1829

B. Καποδίστριας

Πρὸς τὸν Κον
Κώστα Μπότζαρη

(3)

Φίλε Καπτὰν Κώστα

Ἦλπιζα ἕως τώρα, ὅτι ἠθέλατε ἐλθῆ πρὸς ἐμὲ χωρὶς πρόσκλησίν μου. Ἀλλὰ βλέπων ὅτι δὲν ἤλθετε κρὶνῶ ἀναγκαῖον νὰ σᾶς εἶπω διὰ τῆς παρουσίας μου, ὅτι ἂν αὐτοῦ δὲν ἦσθε ἐμποδισμένοι ἀπὸ σημαντικωτέρας τινὰς ὑποθέσεις σου, ἢ ἐπιφορτισμένοι μὲ δημόσιον τινα παρὰ τοῦ Κυβερνήτου ὑπόθεσιν ἐπιθυμῶ νὰ ἔλθετε ἀμέσως πρὸς ἀντάμωσίν μου ὅπου εὐρίσκομαι.

Ἡ παρουσία σας εἰς ταύτην τὴν περίστασιν μοὶ εἶναι ἀναγκαῖα καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θέλει ὄχι ὀλίγον μοὶ χρησιμεύσει εἰς τὴν ὑπὲρ τῆς Πατρίδος ὑπηρεσίαν ἢ ἀξιότης Σας, ἢ προθυμία Σας, καὶ ὁ ζῆλος Σας.

Ἐν τοσοῦτῳ ἀναμένων νὰ Σᾶς ἀπολαύσω μὲ ὄλην τὴν εὐχαρίστησιν ὑποσημειοῦμαι μὲ τὴν προσήκουσαν ὑπόληψιν.

Καστρί

ὁ φίλος σας

τῇ 23 Φεβρ. 1829

A. K. Καποδίστριας

Πρὸς τὸν Κύριον Καπτὰν Κώστα Μπότζαρη

Εἰς Αἴγιναν

ἀριθ. 338

(4)

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ὁ πληρεξούσιος τοποιορητῆς τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰς Ἐπαρχίας τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ τὸ Στρατόπεδον.

Πρὸς τὸν Στρατ. Κον Κώστα Μπότζαρη

Ἐπειδὴ ἡ ἐν τῷ Μεσολογγίῳ τῶν Τούρκων φρουρὰ στερουμένη τροφῶν, καὶ μὴ προσμένουσα πλέον ἀπὸ κανὲν μέρος βοήθειαν, ἤδη μάλιστα πεσόντος καὶ τοῦ Καρβασσαρά εἰς χεῖρας μῆς, εἶναι πιθανώτατον, ὅτι κλίνει πρὸς συμβιβασμὸν διὰ νὰ ἐξέλθῃ ἐκεῖθεν χωρὶς πόλεμον καὶ νὰ μᾶς τὸ παραδώσῃ, διατάττει νὰ ἀπέλθῃς ἐκεῖσε καὶ νὰ συνομιλήσῃς μετὰ τῆς εἰρημένης τοῦ Μεσολογγίου φρουρᾶς, προσπα-

θῶν νὰ τὴν καταπέσης νὰ ἐξέλθῃ μὲ τὰ ὄπλα τῆς καὶ τὴν περιουσίαν τῆς, παραιτοῦσα εἰς ἡμᾶς τὴν πόλιν ταύτην. ἂν καταπεισθῇ εἰς τοῦτο, ἐμπορεῖτε νὰ τῇ ὑποσχεθῆτε ἐκ μέρους μου καὶ πᾶσαν ἀσφάλειαν, καὶ πλοῖα διὰ νὰ ἐμβαρκαρισθῶσιν, εἰδοποιούντας με ἐν καιρῷ διὰ νὰ λάβω τὰ περὶ ταύτης ἀναγκαῖα μέτρα.

ἐν τῷ Κόλπῳ τῆς Ναυπάκτου
τῇ αἰ ἀπριλίου 1829

Ὁ Πληρεξ. Τοποτ.
τοῦ
Κυβερν.

A. K. Καποδίστριας.

Ἄρ. 338

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κον Κῶστα Μπότζαρη
Ὁ Πληρεξούσιος

(5)

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 2 Ἰουν 1829

Εὐγενέστατε,

Ἐπειδὴ καὶ ὁ Γεννιότατος Κοσ Κῶστας Μπότσαρις μεταβαίνει δι' οἰκιακὰς του ὑποθέσεις εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα τὸν συστεινόμεν μετὰ προθυμίας εἰς τὴν Εὐγένειαν σας.

Ἡ Γενναϊότης του, διὰ τὴν φρόνησιν καὶ τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις του χαίρει ἀξίως τὴν τῆς Κυβερνήσεως εὐνοιαν διὸ καὶ δὲν διστάζομεν ὅτι καὶ ἡ εὐγένεια σας γνωρίζοντές τον ὡς τοιοῦτον, θέλετε προσφέρει πᾶσαν εἰς τὸ ὑποκείμενόν του ἀνήκουσαν περιποίησιν.

Σὰς ἐπιβεβαιῶ ἐν τσοσούτῳ τὰ πρὸς ὑμᾶς εἰλικρινῆ μου αἰσθήματα.

ὁ φίλος σας

A. K. Καποδίστριας

Πρὸς τὸν Εὐγενέστατον Κον
Κωνσταντῖνον Ῥάδον.

Πρὸς τὸν Εὐγενέστατον Κ^{ον} Κωνσταντῖνον Ῥάδον
Τὸν ἐκ τῆς Δυτ. Ελ^{δος} Ἐπίτροπον

Εἰς Μεσολόγγιον

Ἄρ. 784

(6)

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ὁ Πληρεξούσιος Τοποτηρητῆς τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν
Στερεάν Ἑλλάδα καὶ τὸ Στρατόπεδον

Πρὸς τὸν Στρατ. Κον Κῶστα Μπότζαρη

Κατὰ τὴν παράστασιν, τὴν ὁποίαν μὲ ἐκάυατε, ὅτι ἡ αἰ χιλιαρ-

χία, καὶ ἄλλα τινὰ σώματα στενοχωρημένα ἀπὸ μεγάλην ἔνδειαν ζητοῦν παρηγορίαν ἵνα, μ' ὅλον ὅπου λυποῦμαι νὰ βλέπω τοὺς στρατιώτας τούτους χωρισμένους ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικούς των δὲν ἐμπορῶ νὰ τοὺς κάμω κατὰ τὸ παρὸν ἄλλην βοήθειαν εἰμὴ μόνον τοῦ νὰ τοῖς πληρωθοῦν δύο μηνῶν σιτηρέσια καὶ τοῦτο ἐμπορῶ νὰ τὸ κάμω, διότι ὁ Ναύαρχος Κοσ Μιαούλης συντρέχων διὰ νὰ παύσῃ κάθε σκάνδαλον διδὲι ὅσα χρήματα εἶχε διὰ τὸ Ναυτικὸν διὰ νὰ τοὺς δώσῃ τὰ σιτηρέσια ταῦτα.

Ἐγὼ ἐπειδὴ εἶμαι διατεταγμένος ἀπὸ τὸν Κυβερνήτην πρέπει νὰ ὑπάγω εἰς δύο ἡμέρας πρὸς αὐτὸν θέλω τῷ παραστήσει ζωηρῶς τὴν ἔνδειαν τῶν στρατευμάτων, καὶ ἐλπίζω νὰ τοὺς γένη εὐθύς ἢ δι Τριμηνία καὶ τὴν ἀπόφασιν ταύτην θέλουν τὴν μάθει τὸ πολὺ εἰς εἴκοσι ἡμέρας.

Εἶπα σήμερον πρὸς τοὺς ἀπεσταλμένους τῶν στρατιωτῶν τούτων, ὅτι χρέος των ἦτο νὰ ἀναχωρήσουν ἀπὸ τὸ φρούριον, καὶ νὰ εἶναι εὐπειθεῖς εἰς τὴν διαταγὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἢ ὅποια θέλει νὰ φυλάττωνται τὰ φρούρια ἀπὸ μόνους τοὺς τακτικούς. Εἰς τοῦτο λοιπὸν θέλετε τοὺς παρακινήσει ἐκ δευτέρου, καὶ στοχάζομαι ὅτι δὲν θέλουν φανῆ ἀπειθεῖς κατὰ τοῦτο, βλέποντες πόσῃν συγκατάβασιν λαμβάνουν ἀπὸ μέρους μου.

Ἐν τῷ Δικρότῳ Ἡ Ἑλλάς
ἀπέναντι τῆς Ναυπάκτου
τῇ 11 Ἰουνίου 1829

Ὁ Πληρεξ.
Α. Κ. Καποδίστριας

Ἄρ. 784

Πρὸς τὸν Στρατ. Κον Κῶστα Μπότζαρη
Ὁ Πληρεξ.

(7)

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν Δι' Ἐθνικὴν τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσιν
Ὁ Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος

Διὰ τῆς θείας ἀντιλήψεως καὶ διὰ τῆς ὁμονοίας ἐπληρώσατε ἤδη τὸν σκοπὸν τοῦς Ἕθνοῦς ἀξίως τῆς πρὸς ὑμᾶς ἐμπιστοσύνης καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ σας.

Ἦδη ἐπεκυρώσατε διὰ τῆς ψήφου σας τὴν γνώμην μας περὶ τῆς σημερινῆς αὐτοῦ καταστάσεως, καὶ καθιερώσαντες, τὸν ὄργανισμὸν προσωρινῆς Κυβερνήσεως, παραδέχθητε ὁμοφώνως τὰς ἀρχὰς ἐκεῖνας, καθ' ἃς εἰς ὑμᾶς ἀνήκε νὰ συντελέσητε εἰς τὸ νὰ προοδεύσῃ ἡ Πατρίς

μας πρὸς τὴν μέλλουσαν τύχην, τὴν ὁποίαν ἡ θεία πρόνοια ἀποταμιεύει εἰς αὐτήν.

Ἡ Κυβέρνησις, δυνάμει τῆς πληρεξουσιότητος, τὴν ὁποίαν διαπιστεύσατε εἰς αὐτήν, θέλει ἀγωνισθῆ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν σκοπὸν σας· θέλει δὲ καταφύγει πάντοτε ἀπορατρέπτως εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ ἐπιείκειαν τῶν Συμμάχων Δυνάμεων, ὅταν προσκληθῆ νὰ μεθέξῃ εἰς τὰς διαπραγματεύσεις, αἱ ὁποῖαι ἀντικείμενον θέλουν ἔχει τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐν Λονδίνῳ Συνθήκης καὶ ἐπομένως τῶν Ἑλλήνων τὴν τύχην.

Τὴν πείραν μᾶλλον ἢ ἄλλο τι ὁδηγὸν ἔχουσα, καὶ μηδὲν ἀποικουραμένη ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐθέσατε βάσεις, ἡ Κυβέρνησις τῆς Γερουσίας συμπρακτούσης, θέλει ἐνασχοληθῆ εἰς τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν ὑπαρχουσῶν συνταγματικῶν πράξεων καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν θεμελιωδῶν νόμων. Ἀλλ' ἄχρι ὅτου σᾶς προσκαλέσῃ αὐθις νὰ κρίνετε περὶ τῶν πράξεων τῆς καὶ νὰ βουλευθῆτε περὶ τοῦ ὁποίου μέλλει νὰ σᾶς καθυποβάλῃ νομοσχεδίου, ἡ Κυβέρνησις, συναισθανομένη τὰ καθήκοντά της, θέλει φροντίσει ἀνεκδότως καὶ μετὰ πάσης τῆς προσοχῆς νὰ προπαρασκευάσῃ τὸ Ἔθνος εἰς τὸ ν' ἀπολαύσῃ σταθερὰν εὐδαιμονίαν ὑπὸ τὴν αἰγίδα Συνταγματικῆς Κυβερνήσεως.

Προσπαθοῦσα μετὰ πάσης σπουδῆς διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὸ ἀποτελεσμα τοῦτο, θέλει καταγίνει νὰ συνάψῃ εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ συμφέρον, εἰς μόνον τὸ συμφέρον τῆς ἐθνικῆς καὶ πολιτικῆς τῶν Ἑλλήνων μεταρρυθμισεως, ὅλα τὰ νομιμώτερα καὶ προσφιλέστερα ἐκάστης ἐπαρχίας καὶ παντὸς πολίτου συμφέροντα.

Ὅσον δύσκολον καὶ ἄν φαίνεται τὸ ἔργον, καὶ ὅσον ἀσθενῆ ἂν εἶναι τὰ ἀτομικὰ ἡμῶν μέσα, ἐλπίζομεν νὰ ἐκπληρώσωμεν τὸ χρέος μας θαρροῦντες εἰς τὴν σύμπραξιν τῆς Γερουσίας, ὡς καὶ ὅλων τῶν πολιτῶν, ὅσοι ἐπίσης αἰσθάνονται καὶ γνωρίζουν, ὡς σεῖς, τὰ καθήκοντά των.

Ἐάν, καθὼς εὐχόμεθα, ἡ αἴσθησις τῶν καθηκόντων αὐτῶν ἐξαλείψῃ ἀπὸ τὴν μνήμην των τὸν σπόρον τῆς διχονοίας, τὸν ὁποῖον ἔβαλον πιθανῶς εἰς αὐτὴν συμβεβηκότα ἀπαίσια, ἐὰν μετὰ τῶν δημοσίων ὑπουργῶν συναγωνισθῶσιν ἅπαντες οἱ πολῖται, διὰ νὰ στερεώσουν τὴν εὐνομίαν ἣτις εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαία διὰ τὴν κοινὴν εὐτυχίαν, ἐλπίζομεν μετὰ πεποιθήσεως ὅτι ὁ Κύριος τοῦ ἐλέους θέλει εἰσακούσει τῶν δεήσεων τῆς Ἑλλάδος.

Μὴ παύσωμεν τοῦ νὰ πιστεύωμεν ὅτι αἱ Σύμμαχοι Δυνάμεις, θέλουν κάμει πᾶν ὅ,τι δυνατόν, διὰ νὰ ἐκπληρώσουν τὰς εὐχὰς τῶν Ἑλλήνων, ὅτε διπλασιάζουν τὴν προθυμίαν των ἀγωνιζόμεναι τὸν

εὐγενῆ ἀγώνα τοῦ νὰ τελειώσουν τὸ μέγα ἔργον, τῆς Ἀνατολῆς τὴν εἰρηνοποίησιν.

Ἐπιστρέφετε ἤδη, Κύριοι, εἰς τὰ ἴδια. Χρεωστεῖτε λοιπὸν νὰ γνωστοποιήσετε εἰς τοὺς συμπολίτας σας τὴν ἐνεσιῶσαν αὐτῶν κατὰστασιν· χρεωστεῖτε νὰ τοὺς ἐξηγήσετε τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις παρ' ὑμῶν αὐτῶν ἔλαβε τὴν ἄδειαν νὰ μεταχειρισθῆ, διὰ νὰ τὴν βελτιώσῃ βαθμηδόν· χρεωστεῖτε τέλος πάντων νὰ τοὺς ὑποστηρίξετε εἰς τὸ νὰ ἐλπίζουν ὅτι ἐγγίξει ἤδη τὸ τέλος τῶν μακροχρονίων παθῶν καὶ συμφορῶν των.

Ἡμεῖς τοὺς κοινοποιοῦμεν διὰ τῆς παρὰ τοῦ Γραμματέως τῆς Ἐπικρατείας ἀναγνωσθησομένης εἰς ἐπήκοόν σας διακηρύξεως τὰ βουλεύματα, δι' ὧν ἐδικαιώσατε, ὅσον αἱ περιστάσεις ἐπέτρεπον, τὴν νόμιμον ἔφεσιν των, τῆς ὁποίας τὴν ἐκπλήρωσιν ἐνεπίστευσαν εἰς τὸν ζῆλον καὶ τὴν προθυμίαν σας.

Δὲν λέγω τίποτε, Κύριοι, περὶ τῆς πρὸς ὑμᾶς εὐγνωμοσύνης μου δὲν πρέπει νὰ τὴν ἐκφράσω μὲ λόγους, διότι ἐπιθυμῶ καὶ χρεωστῶ νὰ τὴν ἀποδείξω μὲ πράγματα. Ὁ ζῆλος μου καὶ ἡ ἀφοσίωσίς μου, ἀπεριόριστα πάντοτε, μὲ ἐγγυῶνται ὅτι θὰ ἐπιτύχω τὸν σκοπὸν νὰ τὴν ἀποδείξω μὲ πράγματα, ἀγωνιζόμενος νὰ ἐκπληρώσω τὸ ἱερὸν χρέος, τὸ ὁποῖον ἐνεπιστεύθην παρὰ τοῦ Ἔθνους δι' ὑμῶν.

Ἐν Ἀργεῖ, τῇ 6ῃ Αὐγούστου 1829

Ὁ Κυβερνήτης

Ἰ. Ἀ. Καποδίστριας

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας

Ν. Σπηλιάδης

(8)

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ὁ Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος
πρὸς τοὺς Ἕλληνας

Οἱ Πληρεξούσιοί σας ἐπανέρχονται εἰς τὰς ἐστίας των, συνεπιφέροντες καὶ τὴν συλλογὴν τῶν πρακτικῶν τῆς Συνελεύσεως, ὡς ἀναντίρρητον δεῖγμα τοῦ ἔμφρονος ζήλου, δ' οὐ ἐξετέλεσαν τοὺς σκοπούς σας, καὶ ἐδικαίωσαν πληρέστατα τὴν ἐμπιστοσύνην μὲ τὴν ὁποίαν τοὺς ἐτιμήσατε. Μερικὰ τῶν πρακτικῶν τούτων ἀφορῶσιν ἰδιαιτέρως τὰ συμφέροντα τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τὰ τῆς ἀξιοσεβιάστου τῶν γεωργῶν τάξεως.

Ἡ Κυβέρνησις ἐπεφορτίσθη νὰ λάβῃ τὰ ἀναγκαῖα μέτρα ἐκ συμφώνου μὲ τὴν Γερουσίαν, ὥστε νὰ προσδιορισθῆ εἰς ἐκάστην τῶν ἐπαρχιῶν ἕκτασις γῆς ἀνάλογος μὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν κατοίκων της.

Ἡ Κυβέρνησις ἀνέλαβεν ὡσαύτως τό νά προδιαθέσῃ καί τήν μεταρρυθμίσιν τοῦ σημερινοῦ περι δοσιμάτων κανονισμοῦ, καί, ἅμα ἀρχομένου τοῦ προσεχοῦς ἔτους, νά βάλῃ εἰς πρᾶξιν τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα μέλλουν νά ἀποφασισθοῦν. Τò τριτοδέκατον θέλει καταργηθῆ, χωρὶς ὅμως διὰ τοῦτο νά στερηθῆ ἐξ ὀλοκλήρου ἡ Ἐπικράτεια τοὺς ὁποίους ἐξ αὐτοῦ ἀποκαρποῦται πόρους.

Τὰ οἰκονομικά, ὃ τόσον σημαντικῶς οὗτος κλάδος τῆς διοικήσεως θέλουν τροποποιηθῆ μὲ διαφόρους μεταρρυθμίσεις, τῶν ὁποίων ἀντικείμενον θέλει εἶναι ἡ σύστασις τρόπου εἰσπράξεως, ὃ ὁποῖος χωρὶς νά βαρύνῃ παντάπασι τοὺς πολίτας, νά εἶναι ἐν ταύτῳ καὶ πρσιτικώτερος εἰς τὴν Ἐπικράτειαν.

Ἐπειδὴ ὅμως μέχρι τοῦ ἐρχομένου ἔτους δὲν εἶναι δυνατόν νά γένη κάμμία μεταβολή, οἱ ὑπάρχοντες κανονισμοὶ θέλουν ἐνεργεῖσθαι ἕως τότε ἀκριβέστατα, καὶ οἱ δημόσιοι ὑπουργοὶ θέλουν ἐπαγρυπνεῖ ἐπὶ τούτῳ μὲ τὴν ἐνδεχομένην προσοχὴν καὶ ἀκρίβειαν.

Ἡ Συνέλευσις ἔδωκε προσέτι τὴν πληρεξουσιότητα εἰς τὴν Κυβέρνησιν νά προμηθεύσῃ διὰ δανείων εἰς τὸ Ἔθνος τοὺς χρηματικὸς πόρους, τῶν ὁποίων ἔχει κατεπείγουσαν ἀνάγκην.

Διὰ τῶν πόρων τούτων, καὶ ἄλλων τοιούτων, οἱ ὁποῖοι θέλουν εἶσθαι τὸ ἀποτέλεσμα προνοητικῆς καὶ δικαίας διοικήσεως, αἱ ἐπαργαί θέλουν ἀπολαύσει τὰ βοηθήματα, ὅσα χρειάζονται ἀφεύκτως, διὰ νά ἀνεγείρουν τὰς παρὰ τοῦ ἐχθροῦ κατεδαφισθείσας πόλεις, νά βελτιώσωσι τὴν γεωργίαν, καὶ νά ἀναζωπυρήσωσι τέλος πάντων τὴν φιλοτεχνίαν καὶ τὸ ἐμπόριον.

Ἐπὶ πᾶσιν ἡ ἐμψύχωσις τῆς ἀλληλοδιδασκτικῆς, ἡ σύστασις σχολείων τυπικῶν ἐν καιρῷ δὲ τῷ δέοντι καὶ σχολείων ἀνωτέρας τάξεως εἰς τὰς διαφόρους ἐπαρχίας τοῦ Κράτους, ἔδωκαν αἰτίαν νά γενῆ ἰδιαίτερον ψήφισμα, τὸ ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις θέλει σπεύσει νά βάλῃ εἰς πρᾶξιν.

Ἐκ τούτων πληροφορεῖσθε ὅτι ἡ θεραπεία τῶν δεινῶν σας καὶ ἡ εὐδαιμονία σας ὑπῆρξαν τὸ ἀντικείμενον τῶν βουλευμάτων τῶν ἀντιπροσώπων σας καὶ τῆς κηδεμονίας τῆς Κυβερνήσεως.

Διὰ νά ἀποκτήσουν ὅμως οἱ ἀγῶνές των καὶ τὴν ὁποίαν ἐπαγγέλλονται ἐνεργητικότητα, πρέπει νά ἐνωθῆτε, ὥστε, χρειᾶς τιχούσης, ν' ἀποκρούσετε τὰς ψευδολογίας καὶ δολίους μηχανουργίας, ὅσας ἤθελον ἀγωνισθῆ νά διαπλέξουν καὶ νά δισπείρουν ἀναμεταξύ σας ὅσοι ἐθελοκακοῦντες δὲν θέλουν νά γνωρίσουν τὰ ἀληθῆ τῆς πατρίδος συμφέροντα.

Ἐνδυναμωμένοι τοιοιτοτρόπως, θέλετε ἡμπορέσει, ἕκαστος ἀνα-

λόγως με την σφαιραν των καθηκόντων του, να συντελέσετε ισχυρῶς εἰς τὸ μέγα ἔργον τῆς ἐθνικῆς καὶ πολιτικῆς ἀναπλάσεώς σας.

Καὶ ἐπομένως δὲν θέλετε παύσει νὰ φαίνεσθε καὶ εἰς τὸ ἔξῃς ἄξιοι τῶν εὐεργεσιῶν, ὅσας ἡ θεία πρόνοια ηὐδόκησε νὰ σᾶς χορηγήσῃ, καὶ τῆς εὐγενοῦς καὶ μεγαλοψύχου εὐνοίας, τὴν ὅποιαν ἔδειξαν πρὸς τὸν ἀγῶνα σας αἱ Σύμμαχοι Δυνάμεις καὶ οἱ χριστιανοὶ τῶν δύο ἡμισφαιρίων.

Ἐν Ἄργει τὴν 6 Αὐγούστου 1829

Ὁ Κυβερνήτης

I. Α. Καποδίστριας

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας

N. Σπηλιάδης.

1830

Σημείωσις δημοσιεύοντος.

Τὸ ἔτος τοῦτο δὲν ἔχει τί τὸ ἐνδιαφέρον τὰ δὲ πλεῖστα ἔγγραφα εἶναι οἰκογενειακά.

Ἄδελφέ μου,

Μὲ κακοφαίνεται ὅπου εἶσαι ἄρρωστος· ἐγὼ δὲν τὸ ἤξευρα· εἶμαι ὅμως καὶ ἐγὼ εἰς κακὴν κατάστασιν, καὶ τώρα θὲ νὰ πάρω Ἰατρικόν. ἤθελα πολὺ νὰ σὲ ἀνταμώσω. σὲ στέλνω καὶ ἓν γράμμα τοῦ ῥούφου, τὸ ὁποῖον μὲ γράφει νὰ σὲ δείξω. ἂν θέλῃς νὰ σὲ στείλω τὸν Μανωλάκη νὰ μὲ μηνύσῃς ὅτι ἤθελες νὰ μὲ εἰπῆς· ἂν ὅμως εἶναι ἄφρευκτος ἢ ἀνάγκη νὰ ἐλθῶ ὁ ἴδιος, ἔρχομαι ὅπως ἡμπορῶ· μὴνυσέ με ἀμέσως.

10 : Μαΐου (1830).

Ὁ ἀδελφός σου
Α. Μαυροκορδάτος

Σημείωσις δημοσιεύοντος

Τὸ ἔτος τοῦτο παρουσιάζει τὸ ἐνδιαφέρον ὅτι διευκρινίζει τὴν στάσιν, κατὰ τὰ πρὸ καὶ μετὰ τὸν βίαιον θάνατον τοῦ Καποδίστρια, σημαινόντων προσώπων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, περὶ ὧν ὑπῆρχον διάφοροι ἀντιλήψεις.

Οὕτως ἐν τῷ ἄρτι ἐκδοθέντι περισπούδαστῳ συγγράμματι «Ὁ Καποδίστριας» τοῦ Κου Γατοπούλου ἀναγράφονται τὰ ἐξῆς εἰς τὸ κεφάλαιον τὸ ἀφορῶν τὰ κατὰ τὸν Αὐγούστον 1831 (Σελ. 161).

«εἰς τὸ μέσον τῆς ἀπειλητικῆς αὐτῆς σκηνογραφίας, ποῦ περιέβαλε τὸν Καποδίστριαν, ματαίως ἠγωνίζοντο συμφιλιωτικὰ στοιχεῖα (ὁ Κοντόσταυρος, ὁ Ἀνδρέας Ζαΐμης καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς Γαλλικῆς μοίρας Λαλλάν) διὰ νὰ καλλιεργήσουν ἔδαφος εἰρηνευτικῆς συνεννοήσεως».

Αἱ δημοσιευόμεναι ἐν συνεχείᾳ ἐπιστολαὶ τοῦ ἔτους 1831 ἀποδεικνύουσι κατὰ τρόπον μὴ ἐπιδεχόμενον ἀμφισβήτησιν, ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ Κου Γατοπούλου, ὡς πρὸς τὸν Ἀνδρέαν Ζαΐμην τοῦλάχιστον, ἐλέγχεται ὡς οὐχὶ ἀκριβής. Ἀπ' ἐναντίας ὁ Ἀνδρέας Ζαΐμης πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Καποδίστρια ὑπῆρξεν ἐπαναστατικώτατος ἐναντίον τοῦ Κυβερνήτου, ὡς ἐξάγεται ἰδίᾳ ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ὑπ' ἀριθ. 2 πρὸς Μπενιζέλον Ροῦφον καὶ Κώσταν Μπότζαρην.

Μετὰ τὸν θάνατον ὅμως τοῦ Καποδίστρια, ὅποτε ἐπηκολούθησεν ἡ - ναρχία, πράγματι ὁ Ἀνδρέας Ζαΐμης ὡς καὶ ὁ Γάλλος ἀρχηγὸς τῆς μοίρας, προσεπάθουν νὰ ἐπαναφέρωσι τὴν τάξιν, ὁμιλῶν μάλιστα εὐφρόνως περὶ Καποδίστρια ὁ Ἀνδρέας Ζαΐμης, ὡς τεκμαίρεται ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7 ἐπιστολῆς καὶ προφανῶς ταῦτα εἶχεν ὑπ' ὄψιν του ὁ Κοσ Γατόπουλος γράφων τὰ ἀνωτέρω.

Ἐκεῖνο ὅπερ τεκμαίρεται ἐκ τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ 1831 εἶναι ἡ σταθερὰ στάσις τοῦ Κώστα Μπότζαρη καὶ τῶν Στεφαιολαδιτῶν ἀρχηγῶν κατὰ τὰ γεγονότα ἐκεῖνα, τόσοι ὑπὲρ τοῦ Κυβερνήτου, ὅσον καὶ ὑπὲρ τῆς ἐννόμου τάξεως μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, καὶ πόσον ὑπελογίζετο καὶ ἐβάρυνεν εἰς τὴν κατάστασιν ὁ Κώστα Μπότζαρης.

(1)

Πρὸς τὸν Κ. Κώστα Μπότζαριν

Ἐδέχθη εὐμενῶς ὁ Κυβερνήτης τὴν περὶ τὴν 22 Ἰανουαρίου σημειωμένην ἀναφορὰν τῶν συμπατριωτῶν σας, δι' ἧς ζητεῖτε τὴν παραχώρησιν Ἐθνικῆς γῆς εἰς Βλοχόν, κατὰ τὰ ψηφίσματα ὑπὸ τῶν Συνελεύσεων ὅπως ἐκεῖ ἀποκατασταθῶσιν ὄλαι αἱ τῶν Σουλιωτῶν Οἰκογένειαι.

Ἡ Ἐξοχότης του δὲν ἀπεκρίθη μέχρι τῆς ὥρας εἰς τὴν εἰρημέ-

νην ἀναφυράν σας, μὴ δυνάμενος ἔνεκα τῶν πολιτικῶν περιστάσεων νὰ εἰσακούσῃ καὶ πραγματοποιήσῃ εὐθύς τὰ αἰτήματά σας, πλὴν διὰ νὰ μὴ ἐξηγηθῇ διαφόρως πως ἡ σιωπή του, μ' ἐπεφόρτισε νὰ ἐκφράσω ἰδιαιτέρως τὴν γνώμην του, πρὸς τὸν ἐδῶ εὐρισκόμενον Κατ. Κῶστα Μπότζαριν καθὼς καὶ πρὸς τὴν γενναιοτήτά σας, οἵτινες θέλετε καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς τὴν γνωστοποιήσῃ.

Δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ σᾶς εἶπω μὲ πόσῃ ἡ Ἐξοχότης του χαρὰν καὶ εὐχαρίστησιν ἤθελεν ἰδεῖ τὸ γένος σας ὅλον συσσωματωμένον καὶ ἀποκαταστημένον εἰς μίαν νέαν Πατρίδα, ὅπου τοῦλάχιστον ἤθελον εὐρεῖ μίαν δικαίαν ἀνάπαυσιν καὶ παρηγορίαν αἱ χῆραι, τὰ ὄρφανὰ καὶ πᾶν ἄλλο ἀδύνατον μέλος τὰ ὁποῖα ταλαιπωροῦνται, περιφερόμενα πρὸ τοσούτων χρόνων τῆδε κάκεισε.

Γνωρίζετε ἐπίσης καλῶς ὅτι ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐπάτησεν ἡ Ἐξοχότης του τὸ ἔδαφος τῆς Πατρίδος, αἰσθανομένη τὸ δίκαιά σας καὶ τὴν δεινὴν πολλῶν οἰκογενειῶν σας περιστάσιν, δὲν ἔλλειψε νὰ χορηγῇ εἰς ταύτας περιθάλψεις καὶ βοήθημα ὅπως οὖν ἀνάλογα εἰς τὴν στενοχωρίαν τοῦ ταμείου, καὶ βεβαιότατα, ἀφοῦ ἡ κοινὴ εἰρήνη ἐχάρισεν εἰς τὸ πλεῖστον μέρος τῶν Ἑλλήνων, τὴν ἡσυχον καὶ ἀσφαλῆ ἀπόλαυσιν τῆς Πατρῴας Ἑστίας, σπουδῆς καὶ δικαιοσύνης ἔργον ἦτον εἰς τὴν Κυβέρνησιν, νὰ παραχωρήσῃ καὶ εἰς ὑμᾶς χώραν ἱκανὴν πρὸς ἀνόρθωσιν νέας Πατρίδος. τούτου γενομένου ὄχι σεῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ κοινὸν συμφέρον καὶ ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία ἤθελον ὠφελῆθῃ μεγάλως. Ἀλλὰ τρία ἰσχυρὰ αἴτια ἠργοποίησαν καὶ ἀργοποροῦν εἰσέτι τὴν ἐκτέλεσιν τοιούτου μέτρου.

Τὸ μὲν πρῶτον εἶναι τὸ ὅτι ἀτελείωτον τῶν ἀναγκαίων νόμων περὶ διανομῆς τῆς γῆς. τὸ δὲ δεύτερον ὅτι καὶ ἂν ἠδύνατο νὰ σᾶς παραχωρηθῇ μία δικαία ἔκτασις γῆς, ἠθέλετε βεβρῖως ζητήσῃ καὶ μέρος τῆς χωρῆς δι' ἀγορὰν ζώων καὶ ἄλλων ἀναγκαίων εἰς τὴν κατοίκησιν καὶ καλλιέργειαν. τὸ δὲ τρίτον καὶ σημαντικώτερον ἦτο ὅτι ἐπειδὴ τὰ σύνορα μένουσιν εἰσέτι ἀναποφάσιστα, καὶ ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ παραχωρήσῃ ἐθνικὴν γῆν εἰς Βλοχὸν ἢ ἄλλο μέρος φιλονεικούμενον, ἐπειδὴ ἠθέλε νομοσθῆ ὡς περιφρόνησις τῶν Πολιτικῶν διαπραγματεύσεων.

Ταῦτα πάντα συλλογιζόμενοι θέλετε καταπεισθῆ ὅτι ἔχει μὲν ὁ Κυβερνήτης ἐνθέρμον τὴν προθυμίαν νὰ εἰσακούσῃ τὴν αἰτησίαν σας, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ἐκτελέσῃ τὴν βουλὴν του, ἐὰν προηγουμένως δὲν ἐξωμαλισθοῦν αἱ περισσότεραι τῶν εἰρημενων δυσκολιῶν.

Ἔργον σας ἐν τοσούτῳ εἶναι νὰ καταστρώσετε εἰς καθαρὸν Κατάστιχον ὅλας σας τὰς οἰκογενείας προσθέτοντες εἰς τὰς χήρας καὶ ὄρφανὰ ὄχι ψιλὸν τὸ ὄνομα τοῦ Ἀνδρός, ἢ Πατρός, ἀλλὰ καὶ τὸν

βαθμόν του καὶ τὰς περιστάσεις τοῦ θανάτου, καὶ στοχάζομαι ὅτι καλὸν ἦτο νὰ διαιρέσετε ἅπαντας εἰς τέσσαρας τάξεις, ἢ εἰς οἰονδήποτε ἄλλον σᾶς φανῆ καταλληλότερον τρόπον.

Ἐκπληρώσας κατὰ τὸ παρὸν τὴν παραγγελίαν τοῦ Κυβερνήτου ὠφελοῦμαι τῆς εὐκαιρίας διὰ νὰ σᾶς βεβαιώσω ὅτι εἰς πᾶσαν περιστασιν θέλω προθύμως συνδράμει εἰς τὰ δίκαια αἰτήματά σας.

Χαίρετε

Τῆ 18 Μαρτίου 1831

Ἐν Ναυπλίῳ

Ὁ φίλος σας

A. K. Καποδίστριας

(2)

Εὐγενέστατε κύριε μπενιζέλε καὶ γενναιότατε
στρατηγὲ κύριε πότζαρη.

εἶμαι ἐπιφορτισμένος ἀπὸ τοὺς ἐν Ὑδρα καὶ ναύπλοιοι ἀγωνιζομένους ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ ἔθνους, νὰ σᾶς διευθύνω τὰς ἐσωκλείστους προκηρύξεις τῆς κοινότητος τῆς Ὑδρας, καὶ νὰ σᾶς ἐξηγήσω τὴν στάσιν τῶν πραγμάτων, ὡς ἐκεῖνοι τὴν γράφουν, καὶ τῶν ὁποίων τὰ γράμματα φθάνουσιν ἕως τὰς ἑπτὰ τοῦ ἰσταμένου, μ' ὅλον ὅπου οἱ ἐν Ὑδρα δὲν ἐγνώριζαν, τὴν διακύριξιν τῆς ἐξουσίας περὶ προσκλήσεως, προέβλεπον ὅλα τὰ μέσα τὰ ὁποῖα ἔμελλε νὰ μεταχειρισθῆ διὰ νὰ συνάξῃ ἐν μέρος ὑπεξουσιῶν ἀνθρώπων εἰς τὸ ἄργος καὶ ἀκόμη νὰ τοὺς θέσῃ ὑπὸ τὴν ἀντίρρησιν τῶν ὀπλισμένων τῆς καὶ διὰ νὰ προλάβουν ὅσον ἠδύναντο, τὴν δυστυχίαν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται τὸ ἔθνος, ἔλαβον μέτρα διὰ νὰ συναχθῶσι ὅλοι οἱ ἐλευθερόφρονες πληρεξούσιοι εἰς τὴν Ὑδραν, καὶ ἐκεῖθεν νὰ συνυπακουσθῶσι καὶ μὲ τοὺς λοιπούς, καὶ ἂν συμβιβασθῶσι διὰ νὰ συνέλθουν ὅλοι εἰς μέρος ἀσφαλές καὶ ἀνεπηρέαστον ἀπὸ κακωτικούς δυνάμεθα ἤδη καλῶς, εἰδὲ μόνοι των καὶ αὐτοὶ νὰ ἐργασθοῦν, καὶ νὰ ἀναφερθοῦν πρὸς τὰς συμμάχους δυνάμεις. κατ' αὐτὸ τὸ στάδιον λοιπὸν ἦλθον εἰς Ὑδραν οἱ τῆς χώρας τῶν ψαρῶν, καὶ ἓνας τῆς πάρου, δύο ἐμβρίκια καὶ μιὰ γολέτα ὑδραϊκὰ εὐγῆκαν διὰ νὰ πάρουν καὶ τοὺς λοιπούς αἰγεοπελαγίτας, καὶ νὰ συνάξουν καὶ τὰ ἐκ τῶν προσόδων, καὶ δασμοτελωνίων χρήματα νὰ τὰ φέρωσιν εἰς Ὑδραν. ἐλπίζωσιν ὅτι θὰ ἔχωσι συντρόφους τοὺς σπαρτιάτας, μέρος ἀπὸ τὴν στερεὰν ἑλλάδα, καὶ μέρος ἀπὸ τὴν πελοπόννησον, καὶ οὕτω στοχάζονται ὅτι ἡ πλάστιγξ θὰ βαρύνει εἰς τὸ σύνταγμα, καὶ ὁ θρίαμβος νὰ εἶναι βέβαιος. Γνωρίζουσι καὶ ἐκεῖνοι ὅτι ἐκλογαὶ τακτικαὶ δὲν ἠμποροῦν νὰ γίνουν, ἦσαν τῆς βίας καὶ τῆς ραδιουργίας ἡ παρουσία παντοῦ, ἀλλὰ ἠμποροῦν νὰ λάβωσι οἱ ἄνθρωποι πληρεξουσιότητα δι' ὑπογραφῶν. καὶ ἐφοδιασμένοι μὲ αὐτὰς νὰ ὑπάγωσιν καταλείποντες διὰ

νὰ ἐκκινήσουν ἓν πλοῖον διὰ τὴν σπάρτην καὶ διὰ τὰ παράλια τούτων τῶν μερῶν, νὰ δώσουν τὴν εὐκολίαν τοῦ ταξειδίου, προσθέστε ὅμως ὅτι ἂν περιστάσις τις τὸ ἐμποδίσει, οἱ κύριοι οὗτοι πληρεξούσιοι ἠμποροῦν νὰ ταξειδεύσουν ὑπὸ Ἰωνικὴν σημαίαν. αὐτὰ μὲ ἐπιφορτίζου νὰ σᾶς γράψω καὶ ἰδοὺ ἐκπληρῶ τὸ χρέος μου. μένει τώρα νὰ σᾶς εἰπῶ, καὶ τὰ ἀπὸ μέρος μου (καὶ συγχωρήσατέ με τὸ θάρρος). τίποτε δὲν πρέπει νὰ ἐλπίσωμεν ἂν οἱ σκοποὶ τῆς ἐξουσίας τελεσφορήσωσι, ἡμεῖς κύριε ῥοῦφε. καὶ ὅσοι ἀκόμη ἔχουν τὴν τάξιν μας εἰς τὰς ἐπαρχίας πρέπει νὰ λάβουν ἀπὸ τώρα πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν ἀφανισμόν καὶ τὴν τελείαν ἐξόντωσιν. ἡ γεναιότης σας δὲ στρατηγέ μου περιφρόνησιν τὴν ὁποίαν δὲν θὰ δυνηθῆς νὰ ὑποφέρης καὶ οὕτω λέγω ἂν θέλετε καὶ ἔχομεν καὶ ἄλλους νὰ ἀκολουθήσωμεν τὴν γνώμην τῆς Ὑδρας, τότε ἂν ὄχι δὲ ἄλλο κᾶν, τὸ ἔθνος νὰ φανῆ συστηματικῶς διηρημένον, καὶ θὰ στοχασθῆ ἀφεύκτως ἀπὸ τὴν εὐρώπην ἀναγκαία μία ἄλλη τάξις πραγμάτων. κοινοποιήσατε τὰ γραφόμενά μου πρὸς τοὺς ἐν γαστούνη καὶ πύργον καὶ ὅπου ἄλλοῦ κρίνετε. καὶ γράψατέ μου τὴν γνώμην σας καθαρὰ νὰ ὀδηγηθῶ.

Τὰ πραχθέντα εἰς πόρον θάπτωσι τὴν ἐλλάδα ἀλλὰ πῶς ἐξετυλίχθη ὁ ρωσισμὸς ὁ ὁποῖος ἐκρύπτετο ὑπὸ τὸ κάλυμα τῆς διπλωματίας, καὶ εὐκόλα ἠμπορεῖ νὰ στοχασθῆ κανένας ὅτι τοιαύτην ἀντίρρησην εἰς τοῦτον τὸν τόπον δὲν θὰ τὴν ἰδοῦν οἱ ἄλλοι μὲ ἀδιαφορίαν.

Ὁ ῥίκορντ μὲ ὅσας τὰς ἐπιπλήξεις τοῦ ἔγιναν ἀπὸ τοὺς δύο ἄλλους ἐπέμεινεν ἀκόμη εἰς τὴν ἀπόφασίν του νὰ κατατρέξῃ τοὺς ἀποστάτας καὶ τὰ λοιπά, ἀλλ' εἶναι βέβαιον ὅτι πρὸς τὸ αἰγαῖον πέλαγος δὲν τὸν ἀφίνουν νὰ ξεθυμάνῃ τὴν ὀργὴν του, ἂν εἰς τὴν Ὑδραν θελίσει νὰ τραβήσῃ μερικὲς κανονιές, διὰ νὰ πτοήσῃ τὸν λαόν, τὸ ἔχουν ὑπ' ὄψιν καὶ δὲν θὰ εὐγάλλει οὐδένα καρπὸν, ἐν τοσοῦτῳ γίνεται μεγάλη προσπάθεια ἀπὸ τοὺς δύο ἀντιπροσώπους νὰ τὸν ἐμποδίσουν. καὶ εἶναι πιθανώτερον νὰ ἐμποδισθῆ ἐν τοσοῦτῳ ἕως ἡμεῖς νὰ ξεκινήσωμεν θὰ εἶναι τελειωμένη καὶ αὐτὴ ἡ σκηνή.

Ἐγὼ εὐρίσκωμαι εἰς δυσάρεστον θέσιν, ἐξ ἑνὸς μέρους ἀπὸ τὸ ναύπλοιο μὲ ἔγραψαν ὅτι ἐξεδόθη διαταγὴ νὰ μὲ συλλάβουν, ἀφ' ἑτέρου τὸ μέγα σπήλαιον κατελήφθη ἀπὸ στρατιώτας, ὁ διοικητὴς φυλακώνει τοὺς τακτικούς μου, καὶ οἱ ἱππεῖς βούλγαροι πηγαινοέρχονται, χιθὲς ἦλθον σαράντα πάλιν εἰς τὰ καλάβρυτα ἔλαβα τὴν εἰδησιν πρὶν φθάσουν καὶ οὕτως εὐγῆκα εἰς τὸ κυνήγι. ἔμεινα χθὲς καὶ σήμερον εἰς τὸ βουνὸν τῆς κερπηνῆς ἴσως αὔριον ἀπεράσω εἰς τὸ παραδὶ καὶ ἕως τὸν ποντιᾶ νὰ κυνηγήσω ὀψάρια, ἀλλ' ἐπὶ πολὺ δὲν ἠμπορεῖ νὰ τρέξῃ τοῦτο. ἕως ἐδῶ εἶχον γραμμμένο ὅτε ἀπεσταλμένος

ἀπὸ τὴν κερπηνὴν ἔλθὼν μὲ εἶπεν ὅτι οἱ Βούλγαροι ἤλθων εἰς κερπηνὴν εἴτε διὰ νὰ τρομάξῃ τοὺς κερπηνώτας τὸ ἔκαμεν ὁ διοικητὴς ἢ βέβαια φέροντες διαταγὰς εἰς τὸν μαννώλη ὑπῆγον ἐκεῖ ἐγὼ ἐβιάσθην νὰ τραβηχθῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ τρεῖς ὥρας ἕως νὰ ἰδῶ. μέγαλον τρόμον ἔχει νὰ μὴν εὐρεθῇ ἄνθρωπος μὲ κρίσιν ἕως τὴν συνέλευσιν, εἰς τὴν ῥούμελην στέλλονται ὁ μαυρομάτης νικόλαος καὶ ὁ αἰνιάν μὲ χρήματα καὶ νοθεύουν τὰς ἐκλογάς, καὶ ἐνὶ λόγῳ θέλει νὰ μᾶς θέσῃ ὑπὸ τὴν σπάθην τὴν συνέλευσιν αὐτὴν δὲν τὴν ἐπροσκέλεσε δι' ἄλλο τίποτε, εἰμὴ εἰς τὸ νὰ καταδικάσῃ τοὺς ὑδραίους καὶ συντροφίαν καὶ νὰ ζητήσῃ φόρους, ἡ ὥρα εἶναι κρίσιμος, ὅτι ἔχομεν νὰ κάμωμεν πρέπει νὰ γίνῃ πολλὰ ὀγλίγωρα, διότι δὲν θὰ ἔχωμεν καιρὸν μετὰ ταῦτα. περισσότερα δὲν εἶναι χρεία νὰ σᾶς γράψω. καὶ ὑποσημειοῦμαι μὲ ὑπόληψιν.

1831 : αὐγούστου 11

εἰς τὰς διαταγὰς σας
ἀνδρέας ζαήμης

πρὸς τὸν εὐγενέστατον κύριον μπενιζέλον ροῦφον καὶ τὸν γεναιότατον στρατηγὸν κῶσταν πότζαρην. ἰ

εἰς πάτρας

Συνημμένον τῇ ὑπ' ἀριθ. 2

Ἑλληνας

Ὡς νὰ μὴ ἦτον ἀρκετὴ ἡ χύσις τοῦ Ἑλληνικοῦ αἵματος, τὴν ὁποίαν πρῶτος ὁ παιδοκτόνος ἀρχηγὸς τῆς προσωρινῆς Κυβερνήσεως τῆς Πατρίδος μας μὲ τόσην ἀπανθρωπίαν ἐπροκάλεσεν· ἀκόμη καὶ σήμερον προσπαθεῖ νὰ μᾶς ἐνοχοποιήσῃ εἰς ὅσα μόνος αὐτὸς ὑπόκειται εἰς φοβερὰν εὐθύνην.

Μᾶς ἀποδίδει ἀντιφάσκων ὡς ἔγκλημα, ὅτι ἠθελήσαμεν νὰ ἀντιτάξωμεν βίαν εἰς τὴν βίαν, ἡ φυσικὴ ὑπεράσπισις, εἶναι τὸ πρῶτιστον καὶ ἱερώτερον δικαίωμα τοῦ ἀνθρώπου.

Φύσει ἀνίσχυρον καὶ ἀσθενές, μόλις τὸ αὐθαίρετον ἴδε κατακρατημένα τὰ μέσα διὰ τῶν ὁποίων ἔμελλε νὰ ἐπιφέρῃ τὴν βίαν κατὰ τῶν φιλελευθέρων κατοίκων τοῦ Αἰγαίου, καὶ διὰ τῶν χαρακτηριστικῶν ῥαδιουργιῶν του ἔσπευσε νὰ περιπλέξῃ εἰς τὴν μεταξὺ τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ δεσποτισμοῦ πάλην ξένον ἀρχηγὸν ναυτικῆς δυνάμεως πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀδυναμίας του.

Μ' ὅλον ὅτι δὲν ἠδυνήθημεν ποτέ νὰ πιστεύωμεν, ὅτι αἱ φανεραὶ ἐχθροπραξίαι τοῦ ξένου τούτου ἀρχηγοῦ νὰ ἦναι ἐντὸς τῶν ὁδηγῶν καὶ τῶν καθηκόντων του, ἐγκαίρως ὅμως ἠσθάνθημεν ὅτι, ἀπὸ σέβας καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς μίαν τῶν τριῶν εὐεργέτιδων τῆς Ἑλλάδος δυνάμεων, ἔμενεν ἀκόμη νὰ πράξωμεν.

Μία μεγάλη θυσία ἦτον ἀναγκαία· καὶ διὰ ν' ἀποφύγωμεν μίαν μεγαλητέραν καὶ ἀποφασιστικὴν σύγκρουσιν μετὰ τοῦ ξένου ἀρχηγοῦ, δὲν ἐδιστάσαμεν οὔτε μίαν στιγμὴν νὰ τὴν προσφέρωμεν. Τὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα ἔμελλον νὰ χρησιμεύσουν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὀλεθρίων σκοπῶν τοῦ δεσποτισμοῦ, δὲν ὑπάρχουν πλέον.

Τὰ ἐπροσφέραμεν ὡς ὀλοκαύτωμα τῆς προσωπικῆς καὶ πολιτικῆς μας ἐλευθερίας. Τὰ ἠφανίσσαμεν ἀπὸ σέβας πρὸς μίαν τῶν τριῶν εὐεργετιδῶν δυνάμεων. Τὰ ἠφανίσσαμεν, διὰ νὰ ἐμποδίσωμεν τὴν χύσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ Ρωστικοῦ αἵματος. Τὰ ἠφανίσσαμεν τέλος, διὰ νὰ ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ τὸ αὐθαίρετον τὰ βάρβαρα μέσα τῆς κακοποιήσεως.

Σταθεροὶ καὶ ἀκλόνητοι πάντοτε εἰς τὸν σκοπὸν μας, καὶ μετὰ Θεόν, ἔχοντες ὅλας τὰς ἐλπίδας μας εἰς τὴν ἱερότητα τῶν δικαίων μας καὶ εἰς τὴν προστασίαν τῶν Εὐεργετιδῶν τῆς Ἑλλάδος Δυνάμεων, διακηρύττομεν ἤδη ἐπισήμως, καὶ διαμαρτυρούμεθα ἔμπροσθεν Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ὅτι, ἐπιμένοντες εἰς ὅσα καὶ προλαβόντες διεκηρύξαμεν τὴν 20 τοῦ λήξαντος Ἰουλίου, εἴμεθα ἔτοιμοι μετὰ τῶν λοιπῶν συναδέλφων μας νὰ χύσωμεν καὶ αὐτὴν τὴν τελευταίαν ῥαδίδα τοῦ αἵματός μας πρὸς ὑπερῶσπισιν τῶν ἀναφαιρέτων δικαιωμάτων, καὶ τῶν συνταγματικῶν Νόμων τοῦ Ἔθνους μας.

Ἐν τούτοις, αἱ Κοινότητες τοῦ Αἰγαίου, ἀσφαλεῖς εἰς τὸ ἐξῆς ἀπὸ τὰ δεινὰ τῆς βίας, καὶ τῆς ἀχαλινώτου ὀργῆς τοῦ δεσποτισμοῦ, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὰς ἐπροφυλάξαμεν, ἄς σπεύσουν, ὅσαι δὲν ἔπεμψαν, νὰ πέμψουν τοὺς Πληρεξουσίους των.

Ἄλλὰ καὶ Σεῖς, φιλελεύθεροὶ Ἕλληνες τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Στρεπεᾶς Ἑλλάδος, Σεῖς ὅσοι γνήσια τέκνα μᾶς λαμπρᾶς Πατρίδος, διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς ὁποίας ἐκάμετε τόσας ἐνδόξους θυσίας, θαρσεῖτε καὶ Σεῖς, ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς δὲν ἔχετε τι πλέον νὰ φοβηθῆτε. Ἐντὸς ὀλίγου, τὸ Ἔθνος συνηγμένον διὰ τῶν νομίμων Ἀντιπροσώπων του, θέλει καθιερώσει τὰς ἀρχάς, τὰς ὁποίας μὲ τόσους κινδύνους ὑπερασπίσθητε. Ἀρκεῖ, Ἀδελφοί, ἡ ἀπόφασίς μας, καὶ ἔφθασεν ὁ καιρὸς νὰ στερεώσωμεν εἰς βάσεις ἀμεταβλήτους τὴν τόσον ποθητὴν εὐνομίαν, καὶ τὴν σύντροφον αὐτῆς ἡσυχίαν, διὰ τὴν στέρησιν τῶν ὁποίων πρὸ καιροῦ ὅλοι στενάζομεν. Τότε, καὶ τότε μόνον, αἱ ἐνεστῶσαι γενεαὶ θέλουν μᾶς εὐλογῆσαι καὶ αἱ μεταγενέστεραι θέλουν μᾶς μακαρίσει.

Ἐν Ὑδρα τῇ 3 Αὐγούστου 1831

Τὸ κοινὸν τῆς Ὑδρας.

(3)

Έν Ύδρα 4 7 : βρίου 1831

Φίλτατε Στρατηγέ

Μη έχοντες καμμίαν ἀμφιβολίαν περι τῶν Πατριωτικῶν φρονημάτων Σου, καὶ γνωρίζοντες ἀπὸ πολλὰ προλαβόντα διδόμενα πόσον ὀρθῶς κρίνεις τὴν παροῦσαν τῶν πραγμάτων τῆς Πατρίδος στάσιν, καὶ ἐπιθυμεῖς τὴν στερέωσιν τῶν νόμων. καὶ τὴν παῦσιν τῆς παρανομίας, ἠθέλαμε σὲ γράψαι πρὸ πολλοῦ, ἄν δὲν ὑπῆρχον αἱ δυσκολίαι τῆς ἀνταποκρίσεως, ἀλλ' ὅποια καὶ ἄν εἶναι αἱ δυσκολίαι αὐταὶ δὲν ἠμποροῦμε νὰ σὲ γράψωμε ἤδη ὅτε νομίζομε τὴν στιγμὴν κρίσιμον ὡς πρὸς τὴν τύχην τῆς Πατρίδος, καὶ Μανθάνομε ὅτι ἡ ἔξουσία καταγίνεται παντοιοτρόπως ν' ἀναβάλῃ τὴν συγκρότησιν τῆς Συνελεύσεως, διὰ τῆς ὁποίας μόνης πρὸ πολλοῦ ἐγνώρισε τὸ ἔθνος ὅτι δύναται νὰ φθάσῃ τὸν σκοπὸν τῆς θεραπείας τῶν δεινῶν του. Εἶναι ἀνάγκη νὰ γνωρίζῃς ὅτι μ' ὄλας τὰς Μηχανογραφίας, μ' ὄλας τὰς ἀλληπαλλήλους διαδιδόμενας ψευδεῖς φήμας ἐναντίον τῆς Ύδρας, καὶ τῶν ἄλλων μερῶν ὅσα εἰλικρινῶς ἀνέλαβον τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ Συντάγματος, τὸ συνταγματικὸν πνεῦμα τοῦ ἔθνους ἀναπτύσσοντες μὲ ἀξιέλαινον πισμονὴν, καὶ σταθερότητα, ὑπὲρ τοὺς εἴκοσι πληρεξούσιοι τοῦ Αἰγαίου Πελάγους εὐρίσκονται ἤδη ἐδῶ καὶ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν περιμένονται καὶ οἱ λοιποί. Οἱ Σπαρτιάται οἱ ὅποιοι ἐπροχώρησαν εἰς τὴν Καλαμίταν, καὶ ὡς μανθάνομε σήμερον εἰσῆλθον καὶ εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Μιστρᾶ, ὅχι μόνον θέλουν πέμψαι σήμερον αὐριον ἐδῶ τοὺς πληρεξουσίους των, κατὰ τὰ γράμματα τῆς Συνταγματικῆς Διοικητικῆς ἐπιτροπῆς των, ἀλλὰ θέλουν συντελέσει εἰς τὴν ταχείαν ἀφίξιν καὶ ἄλλων πληρεξουσίων τῆς Πελοποννήσου, τῆς ὁποίας ὄλαι σχεδὸν αἱ ἐπαρχίαι ἠθελον κάμει τὸ αὐτὸ, ἄν δὲν ἦσαν πλακωμένοι ἀπὸ ἔνοπλον δύναμιν. Δὲν ἀμφιβάλλομε, κατὰ τὰς ὁποίας ἔχομε πληροφορίας ὅτι καὶ πολλαὶ τῆς στερεᾶς ἐπαρχίαι εἶναι μὲ τὸ αὐτὸ φρόνημα, ἀλλὰ κρέμαται πολὺ ἀπὸ τὴν φανέρωσίν του, καὶ ἀπὸ τὴν ταχείαν ἀφίξιν τῶν πληρεξουσίων ἐνταῦθα, διὰ νὰ συναχθῶσιν εἰς Ἰκανὸν ἀριθμὸν, ὥστε καὶ τὸν τόπον τῆς συνελεύσεως ν' ἀποφασίσωσι καὶ νὰ προπροκηρύξωσι καὶ τὰ σχέδια τῆς ἀναβολῆς τῆς ἐθνοσυνελεύσεως νὰ ματαιώσωσι. Γράφομε ἐπομένως τὰ ἐγκλειστα πρὸς τοὺς στρατηγοὺς Ἀνδρέαν Ἰσκον, Γ. Τσόγκαν, καὶ Θ. Γρίβαν. ἠξέυρομε ὅτι ἐνδέχεται μεταξὺ αὐτῶν νὰ μὴ ὑπάρχει ἐντελής ἀρμονία, ἀλλ' ὑμεῖς ἔχοντες σχέσεις μὲ ἕνα ἕκαστον αὐτῶν γνωρίζετε τοῦτο καλλίτερα. Ἐπειτα μὴ κρίνοντες εὐλογον νὸ ἐξετάσωμε τὰ μερικὰ των, ἀλλὰ θεωροῦντες πρὸ πάντων ἀναγκαίαν τὴν κοινὴν σύμπραξιν των

εἰς τὸν κοινὸν πατριωτικὸν σκοπὸν, ἀπεφασίσαμε νὰ σὲ πέμψωμε τὰ πρὸς αὐτοὺς γραμματὰ μας, καὶ ν' ἀφίσωμε εἰς τὴν κρίσιν σας ἂν κἀνὲν ἐξ αὐτῶν δὲν συμφέρει νὰ δοθῆ, τούτου δοθέντος θέλετε κρατήσῃ καὶ σχίτῃ ὅποιον νομιζετε περιττόν, τὰ δὲ ἄλλα θέλετε φροντίσει νὰ δοθῶσιν, ἢ νὰ σταλῶσιν ἀσφαλῶς.

Ἐπαναλαμβάνομε, στρατηγέ, ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον νὰ φθάσετε ἐνταῦθα μίαν ὥραν προτίτερα ὅσοι εἰσθε πληρεξούσιοι καὶ νὰ ἐπιταχύνετε καὶ τῶν λοιπῶν πληρεξουσίων τῶν ἐπαρχιῶν τῆς στερεᾶς τὸν ἐρχομὸν ἐδῶ. ἡ ἀναβολὴ τῆς Συνελεύσεως, ἡ ὁποία θέλει φέρει τὴν κατάπαυσιν τῶν δεινῶν ἀπὸ τὰ ὁποῖα πάσχει τὸ ἔθνος. εἶναι κατὰ πάντα λόγον ὀλεθρία, καὶ ὁ μόνος τρόπος ν' ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ τὴν δεινὴν αὐτὴν θέσιν εἰς τὸ νὰ συνέλθουν οἱ πληρεξούσιοι εἰς ἓν ἐλεύθερον μέρος διὰ ν' ἀποφασίσουν τι πρέπει νὰ κάμουν μετὰ ταῦτα.

Ἴσως κατορθωθῆ νὰ παρουσιασθῆ ἐντὸς ὀλίγου κἀνὲν πλοῖον εἰς τὰ παραλία σας, διὰ νὰ παραλάβῃ τοὺς ἐτοίμους πληρεξουσίους, ἀλλὰ καὶ τούτου μὴ δοθέντος, διότι τὰ πλοῖα ἀναχωροῦν περὶ τὴν Σπάρτην καὶ τὸ Αἰγαῖον, ἡμπορεῖτε νὰ ἔλθετε μὲ πλοῖον Ἰωνικόν, καθὼς ἐλπίζομε ὅτι θέλουν κάμει καὶ οἱ πληρεξούσιοι τῶν Πατρῶν, Γαστούνης, Πύργου καὶ ἄλλων παραλίῶν ἐπαρχιῶν τῆς Πελοποννήσου.

καὶ ἐγὼ ὁ φίλος σου Κ. Ζωγράφος
σὲ ἀσπάζομαι

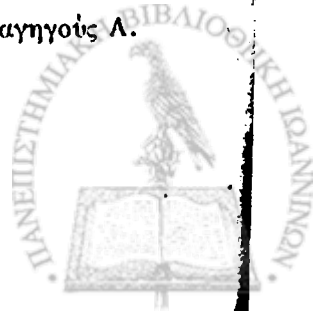
Οἱ ἀδελφοί σου
γεώργιος κουντουριώτης
ἄνδρέας ζαήμης
Α. Μαυροκορδιάτος
ἄνδρέας λόντος
μ. ῥοῦφος

ἡ κυβέρνησις ἐκτοπίσασα τὴν ἀθλιότητα εἰς τὴν ὁποίαν τὴν κατήνησαν τὰ λάθη τῆς καὶ ὁ κακὸς τρόπος τῶν συμβούλων, καὶ ὑπαλλήλων τῆς, ἐπιθυμεῖ νὰ κερδήσῃ καιρὸν ἐπιθυμεῖ καὶ συνδιαλλαγῆν μετὰς κατακτήσεις τῆς καὶ προσπαθεῖ τὴν μεσιτείαν τῶν διπλωματικῶν ὑπουργῶν συνεργόν.

πάντοτε ὁ σκοπὸς εἶναι δόλιος, ὅτι ἡμπορεῖ νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὰ ἐνεστῶτα δεινά, καὶ νὰ μᾶς ἀσφαλίσῃ εἰς τὸ μέλλον, εἶναι τὸ νὰ συγκεντρωθῶσι οἱ πληρεξούσιοι εἰς τὴν Ὑδραν. Εἶναι χρέος μας, στρατηγέ, νὰ σὲ εἰπῶ ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ ἔμπης εἰς ἐνέργειαν, καὶ ἀκόμη νὰ ἔλθῃς ὅσον τάχιστα εἰς Ὑδραν.

Σημείωσις δημοσιεύοντος

Ἐκ τοῦ ἀρχείου προκύπτει ὅτι τὰ ἀποσταλέντα πρὸς τοὺς στρατηγοὺς Α.

Ἰσκον, Γ. Τσόγκαν καὶ Θ. Γρίβαν, γράμματα, δὲν ἐπεδόθησαν αὐτοῖς δι' ὅ και εὐρίσκονται, δημοσιεύόμενα κατόπιν τοῦ παρόντος.

Ἐπίσης ἐκ τοῦ πρωτοτύπου ἐμφαίνεται ὅτι τὸ Υ.Γ. δὲν εἶναι τοῦ αὐτοῦ γραφικοῦ χαρακτῆρος πρὸς τὴν ἐπιστολήν, ἀλλὰ διαφόρου, προφανῶς δὲ ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Α. Ζαίμη ὡς ἐξάγεται ἐκ παραβολῆς πρὸς τὰς ἐν τῷ ἀρχεῖῳ ἐπιστολάς αὐτοῦ.

(4)

Ἀγαπητὲ στρατηγέ

Ἐξ αἰτίας τῆς δυσκολίας τῆς ἀνταποκρίσεως μὲ τὰ μέρη σας, δὲν σ' ἐγράψαμεν μέχρι τοῦδε ἰδιαιτέρως. εἴμεθα ὅμως πεπεισμένοι διὰ τὰ πατριωτικά σου φρονήματα, καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν ὅποιος ἔλαβε τόσον μέρος εἰς τὸν ἱερὸν ἀγῶνα μας νὰ βλέπη τώρα ὅτι θέλουν νὰ μᾶς ἀφαιρέσουν τὴν ἐλευθερίαν μας καὶ τὰ δικαιώματά μας διὰ τὰ ὅποια ἐκάμαμε τόσας θυσίας καὶ ἐχύθη τόσον αἷμα, καὶ νὰ ἀδιαφορεῖ; Ἴσως δὲν γνωρίζετε αὐτοῦ τὴν ἀληθῆ κατάστασιν τῶν πραγμάτων μας, διότι οἱ ἐχθροὶ τῆς Πατρίδος διασπείρουν ψευδεῖς εἰδήσεις διὰ τοὺς ὀλεθρίους σκοπούς των.

Αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου ἐκλεξαν ἤδη ὅλους ἐλευθέρως τοὺς πληρηξουσίου των, ὑπὲρ τοὺς εἴκοσι εὐρίσκονται ἤδη ἐνταῦθα καὶ σήμερον αὖριον περιμένονται οἱ ἄλλοι καθὼς καὶ οἱ τῆς Σπάρτης. Οἱ Σπαρτιάται προχωροῦν καὶ ἐλευθερώνουν τὰς ἐπαρχίας ἀπὸ τὰ στρατεύματα τὰ ὅποια καταπατοῦν αὐτάς, βιβίζοντα νοὺς κατοίκους νὰ ἐκφράζωνται ἐναντίον τῆς συνειδήσεώς των. Εἰς ὅλην τὴν Πελοπόννησον τοιαῦτα τυραννικὰ μέτρα μεταχειρίζεται ἡ παράνομος ἐξουσία, πρὸς τούτοις ἐξουσίας, φυλακισμοὺς καὶ βασάνους ἐναντίον τιμίων ἀνθρώπων καὶ ὅπου ἔχουν δικαιώματα. μ' ὅλα αὐτὰ ἐκλογὰς εἰδικὰς τῆς δὲν ἵμπορεῖ νὰ κατορθώσῃ, καὶ ἀπελπισθεῖσα, προβάλλει διὰ τῶν ἀντιπρέσβειων τῶν ξένων δυνάμεων, συμβιβασμόν, ὅχι μὲ εἰλικρίνειαν ἀλλὰ μὲ σκοπὸν νὰ ἀναβάλῃ τὴν συνέλευσιν καὶ νὰ παρατείνῃ τὰ δεινὰ τοῦ Ἔθνους.

Συνπεραίνεις λοιπόν, στρατηγέ, ὅτι εἶναι ἐπ' ἀνάγκης νὰ κατορθωθῇ μίαν ὥραν προτιότερα ἢ συγκρότησις τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως. Ὅσοι ἐκλέχθητε πληρεξούσιοι πρέπει νὰ προφθάσῃτε ἐδῶ, ὅπου ἀφ' οὗ συναχθῇ τὸ μέγα μέρος νὰ ἀποφασισθῇ ἐλεύθερος τόπος διὰ νὰ συγκροτηθῇ ἡ συνέλευσις ἐπιτυχῶς. Αὐτὸς εἶναι ὁ μόνος τρόπος νὰ διορθωθοῦν ὅσα δεινὰ πάσχει ἡ Πατρίς καὶ νὰ ἀποφασισθῇ διὰ πάντα ἡ τύχη τῆς.

Ἐλπίζομεν νὰ φθάσῃ αὐτοῦ ἐν πλοῖον ἐδικὸν μας μὲ τὸ ὅποιον νὰ ἔλθητε, ἂν ὅμως δὲν προφθάσῃ, ἐπειδὴ τὰ πλοῖα μας περιπλέουν εἰς τὸ Αἰγαῖον καὶ εἰς ὅσα μέρη ἔχουν ἀνάγκην προστασίας, ἵμπο-

ρεῖτε νὰ ἔλθετε μὲ ἓν Ἴονικόν, καθὼς θέλουν κάμει ἴσως καὶ οἱ πληρεξούσιοι τοῦ Πύργου, τῶν Πατρῶν καὶ τῆς Γαστούνης καὶ ἄλλων παραλίων τῆς Πελοποννήσου.

Δὲν ἔχομε ἀνάγκην νὰ σὲ προτρέψωμε εἰς ὅσα ἀποβλέπουν τὸ καλὸν τῆς Πατρίδος, γνωρίζομεν ὅτι εἶσαι εἰς ἓκ τῶν πρώτων ὅσοι συνέτρεξαν πάντοτε καὶ συντρέχουν διὰ τὰ ἀληθῆ συμφέροντα τοῦ Ἔθνους.

ἐν Ὑδροῦ
τὴν 4 Σεπτεμβρίου 1831

οἱ ἀδελφοί σου
γεωργιος κουντουριώτης
ἀνδρέας ζιήμης
Α. Μαυροκορδάτος
ἀνδρέας λόντος
μ. ῥοῦφος

Πρὸς τὸν στρατηγὸν κύριον θεόδωρον γρήβαν, αἰσίως.

(5)

Ἀγαπητὲ στρατηγέ,

Πρὸ πολλοῦ γνωρίζομεν καλῶς τὰ πατριωτικὰ σας φρονήματα, καὶ ἔχομεν ἱκανὰ προλαβόντα διδόμενα ὥστε νὰ μὴ ἀμφιβάλλωμεν ὅτι κρίνετε ὀρθῶς τὴν κατάστασιν τῆς Πατρίδος, καὶ αἰσθάνεσθε τὴν ἀνάγκην μιᾶς ταχείας μεταρρυθμίσεως. μαζὴ μὲ ὅσους ἠμπόρεσαν νὰ ἐκφράσουν ἐλευθέρως τὰ φρονήματά των. Ἄν μέχρι τοῦδε δὲν σᾶς ἐγράψαμεν ἰδιαιτέρως, ἐμποδίσθημεν ἀπὸ τὴν δυσκολίαν τῆς κοινωνίας μ' ἐκεῖνα τὰ μέρη.

Ἦδη πλησιάζει ἡ ἐπιτυχία τῶν εὐχῶν τοῦ Ἔθνους. Αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου, ἐλεύθεροι ἀπὸ κάθε δυναστικὴν ἐπίρρειαν, ἔκλεξαν τακτικῶς καὶ νομίμως τοὺς πληρεξουσίους των ὑπὲρ τοὺς εἴκοσι εὐρίσκονται ἐδῶ, καὶ κατ' ἡμέραν συνάζονται καὶ ἄλλοι. τρία ἢ τέσσαρα πλοῖα τῶν Δυνάμεων περιπλέουν καὶ κάμνουν ἓνα κατ' ἐπιφάνειαν ἀποκλεισμὸν τῆς νήσου ταύτης, διὰ νὰ ἐμποδίζουν τὴν ἔξοδον τῶν ὀπλισμένων πλοίων, μ' ὅλον τοῦτο δὲν ἐμποδιζόμεθα καθόλου ἀπὸ τοῦ νὰ λαμβάνωμε τὰ ἀναγκαῖα μέτρα, καὶ νὰ στέλλωμεν τὰς ἀναγκαίας βοήθειας ὅπου τὸ καλεῖ ἡ χρεία διὰ νὰ ἀποκρούσωμεν τὰ βίαια καὶ καταπιεστικά μέτρα τῆς ἀνθαιρέτου ἐξουσίας.

Οἱ Σπαρτιάται εὐγῆκαν ἔξω τῶν ὁρίων των, καὶ προβαίνουν τακτικῶς, διὰ νὰ ἐλευθερώσουν τὰς πέριξ ἐπαρχίας ἀπὸ τὰ στρατεύματα τῆς ἐξουσίας, ἡ ὁποία καταπατεῖ αὐτάς, καὶ μεταχειρίζεται κάθε εἶδος βίας διὰ νὰ ἀναγκάσῃ τὸν λαὸν νὰ ἐκφράσῃ ὅσα δὲν φρονεῖ, καὶ ἐναντίον τῆς συνειδήσεώς των. Σήμερον μανθάνομεν ὅτι ἐβγήκαν εἰς Καλαμάταν καὶ προχωροῦν. Ἐκλεξαν καὶ αὐτοὶ τοὺς πληρεξουσίους των καὶ τοὺς στέλλουν ἐδῶ.

Εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς Πελοποννήσου, μ' ὅλα τὰ στρατεύματα μὲ τοὺς φυλακισμοὺς, μὲ βασιίνους, μὲ χιλίους ἄλλους δυναστικούς τρόπους, δὲν κατώρθωσε πάλιν νὰ κάμη ἐκλογὰς ὡς ἤθελεν αὐτός. Ὅθεν ἀπελπισθεῖς, μεταχειρίζεται πάλιν τὰς ξένας Δυνάμεις διὰ νὰ προβάλλῃ συμβιβασμὸν μὲ τοὺς Ὑδραίους καὶ μὲ τὰς ἄλλας κοινότητας ὅσαι ἐλευθέρως εἶπον τὰ φρονήματά των. Ὁ καθεὶς γνωρίζει ἂν εἶναι εἰς τὸ ἐξῆς δυνατὸν νὰ γένη μὲ αὐτὸν συμβιβασμός, καὶ ἂν αὐτὸς τὸν προβάλλῃ μὲ εὐκρίνειαν. Ὁ σκοπὸς τοῦ εἶναι νὰ κερδίσῃ καιρὸν, καὶ φαίνεται ὅτι θέλει προβάλλῃ νὰ ἀναβληθῇ ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις, μὲ σκοπὸν νὰ παρατείνῃ τὴν ἐξουσίαν τοῦ καὶ τὰ δεινὰ τῆς Πατρίδος.

Συμπεραίνετε, στρατηγέ, ὅπόσον κρίσιμος εἶναι ἡ περίστασις καὶ πόσον πρέπει νὰ συνέλθουν μίαν ὥραν προτιήτερα οἱ πληρεξούσιοι ὄλων, ἢ τοῦλάχιστον τῶν περισσοτέρων μερῶν τῆς Ἑλλάδος, διὰ νὰ διορίσουν ἓν μέρος ἐλεύθερον ὅπου νὰ συνέλθουν τακτικῶς καὶ νὰ σκεφθοῦν καὶ ν' ἀποφασίσουν διὰ τὰ ἀληθῆ συμφέροντα τῆς Πατρίδος, ἡ ὁποία βλάπτεται καιρίως ἀπὸ τὴν παράτασιν αὐτῆς τῆς στάσεως τῶν πραγμάτων.

Σπεύσατε λοιπὸν ὅσοι ἐκλέχθητε πληρεξούσιοι νὰ προφθάσετε ἐδῶ, ὅσον δυνατὸν ὀγληγορώτερα, καὶ βάλετε ὅλα τὰ δυνατά σας νὰ ἐπιταχύνετε τὰς ἐκλογὰς τῶν ἐπαρχιῶν τῆς στερεᾶς. ἐννοεῖτε καλῶς ὅτι εἰς τοῦτο κρέμεται ἡ ἀφευκτος ἐπιτυχία τῶν εὐχῶν τοῦ Ἐθνους, καὶ ἡ παῦσις τῶν δυστυχιῶν αἱ ὁποῖαι τὸ καταπιέζουν. Ἐλπίζομεν νὰ προφθάσῃ αὐτοῦ πλοῖον μας ἐπιτηδες διὰ νὰ σᾶς παραλάβῃ, ἂν ὅμως τυχὸν ἀργοπορήσῃ ἐξ αἰτίας ἄλλης ὑπηρεσίας, ἡμπορεῖτε νὰ ἔλθῃτε μὲ κανὲν Ἴονικὸν πλοῖον, καθὼς ἐλπίζομεν ὅτι θέλουν ἔλθῃ καὶ οἱ πληρεξούσιοι Πύργου, Γαστούνης, Πατρῶν, καὶ ἄλλων παραλίων ἐπαρχιῶν τῆς Πελοποννήσου.

Νομίζοντες περιττὸν νὰ σᾶς προτρέψωμε εἰς ἓν πράγμα εἰς τὸ ὁποῖον εἴμεθα πεπεισμένοι ὅτι εἰσθε αὐθόρμητος, καθ' ὅσον πρόκειται διὰ τὸ καλὸν τῆς Πατρίδος, περιορισθῆμεν εἰς τὸ νὰ σᾶς ἐκθέσωμεν τὴν ἀληθῆ κατάστασιν τῶν πραγμάτων, τὴν ὁποῖαν οἱ ἐχθροὶ τῆς πατρίδος θέλουν νὰ περιγράψουν μὲ διαφορετικὰ χρώματα.

ἐν Ὑδρα

τὴν 4 Σεπτεμβρίου 1831

Οἱ ἀδελφοί σας
γεώργιος κουντουριώτης
ἀνδρέας ζαίμης
Α. Μαυροκορδάτος
ἀνδρέας λόντος
μ. ῥοῦφος.

Πρὸς τὸν στρατηγὸν κύριον γεώργιον τζόνγκα

αἰσίως.

Ἄγαπητέ στρατηγέ,

Δέν σ' ἐγράψαμεν προτίερα ἐξ αἰτίας τῆς δυσκολίας εἰς τὴν ἀνταπόκρισιν, μ' ὅλον ὅτι δέν ἀμφιβάλλομεν ποσῶς ὅτι ἔχεις τὰ αὐτὰ φρονήματα μὲ τοὺς ἀγαίλους πατριώτας, καὶ δέν ἔχεις ἀνάγκην προτροπῆς εἰς ὅσα συντελοῦν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Πατρίδος καὶ εἰς τὰ ἀληθῆ συμφέροντα τοῦ Ἔθνους. τὸ μέρος τὸ ὁποῖον ἔλαβες εἰς ὅλον τὸν πολυχρόνιον ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνα, μᾶς εἶναι ἱκανὴ ἐγγύησις ὅτι ὄν θέλεις ἀδυσφορήσει καὶ τώρα εἰς τὸ νὰ χαθοῦν, τόσα αἵματα ὅπου ἐχύθησαν, τόσοι κίνδυνοι ὅπου ὑπεφέραμε δι' αὐτὴν τὴν ἐλευθερίαν καὶ διὰ τὰ δικαιώματα τὰ ὁποῖα τώρα μερικοὶ ξένοι ζητοῦν νὰ μᾶς ἀφαιρέσουν. Ἐπειδὴ δὲ εἶναι πιθανὸν οἱ ἐχθροὶ τῆς Πατρίδος νὰ σᾶς παραστήνουν τὰ πράγματα ὅχι καθῶς εἶναι ἀλλὰ καθῶς θέλουν αὐτοί, σπεύδομε νὰ σᾶς περιγράψωμεν τὴν ἀληθῆ κατάστασιν τῶν πραγμάτων μας εἰς αὐτὰ τὰ μέρη.

Ὅλαι αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου, ἐλεύθεραι ἀπὸ τὴν δυναστείαν τοῦ αὐθαίρετου, ἐκλεξαν ἡδὴ τοὺς πληρεξουσίους των, καὶ τοὺς στέλλουν ἐδῶ, ὅπου συνάχθησαν ὑπὲρ τοὺς εἴκοσι καὶ συναΐζονται καθ' ἡμέραν. περιμένομε καὶ ἐκείνους τῆς Σπάρτης. Οἱ Σπαρτιάται κάμνουν πολλὰς προόδους, ἐμβῆκαν εἰς τὴν Καλαμίταν, καθῶς μανθάνομε σήμερον, καὶ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἐλπίζομε ὅλα τὰ πέριξ νὰ εἶναι ἐλεύθερα καὶ νὰ ἠμποροῦν ἐλευθέρως νὰ ἐκφράσουν τὰ φρονήματά των. Ἄκρα εὐταξία ὑπάρχει εἰς ὅλον τὸ Αἶγαϊον, καὶ εἰς ὅσα μέρη δέν ἠμπορεῖ τὸ αὐθαίρετον νὰ μεταχειρισθῆ τοὺς ὀλεθρίους σκοπούς του, καθῶς εἰς τὰ περισσότερα μέρη τῆς Πελοποννήσου, ὅπου μὲ στρατιωτικὴν δύναμιν, μὲ φυλακισμούς, μὲ ἐξουρίαν, μὲ βασάνους καταναγκάζουν τοὺς ἀνθρώπους νὰ λέγουν ὅτι δέν φρονοῦν, καὶ πάλιν ὅμως εἰς κανὲν μέρος δέν κατόρθωσαν ἐκλογὰς ἐδικὰς των.

Ἄπελπισθεῖσα ἡ ἐξουσία προβάλλει διὰ τῶν ξένων δυνάμεων συμβιβασμόν, ἀν εἶναι δυνατὸς συμβιβασμὸς ὕστερον ἀπὸ ὅσα δεινὰ ἐπροξένησαν εἰς τὸ Ἔθνος. Ἡ πρότασις αὐτὴ συμπεραίνειτε ὅτι δέν εἶναι εἰλικρινής, ζητεῖ νὰ κερδήσῃ καιρόν, μάλιστα σκοπεῖ νὰ προβάλῃ ἀναβολὴν τῆς Ἐθνικῆς συνελεύσεως. Ἡ τοιαύτη ἀναβολὴ ἠθέληεν εἶναι ὀλεθρία εἰς τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος. Ὅσοι λοιπὸν ἐκλέχθητε πληρεξούσιοι, πρέπει νὰ μὴ ἀργοπορήσετε νὰ ἔλιθητε ἐδῶ, ὅπου ἀφ' οὗ συναχθῆ τὸ μέγα μέρος θέλει ἀποφασίσῃ ἐν μέρος ἐλευθερον, ὅπου νὰ συγκροτηθῆ τακτικῶς ἡ Συνέλευσις καὶ νὰ αποφασισθοῦν τὰ ἀληθῆ συμφέροντα τοῦ Ἔθνους. Ὅσον δυνατόν, στρατηγέ, νὰ ἐπιταχύνῃς καὶ τὰς ἐκλογὰς εἰς τὰς ἄλλας ἐπαρχίας τῆς Στερεᾶς.

Ἐλπίζομεν νὰ σᾶς προφθάσῃ ἓν πλοῖον ἐδικόν μας, πλὴν καὶ

ἂν δὲν προφθάσῃ ἤμπορεῖτε νὰ ἔλθετε ἐδῶ μὲ κἀνὲν Ἴονικὸν καθὼς κάμουν ἴσως καὶ οἱ πληρεξούσιοι τῶν παραλίων τῆς Πελοποννήσου.

Οἱ ἀδελφοί σου
 ἐν Ὑδρᾷ τὴν 4 Σεπτεμβρίου 1831 γεώργιος κουντουριώτης
 ἀνδρέας ζαήμης
 Α. Μαυροκορδάτος
 ἀνδρέας λόντος
 μ. ῥοῦφος

Πρὸς τὸν στρατηγὸν κύριον Ἀνδρέαν Ἴσκον

αἰσίως

(6)

κύριε στρατηγέ.

ἂν καὶ ἡ σιωπὴ σου μοῦ δίδει νὰ ἐννοήσω, ὅτι δὲν εὐρίσκετε εἰς τὰ γράμματά μου εὐαρέσκειαν, δὲν δυσκολεύομαι καὶ τώρα νὰ σᾶς ἐρωτήσω, πῶς βλέπετε τὰ πνεύματα τῶν ἀνθρώπων νὰ συμβιβασθῶσιν εἰς τὰ πράγματα οἱ πληρεξούσιοι τῆς στερεᾶς ἐλλάδος μὲ τοὺς ὀνομασιθέντας εἰς τὴν πελοπόννησον, τὸ ἐρωτῶ φιλικά, καὶ ὑπὸ ἐμπιστοσύνην, ἂν μένεις ἀκόμη φίλος μου, ἤμπορεῖς νὰ μοῦ εἰπῆς ὅτι ἀκούγεις. ἔὰν τὸ ἐναντίον πάλιν εὐχομαι νὰ εἶσαι καλά, καὶ ὑποσημιοῦμαι εἰς τὰς προσταγὰς σας.

1831 ὀκτωβρίου 30 εἰς Ὑδραν
 Πρὸς τὸν κύριον στρατηγὸν
 κῶσταν μπότζαριν αἰσίως
 εἰς τὸ ἄργος

ἀνδρέας ζαήμης

(7)

κύριε στρατηγέ

Σᾶς ἔγραψα καὶ ἄλλοτε, ἐν τῷ μεταξὺ τῶν τελευταίων συμβάντων ἀπάντησίν σας δὲν ἔλαβον ἄλλην, ἐκτὸς τῆς προφορικῆς ὁμιλίας, τὴν ὁποῖαν ἐλάβετε μὲ τοὺς ἐκεῖ οἰκείους μου, καὶ πρὶν καὶ ὅταν διέβητε ἀπὸ πάτρας μὲ τοὺς λοιποὺς πληρεξουσίου τῆς δυτικῆς ἐλλάδος.

Τώρα εὐρισκόμενος εἰς τὸ ἄργος ὅπου ὡς μανθάνομεν συνῆλθον καὶ τῆς πελοποννήσου, οἱ ὀνομασιθέντες πληρεξούσιοι, εὐρισκόμενος εἰς τὸ μέρος εἰς τὸ ὁποῖον σήμερον, φαίνονται αἱ διαθίσεις τῶν ἀνθρώπων καὶ ὁμιλοῦνται τὰ πλεόν ὑψηλὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος. παραιτοῦμαι ἀπὸ τοῦ νὰ σᾶς εἰπῶ ὅτι ἀδικεῖτε τοὺς φίλους σας, φυλλάττοντες αὐτὴν τὴν βαθεῖαν σιωπὴν καὶ ἔρχομαι νὰ σᾶς παρατηρή-

σω μερικὰ πράγματα, τὰ ὅποια κατὰ τὴν ἰδικὴν μου ἰδέαν, φαίνονται μεγάλης προσοχῆς ἄξια. ὁ κυβερνήτης τῆς ἐλλάδος ἔπαυσεν ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι εἰς τὸν κόσμον ἀπὸ τὴν 27 τοῦ Σεπτεμβρίου, ἢ ἔλλειψις του κατ' ὀρθὸν λόγον, ἄλλαξε ὅπως διόλου τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων, ὁ μακαρίτης ἐκεῖνος ἔχων ἀρκετὴν ὑπόληψιν εἰς τὴν εὐρώπην, καὶ ἀξιότητα ξεχωριστὴν καὶ ἂν ἤθελεν φανῆ νικητὴς μία τάξις πραγμάτων ἤθελεν φυλαχθῆ πάντοτε εἰς τὴν ἐλλάδα καὶ ἦτον πολλά ἐνδεχόμενον νικῶν, νὰ ἀλλάξῃ σύστημα καὶ νὰ μὴ καταστρέψῃ πλέον τόσον ὅσους ἐνόμιζεν ἐμπόδιον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ του.

Τώρα τὸ νὰ ἐλπίσωμε ὅτι εἰς τὸ τορινὸν διοικητικὸν σύστημα, θέλει εὐρωμεν τὴν σταβρὰν ἐκείνην χεῖρα τοῦ Ἰωάννη καποδίστρια, καὶ ὅτι ἡ ἐλλὰς θέλει δυνηθῆ νὰ φυλλάτῃ μίαν ὁποιανδήποτε τάξιν πραγμάτων ἢ ὅποια νὰ ἐγκυᾶται τὴν ὑπαρξίν της εἶναι τὸ ἴδιον, ὡσὰν νὰ θέλωμεν νὰ ἀπατῶμεν τὸν ἑαυτὸν μας.

κύριε στρατηγέ, γνωρίζομεν ὅλοι ἐκ τῆς πείρας, ὅτι μία ἀδύνατος διοίκησις, ἢμπορεῖ καὶ νὰ βαστᾷ ἕνα τόπον εἰς τὴν ἐλλάδα, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους, δὲν ἢμπορεῖ νὰ φυλότῃ τὴν ἀξιοπρέπειαν ἐκείνην, ἣτις εἶναι ἀναγκαῖα διὰ νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν ὑπόληψιν τοῦ ἔθνους. δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συμβιβασθοῦν τὰ συμφέροντα καὶ τὰ πάθη τοῦ ἀνθρώπου τούτου ἀκόμη τοῦ κυβερνήτου εἶχον ξεσχισθῆ τὰ πράγματα μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνου εἰθνατώθησαν καὶ αἱ ἐξωτερικαὶ σχέσεις του, καὶ αἱ χρηματικαὶ βοήθειαι, ἐθανατώθη ἢ ἀνωτίτη ἐκείνη ἠθικὴ ὑπόληψις, εἶναι δυνατόν οἱ διαδεχθέντες αὐτὸν νὰ φυλάξουν, ὅτι πρέπει νὰ φυλαχθῆ;

ἀκόμη πρέπει νὰ ἠξεύρομε ὅτι ἂν ἀφήσωμεν τὴν περίστασιν ταύτην καὶ φύγη, καὶ ἐξωτερικῶς δὲν θέλει ὑπάγουν τόσον αἴσια τὰ πράγματα ἀρκετὰ ἐγνωρίσαμε τὴν πολιτικὴν τοῦ κόσμου. ἂν λοιπὸν εἶναι ἀληθὴ τὰ ὅσα ἀκούομεν περὶ τοῦ συστήματος τῶν πληρεξουσίων τῆς στερεᾶς ἐλλάδος παραιτοῦμαι νὰ εἶπω περὶ πελοπονῆσου ἐπειδὴ σεῖς ἠξεύρετε πῶς ἡ βία κατήντησεν αὐτὸ τὸ μέρος, κάμετε χωρὶς νὰ περνᾷ ὁ καιρὸς, καὶ νὰ λαμβάνουν οἱ μερικοὶ στοχασμοὶ χώραν ὅτι πρέπει νὰ λάβουν.

Ζητήσατε μὲ ἔγγραφον σας ἐπίσημον ἀπὸ τὴν διοικοῦσαν ἐπιτροπὴν τὴν παῦσιν τῶν ἐχθροπραξιῶν, καὶ τὴν συγκέ. τρωσιν ὅλων τῶν πληρεξουσίων τοῦ ἔθνους καὶ τὴν πρόσκλησιν τῶν διοχθέντων ἀδικως, εἰπεῖτε ὅτι συγκεντρωθείσης τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως αὐτὴ εἶναι ἡ ἀνωτάτη ἀρχὴ ἢ ὅποια δύναται νὰ κρίνῃ περὶ τῶν ἐμφυλλίων διαιρέσεων στείλετε ἀντίγραφον ταύτης τῆς πράξεώς σας πρὸς τοὺς κυρίους ἀντιπροσώπους ἀπάντων τῶν συμπραττόντων εἰς τὴν ἔνωσιν τοῦ ἔθνους, καὶ τοῦτο ἀρκεῖ νὰ πείσῃ τὰ διεστῶτα.

ένωμένοι ὅλοι οἱ πληρεξούσιοι δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θέλει περ-
τώσωσι τοὺς συνταγματικοὺς νόμους των, θέλει συμφωνίσωσι περὶ
τῶν δικαιωμάτων δηλον. λογαριασμῶν ἀποζημιώσεων καὶ τὰ λοιπά,
τὰ ὅποια ἀφορῶσιν ἰδιαιτέρως τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἐπομένως νὰ ἀνα-
φερθῶσιν εἰς τὰς συμμαχικὰς δυνάμεις, καὶ νὰ ζητήσουν βασιλεῖα
συνταγματικόν, χωρὶς τὸν ὅποιον ὅλα τὰ ἄλλα θέλει εἶναι τίποτε
δὲν μὲ προσμένει ἢ εὐκαιρία βιάζεται νὰ ἀναχωρήσῃ δὲν ἠμπορῶ
λοιπὸν νὰ σᾶς εἰπῶ περισσότερα ὅπου εἶχον σκοπόν. σᾶς παρακαλῶ
συγχωρήσατέ με τὸ θάρρος, ἠμπόρεσα νὰ σᾶς γράψω προσφέρετε
τὰς ἀδελφικὰς μου προσρήσεις, εἰς τοὺς φίλους σας στρατηγούς, καὶ
δεχθῆτε τὴν βεβαίωσιν τῆς ἐξαιρέτου μου ὑπολήψεως μεθ' ἧς ὑπο-
σημειοῦμαι.

1831 νοεμβρίου 13
ῥόδρα

φίλος σας
ἀνδρέας ζαήμης

(8)

γεναιότατε ἀδελφέ

ἐνθυμεῖσθε ὅταν εἴμεθα εἰς τοῦ πληρεξουσίου καὶ ἐμιλήσαμεν
καὶ δὲν ἤλπιζα ποτὲ νὰ φύγετε ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν ἐκείνην, ἀλλὰ
ἐπερίμενα νὰ ἐπιστρέψῃτε καὶ νὰ ὀμιλήσωμε πάλιν.

ἐπειδὴ ὅμως καὶ θεωρῶ ὅτι ἔως σήμερον δὲν ἤλιθατε, λυποῦμαι
διὰ τὴν μεταξύ μας ἀγάπην, διότι ἠκούσατε λόγους ἀνισχύρους μερι-
κῶν ἰδιοτελῶν καὶ ἀπεσύρθητε.

Βιασμένος λοιπὸν ἀπὸ τὴν φιλίαν, καὶ πατριωτισμὸν καὶ ἐπιθυ-
μίαν τῆς ἀνταμοσεῶς μου, ἔρχομαι διὰ τῆς παρουσίας μου νὰ σᾶς εἰ-
πῶ ὅτι αὐτοῦ ἔρχεται ὁ γαμβρὸς καπ. χρῆστος, ὁ ὅποιος θέλει σᾶς
ὀμιλήσῃ προφωρικῶς, βάζοντες ὅθεν βάσιν εἰς τὰ λεγόμενά του, ἂν
ἐπιθυμεῖτε τὴν κοινὴν ἡσιχίαν, ἂν ἔχετε τὸ ὄντι πατριωτισμὸν καὶ
εὐχαρίστησιν, εἰς τὰ γενικὰ καὶ μερικὰ συμφέροντα, πάρετε τὸν Καπ.
ἀνδρέαν Ἰσκον τὸν Καπ. τζιόγχαν, τὸν Καπ. Ζέρβα καὶ μετὰ μὲ τὸν
χρῆστον ἔρχεσθε κατ' εὐθείαν ἐνταῦθα, ἢ εἰς ἄργος φθάνοντες δὲ
ἔξω εἰς ἓνα χωρίον εἰς λάλουνκα ἢ τελαμανάρα, ἢ ὅπου ἀγαπᾶτε μεί-
νετε ἐκεῖ καὶ ἔρχεται ὁ χρῆστος καὶ μᾶς εἰδοποιεῖ τὸν ἐρχομὸν σας.
τότε πηγαίνο.ιε ἐγὼ καὶ ἄλλοι φίλοι καὶ ἀνταμώνωμε.

Καπ. κώστα πάλιν σοῦ λέγω, ἂν εἴσθε ὁ μπότζιαρης τὸν ὅποιον
ἐγὼ γνωρίζω, καὶ φίλος κοινὸς καὶ μερικῶς, καὶ ἀδελφὸς τὸ ὄντι,
κάμετε ὅτι σᾶς λέγω, διότι δὲν εὐχαριστοῦμαι νὰ εἰδῶ τὴν περιφρό-
νησίν σας.

μὴν δέχεσθε νὰ ἀμαυρώσετε τὴν ὅποιαν ὑπόληψιν χαίρει ἢ οἰ-
κογένειά σας, μὴν θέλετε νὰ ρίψετε τὰς θυσίας ἔχετε κάμη καὶ ὁ

ἴδιος καὶ ὁ μακαρίτης ἀδελφός σας εἰς τὸν ἱερὸν ἀγῶνα τῆς πατρίδος. μὴν πείθεσθε εἰς τὰς σεσπότας ὀμιλείας καὶ ὑποσχέσεις μερικῶν εὐρειστομείων αὐτοῦ, ἀλλ' ὡς καλὸς πατριώτης καὶ φίλος ἀκούσατέ με καὶ ἐπιστρέψατε ὡς ἰνωτέρω σᾶς λέγω, ἀνταμονώμενοι δὲ θέλετε εὔρη τοὺς λόγους μου ὀρθοὺς καὶ εἰλικρινεῖς. Σᾶς ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς καὶ μένω ὁ ἀδελφός

τῇ 18 N)βρίου 1831 ἐν ναυπλίῳ

Δ. Πλαπούτας

Πρὸς τὸν γεναιότατον Καπ. Κώστα μπότηζιαρη

(9)

κύριε στρατηγέ

καγὼ ὁ γεώργιος κουντουριώτης σὲ ἀσπάζομαι.

(τοῦτο ἐν εἶδει ὑστερογράφου)

Τοὺς ἔγραψαν μετὰ τὸ φθιάσιμόν τους εἰς ἄργος δῖς, πρῶτον διὰ τοῦ ὑπασπιστοῦ τοῦ γενεράλ τζόρτζι, καὶ δεύτερον, μέσον τοῦ εἰς ναύπλιον φοιτῆου, δὲν ἠξεύρω ποίαν τύχην ἔλαβον τὰ γράμματά μου, ἔφθασαν εἰς χεῖρας σας ἢ ὄχι; ἤδη ἀπαντήσας τὴν ἀρμοδίαν ὑψηροσίαν ταύτην τοὺς εἰδοποιῶ ὅτι ἀπὸ διάφορα γράμματα τῶν αὐτόθι ἐρχόμενα πρὸς τὰ ἐδώ, πληροφοροῦμαι τὸν ἀξιεπαινον καὶ πατριωτικὸν χαρακτῆρα τὸν ὁποῖον ἔδειξαν οἱ πληρεξούσιοι καὶ οἱ ὀπλαρχηγοὶ τῆς στερεᾶς ἐλλάδος θεμελιούμενοι λοιπὸν εἰς αὐτὰ, λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ τοὺς ἐκθέσω τὴν γνώμην μου περὶ τῶν προκειμένων πραγμάτων, ἐδιδάχθημεν κύριε στρατηγέ, ἀπὸ μίαν μακρινὴν πείραν ὅτι τὸ ἀντικείμενον μέρος, πάντοτε ἐβιάδισεν ἀμεταθέτως εἰς τὸν σκοπὸν καὶ ὅλαι αἱ προσπίθεται, ὅλαι αἱ παρακλήσεις δὲν ἴσχυσαν νὰ φέρουν μεταβολὴν μέχρι τριχός, τὸ ἴδιον σύστημα ἐξακολουθεῖ καὶ τώρα, ἂν καὶ δὲν ἔχει τὴν ἰδίαν βαρύτητα καὶ ἐλπίδας εἰς τὸ ὑποστήριγμα ἀκόμη δὲν ἔλλειψε, καὶ κάθε προσπάθεια περὶ συμφωνίας δὲν ὠφελεῖ τίποτε ἂν δὲν γίνουν πράξεις σημαντικαί. ἐν ὅσω διατρέβετε κύριε στρατηγέ εἰς τὸ ἄργος, οἱ ἀντικείμενοι κερδίζουν, αὐτοὶ ἔχουν εἰς χεῖρας τὴν διοικητικὴν δύναμιν, ὅσον κολοβομένα καὶ ἂν εἶναι τὰ μέσα, πάντοτε ἔχουν μέσα αὐτοί, καὶ ἀπ' ἐναντίας οἱ πληρεξούσιοι μετὰ τὸ σύρτα φέρτα προτάσεων καὶ ἐπιτροπῶν, παραλύουν καὶ ἀποστῆνουν καὶ ἐπομένως ἢ αἰφνιδίως γίνεται ἔναρξις τῆς συνελεύσεως ἢ τὰ πνεύματα σκοτισμένα καὶ κουρασμένα παρασύρονται ἢ μεταχειρίζονται τρόπους ὑποκεκρυμένους καὶ διαλύει τοὺς πληρεξουσίους χωρὶς νὰ τελειώσουν τὴν συνέλευσιν, καὶ μένει τότε ἡ ἐπιτροπὴ ἢ διοικητικὴ στερεομένη ἀπὸ τὰς ἀναφορὰς ὅπου λαμβάνει ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας, καὶ τότε ὅσοι εἶναι δυσάρεστοι θὰ εὐρεθοῦν πάλιν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ βαλοῦν εἰς νέους ἀγῶνας, διὰ νὰ κάμωμεν λοιπὸν δουλιὰ μετὰ ἀποτελεσματὸν μεγάλον, κατὰ τὴν ἐμὴν εἰδέαν ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ἄλλο κα-

ταλλιλότερον μέσον δὲν εἶναι εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, εἰ μὴ ἡ μετάβασις τῶν δημοφρονούντων πληρεξουσίων εἰς ἄλλο μέρος, καὶ καθὼς γράφει ὁ κύριος μελετόπουλος ἐδὼ πρὸς τὸν πενήθερόν του, ἡ κόρινθος, ὅπου προτιμᾶται ἀπὸ τὸ μέρος σας. εἶναι καὶ εἰς ἡμᾶς ἐπίσης δεκτὴ, διότι εἶναι κατάλληλος, ἀποφασίσατε λοιπὸν νὰ μεταβῆτε καὶ μὴν χάνεται καιρὸν, ὅλα ὅσα σήμερον σᾶς παρησιάζονται ὡς δύσκολα, μὲ τὴν μετάβασίν σας ἐκεῖ, θέλει εὐκολυνθοῦν, πόλεμον δὲν ἔχομεν νὰ κηρύξομεν εἰς κανέναν, νομίζω ὅτι 500 ἢ 600 στρατιῶται εἶναι ἀρκετοὶ διὰ μίαν φρουρὰν τῶν πληρεξουσίων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους οἱ μὲν 300 ὑποσχόμεθα νὰ πληρώσωμεν, εἰς τὸ ξεχωριστὸν σημεῖωμα ὑπογεγραμμένοι πελοποννήσιοι, καὶ ἐννοοῦμεν στρατιώτας ἀπὸ ἐκείνους ὅπου οἱ στρατηγοὶ σεῖς ἔχετε ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν σας. διὰ ὅσον καιρὸν ἐπικρατήσῃ ἡ συνάθροισίς μας εἰς κόρινθον ἐννοεῖται πρὸς τούτοις κύριε στρατηγέ, ὅτι ἐρχόμενοι καὶ ἡμεῖς εἰς κόρινθον, θὰ ἔχομεν καὶ ἰδιαιτέρους στρατιώτας ὁ καθ' εἷς οἱ ὅποιοι θέλει συντελοῦν πάλιν εἰς τὸν ἴδιον σκοπὸν, καὶ θὰ εἶναι χωριστὸν βᾶρος εἰς ἡμᾶς ἀφ' οὗ τὰς γράφει ὅτι ἡμεῖς οἱ πελοποννήσιοι πληρόνωμεν εἰς 300 στρατιώτας, δὲν πρέπει νὰ ὑποθέσετε ὅτι δὲν εἴμεθα σύμφωνοι μὲ τὰ ἐδὼ. εἴμεθα κατὰ πάντα σύμφωνοι, ἀλλ' ἤθελεν εἶσθαι μεγάλη ἀδιακρισία νὰ ἀγωνιζόμεθα ὅλοι δι' ἕναν σκοπὸν καὶ νὰ ζητοῦμεν τὰ ἔξοδα νὰ γίνονται ἀπὸ μόνον ἕν μέρος, ὁ σκοπὸς εἶναι διὰ νὰ γίνῃ ἡ εὐκολία τῆς μεταβάσεως, ἡ πῆξις μικρᾶς δυνάμεως εἰς τὴν ἀρχὴν ἕως νὰ εἴγωμεν καὶ ἡμεῖς ἔξω καὶ τότε εὐρίσκονται διάφοροι τρόποι νὰ μᾶς χωρηγήσουν ἐν μέσῳ. θέλετε νὰ σᾶς εἰπῶ ἀκόμη κύριε στρατηγέ ὅτι ἔχοντες συντρόφους ἑσᾶς τοὺς στερεοελαδίτας, ἠμποροῦμεν εἰς ὀλίγας ἡμέρας, νὰ μετριάσωμεν τὴν βροντόφωνον φωνὴν ἐκείνων οἱ ὅποιοι ὠφελούμενοι ἀποτυχιὰ συμβεβηκότα, ἐφάνησαν δυνατοὶ χωρὶς νὰ εἶναι καὶ ἀπεδείχθησαν εἰς ἄλλας περιστάσεις πόσον ἀξιζοῦν. τί θέλετε ὅμως νὰ κάμωμεν, ὅταν εἰς διάστημα τεσσάρων χρόνων χεῖρ δυνατὴ μᾶς κατέβλησεν, καὶ διὰ ἀπλῆς ὑποψίας μόνον, μᾶς ἐβίασε νὰ ἀφήσωμεν καὶ τὴν πατρίδα μας. σταθεῖτε ἀδελφέ στρατηγέ σταθεροὶ εἰς τὸ φρόνημά σας καὶ ὅταν ἀνταμοιθοῦμεν μὲ τὸ καλόν, τότε βλέπετε πῶς ἡ πελοπόννησος θέλει λάβει τὸν ἀληθινὸν δρόμον ὑπὲρ τῶν γενικῶν συμφερόντων. ἐδὼ εὐρίσκονται πληρεξούσιοι αἰγαιοπελαγίται μαζὺ μὲ τοὺς ὑδραίους 30 οἱ ὅποιοι εἰθὺς μεταβαίνουν κατὰ τὴν πρόσκλησίν σας εἰς τὴν κόρινθον, ἢ ὅπου ἄλλοῦ θελήσετε. δὲν εἶναι ἡ παραμικρὰ ἀμφιβολία ὅτι καὶ οἱ λοιποὶ πληρεξούσιοι τοῦ αἰγαίου πελάγους οἱ εὐρισκόμενοι εἰς σῖραν θέλει ἔλθουν εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ἐπειδὴ κατὰ τὰς πληροφορίας ὅπου ἔχομεν, δὲν ἠμπόρεσεν ἡ βία νὰ ἀλλάξῃ τὰς προτετιωμένας ἐκλογάς. ἡ ὥρα εἶναι κρίσιμος, καὶ

ἡ ἑλλάς ἴμπορεῖ νὰ ἀσφαλισθῆ τὴν τύχην της. ἡ συμμαχία εἶναι τριπλῆ καὶ ὅταν συγκεντρωθῶν οἱ πληρεξούσιοι τοῦ ἔθνους εἰς ἓνα μέρος, καὶ δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι σήμερον συνάζονται ὅπου σεῖς θέλετε, ἡ προσοχὴ ὅλη αὐτῆς τῆς τριπλῆς συμμαχίας θέλει δωθεῖ ἐκεῖ, καὶ αἱ φωναὶ καὶ οἱ φοβερικοὶ ἐκείνων ὅπου φοβερίζουν δὲν ἰσχύουν τίποτε, μένει λοιπὸν εἰς τὸ χεῖρῶν σας. σεῖς ὅπου ὑποστηρίζετε τὴν πατρίδα μὲ τὸ αἷμα σας καὶ μὲ τὰ ὄπλα σας. σεῖς καὶ ὑποστηρίζετε καὶ τὴν εὐνομίαν τῶρα καὶ τὰ συμφέροντά της. εἰς τὸ ἐναντίον τι νὰ κάμωμεν θὰ χωρεύσωμεν μὲ τὴν μουσικὴν ὅπου λαλεῖ ὁ ζολοκοτρώνης; χωρεύωμεν ἀκόμη λάμπροσιν καιρὸν, καὶ ἔπειτα ὅτι θέλει ὁ θεός. ταῦτα καὶ ὑγιαίνετε.

1831 : 19 : Νοεμβρ. Ὑδραν εἰς τὰς προσταγὰς τοῦ προθυμοῦ ἀνδρέας ζαήμης

τοὺς στρατηγοὺς τζόκαν, ἴσκον, γρίβαν καὶ λοιποὺς ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς ὁμοῦ καὶ τὸν κύριον τάτζον.

προσφέρετε τὰς προσρήσεις μου καὶ πρὸς τὸν κύριον κολέτην.

(10)

Ναύπλιον 18 δεκεμβρίου 31

Φίλε Κ^ε Κώστα—Ἔρχεται αὐτοῦ ὁ Κ^{ος} Χρίστος Φωτομάρις διὰ νὰ σᾶς προτρέψῃ ἐκ μέρους μου νὰ ἐπιστρέψῃτε ἐδῶ μὲ τὸν Κ^{ον} Ἰσκό καὶ Τζόνκα σᾶς προσθέτω καὶ ταῦτα τὰ δύο λόγια διὰ νὰ σᾶς βεβαιώσω ὅτι θέλω σᾶς τὸ γνωρίσω ὡς χεῖρῶν καὶ τοῦτο ὄχι διὰ τὸν ἑαυτὸν μου ἀλλὰ διὰ τὴν ὑπόληψίν σας καὶ διὰ τὰ συμφέροντα τὰ ἀληθινὰ τῆς Πατρίδος—Χαίρετε

ὁ φίλος σας
Α. Κ. Καποδίστριας

Πρὸς τὸν Γενναιώτατον Κ^{ον}
Κώστα Μπότζαρη

(11)

Ἐκλαμπρότατε

Ἐλαβον εὐχαρίστωσ τὸ εὐγενὲς σωματωμένον τῇ 18 τρέχοντος, καὶ σᾶς μένω εὐχάριστος διὰ τὴν τιμὴν τὴν ὁποίαν μοῦ κάμνετε. Ἐκ πληροφοροῦ ἴθην καὶ προφορικῶσ παρὰ τοῦ Καπετὰν Χρήστου, περὶ τῶν ὄσων ἐδιωρίσθη νὰ μᾶς εἰπῆ. Ἐκλαμπρότατε ἰξεύετε ὅτι ἐγὼ ἀπ' ἀρχῆς ἕως τέλους δὲν ἔκαμνα ἄλλο παρὰ ἐφρόνταζα ὅλαισ δυναμέσι διὰ νὰ ἐνωθῆ τὸ ἔθνος καὶ δὲν ἔπαυσα τοῦτο. ἀναχωρήσαμε

ἀπὸ Ἄργος διὰ νὰ μὴν αὐξηθῆ̃ περισσότερον ἢ φωτειὰ ἀλλὰ νὰ παύσῃ, ὥστε νὰ μείνῃ ὁ δρόμος τῆς ἐνώσεως ὅσον δυνατὸν ἀνοικτός. διὰ τοῦτο λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ἐξηγηθῶ καὶ τώρα, ἵνα προσπαθίσετε διὰ τὴν γενικὴν ἔνωσιν τοῦ Ἔθνους καὶ μὲ τοῦτο καὶ τὸν ἑαυτὸν σας θέλετε δοξάσει, καὶ τὸ ἔθνος ἐλευθερώσει ἀπὸ τὸν ἐπαπειλούμενον κίνδυνον. ἔὰν μερικοὶ λέγουν ὅτι ἔὰν τραβηχθῶ ἐγὼ παύει ὁ κίνδυνος αὐτός, εἶναι καταπολὰ λανθασμένοι διότι δύναται νὰ ἀνάψῃ περισσότερον τοῦτον.

θέλει πληροφορηθῆτε Ἐκλαμπρότατε, ὅτι δι' ὅσους χρόνους εἰς τὴν Ἑλλάδα, οὔτε ποτὲ ἐπιθύμησα, οὔτε θέλει ἐπιθυμήσω ἐμφύλιον πόλεμον, ὡς πρᾶγμα τὸ ὁποῖον φέρει τὸν ὄλεθρον τοῦ Ἔθνους. Μὲ συγχωρεῖτε ὁποῦ λαμβάνω τὴν τόλμην νὰ σᾶς ἐξηγηθῶ ὡς ἀνωτέρω. Ὁ ἀδελφός μου Καπ. Χ. Φωτομάρας θέλει προφωρικῶς σᾶς πληροφορήσει περὶ πάντων.

Μὲ τὸ ἀνῆκον σέβας ὑποφαίνωμαι

τῇ 21 Δεκεμβρίου 1831
Περὰ χώρα

τῆς ἐκλαμπρότητος
Ὁ Ταπεινὸς Δοῦλος

(12)

Ἐκλαμπρότατε !

ἀνέγνων μετ' ἐπιστασίας τὸ ἀπὸ αἰς 18 δεκεμβρίου ἔγγραφόν σας, ἤκουσα μὲ προσοχὴν καὶ ὅσα ὁ Καπετὰν Χρηῆστος Φωτομάρας μὲ εἶπεν. Τὰ πάντα θυσιάζω, ἐκλαμπρότατε ! διὰ τὰ συμφέροντα τῆς Πατριδος καὶ διὰ τὴν ὑπόληψίν μου. Τοῦτο ἐστάθη καὶ θέλει σταθῆ̃ προτέρημα τῆς οἰκογενείας μου. Τὰ πρίγματα τὸ βεβαιῶσι.

ἂν ἀποφασίσετε νὰ δώσετε ἀκρόασιν εἰς ὅσα ὁ Καπετὰν Χρηῆστος θέλει σᾶς εἶπῃ καὶ ἂν παύσωσι μερικὰ κινήματα τὰ ὁποῖα ὡς προετοιμαστικὰ νέων δυστυχιῶν καὶ ἐχθροπραξιῶν ἐμποδίζουν νὰ ἐνεργηθῶσιν αἱ προτροπαί σας δὲν εἶμαι μακρὰν ἀπὸ τοῦ νὰ εἶμαι βέβαιος ὅτι θέλει γίνῃ διόρθωσις τῶν παραγμάτων. Ἐπειδὴ καὶ πάντες οἱ ἐδῶ ἐπιθυμοῦν τὴν παῦσιν τῶν δυστυχιῶν τοῦ ἔθνους. ἐγὼ δὲ εὐγνωμονῶν διὰ τὰ ὁποῖα δεικνύετε πρὸς ἐμὲ φιλικὰ αἰσθήματα.

εἶμαι

Τῇ 21 δεκεμβρίου
1831 ἐν πέρᾳ χώρα

δοῦλος σας ταπεινός.

Σημεῖωσις δημοσιεύοντος.

Τὸ ἀνωτέρω εἶναι σχέδιον ἐπιστολῆς τοῦ Κ. Μπότζαρη ἀπευθυνομένης προφανῶς πρὸς τὸν Α. Καποδίστριαν

Γενν. ἀδελφὲ

Ἔλαβα τὸ ἀδελφικὸ σου σημειωμένον τῆς 18 τρέχοντος, ἐκατάλαβα στὰ γραφόμενά σου. μοῦ γράφεις ὅμως μὲ ἓνα ὕφος ὅπως διόλου ἀσυνήθηστον ἀπὸ τὴν γενναιότητά σου πρὸς ἐμέ, τοῦτο τὸ συγχωρῶ διότι φαίνεται ὅτι τὸ γράμμα σας αὐτὸ ἐπέρασεν καὶ ἀπὸ ἄλλο μάτι.

γνωρίζεις πολὺ καλὰ ὅτι διάφορες φωναῖς οἱ δύο μας ὁμιλήσαμε ἐκτεταμένα, ἐπιθυμοῦντες πάντοτε καὶ οἱ δύο μας τὴν γενικὴν ἔνωσιν, ὡς τὸ μόνον προᾶγμα ὅπου δύναται νὰ σώσῃ τὴν πατρίδα. Ἰξεύρεις καλὰ ὅτι ἡ συμφωνία, ἣτον νὰ ἀναχωρήσῃ ὁ γοῖβας ἀπὸ Ἄργος καὶ νὰ παύσῃ καίτε ἀσυμφωνία καὶ ἐν ᾧ ἦτον παντέτοιμος νὰ ἀναχωρήσῃ καὶ τὰ πάντα ἦτον σύμφωνα, ἀνεπίστως ἄρχησεν ὁ κανονοβολισμὸς, καὶ ὁ πόλεμος ἐπροχωροῦσεν, καὶ οὕτως ἡ ἀναχώρησις του ἐμποδίστη. Τὴν ἄλλην ἡμέραν τὸ πρωτὶ ὅπου ἀναχωρήσαμε ὅλοι μαζί εἶδετε τί λογῆς εὐγῆκαμε, καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ πείσω κανένα νὰ μείνωμε εἰς κανένα χωρὶον σιμά, ἀλλ' ἐκρίθη εὐλογον νὰ ἀπομακρυνθῶμεν εἰς μέρος ὅστε νὰ λύψῃ καίτε παραμικρὰ αἰτία ἐχθροπραξίας.

Μοῦ γράφεις ὅτι νὰ ἔλθωμεν νὰ ἀνταμωθοῦμε καὶ δὲν ἰξεύρω πῶς δύναται νὰ ἔλθωμε εἰς Ἄργος, ἐν' ᾧ ἔχετε ὅλους τοὺς δρόμους καὶ θέσεις πιασμένα ἀπὸ στρατιώτας, ἡμεῖς ἀναχωρήσαμε διὰ νὰ παύσωμε τὸν πόλεμον καὶ ἡ γενναιότης σας στέλετε στρατιωτικὴν δύναμιν διὰ νὰ τὸν ἀνανεώσητε. ἐὰν ὅσα μοῦ γράφεις τὰ στοχάζεσαι ὀρθὰ πρέπει νὰ τὰ ἐνεργήσετε διὰ νὰ δυνηθῇ τὸ ἔθνος νὰ ἐνωθῇ εἰς ἓν καὶ τότε μόνον εἶναι ἡ ὑσυχία καὶ εὐτυχία του. ἐὰν στοχάζεσαι ὅτι εἶναι τὸ ὄντι ἐπιθυμητὴ ἡ ἔνωσις ἐκ μέρους σας μὴν ἀμελήσητε ἀπὸ τοῦ νὰ λάβετε τὸν κόπον, τρεῖς τέσσαρες ἀπὸ τὴν γενεώτεράν σας νὰ κοπιήσητε εἰς Κόρινθον, διὰ νὰ εὐκολυνθῇ ἡ ἀντάμωσις μας καὶ τότε νὰ ὁμιλήσωμε καὶ ἂν γίνεται ἡ ἐπιθυμητὴ αὕτη ἔνωσις διὰ νὰ λυτρωθῇ ὁ διστρυχὴς λαὸς ἀπὸ τὸν ἐπαπειλούμενον κίνδυνον, ἐὰν εἰς τοῦτο δυσκολεύεσθε, τότε ἄς ἔλθῃ ἂν δυνατὸν ἐν εὐρωπαϊκὸν πλοῖον τῶν συμ. Δυνάμεων εἰς Καλαμάτα διὰ νὰ ἐμβαρκαρισθῶμεν νὰ ἔλθωμεν αὐτοῦ, ἢ νὰ ἔλθετε ἡ Γενεώτης σας μὲ αὐτὸ νὰ ὁμιλήσωμεν ἐδῶ καθὼς ἡ γενναιότης σου δὲν ἐπιθυμεῖ ποτὲ νὰ ἀμανρωθῇ ἡ ὑπόλιψίς μου τὸ ἴδιον ἐπιθυμῶ καὶ ἐγώ, καὶ ἀφ' οὗ ἡ ὑπόλιψίς μου βλάπτεται διότι ζητῶμεν τὴν στέρεωσιν τῶν νόμων, δὲν ἰξεύρω ποῖα ὑπόλιψις μένει εἰς ὅλους μας, ἴδα μὲ κακοφανισμόν μου νὰ μοῦ γράφεις ὅτι παρασύρομαι ἀπὸ μερικους, ἂν μοῦ τὸ ἔγραφε ἄλλος δὲν μοῦ κακοφαινοῖαν, ἀλλ' ἀφ' οὗ μοῦ τὸ γράφεις ἡ γενναιότης σου ἀποκρίνομαι ὅτι ἂν σύρωμαι ἐγὼ βέβαια σύρσαι καὶ ἡ γενναιότης σου μὲ τὸ νὰ γνωρίζεις καλὰ τὸ ἰδιομά μου, ὅπου στοχάζωμαι νὰ σύρνω

καὶ ὄχι νὰ σύρνωμαι. μὴν τὰ στοχάζεσθε ἀδελφὲ τὰ πράγματα μικρά, νὰ προσπαθῆσωμε ἀπὸ τὸ ἓνα καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος νὰ σβύσωμε τὸ περαιτέρω ἄναμα τῆς φωτειᾶς, διότι ἀφ' οὗ ἀνάψη περισσότερον δὲν εἶναι εἰς τὸ χέρι μας πλέον νὰ τὴν σβύσωμε οὔτε ἀπὸ τὸ ἓνα οὔτε ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος. θέλει σὲ πληροφορήσῃ καὶ ὁ ἀδελφός μας καπετὰν χρῆστος περὶ τῶν ὅσων ὁμιλήσαμε ἐδώ. ὁ θεὸς νὰ κατωρθώσῃ τὴν γενικὴν ἔνωσιν, καὶ μένω.

Σημείωσις δημοσιεύοντος

Καὶ ἡ ἀνωτέρω εἶναι σχέδιον ἐπιστολῆς τοῦ Κ. Μπότζαρη ἀπαντῶντος πρὸς τὸν Δ. Πλαπούταν.

(1)

κύριοι.

Σπεύδωμεν νὰ σᾶς ἀναγγείλωμεν μὲ τὸν παρόντα ἐπίτηδες ἀποσταλίόμενον ὅτι σήμερον πρωίας ἔφθασε ἐπίτηδες πλοῖον ἀπὸ Κορυφῶν φέρων ἓνα ταχυδρόμον ἄγγλον ἀπὸ τὸ Συμβούλιον μὲ γράμματα διὰ τοῦς ἀντιπρέσβεις. ὁ ῥηθεις ταχυδρόμος διαβὰς ἀπὸ τὴν Νεάπολιν ἴδε ἐκεῖ τὸν ἡγεμόνα κυριάρχην τῆς Ἑλλάδος ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἓνα ἐπίσημον στρατιωτικὸν καὶ ἄλλους. Ὁ ταχυδρόμος δὲν ἐστάθη παρὰ μόνον δύο ὥρας εἰς τὴν Νεάπολιν, τὸν εἶπε δὲ ὁ ἐκεῖ εὐρισκόμενος πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας ὅτι ἡ Α.Β.Υ. ὁ ἡγεμὼν ἔμελλε νὰ ἀναχωρήτῃ τάχιστα. Γράμματα ὁποῦ ἔφερον ἀπὸ τοῦς Κορυφῶν ὁ αὐτὸς ταχυδρόμος πρὸς τὸν ἐδῶ πρόξενον Ἄγγλον γράφουν καὶ ἐκεῖνα τὰ αὐτά.

Σᾶς ἀσπάζομαι ἀπὸ καρδίας καὶ εἶμαι
τὴν 25ῃ μαρτίου 1832
ἐν πάτραις

οἱ ἀδελφοὶ
ἄνδρας Ζαήμης
Δ. Πλαπούτας

ἂν καὶ φαίνεται παράδοξον ὅτι ὁ ἡγεμὼν κυριάρχης ἐπέρασεν τὴν Ἰταλίαν χωρὶς νὰ τὸ ἀκούσωμεν, κατὰ τὰς προηγουμένας πληροφορίας ὁποῦ ἔχομεν περὶ τῆς Γαλλίας καὶ ἡ σιωπὴ του ὅμως, ἡμεῖς πιστεύομεν ἄδιστακτως τὸ φθάσιμόν του εἰς νεάπολιν, καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας καὶ εἰς ναύπλιον αὐτὴ ἡ σωτήριος εἶδησις ἐλπίζω νὰ σᾶς ἀναλαύσῃ.

Πρὸς τοῦς Γενναιοτάτους στρατηγοὺς κυρίους ἀνδρέαν Λόντον καὶ Κῶσταν μπότσαρη, καὶ τοῦς εὐγενεστάτους κυρίους Μ. ῥοῦφον καὶ Ἰ. Μαγγίναν.

Εἰς Ναύπακτον

(2)

ἀδελφὲ κῶστα

βλέπεις εἰς τὸ κοινὸν γράμμα, ὁποῖον μέτρον ὑπαγόρευσα ἀί περιστάσις νὰ λάβωσιν οἱ ἐν ναυπλοίῳ καὶ ἄργος κατὰ προτροπὴν τῶν κυρίων ἀντιπρέσβειων, διὰ νὰ ἐπαναφέρουν τὴν ἡσυχίαν εἰς

τὸν τόπον. εἶσαι ἄνθρωπος μὲ γνῶσιν μὲ τιμὴν καὶ πατριωτισμὸν, λοιπὸν μεταχειρίσου ὅλα τὰ μέσα ὅποῦ γνωρίζεις, νὰ καταπαύσῃς τὰς δυσαρεσκείας τῶν ὁποίων λείψανα πρέπει νὰ μείνουν ἀκόμη. ὅτι προβλήματα νομίζουν οἱ ἄνθρωποι δίκαια νὰ κάμουν μὲ τὸν λόγον τὰ ὄπλα εἶναι περιττά. εἰς τὸ ἐξῆς ἂς τασχίσωμεν κῶστα, ὅσον δυνάμεθα νὰ φυλάξωμεν τὸν λαόν, ὃ ὁποῖος σὲ βεβαιῶ, ὅτι κατήντησεν ἀξιοδάκρυτος. ἐν ἐνὶ λόγῳ ἐλπίζω τὸ πᾶν ἀπὸ τὴν ἀρετὴν σου, ἢ ὁποῖα σὲ διέκρινεν εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις. περιττὸν πλέον καὶ ἀσύμφορον τὸ ἀπέρασμα τοῦ στρατοῦ εἰς τὴν πελοπόννησον. δεχθῆται κύριε τὴν βεβαίωσιν τῆς βαθείας μου ὑπολήψεως, μεθ' ἧς ὑποσημειοῦμαι.

1832 ἀπριλίου 2 ἐκ καλαβρῦτων

ὁ ἀδελφὸς

ἀνδρέας ζαΐμης

πρὸς τὸν γενναϊότατον στρατηγὸν κύριον κῶστα μπότηζαριν κτλ.

ἔπου εὐρίσκεται

(3)

Γενναϊώτατε ἀδελφέ.

ὅσον τὸ ὀγλυγworώτερον νὰ ταχύνετε τὸν ἐρχομὸν σας μὲ τὸν Κύριον κωλέτην διὰ νὰ διορισωμεν τὴν ἐπιτροπὴν ἀπόψε σᾶς περιμένωμεν μένω.

τῆ 8 Ἄργους

Ἄδελφός σας

ἀνδρέας ζαΐμης

Πρὸς τὸν Γενναϊότατον Στρατηγὸν

Κ. Κῶσταν Μπότηζαριν

Εἰς Ναύπλιον

(4)

Γενναϊώτατε Κύριε.

Ὁ Κ. Χρηστος Φωτομάρας ἐλθὼν ἐνταῦθα, μὲ εἶπεν τὴν ἐπιθυμίαν ἢ ὁποῖα σᾶς ζινεῖ διὰ νὰ ἀνταμωθοῦμε, ἀφ' οὗ ἐφθίσατε εἰς Ἄργος.

δὲν φαίνεται εὐκόλον πρὸς ἐμὲ ἢ μεριάβασις μου αὐτόθι, ἢ ὁποῖα ἤθελε φέρει ἄμεσον τὴν ἀντάμωσιν, μάλιστα διότι εὐρισκομαι ἤδη πειραγμένος εἰς τὴν ὑγείαν. καὶ διὰ τοῦτο θεωρῶ εὐκολότερον, ὅταν προηγουμένως ἐπιθυμεῖτε νὰ ἀνταμωθοῦμε, νὰ μεταβῆτε ἢ Γενναϊότης σας ἐνταῦθα, τοῦτο θέλετε κάμει συντομώτερον συναντώμενοι μὲ τὸν Κύριον Κωλέτην μέλλοντα νὰ ἐπιστρέψῃ ἐδῶ.

τῆ 11 ἀπριλίου 1832

ὁ ἀδελφὸς καὶ φίλος

ἐν Ναυπλίῳ

ἀνδρέας ζαΐμης

Πρὸς τὸν Γενναϊότατον Στρατηγὸν

Κ. Κῶσταν Μπότηζαριν

εἰς Ἄργος

(5)

γεναιότατε ἀδελφέ!

καὶ διὰ τῆς παρουσίας μου σπεύδω νὰ ἐρωτήσω τὰ τῆς ἀρεστῆς μοι ὑγείας σου, καὶ ἐπομένως νὰ σὲ εἶπω, ὅτι ἤδη εὐρίσκωμαι μὲ τὰς ἐλπίδας, τοῦ ὅτι ἔπαυσαν εἰς τὸ ἐξῆς τὰ δεινά μου, εἰς τοῦτο, δι' ὅτι βλέπω τοὺς φίλους μου εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν πραγμάτων.

πρὸς τὸν ἀδελφὸν Κ. Φῶτον ὠμίλησε νὰ σὲ εἶπῃ ὅσα πράγματα μὲ παρενοχλῆ, καὶ παρακαλεῖσθε νὰ βάλετε αὐτὰ εἰς πρᾶξιν, ὥστε οἱ μῆτε τὴν παρουσίαν σας νὰ ἀξιῶνται. ὦν μὲ τὴν πεποίθησιν τῆς εἰλικρινοῦς φιλίας σας. μένω

τῇ 15 Ἀπριλίου 1832

ἐν Κορίνθῳ

Πρὸς τὸν Γεναιότατον ἀρχηγὸν

Κ. Κῶσταν μπότζαρη

πρόθυμος ἀδελφός σας

Π. Νοταρᾶς

εἰς τὸ ἄσχος

(6)

Γενναιώτατε!

ἄπὸ τὸ ἐπείνιον Πάτρας, γθὲς εἶχα γράμμα των, καὶ εἶναι ὅλοι καλὰ καθὼς καὶ ἀδιακόπως ἐλάμβανον γραμματὰ των.

ἐγὼ εὐρίσκομαι ἐνταῦθα μὲ τὸν ἀξιότ.μον Πατριώτην Ἀλ. Βλαχόπουλον ὅστις μοὶ ὑπερασπίσθη εἰς τὸ ἄσχος συστεινωτῆς μοὶ εἰς τὸ τιμεῖον τῆς Ἐκτάκτου ἐπιτροπῆς.

αὐτὴν τὴν στιγμὴν μανθάνω ἀπὸ γράμμα Σισίνη ὅτι ἀντὶ τοῦ θανατοῦ Λειδορῆκη ἐλάβεται τὴν θέσιν εἰς τὴν Διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν, εὐχαρίστως ἔλαβον τοιαύτην εὐχαρίστησιν, σοὶ ἐπεύχωμαι εἰς ἐκεῖνον τὸ ὅποιον ἐγὼ ἐπιθυμῶ, τὸ ὑπουργεῖον τοῦ Πολέμου, καὶ ἄμποταις ὁ Κύριος.

Σᾶς ὑποσημειοῦμαι

τῇ 16 Ἀπριλίου
1832

τῶν προστογῶν σας
Λαμπράκης φαντάκης

Υ. Γ. Τὰ πράγματα ἐπαῦθα εἰσὶν ἀκατάστατα προερχομένα ἀπὸ τὸν κύριον Λυκούργον κριστανίδην ὅστις ἤρπασεν τὰ ἐθνικὰ δικαιώματα μὲ τοὺς ὁπαδούς του, καταφρονεῖ τὴν ῥούμελην ὑπὲρ τὸ μέτρον, ἐπειδὴ ὁ βλαχόπουλος εἶναι μόνος καὶ τοῦτο πειραζέει γενικῶς.

Πρὸς τὸν Ἐκλαμπρότατον Κῶσταν Μπότζαρη

μέλος τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς

Ναύπλιον

(7)

ἀδελφὲ Καπ. Κώστα.

Ἔλαβον τὸ κατὰ τὰς 18 τοῦ λίγοντος ἀδελφικόν Σας καὶ ἀνέ-
γων αὐτῷ. Καθόσον ἀπὸ μέρους μου ἐξαρτᾶται τοῦ νὰ διατη-
ρηθῇ ἡ ἡσυχία καὶ εὐταξία, δὲν θέλω παραμελῆσαι πᾶν ὅτι εἰς τοῦτο
συμβάλλει. Ἡ Κυβέρνησις καὶ τὸ ἔθνος δὲν πρέπει νὰ ἀμφιβάλλουν
εἰς τοῦτο παντάπασι, ἐπειδὴ ἡ ψυχὴ τοῦ Κήτσου ἐφάνη εἰς τὰς
περιστάσεις ὅτι δὲν ἐπιθυμεῖ εἰ μὴ τὸ γενικὸν τῆς Πατριδος συμφέ-
ρον. Εὐχεται ὅμως ὥστε ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ ἐγκαίρως δραστήρια
μέτρα τοῦ νὰ προφθάσῃ τὸν στρατιωτικὸν μὲ τὰ ἀναγκαῖα του.
Σπεύδω ἐν τοσοῦτῳ νὰ σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι δὲν θέλω ἀφίσει τίποτε
ἀφ' ὅ,τι συμβάλλει εἰς τὸν ἡσυχίαν καὶ εὐταξίαν. Παρακαλῶ νὰ μὲ
γράφετε συχνά.

Σᾶς ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς

Ἐν Π. Πάτραις
τὴν 23 ἀπριλίου 1832

ὁ ἀδελφός Σας
Κύτσης Τζαβέλλας

Πρὸς τὸν Γενναιότατον Στρατηγὸν Κύριον

Κώσταν Μπότσαρη

Εἰς Ναύπλιον

(8)

Γενναιότατε.

Ὁ παρὼν κίτοικος ἄργους θέλει σᾶς πληροφορήσει εἰ τοῦ γίνε-
ται τοιαῦτα καὶ μεγαλῆτερα καὶ εἰς πολλοὺς ἄλλους, ὅθεν μὴν ἐνδια-
φεροθῆτε διότι τὸ κοινὸν καταβοᾶ ἐναντιον μας ὅσον δίδεται. Ἡ δὲ σᾶς
δειξωμεν ἐλπίζω τὴν διόρθωσιν.

23 ἀπριλίου 1832 ἄργος.

Σᾶς ἀσπάζομαι
ὁ ἀδελφός

Πανοῦτζος Νοταρᾶς.

καγὼ σᾶς ἀδελφρασπίζομαι

ὁ λαὸς τοῦ ἄργους σήμερον κινδυνεύει πολὺ περισσότερον τῶν
ἄλλων ἡμερῶν καὶ φαίνεται διότι σᾶς ἔδωσαν ἐγγράφως τὴν ὑπό-
σχεσιν τοῦ περὶ ἐλλειψεως τῶν καταχρήσεων.

ὁ ἀδελφός Γ. . . . . ;

Πρὸς τὸν Γεν. Κ: Κώσταν Βότσαρη. κτλ. κτλ. κτλ.

εἰς ναύπλιον

(9)

Γενναιότατε!

Σήμερον ἤλθον πάλιν εἰς τὸ κατάλυμάμου διάφοροι πολῖται

τοῦ Ἄργους, παραπονούμενοι δεινοπαθῶς, ὅτι καὶ κατὰ τὴν παρελθούσιν νύκτα ἔγιναν ὄχι μικραὶ καταχρήσεις εἰς ζημίας ἀπὸ τοῦ στρατιώτας, καὶ ὅτι σήμερον ἐπαπειλοῦν ν' ἀνοιξοῦν μαγαζεῖα καὶ διαρλάσουν κρασία καὶ λοιπά. Ἀναγκάζομαι λοιπὸν Κύριε, νὰ σᾶς βεβαιώσω διὰ τοῦ παρόντος ὅτι οἱ ταλαίπωροι Ἄργεῖοι ἀφοῦ θεωροῦν τὰς αὐτὰς δυστυχίας καὶ μετὰ τὴν προφορικὴν βεβαίωσιν, τὴν ὁποῖαν χθὲς τοῦς ἐκάματε περὶ τῆς καταπαύσεως αὐτῶν, ἔφθασαν εἰς ἐσχάτην ἀμηχανίαν. Ὅθεν εἶναι τῆς πρώτης ἀνάγκης νὰ κάμετε εἰ δυνατόν ἐντὸς τῆς ἡμέρας ταύτης τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς, διὰ νὰ μεταβῶσι τὰ διάφορα σώματα ὅπου προορίζονται, καὶ οὕτω νὰ παύσῃ τὸ καθωρινὸν κακὸν τὸ ὁποῖον καταθλίβει τοῦς Ἄργεῖους.

Ὁ Γιαννάκης Γιοροῦκος, διαβὰς εἰς Κόρινθον μὲ ἑκατὸν Ρουμελιώτας στρατιώτας ἐπὶ σκοπῶ τοῦ νὰ καταλάβῃ τὸ φρούριον, καὶ ἀπατυχῶν, περιέρχεται ἤδη εἰς τὰ χωρία τῆς Ἐπαρχίας ἐκείνης διαρπάξων καὶ λεηλατῶν τοῦς βεβαρυνμένους πολίτας καὶ ἀπὸ τόσα ἐθνικὰ στρατεύματα. Παρακαλεῖσθε λοιπὸν νὰ λάβητε καὶ περὶ τούτου δραστήρια καὶ ταχέα μέτρα, διότι τὰ παρόντα τῶν συνεπαρχιωτῶν μου μὲ βάζουν εἰς θέσιν, ὥστε νὰ μὴν ἠξεύρω τι ν' ἀποφασίσω.

Σᾶς ἀσπάζομαι τὸν ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν καὶ μένω

Τῆ 23 Ἀπριλίου 1832

ἐν Ἄργει

ὁ ἀδελφός Σας

Πανοῦτζος Νοταρᾶς

Πρὸς τὸν γενναιότατον Στρατηγὸν Κ. Κώνσταν Βότσαρην,

Μέλος τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς Ναύπλιον

(10)

Γενναιότατε στρατηγέ!

Ὁ ἐπιφέρων τὸ παρὸν εἶναι συγγενὴς μου καὶ ἠγαπημένος μου καθὼς τὸ γνωρίζεις. τὸ ζήτημά του εἶναι νὰ τῷ δοῖτῃ βαθμὸς πεντακοσιάρχου χωρὶς ἐνέργειαν. γράφομεν περὶ τούτου εἰς τὴν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἀναφορὰν μας, καὶ παρακαλῶ ἰδιαιτέρως καὶ τὴν γενναιότητά σου νὰ φροντίσῃς διὰ νὰ τελειώσῃ αὐτὴ ἢ ὑπόθεσις. εἰ δυνατόν νὰ εἶναι καὶ ὑποφρούραρχος εἰς Ἀνατολικὸν ὑπὸ τὸν φρούραρχον Μεσσολογίου. κρίνω περιττὸν νὰ γράψω διὰ τόσην μικρὴν ὑπόθεσιν πρὸς τὸν ἐκλαμπρότατον κύριον Ἀνδρέαν Ζαΐμην, ὅστις δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θέλει εἶναι σύμφωνος.

Εἶναι περισσότερον ἀπὸ εἴκοσι ἡμέραι ὅπου δὲν ἔχομε καμμίαν πληροφορίαν διὰ τὴν κατάστασιν τῶν αὐτόσε πραγμάτων, οὔτε ἂν ἐσυστήθῃ διοικητικὴ ἐπιτροπὴ καὶ ἂν ἀνέλαβε τὰ χρέη της, οὔτε τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἐσυστήθῃ, καὶ εἶναι δίκαιον νὰ μᾶς γράφετε

ὅπως καὶ ἂν εἶναι τὸ πρῶγμα διὰ τὰ ὀδηγούμεθα καὶ τὰ γνωρίζομε
τὶ τὰ κάμνομε.

Ὁ Κ. Α. Μεταξῆς γράφει γράμματα πρὸς τὸν Δ. Μακρύν, Κ.
Βάριν, Χρ. νιάφαν τὰ βαστοῦν τὰς θέσεις των καὶ τὰ φυλάττηται ἡ
εὐταξία, αὐτὰ τὰ πράγματα ὅσον ἀθῶα καὶ ἂν εἶναι προξενοῦν κα-
κόν. αὐτοὶ ἔκαμαν τὸν Βάρη Γιώτην Βαρυκκιώτην, Δ. Τζάμην, Νικο-
λὸ τζώλιον καὶ Γαρόλημον τὰ συσσωματωθῶσι καὶ τὰ διώξουν τὸν
διοικητὴν ἀπὸ τὸ ξηρόμερον ἐξουσιάζοντες τὰ στηλώματα, τὰ ὅποια
δὲν θέλουν ὑκοφῆρει ὁ τζόγκας, Ἰσκος, στρατός καὶ λοιποὶ οἱ ὅποιοι
ἔχουν ἐξαπλάσιον περισσοτέραν δύναμιν ἀπ' αὐτοὺς καὶ ἴσως κατα-
τήσουν εἰς πόλεμον. νόστιμον πρῶγμα, ἡμεῖς νικηταὶ καὶ τὰ μὴ λαμ-
βάνομε γράμματα οὔτε διαταγὰς ἀλλὰ τὰ λαμβάνουν οἱ ἐναντίοι.

σὲ ἀσπάζομαι καὶ μένω.

ὁ ἀδελφός σου

Τῆ 25 ἀπριλίου 1832

Τάτσης Μαγγίνας

Ἐν Βραχωρίῳ

Υ. Γ. σὲ παρακαλῶ θερμῶς τὰ φροντίσης τὰ διορισθῆ Πολι-
τάρχης τοῦ Ἀνατολικοῦ ὁ γυναικάδελφός μου Παντελέον. οἰκονομίο-
πουλος ἔχων ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν του δώδεκα στρατιώτας. τόσους εἶχον
καὶ ἐκεῖνοι ὅπου ἦτον ἕως τώρα. μὴ γελάσης καὶ ἀμελήσης κατὰ τὴν
συνήθειάν σου ὅτι ὕστερα γελᾷ ὁ διάβολος μεταξὺ μας.

ὁ ἴδιος

ἔχε πρὸ ὀφθαλμὸν διὰ τὰ διορισθῆ ὁ κύριος Τάσιος τζιμπουράκης
διοικητὴς εἰς Μεσολόγγι, ἡ τοποτηρητὴς τῆς Κυβερνήσεως εἰς Ἀνα-
τολικόν.

Πρὸς τὸν Γενναιότατον στρατηγὸν κύριον

Κώνστα Μπότζαρη

Εἰς Ναύπλιον.

(11)

Γενναιώτατε ἀδελφὲ στρατηγέ!

Σᾶς εἰδοποιῶ ὅτι καὶ ἀπὸ τὴν Ναύπακτον σᾶς ἔγραψα διὰ τὸ
ἐμπόδιόν μου ὅπου δὲν σᾶς ἐκατάντησα εἰς τὸ τὰ ἐκστρατεύσωμε διὰ
τὴν πελοπόννησον, δὲν λύπω ὅμως καὶ τώρα, ἔμαθον ὡς ἀκούομεν
ὅτι ἐμβικατε καὶ ἡ Γενναιώτης σας ἔν μέλος τῆς Στ'. διοικητικῆς
Ἐπιτροπῆς, καὶ εὐχαριστήθηκα ἄμετρα, μὰ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος μου
κακοφαίνεται ὅπου δὲν μᾶς ἔγραψες καὶ ἀπορῶ. Ὅθεν στέλω τὸν
ὑποταγματάρχην Κύριον Δημήτριον Κολιόπουλον πρὸς τὴν Στ'. διοι-
κητικὴν ἐπιτροπὴν καὶ ἀναφορὰν ὑμῶν καὶ τὸν κατάλογον τῶν ἀξιω-
ματικῶν μου διὰ τὰ τὸν ἐπεράσουν εἰς τὸν κώδικαν καθὼς μ' ἐδιέ-
ταξεν ἡ Σεβ. Ἐπιτροπή, καὶ τὸν ὅποιον Δημήτριον τὸν γνωρίζεις

παστηρικά ὅτι εἶναι ἐδικός μας νὰ τὸν δεῖδεις καίτε ὀδηγίαν, καὶ τώρα ἀδελφὲ νὰ μὴ μᾶς κἀνης ἀξίεις τὰ γράμματά σου εἰδαιζοντάς μας διὰ τὴν υἰείαν σας πρὸς χαρὰν μας, καὶ φροντίσετε νὰ συγζροτηθῇ ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις ὅτι ὁ λαὸς αὐτὸ ἐπειθιμῆ νὰ εἶδει, καὶ νὰ ἐνεργήσητε, διὰ ἐτοῦτο τὰ στρατεύματα πόθιν ἔχουν διὰ νὰ ἐξοικονομηθοῦν, καὶ τοῦ θὰ τοποθετηθοῦν ὅτι περισσότερον δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ὑποφέρωμεν ἐκατάφαγαν τὸν λαὸν μὲ τὸν δημῆτριον τοῦτον νὰ μὲ γράψης λεπτομερῶς τὰ πάντα καὶ νὰ ἐνεργήσης νὰ μὴν χασομερίση ὁ ἀποσταλμένος μου, καὶ μένω

Τῆ 25 ἀπριλίου 1832 ἐν βραχωρίῳ

ὁ ἀδελφός σου
γιανάκης Σταῖκος

ἀδελφὲ ἂν κατατύχοι νὰ σοῦ ζητήση ὁ παρὸν δημῆτριος χαρτζιλίκη νὰ τὸν δόσης καὶ σοῦ ἀποκρένομαι μὲ τὴν ἀντάμισιν μας ὅτι δὲν εἶχα καιρὸν νὰ τὸν ἐφοδιάσω καλὰ καὶ ὅσα τὸν δόσις σοῦ ἀποκρένομαι μὲ πρότον ὅπου νὰ ἀνταμωθοῦμεν

ὁ ἴδιος

Πρὸς τὸν γενναιώτατον Στρατηγὸν καὶ ἀδελφόν μοι
Κύριον Κώνστα μπότζαρην

Εἰς Ναύπλιον

ἀδελφὲ Καπετὰν Κώστα νὰ ἐνθυμηθῆς εἰς τὸν κύριον τάσον τζημπουράκην στοχάζωμαι ὅτι ἔχεις πολλαῖς φροντίδες ὅμως νὰ μὴν τὸν ἀλισμονίσης καὶ ἐγὼ ὁ γεωργάκης γουλημῆς σᾶς προσκυνῶ καὶ ἀπὸ τὴν γεναιότητά σου προσμένω καμίαν δουλιᾶν.

(12)

Γεναιώτατε ἀδελφέ!

Σᾶς ἔγραψα καὶ ἐπροχθὲς μὲ τὸν Γεωργάκην σκάρτιαν δὲν μοῦ ἐγράψετε μὲ τελιότητα δὲν ἰξεύρω τὸ αἴτιον τῆ οἴνῃ ἰσθὸς ταῖς ἐργασίας τῆς ὁπίας ἔχετε καθημερινὸς χερομαὶ δὲ ὁμὸς διὰ τὴν ἰσχιαν καὶ εὔταξιαν τὴν ὁπιαν ἔλαβεν οἱ διστιχοῖς πατρις ἀποτες νὰ δοσι ὁ Θεὸς καὶ καλὰ ἀποτελέσματα.

ἀδελφε ὅσοι κόποι ἔτραβιξαμεν ὅπου τὸ ἠφεριμὲν τὸ πράγμα ἔος ἔδω ἄλλη τόσοι φρονίσις χριάζεται καὶ εἰς τὸ ἔξοις διὰ νὰ στερεωσόμεν τοὺς ὀρθοῦς νόμους τῆς πατριδος μὲ σιχηρεῖτε ὅπου σᾶς διδῶ ἔνοχλισην εἰς τὸ γραμᾶ μου πλὴν ἡ ἀδελφοτῆς μὲ παρακίνοι αὐτοῦ οἴνε ἀδέλφε καὶ ὁ Γεωργάκης καὶ πασχίσε καὶ ἡ Γεννεοτῆσοῦ διὰ νὰ γινοῖ μίαν ὀρῆν ἄρχιτερα οἱ ἐξικονομοῖς διοτι ἔξοις εἰς πᾶν καταστάσιν ἐνρισκομέθα ἔδω δὲν χριάζεται νὰ σοῦ γράψω περι-

καλῶ ὁμῶς παντοτέ νὰ μὲ γραφέτε καὶ εἰς ὅτει μὲ κρινετὲ ἄξιον
προσταξετεμέ διὰ νὰ σᾶς δοῦλειψῶ τὰ μέρει τῆς Διοιτηκοῖς Ἑλλάδος
εὐρισκοντε εἰς μεγαλῖν εὐταξίαν καὶ ἰσιχίαν σὲ ἄσπαζομαι καὶ μένω.

ἐν Ναυπάκτῳ ὁ Ἀδελφόσου
τῆ 26 Ἀπριλίου 1832 Κ. Λάμπρου Βεΐκου
Πρὸς τὸν Γεννεώτατον στρατίγον κύριον
Κώσταν Μποτζάροι

Εἰς Ναύπλιον

(13)

Πρὸς τὸν Γενναιότατον Κύριον Κῶνσταν Μπότζαρι

Ἡ μεγάλῃ καὶ ἐσχάτῃ ἔλλειψις τῶν ἀναγκαίων, τὴν ὁποίαν
πάσχη πρὸ καιροῦ τὸ ὑπὸ τὴν διοίκησιν μου Τάγμα, μ' ἐπαρεκίνησε
νὰ ἐνοχλήσω τὴν Γενναιότητά σας μὲ τὴν ἐξῆς μου παράκλησιν.
Τέσσαρες ἤδη μῆνες εἶναι, ἀφ' ὅτου τὸ τάγμα δὲν ἔλαβε διόλου μι-
σθούς, καὶ μάλιστα προιοῦ δύο μηνιαῖα τὰ ὁποῖα μᾶς εἶχον δοθῆ,
ἦτον καὶ ἐκεῖνα εἰς χαρτονομίσματα, ἐκ τῶν ὁποίων σᾶς εἶναι γνω-
στὴ ἡ προερχομένη ζημία. Ἐκ τούτου καὶ Ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶ-
ται κατήντησαν εἰς μεγάλην ἀνέχεια, μὴ ἔχοντες νὰ ἐξοικονομήσουν,
δὲν λέγω πλέον τὰς ἄλλας ἀνάγκας των, ἀλλὰ αὐτὰ τὰ πρὸς τροφήν
των, ἀποζόντες μόνον δυστυχῶς μὲ τὴν μερίδα τοῦ ἄρτου, τὴν ὁποίαν
λαμβάνουν, καὶ ἡ ὁποῖα βέβαια εἰς πολλούς, χωρὶς καμμίαν ἄλλην
τροφήν παντελῶς δὲν ἀρκεῖ. Μάλιστα διὰ ὀλίγας ἡμέρας εἶναι καὶ
αὐτὰ, καὶ ἔπειτα ἐκ τῆς ἀναργυρίας μῆτε αὐτὰς δὲν θέλομεν ἔχει.
Ἀφήνομαι πλέον ἀπὸ τοῦ νὰ παραστήσω εἰς τὴν Γενναιότητά σας
καὶ τὴν μεγάλην ἔλλειψιν τῶν ἐνδυμάτων, τὴν ὁποίαν ἔχει αὐτὸ τὸ
τάγμα, καὶ τὴν ἐκ ταύτης προερχομένην στενοχωρίαν αὐτό, τὸ ὁποῖον
ποτὲ δὲν ἐφάνη νὰ ἡμέλησεν ἢ νὰ καταχρασθῆ τῶν χρεῶν του, ἀλλὰ
εἰς κάθε ἐποχὴν, πιστὸν εἰς τὴν Κυβέρνησιν εὐπειθὲς εἰς τὰς διατα-
γὰς τῆς, πρόθυμον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του, διατελεῖ
εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς φιλότατης Πατρίδος. Ὅθεν εἰς αὐτὴν τὴν δει-
νοτάτην περίστασιν παρακαλῶ τὴν Γενναιότητά σας, γνωρίζων τὴν
ἀνθρόμητόν σας προαίρεσιν εἰς τὸ συντρέχετε τοὺς πίσχοντας ὁμο-
γενεῖς, καὶ μάλιστα τοὺς μετὰ ζήλου ὑπηρετοῦντας τὴν πατρίδα, νὰ
λάβητε τὴν καλοσύνην, καὶ νὰ συνεργήσητε εἰς τὸ νὰ ἐξοικονομηθοῦν
αὐταὶ αἱ ἐλλείψεις τοῦ τάγματός μας, ἐπειδὴ ἐκ τούτων κατήντησε
πλέον ἀνοικονόμητον.

Ἐφ' ὅρου ζωῆς μου δὲ ἐνθιμούμενος τὴν εὐεργεσίαν, ἡ ὁποῖα

διὰ μέσου τῆς Γενναιότητός σας ἤθελε γενῆ εἰς τὸ τάγμα μας, καὶ ὑπόχρεος ὢν κατὰ παντάντα, ὑποσημειοῦμαι μὲ σέβας βαθύ.

Τῆς Γενναιότητός σας
ταπεινὸς καὶ εὐπειθέστατος δοῦλος
Κωνσταντινίδης

Ἐν Πάτραις τῇ 26 Ἀπριλίου 1832

Χθὲς ἔλαβα τὴν τιμὴν νὰ ὑπάγω εἰς τὴν οἰκίαν σας, ὅθεν μοὶ ἐπεφόρτισαν νὰ σᾶς προσφέρω τοὺς ἀσπασμούς των, μολονότι κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἡ Ἀρχόντισσά σας, ἡ Κυρίε Βασιλικὴ καὶ Ρώζα ἦτον μὲ τὴν πολύπονον θέρημν.

Πρὸς τὸν Γενναιότατον Κύριον Στρατηγὸν Κώνστα Μπότζαρι
Μέλος τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἑλλάδος
Εἰς Ναύπλιον

(14)

Γεναιώτατε στρατηγέ

προσκυνοῦμε διὰ τὴν ποθιτὴν μοι ἀγαθῆς υἡγείαςας ὅτι καὶ ἐγὼ χάριτι θῆα υἡγαιίνω τὸ ὅποϊον νὰ ἀκολουθίει καὶ εἰς τὴν Γεναιωτιτάσας.

αυτοῦ ἐστέλνομε ἐπέτιδες τὸν Κ. σπύρο ντούκα διὰ νὰ μᾶς δώσης κάνα συμβούλιο ἐπειδὴ γνωρίζομε ὅτι ἡ γενεότισον δὲν ἔχεις ἀνάγκη διὰ μέρες διὰ τούτο παρακαλοῦμε νὰ μᾶς συμβουλευσῆς ὡς πατέραν ἐκεῖνο ὅποῦ γνωρίζεις τὸ καλίτερον.

καὶ μένω μὲ τὸ βαθύτατον σέβας

τῇ 27 Ἀπριλίου 1832 ἐν σοφικῷ

ὁ Κ. θανάσης καὶ Κ. ευαγγέλης σᾶς προσκυνοῦν ὁμοίως καὶ ὅλοι ἡ ἀξιωματικοὶ καὶ ὑπάξιώματικοὶ σὲ πρόσκυνοῦν.

Πρὸς τὸν Γενναιότατον στρατηγὸν Κ. Κώστα Μπότζαρι

Εἰς Ναύπλιον

Υ. Γ. σὲ παρακαλῶ θερμῶς νὰ φροντίσης νὰ διορισθῇ Πολιτάρχης τοῦ Ἀνατολικοῦ ὁ γυναικάδελφός μου Παντελέον οἰκονομopoulos ἔχων ὑπὸ τὴν ὄδηγιάν του δώδεκα στρατιώτας. τόσους εἶχον καὶ ἐκεῖνοι ὅποῦ ἦτον ἔως τώρα. μὴ γελάσης καὶ ἀμελήσης κατὰ τὴν συνήθειάν σου ὅτι ὕστερα γελᾷ ὁ διάβοδος μεταξύ μας.

ὁ ἴδιος.

Ἐχε πρὸ ὀφθαλμὸν διὰ νὰ διορισθῇ ὁ κύριος Τάσιος τζιμπούρακης διοικητὴς εἰς Μεσολόγγι, ἡ τοποτηρητὴς τῆς Κυβερνήσεως εἰς Ἀνατολικόν.

Πρὸς τὸν Γενναιότατον στρατηγὸν κύριον

Κώνστα Μπότζαρη

Εἰς Ναύπλιον.

(15)

Γενεοτατέ καπεταν κοστα προσκήνο ος κάνουν
ολοί του σπητηού

μέ τὸ ἀδελφικόν μου ερεφνὸ διὰ τὴν ποθίτή μη ἡγίαν σας καὶ ἡμης ἡγιένομε. προχτές σας εγραψά καὶ εἰς αὐτα ἀναφέρομε τώρα σας ἡδοποιὸ τὰ ἐδὸ τρεχουμενᾶ ο Κοσ κίτζτος φοβερόζη τὴν πολητία καὶ τοὺς γηρεβή γροσίη ἢ πραματεφτάδες «βαλὰν το πραμα τους οπισῶ στὰ καράβια ἐπηδὴ ακουστὴ ενας λογὸς οτι ερχετε ἐδὸ ο Κοσ ο φωτόμαρὰς καὶ ὁ Κ. νήκολο ζέοβας καὶ ὁ κίτζτος καὶ γεόνουστος ληνε ανερθουν συτὴ ἔμης θὰ πολεμησόμε καὶ δεν τους ζιγονόμε το ασκερή τους θὰ οχου ανήξη εἰς τὰ περὶχορα τῆς μπατρας καὶ κάνουν μεγαλα ζεουλουμὲ καὶ χαλασιμὴ εἰς τὰ χοργιὰ τρον καὶ πινουν καὶ ρεμουλα ἢ φτοχὴ ουργιάζουν ομοσ αν ηνε ορησμο σου μου λιέν ἢ χοργιανὴ μου πουην με το γιονουστᾶ να τους παρὸ μαζη μου καὶ να ερθὸ στὴ γενεότη σου καὶ αν ηνε ορισμο σου γραψε μου καὶ κονομησε μὰς με αριζέληκη νὰ τοὺς δωσωμε απο λίγιο νὰ κήβερνήσουν καὶ τοὺς τὸ πιανόμε ης αὐτα που ἀβαντζάρουν ετζη φεφγουν ολί να του κοιπομε την δηναμὴ καὶ νὰ μετήμηση καὶ εμενα οτι ὁ κοσμος ληνε τη με ἔχῆς ης μεγαλο επανκελμα καὶ οποσ ορηίξης καμε τόρα ηρθε ὄρα νὰ ἡδουμε καὶ η ἀνθρωπὴ σου καλοσῆνη καὶ νὰ δοξαστη το ονόμασος ο θαρος με παρακηνα ἢ καὶ σὰς δηνὸ ἐνόχλησι καὶ περηκαλο να μην το παρης προς βαρος καὶ εἰς τους ορησμου σας κραξτε με ἢ τζοῦπρες καὶ ἢ κηρα νήφῆ ἢ μηκη θεορμένουντε καὶ σας προσκηνουν ολεες θεόθεν ἡγηνε.

27: ἀπριλίου 1832 μπατρα

ο ἀνεχορήστος δουλο σας
Παβλό κοκας

Πρὸς τὸν Γενεότατον Κώστα Μπότζαρη

ναύπλιον

τὸν Καπετὰν νοτη καὶ δημητρακὴ προσκήνό τον Κ^ο νηκολάκῆ προσκηνὸ ἢ κυρὰ θυί σας ἀσπαζετε ἢ κυρὰ βαβοῦλα καὶ μάρκενα σας προσκήναν καὶ γράψτε διὰ το ζαήμη τῆ δὲν δηνοῦν τὸ.....

(16)

Γενναιότατε σᾶς προσκυνῶ

Μετὰ τὴν ἀκριβῆ ἐπερώτησιν τῆς θεοφυλάκτου ἀγαθῆς υγείας σας σᾶς εἰδοποιῶ. ὁ Καπετὰν τριαντάφυλλος ἔρχεται αὐτόσε. ὅσα σᾶς δμίλησα μαζὴ με τὸν ἴδιον ὅταν εἰς ναύπακτον, δὲν ἔλλειψαν νὰ ἀκολουθήσουν ὅλα. ὅσα χρήματα τῆς τρίτης δόσεως τῶν προσώδων

τῆς ἐπαρχίας λιθωρικίου τὰ ἐπῆρην, καὶ ἔριξεν καὶ ἄλλα τόσα χρῆμα κτήσεις ντζερεμέδες ἀρπαγές καὶ κάθε ἄλλες καταχρήσεις εἶναι ἀπαραιοδειγμάτιστες, ἦτον πολλὰ εὐχαρίστησις εἰς τὸ ἔθνος νὰ ἤθελεν στείλει τὸ χείριστον τύραννον τοῦτον εἰς τὴν ἐπαρχίαν λιθωρ. κοντὰ εἰς τὰ ἄλλα κατὰ ὀλίγον ἔλλειψεν νὰ στείλῃ εἰς τοὺς ἐναντίους δεσμίους ἐκείνους τοὺς ὁποίους εἶχον ὑπερασπιστὰς ἐφρονοῦσαν περὶ τοῦ τάγματος τὸ μέτρον τὸ ὁποῖον θέλει λάβει ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐκμυθάρῃ μερικῶν ἐπαρχιῶν ἀπὸ τὴν λέραν καὶ δυσωδίαν τῆς ὑπάρξεως τῶν ληστῶν εἰς τὸ χέρι τῆς εἶναι. Περὶ δικαιοῦματος εἰς ὅσον φανερόναι ἡ ἀναφορὰ εἰς τὴν Σ. Κυβέρνησιν τὴν ὁποίαν θέλει παρῶρσιάζει ὁ Καπετὰν τριαντάφυλλος τὸ γνωρίζετε καλῶς καὶ δὲν σὰς ἐκτίνομε περαιτέρω σὰς προσκυνῶ αὐθις. καὶ ὑποσημειοῦμαι.

τῇ 28 ἀπριλίου 1832

εἰς τοὺς ὀρισμούς σας

Δημήτριος παπαῖνικολαίου.

Πρὸς τὸν Γενναϊότατον στρατηγὸν Κ. Κῶσταν
μπότζαρη. μέλος τῆς Διοικητικῆς ἐπιτροπῆς.

Εἰς Ναύπλιον

(17)

Ἄδελφὲ Κύριε Κολέτη

μῆτε ἔκτακτον Διοικητὴν τῆς Δυτικῆς Ἑλλ. μῆτε εἰς τὴν Γερουσίαν ἔταξες τὸν θειόν μου Γερογοῦστην ἄλλο δὲν βλέπω παρὰ Σούτζους διαβόλους καὶ τοιούτους εἰς τὰ διοικητήρια. καὶ ἐκείνους ὁποῦ ἐχάθησαν τοὺς κατατρέχεις θανάσιμα. δὲν τοὺς βλέπω μῆτε κλητήρες.

Σὰς παρακαλῶ καὶ τελευταῖον νὰ διορισθῇ ὁ ἠθεις θειός μου ἔκτακτος τῆς Δ. Ἑλλάδος, καθὼς διορίσθη ὁ Δούκας τῆς ἀνατολικῆς περὶ δὲ τῶν βιβλίων ὁποῦ μοῦ ἐγράφετε ἔγραψα εἰς τὸν Κ. Ζώγου διὰ νὰ σὰς τὰ δώσῃ.

Σὰς ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς καὶ μένω

τῇ 30 ἀπριλίου 1832

ὁ ἀδελφός σας

ἐν Ἄργει

Θ. γρίβας

Πρὸς τὸν ἐκλαμπρότατον Κύριον
Ἰωάννην Κωλέτην

Εἰς Ναύπλιον

(18)

Γεννεοτάτε στρατήγε !

Πρότον επιθήμω νὰ ἄρωτὸ διὰ τὴν πόθητή μας οἰγιασας καὶ δεύτερον σᾶς ἰδοπιῶ ὅτι καὶ ἔγω θεῶ οἰγιανω. μὲ μεγάλιν μας χάραν ἐμαθαίμεν τὸν σίβιβασμιον τὸν ὀπιόν ἔκαμετε. πλὴν τόρα ἄδελφε χριαζώμεθα ἔξιπνοσινοῖ. διὰ νὰ μὴ μᾶς πεξοῦν κανένα πεγνιδὴ καὶ ἐπιτὰ δυσκολὸς τὸ παυβούμε. ἄδελφε ὅσον ἠμπορίτε νὰ πασχίσετε διὰ νὰ ἄρχισοι ἢ σίνελευσίς διὰ νὰ ἐπιστιριξωμὲ τοῦς ὀρθοῦς νόμους τῆς πατρίδος πάντοτε νὰ μὲ γράφετε. καὶ εἰς ὅτει ἐπιθυμίτε προσταξετεμὲ διὰ νὰ σας δουλέψω καὶ μένω ἄδελφε ὅτι ἄκολουθεῖ νὰ μὲ γράφετε. διοτὴ ἡμεθὰ εἰς μίαν ἀκρᾶν καὶ δὲν μαθανόμε. ὀλοῦς τοῦς ἀδελφοῦς καὶ πατριότας τοῦς ἄσπαζομαί.

ὁ Ἀδελφο σας

Κ. Λάμπρου Βεΐκου

Πρὸς τὸν Γεννεότατον στρατήγον κύριον

Κώσταν Μποτζάροιν

Εἰς Ναύπλιον

(19)

Γενναιώτατε στρατηγέ !

Ἦτο καὶ δίκαιον καὶ πρέπον νὰ σᾶς γράψω πρὸ ἡμερῶν, ἀλλ' ἠμποδίσθην ἀπὸ τὸ ἀνώμαλον τῶν περιστάσεων, καὶ τῶν ἐδῶ διατρεχόντων τὰ ὀποῖα ἐπανελημμένως ἐγράψαμεν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν χωρὶς νὰ λάβωμεν ἔως σήμερον οὐδεμίαν θετικὴν ἀπάντησιν μολοῦντι ἦτο καὶ εἶναι τῆς πρώτης ἀνάγκης. ὁ Μαμούρης ὑπὸ τὸ πρόσημα νὰ θρέψη τὸ ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν του σῶμα περιφέρεται εἰς ὄλας τὰς ἐπαρχίας τῆς ἀνατ. Ἑλλάδος φορολογεῖ, τρομάζει τοῦς φιλησῶχους κατοίκους τοῦς ἀπασχολεῖ ἀπὸ τὰς γεωργικὰς τῶν ἐπιχειρήσεις, καὶ προχωρεῖ ἐπαισθητῶς ἡμέραν παρ' ἡμέραν ἐνδυναμωμένος. Ἐξαπελύθη ἤδη εἰς τὰς ἐπαρχίας Μενδενίτζης καὶ Ξητουνίου καὶ τοῦτο ἔπραξε διὰ νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ συνεννοεῖτε μὲ τοῦς ἐκτὸς τῆς ἐπικρατείας ληστὰς.

Στρατηγέ ! εἶναι ἐφεύκτως ἀναγκαῖον νὰ πείσετε τὴν ἐπιτροπὴν νὰ ληφθῶσι μέτρα κατάλληλα καὶ δραστήρια διὰ νὸ παύση ἢ μᾶστιξ τοῦ Μαμούρη διότι φαίνεται συναγροικημένος μὲ τὸν Κολοκοτρώνην καὶ Τζαβέλιαν ἴσως καὶ μὲ ἄλλους. ἡ Γενναιότης σας γνωρίζει καλῆτερα ἀπὸ τοῦς συναδελφούς σας τὰ στρατιωτικὰ κινήματα, μὴν ἀβάλλετε λοιπὸν οὐδὲ στιγμὴν διὰ νὰ ἐνεργηθῶσιν ὅτι παρατηρεῖται

εἰς τὸ πρὸς τὴν Σ. Δ. ἐπιτροπὴν ἐπίσημόν μας. μὲ τὸν ἴδιον πεζὸν παρακαλῶ νὰ ἔχω ἀπάντησίν σας.

Ἐν Λειβ. τὴν 1 Μαΐου 1832

ὁ ἀδελφός σας
Γ. Βαλτινός

Ἰδιαίτερον.

Πρὸς τὸν Γενναϊότατον στρατηγὸν Κ. Κ. Μπότζαρη
μέλος τῆς Σ. Δ. Ἐπιτροπῆς τῆς Ἑλλάδος

Εἰς ναύπλιον.

(20)

Γενναϊότατε στρατηγὲ χαῖρε.

ἔρωτῶ διὰ τὴν καλήν σας ὑγείαν τὴν ὁποίαν καὶ ἐγὼ μὲ θεῖα συνάρας ὑγιαίνω. σᾶς εἰδοποιῶ ἀπὸ τὰ γράμματα τῆς Κυβερνήσεως ὁποῦ στέλνω βεβαιώσου τὰ ὅσα γράφω, διότι οἱ ἐνάντιοι ἀκόμη περποτοῦν μὲ τὰ παλαιὰ τους κινήματα, γρόσια εἰς ἐπαρχίας συναΐζουν, τὸν κόσμον λαφυραγωγοῦν, καμμίαν πράξιν Κυβερνήσεως δὲν γνωρίζουν, εἰς τὸ μεσολόγγι τὰ κανόνια τὰ ἐπούλησαν ὅλα, διὰ τὸ βραχόρι ἐξεκίνησαν μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἐδικούς μας τοὺς ἀπάντησαν εἰς τὰ ἀλήμπεϊ τὰ γιοφύρια καὶ ἐκτυπήθηκεν ὁ μαμούρης ἀνοιξαν εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς ἀνατ. Ἑλλ. γρόσια συναΐζει ὁ τζαβέλας ξεκινᾷ διὰ τὴν καρίτενι, Κ. Κῶστα αὐτοὶ εἶναι ὅλοι ἀγροικημένοι καὶ ἀκολουθοῦν τὰ παλαιὰ τους φρονήματα καὶ ὁδηγίας τους εἶναι ἀπὸ αὐτοῦ ἀπὸ μερικὰ ἄτομα τοὺς ὁποίους τοὺς γνωρίζετε πολλὰ καλλὰ καὶ διὰ τοῦτο ὅλοι σας οἱ ἀρχηγοὶ πρέπει νὰ σκεπτήτε περὶ τοῦτο νὰ λάβετε μέτρα νὰ διορθώσετε τὸ πράγμα καθὼς γνωρίζετε. ἐγὼ ὅμως ἐδῶ δὲν ἠμπόρεσα νὰ ἐπαυξήσω τὰς ἀνάγκας μου ἐπειδὴ δὲν εἶναι εἰς κατὰστασιν ὁ ἔπαχτος σᾶς περικαλῶ νὰ προσέξετε ὅποιαν διόρθωσιν θέλει γίνεϊ διὰ τὴν φρουρὰν τοῦ βάλτιου νὰ γένη καὶ διὰ τοὺς ἐδικούς μου εἰκοσιπέντε ἀνθρώπους ὁποῦ μαζύ μου ἐκινδύνευσαν καὶ διὰ ἐκεῖνα τὰ διπλώματα ὅπου ἡ Κυβέρνησις ἤθελεν δώσει διὰ παρηγορίαν τους σᾶς περικαλῶ νὰ φροντίσετε νὰ μοῦ τὰ στείλετε

μένω μ' ὅλην τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν ἀγάπην

τῇ 2 Μαΐου 1832

ἐν Ναυπάκτῳ

ὁ ἐδικός σας

Εὐ. Πετριδης

τοὺς ἐδικούς μας ὅλους ἀσπάζομαι.

Πρὸς τὸν Γεν. Στρατηγὸν Κ. Κῶσταν Μπότζαρη

Εἰς Ναύπλιον

(21)

γενεότατε Κ^α κόστα προσκηνο
ος κανή τὸ ἀρχοντήκον σας

ερεφνὸ δηὰ τὴν μποιητὴ μη ἡγίαν σας μαὶ ἐμῆς ἡγιενομε αφου
αναχορησετε ἀπο ἐπαχτὸ καμιά επιστολή σας δὲν αξίοιτὴ μὲ ναχα-
ροπιουμε καὶ ἐμῆς ἐγὼ ἀπὸ τρια γράματα τὴν εφδόμαδα σας εχο στη-
λὴ καὶ δὲν ξεβρο αν τα λάβετε η οχη τορὰ σας ἡδοπιὸ δηὰ τὸν εδο
Κύριον.. μελὰ ετιμαζετὲ δηα τα γιανηνὰ καὶ τα οσια απο νήκίφορο
ελαβε διὰ τὴν γενεότη σου τάχι ο ἡδηος καὶ ἂν ἦνε ορησμοσου γρά-
ψτε νάτα δοσὴ στο σπητὴ καὶ οδηορηζης ναμὴ χανουντε ὅτι αυτος
καὶ ο στρουμπος σηκουνουντε εχτες ηρθε ἡδησὴ ἀπὸ κορήφους οτη ο
βασιλέας τῆς μπάβαρης ηνε ης ναπολή μετον προτον ηον του εστη-
λε καραβια να σήκοσὴ τα στρατεματα δια εδὸ ο επιφερον την πα-
ρουσαν τὰ λεη εκστόματος ο κυρ δῆμητρης μηχαληαδης τον οπιον
σῆς τὸν ρεκουμανταρις εδο ἡ μπατρὰ ἦνα ης δηο μὴ μὲ ἀλησμονη-
σης οτη τορα ηνε ορα αν ορηζης προσταξε με

τωραφτὰ καὶ καταλαβὲ ὁ φίλὸς του
κονστάντακη ης το εναντηο ηνε ἡ βασί-
λῆκὴ ἦνε αροστί της μηκης νίφης της
ἀπέρασε καὶ ἦνε καλὰ ἡ θηὰ καὶ χρη-
στοσας προσκυνουν ος κανουν ολες

1832: μαΐου : 2

μπατρα

ο ἀνεχορηστος παβλοκοκας

Πρὸς τὸν Γενεώτατον Καπτὰν Κῶστα

μπότζαρη

Ναύπλιον

(22)

Πρὸς τὸν Γενναιότατον στρατηγὸν Καπετὰν Κώνσταν Μπό-
τζαρην, Μέλος τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἑλλάδος.

ἐν Βραχωρίῳ 1832 Μαΐου 3

Πρὸ ἡμερῶν σᾶς ἔστειλα τὸν ἀξιωματικὸν μου Μῆτρον κολιό-
πουλον τὸν ὁποῖον θέλετε διευθύνει τὸ ὄγληγορώτερον εἰς τὰ ἐδῶ,
διότι ἡμεῖς κατὰ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς Σ. Κυβερνήσεως θέλομεν ἐν-
τὸς ὀλίγων ἡμερῶν περάσει διὰ τὴν Συνέλευσιν. καὶ τὸ ὁποῖον σᾶς
παρακαλῶ εἶναι νὰ μᾶς καταφθάση αὐτὸς ἐδῶ πρὸς ὁδηγίαν μου
διὰ τὰ αὐτόθι. Ὁ Καπετὰν Ἄνδρέας εἰς ὀκτῶ ἡμέρας θέλει ἔλθει

καὶ αὐτὸς ἐδῶ εἰς Βρυχώρι, ἀπ' ὅπου νὰ διευθυνθῶμεν ὅλοι διὰ τὰ αὐτόθι.

ὁ ἀδελφός σου
γιαννάκης στάϊκος

Πρὸς τὸν Γενναιότατον στρατηγὸν κ. Κώσταν Μπότσαρη
Μέλος τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς Ναύπλιον

(23)

Γενναιώτατε ἀδελφέ.

Σᾶς εἰδοποιῶ ὅτι τὰ πράγματα εἰς τὴν ἀκαρνανίαν ἐτελίωσαν,
καὶ ἐδιορίσθησαν Διοικηταῖς παρὰ τῶν ἐκτάκτων Ἀποσταλμένων.

Ἐμεῖς λοιπὸν ἐτιμαζόμεθα καὶ μὲ τὰ πέντε ἡμερῶν ἀναχωροῦ-
μεν ἀπὸ ἐδῶ διὰ αὐτόθιεν λοιπὸν ἀδελφὲ ἕως τὸν αὐτοῦ ἐρχομὸν μας
νὰ κοιτάξεται τὴν πᾶσαν καλὴν δουλιὰν ὁλονῶν μας καὶ ἀφ' οὗ ἀν-
ταμοθόμεν ὁμιλοῦμεν τὰ πάντα μένω

Τῇ 3 Μαΐου 1832

Ἄδελφός σας,

Ἐν ἐπαρχία βάλτου

ἀνδρέας Ἰσκου

Τὸν Κ. διάμάντη καὶ Κ. χρήστο καὶ Κ. Νηκόλα ἀσπαζόμεθα
σὺν τῷ χρηστὸς ἀνέστη.

Ὅμοίως τὸν Κ. νάσιο φωτομάρα ἀσπάζομαι.

Πρὸς τὸν Γενναιότατον ἀδελφόν μου Κ: Κώσταν Μπότσαρη.
εἰς Ναυπλιον.

(24)

Γενναιώτατε ἀδελφέ μου!

μ' ὅλον ὅτι δὲν ἔλαβον γράμμα σου, ἐπειδὴ ἀπασχολεῖσε εἰς τὴ
χρῆή σου, σπεύδω νὰ σοῦ κοινοποιήσω τὸν εἰς τὰ αὐτῶθι ἐρχομό μου
συντροφευμένος μὲ τοὺς ἀδελφούς μου Κ. Ἀνδρέαν τζιόγγα,
Γιαννάκη καὶ λοιποὺς καὶ εἰς δεκαπέντε ἡμέρας σχεδὸν εἴμεθα
αὐτοῦ.

σᾶς εὐχόμαι λοιπὸν καὶ τὸν ὁποῖον ἀξιόθης ὑψιλὸν βαθμὸν
δι ὅτι οὗτος σοῦ ἀνίκει καὶ εἶθε νὰ εὐαρεστήσης τὸ ἔθνος δικαίωνων
καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τὴν ἐκλογὴν σου, δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι γνωρίζεις,
πῶς ἡμεῖς τῶρα εἴμεθα ὅλοι χαράν. ἤξευρε ὅμως ὅτι σᾶς συσταί-
νω πρὶν ἔλθω ὅλας τὰς ὑποθέσεις μου, καὶ στέλλομεν καὶ τὸν κύριον
..... γιαννόπουλον διὰ νὰ τὸν προστατεύσης, ὁ ὁποῖός σας

πληροφορεῖ καὶ διὰ ζώσης τὰ ἕως ἐδῶ διατρέξαντα, ὡς αὐτόπτης ὁποῦ ἦτον εἰς ὄλον τὸ διάστημα τῶν ἀγόνων μας.

αὐτὰ μὲ τὸ ἀδελφικὸν σέβας

Ἐκ τοῦ κατὰ Βάλτου
Γενικοῦ στρατοπέδου
1832 μαΐου 3

ὁ ἀδελφός σου
Σ. Σιράτος

Πρὸς τὸν Γεναιότατον ἀδελφόν μου Κ. Κόστα μπότηζαρη
Εἰς ναύπλιον

(25)

Ἐκλαμπρότατε,

Τινὲς τῶν ἀνθρώπων σας μὲ ἐπίραν ἓνα μουλάρι ἔξω εἰς τὴν Πρόνοιαν, διὰ τοῦτο σᾶς παρακαλῶ νὰ διατάξητε νὰ μὲ δωθῇ τὸ ῥηθὲν μουλάρι διὰ τὸ ὁποῖον θέλει σᾶς εἶμαι πολλὰ ὑπόχρεος.

Ἐχω τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι τῆς ἐκλαμπρότητός σας

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 3 μαΐου
1832

ταπεινὸς δοῦλος
ὁ συνταγματάρχης
ἀνωτ. διοικ. τοῦ ἱππικοῦ
Δ. Καλλέργης

Πρὸς τὸν ἐκλαμπρότατον κύριον
Κόστα Μπότηζαρι

Εἰς Ναύπλιον

(26)

Γενεότατε ἀδελφὲ προσκυνοῦμε

Ἐροτοῦμε διὰ τὴν καλήν σας εἰγήαν πρὸς χαρὰν μᾶς μάθιτε καὶ διὰ λόγου μας θία χάριτη εὐγιένομε ἀπὸ εὐταξία ἀδελφὲ δὲν σὲ τροπιάζομε ἐμῆς, ὁμος εισηντρόφι μας παραπογοῦντε διὰ τὰ διπλόματα ἐπηδῖς καὶ εἰ ἄλλη ὅλη τα πῆραν καὶ τοῦτη λενε ταθελομε καὶ ἐμῆς καὶ ὅτη νὰ μη πιάστουνε ὅλα ταλλα δὲν παει νου τους καὶ τα δικά μας τόρα ἀδελφὲ κήτταξε ἂν εἶναι καὶ χριαζονται βγαλτεμας καὶ στῆλτε σοῦστελνομαι καὶ τὸ δευτέρι τὸ δικομου καὶ τοῦ κασκαρι εἶδε γράψεμας ἓνα γράμμα καὶ πές μᾶς με τη τροπο θελα κανταντήσουν διὰ νὰ τῆς λεμε καὶ ἐμῆς καὶ διὰ τοὺς λουφέδες διὰ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ πισκησε τὸ γληγορότερον δια τὴ ἐμηνε ὁ κόσμος διχος τζουρέχια καὶ μπασκὲ ἐγὼ ὁποῦ δὲν ἔχο ἓναν παρὰ καὶ ἐνεργήσουν εἰπαράδες στείλεμας μιὰ ἔξεκονόμηση ἀπὸ πεντακοσηα γρόσηα νὰ τοὺς δώσο καὶ μεθᾶβριο τοὺς κρατὸ εἰς τοὺς λουφέδες τους διατὴ ἐδὸ γλέπομε ὅτι σηκόνουν ἀπὸ στρατιότες τοὺς βάνουν κατοτάρχους καὶ θελεπὲς τοὺς πάρον ὅλους τοὺς συντρόφους ἐμῆς εἶρθεμε ἐδὸ εἰς τὴν τρομπολῆτζα διατὴ θελαλακτοῦμε καὶ δὲν εἰξέρομε τὰ παραπογνια

τῶν συντρόφων ἐμῆς σὲ στέλνομε κουντά του γεωργοῦ σουλτανᾶ τοῦ
 διμητρι τοῦ γεοργάκη ὅπου εἶναι αὐτοῦ διὰ πενηντάρχους τοῦ θανά-
 ση πάλλα τοῦ κήτζου βγελεῖ καὶ τοῦ θανασαγᾶ διὰ εκατονταρχος ἀ-
 πόμαχος

ταῦτα καὶ μένομε εἰς τοὺς ὁρισμούς σας

τις 1832 μαγι 4

τρομπολητζα

Οἱ ἀδελφίσας

Νικόλαος μπότζαρις

Νικόλαος κασκαρις

ἐγὼ καὶ ο κασκαρις εἰμαστε σὲ ενα
 χοργιὸ εἰς την καντιλᾶ καὶ ἀπὸ ἀ-
 ταξία δὲν κάνομε ἐμῆς ἐπιδίς ολα τὰ
 χοργιὰ μᾶς γιρέβουν ἐμᾶς

ὄλη εισηντροφισε

προσκυνοῦν

Πρὸς τὸν γενεότατον στρατήγον Κοστα μπότζαρι

Εἰς νάπληο

(27)

Γενναιότατε ἀδελφὲ στρατηγέ!

Προχθὲς μὲ τὸν στρατηγὸν Δημοτζίλιον κατὰ συνέπειαν τῶν
 προλαβουσῶν ἀναφορῶν μας, ἀναφέραμεν εἰς τὴν Σ. Κυβέρνησιν τὴν
 κατάστασιν τῶν ἐνταῦθα πραγμάτων. ἤδη δὲ ἀναγκαζόμεθα ἀπὸ αἰ-
 τίας, αἱ ὁποῖα δὲν ἐπιδέχονται βραδύτητα νὰ σᾶς στείλωμεν ἐπίτηδες
 ἄνθρωπον.

Οἱ ἔχοντες τὴν Καποδιστριακὴν γραμμὴν, οἱ μὲν ἀπολαύσαντες
 παρανόμως ἐθνικὰ κτήματα, οἱ δὲ βαθμοὺς ὑψηλοὺς μὴ ἀνήκοντας
 εἰς αὐτοὺς θέσεις, καὶ ὑποπτευόμενοι ὅτι θέλουν τὰ ὑστερηθῆ, ἄρ-
 χισαν νὰ ὀργανίζουν φατριὰν ἀπειθίας εἰς τὴν Κυβέρνησιν συνδεό-
 μενοι μεταξύ των. Οἱ ἐν Μεσολογγίῳ ὄπλαρχηγοὶ ἀφ' οὗ πολλάκις
 εἶπαν ὅτι περιμένουν κατ' εὐθείαν διαταγὰς ἀπὸ τὴν Διοικητικὴν Ἐπι-
 τροπὴν διὰ νὰ ὑπακούσουν, ὁ στρατηγὸς Κίτζος τζαβέλας τοὺς
 ἔγραψεν ἀπὸ Πλ. Πάτρας ὅτι πρέπει νὰ συνομιλήσουν νὰ σταθοῦν
 ἐνωμένοι, καὶ νὰ πηγαίνουν ὅπου δεῖ νὰ ζητήσουν καὶ ὑποστηρίξουν
 τὰ δικαιώματά των, τὰ ὁποῖα κινδυνεύουν νὰ τὰ χάσωσι. εἰς τοῦτο
 τὸ μεταξὺ ὁ χιλ. α. Μακρὺς εὐγῆκεν εἰς Γαβρολίμη, ὅπου συναγροι-
 κήση εὐκόλως μὲ τὸν στρατηγὸν Κ. τζαβέλαν. καὶ μὲ τὴν ἐπιστροφὴν
 του εἰς Μεσολόγγι ὁμιλῶντας μυστικὰ μὲ τὸν Χιλ. Κ. Βέρην (ὅστις
 εἶχεν ἀρχήσῃ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν νὰ εὐθυδρομῆ) μὲ τὸν Γ. Βελῆν
 καὶ ἄλλους τινάς, ἥλλαξαν εὐθὺς φρόνημα, ἄρχισαν νὰ συσταίνουν
 εἰς Μεσολόγγι διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν ἐδικὴν των ἀπὸ πολυάνθρω-

πα μέλη καὶ ἀσήμαντα, καὶ νὰ λέγουν ὅτι δὲν πειθόμεθα οὔτε γνωρίζομεν τίποτες μέχρι τῆς ἐλεύσεως τοῦ ἡγεμόνος πρὸς τὸν ὁποῖον θέλομεν προσφέρει τὰς θέσεις καὶ τὴν ὑποταγὴν μας. ἔστειλαν δύο φορτώματα πολεμοφόδια εἰς Ξηρόμερον διὰ νὰ ἀνθέξουν οἱ ἐκεῖ ὁμόφρονές των. ἀλλ' ἐκεῖ ἐκάμαμεν τρόπον καὶ ἐδιελύθησαν οἱ τοιοῦτοι χωρὶς τὴν παραιμικρὰν ἐχθροπραξίαν. σύμφωνοι μὲ αὐτὸ φαίνονται ὁ Πίζας εἰς τὸ φρούριον Βανίτζης, ὁ Χρ. Νιάβας εἰς Καραβασαρά, καὶ ἄλλοι τινὲς ἀσήμαντοι, σήμερον καὶ αὔριον μελετᾷ ὁ Χιλ. Κ. Βέρης νὰ περάσῃ εἰς Πλ. Πάτρας διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν πρὸς ἀντάμωσιν τοῦ στρ. Κ. τζαβέλα ὅστις φαίνεται ἀρχηγὸς αὐτῶν τῶν κινήματων. τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι μέγαλον καὶ ἠμπορεῖ νὰ σβέσῃ εὐκόλως, ἀλλ' ἂν ἀμεληθῇ ἀργήσῃ νὰ προφθασθῇ γίνεται μέγαλον, καὶ δυσκόλως διαλύεται. τὰ κινήματα ταῦτα νομίζομεν ὅτι ὑποθάλπονται ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον, ἴσως καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν Καθέστραν. ἡμεῖς θέλομεν φροντίσει ὅσον δυνάμεθα καὶ μὲ τρόπον ἡσυχον νὰ τὰ διαλύσωμεν. θέλομεν διορίσει μυστικὸν ἀστυνόμον εἰς Μεσολόγγι, καὶ ὅπου ἄλλοῦ ἀναγκαῖος, ἀλλὰ τὰ ἔξοδα θέλουν εἶσθαι εἰς βίρος τῆς Κυβερνήσεως. Τὰ στρατεύματα, τὰ ὁποῖα θέλουν συναχθῆ ἑνταῦθα εἰς τὰς 12 Μαΐου, καθὼς προαναφέρθημεν ἐπισήμως, θέλομεν τὰ τοποθετήσῃ εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Ζωγου. τὰ ὁποῖα θέλουν συντείνει εἰς τὴν ἔκκυσιν τῶν ἐν Μεσολογγίῳ στρατιωτῶν καὶ εἰς τὴν διάλυσιν τοῦ σχεδίου. ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη νὰ μᾶς ἐφοδιάσῃ ἡ Κυβέρνησις μὲ τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς. νὰ διατάξῃ τὸν Πίζαν νὰ ἐξέλθῃ τοῦ φρουρίου Βενίτζης, καὶ νὰ τὸ παραδώσῃ εἰς τὸν διορισθησόμενον φρούραρχον. κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον νὰ διατάξῃ τὸν Χιλ. νιάφαν εἰς Καραβασαράν, νὰ διατάξῃ τοὺς πλοιάρχους τῶν ἐθν. κανονοφόρων εἰς τὸν ἀμβρακικὸν κόλπον, διὰ νὰ ἀποσπασθῶσι ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ φρόνημα καὶ νὰ ἔλθουν εἰς τὴν εὐθείαν ὁδόν. νὰ στείλῃ τὸν Μῆτρον δεληγεώργην ἐφοδιασμένον φρούραρχον εἰς Μεσολόγγι, νὰ στείλῃ ἐπιθεωρητὴν διὰ νὰ ἐπιθεωρήσῃ τὰ εὐπειθῆ στρατεύματα, τὸ ὁποῖον τοὺς διδὲι βεβαίαν ἐλπίδα πληρωμῆς μισθοῦ. καὶ οἱ ὑπὸ τοὺς ἀπειθεῖς ὀπλαρχηγοὺς στρατιώτας ἀπελπίζομενοι, ὅτι ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο δὲν πληρῶνονται, ἔρχονται εὐκόλως ὑπὸ τὸν τακτικὸν μισθόν, καὶ νὰ κάμῃ μίαν μικρὰν χρηματικὴν ἐξοικονόμησιν εἰς τὰ στρατεύματα διὰ νὰ φυλαχθῇ ἡ εὐπειθεια καὶ εὐταξία.

Παρατρέχομεν τὴν ἀναγκαίαν χρηματικὴν ἐξοικονόμησιν, τὴν ὁποῖαν πρέπει νὰ στείλῃ ἡ Κυβέρνησις πρὸς ἡμᾶς νὰ προφθάνωμεν τὰ τοιαῦτα, καὶ ἄλλας ἀναποφεύκτους ἀνάγκας, δι' ὅσον καιρὸν κάμη χρειαν νὰ μείνωμεν ἑνταῦθα. ἐπειδὴ ἀναγκαζόμεθα καὶ δίδομεν ἀτομικὰς ὁμολογεῖας.

Περὶ τούτων ὄλων γράφομεν ἰδιαιτέρως πρὸς τὴν γενναιοσύνην Σας καὶ ὄχι ἐπισήμως εἰς τὴν Κυβέρνησιν, διὰ λόγους δικαίους, τοὺς ὁποίους γνωρίζετε, καὶ κάμνετε ἐκεῖνο ὁποῦ στοχάζεσθε συντελεστικότερον. ὑποσημειούμεθα μὲ ὄλην τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀνήκουσαν ὑπόληψιν.

τὴν 4. μαΐου 1832. ἐν Βραχωρίῳ

οἱ Πατριῶται καὶ ἀδελφοὶ Σας

Τάτσης Μαγγίνας

N. Μοναστηριώτης

Πρὸς τὸν Γενναιότατον Κύριον Κῶστα Μπότζαρη. κτλ. κτλ. κτλ.

(28)

Γενεότατε Καπετὰ κόστα προσκυνοῦμε

με κὺρ μόντζελο ἔλαβαμε τὴν τιμα σας ακρος ἐχαρήκαμε τὲς καλὲς σας ἡγίεσ ος εχομε καὶ ἐμεῖς σας ἡδοπειο τα ἐδὸ τρεχούμενα σήμερα στες 3: ορες μερα ἐμπήκε ὁ μπακατζέλος μὲ: 10 νοματους στὸ καστρο της μπατρας μαζὴ με τοὺς ταχτικούς καὶ ἔβγαλθε προκήρηξη ὁ αρχηγὸς κήτζιος νὰ μὴ γνωρήσουν τὴν ἐπιτροπὴν ὡς δική των ἀλὰ νὰ ἔχουν τοὺς πρότους οκόσμος ἡγουν ἢ πολητήα μπαρακαουν τε μηκορὴ μεγαλη ἐμεῖς ἡμιαστε σαν τὸ ψάρη στὴ ξηρὰ δηχος νερὸ καὶ φοβούμεαστε μὴν τὸ παθένομε σαν ο μπαρμπανοτης καὶ σὲ περικαλὸ νὰ μας προφτίσης μὲ τες ερμηνήεσσου καὶ μὴν τὰ φέρης γήρα τὰ προαματα σου τὴ δὲν ξέβρομε τὴ ξημερόνη αβρηο βηαστικός κραζομε

1832 μαιου 6

ης τοὺς ορησιμοῦ σας

π. μπατρας

παβλος

η κηραδες σας προσκηουν

Πρὸς τὸν γενεότατον Καπετὴν

Κοστα μποτζηαρη

ης ναπλή

(29)

ἐκλαμπρότατε Κε

ἀπὸ τὸ ἐσώκλειστον πληροφορεῖσαι ὅσα ἔτρεξαν εἰς τὴν στιγμὴν σὲ λέγω ὅμως ὅτι τὸ κρίγμα τοῦτο ἔχει κακὴν ἀρχὴν καὶ ἡ πηγὴ εἶναι ὅθεν γνωρίζεις ἔστειλεν ἄνθρωπον εἰς μεσολόγκι διὰ νὰ ἔλθουν καὶ ἄλλοι στρατιῶται ἀπὸ τὸν μαμούρην ἔρχονται καθημέραν ἄνθρωποι καὶ ἀνταποκρίνονται ἀπὸ Καρύτεναν ὁμοίως ὁ Στρατός μανθάνω ὅτι ἀνέλαβεν τὴν φρουραχίαν ὁ ταμπακάκης τὸ διοικητήριον ἐγὼ γράφω εἰς ὄλην τὴν ἐπαρχίαν νὰ συναχθοῦν καὶ εὐθὺς ὁποῦ ἔλθουν οἱ Γάλλοι νὰ τοὺς βοηθήσωμεν· νὰ τελειώσῃ ἡ φέστα διάβα-

σε τὸ παρὸν μου πρὸς τὸν Καπ. Κῶστα καὶ εἶπές του ὅτι ἡ φαιμελία του εἶναι καλὰ εἰς αὐτὴν ὅμως τὴν περίστασιν δὲν ἠξούρω τι θέλει ἀκολουθήσει τὸ περὶ τῶν προσόδων ἂν ἐρχόμενοι οἱ Γάλλοι δὲν διορθωθῆ ἔγὼ καίμνω τὴν παραίτησίν μου. τῇ 6 μαΐου 1832.

ἐκ τοῦ λιμένος τῆς ὁ ἀδελφός
 Πατρὸς ἐπὶ τῇ ἀγγλικῇ μ. ῥούφος
 Κορβέτα

τὸ ἐσώκλειστον σφραγισετε
 καὶ στείλετε

Πρὸς τὸν ἐκλαμπρότατον Κο μαυροκορδαίτον
 Ρ. τῆς οἰκονομίας

Εἰς Ναύπλιον.

(30)

Γενναιότατε ἀδελφὲ Στρατηγέ!

σὲ ἀσπάζομαι σὺν τῷ Χρ. ἀνέστη

Ἄπὸ τὴν προκήρυξιν ὁποῦ προσκαλεῖτε τοὺς πληρεξουσίους διὰ τὴν Ἑθνικὴν Συνέλευσιν ἐπληροφορήθημεν, ὅτι ἔγινες καὶ ἡ Γενναιότητά σας μέλος τῆς Σ. Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς ἀφοῦ εὔθασε λοιπὸν ὅτι ἔγινες μέλος τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς βάνω καὶ βάσιν ὅτι ἀπεφύσισες νὰ μεταχειρισθῆς τὸν τρόπον ὁ ὁποῖος εἶναι τῆς ὑπολήψεώς σας. σᾶς παρακαλῶ νὰ αφίσετε τοὺς ὁποίους ἔχετε πρῶτον ψιλοὺς λογαριασμοὺς ὅτι βλέπομεν καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς παραψιλοὺς λογαριασμοὺς (ἐπειδὴ καὶ τοὺς ἐδοκιμάσαμεν) δὲν εὐχαίνει τίποτας. καὶ εἶναι καιρὸς καὶ περίστασις ὁποῦ νὰ ὠφελήσης καὶ τὸν ἑαυτὸν σου καὶ ὅλους τοὺς συγγενεῖς καὶ ἐδικούς σου. διὰ ποίαν αἰτίαν ἀδελφὲ νὰ μὴν βλέπομεν ἕως τώρα διαταγᾶς; παρὰ τῆς Σ. Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς; πῶς δὲν ἐνεργήσατε νὰ διατάξετε, νὰ τοποθετηθῆ ὁ Κ: ἀνδρέας ὡς καὶ οἱ ἄλλοι τόσοι εἰς Καρβασαράν ὡσαν καὶ εἰς ἄλλας θέσεις ὁποῦ εἶναι ὁ Νιάφας; τὸ δίκαιον εἶναι νὰ κάθεται ὁ Νιάφας εἰς καρβασαράν, καὶ ὁ Κ: Ἄνδρέας νὰ ἀγναντεύῃ ἀπὸ τὴν μηλιάν; μὴν τὰ ἀμελεῖτε αὐτὰ τὰ πράγματα, ἐνῶ εἶδατε πόσον ἀγῶνα καὶ ἀπελπισίαν ἐδοκιμάσαμεν ἕως νὰ τὸ κατορθώσωμεν, καὶ τώρα νὰ βλέπομεν ἀμέλειαν δὲν ὑποφέρομεν! ἡμεῖς ὅμως ἐντὸς τριῶν ἢ τεσσάρων ἡμερῶν περιμένομε ὅλους τοὺς Στρατηγούς νὰ συναχθοῦν ἐδῶ καὶ περιμένομεν Διαταγᾶς σας, ποῦ νὰ τοποθετηθοῦν τὰ στρατεύματα μὴν ἀφίνετε λοιπὸν τὰ στρατεύματα νὰ περιφέρονται εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, ὅτι ἠμποροῦν νὰ λειποτακτίσουν, νὰ βλαφθῆ καὶ ὁ κόσμος, καὶ νὰ τοὺς γείνη μία ἔξικονόμισις τὸ ὀγλιγορρότερον, νὰ βάλετε τὰ πράγματα εἰς δρόμον

μον τινά διότι μέχρι τοῦδε διαταγὰς τῆς Σ. Κυβερνήσεως δὲν εἶδομεν οὔτε εἰς τοὺς ἐκτάκτους ἀπεσταλμένους οὔτε εἰς ἄλλον τινά· νὰ ἔχετε εἰς τὴν ἐνθήμεσίιν σας τὶ σᾶς προέγραφα μὲ τὸν μῆτρον, καὶ πάλιν σᾶς ξαναενθυμῶ διὰ τὸν Κον Τάσιον Λιμπουράκη νὰ φυλάττεται τὴν θέσιν Μεσολογγίου ἢ ἀνατολικοῦ διὰ νὰ διορισθῆ καὶ αὐτός, ἀγκαλὰ στοχάζομαι ὅτι νὰ τὰ ἔχετε πρὸ ὀφθαλμῶν! πλὴν θέλω καὶ πολυλογῶ ἐγώ, καὶ ἐν τοσούτῳ ξανασπαζόμενός σας μένω

τὴν 6 Μαΐου 1832

ὁ ἀδελφός

Ἐν Βραχωρίῳ

γιαννιάκης στόϊκος

Πρὸς τὸν Γενναιότατον Στρατηγὸν Κύριον

Κώνσταν Μπότζαρην μέλος τῆς Σ. Διοικητικῆς

Ἐπιτροπῆς τῆς Ἑλλάδος

Εἰς Ναύπλιον

(31)

Γενναιότατε στρατηγέ.

προχθὲς εὔθασα ἐνταῦθα, εὔρον τὴν πόλιν ταύτην εἰς μεγάλην ταραχὴν, τὸ φρούριον κυριευμένον παρὰ τοῦ στρατηγοῦ, τὸν Διοικητὴν εἰς ἓν οἶκον εἰς τὴν παραθαλασσίαν, οἱ πόλιται ἀναχωροῦν ἀδιακόπως, οἱ φαμέλιαὶ τῶν προξένων, ἐμβήκαν εἰς τὰ πλοῖα, καθὼς καὶ ἐκεῖναι τῶν Ζαΐμηδων, οἱ γάλλοι περιμένοντες ἡμέρα παρ' ἡμέρα. Σήμερον εὔθασεν ἓν γαλλικὸν πλοῖον, ἀπὸ τὸν ἀβαρίνον, φέρον τὸν ἀρχηγὸν τοῦ ἀπευθινομένου ἐνταῦθα Γαλλικοῦ στρατοῦ, καὶ τὰ πράγματά των, μᾶς ἐβεβαίωσαν ὅτι σήμερον ἀφεύκτως ἐμβαίνουν μέσα. Ἡμεῖς τὰ πράγματά μας τὸ κατεβάζομεν εἰς τὴν παραθαλασσίαν πλυσίον τοῦ Διοικητοῦ, καθὼς καὶ μερικὰ τὰ ὅποια ἔβαλαν μέσα οἱ εἰς τὴν ἐνταῦθα γαλλικὴν Κορβάταν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται καὶ ὁ Κύριος Μπενιζέλος ῥοῦφος, καὶ οἱ ἴδιοι προξένοι μ' ἐπαρεκίνησαν νὰ κατεύομεν ἀπὸ τὸ σπήτη ἐπειδὴ βλέπουν τοὺς σκοποὺς τῶν στρατιωτῶν κακούς. Σήμερον βιάζομεν τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸ γαλλικὸν πλοῖον, καὶ ἡμεῖς δύο τρεῖς μένω μὲ τὰ λοιπὰ πράγματα μας εἰς τὴν παραθαλασσίαν, ἐπαραινθήθην μὲν περισσότερο νὰ κατεύομεν ἀπὸ τὸ σπήτη ἐπειδὴ μᾶς ἔβαλαν ὄλογρα εἰς τὰ ἄλλα σπήτια κωνάκια ἀλλ' ἐπειδὴ ἔμαθαμεν ὅτι εἰς τὸ Μεσολόγγι εἶναι ἡσυχία, ἐπειδὴ καὶ τὰ ἐκεῖ στρατεύματα ἀναχώρισαν δὲν τὸ ἄγραφα εἰς τζημέκα καὶ ἐπειδὴ ἔλαβαν μπουγνουρεία οἱ καπετανεοὶ καὶ εὐγίκαν εἰς τὸ ἀρματολόγη, διὰ τοῦτο λοιπὸν ἔγραψαμεν εἰς μεσολόγγι νὰ μᾶς στίλουν ἓν καϊκκη διὰ νὰ περάσομεν ἐκεῖ, ὅπου ἦτον ἡ ἡσυχία σὲ εἰδοποιοῦμε λοιπὸν ὅτι ἅμα ὅπου εὐρίωμεν καϊκκη θέλομεν ἀπεράσῃ ἐκεῖ, ὅπου νὰ ἡσυχάσωμεν. ὁμιλήσαμεν τοῦ Κυρίου Νίκου ὁ ὁποῖος ἀπέ-

Πρὸς Γεν' Στρατ' Κ' Κόστα Μπότζιαρη
Εἰς Ναύπλιον

(33)

Γενναιότατε Καπειὰν Κῶστα σὲ προσκυνῶ

καὶ προημερῶν σὰς ἔγραψα τὰ τρέχοντα καὶ διὰ καθ' ὑπόθεσιν καὶ ἀπόκρισίν σας δὲν ἔλαβα καὶ πάλι καὶ τώρα σὲ γράφω μὴν ἀμελῆται τὸ νὰ μὲ γράφεται διὰ τὴν ὑγείαν σας νὰ χαίρομαι ὁμοίως καὶ τὰ αὐτοῦ τρέχοντα εἶδησιν ἀπὸ πάτρα ἔχομεν ὅτι ὁ τζαβέλας ἐπέιρεν τὸ φρούριον τὸν τὸν ἐδίωξαν, ἓνα φραντζέζικο καραβάκι καὶ ἓνα ἐγκλέζικο εἶναι ἀραμένα πλησίον τῆς πέτρας καὶ ὀρδικασμένα διὰ πόλεμον ἐναντίον τοῦ τζαβέλα μάλιστα σήμερον καρτεροῦνται καὶ 500» πεντακόσιοι Γάλοι διὰ νὰ ἐρθουν, αἱ τροφαὶ τῶν ἦρθαν ἀπὸ τὰ προχτὲς μὲ ἓν τραμπάκολον ἠπεργιάληκον πλὴν ὁ τζαβέλας λέγει ὅτι δὲν τοὺς δέχεται ἐπειδὴ ἔλαβεν ἓνα γράμμα ἀπὸ τριέστη ἀπὸ τὸν πάπα καὶ τοῦ γράφει διὰ νὰ φυλάξῃ τὰ φρούρια καλὰ καὶ αὐτὸς πηγαίνει διὰ νὰ ἀνταμῶσῃ τὸν ἠγεμῶνα καὶ θέλει παραστήσει καὶ θέλει κατηγορήσει τὸ συνταγματικὸ ὃ δὲ τζαβέλας ἔγραψεν κόπιαις τοῦ γράμματος καὶ ἔστειλεν πρῶτα εἰς ναύπλιον εἰς τὸ ἄτομον ὁποῦ ἀκόμα (καὶ ἔσως μοῦ φαίνεται εἶδησιν νὰ μὴ ἔχεται) τὸ ὀσπῆτιόν σας εἰς Πέτρα δὲν τὸ βλέπω καλὰ διότι ἄνθρωπον δὲν ἀφίνει ὁ τζαβέλας νὰ ζυγῶσῃ καὶ πάρε μέτρα τόρα ἠμπορεῖς νὰ στίλῃς μίαν δύναμιν φραντζέζικων νὰ τοῦ προφυλαξοῦν ἐπειδὴς καὶ εἶναι καιρὸς τώρα ὁποῦ δὲν γνωρίζῃ τὸ σκυλὴ τὸν ἀφέντη του μένω μὲ ὄλον το σέβας καὶ ἀγάπην

Τῆ 8'' μαΐου 1832

ἐν ναυπάκτῳ

ὁ ἐδικὸς Σου

Εὐστράτιος Πετροῖδης

Σήμερον ἦρθεν ὁ Κ' Γιάννης πουφάντης ἀπὸ πέτρας καὶ μᾶς λέγει ὅτι ὁ τζαβέλας ἐχτὲς εἰς τὰς ἑννέα ὥρας τῆς ἡμερὸς ἔβαλεν νιλάλι σὲ διὸ ὥρας ἢ φαμελιαῖς νὰ φύγουν ὅλοις ἔπειτα ἐβγῆκεν ὀδεγεράλ τῶν φραντζέζων καὶ ομίλισεν μετὰ ἐδιώρησεν ἄλλον ντιλάλη καὶ ἐφώναζεν νὰ ὑσιχάσῃ ὁ κόσμος, καὶ προσμένει νὰ τοῦ ἐρθοῦν καὶ ἄλλα στρατεύματα λέγει ὁ τζαβέλας.

περὶ δὲ τὴν οἰκογένειάν σας ἐμπαρκάρη εἰς ἓνα καράβι τὸ ὁποῖον τὸ ἔχουν ναυβλωμένῳ τέσσερα τάλληρα τὴν ἡμέραν καὶ ἐμπαρκάρη μίαν ὥραν ἀρχίτερα διὰ νὰ μὴν ἀκολουθήσει καμμία ταραχὴ.

ὁ ἴδιος

ἢ Πέτρα μοὶ φαίνεται ὅτι θὰ πάθῃ ἐκεῖνα ὁποῦ ἔπαθε καὶ ὁ Σάλωνας. καὶ πάρε μέτρα, διότι οἱ αὐτοῦσε ῥουφιάνοι δὲν παύουν ἀπὸ τοῦ νὰ ἐνεργοῦν καὶ νὰ ὀδηγοῦν τοὺς ὀπαδοὺς των καὶ δου-

λεύουν βαθύαις δουλιαῖς. πασχίζη καὶ διὰ ἐδῶ νὰ μᾶς φθιάσουν καμμίαν. ὅθεν νὰ προφθασθῶμεν ἀπὸ τροφᾶς καὶ φυσέκια καὶ χρήματα διὰ τοὺς στρατιώτας, ὥστε νὰ τοὺς ἔχωμεν σιγούρους διὰ νὰ μὴ τοὺς κάμουν καμμίαν ἀπάτην μὲ χρήματα. καὶ ἂν εἶναι δυνατόν στείλειτε κανέναν ἐδικόν μας ἐδῶ μὲ καμπόσιν δύναμιν.

ὅλους τοὺς αὐτοῦ ἐδικούς μας ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς ὁ Πασχούλης ἀφ' οὗ ὁμίλησε τὸν τζαβέλαν εἰς Πέτρον ἦλθεν εἰς Καστέλι καὶ δὲν ἠξεύρομεν τοὺς σκοπούς του.

(34)

Σεβαστέ μοι Κύριε!

Σήμερον εὐωδόθημεν εἰς θήβας, περάσαντες ἀπ' ὅλα τὰ μέρη μὲ ὄλην τὴν ἀπαιτουμένην εὐτυξίαν. ὁ Μαιούρης ὡς παρατηρῶ μεταχειρίσθη τὴν ἀλωπικὴν. περιορίζεται εἰς τὰ ἴδια καὶ ὀγλήγωρα τὰ ἐδῶ λαμβάνουν ὄλην τὴν ἰσχυρίαν, καὶ ἐπαναλαμβάνουν οἱ κάτοικοι τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ἐργόχειρά των, οἱ ὅποιοι ἐγύρισαν πλέον τὰ ὄμματά των εἰς τὴν συγκρότησιν τῆς συνελεύσεως, ἐλπίζοντες νὰ πηγάσουν ἀπὸ αὐτὴν ὅλα τὰ καλά.

Οἱ στρατιῶται μᾶς καταβοοῦν διὰ τοὺς μισθούς των, ἀλλὰ δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι ἡ σεβ. Κυβέρνησις ἔλαβε πρόνοιαν περὶ αὐτῶν.

Ἐλπίζω, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ὅτι μ' ἔχετε εἰς τὴν εὐνοιάν σας, καὶ μ' ἀγαπᾶτε ὡς παιδί σας καθὼς σᾶς σέβομαι ὡς πατέρα καὶ προστάτην μου.

Ἐν τοσοῦτῳ σᾶς προσκυνῶ καὶ ὑποσημειοῦμαι
τῇ 10 Μαΐου 1832 Θῆβαι

ὁ δοῦλος σας

Νικόλαος Ι. φιλιόρετος

Πρὸς τὸν Σεβαστόν μοι Κ. Κ. Μπότζαρην

μέλος τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς κλπ.

Εἰς Ναύπλιον

(35)

γενεώτατε καπεταν κωστα σας προσωσκηνω

με τω ταπηνων μου ερωτω τω της πωθητης σμου καληνσας ειγαν τη θηαν χαρην επι ωρας και ειμης ειγηενωμεν τα εδω διατρεχωντα ει καπετανεγη εξαπλωθηκαν ω καιης εις τας επαρχιες του και κανουν τα ραχατηα τους και καιθε ημεραν τρηγαν απω τες επαρχιες του εδω εις τω μησωλωκη ει φρουρα ωπου ειταν εκωστιαν τα κανωνηα και τα πουλησαν και διαμηραζουντας τα γρωσηα εδηαλιθη καν τα ταγματα τουτα ει ταματαχηδες ωπου εβρησκωταν εδω ειχου μησ δημωγνωμηαν με των Κ: κητζω και εγω και ω κωσκας και αλη καλη πατρηωτες ενεργησαμεν με λωγηα και εσκωρησαν ει στρατηω-

τες τους και εμηναν· ω καθε καπετανως δηλαδη ει ταγματαρχηδες απω δεκα σηντροφους μαληστα ειχα ετημαση καμηα δηακωσαρη σηντροφους να τους φερω αφιου και ακουγωτας ωτη ω κητζωσ επηασε τα φρουρηα της Πατρας μου εσκωρησαν αλη επηγαν κλεφτες και αλη εις τας επαρχηες τους τω ληπων αδελφε δεν γνωρηζω αλη αμη εγνωρηζω αλω αμη εσηστησαμαν τους καπετανεους εις τα βηλαγειηα τους και εμης να κωσεβωμεν εδω και εκη απανου εις των αγερα ληπων φρωνημωσ εισε και καμε εκηνω ωπου γνωρηζης εγω την πεφτη εις τα: 13. του τρεχωτωσ κηνο δηαφτου και των ανθρωπων μου ωπου στελνω με τα γραματα να των κρατησης αφτου ωσω να ερθω ει αν του εβρης σηντροφηα των στελνης εις των αδελφων μου και αν ειπωρεσης του εκβανης των κωπων του απω των εθνηκων ταμηων ωτη δηα τα δημωσηα γραματα των στελνω και μαληστα του εδωσα και τα εξωδα της στρατας απω την σακουλα μου ακωμα εμαθα ωτη ω κητζωσ εστηλε δηω φορες των αδελφων του νηκωλα και ανταμωθη και με των κωστακη εις των επακτω δηα πηαν ετηαν δεν ειξερω ταυτα και μενωμεν εις την μνηαν σας.

10'' μαγηου 1832

μησωλωκη

ω αδελφω σας

Π: μαλαμωσ

Προς των γενεωτατων στρατηγων Κ''

κωσταν κωτζαρην

εις αναπλην

(36)

Πρὸς τὸν Ἐκλαμπρότατον Κ. Ἰω. Κολέτην καὶ Γενναϊότατον
Στρατηγὸν Κ.Κ. Μπότζαριν

Καὶ προχθὲς ἀναφέρθηκα πρὸς ὑμᾶς ἐκθέτων τὰ ἐν Πάτρας τολμώμενα ἀπὸ τοῦ ἐχθροῦ τῆς πατρίδος, καὶ τὴν δὲν λείπω νὰ σᾶς γνωστοποιήσω τὴν εἰς πάτρας ἐξακολούθησιν τῶν ταραχοποιῶν κινήματων καὶ εἰς ἄλλα μέρη τῆς στερεᾶς ἐλλάδος ὧπου συσσωματοῦνται πάλιν τὰ λείψανα τοῦ ἀπενενοημένου καὶ εἰς ὄλεθρον ἀπόθουμένου ἔτι καὶ νῦν κόμματος, τοῦ ὁποίου προσπαθεῖ ἐκ νέου νὰ φέρῃ εἰς ἀναρχίαν τὴν πολυπαθεστάτην ῥούμελην. ὁ θεοχάρης θεωρῶν ἐκ τοῦ πλησίον τὰ στασιώδη κινήματα καὶ τοὺς ὄλεθροῦς σκοποὺς τῶν κάκονόων τούτων, καὶ προβλέπων ἀπενυκτέα ἀποτελέσματα, ἦλθεν ἐν τάχει μοὶ ἐπρότεινε νὰ ἦμαι ἐτοιμος νὰ τῷ χορηγήσω στρατιωτικὴν ἐπικουρίαν καὶ νὰ ἔχω καλῶς ἐφωδιασμένον καὶ τὸ φρούριον καὶ πρὸς τοῦτο θέλει γείνη χρεία ὄχι μόνον ἐὰν χρειασθῇ ὁ θεοχάρης βοήθειαν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλα μέρη ἀνγὴν ἀνάγκη πολέμου, ἀνάγκη πᾶσα νὰ προμηθεύωνται ἐντεῦθεν ἀποπυρήαδα διὰ λεπτόν

πύρ, καὶ ἀκολούθως εἶναι χρεία νὰ ἐφοδιασθῆ το φρούριον ἀπὸ τοιαύτην πυρίτηδα καὶ λοιπὰ πολεμοφόδια, ὅθεν δὲν ἔλειψα νὰ αναφέρω ταῦτα εἰς τὴν Σ. Κυβέρνησιν, καὶ ἤδη γράφω εἰς τὴν Γραμματείαν τῶν στρατιωτικῶν ἀναγγέλων ταύτην τὴν στέρισιν τῶν πόλεμοφωδίων, οἷον πυρίτηδος διὰ λεπτὸν πύρ (τουφεκόπιστολίων) καὶ μάλων μικρῶν τοῦ βίρους 2, 1)2 ὀκάδων ἕως 3 1)2 ἀπὸ τὰ ὁποῖα στερεῖται ὅλως διόλου τὸ φρούριον, ἐπειδὴ δὲν ἔχει εἰμὴ πυρίτηδα διὰ κανόνια· καὶ ἂν γίνῃ ἀνάγκη νὰ δώσω ἐπιμαχίαν τῷ Καπετὰν Θεόχαρῳ ὡς ὅλλα τὰ φαινόμενα τὸ δειχνουσι, τότε ἀνάγκη νάσταλῃ ὅτι τάχιον ἢ προμήθεια τούτων. προσέτι νὰ ληφθῶσι ταναγκαῖα μέτρα περὶ προμηθεύσεως ζωοτροφῶν ἀπὸ τὰς ὁποῖας στερεῖται τὸ φρούριον, ἐπειδὴ ἤδη οἱ κάτοικοι ἀπηύδησαν χορηγοῦντες καὶ μῆτε εἶναι εἰς κατὰστασιν νακάμωσι τούτο εἰς τὸ ἔξῃς, σημειωτέον δὲ ὅτι ἕως τῶρα ἔτρογα ἀραποσίτειον ψωμὴ, καὶ τούτου ἔνεκεν τοῦ χειμῶνος δὲν τοὺς ἔβλαπτε, πλὴν εἰς τὸ ἔξῃς, πρέπει νὰ τοῖς δεῖδεται ψωμὶ ἀποσίτου, ἐπειδὴ τὸ ἀραποσίτι δὲν θέλουν ἠμπορέσει νὰ το τρώγουν ἐξ ἑτείας τοῦ καλοκερίου· περὶ τούτου ἔγραψε καὶ ὁ Διοικητῆς καὶ τώρα πάλιν γράφει ναληφθῶσι μέτρα δραστήρια ταχείας προμηθεύσεως τουλάχιστον δι' ἕξ μῆνας, καὶ νομίζω ὅτι αἰπαρούσαι περιστάσεις δὲν μᾶς ἐπιτρέπουσι νάτῃς θεωρῶμεν μὲ ἀδιάφορον βλέμα.

Ἐπειδὴ οἰκακόβουλοι καὶ ἀντίρτικὸν πνεῦμα τρέφωντας συγκινοῦνται, συγκεντρῶνονται πάνταχόθεν, καὶ ἤδη ἄρχισαν καὶ τοὺς ὀλεθρίους σκοπούς των ναβάλωσιν εἰς πράξιν καὶ οὗτος νάφέρωσι πάλιν τὴν ἀναρχίαν ὀπώταν ἔπρεπε νὰ τοὺς κοπῶσι πρόῳριζα τὰ νεύρα ἀλλ' ὄχι νὰ τοὺς ἀφίνωμεν ν' ἀλωνίζωσι ἀσιστόλως καὶ να ἀγῶσι καὶ να φέρωσιν εἰς τὴν ἐσχάτην ἀμηχανίαν τους διψῶντας τὴν ἡσυχίαν κατοίκους. ταῦτα πάντα ἐσπευσα να βάλω ὑπ' ὄψιν ἰδιαίτερας τε καὶ ἐπισήμως πρὸς τὴν Σ. Κυβέρνησιν, ποιῶν ἐργον ἐκτῶν ἀπαρφετῶν χρεῶν μου, καὶ ὑλαγορευόμενον ἀπὸ τὰς περησιτάσεις, σπεύδω νὰ σᾶς διαβεβαιώσω διὰ τὴν ἔκτασιν τοῦ πρὸς ὑμᾶς σεβασματος καὶ ἐξερέτου ὑποληψεῶς μου μεθ' ὧν ὑποσημειούμενος μένω.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 10. Μαΐου 1832

ὁ ἀδελφός Σας

Κ. Λάμπρου Βείκου

Πρὸς τὸν Ἐκλαμπρότατον Κ. Ἰωάννην Κολέτην

καὶ Στρατηγὸν Κ. Κώστα Μπότζαριν

Ἰδιαίτερον

Ναύπλιον

(37)

Γέναιότατε Καπ' Κώστα

τὰ διατρέγοντα τῆς πατρὸς σᾶς γίνονται γνωστὰ ἀπὸ τὰς ἀναφο¹¹²

ρὰς τοῦ διοικητοῦ καὶ ἀπὸ μερικὰ γράμματα ὁποῦ γράφουν στοχάσου εἰς ποίαν δυστυχίαν εὐρίσκεται ἡ πάτρα εἰς τὸν ἐρχομὸν τῶν γαλλικῶν στρατευμάτων ἔδωσαν προκύρηξιν ὁ ἀρχηγός : ὅτι νὰ ἀναχωρήσουν αἱ φαμελῖαι τοῦτο ἔκαμαν τὴν φαμελίαν του τὴν ἐδικὴν μου καὶ ὅλες νὰ φυγουν καὶ νὰ ἐμβαρκαρισθοῦν νὰ ἀπεράσουν εἰς μισολόγκι ἀλλ' ἐγὼ τοὺς ἐσυμβούλευσα νὰ ἀπεράσουν εἰς ζάκυνθο τὴν ὥρα ὁποῦ εἶναι ἐλεύθερα καὶ νὰ σταθοῦν ἕως νὰ τοὺς γράφεται καὶ οὕτως ἐσυφωνήσαμεν ἕνα καράβι καὶ ἔβαλὲν ὅλον τὸ πρᾶγμα καὶ ἐμβῆκαν ἡ φαμελία τοῦ ζαῖμη καὶ ἡ ἐδικὴ μου καὶ ἐμβῆκα καὶ ἐγὼ καὶ τὴν ἐσυντρόφευσα ἕως τὴν γλαρέντζα καὶ ἐντὸς σήμερον τὸ γιῶμα ἐπῆγεν εἰς ζάκυνθον μου ἔδωσαν καὶ μερικὰ δούχα ἀλλὰ φοβούμενος τοὺς κλέπτας δὲν τοῦ τὰ στέλνω· ἀδελφὲ κώστα διὰ τοὺς οἰκτιρομὸς τοῦ θεοῦ λάβεται ἕνα μέτρον περὶ τῆς πάτρας ἐπειδὴ γνωρίζεις τὴν δυστυχίαν της καὶ γράψε μου εἰδὲ ἂν μείνη αὐτὸ ἔτζη νὰ εἰπῶ πρὸς ὅλους καὶ εἰς τὸν ἑαυτὸν μου νὰ ὑπάγωμεν νὰ πνιγῶμεν ἀποκρίσου μου λοιπὸν καὶ μὴν βιαρεθῆς διὰ νὰ λάβω ἕνα μέτρον.

τῇ 11 μαΐου 1832
γαστούνη.

ὁ ἀδελφός σου
μ. ῥούφος

(38)

Γενναιότατε Σ. Στρατηγέ !

τῇ 12^η Μαΐου 1832 ἐν Μεσολογγίῳ

Δὲν ἔχω λόγους ἀποχρόντας νὰ σᾶς ἐξηγήσω τὸ αἶσθημα, τὸ ὁποῖον μοὶ ἐπροξένησεν ἡ ἀπὸ 2 μεσοῦντος ἐπιστολή Σας.

Δὲν ἄρνοῦμαι, ὅτι ἔχετε δίκαιον νὰ μ' ἐλέγξητε, διότι δὲν σᾶς ἔγραψα ἰδιαιτέρως, ἀλλ' ἠρκέσθην νὰ σᾶς προσθέσω τὰ σεβάσματά μου εἰς τοῦ ἡμετέρου Ἀνδρέα τὴν ἐπιστολὴν ἀφ' ἑτέρου πλὴν δὲν νομίζω νὰ ἦσαν διόλου ἄδिका τὰ παράπονα μου, διότι εἰς τὰ περιστατικά, ὅσα διέτρεξαν περιέμενα ὡς πατήρ νὰ μ' ὀδηγήσετε εἰς τὰ πρακτέα. Μολαταῦτα ὡς μικρότερος ὁμολογῶ, ὅτι ἔσφαλα ἐγὼ, καὶ ζητῶ συγγνώμην ἀπὸ τὴν πατρικὴν Σας στοργήν.

Ὡς πρὸς δὲ τᾶλλα, δι' ὅσα αἰνιγματοδῶς μ' ἐλέγχετε, ὅτι εἰς τοιαύτας ἀνωμάλους περιστάσεις ἐπράγησαν καὶ παρ' ἐμοῦ δῆθεν ἐν μέρει, ἐπειδὴ ἐκ πολυετοῦς πείρας γνωρίζετε, τὸν ἀναβρασμὸν καὶ τὴν ἀπειθαρχίαν τοῦ Στρατοῦ δὲν ἐκτείνομαι, ἄρκοῦμαι δὲ μόνον, ὅτι ἡ συκοφαντία ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μεγαλύνει καὶ μορφώνει τὰ ὄντα περισσότερο ἀπ' ὅ, τι πραγματικῶς εἶναι· συνηθίζει δὲ κ' ἐνίοτε νὰ ἀποδίδῃ τὰς τῶν ἄλλων ἐλλείψεις, εἰς ἄλλους πρὸς ἰδιαιτέρον σκοπούμενον.

Τὴν φυσικὴν καὶ ἐδικὴν μου διάδωσιν, καὶ τὴν πρὸς τὸ ἀξιοσέ-
 βαστον ὑποκείμενόν Σας ἀφοσίωσιν, ἐπειδὴ πραγματικῶς γνωρίζετε,
 εἶναι περιττὸν νὰ σᾶς κάμνω ἤδη ἔκθεσιν. Περιορίζομαι δὲ μόνον νὰ
 σᾶς εἶπω ὅτι αἱ ὁδηγίαι σας θέλουν εἶσθε τοῦ λοιποῦ, καθὼς καὶ
 πάντοτε, ὁ κανὼν τῆς διαγωγῆς μου, καὶ παρακαλῶ μὴ λείπετε εἰς
 πᾶσαν περίστασιν νὰ μ' ἐφοδιάζετε μὲ ταῦτας ἐγκαίρως. Ἡμεῖς σή-
 μερον ἀναχωροῦμεν ἐντεῦθεν, κατὰ τὰς ὁποίας ἐλάβομεν διαταγὰς :
 σᾶς προσφέρω δ' ἐν τούτῳ τὰ σεβάσματά μου καὶ εἶμι

Πρόθυμος εἰς τοὺς ὀρισμούς Σας καὶ μένω
 Γεωργακῆς Βελῆς

Πρὸς Τὸν Γενναιοτάτον Στρατηγὸν
 Κον Κώνσταν Βότσιαρην Μέλος τῆς
 Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς κλπ. κλπ.

Εἰς Ναύπλιον

(39)

Γενναιοτέ Στρατηγέ !

Ἀπὸ τὰς Ἀνωμάλους περιστάσεις Δὲν ἔλαβον τὴν Τιμὴν νὰ
 σᾶς γράψω προτιήτερον καὶ ἔνεκα τούτων σᾶς ζητῶ τὴν συγνώμην
 σας, ἥδη δε ὠφελοῦμαι ἀπὸ τὴν παρούσαν εὐκαιρίαν Σπεύδω νὰ
 ἐρωτήσω τὸ αἴσιον τῆς ἀγαθῆς ὑμῖν ὑγείας Σας ὡς ποθητὴν μοι,
 καὶ γὰρ θεία χάριτη ὑγειαίνω.

Χθὲς Μόλις ἐλάβομε Διαταγὴν παρὰ τῆς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν
 Γραμματείας ὑπ' ἀριθ : 311 : διὰ τῆς ὁποίας προσεκλήθημεν νὰ ἐξέλ-
 θωμεν τῆς Πόλεως ταύτης καὶ νὰ τοποθετηθῶμεν εἰς τὰς θέσεις
 Μποχωρίου, καὶ Γαλατᾶ, Εἰς τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἐξήλθωμεν, καὶ ἀνα-
 φέρθημεν ἐπ' αὐτῷ τούτῳ πρὸς τὴν Σ. Διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς
 Ἑλλάδος θέτοντες ὑπ' ὄψιν τῆς μερικᾶς μας παρατηρήσεις, Σᾶς πα-
 ρακαλῶ λοιπὸν νὰ συνδράματε νὰ πληρωθῇ ἡ αἴτησις μας, Μὴν βα-
 ρεθῆτε νὰ γράψετε πρὸς τὸν Ἀδελφόν σας Βέρδην τὰ δέοντα καὶ
 νὰ συντρέξετε τὰ ὑπὲρ αὐτόν, σᾶς ὑποσημειοῦμεν μ' ὄλον τὸ ἀνῆκον
 σέβας.

Ἐν Μεσολ" τῇ 14" Μαΐου 1832.

Ὅλος πρόθυμος Ἀδελφός Σας
 Κοστατῆς βέρης

Ἰδιαίτερον

Πρὸς τὸν Γενναιοτάτον Στρατηγὸν Κύριον
 Κώνσταν Μπότζιαρην
 κτλ. κτλ. κτλ.

Εἰς Ναύπλιον

φρόνιμος, και με αρκετάς γνώσεις, δια τοῦτο φρονιζετε πάντοτε δια τὸ καλὸν τοὺς και ἑασθε βέβαιος ὅτι ὁ θεὸς δὲν θέλει Σᾶς ἀφήσῃ νὰ ἐντροπισθῆτε ποτέ, ἐπειδὴ τὸ ἔθνος ποτέ δὲν περιμένει νὰ ἴδῃ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀπ' ἐκείνου ὁποῦ ἦλθαν εἰς τὴν Ἑλλάδα με τὸ βρακί εἰς τὸν κόλον, και φρονιζουν ὅτι ἔχουν ἰουσίας και ἐκδουλεύσεις, αἱ ὁποῖα ἐκδουλεύσεις των δὲν εἶναι ἄλλο τι, εἰμὴ νὰ ἀρπάζουν τὰ ὑπουργήματα τῶν Ἑλλήνων, και νὰ θησαυρίζουν.

Ἐπισημῶ νὰ με γράφετε πάντοτε δια τὴν υἰγιαν σας, και νὰ με προστάξετε εἰς ὅτι με κρίνετε ἄξιον νὰ σᾶς δουλεύω.

Σᾶς ἀσπάζομαι και μένω.

Ἐν Αἰγίνῃ

ὁ ἀδελφός Σας.

(ΕΙ) τῆ 16. Μαΐου 1832

Ἄντ. Γεωργαντζᾶς

Πρὸς τὸν Γενναίωτατον, Στρατηγὸν Κ. Κώσταν Βότσαρη

κιλ. κιλ. κιλ.

(42)

Γενεώτατε ἀδελφὲ σε προσκυνῶ.

καὶ αὐθις δὲν λύκω νὰ ἐρωτήσω τὴν ποιησιότην μοι ἡγίαν σου καθὼς και ἐγὼ ἡγιαίνω προλαβόντος Σᾶς ἑξαπόστειλα δύο ἐπιτολιὰς μου και ἀποκριθὲν σας δὲν ἠξιώθην μέχρι τοῦδε δια νὰ μίθω τὰ τῆς ἡγίας σας τὸ πῶς εὐρίσκεισθαι τοῦτο με ἄλλβει περισσότερον ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα ὁποῦ σᾶς ἔλεγον.

ἀδελφὲ ὁ κίτζος με ἐνόχλησεν παραπολλῆ ἄμα ὁποῦ ἐκνυτίστροσαι τὸ κατίστιχον δια νὰ δῶσω εἰς τὸν ἐπιθεωρητὴν και τὸν ἐπρόσθεσα και λοχαγὸν δεύτερον δὲν εὐμερεστήθη κατὰ τοῦτο ἀλλὰ ἐρίλωνι κήσαμε κήμικοσο λέγοντάς με ὅτι ἡ γενεώτη σας τοῦ εἴχεται ὀποσχεθεῖ δια ὑποταγματιόρχης και ἐδὼ βλέπω διαφορετικὰ πράγματα ἐ τοῦτος ὁ τρόπος τῶν ἀγνοῶ.

μόλις λοιπὸν τὸν καιδ' ἡσύχασα με τόσους ἀγώνιας εἰς τὸν βαιθμόν αὐτόν, ἰδοῦ λοιπὸν ὁποῦ ἔρχεται εἰς τὰ αὐτόσε ἡ γενναίωτη Σας μὴν τοῦ προβίλλεται οὐδὲν ἀπὸ αὐτὰ ὁποῦ ἠκολούθησαν ἀλλὰ καιδ' ὀδηγίσκεται νὰ ἰαυχίση εἰς αὐτόν τὸν βαιθμόν, ἀδελφὲ πρόσθε καλὼς μὴν ἀπατηθῆς και τοῦ δώσε διπλομα δια ὑποτάγματιόρχη, διότι τότε ἔλοι οἱ συντόροι θέλει περιχλωθῶν και νὰ με ἀφίσουν μόνον ἀκόμη και τὸ γεωργάκις ὁώσις βλέπω νὰ εἶναι ἀγανακτισμένος ἐπειδὴ και τὸν ἐπρόσθεσα και αὐτόν λοχαγόν, δὲν ἠξέρω τί τοῦ εἴχεται ὀποσχεθῆ και αὐτοῦ ἔξω εἰς τὸν ἐπακτο, ὅθεν ἰδεάσεται μοι με πρώτον και ἐγὼ τότε τοὺς ἀποκρίνομαι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀρμόζει. Ἐν

τοσούτω ἀσπαζόμενός σε μένω μ' ὄλον τὸ ἀνίκον σέβας.

τῇ 18 Μαΐου 1832 καντίλα

Ὁ εὐπιθεῖς ἀδελφός σου
Νικόλαος μπότηζαρις

ἐξέτασε καὶ τὸν γραμματικὸν νὰ σέ ἤτη
καὶ προφορικῶς τὰ ὄσα ἐδοκίμασα καὶ
δοκιμάζω.

Πρὸς τὸν Γενναιώτατον ἀδελφόν μου
Κ. Κώσταν μπότηζαρι

Ναύπλιον

(43)

Γενναιότατε ἀδελφέ!

τῇ 18ῃ Μαΐου 1832 ἐν Μεσολογγίῳ

Ἡ ἀθλιότης εἰς τὴν ὁποίαν εὗρον τὰ κατὰ εἰς Πάτρας εὐθὺς
ἀμ' ἔφθασα εἶναι ἀπερίγραπτα. Ἐκεῖνο δι' ὅπερ μ' ἔκαμε τὴν πλέον
ἐπαισθητὴν ἐντύπωσιν εἶναι ὁ ἀπερίγραπτος φόβος εἰς τὸν ὁποῖον
εὗρον τὴν οἰκογένειάν Σας ἐτοιμὴν ἤδη ν' ἀναχωρήσῃ διὰ Ζάκυνθον.
ἐπροσπάθησα ὄλης δυνάμεσι νὸ καθησυχάσω τοὺς φόβους των, καὶ
νὰ τοὺς ἐμποδίσω τὸ πολυἔξοδον ταξειίδιον τῆς Ζακύνθου, προσδέτ-
των, ὅτι πρὸς τοῖς ἄλλοις ἦτο καὶ εἰς τὴν ὑγίειαν των ἐπιβλαβές καὶ
μετὰ πολλὰ μόλις ἐμπόρεσα νὰ τὰς πείσω ν' ἀποφασίσουν διὰ Μεσο-
λόγγιον, ὅπου ἤθελα τοῖς προετοιμίσαι οἶκημα, καὶ ἤθελα τοῖς στεί-
λει ἐπὶ τοῦτο πλοῖον. Κατὰ δυστυχίαν ὅμως, ἀντὶ νὰ φθάσω τὸ σάβ-
βατον, ὡς ἤλπιζα, μόλις διὰ τοὺς ἐναντίους ἀνέμους ἔφθασα τὴν
δευτέραν, καὶ στενοχωρηθεῖσαι ἐκ τούτου φαίνεται μετέβησαν εἰς
Ζάκυνθον, καὶ τὸ ἀποσταλὲν πλοῖον ἐπέστρεψεν εὐκαιρον. ἀπὸ μέ-
ρους μου δὲν λυποῦμαι τοσον τὰ περὶ πλέον ἔξοδα, ὅπου θέλουν,
ὅσον μὲ κακοφαίνεται διὰ τὴν ὑγίειαν των, ὅπου ἐδῶ περάσουν πολ-
λὰ ἐξαίρετα. Μολαταῦτα ἄς ἦναι ὑγεία καὶ τὰ τοιαῦτα δὲν πειρά-
ζουν μεταβαίνω ἤδη εἰς τὰ περὶ τοῦ Κίτιζιον.

Εἶναι ἀπερίγραπτον, ἀδελφέ, ὄσα μὲ ζωντανὴν παράστασιν τὸν
ἐθέσαμεν ὑπ' ὄψιν, κάμνοντες τον τὰς ἀναγκαίας παρατηρήσεις, ὡς
πρὸς τὸ μὲν τῆς Πατρίδος συμφέρον, καὶ ὡς πρὸς τὸ ἴδιον αὐτοῦ.
ἀλλ' ὄλα ἦσαν μάταια, διότι ἡ κατάστασις του ἦτο ὡς τοῦ τετυφωμέ-
νου ἀπὸ νόσον, καὶ αἱ ἰδέαι του μεταωρημέναι ἀπὸ φορικτὴν ἔξαψιν
νευρικοῦ πυρετοῦ συγκεντρωμένου εἰς τὸν ἐγκέφαλον. Διὸ καὶ ὡς
ἐκ μέρους μας δὲν ἰσχύσαμε εἰς τίποτε, τοῦτο ὅμως δὲν πρέπει νὰ
φέρῃ ἀπελπησίαν, μηδὲ νὰ παραμεληθῇ ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ καὶ νὰ

ἐκληφθῆ ὡς πάρεργον. φρονῶ μάλιστα, ὅτι εἶναι δίκαιον νὰ καταβάλετε πᾶσαν προσπάθειαν διὰ νὰ διορθωθῆ ἡ ὑπόθεσις αὕτη, καθ' οἷονδήποτε τρόπον, διότι βέβαια δὲν ἐπιφέρει, εἰμὴ ὀλέθρια ἀποτελέσματα. Δὲν ἔλειψε νὰ γράψῃ κ' ἐδῶ, καὶ ἀλλαχοῦ ἐξηγῶν τὸ φρόνημά του καὶ προσκαλῶν καὶ ἄλλους νὰ τῷ γενῶσι σύντροφοι, πλὴν δὲν ἐπέτυχεν.

Οἱ χιλιάρχοι Βελοῦ καὶ Βέρθεσ προδιετέθησαν ὡς ἔπρεπε, καὶ συμμορφωθέντες κατὰ πάντα μὲ τὸ εἰρηνικὸν πνεῦμα, καὶ τὴν πειθαρχίαν, ἐβγῆκαν καὶ ἐτοποιητήθησαν ἔξω καὶ διετάχθησαν. Ἡ πρὸς τὴν Σ. Κυβέρνησιν ἀναφορὰ των, καὶ τὰ ἰδιαίτερα γράμματα δίδουσιν ἀρκετὰς περὶ τούτου πληροφορίας, ἐνεργήθη δὲ καὶ τι περισσότερον. ἐγράφη πρὸς τοὺς ἐν Βραχωρίῳ ἡμετέρους ἡ ἐπιθυμία τῆς Γεν. Ἐνώσεως, ἡ δοκιμὴ ἐπέτυχε κατ' εὐχὴν, καὶ εὐθὺς ἤλθαν οἱ Κ. Μαγρίνας καὶ Μοναστηριώτης, καὶ ἀφοῦ συνδιαλαχθῶσι μετ' αὐτῶν, θέλει προσδιορισθῆ ὁ τόπος εἰς τὸν ὁποῖον νὰ γενῆ μία γενικὴ ἀντάμωσις, κ' ἐλπίζω νὰ παύσῃ ἡ ὑποδιαίρεσις, καὶ νὰ γενῆ μία γενικὴ ἀντάμωσις, κ' ἐλπίζω νὰ παύσῃ ἡ ὑποδιαίρεσις, καὶ νὰ γενῆ ἀπαθὴς ἔνωσις με παντελῆ λήθην ὄλων τῶν παρελθόντων. Μὴ λείπετε ὅμως καὶ ἡ γενναιότης σας νὰ γράφετε πρὸς ἕνα ἕκαστον αὐτῶν, καὶ νὰ ἐνεργῆτε νὰ ἐκλείπη ἀπὸ τὸ μέσον κάθε αἰτία δυσσορεσκείας. Πρὸ πάντων ὅμως, συγχωρήσατε εἰς τὴν ἐλευθέραν ἔκφρασίν μου, νὰ μὴ συγχωρῆτε νὰ γίνωνται κάπποια ἐκλογαί, ὡς ἐκείνη τοῦ Ξηρομέρου, αἱ ὁποῖαι φέρουν βέβαια μεγάλας ψυχρότητας.

Σὰς παρακαλῶ νὰ προσφέρετε τὰ σεβασματὰ μου εἰς τὸν Ἐκλ. Κ. Ἰω. Κωλέττην, καὶ σύμφωνοι οἱ δύο νὰ ἔχετε πᾶσαν πεποίθησιν, ὅτι καὶ ἀπὸ μέρους μου δὲν λείπω εἰς ὅ,τι ἐπ' ἐμοὶ νὰ συνεργῶ ὑπὲρ τοῦ γενικοῦ συμφέροντος καὶ τὸ ὑπὲρ δύναμιν.

ὑποσημειοῦμαι μὲ τὴν προσήκουσαν ὑπόληψιν.

Ὁ εἰλικρινὴς ἀδελφός σου
νίκας θεοῦ

Πρὸς τὸν Γενναιότατον Στρατηγόν Κ.
Κόνσταν Βότσαρην

Ναύπλιον

(44)

Γενφότατε Κ'' κώστα

Πρότον ἐροῦν διὰ τὴν καλὴν σου ὑγίαν μάθε διὰ λόγου μου θέλοντας ὁ θεὸς καλὰ εἶμε μὲ μέσον τοῦ κυρ νίκου ἔλαβα τὸ τίμιόν σου καὶ ἐχάρηκα τὲς καλέσου ὑγίης ἴδα νὰ μοῦ γράφῃς ὅπου ἐπιθυμῆς

διὰ τὴν ἀνταποσῆν μασ ὁμοίως διὰ τὸν Ἴόν μου ρακίπα ὁποῦ γράφης ὄντως ναρθῆ νὰ σοῦ φανερώσω τὰς γνώμας μου μάθε ὅτι ἤρθεν καὶ ὁ μεχημέτ' ἀλῆς ἔστιλεν καὶ ἓνα καράβη διὰ νὰ μπαρκαριστῶ διὰ τὴν κοῖτι πλὴν ἐγὼ δὲν ἔχο ἀποφασίση τίποτες ἐπιδῆς καὶ τὲς ἀλερασμέ- νες εἶχεν σαλι ὁ κουταῖς ἕναν ἀνθρωπὸν του ἔδω διὰ νὰ ἀγντήσομε καμίαν δουλιὰ καὶ ἐπίγεν πίσο καὶ τόρα τὸν προσμένο νὰ ἔρθη νὰ ἴδω τί ἔχει νὰ ἀποφασίσῃ καὶ τότες πάλην σοῦ γράφω καὶ βεβαιόνη- σαι ἀπὸ τὸν κὴρ ἀντρέα στοματικὰ ἀπομένω . . .

καὶ Ἡ ἀποφασίση τὸν ὅτι ὁ ἀντρέα ἀπὸ τὸν φίλο σου
ἀποφασίσῃ ὅτι ὁ ἀντρέα ἀπὸ τὸν φίλο σου Ἡλίας Σελιχτάρης

1832 μαῖου 23, μεσολόγη ὁμοιομορφία
Πρὸς τὸν Γενεότατον Κ' κῶστα μπότζαριν
γὰρ Ἡ ἀποφασίση τὸν ὅτι ὁ ἀντρέα ἀπὸ τὸν φίλο σου
ἀποφασίσῃ ὅτι ὁ ἀντρέα ἀπὸ τὸν φίλο σου εἰς Ναῦπλιον
καὶ Ἡ ἀποφασίση τὸν ὅτι ὁ ἀντρέα ἀπὸ τὸν φίλο σου
ἀποφασίσῃ ὅτι ὁ ἀντρέα ἀπὸ τὸν φίλο σου (45)

Ἐκλαμπρότατε!

Ἐκλαμπρότατε! Ὅποιαν ἔδοξίμασα χερὰν ἀκούσας τὸν διορισμὸν σας εἰς τὴν ὀλομέλειαν τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς, τὴν ἐξεφράσθην μετὰ τὴν πρό- ταύτης μοι συγχαρητικὴν ἐπιστολήν, ὅποιαν, δὲ ἤδη ὑποφέρω λύπην διὰ τὴν στέρησιν ποθητῶν μου γραμμάτων σας, ἀφήνω τὸν ἑαυτὸν σας νὰ τὸ συμπεράνετε.

δὲν σᾶς λανθάνει ὅτι ἐπεθύμουν ἐκ ψυχῆς νὰ σᾶς εἰδῶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν πραγμάτων, διὰ εὐχαρίστησιν καὶ παραμυθίαν μου, καὶ τώρα ν' ἀξιολῶ νὰ σᾶς ἀκούσω εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ νὰ μὴ μοῦ γοιῶρετε εἶναι ἀφώρητον, διότι ἠξεύρετε πόσον σᾶς Σέβομαι καὶ πόσῃ ἐλπίδαν ἔχω εἰς τὴν οἰκογένειαν σας.

Πρὸ εἴκοσι περὶπου ἡμερῶν, ἐκλεξεν καὶ ἡ ἐπαρχία μας τοὺς διὰ τὴν μέλλουσαν ἐθνοσυνέλευσιν πληρεξουσίους της, εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ὁποίων συμπεριλαμβάνομαι καὶ ἐγὼ, ὁ Κύριος πονηρόπουλος ὅμως βλέπων τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἔξω τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πληρεξουσίων, ἀρμύ- τοσε μέρος στρατιωτῶν κατέλαβε τὸ φρούριον τῆς πόλεως μας, καὶ οὕτω διὰ νὰ μὴ ἀνάψῃ ὁ ἐμφύλιος πόλεμος τοῦ ἔδωσέν ὁ Διοικητὴς τῆς Ἐπαρχίας μας ἓνα ἔγγραφοῦν του μετὰ τὸ ὁποῖον ἴσως παρῶρησάσθῃ ὡς πληρεξούσιος του, ἐγὼ μ' ὅλα ταῦτα ἀναχοροῦντες ἀπ' ἔδω καὶ οἱ ἐπίλοιποι τῆς ἐπαρχίας πληρεξούσιοι δι' αὐτοῦ θέλει μῆσεύσω καὶ γὰρ διὰ νὰ σᾶς ἀτολαύσω καὶ προσωπικῶς, ἐν τοσοῦτῳ σᾶς παρακαλῶ νὰ μοῦ γράψετε διδόντες τὴν ἀπάντησίν σας εἰς τὸν Δωτῆρα τῆς παρού- σης μου φίλον μου Κύριον Ἰωάννην Κωτάκην πρὸς εὐχαρίστησίν μου.

Σᾶς κατασπάζομαι καὶ μένω μετὰ τὴν προσήκουσαν ὑπόληψιν

ὁ Ἀδελφός σας

Ἐν Ἀρκαδίᾳ τὴν 25 Μαΐου 1832

Παναγιώτης Μανοῦσος

τὸν ἀνοθεν Κύριον Ἰωάννην Κωτάκη τὸν
συσταίνω εἰς τὴν Ἀγάπην σας, καὶ σᾶς
τάζω ὅτι εἶναι καλός, τίμιος, καὶ ἄξιος

Ἀγάπης Ἄνθρωπος, ὁ ἴδιος

Πρὸς τὸν ἐκλαμπρότατον, Κύριον Κωνσταντῖνον Βότζασην
Μέλος τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς Εἰς Ναύπλιον.

(46)

Γενναιότατε ἀδελφέ μου Καπετὰν Κώστα ἀδελφικῶς σὲ ἀσπάζομαι
τῇ 30 Μαΐου 1832. μισολόγγιον

Ταῖς προάλας σᾶς ἔστειλα ἓνα γράμμα μετὰ τὸν Κ. Παναγιώτην
θαντάκον μισολογγίτην, καὶ ὅλα σας τὰ ἔγραψα ἰδιοχείρως, καθὼς καὶ
ἓνα διὰ μέσου τοῦ Κυρίου Διοικητοῦ Σούτζου καθὼς καὶ ὅλοι οἱ Τα-
ξιαρχικοί. Καθὼς σᾶς εἶναι γνωστὸν ὅτι ἔχομεν δέκα μῆνες νὰ λή-
θωμε μισθόν, καὶ ἕως τέλει Ἀπριλίου, μᾶς ἔδιναν τὰς μερίδας μας
τόρα ὅμως μᾶς τὰς ἐκόψαν καὶ τῆς ἀδελφῆς σου τὸ ταῖνη το ἐκόψαν
καὶ αὐτὸ καὶ εἰς τὰς μερίδας ἐρώτησα τὸν κύριον Σούτζον καὶ μοῦ
εἶπε ὅτι δὲν εἶναι διωρισμένος νὰ μᾶς δώσῃ ἂν δὲν τοῦ Γράψετε.
λοιπὸν ἀδελφέ σὲ περικαλῶ γράψετε νὰ μᾶς τὰ δίνη, ἐπειδὴ γνω-
ρίζη: εἰς ποῖον καιρὸν εὐρισκόμεθα καθὼς καὶ τῆς ἀδελφῆς σου τὸ
ταῖνη γράψετε νὰ τὸ δίνη καὶ αὐτὸ. Γράψε μου ἀδελφέ ἂν εἶναι
χρεία νὰ ἔλθω καὶ ἐγὼ αὐτοῦ ἦδε καὶ δὲν εἶναι πάλιν Γράψε μου
ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν Γενναιότη σου προσμένω ἀποκρισιν, καὶ ἂν ἦτον
τρόπος ἀδελφέ νὰ μοῦ ἔβγανες ἓνα πασσπόρτη ἀπὸ τοὺς μινίστρος
τοὺς τρεῖς διὰ νὰ πάγω στὰ Γιάννενα διὰ νὰ σιμιάσω κανένα παρὰ
ἐπειδὴ ἀπομεινα ἔτσι ὡς τὸ ἠξεύρης καὶ ἀπὸ κανέναν μόντζι δὲν
μπορῶ νὰ πάγω εἰς ταύτας περιστάσεις ἐπειδὴ δὲν δίδουν μισθοὺς
δὲν εἶναι τὰ χαζορικά ἐτελείωσαν καὶ ὅπως ξεύρης κάμε, καὶ διὰ
τοὺς μινίστρος ἂν ἦτον τρόπος νὰ τὸ ἐβγάλης αὐτὸ ἀδελφέ διὰ νὰ
σιμιάσω τὸ πράγμα μου καὶ νὰ ἦμαι ἀπίρακτος, καὶ Γράψε ἓνα γράμμα
ἀπὸ τὸ Χωρίον ἔτσι μοῦ εἶπεν ὁ διοικητὴς καὶ τὰ δίνη ὅλα τὰ ταῖνια
καὶ κάμετο ἂν ἦσαι ἀδελφός, ἢ φαμέλιὰ ἀπὸ τα κινήματα τοῦ τζια-
βέλα ἐτραβιχθῆ εἰς Ζάκυνθον καὶ ἔλαβον γράμμα καὶ φοβοῦνται
ἀπὸ ἀρρωστίας ὡς πρόσα καὶ ἦτον καλύτερον νὰ τὴν τραβίξῃς εἰς
Μεσολογγιον ἐδῶ εἰς τὸ σπίτι τοῦ Παντολέου εἶναι ἔτιμον ἐπειδὴ ὁ
Σελικτῆος φεύγει διὰ τὴν Κρήτην, ἢ ἀδελφὴ σου σὲ προσκυνῆ ὁ
Σπύρος καὶ ἡ Ἐλισάβετ καὶ Ἐλένη σὲ προσκυνοῦν καὶ σοῦ φιλοῦν
τὸ χέρι, καὶ μένω μετὰ τὴν ἀδελφικὴν μας ἀγάπην.

ὁ ἀδελφός σου,
Λιόλιος Ξερολιβαδιώτης

ἀδελφὲ ἂν τὸ ἔβρης εὖλογον ὅταν θὰ μοῦ γράψῃς νὰ ἔλθω νὰ πάρω καὶ τὸ στύρο ἂν ἦτον τρόπος νὰ τὸν στήλῃς μὲ ἔθνικα νὰ πάγῃ εἰς Αἴγιναν τώρα ὅπου τὸ Σχολεῖον ανοίξε νὰ σπουδάξῃ ἢ ἄλλου πούθενά νὰ ἐβγάινῃ τὴν τροφήν του.

Πρὸς τὸν Γενναίωτατον Στρατηγὸν
Κον Καπετὰν Κώστα βότζαρον μέλος τῆς
διοικητικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς Ναύπλιον.

Ἄρ. 1772

(47)

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ἡ ἐπὶ τῆς οἰκονομίας γραμματεία

Πρὸς τὸν ἐνοικιαστὴν τῶν ἐφετεινῶν ἐθν. προσόδων
τῆς νήσου Αἰγίνης.

Ἐκ τῶν προσόδων τῆς Νήσου Αἰγίνης ἐξηρέθη ὁ κῆπος τοῦ ὀρφανοτροφείου, καὶ εἰς τὸ ἐνοικιαστήριον ἔγγραφον ἐσημειώθη ἡ ἐξαιρέσις αὕτη, διατὶ λοιπὸν ζητεῖτε νὰ δεκατίσετε τὸν κῆπον τοῦ ὀρφανοτροφείου; προσκαλεῖσθε νὰ παύσετε ἀπὸ τοιαύτην ζήτησιν, καὶ ν' ἀφ.σετε ἀδεκάτιστον τὸν κῆπον ἐκεῖνον.

Ἐν Ναυπλίῳ τὴν 2 Ἰουνίου 1832

Ὁ Γραμματεὺς

(Σφραγίς) Α. Μαυροκορδάτος

Ἄρ. 1772

Πρὸς τὸν ἐνοικιαστὴν τῶν ἐφετεινῶν Προσόδων
τῆς Νήσου Αἰγίνης

ἡ ἐπὶ τῆς οἰκονομίας

Γραμματεία

(48)

ἀδελφὲ

Χθὲς ἀντάμωσα τὸν Κωλέττη ἐπιθυμοῦσα νὰ ἀνταμωθοῦμε καὶ οἱ δύο, καὶ ἂν ἀγαπᾷς εἶσαι μόνος αὐτὴν τὴν στιγμὴν.

3 Ἰουνίου

(1832)

ὁ ἀδελφός σου

Α. Μαυροκορδάτος

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

(49)

Γραμματεία Στρατιωτικῶν
Κλῆδος ΠροσωπικοῦΓραφεῖον
Τμῆμα
Ἄρ. 1866Πρὸς τὸν Κύριον Κολιόπουλον καὶ κύριον
Μπότζαρην Μέλη τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἐσωκλείεται πρὸς ὑμᾶς ἔγγραφον πρὸς τὸν Στρατηγὸν Γάλλον, δι' οὗ παρακαλεῖται ὁ ῥηθεις στρατηγὸς νὰ δώσῃ ἐν ἀπόσπασμα στρατιωτῶν γάλλων εἰς τὸν ἐπιφορτισθέντα τὴν σύναξιν τῶν χρημάτων τοῦ καταλόγου τῆς συνδρομῆς, διὰ νὰ βιάσῃ ἐκείνους οἵτινες δὲν ἤθελον πληρώσει τὸ ἀνάλογον αὐτῶν.

Ναυπλία τὴν 9ην Αὐγούστου 1832

Ὁ Γραμματεὺς
(Σφραγίς) Κ. Ζωγράφος
Ἄριθ. 1866Πρὸς τὸν Κύριον Κολιόπουλον καὶ Κύριον
Μπότζαρην Μέλη τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς
Γραμματεία Στρατιωτικῶν

Γενναιότατε !

(50)

Περὶ τὸν στοχαζόμεθα νὰ σᾶς πληροφορήσωμεν περὶ τῆς πάντελου ἔρημώσεως τῆς δυστυχοῦς πόλεώς μας, ἐπειδὴ ἐστάθητε αὐτόπτης αὐτῆς.

Περιοριζόμεθα δὲ μόνον, ἐπειδὴ μᾶς ἠξίωσεν ὁ θεὸς νὰ Σᾶς ἀποκρίσωμεν παντοειδὸν Συμπολιτὴν μας, νὰ σᾶς παρακαλέσωμεν νὰ ἐνεργήσητε ὅσον τάχος διὰ νὰ ἀποπερατωθῇ ἡ γνωστὴ σας ὑπόθεσις, καθὼς μᾶς ἐδώσατε νύξιν περὶ αὐτῆς προλαβόντως, καὶ ἄλλοι τῶν εἰς τὰ αὐτόσε Συμπολιτῶν μας μᾶς ἐλπιδοποίησαν διὰ γράμματος, ὅτι εἶναι ἐν τῷ τελειοῦσθαι.

Μένομεν δὲ μὲ ὅλην τὴν ὑπόληψιν

Οἱ Συμπολιταί Σας

Α. ῥαζικότζηκας

Δημήτριος Ματάλης

Αθ: Παπαλουκάς.

Γεώργιος ῥοῦτζος.

... (δυσανάγνωστος)

Η. Γουλιμῆς

Παναγιώτης Σιδέρης.

Πρὸς τὸν Γενναιότατον Κύριον Κώσταν Βοτζαρην.
Εἰς Ναυπλιαν

(51)

Κύριε Στρατηγέ.

Ἐκτελῶν τὴν ὁποίαν μ' ἐδώκατε ἐν καιρῷ τῆς ἀναχωρήσεώς σας προσταγὴν, σπεύδω διὰ τοῦ παρόντος νὰ ἐρωτήσω τὴν ποθητὴν ὑγίαν σας καὶ αἰσίαν εὐδωσίαν σας, καὶ νὰ σᾶς εἰδοποιήσω, ὅτι ὁ κόμης Ἄρμανπεργκ ἐκίνησεν ἐντεῦθεν μετὰ τοῦ Κ. Ἀβελ τὴν παρελθούσαν δευτέραν, δεκάτην τοῦ παρόντος. ὁ δὲ κύριος Μάουερ μετὰ τοῦ Κ. Ἐϊνδέκου τὴν τρίτην πρωτῆ. Οἱ γραμματεῖς καὶ διερμηνεῖς τῆς ἀντιβασιλείας ἀναχωροῦσι τὸ ἐρχόμενον σάββατον.

Ἐὔχομαι εἰς τὸν καλοκάγαθον Βασιλέα μας καὶ εἰς ὅλους τοὺς συμπλοτήρας τῆς Α.Μ. αἰσίον καὶ ταχὺ κατευόδιον εἰς τὴν φίλην Ἑλλάδα! Ἐὔχομαι ν' ἀκούσω τοὺς καλοὺς πολίτας ἠνωμένους ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος, καὶ ὑπὸ τὸ Βασιλικὸν σκήπτρον συνεργοῦντας μετὰ ζήλου, καὶ χωρὶς ἰδιοφελῶν μικρολόγων σκοπῶν. πρὸς στερέωσιν τῆς μελλούσης εὐτυχίας καὶ δόξης τῆς Ἑλλάδος.

Ἐἶσθαι, νομίζω, ἀρχετὰ πληροφορημένοι, κύριε Στρατηγέ, ὅτι σᾶς τιμῶ εὐλικρινῶς καὶ σᾶς σέβομαι. Ἢ πρὸς τοὺς τιμίους καὶ ἐναρέτους ἄνδρας τῆς πατριδος ἀγάπη ἀποκατέστη ἀνάγκη τῆς καρδίας μου, καὶ βεβαιωθῆτε, ὅτι τίποτε ἄλλο παρὰ τὴν μετ' αὐτῶν σχέσιν δὲν μ' εὐφραίνει τόσον οὔτε μ' εὐχαριστεῖ. Ἐπιθυμῶ νὰ προστάσωμαι πρὸς αὐτῶν εἰς ὅ,τι δύναμαι νὰ τοὺς ὑπηρετήσω, καὶ κοθ' ὅ,τι δύναμαι νὰ συντελέσω πρὸς πραγματοποιήσιν τῶν κοινοφελῶν καὶ ἀξιεπαίων σκοπῶν των. Ὅθεν προστάσεται με καὶ ἐξῆς ἐλευθέρως εἰς ὅσα μὲ κρίνετε ἱκανόν, καὶ θέλετε πληροφορηθῆ ἕκ τῆς προθυμίας μου πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν προσταγῶν σας, πόσον τιμῶ τὴν χρηστὴν οἰκογένειαν τοῦ περιφήμου Βότσαρη.

Ἐν τοσοῦτῳ σᾶς προσκυνῶ μὲ ὅλον τὸ σέβας μένων

Εἰς τὰς προσταγὰς σας ἐτοιμότητος
Φίλιππος Ἰωάννου

Ἐκ τοῦ Μονίχου τὴν 15. Δεκεμβρ. 1832

Μὴ λησμονήσητε νὰ στείλητε πρὸς τὸν
Κόμητα κύριον Λαουμχάρτεν τὸ εὐχαριστήριον γράμμα.

Πρὸς τὸν γενναϊότατον Στρατηγὸν Κ. Κώσταν Βότσαριν
Εἰς Τεργέστην

ΜΕΡΟΣ Γ΄.

1833—1846 (*)

(*) Ἡ ἀλληλογραφία τῶν ἐτῶν τούτων εἶναι μακρά, ἀλλ' ἄνευ ἐνδιαφέροντος, ἀφορῶσα ἢ αἰτήσεις δισρισμῶν ἢ τυπικὴν ἀλληλογραφίαν.

Γενναιότατε ἀδελφέ !

Ἴσως ἔπρεπε προτίτερα νὰ σᾶς γράψω, ἀλλ' ὅς ἔχω συγγνώμην, διότι αἱ ἀσχολίαι μου δὲν μοῦ ἔδωκαν καιρόν.

Ἐδῶ φθάσας εὔρον τὴν οἰκογένειάν σας ἐν ἄκρῃ ὑγείᾳ. Κατοικοῦσα εἰς τὴν καλλιτέραν οἰκίαν τοῦ Μεσολογγίου, θέλει ἀπεράσει, βέβαια, ἐν καλοκαίρι πολλὰ τερπνόν, καὶ δύνασθε νὰ ἦσθε ἰσχυροὶ περὶ αὐτῆς καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν.

Νέα ἀπ' ἐδῶ δὲν ἔχομεν. Ἰσυχία πρὸς τὸ παρὸν ἐπικρατεῖ καθ' ὅλην τὴν Στερεάν Ἑλλάδα, πλὴν αἱ μικραὶ ἀταξίαι, εἶναι ἀδύνατον νὰ λείψουν, ἂν δὲν ἀγωνισθῶσι τακτικῶς αἱ πολιτοφυλακαί. Τοῦτο μάλιστα θεωρεῖται ὡς ἀναγκαιότατον εἰς τὰς πλησίον τῆς ὀρθεικῆς γραμμῆς ἐπαρχίας, ἐπειδὴ αὐταὶ ὑπόκεινται καὶ εἰς ἰδιαιτέρους κινδύνους, καὶ μάλιστα, αἱ διωκόμεναι, ὁ Ταφίλης, καὶ οἱ ὅμοιοί του ἀναγκασθῶσι νὰ ὑπερπηδήσωσι τὸν φραγμὸν τῶν ὀρίων, τὸ ὅποιον εἶναι ἐκ τοῦ πολλὰ πιθανῶν. Ὡς καλοὶ πατριῶτες λοιπὸν ἔχετε καὶ ἡ Γενναιότη Σας χρέος νὰ ἐνεργήσετε νὰ ὀργανισθῶσιν ὅσον τάχιστα αἱ πολιτοφυλακαί, ἐπειδὴ αὐταὶ εἶναι καὶ αἱ καθ' αὐτὸ ἱκαναὶ νὰ εἰσάξωσι τὴν ἰσυχίαν πληρέστατα.

Γνωρίζετε καλῶς, ὅτι ἡ Οἰκογένεια τῶν Τσάτσων εἶναι ἰδική μας οἰκογένεια. Ἐπομένος ὡς εἰλικρινῆς φίλος ἰδικός μου, παρακαλῶ νὰ ἦσθε τοιοῦτος καὶ πρὸς τὴν εἰρημένην οἰκογένειαν. Ὁ Κ. Μήτσος ἔρχεται ἤδη νὰ στεφανωθῆ. Εἶχεν ἐπιθυμίαν, καὶ τελείαν ἀπόφασιν νὰ γένω ὁ ἐνωνός του ἐγώ. πλὴν ἐπειδὴ ἡ περίστασις μᾶς τὸ κατέστησε τοῦτο ἀδύνατον. ἔκρινα εὐλογον νὰ παρακαλέσω τὴν Γενναιότητά Σας νὰ δεχθῆτε τὸ βᾶρος αὐτό, ὡς ἄλλος ἐγώ. Δὲν ἀμφιβάλω λοιπὸν ὅτι ἡ αἰτησίς μου αὕτη σᾶς εἶναι εὐόρεστος, καὶ διότι ἠξεύρετε ὅτι μετέχει τῆς εὐλογίας καὶ ὁ ἐνωνός καὶ διότι κάμνετε τοῦτο πρὸς ὑποκείμενον ἄξιον τῆς ἀγαπῆς Σας.

Πρὶν τελειώσω τὸ παρὸν, Σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴ λησμονήσετε τὸν Βελῆν καὶ Γαλῆν. Περιμένω δὲ συχνὰ γραμματὰ σας διὰ νὰ πληρο-

φοροῦμαι περὶ τῆς ὑγείας Σας καὶ περὶ... κατὰ τὴν καθέδραν. καὶ μένω.

Ἐκ Μεσολογγίου
τὴν 10ῃ Μαΐου 1833

ὁ ἀδελφός Σας
νίκος θεοῦ

Πρὸς τὸν Γενναιότατον Κ.

Κώνσταν Βότσαριν

Εἰς Ναύπλιον

Τὸν Εὐγενέστατον Κ. Τάτσην προσκυνῶ.

(2)

Ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 12 Μαΐου 1833

Ἀδελφέ!

Ἐπεριπλέοντες δεκαπέντε ἡμέρας εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐδοκιμάσαμεν πολλὰ βάσανα, πλὴν ἄς ἔχη δόξαν ὁ θεὸς ὅπου κατευωδώθημεν ὑγιεῖς χωρὶς νὰ πάθωμεν κάμμιναν ζημίαν, εὕρομεν καὶ ὄλους τοὺς ἐδικούς μας ὑμεῖς χάριτι θεοῦ, ὡς εὕρισκονται καὶ ἕως σήμερον, καὶ σὰς προσκυνοῦν ὅλοι ἐν γένει.

Φθόσας, ἀδελφέ, ἐδῶ ἔμαθον, ὅτι ὁ εἰς Ἰωάννινα αὐστριακὸς Κόνσολος ἐξώσθη ἐπὶ λόγῳ ὅτι ἦτον ὑπὲρ τὸ δέον Ἑλληνολάτρης, τώρα λοιπὸν ἂν ἀποφασίσω νὰ πηγαίνω εἰς Ἰωάννινα, δὲν ἠξεύρω εἰς ποῖον ἀπὸ τοὺς ἄλλους Κόνσολους νὰ ζητήσω τὴν ὑπεράσπισιν, διὰ τοῦτο σὰς εἰδοποιῶ, καὶ σὰς παρακαλῶ ἂν γνωρίζετε, ὅτι ὁ Ἀγγλικὸς Κόνσολος ἠμπορεῖ νὰ μὲ ὠφελήσῃ, ἂν ζητήσω ἀπ' αὐτὸν τὴν ὑπεράσπισιν, νὰ λάβητε κἀνένα συστατικὸν ἀπὸ τὸν αὐτόθι Μινίστρον, καὶ νὰ μοὶ τὸ στείλητε μὲ τὸ ταχυδρομεῖον, ὅπου μὲ αὐτὸ νὰ παρήρσιασθῶ εἰς τὸν Κόνσολον. Ἐνθουμηθεῖτε νὰ κίμητε καὶ τὸ πρὸς τὸν Ταῖρ ἀγα γράμμα, καὶ νὰ μοὶ τὸ στείλητε μαζύ. ἐγὼ σὰς λέγω τὴν γνώμην μου, ἡ Γενναιότης σας δὲ ἀκολουθήσατε ὅπως γνωρίζετε καλῆτερα, καὶ συμβουλευσατέ με πῶς νὰ ἀκολουθήσω.

Διευθύνω καὶ τὴν ἔκθεσιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐδικοῦ μας Γιάννη Σουφλέκα, διὰ νὰ δοθῇ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν, αὐτὸς ὁ δυστυχής, γνωρίζετε πολλὰ καλὰ καὶ ἡ Γενναιότης σας ὅτι ἔχει ἀρκετὰς ἐκδουλεύσεις, καθ' ὅτι δὲν ἔλειψε ἀκολουθῶν πάντοτε πότε ἐμέ, καὶ πότε τὴν Γενναιότητά σας, καὶ ἔπαθε πολλά, ὡς σὰς εἶναι γνωστά. ὄθιν εἰς ἡμᾶς ἔχει ὅλας τὰς ἐλπίδας του. Ἐλπίζω ὅτι καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ, ἀφ' οὗ τὴν πληροφορήσατε περὶ αὐτοῦ, θέλει γνωρίσει τὰς ἐκδουλεύσεις του, καὶ θέλει τὸν δικαιώσει.

Τὴν ἔκθεσιν τοῦ Γιάννη ἔπρεπε νὰ τὴν διευθύνω μέσον τοῦ Διοικητοῦ, ἀλλὰ μ' εἶπε νὰ τὴν διευθύνω ἀπ' εὐθείας, ἐπειδὴ δὲν

εἶναι διορισμένος νὰ δέχεται ἐκθέσεις Εἰκοσιπεντάρχων· τὰ ἔδικά μου ἔγγραφα τὰ διευθύνω μέσον τοῦ Διοικητοῦ.

ὅλοι οἱ οἰκειακοί μου ὑγιαίνουν καὶ σᾶς προσκυνοῦν. Ἐγὼ δὲ ἀδελφικῶς ἀσπαζόμενός σας μένω.

ὁ ὡς ἀδελφός.

λιόλιος ξερολιβαδιοῦς

Πρὸς τὸν Γεν. Στρ. Κον Κώνστα Μπότσιαρη. Εἰς Ναύπλιον.

(3)

Ἐν Ναυπλίῳ 26. Ἰουνίου 1833

Ἀγαπητὲ στρατηγέ.

Ἔλαβα τὸ ἀπὸ 19: ἀδελφικόν Σας· ὅσον πρόξενον λύπης, καὶ ἄξια τῆς Μεγαλητέρας προσοχῆς εἶναι νὰ Γραφόμενά Σας περὶ ληστείας, τόσον ἦτον ἀνάγκη νὰ ἔχη ἡ Κυβέρνησις λεπτομερεῖς πληροφορίας τῶν συμβάντων. μὲ γράφετε ὅτι πρὸς κατάλαυσιν τῶν τοιούτων συντείνει μεγάλως ἡ ἐκλογή ἀνδρῶν τιμίων, καὶ ἀξίων διὰ τὴν κοινὴν ἡσυχίαν τοῦ Κράτους· δὲν ἐξηγήθη ὅμως ἂν ἐννοεῖτε τοὺς χωροφύλακας, ἢ ἄλλους ἀνδρας. Σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ γράψετε λεπτομερῶς, καθὼς μὲ ὑπόσχεσθε εἰς τὸ τέλος τοῦ Γράμματός Σας.

ὁ Ἀδελφός καὶ δοῦλος Σας

Α. Μαυροκορδάτος

Πρὸς τὸν ἔξοχον στρατηγόν.

Κον Κ. Μπότσιαρη

Εἰς Μεσολόγγιον

(4)

Γενναϊότατε ἀδελφέ !

Κακοφάνισμὸν μέγαν αἰσθάνομαι, διότι δὲν Σᾶς βλέπω πρὶν ἀναχωρήσετε. Ἐπιθυμῶν τοῦτο καθ' ὑπερβολὴν, δὲν ἤθελα διστάσει διὰ νὰ κάμω ἐπίτηδες τὸν δρόμον τοῦ Μεσολογγίου, πλὴν συνέπεσε νὰ εὐρεθῶ βεβυθισμένος εἰς τὰς σημαντικωτέρας ἀσχολίας τῆς εἰσπραξέως τῶν χρημάτων τῆς πρώτης δόσεως, καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ εὐχαριστήσω τοῦτόν μου τὸν πόθον.

Σᾶς εὐχομαι μ' ὅλον τοῦτο, ἀδελφέ, κατευόδιον, καὶ τὴν καλὴν μας ἀντάμοισιν. Διὰ νὰ μᾶς λησιμονήσετε, δὲν τὸ πιστεύω, διότι κ' ἐγὼ νοερῶς εἶμαι σχεδὸν πάντοτε μαζί σας.

Ἦξεύρετε τὴν δίψαν ὅπου ἔχομεν διὰ εἰδήσεις, καὶ ἐκ διαλειμάτων μὴ λείπετε, παρακαλῶ, νὰ μᾶς κοινοποιῆτε, ὅτι ἀκούετε καὶ βλέπετε εἰς τὴν Καθέδραν.

Ἄπ' ἐδῶ δὲν ἔχομεν σχεδὸν τίποτε. Ὁ Μουσταφᾶ Πασσᾶς, φαίνεται ἄλλαξε πάλιν σύστημα, καὶ ἔγινε πρὸς τοὺς Ἀλβανοὺς ἡμερώτερος. Γράφουν ἀπὸ Ἄγραφα καὶ Καρπενήσι ὅτι συγκατετέθη νὰ τοὺς παραχωρήσῃ καὶ πάλιν τὰ βελαέτια, καὶ πρὸς τὸ παρὸν Ἐκείνα τὰ μέρη ἡσυχάζουν.

Σᾶς ἀδελφικοασπάζομαι

Ἐκ Βραχωρίου

τὴν 2 Ἰουλίου 1833.

ὁ ἀδελφὸς Σας

νίκος θεοῦ :

Πρὸς τὸν Γενναϊότατον

Κ. Κώσταν Βότσαριν

Εἰς Μεσολόγγιον

(5)

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Σεπτεμβρίου 1833

Ἀκριβοὶ Φίλοι

Ἐνα ἑσπέρας τῆς παρελθούσης εὐδομάδος ἀναίθεωρων τὸ θησεῖον μετὰ τοῦ Κυρίου Πετάκη, εἰς τὸ σκότος μέσα τοῦ Ναοῦ ἴδον ἕναν ἀνθρώπον κείμενον καταγῆς, καὶ ἀναστενάζοντα τὴν δυστυχίαν του : τὸ ἠρώτησα ποῖος εἶναι, καὶ τί ἔχει, ὅστις μετὰ δακρύων καὶ μὲ φωνὴν πλήρη θλίψεως, μοὶ ἀπεκρίθη, καλοῦμαι Καραπατλιᾶς, κατ' ἀρχῆς τῆς ἐπαναστάσεως ἐπολέμησα τοὺς ἐχθρούς, εἰς τοῦ Ἱεροῦ λόχου ὄν, μετὰ ταῦτα, ἔλθων εἰς τὴν Ελλάδα, ἐστάθην μὲ τὸν Ὀδισέα, τὸν Γκούρα, τὸν Καραϊσκάκη, πολεμήσας ἐν διαφόροις μίχαις, ἐπλυγώθην καὶ εἰς τὴν χειρᾶ : καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα ἐφρόντισα νὰ μὴν ἀρπάσω τὰ πράγματα τῶν ἀδελφῶν μου Ἑλλήνων, καὶ τοὺς στρατιώτας, ἢ δυνατόν, νὰ ἐμποδίσω τῶν τοιούτων ἔργων. Εἰς τὴν διάλυσιν τοῦ ἀτάκτου σώματος εὐρεθίεις ἀχρήματος, δυστυχῶ τὰ μέγιστα ὑστερούμενος καὶ τοῦ ἐπιουσίου ἄριου. Γνωρισμένος τὸ πρὶν ὡς ἄνθρωπος, τώρα ἐντρέπομαι νὰ φανῶ εἰς τὸν κόσμον τὴν ἡμέραν μὲ τοιαύτην ἀθλίαν κατάστασιν, δι' ἑμὲ ὁ θάνατος εἶναι παρηγορία.

Ταῦτα ἀκούσας, τὸν ἐσηκόσαμεν ἀπὸ τὴν γῆν καὶ ἐσκεύθην, ὅσον τὸ δυνατόν, τὴν βοθηϊάν του, ἀλλὰ γνωρίζων τὰς ἀγαθοεργίας τῆς Κυβερνήσεως περὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ τὸ φιλοδίκαιον τὸ ὑμέτερον, τολμῶ φιλικῶς νὰ σοῖς ἀποπέμψω τὸν φέροντα τὸ παρὸν Καραπατλιά, ἀφιερώνων τὴν ἔρευναν τῶν λόγων του εἰς τὸ φιλοδίκαιον τοῦ χαρακτήρος σας : εὐρεθίεις δὲ τοῦτος οἷος λέγει, θέλω χαίρομαι διὰ συνέργησα εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν φιλαγάθων σκοπῶν τῆς Σ : ταύτης ἐπιτροπῆς.

Δεχθῆτε, Κύριοι τὴν ἄκραν πρὸς ὑμᾶς ὑπόληψιν μετὶ τὴν ἁποίαν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι.

Πρόθυμος δούλος Σας
Ἰωάννης Παπαρηγόπουλος.

Πρὸς τοὺς γενναιοτάτους στρατηγούς,
Κυρίους Κόστα Μπότζαρη καὶ
Βάσον Μαυροβουνιότη.
Εἰς Ναύπλιον

Γενναιότητα Στρατηγέ.

ἐκ Τριεστίου τῆ 30)19 Ἰαννουαρίου 1834

Μετὰ τὴν ἐρώτησιν τῆς ὑγείας σας, τὴν ὁποίαν σᾶς ἐπεύχομαι μὲ τὸ νέον ἔτος διὰ πολλοὺς χρόνους μὲ ὅλα τὰ καταθύμια, ἔρχομαι νὰ σᾶς φανερώσω, καὶ μάλιστα νὰ παραπονευθῶ μαζὶ σας, πρῶτον, μὲν διὰ τὴν ὑστέρησιν τῶν γραμμάτων σας, μετὰ τὴν ἐδῶ ἀναχώρησίν σας, ἀποδίδων τὴν αἰτίαν εἰς τὰς πολλὰς ἐνασχολήσεις ὅπου ἤυρετε φθάνοντες εἰς Ναύπλιον, δεύτερον δὲ νὰ σᾶς εἰδοποιήσω, ὅτι μαζὶ μὲ τοὺς 22 Παῖδας τοῦ γένους μας ὅπου τὸν ἀπερασμένον μῆναν ἔφθασαν ἐδῶ διὰ τὸ Μόναχον ἵνα μαθητεύσωσι μὲ ἔξοδα βασιλικά, ἦτον μετ' αὐτῶν καὶ ἓνας Ἀνεψιός σας ἀπὸ Ἀδελφὴν ὀνομαζόμενος Σπῆρος Λόλιος τὸν ὁποῖον μοὶ ἐσύστησεν ὁ ἄλλος σας Ἀνεψιὸς Δημήτριος (τοῦ ὁποίου παρακαλῶ νὰ δώσητε τοὺς ἀσπαζμοὺς μου) καὶ τὸν ὁποῖον διὰ χάριν σας ἐπεριποιήθη κατὰ τὴν συνήθειαν μου εἰς ὅσα ἠμπόρεσα, καὶ τὸν ἐσυμβούλευσα ὄχι μόνον εἰς ἐκεῖνα ὅπου ἀφορῶσιν εἰς τὴν προκοπὴν του, ἀλλὰ καὶ ἐπάνω εἰς ἐκεῖνα ὅπου ἀποβλέπωσιν ἐπάνω εἰς τὴν ὑγείαν του, καὶ μοὶ ὑπεσχέθη νὰ τὰ φυλάξῃ καὶ εἶθε. Αὐτὸς ἀναχωρῶν ἀπὸ ἐδῶ κατὰ τὴν αἴτησιν τοῦ τρέχοντος ν.ε. μοὶ ἐγχείρησε διὰ λόγου σας τὴν ἐσώκλειστον, τὴν ὁποίαν λαμβάνουσα ἢ γενναιότης σας ἀν θέλετε νὰ τὸ γράψητε στείλλετέ μοι τὴν γραφὴν, καὶ ἐγὼ θέλω τοῦ τὴν πέμψῃ ἀσφαλῶς. Σᾶς ἀσπάζομαι μὲ ὅλην τὴν εἰλικρινεῖαν μετὰ τῆς οἰκογενείας μου ὑποσημειούμενος μὲ ὄλον τὸ σέβεις τῆς ὑμετέρας γενναιότητος

Φίλος καὶ Δοῦλος

Προκόπιος Δη. Καρτζιώτης

σήμερον ἔλαβον γράμμα ἀπὸ τὸ μόναχον
καὶ μοὶ γράφουν, ὅτι ὁ Ἀνεψιός Σας
ἔφθασεν ἐκεῖ καὶ στέκει καλὰ καὶ ἔστω
πρὸς ἡσυχίαν Σας. ὁ ἴδιος

Τῷ Γενναιοτάτῳ Στρατηγῷ
Κυρίῳ Κώνστα Μπότζαρη
εἰς Ναύπλιον.

(2)

Σεβαστέ μοι θεῖε σᾶς προσκινῶ καὶ τὴν δεξιάν σας ἀσπάζομαι
ἐν Μονάχῳ τῇ 12. Ἰαννουαρίου 1834.

Μετὰ τὴν ἔρευναν τῆς ποθητῆς μοι ὑγείας σας σᾶς ἰδοποιῶ ὅτι καὶ ἐγὼ σὺν θεῷ χαίρω ἄκραν ὑγείαν. Ἐπροχθὲς ἐκάμαμεν ἔναρξιν τῶν μαθημάτων μας καὶ κατὰ τὸ παρὸν ἔχουμεν ἀνὰ χεῖρας τὰ Γερμανικὰ καὶ Ἑλληνικὰ. Ἐχθὲς κατὰ πρόσκλησιν τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως ἐπαρησιάσθημεν ἐνώπιόν του μὲ τὰ Ἑλληνικὰ φορέματα. συνωδευμένοι ἀπὸ ἕναν Στρατηγόν! καὶ θέλωμεν παρῶρησιασθῆ ἄλλιν ἐνώπιόν του μὲ τὰ Εὐρωπαϊκὰ φορέματα τὰ ὁποῖα ἐντὸς ὀλίγου θέλωμεν ἐνδυθῆ. Σᾶς παρακαλῶ νὰ γράψεις τοῦ πατρὸς μου νὰ μοῦ γράφει συχνά. ἐπειδὴ ὡς σᾶς εἶναι γνωστὸν τοῦ ἔγραψα τόσα γράμματα καὶ εἰς κἀνένα δὲν ἔλαβον ἀπάντησίν του.

Τὸν Χρῆστον προσκινῶ. τὸν Δημητράκην γλυκοασπάζομαι. τὸν Καπετ. παῦλον προσκινῶ. καὶ μὴ ἔχωντας ἄλλο σᾶς προσκινῶ καὶ μένω.

ὁ ἀνεψιός σας

Σπυρίων Λιόλιος

Πρὸς τὸν Γενναϊότατον Στρατηγόν

Καπ. Κώνστα Βότζαρην

Εἰς Ναύπλιον.

Διὰ Καλλινίκου Καμπάνη ὅστις καὶ Σᾶς ἀσπάζεται.

(3)

Ἐνδοξότατε Κύριε!

Ἄσμενος ἐδεξάμην καὶ τὸν ἀγαπητόν Σας ἀνεψιὸν Κ. Σπυρίωνα Λιόλιον καὶ τὴν σεβαστὴν μοι ἐπιστολήν Σας, ἐγχειρισθεῖσαν μοι παρ' αὐτοῦ. Ἡ πρωτίστη μου φροντίς, Ἀξιότιμε Κύριε, ἡ μόρφωσις καὶ ἡ ἀξίως τῆς Πατρίδος ἀνατροφή τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας διότι εἰς αὐτὴν στηρίζονται αἱ χρησταὶ ἐλπίδες καὶ τῆς Σεβασμίας Ἑλλάδος καὶ τοῦ Μεγαλειστάτου καὶ Πολυεράστου μας Βασιλέως Ὁθωνος. Ἐγὼ, εἴπερ καὶ τις ἄλλος, εἰδὼς τὴν μεγάλην χρεῖαν τῆς Πατρίδος εἰς τὸ νὰ ἀποκτήσῃ χρηστοὺς καὶ ὠφελίμους πολίτας, σπεύδω μὲ ὅλας μου τὰς δυνάμεις μετὰ τῶν φιλοκάλων Ὁμογενῶν νὰ συνεργήσω εἰς τὸ μέγα τοῦτο καλόν. Ἀγῶνες χρειάζονται μέγιστοι· ἀλλὰ καὶ τὰ προκείμενα ἄθλα εἶναι περικλεέστατα.

Λοιπόν, Ἀξιότιμε Κύριε, ἀμεριμνᾶτε στοχάζομαι, ὅτι ἐνεπιστεύθητε τὸν ποθεινόν Σας ἀνεψιὸν εἰς ἐμέ, ὅστις θέλω τῷ εἶμαι ὡς ἄλλος πατὴρ φιλόστοργος· διαβεραιοῦτε δὲ τὰ αὐτὰ καὶ πρὸς πάντας

τοὺς ὁμογενεῖς, ὅσων τὰ φίλτατα εὐρίσκονται ἤδη παρ' ἐμοὶ πρὸς ἡσυχίαν των.

Ὁ Φίλιππος Σᾶς αὐτασπάζεται, εὐγνωμονῶν διὰ τὴν ἄκραν Σας πρὸς αὐτὸν φιλίαν καὶ συγκατάβασιν· ἐγὼ δὲ μένω μὲ ὅλον τὸ σέβας διὰ βίου.

Ἐν Μονάχῳ τῆς Παναρίας
1834. Φεβρουαρίου 15

προθυμος εἰς τὰς προσταγὰς
σας

Δ. Παρόρησιάδης

Πρὸς Τὸν Γενναιότατον Στρατηγόν

κύριον Κωνσταντῖνον Βοτσαρη

Εἰς Ναύπλιον

(4)

Πρὸς τὸν Συνταγματάρχην Κ. Κώνστα Μπότσαρη

Ἐν Καλιδρόμῃ τῇ 8. Ἀπριλίου. 1934

Κύριε!

Χθὲς καὶ διὰ τῆς Νομαρχίας καὶ διὰ τοῦ Κυρίου Κανέλου σᾶς εἰδοποιούσα περὶ τοῦ ὅτι ἔφθασεν εἰς Φορνᾶ ὁ Συνταγματάρχης Κ. Γόρδων, καὶ ἔμελλε νὰ ἔλθῃ ἐδῶ, ὅπου καὶ ἔφθασε σήμερον, σκοπεύων μετὰ τὴν αὐριον νὰ ἐκκινήσῃ διὰ Παταρίκει καὶ τοῦ Βάλτου εἰς ἐπίσκεψιν τῆς ὁροθετικῆς γραμμῆς τῆς Ἀκαρνανίας ἢ κρεῖττον εἰπεῖν τοῦ Βάλτου.

Ὁ Κ. Γόρδων σᾶς γράφει βέβαια περὶ τούτου ἀλλὰ τὰ γράμματά του ὑποθέτω ὅτι σᾶς στέλλονται διὰ τοῦ Κ. Νομάρχου μας.

Ὁ Ὀμότιμός σας Κύριος Βλαχόπουλος μὲ ἔδωσε τὸ ἐσωκλειόμενον πρὸς ὑμᾶς καὶ ἐπειδὴ ὑποθέτω, ὅτι δι' αὐτοῦ σᾶς κοινοποιεῖ περὶ τῆς διευθύνσεως τοῦ Κ. Γόρδωνος, καὶ ὅτι πρὶν ἢ λάβετε τὰ γράμματα τοῦ ὑστέρου, ἠμπορεῖτε νὰ διευθυνθῆτε διὰ τὰ ἐνταῦθα κατὰ συνέπειαν τῆς διὰ τοῦ χθεσινοῦ ταχυδρόμου πρὸς τὴν Νομαρχίαν κοινοποιήσεώς μου διὰ νὰ Σᾶς ἀπαλάξω τοῦ δι' ἐδῶ ἐπιμόχθου ταξιδίου σας ἐστοχάσθην νὰ ἐσωκλείσω τὸ τοῦ Κ. Βλαχόπουλου ἐν τῇ παρούσῃ καὶ παραγγείλω τὸν κομιστὴν νὰ προχωρῇ εἰς τὸν δρόμον του ἐξετάζων περὶ ὑμῶν καὶ ἂν σᾶς ἀπαντήσῃ κατ' ὁδὸν νὰ σᾶς ἐγχειρίσῃ τὴν παροῦσαν ὥστε εἰν εἰσθε εἰς καιρὸν χωρὶς νὰ προχωρήσῃτε δι' ἐδῶ νὰ διευθυνθῆτε εἰς Δούνιστα δι' ὅπου στοχάζομαι ὅτι ἔχει προσδιορίσει τὴν ἀντάμωσίν σας.

Ἐν βίᾳ, ὠφελούμενος ἀπὸ τὴν εὐκαιρίαν ταύτην Σᾶς διαβεβαιῶ περὶ τῆς πρὸς ὑμᾶς ἡψηλῆς ὑπολήψεώς μου.

Ὁ φίλος καὶ δούλος Σας

Κ. Μεταξᾶς

Πρὸς τὸν Συνταγματάρχην
Κύριον Κώνστα Μπότσαρη κτλ.

Εἰς Μισολόγγιον
ἢ ὅπου τύχοι

(5)

τίμιε φίλε κύρ. Κώνστα μπότσαρη.

Τῆ: 16: Ἀπριλίου: 1834: Ἰωάννινα.

«μετὰ τὴν ἐρώτησιν τῆς υἰείας σας εἰδοποιῶ σας ὅτι καὶ ἐγὼ θεοῦ θέλοντος τὴν υἰείαν μου καλῶς ἔχω. καιρὸν ἔχω δὲν ἔλαβα κἀνένα φιλικόν μοι γράμμα σας, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι νὰ μὴν ἀλησιονήσετε τὴν πάλαι φιλείαν, διὸ καὶ μὲ τὸ παρόν μου σᾶς εἰδοποιῶ ὅτι τὸ παιδί τοῦ λιαντούρω ἀπὸ δραγώτη ἔχει νὰ λαμβάνη μερικὰ γρόσια ἀπὸ τὸ βελαγιέτι ἀπὸ κραβαρη κοινὴν ὁμολογίαν, καὶ ἐπειδὴ νὰ ἦναι ὁσπίτι μας καὶ εἶναι καὶ γαμπρός μας, διὰ τοῦτο σᾶς κάμνω ῥιτζὰ μὲ τὸν παρόντα ἐξεπίτηδες ἀνθρωπον νὰ μοῦ ἀποκριθῆς ἂν ἦναι ὁ τρόπος καὶ πληρόνοντας αὐτὰ τὰ γρόσια νὰ σηκωθῆ νὰ ἔλθῃ μὲ ταῖς ὁμολογίαις μόνος του νὰ λάβῃ τὸ δίκαιόν του, ὅχι καὶ καταλαμβάνεις ὅπου δὲν εἶναι ὁ τρόπος καὶ εἶναι δυσκολεῖα πάλιν φανερωσέ μας διὰ νὰ μὴ ἔλθῃ, καὶ εἰς αὐτὸ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θέλεις μοῦ δώσει τὴν σωστὴν πληροφορείαν γράφωντάς μοι καὶ διὰ τὴν υἰείαν σας καὶ θεόθεν υἰγιαίνετε.

1834

ὁ φίλος σας

Τῆ: 16: Ἀπριλίου

ἐλμέξης μίτζη

Τῷ τιμίῳ φίλῳ κυρίῳ Κώνστα μπότσαρη σουλιότη.

τιμίως

εἰς μισολόγκι.

(6)

τημιώτατε ἀκριβὲ φίλε μου καπετᾶν κῶστα φιλικῶς σὲ ἀσπάζομαι. ὁ γιάτζης εἶδος τοῦ λιάνη ντούρω τραγοτινὸς ἐξἀδελφός μου ἔχει νὰ λαμβάνη μερικὰ γρόσια ἀπὸ τὸ βιλαέτι κραβάρου, διὰ τὰ ὅποια πρὸ καιροῦ εἶχα γράψῃ εἰς τὸν κύρ γιανάκην σταῖκου ζητῶντας τὴν φιλικὴν ὁδηγίαν του μὲ ποῖα μέσα καὶ πότε νὰ φανῶμεν νὰ τὰ ζητήσωμεν καὶ μὲ ἀπεκρίθην ὅτι δὲν εἶναι καιρός, ὅθεν λοιπὸν διὰ νὰ ἔμαθα τὸν ἐρχομὸν τῆς τημιώτητός σας σᾶς γνωστοποιῶ ἐπίτειδες μὲ τὸ περικλυόμενον ἴσον τῆς ὁμολογίας καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ ὁδηγήσετε εἰλικρινῶς, καὶ ἀφ' οὗ λάβω τὴν φιλικὴν μοι ὁδηγίαν σας πῶς νὰ μεταχειρισθῶ ἐτώτες κάμνω τακτικῶς καὶ τὸ ἴσον τῆς ὁμο-

λογίας ἢ ὅπως μὲ ὀδηγήσετε, τώρα ὁμως διὰ χατήρι τῆς παλεᾶς μας
φιλίας νὰ μοῦ γράψης καθαρά, καὶ θεόθεν ὑγίαινε:

ὁ εἰλικρινῆς φίλος σου ταχῆρ
ἀμπάζης

834:

ἄπριλίου 17.

ἄν στοχασθῆς ὅτι
αὐτὰ τὰ γρόσια εὐ-
γαίνουν νὰ μοῦ γράψης
διὰ νὰ ἔλθῃ ὁ ἴδιος
γιατῆς.

τὸν κύριον νίκον θεοῦ
φιλικῶς χαιρετῶ:

Πρὸς τὸν τημιώτατον κύριον καπετὰν κῶστα μπότζαρη
Εἰς μεσολλόγι.

(7)

Γενναιότατε στρατηγὲ σᾶς προσκυνῶ.

καὶ προημερῶν Σᾶς ἔγραψα διὰ τὰ ἐδῶ τρέχοντα καὶ διὰ καθ' ὑ-
πόθεσιν πλὴν ἀποκρισίν σας δὲν ἔλαβα λοιπὸν φανέρωσέ μου διὰ τὴν
ὑγείαν σου πρὸς χαρὰν μου μαζὺ καὶ τὰ τρέχοντα ἀπὸ αὐτοῦ. εἰς τὴν
παλιᾶ Πάτρα ὁ Κ. τζαβέλας ἐπερίλαβεν τὸ φρούριον καὶ μερικὰ ὀ-
σποῖτια τῆς χώρας καὶ γυρεύει τὰ ἐδικὰ του κυβέρνισιν δὲν γνωρίζη
ἐπειδὴ ἔλαβεν γράμμα ἀπὸ τὸν πάπαν ἀπὸ τριέστη καὶ τοὺς γράφει
διὰ νὰ προσέχουν τὰ φρούρια καλὰ καὶ αὐτὸς ὅτι πηγαίνει
εἰς ἀντάμωσιν τοῦ ἡγεμῶνος καὶ νὰ παραστήσει τὰ δίκαια του καὶ
νὰ κατηγορήσει τῶν συνταγματικῶν, μάλιστα ὁ τζαβέλας ἔγραψεν καὶ
κόπια τοῦ γράμματος καὶ ἔστειλεν πρῶτα εἰς κανέλιον εἰς τοὺς τυρα-
νοφρονοῦντας, ἔπειτα καὶ εἰς ἄλλους ἕνα ἐγκλέζικο καρίβι καὶ ἕνα
φραντζέζικο εἶναι ἄριμμένα πλησίον τῆς πάτρας καὶ ὀρδικασμένα ἐ-
ναντίον τοῦ τζαβέλα μάλιστα ἕως ἐσήμερον προσμένονται καὶ πεντα-
κόσιοι Γάλοι διὰ νὰ ἔρθουν εἰς Πάτρας, αἱ τροφαὶ των ἦρθαν μὲ ἕνα
τραμπάκολον ἀπὸ Μισολόγγι ἐπούλησαν τὰ κανόνια καὶ ἐπίραν ἄλ-
λους πολλὰ καὶ ἄλλους ὀλύγα ἔπειτα ἐσυγχίσθησαν ἀναμεταξύ των
καὶ ἐσκόρπισαν μπουλούκια. ὁ εἶδος τοῦ σκαλιτῆ αὐτὸς ἀπέρασεν ἀπ'
ἐδῶ καὶ πηγαίνει εἰς λαιδορίκι μὲ ταῦτα πάλιν θέλει σᾶς φανερώσω
τὰ πάντα.

μένω μὲ τὸ ἀνῆκον σέβας

Τῆ 9: Μαΐου 1834:

ἐν ναυπάκτῳ

ὁ εἶός σας

• Εὐ. Πετρίδης

ἡ κυρὰ εἶναι καλὰ καὶ σᾶς προσκυνεῖ, ὁμοίως καὶ ἡ συμπεθέρα καὶ ἡ νύμφη μας, ἡ ὁποία ἀκόμη δὲν ἐλευθερώθη. ἡ Βασίλω καὶ τὰ παιδιὰ Σᾶς φιλοῦν τὸ χέρι· ὁ Σταῦρος Σαμποῦτας καὶ σταῦρος Ἀμπερης καὶ ἀργύρης σᾶς προσκυνοῦν. τοῦ μάλιου καὶ λαμπράκη φαμιλιαῖς εἶναι καλὰ.

ὁ Πασχάλης ἀφ' οὗ ἔσμειξε εἰς Πάτρας μὲ τὸν τζαβέλα ἦλθεν εἰς Καστέλι, καὶ οἱ σκοποὶ τοὺς δὲν μ' ἀρέσουν· καὶ ὁ Κῶστας λυγουμτζῆς εἶναι μὲ τὸ ἴδιον φρόνημα. κάμε νὰ μᾶς στείλουν τὸ Δημητράκη μας ἢ ἄλλον μὲ δύναμιν.

Στρατηγέ, ἢ ἀπὸ ἀδιαφορίαν ἢ ἀπὸ ἐνέργειες μερικῶν ἢ Κυβέρησις θὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν Πάτραν νὰ πάθῃ ἐκεῖνα ποὺ ἔπαθαν καὶ τὰ σάλωνα. καὶ ἐδῶ ἡ ρούμελι δὲν εἶναι καλὰ, καὶ δόστε τοὺς νὰ καταλάβουν διότι οἱ ρουφιάνοι ἀπὸ αὐτοῦ δουλεύουν βαθιὰ πράγματα καὶ πάρτε μέτρα· νὰ μᾶς στείλουν πελεμοφόδια καὶ ζαερέ, διότι καὶ γρόσια διὰ νὰ μὴ μᾶς κάμουν τίποτες.

Πρὸς τὸν Γενναιότατον στρατηγὸν Κ.

Κόστα Μπότζαρην

εἰς ναύπλιον

(8)

Κύριε Συνταγματάρχα !

Ἄγνοῶ ἂν ἐλάβετε τὴν παρὰ τῶν συμπατριωτῶν σας πληρεξουσιότητα περὶ τῆς ἀποκαταστάσεώς των. Ἐπειδὴ λοιπὸν περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἔχω νὰ γράψω εἰς τὴν Β. Κυβέρησιν, παρακαλεῖσθε νὰ μὲ γωστοποιήσητε ἂν ἐλάβετε τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος πληρεξουσιότητα.

Ἐν Μεσολογγίῳ τὴν 26 Μαΐου 1834

ἀλησμόνησα νὰ σᾶς ἐρωτήσω
προφορικῶς.

Εἰς τὸς προσταγὰς σας
ἀνδρέας Ζαίμης

Πρὸς τὸν Συνταγματάρχην

Νομεπιθεωρητὴν Κύριον

Κοι Κ. Μπότζαρην κτλ. κτλ.

Πρὸς τὸν Συνταγματάρχην Νομεπιθεωρητὴν

Κύριον Κ. Μπότζαρην κτλ. κτλ.

(9)

Γενναιότατε Κύριε.

Λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ σᾶς ἰδοποιήσω ὅτι ἔχω μεγάλας ὑποψίας κατὰ τῶν πατριωτῶν σας ἐπειδὴ καὶ εἶναι σχεδὸν τὸ πλῆστον μέρος ἐξαγριεμένον καὶ ἐπηθυμοῦν μέραν παρ' ἡμέραν νὰ ἰδοῦν καὶ ἐδῶ

ταραχήν. εἰς ἐμὲ κανῆς ἐξ αὐτῶν δὲν ἐκφράζετε ἀλλὰ εἶναι φανερόν
ὅτι εἶναι τῆς αὐτῆς γνώμης. εἰς τοιαύτας περιστάσεις χρειάζονται δρα-
στήρια μέτρα, δὲν ἔχω ἐδῶ παρὰ μίαν μικρὰν φρουρὰν καὶ ἂν συμβῆ
ταραχὴ δὲν ἠμποροῦν νὰ ἀντιπαραταχθῶν. διαταῦτο εἶναι ἀναγκαῖα
ἢ ἐδῶ μετὰβασίς σας. ἐν βία μένω.

ὁ φίλος Σας

Ἐν Ἀγρινίῳ τῇ 16. αὐγούστου 1834, Λ. Ζαβὸς

Πρὸς τὸν Γενναίωτατον Συνταγματάρχην

Κύριον Κώσταν Μπότζαρην.

Εἰς Μεσολόγγιον

(10)

Γενναίωτατε ἀδελφέ!

αἱ πληροφορίες ὁποῦ ἔως τώρα ἔχω ἀπὸ Ἐηρόμερον εἶναι αἱ ἀ-
κόλουθα.

εἰς Δραγαμέστον ἅμα ἔφθασεν ὁ: τελώνης κύριος. . . . .
ἐπροσκάλεσε τὸν Νικολὸν τζέλιον καὶ ἄρχησαν νὰ ζιναρετίζονται καὶ
πίνοντες νὰ λέγουν ἀναφανδῶν, βίβα τῆς τωρινῆς ἐλευθερίας, καὶ
ὅτι ἦλθε καιρὸς νὰ λάβομε τὰ δικαιώματά μας τὰ ὁποῖα εἶχομε χα-
μένα καὶ ἄλλα πολλά. αὐτὰ τὰ ἤκουσε καὶ ὁ ἐκεῖ Λιμενάρχης καὶ
νομίζω ὅτι θέλει ἀναφέρει ταῦτα εἰς τὸν ἀνώτερόν του.

ὁ Λαὸς εἶναι ἡσυχος ἀφ' οὗ μάλιστα ἔφθασε τὸ διάταγμα διὰ
τὴν ἀποζημίωσιν τῆς ἀποδεκατίσεως, ἐκραύγασεν ἐκ καρδίας, ζήτη
ὁ Βασιλεὺς.

Λόγια διασπείροντας πολλά, καὶ ὁ ἀχρειέστερος πάντων καὶ ἀ-
θυρόστομος εἶναι ὁ Γεωργάκης γερόλυμος παπαδάκης ὅστις δὲν πρέ-
πη νὰ μένει τόσον ἐλεύθερος ἔως νὰ ἡσυχάσῃ τὸ πρᾶγμα τῆς Πελο-
ποννήσου. ὄχι ποτὲ νὰ φυλακωθῆ, ἀλλὰ νὰ μένη εἰς Μεσολόγγιον
μερικὴς ἡμέρας ἐπὶ λόγῳ ὅτι τὸν ἔχετε διὰ δουλειάν.

διὰ τὸν Σωτήρην στρατόν μανθάνω ὅτι στρατολογεῖ κρυφίως καὶ
δὲν μοῦ ἀρέσει. βλέπω ὅτι εἶναι ἀναγκαῖοι προσωρινοὶ ἐντόπιοι, καὶ
ἄξιοι ἀστυνόμοι.

ὁ ἀδελφός σου

τῇ 18. αὐγούστου 1834. Ἀνατολικόν.

Τάτζης Μαγγίνας

Πρὸς τὸν Γενναίωτατον συνταγματάρχην κύριον

Κώνστα Μπότζαρην

Εἰς Μεσολόγγιον

(11)

γενεωτατε συνταγματαρχι κυριε μποτζαρη

Σας ειδοπω οτι καθως Σας εγραφα με το εϊστερον γραμμα μου επροχθες επηγα εις το ζαπάντι. την αλιν ειμεραν ειλθεν και ω τζονος εκη. εχθες το μεσημερη εστιλε ο λιοντος εναν πεδι και του λεγει εις το ζαπαντι οτι ευθυς να ελθις εις το βραχορι οτι ειμαστε δια το μισολογγι· εγω εστοχασθηκα οτι ειςως και ει γενεοτη σου τον εμαθες καθος σας ειχα προγραψη· και εστιλες δια να ελθη αφτου· ειχε στιλι προτερα τον λαχενα εδο εις το βραχορι του τζονω οτι οτι ειδισην εχις ναμου στιλις με τον λαχενά. εδο όπου τον εκραξαν τον τζονον τον ειθελαν να τον στηλουν δια να τους φερη τον ανδρεα και να τον γυρησουν στοχαζονται οτι εχι ω ανδρεας ταμιλά τους. ο τζονος ομος δεν ειθελισε ναπαγι αλα τους ειπεν εγω δεν ειμποροναπαγου ειλθα δια δουλια μου και προσμενο τον ανδρεα εδο. ο τζονος εμλισε τεταμενωσ του νασηνηκα και του ειπεν οτι τι εινε αφτο οπου κενετε πως τον εχετε τον ανδρεά· θενανε με τα φρονηματα σας τοτες του λεγη ο νασιοςνικας οτι εγω στοχαζομε να το θελουν ολι· πλιν δεν θα το αφισουν ει αλι. προητερα ομος μια ει διδ ειμερες ειλθεν το σκηλοδιμακι τοποϊον εινε στελμενον απο τον σουτηρι στρατο και τους ειπεν οτι ο σουτηρης εβικεν εις το σιντεκιο και κανι μπαϊρακια και τοτες ετουτι εδο επαλαβοθικαν αφου τα εμαθε ετουτα αποψε εις το ζαπάντι ειλθε σημερον εδο του τα ειπα ολα του επαρχου. και αποψε παλιν επιστρεφου εις το σπιτι μου οτι ειποπτεβομε και δεν ειξεβρο ποθεν ναφιλαχθω. εδο όπου ειλθα σημερον ανταμοθιν με τον τζονον του τα ειπεν ολα αφτα οπου εδο τρεχουν και εινε ολι ει εδικη σου ταμαφιασμενοι και με τους ζερβετες οπου και ολιοςτος εδεχθι και το σκηλοδεμακι εις το σπιτι του. τορα αδελφε αν και θελις να τα πληροφορηθις ολα αφτα καθος σου ταλεγω στιλε εναν ανθρωπον εδο μαξους· και γραψε ενα γραμμα εις τον τζονον οτι τον εμαθατε όπου εινε εδο και τον θελις δια να τον αντισμοσις να τον στιλις εις τον ανδρεα και τοτες ροτα τον απο ενα ενα νασουτα ειπη και περισσοτερα όπου δεν τα ενθιμομε· αποψε ενας τζαταρχις εις ενος σπιτι εδω απο αφτον και του ειπε οτι ο αρχιγος οπου εινε εδο του ταχτικου ειδη τον τζηνο δεν ειξεβρο καλα δια πιον του ειπεν. βλεπι τα κινηματασας και εμπικεν εις ειποσημαν· και σημερα εκραξε ο νασινηκας τον τζονον και του τα ειπεν αφτα και του ειπε οτι να φιγησ αδελφε απο εδο να μιν μας γενι καμια ο τζονος του ειπεν εγω δεν εχο να φιγω ουτε εχο καμιαν ειποσημαν τουλογου σας καμπετε οποσ θελετε. τορα αδελφε αφτα τρεχουν εως ορας· παρε μετρα οτι ετουτι εινε

ολι αποστατες τις βασιλιάς. διὰ τὸν κηρὸν λαὸν τῆς ἐπαρχίας βλοχου κανενας δὲν ἔχι τὴν ἀφτῆ διαθεσιν ἀλα προσκολιμένοι εἰς τὸν θρόνον τῆς βασιλιάς μας. ἀπὸ ὅσους εἶνε κατικημενη εδο εἰς το βραχορι σουλιοτες τῆς ἀλιπεριτης δὲν εἶνε κανενας που να μὴν τηρουν ὄραν με τὴν ὄραν να τα σηκόσουν διὰ τουτο κατα χρεος μου σου τα γραφω ως πιστος ἔπηκως τῆς βασιλιάς μας καὶ ως επαγγελματικος ὁπου εἶμε. τὴν ἐπερωτησιν μου ἀδελφε τὴν ἐκαμα καὶ τὴν στελνο γραφε εἰ γενεοτη σου εἰς τὴν γραμματια ὅτι ναμίν με παρη διαφοροετικόν. μαλιστα τορα εἰς ἀφτὴν τὴν μπεριστασιν εἰσους χῶσημεφσου καὶ εἰς ἀλιν δουλεισιν τῆς βασιλιάς μας παρε μετρα καὶ ἴσιλε εδο χορις ἀλο καὶ τριακοσιους στρατιοτες καὶ πεντακοσιους ἀν δινατων ἀκομι εἶπαν καὶ ἐναν λογον ὅτι εἶνε καὶ ὁ μακρὸς ὄζιγιότης συμφονος με ἀφτους καὶ ξεταστο καὶ ἀφτό. καὶ περησοτερα δὲν εἴξεβρο εως τὴν ὄρα μενο

τη. 16: ἀβγουστου 1834

βραχορι

ὁ ἀδελφουσου

γιαννακη σταῖκος

ἀδελφε ναμεοδηγησης πος ναφερθο θενα σιλετε εδο καμα διναμιν. ἔχο τὴν ἀδια να παρο μαζη μου πεντεξι ἀνθρωπους. τι να καμω τὴν φαμελια μου τῆς εἶπα τα τὴν σιλο κατου ἀφτουθεν δὲν θελι. εἶμε εἰς ἀποριαν τι να τη καμο προσμενο καὶ τὸν ἀνδρέα καὶ ἀφτος δὲν ἐφανη καὶ εἶποπτεβο ὅτι εἶνε ἀλιθινο του σουτηρι στρατου καὶ δὲν εἶλθεν ἀφτος καὶ με τὸν εἶδιον να μοῦ φανεροσις τι γνομι μοῦ διδης καὶ πος ναφερομε.

εἶπα καὶ του τζηνω μονον να σιλει εἰς καρβιασα να μαθομε διὰ τοῦ σουτηρι στρατο ἀν ἐφανικε εἰς σηνητικηνον καὶ ὀχι ἀλο. ὁ νηκολος ζερβας ελαβε το γραμμα ἀπο τὸν νταφιλι μπουζη καὶ φενετφ να τους εἴφεραν το σκηλοδιμακη ἀπο τον στρατο.

(12)

Γενναιότατε ἀδελφελφεί

ἐν Ἀγρινίῳ τῆ 26. Αὐγούστου 1834

Ταύτη τῆ στιγμῆ ἔφθασεν ἀπὸ Βάλτων εἰς Ζαπάντι ὁ Καραχρήστος ὅπου ἦτον ὁ Καν Ἀνδρέας, καὶ τοῦ εἶπεν ὅτι ὁ Σωτήρης Στράτου ἦλθεν εἰς Ξερακιὰν τὸ χωρίον του ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ εἴκοσι ἀνθρώπους εἰς τὸ φανερόν, καὶ κηρύξει ἐναντίον τοῦ Ὑψηλοῦ Θρόνου τοῦ Μεγαλειοτάτου Βασιλέως μας. Ὁ Καν Ἀνδρέας ἔστειλεν ἐπίτηδες ἀπὸ Ζαπάντι τὸν Τσοζάνη δια να μοῦ φέρη ταύτας τὰς εἰδήσεις διὸ

καὶ σὰς εἰδοποιῶ μὲ τὴν ὅσον ἔνεστι ταχύτητα διὰ νὰ λάβετε τὰ ἀνήκοντα μέτρα.

Σὲ ἀσπάζομαι. Καὶ μένω.

ὁ ἀδελφός Σου.

γιαννάκης σταΐκος

υγ. ἀδελφὲ ἤξευρε ὅτι ἐγὼ κατ' αὐτὰς ἔγραψα δια νὰ ἐλθῇ ὁ Κ. Πισλῆς εἰς Ζαπάντι καὶ εὐγάλω τὴν φαμελίαν μου εἰς Σοβολάκον, καὶ νὰ μὲ ὀδηγήσης περὶ τούτου. πλὴν τήραξε μὴν πάρετε τὸ πρᾶγμα μὲ ἀδιαφορίαν διὰ νὰ μὴ καταντήση χειρότερον· καὶ νὰ μοῦ γράψης διὰ τὴν φαμελίαν σου τὸ οὐλιγωρότερον.

ο ἴδιος

Πρὸς τὸν Γενναιοτάτον Συνταγματάρχην Κύριον

Κώσια Μπότζαρην

Εἰς Μεσολόγγιον

(13)

γενεωτατε ἀδελφέ.

ἀφ' οὗ ἔχωρήσαμεν μοῦ ἐγράψαται μόνον μίαν φορὰν, καὶ ὁ δούλος σας δύο. ἀλλὰ μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἡ γεναιότης σας εἶχεται γραμματικὸν καὶ ὑσυχελαν, καὶ ἐγὼ οὗται γραμματικὸν εἶχα, καὶ πολὰ ἀνύσηχος εἶμουν καὶ τὸ ἂν εἶχα δίκαιον νὰ εἶμαι ἀνήσυχος τὸ ἀποδηκνῆουν τὰ τελευτέα συμβάντα, τὰ ὅποια ἴσως δὲν ἔκαταντούσαν εἰς αὐτὸν τὸν βαθμὸν ἂν ὅλοι μας δὲν ἐσυνηθίζαμεν νὰ ἀφίνωμεν τὰ πράγματα ἄγουρα, καὶ νὰ φεύγωμεν, ἀφίνοντες τὴν ἐνέργειαν τῶν μελῶν των εἰς χεῖρας τῶν τυχῶν των. (ἢ τυχόντων)

τὰ γενόμενα δὲν ξαναγίνωνται, ἐμάθεται προλαβόντος ὅτι εὐθασα ἐδῶ ὅτε δὲν ἐδυνήθην νὰ σὰς γράψω ἐπειδὴ εἶμουν προσταγμένος νὰ ὑπάγω εἰς μεσσηνίαν μὲ στρατεύμα κατὰ τῶν ἀποστατῶν. ἀλλὰ θείω ἐλέω οἱ ἀποστάται πανταχοῦ κατεστράφισαν χορῆς νὰ φθάσω ἐγὼ, καὶ ἐσυλήφθησαν, καὶ ἐγὼ μόλης φθάσας εἰς τὴν καρήτεναν διετάχθην νὰ ἐπιστρέψω ἐδῶ, καὶ νὰ ἀκωλουθήσω τὰ χρέοι μου τὰ ὅποια εἶναι ὅμοιά μὲ τὰ ἐδικά σας, καὶ κατὰ τὴν 28 τοῦ παρόντος εὐθασα ἐδῶ ὑγειῆς. καὶ ἔκρηνα χρέος μου νὰ σὰς γράψω τὸ παρόν μου νὰ ἐρωτήσω τὴν ὑγείαν σας, καὶ κάθε ἄλλον νέον, καὶ ἀναγκαῖον. καὶ νὰ σὰς ὑπῶ ὅτι ἡ μὲν ἐπανάστασις πανταχοῦ κατεστράφη, καὶ ἔπαυσε. πολυτικῶς ὅμως βρασμὸς εἰς τὸ ναύπλιον εἶναι μεγάλως, καὶ πῶς θὰ ξεσπάση εἶναι ἀμφίβολον, οὐσούδες καὶ ἐπικύν-

δινον. ἐπειδὴ ὁ μαυροκορδάτος λύπι ἐκεῖθεν, καθῶς καὶ ὑμεῖς Κ. μπότηζαρη, καὶ ὁ ἀνδρέας εἶναι εἰς μεσυνείαν, ὁ πρόεδρος εἶναι μόνος του, καὶ δὲν δύναται νὰ ἐμπιστευθῆ παρὰ εἰς μόνον τὸν τζούλι τὸν μοναρχίδην, καὶ τὸν φαρμακίδην, καὶ τὸν πολιζωήδην, καὶ τὸν σπανιολάκην. ὁ τζουρζ εἶναι καλὸς ἄνθρωπος, ἀλλὰ ὄχι μὲ τὰς χρησιζομένες γνώσεις· οἱ ἄλλοι εἶναι ἀξιοὶ ἄνθρωποι ἀλλὰ ὄχι μὲ τὴν ἀπαιτουμένην ἐπιτόπιον βσρήτητα, καὶ ταῖς ἀναγκαίαις σχέσις· διὰ ὅλα αὐτὰ ἐπιθυμούσα νὰ σᾶς ἡδῶ, ἀλλὰ δὲν μου εἶναι συγχωρημένον ἄνευ ἀδείας νὸ ἐξέρχομαι τοῦ νομοῦ. τὸ ἴδιον ὑποπτεύω ὅτι εἶναι καὶ δι' ὑμᾶς. γραφετέ μου λοιπὸν ἀδελφὲ τὸ τι κάμνης τι ἡξυρής, γαί τι στοχάζεσαι, ὅπου μὲ ὅλην τὴν ἀδυναμίαν μας νὰ προσπαθοῦμεν ὅτι δυνάμεθα νὰ κάμνωμεν εἰς τὴν δούλευσιν τοῦ σεβαστοῦ βασιλέως μας ταῦτα καὶ μὲ σέβας μένω.

τῇ 30 αὐγούστου: πάτραι

ὁ ἀδελφός σας
ἀνδρέας λόντος

κύριε γεόργιε κριτζε σᾶς παρακαλῶ μὲ πρότον
γνωριμὸν σας ὅπου μῆσεύση σήμερον διὰ μησολόνκη νὰ τῶ στήλεται ἀσφαλῶς.

Διὰ τοῦ φίλου σας κροίτζου ὅπου σᾶς προσκυνεῖ.

πρὸς τὸν συνταγματάρχην Κ. Κ. μπότηζαρη
στρατιωτικὸν ἐπιθεωρητὴν τοῦ νομοῦ τῆς
ἀκαρνανίας καὶ αἰτωλείας.

Εἰς μεσολονκη.

(14)

κύριε συνταγματάρχα.

ἡ καταλαβούσα με μακρὰ ἀσθενεία, ἡ ὅποια τὸν περισσότερον καιρὸν μετὰ τὸ φθάσιμὸν μου εἰς κυπαρισείαν καὶ μέχρι τῆς δεκάτης τοῦ ὀκτομβρίου μὲ ἐκρατοῦσε πάντοτε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς τὴν κλίνην ἔγινεν ἐμπόδιον εἰς τὸ νὰ σὲ γράψω ἀπὸ ναύπλοιοι, ἡ ἴδια αἰτία δὲν μὲ ἄφησε νὰ ἐξητάσω καὶ περὶ τῶν εἰς ἀκαρνανίαν ταραχῶν, μ' ὅλον ὅπου ἐκ τῆς ὀσμῆς, καὶ ἀκόμη ἀπὸ τὸν δρόμιον τῆς πολιτικῆς ἐνός τῶν σημαντικότερων τωρινῶν ὑπουργῶν, δύναμαι νὰ ἐξάξω, ὅτι ὁ σκοπὸς δὲν ἀποτείνεται κυρίως εἰς τὸ νὰ διορθωθοῦν αἱ περὶ βελανιδίων λογοτριβαί, καὶ τὰ τοῦ γενικοῦ ἐφόρου παράπονα, ἐπειδὴ εἰς αὐτὰ χωλένη ὁ νόμος διακρίνει τὸ δίκαιον ἀπὸ τὸ ἄδικον, καὶ ἡ διορθωσις κρέμεται ἀπὸ τὸν ἴδιον αὐτὸν νόμον, ἀλλὰ τὸ οκοπούμενον εἶναι ἄσχετον διόλου ἀπὸ τὰ βελανίδια. καὶ διὰ τοῦτο λαμβάνω τὸ φιλικὸν θάρρος νὰ σὲ παρακαλέσω διὰ νὰ λάβης τὸν κόπον νὰ μὲ γράψης διὰ τῆς παρουσιαζομένης εὐκαιρίας λεπτομερῶς τί τρέχει σή-

μερον, καὶ τὶ κάμνει ἢ σταλλεῖσα αὐτοῦ ἐπιτροπή, καὶ εἰς τὶ νερὰ βαδίζουσι οἱ ξηρομερίται καὶ βαλτινοί, καὶ ποῖον μέτρον νομίζει κατὰλληλον, εἰς τὸ νὰ ἀναχαιτισθῆ χωρὶς ταραχάς, ἢ χαλκευομένη ῥαδιοουργεία, ἕως νὰ φθάσῃ ἡ ὥρα νὰ λάβουν τὰ πράγματα, τὴν ῥοιζικὴν διόρθωσίν των, ἢ ὅποια μὲ ὅλα τὰ μεσολλαβήσαντα καὶ μεσολλαβοῦντα ἐμπόδια, καθ' ὅσον ἐδυνήθηεν νὰ ἐξάξω εἰς ναύπλοιοι δὲν θέλει βραδύνει ἐπὶ πολὺ, ἢ ἐπάρατος ἐκείνη πλειωψηφία τοῦ ἄβελ καὶ αἱ διπλῆς φύσεως τελευταῖαι ῥαδιοουργεῖαι, αἱ ὅποια ἐδυνήθησαν πρὸς καιρὸν νὰ παρασύρουν τὸν κοῦφον ὄχλον τῆς μεσηνίας, ἐπέβαλλον φραγμοὺς δυνατούς, εἰς τὴν πρόοδον καὶ πραγματοποιήσιν τῶν ἀγαθῶν βουλῶν, τῶν διεπόντων σήμερον τὸ κράτος, ἀλλὰ αἱ ἡμέραι θέλει διαλύσουν ὅλα αὐτὰ τὰ σύνεφα, εἰς κἀνὲν ἄλλο δὲν δύνανται νὰ ἐλπίσουν, οἱ φίλοι τῆς κακίας καὶ ἀτιμίας, εἰμὴ εἰς τὸ νὰ σπρώξουν ἄν δυνηθοῦν νέας ταραχάς, καὶ διὰ τοῦτο ἀπ' ἐτέρου οἱ ἔντιμοι πολῖται καὶ οἱ ἀληθῶς ἀφοσιωμένοι εἰς τὸν θεοστήρικτον θρόνον τῆς αὐτοῦ μεγαλειότητος, πρέπει νὰ προσπαθήσουν ὄλαις δυνάμειως νὰ ματαιώσουν τοὺς ἐπιβούλους αὐτοὺς σκοπούς. ὅταν τελευταίαν φορὰν ἐπερουσιάζσθην εἰς τὸν ἐξοχότατον πρόεδρον διὰ νὰ τὸν ἀποχαιρετήσω ἐνόμισα χρέος μου, ὡς ἰδὼν ἐκ τοῦ πλησίον καὶ τὴν διατριβὴν μου εἰς ἀκαρνανίαν καὶ αἰτωλίαν τὴν ἄκραν στενωχωρίαν τῶν σουλιωτῶν καὶ αἰσθανόμενος ἐκ βάθους, τὰ δίκαια τὰ ὅποια ἔχουν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, ἐτόλμησα νὰ τοῦ ἀναφέρω ὅτι καὶ δίκαιον θεικὸν εἶναι καὶ ἔργον φιλανθρωπίας ἀκόμη νὰ λάβῃ ὑπὸ φροντίδα σπουδαίαν ἢ β. κυβέρνησις τὴν ἀποκατάστασιν αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων, μὲ ἀπεκρίθη δικαιολογημένως τὰς δυσκολίας αἱ ὅποια ἐμεσολλάβησαν εἰς τὸ νὰ ἐκβάλλουσι τὴν ὑπὲρ αὐτῶν καλὴν θέλησιν τῆς κυβερνήσεως, καὶ μὲ ἐπρόσθεσεν ὅτι καὶ χωρὶς ἐγὼ νὰ τοῦ ἐνθυμίσω περὶ αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου, τὸ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν σπουδαίως, καὶ ἐλπίζω νὰ τοὺς ἀναπαύσῃ, ἐκ τούτου ἐδόθη ἀφορμὴ νὰ ἐρῆθοῦν καὶ μερικαὶ λέξεις περὶ ἀκαρνανίας, ἢ ἐξοχότης τοῦ ἐπιθυμῆ νὰ μανθάνῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ ἰδιαιτέρως διὰ νὰ ὀδιγῆται. διὸ καὶ σᾶς ἀνέφερον ν' εὐαρεστηθῆτε νὰ μὲ γράψεται συνυπακουόμενος καὶ μὲ τὸν κύριον νῆκον (τὸν ὅποιον ἀδελφικῶς ἀσπάζομαι, καὶ τὸν κύριον τάττην ἄν εἶναι κάτου) διὰ νὰ μὲ κάμεται νὰ γνωρίσω τὶ τρέχει, ὄντες βέβαιοι, ὅτι τὰ γράμματά σας θέλει μείνωσιν εἰς τὸ βίβλος τῶν ἀπορήτων, θέλω μόνον νὰ ἠξεύρω τὶ γίνεται, καὶ ἔπειτα ἐγὼ ἀναφέρω ἀπὸ μέρος μου τὰ χρειώδη. Ζητῶ ἀπὸ ὑμᾶς κύριε συνταγματάρχα, ἐπειδὴ ἔχω ὅλην τὴν ἐμπιστοσύνην νὰ σᾶς γράψω καθαρά, ὡς σᾶς γράφω, καὶ εἶμαι βέβαιος ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους, ὅτι ὅταν θὰ θελήσεται νὰ μὲ γράψεται θὰ μὲ γράψεται τὴν ἀλήθειαν.

ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἑαυτὸν μου, κατὰ ἄμεσον συγκατάθεσιν τῆς ὑψηλῆς β. κυβερνήσεως, θέλει διαμείνω εἰς τὴν οἰκογένειάν μου, ἕως τελειώσουν οἱ διοργανισμοὶ οἱ ἀφορῶντες τὴν ἐσωτερικὴν κυβέρνησιν τοῦ κράτους, καὶ εὐηρεστήθη ἡ β. κυβέρνησις νὰ μὲ παραχωρήσῃ τὸν μισθὸν ὁποῦ ἐλάμβανον ὡς νομαρχῆς, ἢ ἐπιθυμία μου ἦταν νὰ ἀπαλλαγῶ ἀπὸ τὸ βίβριον τῆς νομαρχίας, καὶ εἰς τοῦτο ἔτεινον αἱ προσπάθειαι μου, τὸ περισσότερον πλεον εἶναι χάρις τῆς κυβερνήσεως.

τὸν ἀνηψιὸν σας ἴδον ὀλίγας στιγμᾶς, ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸν βασιλέα καὶ τοῦ ἐζήτησα διερμηνέα, εἶναι πολλὰ καλὰ εἰς τὴν ὑγίαν του. σᾶς προσφέρω τὰς ἐγκαρδίους μοι προσρήσεις, μετὰ τῆς οἰκογενείας μου, καὶ εἰς ὅλην τὴν ἐδικήν σας καὶ ὑποσημειοῦμαι.

1834 ὀκτωβρίου 26.
ἐν πάτραις.

εἰς τὰς προσταγὰς σας
ἀνδρέας ζαήμης

νὰ μὴ σᾶς συγχύζουν αἱ φανφαρότητες τοῦ δούκα, καὶ ἴσως μερικοὶ διορισμοὶ στρατιωτικοὶ μὴ κατάλληλοι, τίποτε δὲν εἶναι αὐτὰ ὡς πρὸς τὸ μέλλον, τὸ ὁποῖον ἐτοιμάζεται. κάλλιστα διὰ τὰ συμφέροντα τοῦ τόπου, εἰς ὅλον τὸ διάστημα τῆς ὑπηρεσίας μου, καὶ τῆς διατριβῆς μου εἰς ναύπλοιοι καὶ ἄργος ἐστάθην ἀνεξάρτητος ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον.

(15)

Κύριε Συνταγματάρχα.

ἐπιστρέψαντος τοῦ ὑπηρέτου μου Κωνσταντίνου, ἔλαβον δι αὐτοῦ εὐχαρίστως τὴν ἐπιστολήν σας εὐαγγελισθεῖς ἐξ αὐτῆς περὶ τῆς ποιότητος μοι πάντων ὑγείας σας, ἀνέγων μετ' ἐπιστάσις τὰ ὅσα εὐηρεστήθητε νὰ μὲ γράψητε, ἂν καὶ εἶναι ὅλη ἡ ἀλήθεια, τὴν ὅποیان γνωρίζουσιν σήμερον ὅλοι οἱ φρόνιμοι ἄνθρωποι καὶ οἱ ἀπαθῶς θεωροῦντες τὰ πράγματα, σᾶς παρακαλῶ, καθὼς γράφω καὶ εἰς τὸν κύριον Νίκον νὰ εὐαρεστηθῆτε νὰ μὲ σημειώσετε λεπτομερῶς τὰς πράξεις τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῶν. τὴν σταφίδα θέλω σᾶς τὴν στείλει ἀφ' οὗ ἔλθῃ ἀπὸ τὴν βοστίτζαν. ὑποσημειοῦμαι μὲ ὅλην τὴν ὑπόληψιν εἰς τὰς προσταγὰς σας.

1834 νοεμβρ. 3.
ἐν π. πάτρ.

ἀνδρέας ζαήμης

καὶ ὁ γραμματικὸς μου
ἢ κατίνα σᾶς προσφέρει

γενεώτατε Ἀδελφέ.

τὸ ἀνέλιπτον συμβεβικῶς ὅπου μὲ εἰκολούθησεν, καὶ εἰς τὴν θέσιν τὴν ὀπίαν εἰ συκοφαντία μὲ ἐριψεν δεν ἰμπορούσα ἄλλο πάρα νασεσιλογέμε ὡς φήλον καὶ συναδελφόν καιδικάστιν, τέλος πάντων ὀφυλεύσπλαχνος καὶ φιλοδιήκεος πολιπόθητος εἰμῶν Βασιλέας Μας ἀφοῦ ἐπλιροφορίθι τὴν ἀθώπιτά μας, ἅμα ἔλαβεν τὰ ἡνία τίς Κυβερνείσεος διὰ Υ. Β. διατάγματος μὲ ἐλευθέροσε της φιλακεῖς καὶ μόλις δίο εἰμέρες εἶδομε τὰς εἰς ναύπλιον οἰκογενείας, ἀπεράσαμεν ἐνταῦθα εἰς τὴν καθέδραν διὰ νὰ προσφέρομεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Υ. θρόνου τὰ Βαθῆα Σεβάσματά μας, τὴν ἀμετρον εὐγνωμοσίην μας καὶ τὴν εἰλικρηνὴ ἀφοσίωσίν μας, ὅπου ἤδη χέρομεν τὴν εὐνηαν τοῦ Βασιλέος Μας, καὶ εἴμεθα εἰς τὸν Κυνονικῶν κόσμον. ἔρχομε λιπῶν διὰ τῆς παρούσης μου ναἔροτήσω τὴν μιριοποθητήν μοι εἰγίαν σου καὶ ἔπητα τῶν τῆς οἰκωγενήασου νὰ φέρο καὶ εἰς τὴν μνήμην σου τα ἀκόλουθα ὅταν εἰς τὸ ταξίδι μας εἰς μόναχον γνωρίζις ὅτι εἶχα ἐξοδευμένα περιπλέον ἐγὼ σχεδὸν ἑκατὸ τάλιρα, καὶ εἰς τὸ μόναχον ἔλαβον ἀπὸ τὴν γεναιωπιτιάσου τὴν ἀναλογίαν σου, ὁ δὲ μακαρίτης μιουούλης ἔμινε ναμεταχρεοστή. εἰς τὴν ἐπιστροφίν μας εἰς τὸν δρόμον καὶ εἰς το τριέστη ἐξόδουσεν ὁ χρίστος ἐξιδίον τους διὰ ἐμὲ σχεδὸν ἐξήντα τάλιρα, ἀφοῦ ἐφθάσαμεν εἰς ναύπλιον ἀνταμονόμενι εἰ τρίς μας καὶ κάμνοντες τον λογαριασμὸν ἢ ποσώτις τὸν ταλίρον ὅσα εἶτον τουχρίστου ἀπέρασαν εἰς τὸ ὄνομάσου, κατὰ τον λογαριασμὸν τὸν ὀπίον εἰς τὴν Σ. Κυβέρνισιν ἐδόσαμεν, παρομῖος ἦτον κοὶ εἰς τὸ ὄνομα του μακαρίτη μιουούλη, ὅσα τῆς καρότηζας, καὶ τὰ ἀνοθεν τὰ ὀπία εἰς ἐμὲ ἦτον χρεόστις, καὶ ἐνὸ ἢ Κυβέρνισις ἐδέχθη τους λογαριασμοῦς καὶ μὲ τα ἔδοσε καὶ ἔλαβεν ἕκαστος ἐξιμὸν τὴν ποσώπιτα, τα τίς καρότηζας ἀπὸ τὸν μακαρίτιν ἔλαβον, το τρίτον τοῦ ἑκατὸ σχεδὸν ταλαρον δεν ἔλαβα καὶ μέχρι τοῦδε μὲ ἔκαρτερί, ὅσα του του χρίστου ἔλαβα ἐξίντα εἰ ολιγότερα τα ὀπία ἦτον εἰς τὸ ὄνομά σου καὶ τα ὀπία ἔλαβες καὶ ἐχρεοστούσες ναδόσις εἰς αὐτόν, (τὰ ὀπία δὲν ἀμφιβάλω, ὅτι θαφέρης εἰς τὴν μνήμινσου), ὡς ὁ χρίστος ἤδη ἐνταῦθα μελέγι ὅτι μόνον το μέροςου καὶ του μακαρίτου ἔλαβεν, καὶ ὄχι διατο μέρος μου καὶ μεταξι της ἐνὸ ἦτον ὄλα ἐπάνοσου, καὶ ἔπρεπε ὄλα νὰ τὸν

δοθῶν, καθότι ἐγὼ εἰς τὸν χριστὸν διέμυνα χρεόστης, ἐνὸ λιπὸν μὲ εἶπεν αὐτὰ καὶ ἐνὸ του ἐξιγίθην ἐνθημίθη καὶ αὐτός, ἀλεπιδὴ καὶ ὅς λέγο του λίπουν το ἕνα τρίτων χρεοστεὶ να ζητή, καὶ ὄθεν ταλάβης, ἀν ἴμιον μόλα ταύτα καθὸς εἶμιον καὶ μὲ ἤξευρες δὲν ἴθελα Σὲ γράψω περιτούτου ἀλεπιδὴ καὶ εγγορίζις τὺς περιστάσις μου, καὶ ἐπιδὴ ὁ χριστὸς ἔχι δίκειον ἀν δὲν του τάδοσεσ ναταλάβι διατούτω σὲ εἰδοπιώ, καὶ γράψε μου περιτούτου πρὸς ὀδιγίανμου καὶ πρὸς εἰσιχίαν του χριστου, γραφοντίς μου καὶ διὰ τὴν μιριοποθητόν μη εἰγίανσου καὶ μένο ἀσπιζοντά σε καὶ ἄπαντας του εἴκουσου ἀδελφικῶς καὶ εἰλικρινῶς.

τῆ 14 Ἰουνίου 1835.

Αθήναις.

Πρὸς τον γενεώτατον συνταγματάρχην

Κ: Κώσταν Βότζιαρην κτλ.

Εἰς μισολόγγη ἢ καρμπενίση

ὁ ἀδελφικῶς

Δ: πλαπούτας

Ἄρ. 20

(2)

Ἐν Μεσολογγίῳ τῆ 25 Ἰουλίου 1835.

Ὁ Ἐπὶ Κεφαλῆς τῶν Ἐν Μεσολογγίῳ Διαθεσίμων Ἀξιωματικῶν Ἱππειροσουλιωτῶν Χιλίαρχος.

Πρὸς

Τὸν Συνταγμ. Στρατ. Νομοεπιθεωρητὴν

Ἄκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας κ τ.λ.

Κύριον Κ. Βότσαρην

Εἰς Ἀγρίνιον

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ τῆς ἐσωκλείσω ἀναφορὰν τοῦ Ὑπολοχαγοῦ Εὐσταθίου Δ. Χατζηπέτρου ὁ ὁποῖος ζητῆ νὰ τοῦ συγχωρηθῆ ἢ ἀδειά του διὰ πέντε Εὐδομάδας ἵνα ἀπέλθῃ εἰς Ἡπάττην διὰ οἰκειακῆς του ὑποθέσις.

Διὸ παρακαλῶ Κύριε Συνταγματάρχα νὰ εὐκολήνεται τὴν αἴτησιν του εἰρημένου ἀξιωματικοῦ ὅστις καὶ προλαβόντος εἶχεν ἀναφεροθῆ.

Ναστούλης Νταγκλῆς

χιλίαρχος

Ὁ Ἐπὶ Κεφαλῆς τῶν Ἐν Μεσολογγίῳ Διαθεσίμων Ἀξιωματ. Ἱππειροσουλιωτῶν Χιλίαρχος.

Πρὸς

Τὸν Συνταγματ. Στρατ. Νομοεπιθεωρητὴν Αἰτωλίας καὶ

Ἄκαρνανίας κτλ. Κύριον Κ. Βότσαρην

Εἰς Ἀγρίνιον

Άρ. 30

(3)

Έν Μεσολογγίῳ τὴν 20. Αὐγούστου 1835.

Ἡ διὰ τὴν ἐξέτασιν τῆς κατηγορίας τοῦ ἀξιωματικοῦ Κ. Νικολάου Ἐράκου διωρισθεῖσα ἐπιτροπή.

Πρὸς

τὸν Συνταγματάρχην στρατ. Νομιπεθεωρητὴν Αἰτ. καὶ Ἀκαρνανίας Κ. Κώστα Βότσαρην

Εἰς Μεσολόγγιον

Κατὰ συνέπειαν τῆς ἀπὸ 12. τρέχοντος ὑπ' ἀριθ. 142. διαταγῆς Σας, συνελθούσα ἡ ἐπιτροπή αὕτη, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κ. Μπέλια ἐνταῦθα, καὶ προσκαλέσασα τὸν ἀξιωματικὸν τοῦτον, καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ Μαρτυρίας ἐξέτασεν αὐτὰς ἀκριβῶς, καὶ Σᾶς ἐσωκλείει τὰς ἐξετάσεις ταύτας, εἰς φάκελον ἀρ. 1 ἀπὸ Σελλίδας μία, ἕως ἐνέα, ὁμοῦ καὶ τὰ τῆς κατηγορίας ἔγγραφα ὑπ' ἀρ. 1. μέχρι 8. τὰ ὅποια μὲ τὴν εἰρημένην διαταγὴν, πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ἐδιευθύνετε.

Ναστούλης Νταγκλῆς χιλίαρχος Πρόεδρος
Πᾶνος Βλαχόπουλος πεντακοσίαρχος μέλος
γιοργάκις Κ. μαλάμος ταγματάρχης μέλος
μητρος πετροῦ ὑπολοχαγὸς μέλος

Κωνστας Ζγουεὸς ὑπολοχαγὸς μέλος καὶ Γραμματεὺς

(4)

Η

ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Πρὸς

τὸν Συνταγματάρχην καὶ Στρονὸν Νομιπεθεωρητὴν Κύριον Βότσαρην

Συμμόρφως μὲ τὰς διατάξεις τῶν ἐν ἐνεργείᾳ κανονισμῶν ἀναμνησθέντων διὰ τῆς ἐγκυκλίου μου τῆς 14ης τοῦ παρελθόντος Μαρτίου ὑπ' ἀριθ. 4352 τῆς ὁποίας σᾶς διευθύνθη ἀντίγραφον, ὅσοι τῶν Κυρίων Ἀξιωματικῶν ἔχουσι δικαίωμα Ἴππου δὲν ἡμποροῦν νὰ λάβουν μερίδας Ἴπποφορβῆς παρ' ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠθέλον παρουσιάσει εἰς τὸ ἐπιφορτισμένον τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ των ταμείου τὸ μητρῶον τῶν Ἴππων των. Τὸ Ταμεῖον τῶν Ἀθηνῶν δὲν δύναται λοι-

ἀξιότιμε φίλε
τὸν κύριον νῖκον
ἀδελφικῶς ἀσπάζομαι

δὲν σὲ ἔγραψα μέχρι τοῦδε, ἐπειδὴ μὲ εἰδοποίησεν ὁ κύριος διευ-
θυντῆς περὶ τοῦ ταξειδίου σας εἰς ἀργίνοιον, ἐλπίζω τώρα νὰ εἶσαι
εἰς τὸ μισολόγκιον.

χρήματα δὲν ἠμπόρεσα νὰ σὲ οἰκονομήσω, ἐπειδὴ ὁ φίλος, ἀπὸ
τὸν ὁποῖον ἠθέλε τὰ πάρω, εὕρισκεται ἤδη εἰς προβλέψεις σταφιδῶν
καὶ καιρὸν δὲν ἔχει νὰ δώσῃ σήμερον, τὸ εἶδος αὐτὸ ὅσον θὰ γίνῃ
ἐφέτος ἔχει μεγάλην ζήτησιν καὶ θὰ φθάσει εἰς ὑψηλὰς τιμὰς.

τὰ νεώτερα ὅσα διεφημίσθησαν, τὰ ἐκοινοποίησα εἰς τὸν κύριον
κυριακίδην, ὁ ὁποῖος δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι σὰς τὰ εἶπεν. κατ' αὐτὰς
θέλει μάθομεν ὁποῖον θὰ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀποστολῆς τῶν
δύω ἀξιοματικῶν βαυβαρῶν εἰς τὴν ἐλλάδα, παρὰ τῶν ὁποίων ἠκού-
σαμεν ἐδῶ, ὅτι ἀπορρέπει τὸ συμφέρον τῶν ἐλλήνων, καὶ τὴν καθη-
σύχασιν τῶν διαιρέσεων, ἀπ' ὅσα ἕως σήμερον μανθάνω, ἐξάγω, ὅτι
τὰ πράγματα τοῦ ἐσωτερικοῦ, θὰ προοδεύσουν ἔτι μᾶλλον εἰς τὸ καλ-
λῆτερον, καὶ ἐλπίζω ὅσον οὔπω νὰ χρησιμοποιηθῶμεν μὲ νέα δείγματα
τῆς κηδαιμονίας τοῦ μεγαλειοτάτου βασιλέως τῆς βαυβαρίας, καὶ τῆς
δραστηρίου ἐνεργείας τοῦ προέδρου, καὶ τῶν λοιπῶν μελλῶν τῆς σε-
βαστῆς ἀντιβασιλείας· πρόσφερον τὸ σέβας μου καὶ εἰς τὸν ἅγιον δε-
σπότην καὶ γράφε μου τὴν ὑγείαν σου. ὑποσημειοῦμαι

εἰς τὰς προσταγὰς σας
ἀνδρέας ζαήμης

πρὸς τὸν συνταγματάρχην ἐπιθεωρητὴν
κύριον κωνσταν πότζαρη
κτλ. κτλ. κτλ.

Εἰς μισολόγκι.

ἡ σύζυγός μου, αἱ κόραι μου, καὶ ὁ θρασύβουλος προσφέρωσι
πρὸς ἅπασαν τὴν οἰκογένειάν σας τὸ φιλικὸν σέβας.

(2)

Πληροφοροῦμαι ὅτι κάποιος Ἀρβανητάκης ὀνομαζόμενος τὸ ἐπάγγελμα Βατζινακώρος, αὐτὸς λοιπόν, ὁ Γραμμ: τοῦ Διοικ: Ἀγρινίου, καὶ ὁ ἀντῶνι εὐσταθίου πόθιν κινούμενοι παρέστησαν ὅτι ἡ Γεναιότητά σου ὁ Ἴσκος σταΐκος καὶ λοιποὶ τῆς συνοδείας καὶ φίλοισας, ἐμελέτησαν νὰ γίνῃ ἀνταρσία κατὰ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τούτοι τὰ μέρη. Αὐτὸ ἦτο τὸ αἷτιον ἢ τὸ πρόσχημα ὅπου ὁ γκίσμαν ἀπὸ Ἀγρίνιον ἐμβῆκεν εἰς Μεσολόγγιον καὶ μὲ τοὺς ἀρρώστους, εἶπον ὅτι ἐπ' αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ καὶ ὁ Νῆκος Θεοῦ ἐπῆγεν εἰς λομποτινὰ καὶ μὲ πρόσχημα ὅτι ἔκτιζεν οἰκίαν. Αὐτὰ τὰ ἀνήγκειλεν αὐτοῦ καὶ ὁ Νικόλαος Τζιαβέλας. Ἄς εἶναι γνωστάσας λοιπόν διότι ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ βεβαιωθῇ φέρεται διέταξεν τοὺς Ὑπομοιράρχους καὶ ἐπεριόδευσαν ἕκαστος εἰς τὴν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν του Ἐπαρχίαν διὰ νὰ λάβῃ πληροφορίας, καθὼς καὶ ὁ Δεληγιωργόπουλος ἀπέρασεν καὶ εἰς λομποτενὰ καὶ ἀπερνὰ ἄλλας τὰς Ἐπαρχίας τοῦ Νομοῦ, αἱ δὲ πληροφορίες τῶν εἰσίν, ὅτι δὲν εὔρον οὐδὲ σημεῖον τοιούτου σκοποῦ εἰς κανένα μέρος καθὼς καὶ δὲν ἦτον, αὐταὶ εἶναι διαβολαὶ ὅπου τὰς σχεδιάζουν ἀπὸ αὐτοῦ καὶ στέλνουν ἀποστόλους διὰ τὴν ἐνέργειαν καὶ διὰ προπληρωμὴν τοὺς δίδουν καὶ τὸν σταυρόν' ἐδῶ ἄρχησεν ἡ ἰδέα τῆς συγχωνεύσεως τὸ κατέστησεν ὡς εἶδος Αἰτερίας εἶναι καὶ οἱ ἀπὸ ἐδῶ αὐτοῦ διαμένωντες, ποῖος ὁ σκοπὸς τῶν ἀγνοεῖται παραμπρὸς ὅτι ξεσκεπάζω θέλει σὲ πληροφορήσω. εἶναι δίκαιον. εἶναι τῆς τιμῆς σου ἄξιον νὰ ἐξηγηθῆς μὲ τοὺς διέποντας αὐτοῦ τὰ πράγματα εἶναι ἀναγκαιότατον καὶ διὰ τὴν ὑπόλειψίν σου, καὶ διὰ τοὺς παραπονεμένους φίλους σου ὅπου ἔγιναν ζκούπρα τῶν Μασκαράδων καὶ ραδιούργων, καὶ ὅτι σὺ καὶ οἱ φίλοι σου εἰς κάθε περίστασιν νὰ ἀποθάνουν ὑπὲρ τοῦ Θρόνου. τί δυστυχία νὰ ὑποκινουῦνται ἀπὸ τὸς ἀναφανδὸν ραδιουργίας καὶ σὰν παιδάκια νὰ πλανῶνται. Ποῦ ἡ Χαρακτηριστικὴ σταθερότης τῆς Κυβερνήσεως, καὶ νὰ τοὺς παίζουν οὕτως.

τῆ 7 Ὀκτωβρίου

Οἶδας τὸν γράψαντα

περὶ τούτου θὰ ἦσαι πληροφορη-
μένος ἀγκαλὰ δὲν πιστεύεις

Ἐμπεριστατομένως ὡς σοὶ τὰ γράφω.

Τῷ Συνταγμ. Κυρίῳ Κώστα Μπότζιαρη

εἰς τὰς ἰδίας χεῖρας του.

(3)

γενεώτατε αδελφε κυριε συνταγματάρχα

ταφτιν τήν σιγιμήν μανθανομεν απο τες αγογιατες είτες είτον μάζη με τόν αρχιγών τζαβελα. και αξιθες τὸ διλινὸν είς τας δεκα ι ωρα επουλεμησαν εί αποστατες με τους εδικους μας επροχιδές είχεν φθασι ὁ κήτζιος με αντρεα και εμπικαν είς το μοναστρι αγιας παρασκεβις και είτον μεσα ὁ δε γιαννης είτον είς βαρεταδα εχθες εφθασαν και εως εκατὸν δεκα τζογγεί και είς τας δεκα ι ωρα ως ανοιθεν Σας λεγω εβικαν εί αποστατες αλο το χορίον σερδικενα και μονον είχαν σπαθιά και γηοταγανια και ορμισαν απανου είς τους εδικους μας και εγηνε πολεμος φορικτος και εί εδικη μας επερασπησιδισαν με τα κανονια και ως λεγουν ι ογογιατες τους εκαμαν πολιν σκοτομόν τα κανονια τὼν ἀποστατὸν εί τζογγεί είτον εξο του μοναστιογίου και κατα φτας εφθασεν και ο γιαννης και αφου προτερον ιχεν κινιγησι τους βλάχους παρομιος και τὸν γιαννιν εί δε βλαχι εμπικαν είς τὸ μοναστρι ὅπου και ο αρχιγος ο δε γιαννης επεστρεψε είς βαρεταδα και του είχεν εψες να φαγη ψομι και να επιστρεψη πιπου είς αγίαν παρασκεβιμετά και αφου ινε και ο σουτηρις και ορουσακας ο δε

καλαμματας εμινεν είς το γιοφηρι της κακαριας και φελαγι να μιν απερασι ο γριβας. αφτα μας ομολογισαν ι αγογιατες ὅπου αποψε ολινιχτα είλθεν απεχι ὁ αρχιγος τζαβελας μας σηκονι τὸν τετραχιν πετιμεζα απεδο επιφορτιζη εμενα να εκτισου τὰ χρέι της φρορας αγρινιου. γραφη και του βελιμι του σιαδημακη του χριστακη νακαταφταση με τριακοσιους αφου προτον τους εδιελισεν ὅταν εδο είλθεν. εμεις εδο δὲν εχομεν καμίαν δύναμιν και ιποπτεβομε απο πολας έτίας και πες του κυριου μιτζελου ναγραψη εδο είς τὸν ἔπαρχον να μας διαταξι νασηκοσουμεν τήν επαρχίαν αγρινιου και ναδιεφιδίνονται απο αξιοματικους φαλεγγιτας και μενο.

τη. 25. μαρτιου 1836. αγρίνιον.

ο αδελφοσου
γιαννακης σταϊκος

1837

(1)

Γενναιότατε ἀδελφέ !

Τὰς εἰδήσεις τὰς ὁποίας ἔχομεν, ἐξ ἐδώθεν εἶναι τοιοῦται, ὁ ἡμῖν πασῶν ἔστειλε δύο κιαράσιδες ζητώντας τὸν Σωτήρη Σιράτον νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ Ἰωάννηνα νὰ τοῦ δώσῃ ψωμί, λοιπὸν αὐτὸς δὲν ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἰωάννηνα προφασίζοντας νὰ τὸ ἐλθῆ τὸ μπογορδι αὐτοῦ, καὶ ἔπειτα ἦλθαν καὶ ἄλλοι κιαράσιδες μὲ τὸν Νικόλαν Ζέρβαν εἰς τὸ μίμριν ζητώντας τὸν Σωτήρη τὸν ὁποῖον τὸν ἀντόμωσαν εἰς τὸν Ντοῦλαν Ζώγου νὰ τοῖς δώσουν τὸ Καπετανιλίκι, τὸν μὲν Σωτήρη εἰς τοὺς Καλαρίτας, τὸν δὲ Ντοῦλαν εἰς τὸ ῥαδοβιοδλιον "Αρτας, ὁ Σωτήρης ὅμως ἐζητοῦσε τὰ ἄγραφα καὶ τί θὰ ἀπογίνει εἰς τὸ τέλος δὲν ἤξεύρομεν, καὶ ὅτι ματαμιάθομεν σᾶς γράφωμεν, ἀπ' αὐτοῦ ὅτι ἤξεύρετε γράφετέ μας, γράφοντές μας ἐν ταῦτῳ καὶ διὰ τὴν ὑγειάν σας πρὸς χαρὰν μας. ἐν τοσούτῳ σᾶς ἀσπάζομεν καὶ εἶμαι.

Ἄδελφός Σας

Ἐν Μηλιῷ τὴν. 4. Μαΐου 1837:

ἀνδρέας Ἰσκου

Πρὸς τὸν Γενναιότατον Συνταγματάρχην κτλ.

Κ. Κωνσταν Βότζαρη

εἰς Ἀθήνας.

(2)

Γενεότατε ἀδελφέ,

ἀστέλω ἐπείτηδες τὸν Ἀναγνώστην σιαρλὴν νὰ σᾶς πληροφορήσῃ ἐκστόματος διὰ μερικὰς ὑποθέσεις μου. καὶ μὲ τὸν ἴδιον νὰ μοῦ παραγγίληται καὶ ὅτι νέα ἔχεται, ἀκόμη ἀδελφὲ σᾶς λέγω ὅτι ὁ νηκολάκις στράτος μοῦ ἐπαρήγγυλεν δύο φωριῖς ὅτι ἀπεφύσισεν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ἡκίαν τοῦ ἄν τοῦ δίδεται ἡ ἄδεια, καὶ διὰ τὴν ὁποῖαν μοῦ λέγει νὰ μεсутέρω πρὸς τὸν ἐκλαμπρότατον Β. Νομάρχην καὶ πρὸς τὴν Γενεότισσας νὰ τοῦ δωθῆ ἄδεια νὰ ἐλθῆ εἰς τὸ σποῖτητον, καὶ διὸ πρόσφερε καὶ ἐκ μέρους μου τὰ προσκυνήματα τοῦ κυρίου Νομάρχου καὶ ὁμιλεῖται μαζὺ περὶ αὐτό, καὶ ἂν εἶναι συνχορηγούμενον καὶ τοῦ δίδεται ἡ ἄδεια νὰ μοῦ γράψῃς ῥιτῶς χωρὶς νὰ μοῦ

κρύψης τίποτα διὰ νὰ ἡξεύρω νὰ τοῦ παραγγύλω σὰς λέγει καὶ ὁ ἀναγνώστης στοματικῶς καὶ θεόθεν μένω.

Τῇ 8 Ἰουλλίου

Ἐν μυλιάν.

Πρὸς Τὸν Γενεότατον ἀδελφὸν Κον Κύριον

Κώστα Βότζιαρη

ὁ ἀδελφόσου

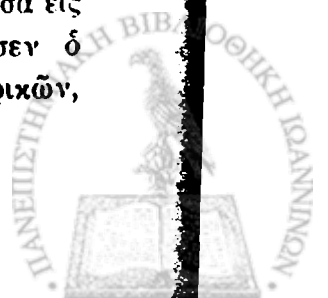
ανδρας Ἰσκου

Εἰς Μεσολόγγιον

(3)

κύριε συνταγματάρχα: (1837 αὐγούστου 24. ἔν πάτραις)

ἀπαντήσας τὸν κύριον βεντραμὴν ἐρχόμενον εἰς τὸ αὐτόθι, ἐρωτῶ περὶ τῆς ποθητῆς μοι ὑγείας σας. καὶ εἶτα σὰς εἰδοποιῶ ὅτι πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν μὲ ἔγραψαν ἐξ ἀθηνῶν, ὅτι μετὰ τὴν ἐκεῖθεν ἀναχωρησίᾳ μου, ἐδόθησαν ἀναφοραὶ ἀπὸ ἀντικείμενους ἀνθρώπους, κατ' εὐθείαν εἰς τὴν αὐτοῦ μεγαλειότητα τὸν βασιλέα, ἀνογκέλουσαι ὅτι ὁ ζαήμης συνεργεῖα τῶν κυρίων θεοχαρόπουλου, κῶνστα πότζιαρη, γιαννάκη σταΐκου, καὶ ἀνδρέα Ἰσκου, ἐνεργεῖ νὰ συστάσῃ μίαν φατριάν ἀντιβασιλικήν, ἢ ὅποια σκοπὸν ἔχει τὴν ἀνατροπὴν τῶν καθεστότων, καὶ εἰς τὴν ὅποίαν ἔλαβον ἕως σήμερον μετοχὴν δεκατρεῖς ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν στρατιωτικῶν τῆς στερεᾶς ἐλλάδος. μετὰ ταῦτα τὰς ἰδίας ἰδέας ἔγραψαν καὶ ἕνας ἀπὸ αὐτὰ τὰ μέρη εἰς ἀθήνας, ἀλλὰ ποῖος, καὶ εἰς ποῖον ἔγραψε δὲν μὲ φανέρωσαν, ἔλαβε τὴν καλοσύνην καὶ ὁ λύσανδρος ἀπὸ πύργου νὰ γράψῃ καὶ αὐτός, ὅτι ὁ ζαήμης συνεργοῦντος τοῦ κολιόπουλου, καταγίνεται νὰ ἐτοιμάσῃ ἐπαναστάσιν εἰς τὴν πελοπόννησον, καὶ πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ του ἔλαβε δεκαεὶς χιλιάδες δίστηλα ἀπὸ χρηματιστὰς ἄγκλους νὰ τὰ μεταχειρισθῇ πρὸς εὐκολίαν. μὲ λέγουν ὅτι ἡ μεγαλειότης του κατεφρόνησεν ὅλας αὐτὰς τὰς μωρολογίας, καὶ εἰς ἕν γράμματι οὗ παναγιωτάκης σουτῆρος, ὅπερ χθὲς ἔλαβον μὲ εἰδοποιεῖ, ὅτι αἱ συκοφανταί αὐταὶ ἔστρεψαν πρὸς βλάβην τῶν κινήσαντων αὐτάς, ἀλλὰ δὲν μὲ ἐξηγεῖ ποῖοι ἦσαν οἱ κινήσαντες. οὔτε τὴν βλάβην ὅπου ἔλαβον. σὲ γράφω περὶ τούτου διὰ νὰ πασχίσῃς μὲ εὐμορφον τρόπον νὰ μάθῃς, ἂν εἶναι δυνατὸν ποῖος εἶναι ὁ φίλος αὐτός τῆς δυτικῆς ἐλλάδος, Ἕλλην ἢ ξένος, καὶ ἂν θέλῃς νὰ μὲ γράψῃς. καθότι μὲ τὸν πηγεμὸν μου εἰς τὰς ἀθήνας ἔχω σκοπὸν, νὰ ἀναφερθῶ ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν αὐτοῦ μεγαλειότητα τὸν βασιλέα, μὲ τρόπον, ὅκου πιστεύω νὰ κάμῃ ἐντύπωσιν. συμπαιραίνω ὅτι ἀκούσαντες, περὶ ἕκαμον ἕν δάνειον μὲ ὑποθήκην τῶν κτημάτων μου, διὰ νὰ πληρώσω τὰ χρέη ἐκέρδησα εἰς τὴν ἐπαναστάσιν μας κατὰ τῶν τούρκων καὶ ἐπειδὴ συνέπεσεν ὁ πρέσβυς τῆς ἀγγλίας, νὰ συγχισθῇ μὲ τὸν ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν,

οἱ καλοὶ ἄνθρωποι ἠθέλησαν νὰ δοκιμάσουν αὐτὴν τὴν συκοφαντίαν. ἴσως καὶ ἐπιτύχει, χωρὶς νὰ στοχασθοῦν τυφλωμένοι ἐκ τοῦ πάθους, ὅτι τοιαῦται εὐπλαστοὶ μωρολογίαι ἀποτέλεσμα δὲν ἵμποροῦν νὰ ἔχουν, καὶ ἂν λάβουν θὰ εἶναι τῷ ὄντι πρὸς βλάβην των. ἐν τοσοῦτῳ αὐτοὶ ἔκαμαν ὅτι ἠμπόρουν, καὶ ἡμεῖς πρέπει νὰ φροντίσωμεν ὅσον τὸ δυνατὸν νὰ εὕρωμεν τὴν πηγὴν, διὰ νὰ κίμω καὶ ἐγὼ τὸ χρέος μου ὅπως δυνηθῶ. σᾶς παρακαλῶ προσφέρεται τὰς προσρήσεις μου εἰς ὅλους τῆς οἰκογενείας σας, καὶ ὑποσημειοῦμαι.

Εἰς τὰς προσταγὰς σας
ἀνδρέας ζαΐμης

μὴ κοινολογήσης τὰ γραφομένα μου.

πρὸς τὸν συνταγματάρχην νομοεπιθεωρητὴν
κύριον κωνσταν βότζαριν κτλ. κτλ.

Εἰς μεσολόγκιον

(4)

Γεναιότατε ἀδελφέ!

Πρὸ ἡμερῶν ἔλαβα ἓνα ἀδελφικόν σας καὶ εἶδον τὰ ὅσα μοὶ γράφετε, εἶναι ἀληθινόν, τὰ ὅσα ἐμάθασα εἰς τὰ αὐτόθι, καὶ ἐρέθησαν ἐδῶ, καὶ ἐγράψασαν ἀπὸ μερικοῦς εἰς τὴν Κυβέρνησιν κατ' ἐξοχὴν ἀπὸ τὸν Κοραντώνη. ἀλλ' ὑμεῖς γνωρίζοντες καλλίτερα ἀπὸ ἐμέ, τὴν σύνασιν καὶ δικαιοσύνην τῆς Μεγαλειότητός του τοῦ Βασιλέως, δὲν πρέπει νὰ ἀμφιβάλετε ποσῶς εἰς τὸ ὅτι δὲν λαμβάνουν χώραν τὰ ψεύδη καὶ αἱ διαβολαί.

κατ' αὐτὰς ἐστάλθησαν διαταγαὶ πρὸς ὅλους τοὺς Νομοεπιθεωρητὰς καὶ Τετράρχας, προσέτι καὶ τῶν Ἐπισημοτέρων Συνταγματάρχων τῆς Ἐπικρατείας διὰ νὰ ἐλθῆτε ἐδῶ μίαν ὥραν ἀρχίτερα νὰ εὐρεθῆτε εἰς τὴν ἐορτὴν τοῦ Βασιλέως ὅλοι. μὲ τὴν προσθήκην ὅτι ἂν δὲν προφθάσετε καὶ ἐλθῆτε καὶ ὑστερώτερα, ἢ Μεγαλειότης του θέλει Σᾶς δεχθῆ μετ' εὐχαριστίας, ὅπερ ἔχει νὰ εἰπῆ πρέπει νὰ ἔλθετε χωρὶς ἄλλο. καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐλπίζω νὰ κίμετε λάθος τὸ νὰ μὴν ἔλθετε Κύριε Μπότζαρη, δὲν Σᾶς ἐκτείνωμαι περισσότερο, ἀλλὰ Σᾶς προσμένω μὲ ἀνυπομονησίαν. Ταῦτα καὶ μὲ σέβας μένω.

Ἐν Ἀθήναις
τῇ 17. 7μβρίου, 1837

Ὁ ἀδελφός σας
ἀνδρέας λόντος

Πρὸς τὸν Συνταγματάρχην Κ. Κώσταν
Μπότζαρην Στρατιωτικὸν ἐπιθεωρητὴν
Κατὰ τὴν ἀκαρνανίαν καὶ αἰτωλίαν

Εἰς Μισολόγγι

Άρ. 5389

(5)

Τὸ

Ἀνώτερον Βασιλικὸν Φρουραρχεῖον Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς

Πρὸς

Τὸν Συνταγματάρχην Νομοεπιθεωρητὴν Κύριον Μπότζαρη
ἐνταῦθα!

Κατὰ συνέπειαν μίας διαταγῆς τῆς Ἐπι τῶν Στρατιωτικῶν Βασιλικῆς Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας τὴν 12)24 9βρίου καὶ ὑπ' ἀριθ. 15955, τὸ Ἀνώτερον Φρουραρχεῖον Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, εἰδοποιεῖ Ὑμᾶς ὅτι ἡ Γραμματεία αὕτη Ἐπαναλαμβάνει τὴν Ἐπιθυμίαν της, ὅτι οἱ εἰς Ἀθήνας εὐρισκόμενοι Κύριοι Νομοεπιθεωρηταί, Ἀξιωματικοὶ τῆς Ἐθνοφυλακῆς, καὶ Ἀρχηγοὶ τῶν τετραρχιῶν οἵτινες προσεκλήθησαν νὰ παρευρεθῶσι εἰς τὴν Πρωτεύουσαν καὶ οἱ ὅποιοι εἰς τὸ διάστημα τῆς ἐνταῦθα διαμονῆς των δὲν εὐρίσκοντο εἰς ἄδειαν μὲ τὰς ἀπαιτουμένας ἀποδοχὰς νὰ ἐπιστρέψωσι ἐντὸς ὀλίγου εἰς τὰς Φρουράς των διὰ νὰ ἀναλάβωσι τὰ ἐκεῖ χρέη των.

Κοινοποιοῦντες ταῦτα πάντα πρὸς Ὑμᾶς κατὰ συνέπειαν τῆς ἄνω ῥηθείσης διαταγῆς τῆς Γραμματείας τῶν Στρατιωτικῶν πρὸς γνῶσιν σας.

Ἀθῆναι τῇ 13)25 9βρίου 1837

Κ. Δ.

(Σ φ ρ α γ ι ς) Ὑπογραφή

Άρ. 5389

Τὸ

Ἀνώτερον Βασιλ. Φρουραρχεῖον Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς

Πρὸς

Τὸν Συνταγματάρχην Νομοεπιθεωρητὴν Κύριον Μπότζαρη
ἐνταῦθα.Άρ. 1053Ἐθεωρήθη διὰ τὴν
ἐπιστροφὴν του εἰς Ἀργίριον

Ἐν Πειραιεὶ τῇ 24 9βρίου 1837

Ὁ

Φρούραρχος

(Σφραγίς)

(Ὑπογραφή) Λοχαγός.

Αρ. 41

(5)

Βασιλικὸν Ἀνώτερον Φρουραρχεῖον τῆς Προτενοῦσης
Φύλλον Πορείας

Διὰ τὸν Συνταγματάρχην ΝομοΕπιθεωρητὴν Κύριον Μπότζαρη
δοσις διετάχθη νὰ ἀναχωρήσῃ διὰ Μεσολλόγιον.

Ὅθεν προσκαλοῦνται ἅπασαι αἱ καθ' ὁδὸν Στρατιωτικαὶ καὶ Πο-
λιτικαὶ Ἀρχαί, νὰ ἀφήσωσιν εἰς αὐτὸν Ἐλευθέραν δίοδον καὶ χρείας
τυχούσης νὰ τῷ χορηγήσωσι τὴν ἀναγκαῖαν βοήθειαν καὶ Συνδρομὴν
τόσον εἰς τὸ Ταξιδιὸν του, ὅσον καὶ εἰς τὴν διαμονὴν του.

Ἀθῆναι τὴν 23 Ἰβρίου 1837

Ὁ

Συνταγματάρχης Ἀνώτερος Φρούραρχος
(Σφραγίς) (Ὑπογραφή)

(6)

Φίλε σινπέδεραι.

» : Το παρὸν μου δὲν ἀποβλέπει εἰς ἄλο ἡμὶ διανὰ σᾶς ἐνθιμισο
διαστὶν σινπέδαιρηάν μας ὡς βλέπεις κατὰ ἐφκίν. Τορα εἰμεθα ολι
εδδ ὅπου εἰλθεν καὶ ο ἀδελφός μου Νικόλας διανὰ δόσωμε ἐνατελος
τις σινκένιας καὶ νὰ προσδιορίσωμε καὶ τον καιρον. δια τουτο προτου
αναχωρίσεται καὶ εἰδιόσας νὰ ἀνταμοβουμε καὶ νὰ ἀποφασισομε τὸν
κερὸν τουστεφανοματος διανὰ εὐγοῦμε ἀπὸ ἀφτὶν τὶν φροντιδα.

1837: 15 Νοεμβρίου

Ἀθῆναι

Ὁ ἀδελφός καὶ

σινπεθερόσου

Κ. Τζαβέλλας

Πρὸς Τὸν Συνταγματαρχὴν Κύριον
Κώσταν μπότζαρη

Εἰς ἀθίνας

Ἄρ. 8415

Γ'.
 Διαταγή τῆς Ἡμέρας
 διὰ τὸν
 Βασιλικὸν Ἑλληνικὸν Στρατὸν

Ἀθῆναι τὴν 3/15 Ἰουλίου 1841

Ἡ Α. Μ. ὁ Σεβαστὸς ἡμῶν Βασιλεὺς ἠδόκησε νὰ μοὶ ἐμπιστευθῆ τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Β. Αὐτοῦ Γραμματείας. Εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὡς ἐκ τούτου ἐπιβληθέντων μοι ἱερῶν χρεῶν δὲν θέλει βεβαίως μὲ λείπει οὔτε ἡ πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν χρεωστούμενη εἰλικρινὴς ἀφωσίωσις, οὔτε ὁ ζῆλος καὶ ἡ ἀόκνος μέριμνα περὶ τῶν συμφερόντων τῆς ὑπηρεσίας, οὔτε ἡ ἀγάπη καὶ τὸ σέβας πρὸς τὸν ἔνδοξον Ἑλληνικὸν στρατὸν, λείψανον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοῦ ἱερωτέρου τῶν ἀγῶνων. Ἀλλ' ὅλα ταῦτα ἤθελα νομίζω ὡς μέσα ἀνίκανα πρὸς ἐντελῆ ἐκπλήρωσιν τῶν σοβαρῶν καθηκόντων μου, ἂν δὲν ἐπίστευα ἀδιστακτικῶς εἰς τὴν συνδρομὴν τῶν ἀρχηγῶν τοῦ Στρατοῦ καὶ ὅλων ἐγγένει τῶν ἀξιωματικῶν, οἵτινες πιστοὶ εἰς τοὺς ὅρκους των, θέλουν καταβάλλειν πᾶσαν προσπάθειαν εἰς τὸ νὰ ἐγχαράττωσιν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ στρατιώτου ὅλα ἐκεῖνα τὰ αἰσθητήματα δι' ὧν πρέπει οὗτος νὰ διακρίνηται, πρὸ πάντων δὲ τὴν πρὸς τὸν θρόνον ἀπεριόριστον ἀφωσίωσιν, τὴν ἄκραν πειθαρχίαν, καὶ τὸ σέβας πρὸς τοὺς νόμους τοῦ Βασιλείου.

Ἀρχηγοὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ! διευθύνετε ἄνδρας, τῶν ὁποίων οἱ κραταιοὶ βραχίονες ὑπεστήριξαν τὰ ἱερὰ δικαιώματα τῆς φιλαδέλφου ἡμῶν πατρίδος. Ὅσοι δὲ πάλιν δὲν ἠδυνήθησαν νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα διὰ τὴν ἡλικίαν των, ἀνεφάνησαν ἀξιοὶ διάδοχοι τῶν πατέρων των κληρονομοῦντες τὰς ἀρετὰς των, ὑπηρετοῦντες πιστῶς τὸν θρόνον καὶ πρόθυμοι ὄντες καὶ αὐτοὶ εἰς ὅποιανδήποτε περίστασιν νὰ χύσωσι τὸ αἷμα των, διατρέχοντες τὸ ἔνδοξον στάδιόν των ἔχουν ἐπομένως ἅπαντες ἀδιαφιλονείκητα δικαιώματα εἰς τὴν εὐνοίαν τοῦ Σεβαστοῦ ἡμῶν Κυρίου, εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ ἔθνους, καὶ εἰς τὰς ὑπὲρ αὐτῶν ἀόκνου, προσπάθειας

μου. Αἱ εὐτυχέστεραι στιγμαὶ τῆς ζωῆς μου θέλουν εἶσθαι αἱ δαπανηθησόμεναι εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν ἑνὸς χρέους ἐπὶ τοσοῦτον ἱεροῦ. Εἰλικρινῆς εἰς τὰ αἰσθήματα ταῦτα, θέλω ὠφελεῖσθαι ἀπὸ κάθε περιστάσιν διὰ νὰ προκαλῶ τὰς βασιλικὰς ἀμοιβὰς ὑπὲρ ἐκείνων, οἵτινες ἀποκαθίστανται ἄξιοι αὐτῶν· καθὼς ἐπίσης ἡ θέλησίς μου θέλει εἶσθαι ἄκαμπτος εἰς τὸ νὰ ἐπισύρω τὴν δικαίαν ὀργὴν τῶν νόμων κατὰ τῶν ὄσσοι, λησιμονοῦντες τὰ ὑψηλὰ καθήκοντά των ἠθέλαν φανῆν ἀνάξιοι τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ θρόνου καὶ τῆς πατρίδος.

Ὅ

ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Γραμματεῦς τῆς Ἐπικρατείας
Α. Μεταξᾶς

(Σ φ ρ α γ ι ς)

Πρὸς τὸν Συνταγματάρχην Στρατιωτικὸν
Νομοεπιθεωρητὴν Ἀκαρνανίας Κον
Κώσταν Βότζαρην κτλ. κτλ. κτλ.

(2)

Ἀκριβέ μοι φίλε

τὴν 11. 7βρίου 1843 Ἀθήναι

Ἐὰν δὲν Σοῦ ἔγραψα ἕως τῶρα ἦτον ἀπὸ ἀπείρους ἀσχολίας, καὶ ὁποῦ ἡ λαμπρὰ ἡδεις τῶν 3. 7βρίου ἔτρεξεν παντοῦ δι' ἐκτάκτων ταχυδρομείων. Ἡ λαμπρὰ πράξις αὕτη ἔθεσεν τὸ ἔθνος εἰς τὸν κολοφόνα τῆς δόξης καὶ ὑπόσχεται τὸ εὐτυχὲς μέλλον του. Τώρα δὲν μένει ἄλλο εἰς ἡμᾶς παρὰ νὰ καταβάλωμε ὅλας τὰς προσπαθείας μας εἰς τὴν διατήρησιν τῆς κοινῆς εὐταξίας πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ Συντάγματος καὶ πρὸς ὑποστήρηξιν τοῦ Συνταγματικοῦ Βασιλέως μας ὅστις ἄρχησεν νὰ διοικῆ συνταγματικῶς μὲ εὐχαρίστησιν εἰς μίαν συνδιάλεξιν ὅπου ἔλαβα προχθὲς ὅτε ἐπέιγα νὰ τὸν βεβαιώσω διὰ τὴν συμπραξιν τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως καὶ τὴν συνδρομὴν τῆς τὸν εὔρον καταπάντα εὐχαριστημένον εἰς τὸ παρὸν σύστημα.

Σὰς παρακαλῶ νὰ προσφέρετε τοὺς ἀσπασμούς μου εἰς τοὺς συμπράκτωρας καὶ φίλους μας.

ὁ φίλος Σος

Τζιορτζ

ἡ Α. Μ. ἔκραξεν τὸν Μαυροκορδάτον
καὶ εἰς 10 ἢ 12 ἡμέρας θέλει
εἶναι ἐδῶ.

Ἄρ. 18

Πρὸς τὸν Κύριον Κώστα Μπότζιαρη
Συνταγματάρχην κτλ. κτλ.

Μεσολόγγιον

(3)

ἄδελφέ Καπετὰν Κώστα !

Χαλκίς 12 7βρίου 1843

βεβαιώτατα θὰ ἐμάθαιτε τὰ συμβάντα εἰς τὴν προτεύουσαν καὶ ἐνταῦθα κανὰ τὴν 3. 7βρίου σᾶς προσθέτω δὲ ὅτι ἐνταῦθα διατηρεῖται ἡ μεγαλητέρα ἡσυχία καὶ εὐταξία, καὶ δὲν ἐμφιβάλλω ὅτι καὶ αὐτόσε θὰ ἀκολουθῆ τοῦτ' αὐτό, ἀλλ' ἐπιθυμῶ νὰ μὲ γράψετε πρὸς ἀκριβεστέραν πληροφορίαν μου.

Συγχωρήσατε ἄδελφέ, νὰ σᾶς παρατηρήσω ὅτι καθὼς εἰς τὸ ἔνδοξον τῆς 3. 7βρίου κίνημα μᾶς ἐνεδιάδρυνε ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα, καὶ ὁ ζῆλος τῶν δικαιωμάτων τῶν συναγωνισθέντων μεθ' ἡμῶν, ἐπίσης πρέπει νὰ ὑπάρχη εἰς τὰς καρδίας ὄλων μας ἡ αὐτὴ εἰλικρίνεια, καὶ ὁ αὐτὸς ἐνθουσιασμός, καὶ ὅλοι μας πρέπει νὰ συντρέξωμεν εἰς τὴν κοινὴν ἡσυχίαν, εὐταξίαν καὶ ἀσφάλειαν, διότι αὐτὰ θὰ μᾶς συστήσουν καὶ εἰς τὸν ἔσω καὶ εἰς τὸν ἔξω κόσμον πρὸς ταῦτα χρεωστοῦμεν καὶ ἐν ἄλλο νὰ κάμωμεν τοῦτεστι νὰ φροντίσωμεν νὰ διορισθῶσι πληρεξούσιοι ἄνθρωποι μὲ πατριωτικὰ εἰλικρινῆ αἰσθήματα, καὶ μὲ ἀγάπην εἰς τὰ δικαιώματα αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ μερικὰ τῶν Στρατιωτικῶν. ἡμεῖς ἐντὸς ὀλίγου ἀρχίζομεν τὰς ἐκλογάς μας, καὶ ἐλπίζω νὰ ἐκλεχθῶσιν ἄνθρωποι μὲ τὰ ἀνωτέρω αἰσθήματα.

Ἐπιθυμῶ νὰ μὲ γράψητε τὰ αὐτόσε. Σᾶς ἀσπάζομαι καὶ εἶμαι

ὁ ἀδελφός σας

Νικόλαος Κριεζιώτης

Υ. Γ.

τὸ ἐσώκλειστον ἄς σταλῆ
παρακαλῶ πρὸς τὸν Ἄνδρέαν.

Αρ. 18

Πρὸς τὸν Συνταγματάρχην Κύριον Κῶνσταν
Μπότσαρην
κτλ. κτλ. κτλ.

Μεσολόγγιον

(4)

Γενναιότατε Ἄδελφέ !

τῆ 14. 7βρίου 1843 Ἐν ἀγρινίῳ

Αἱ ὁδηγίαι περὶ ἐκλογῆς ἀντιπροσώπων ἐστάλησαν ἀπανταχοῦ τῶν ἐπαρχιῶν, καὶ τὴν προσεχῆ Κυριακὴν συνέρχονται καὶ οἱ ἐδῶ ἐπαρχιωταὶ πρὸς τὴν ἐκλογὴν αὐτήν.

Τὰ δὲ καθ' ἡμᾶς μένουσιν εἰσέτι νεκρά. Οὐχὶ μόνον δὲν μᾶς

ἐχαροποίησες μὲ τὸν ἐρχομὸν σου, ἀλλ' οὐδὲ μὲ ἐπιστολὴν σου τινά, καὶ ἀποροῦμεν ἅπαντες. Ἡμεῖς ἐδῶ ἀγνοοῦμεν τί τὸ πρακτέον, καὶ πῶς ν' ἀρχίσωμεν τὴν ἐκλογὴν· ἀνάγκη ὅθεν νὰ μὴ ἀπολειφθῶμεν τῶν ἄλλων, ἢ νὰ ἔλθῃς προσωπικῶς, ἢ νὰ μᾶς παραγγείλῃς δι' ἐπιστολῆς ν' ἀρχίσωμεν.

Πολλοὶ θέλουν ὅτι καὶ ἡμεῖς πρέπει κατὰ δῆμους νὰ ψηφοφορήσωμεν· ἀλλὰ δὲν ἔχει οὕτως, οὔτε τὸ πνεῦμα τῆς Ἐγκυκλίου τοῦ Ὑπουργείου, οὔτε ὁ ὑπ' αὐτῆς συσταίνόμενος τοῦ 1829 νόμος. Φρονοῦμεν δὲ πάντες ὅτι, καὶ οἱ Σουλιῶται, καὶ οἱ Κρηῖτες, καὶ οἱ Ἡπειρωῖται, καὶ οἱ Θεσσαλομακεδόνες, καὶ οἱ Ψαροῦδιοὶ καὶ ὅσοι ἄλλοι τῶν ἔξω θὰ ἐκλέξωσι τοὺς ἀντιπροσώπους των ἀνεξαρτήτως τῆς τοῦ Βασιλείου διαιρέσεως. Ἡμέρα διαδέχεται τὴν ἡμέραν καὶ ὁ καιρὸς ἀνεπαισθήτως παρέρχεται, καὶ χρειάζεται ὅθεν γοργότης.

Σᾶς παρακαλοῦμεν λοιπὸν ἢ νὰ ἔλθῃτε ἐντὸς τῆς ἐβδομάδος, ἢ νὰ μᾶς γνωστοποιήσητε διὰ τοῦ προσεχοῦς ταχυδρομείου τὰ πρακτέα. Τὸ συμφέρον τῆς Πατρίδος τὸ ἀπαιτεῖ.

Σᾶς ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς καὶ μένω

ὁ ἀδελφός Σου

Αθ. Κουτζονίκας

Πρὸς τὸν Γενν. Κύριον

Κώνσταν Βότσαριν Συνταγματάρχην κτλ.

Εἰς Μεσολόγγιον

Ἀσπάζονται σε ἀδελφικῶς ὅλοι οἱ ἐνταῦθα συγγενεῖς καὶ πατριῶται. Ἀσπάζου ἐκ μέρους ὅλων καὶ ὅλους τοὺς αὐτόθι συμπολίτας.

(5)

Κύριε συνταγματάρχα προσκυνῶ

Ἔλαβον τὸ ἀπὸ 14. Ἰσταμένου μηνὸς γράμμασας καὶ εἶδον τὰ ἐν αὐτῷ.

Ἡ ἐκλογὴ τῶν πληρεξουσίων τῆς ἐπαρχίας μας δὲν ἐτελείωσεν ἐπειδὴ καὶ ὁ Κύριος Δήμαρχός μας κατήντησεν νὰ κάμει τὰς κλήσεις τῶν ἐκλογέων εἰς τὰς 16. Ἰσταμένου μηνὸς ἡμέραν σάββατον καὶ νὰ προσδιορίσῃ ἡμέραν τὴν Κυριακὴν, ὥστε αἱ κλήσεις τῶν ἐκλογέων τοῦ Δήμου Ἀμβρακίας ἐστάλῃσαν πρὸς τὸν Δῆμαρχον Ἀμβρακίας τὸ ἑσπέρας τῆς ἡμέρας τὸ Σάββατον καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν δὲν ἔλαβε τὸν ἀφορδῖον καιρὸν ὁ Δῆμαρχος Ἀμβρακίας νὰ κοινοποιήσῃ αὐτὰς πρὸς τοὺς ἐκλογεῖς καὶ διὰ ταῦτα δὲν ἦλθεν ὅλος διόλου, ἀλλ' ὁ Δῆμαρχος Ἀμβρακίας εἰδοποίησεν ἐπισήμως τὸν Δῆμαρχον Παμφίας, ὅτι οἱ ἐκλογεῖς τοῦ Δήμου του θέλει ἔλθουν τὸ ἐρχόμενον

Σάββατον, ὁ δὲ Δήμαρχος Παμφίλιος κάθηται μέχρι σήμερον ἐνταῦθα μεταχειριζόμενος ὅλα τὰ μέσα τῆς ἐξουσίας του διὰ νὰ ἐπιτύχη τὴν ἐκλογὴν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας εἶναι ἄδικον.

ἐγὼ ἀνεχώρησα ἀπὸ τὸ γραφεῖον τῆς Δημαρχίας ἀπὸ τὰς 10. ἰσταμένου ἐξαιτίας τῶν περιστάσεων καὶ κάθημαι εἰς τὸ σπίτι μου.

πληροφοροῦμαι ἀπὸ διαφόρους πολίτας, ὅτι ὁ Κύριος Δήμαρχος ἔπαυσε τῶν χρεῶν του, αὐτὸς ὅμως ἐνεργεῖ καὶ φαίνεται ἡ φήμη αὕτη νὰ ἦναι ψευδής.

περὶ τῆς ἐκλογῆς ἀναφέρω καὶ εἰς τὸν Κύριον Διοικητὴν μετὰ τοῦ ὁποίου, παρακαλῶ νὰ ὀμιλήσετε τὰ δέοντα διὰ τὴν γνωστὴν ὑπόθεσιν νὰ γνωρίζω τί ἔγεινε καὶ παρακαλῶ νὰ μὲ εἰδοποιήσετε καὶ εἰμί.

Ἐν Χρυσοβέστη τῇ 20. 8βρίου 1843

φίλοςσας

Νικόλαος Μάιμιλης

Πρὸς τὸν συνταγματάρχην Κύριον Κώνσταν Βότζαριν

Εἰς Μεσολόγγιον

(6)

γενεοτατε στρατηγέ σέ προσκίνο

ἐν Ἀθῆναι τῇ 17 Αὐγούστου 1844

ἔλαβα τὸ ἀπὸ 13. τοῦ παρόντος γραμμίσου δὲν σὲ ἔγραψα προτίτερα διότι ὅλη ἐνομιζάμε ὅτι ἦχος κλησιῆ διὰ ἔδδ καὶ τόρα ἦνε ἰκοσι ἡμερες ὅπου σὲ περιμένομε μερα τὴν ἡμέραν ἀπὸ τὰς ἐφμεριδας ἐμαθες τὴν ἀλλαγὴ τοῦ ὑπουργίου· τὸ ἔτιον ἔτον ὅτι ἐμῆς ἡ ἀβλικὴ ἐνοήθημεν μὲ τὴν ἀντιπολιτευσιν καὶ ἡμεθα φανεροὶ ἐναντίον του· ὁ Μαυροκορδιάτος βλέποντας αὐτὸ ἐνόμησε ὅτι δὲν χερη τὴν ἐμπηστοσὴν τοῦ Βασιλέος πλέον καὶ οὗτος ἔδωσε δὴς τὴν παρέτισὴν του καὶ εβιασθη ὁ Βασιλεὺς νὰ τὴν δεχθῆ νομισας ὅτι θὰ κάμη ὁ κολέτης ὑπουργίον γαλικὸν ἀλλὰ ἐγινε τὸ ἐναντίον καὶ ὁ τὸ βλέπης. . . . καὶ τὸ ἄλο ὅπου ὁ κύριος Μεταξιάς δὲν τὸν ἀφίνη εἰς ἡσιχία ἀλλὰ θέλη νὰ συμπληροθῆ τὸ ὑπουργίον ἀπὸ τὸν ζογραφο κουλίκο καὶ κανάρη, καὶ ἔδδ ὅς λέγουν ἡποπτεῦτη ὁ κολέτης καὶ δὲν καμνη τηποτε· διότι ὁ κολέτης μὲ κανένα τροπον δὲν θέλη νὰ ἐγκαλῆ τοὺς κίλους ἀνθροπους τοῦ Μαυροκορδιάτου ἀπὸ τὰς θέσης.

ἀλλὸ ἡ πελοπονισιῆ ἐπηρωχτικαν ὅτι δὲν ἐγινε κανὴς δικος τον ὑπουργὸς καὶ τόρα καμουν πελοπονισιακὴν ἐνοσην μὲ ὄρκον διὰ νὰ σκυματίσουν εἰς τὴν βουλὴν ἐδικὸν τον ὑπουργίον ἡθαγενές—ἀφοὺ κατορθόσουν νὰ πάρουν καὶ τοὺς ρουμελιотας καὶ μέρος νισιότας· αὐτὰ τρέχουν καὶ κηνα νὰ ἐλθῆς τὸ ὄργιγοροτερον ἔδδ· γράψε μου πότε

θά κινήσης διὰ ἐδὸ ἐγὼ παλιν τὴν δευτέραν σὲ γράφο τὰ ἐδὸ τρέχοντα· ἀλλὰ προσεχε τὸν συσση διότι αὐτὸς καθὼς γράφη θὰ πιαστὴ μὲ τοὺς πυργιώτες καὶ νὰ τοῦ στηλῆς κανένα ἀνθρώπον τῆς δουλιᾶς φρονιμον· τὰ πραγματα δὲν τὰ βλέπο καὶ μόνον ἢ φρονημὴ νικοκιρηεμποροὺν νὰ τὰ διορθοῦν καὶ ὁ θεὸς νὰ βίβη τὸ χέρον του ταῦτα καὶ μένο

εἰς τὰς προσταγὰς

Χ. Ἀνδρέου

Πρὸς τὸν Κύριον Κόστιν

Βότσαρη στρατιγὸν

Εἰς Μισολόγγιον.

(7)

Γενναιότατε Ἀδελφὲ Καπετὰν Κώνστα.

Ἄργίον 30. 7βρίου 1844.

Προχθὲς πάλιν Σᾶς ἔγραφον, καὶ τὸ γράμμα μου, καθ' ὃ Σᾶς τὸ ἔστειλα ἐπὶ συστάσει, δὲν ἀμφιβάλω ὅτι τὸ ἐλάβετε, καὶ πάλιν σήμερον Σᾶς ξαναγράφω, τὰ ἐντεῦθεν· ἢ τοῦ Βίλτου ἐκλογὴ ἤρχισε καὶ εἰς τὸν Δῆμον τοῦ Ἀνδρέα τὴν δευτέραν τελειώνει— ἢ δὲ τοῦ Κυρβασαρά ἀφοῦ ἤρχισε, καὶ τὸ ἐναντίον Κόμμα, ἰδὼν τὴν πλειοψηφίαν ὑπὲρ τῶν Σωτήρη καὶ Δ. Ἰσκου ὄρισε καὶ λαβὼν τὴν κάλπην τὴν ἐτζάκισε καὶ μήτε ἴχνος αὐτῆς ἐμεινε· καὶ τοῦτο εἰς τὸ τέλος τῆς ψηφοφορίας.

Ἡ ληστεία τῶν μερῶν τούτων μένει εἰς τὰ ἴδια καὶ καθημερινῶς γίνονται κλοπαί. προχθὲς οἱ ληστὲς ἐπλήρωσαν εἰς μουσταφίλι ἓνα Στρατιώτην σήμερον μόλις ἦλθεν ἐδῶ ἓνας λόχος ὑπὸ τὸν ὑπολοχαγὸν Μπαλάβαν καὶ νὰ εἰδοῦμε· ὁ δὲ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργὸς ἀφοῦ ἔστειλε τὸ γραμματίον εἰς τὸν ἐδῶ ἀνεψιὸν μου Κωνσταντὴ Σταίικον, τὸν διώρισεν, καὶ ὑπασπιστὴν τοῦ ἐδῶ φρουραρχείου· μὲ 90. Δραχμὰς κατὰ μῆνα!— καὶ τὸν διώρισεν ἐπὶ κεφαλῆς 40. Στρατιωτῶν νὰ καταδιώξει τὴν ληστείαν, καὶ ὅλα αὐτὰ εἰς τὸν Κωνσταντὴ βλέπεις Κ. Μπότζαρη λοιπὸν αὐτά. ὁ Κώνστας Βλαχόπουλος διωρίσθη Νομοεπιθεωρητὴς Αἰτωλοακαρνανίας, ἐννοεῖς λοιπὸν Κ. Μπότζαρη καὶ αὐτά!

Ἡ Γενναιότης Σας ἀφοῦ εὑρίσκεσθε εἰς Ἀθήνας πρέπει νὰ μᾶς γράφετε συνεχῶς τὰ αὐτόθι πρὸς φωτισμόν Μας.

Ἀπὸ τὰς ἐφημερίδας βλέπομεν, ὅτι εἰς τὰς 22. 7βρίου ἐντὸς τῆς Βουλῆς ὑπῆρξε μικρὰ ἐννοσις μεταξὺ Κωλέτου καὶ Μαυροκορδάτου. εἶθε ὁ θεὸς νὰ εὐδοκήσῃ ν' ἀληθεύσῃ τὸ τοιοῦτον, καὶ νὰ στερεωθῇ, διότι καθὼς βλέπω, οἱ Πελοποννήσιοι ἔχουν πολλὸν διαφορετικὸν

σκοπούς, καὶ ἐναντίον οὐχὶ μόνον τοῦ Μαυροκορδάτου, ἀλλὰ περισσότερον καὶ τοῦ Κωλέτη καὶ τῶν ἑτεροχθόνων γεννικῶς· καὶ λοιπὸν ὅλως δυνάμεως πρέπει νὰ πασχίσητε νὰ ἐννόσητε πάλιν τὰ δύο συστήματα, διὰ νὰ ματαιοθῶσιν οἱ σκοποὶ τῶν Πελοποννησίων· ἄλλην ἐφεύρεσιν καλλητέραν παρ' αὐτὴν ἐγὼ δὲν βλέπω.— καὶ τοῦτο μένει εἰς τὴν φρόνησιν Σας νὰ κατορθωθῇ.

ὁ Ἀδελφός Σας

γιαννακῆς στιάικος

Πρὸς τὸν Γενναίωτατον Κ. Κώνσταν
Μπότζαρην Ὑποστράτηγον Γερουσι-
αστὴν κτλ. κτλ. κτλ.

Εἰς Ἀθήνας

(8)

Σεβαστέμοι στρατηγέ!

τῆ 2: 8βρίου 1841: Χαλκίδς.

«ὁ εἰός μου ἐλευθέριος μού ἔγραψεν περὶ τοῦ καλοῦ σας ἔρχο-
μοῦ εἰς ἀθήνας καὶ καταπολλὰ ἐχίριν.

ἔγνωρίζετε ὅτι τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκον: ἐνήργησεν τὴν παύσιν
μου ἀπὸ ταχρῆ τῆς οἰκον: ἐπιτροπείας εὐβοίας, καὶ καθ' ὅς ἔχω
πληροφορίας μαζὺ μὲ τοὺς ἀπεναντίους μου ἐνήργησαν πολὺ καὶ ὁ
καλός μας πατριώτης κύριος τζαβέλας φαίνεται ἢ εὐγενείατου ἀ-
γαπὰ πολὺ νὰ δυστηγούμεν καὶ νὰ ἰδιοτεύομεν καὶ ἵπομονή.

αἱ αὐταὶ Μεγλειώτητες πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἴχον ἔλθῃ ἐνταῦθα
ὅπου περιόδευσαν τὴν εὐβοίαν καὶ πολλὰ εὐχαριστήθησαν ἀπὸ τὴν
θέσιν τοῦ τόπου, ἀλλὰ φρίκην ἐπροξένησαν εἰς αὐτοὺς αἱ ἀνθερεσίαι
καὶ τὰ πραχθέντα κακουργήματα ἀπὸ τὸν ὑποστράτηγον κριεζιώτην
εἰς τὸν τόπον τοῦτον· πλήθος ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν παθόντων εἰς
ὅλα ταμέρη τῆς ν. οἰκου ἐπαρσιάζοντο εἰς τὸν Βασιλέα καταβουόντων
ἐναντίον τοῦ κριεζιώτου· ὅταν ἔλθῃ αὐτοῦ θέλει σᾶς ἦπω λεπτομερῶς.

ὁ συνταγματάρχης ρούζης με ἔπεν νὰ σᾶς γράψω τὰς προσκυ-
νήσεις του· ἢ συζυγός μου καὶ τέκνα μου σᾶς προσκυνοῦν καθὼς καὶ
ὅλη τὴν εὐγενὴ οἰκογενεὴν σας. σᾶς προσκυνῶ δὲ καὶ ἐγώ.

ὁ ἀδελφός σας καὶ δούλος

«δώσε παρακαλῶ ἰδιοχέρως
τὸ ἐσόκλειστον πρὸς τὸν
στρατηγὸν Ἀνδρ. λόντον

λάμπρος κουτσονίκας

ὁ Ἰδιος

Πρὸς τὸν στρατηγὸν Κύριον Κώσταν

Βότζαρην καὶ τέλος

εἰς ἀθήνας

(9)

Γενεότατε στρατιγέ μου

σᾶς προσκηνό :

μετὰ τὰ ἀνηκόν σεβίσματα μου σᾶς περηκαλο νάμας ἔχτε εἰς τὴν
 εὐνην σας καὶ αγίπην σας καθὸς φρουνο δηὰ ναμην μου κανόνοντε
 ἢ ἐχθρήμου καὶ σᾶς ἦνε γνωστον ὅπου ἡ βάσις μου ἦνε εἰς ὑμας :
 κ. τ. λ. π.

εἰς τήμερη ἔτουτα βασιλεβη ἢ ἀνάρχηα καὶ ἡ ληστηα ὅς καὶ εἰς
 τὴν ἐπαρχίαν μου εἰς τὴν ὅπιαν ἠλεγόμενη ἐθνικη . . . . .
 πλατανῆ . . . . . ἄλλι ἔφαγαν τὰ σφαχθὰ τοῦ κοσμου ἀρ-
 χησαν καίσκοτονουν βόδια καὶ ἀλα ζῶα τρανα 4. μόνον ἔσκοτοσαν
 ἀλογα μία βραδια κάποτε το εὐρησκόμενον ἀποσπασμα ἀδιαφορη ὁ
 δεόδηγος ἦνε του αὐτου φρονήματος δημοτη τόρα τὸν ἔστιλεν ὁ βέηκος
 καφυρμάκης :

προσκληθης ὁ κολοκηθας πάρα του γρήβα ἔρχετε αὐτου με με-
 ρηκους ὑπερ τοὺς: 28: δηὰ νὰ τους εὐγάλη τους βαθμους τὸν δηὰ
 τὸν ἀγονα τὸν ὅπρον ἐπόφεραν με αὐτὸν εἰς ἀβάρηκον. ἠπλέον
 μερμπάτηδες ὁ κορηζῆς.

σὲ ξαναπροσκίνο καὶ μένο ἐν ὄλο τὸ σεβας :

τὴ 6. 8βρίου 1844

ἐν ναύπλιον

εἰς τοὺς ορησμούςσας

πρόθυμος

N. Σισμάνης.

Πρὸς

τὸν γενεότατον ὑποστράτηγον

Κ. κόσταν μποιζαρη

εἰς ἀθήνας

(10)

Γενναϊότατε Καπετῆν Κώστα

Ἄργιον 21. 8βρίου 1844.

Τὰ ἐδῶ πράγματα μας δὲν δύναμαι νὰ σὲ ἱστορήσω, τίποτα ἄλλο
 εἰμι καθημερινὲς ἀνησυχίες καὶ νυκτοκλοπαί παντοῦ ὄθεν ὁ ὁδοιπό-
 ρος διαβῆ ληστεύεται προχθὲς ἀκόμη συνεύει τρομερὰ ληστεία εἰς τὸ
 Σκαλή. Τὸ Ἄργιον εἶναι εἰς παραλυσίαν. Τί νὰ σὲ εἶπω χειρότερα
 ἀπὸ τὰ 1836. εἴμεθα τώρα ὁ ἐδῶ φρούραρχος ἔχει περὶ αὐτὸν τοὺς
 πιστοὺς του, καὶ ὅ,τι τὸν συμβουλεύουν τὸ ἐπιχειρῆται καὶ νὰ
 εἰδοῦμε.

Τὰ τοῦ Βάλτου ἀπέτυχον, καὶ σὺ καὶ ἐγὼ γνωρίζομεν ποῦ νὰ

ἀποδώσωμεν τὰς ἀποτυχίας τῆς ἐκλογῆς ἐκείνης, μολοντοῦτο τί νὰ κάμης μὲ τὸν ἴσκον, ἔτζη ἰθέλησε. Ἄγκαλὰ νὰθὼς βλέπω ἀπὸ τὰς ἐφημερίδας, καὶ νὰ ἐπιτύχαινε, ἦτον εὐκόλον νὰ μὴ τοῦς δεχθοῦν εἰς τὴν Βουλὴν ὡς ἐναντίους τῆς πλειοψηφίας.

Ἄπὸ τὸ ἐσώκλειστον πληροφοροῦσθε τί γράφω τοῦ Κ. Μαυροκορδάτου· τὸ ὁποῖον ἀφοῦ τὸ ἀναγνώσης, δόσετο εἰς χεῖρας του· καὶ φροντίσατε τουλάχιστον νὰ εἰσθε ἀδελφὲ ἀσφαλεῖς, διότι τέτοιους ἐναντίους ὁποῦ ἔχομεν, τέτοια καὶ χειρότερα πρόπει νὰ φοβώμεθα.

Ὁ Ἀδελφός Σας
γιαννάκης στάϊκος

ΣΥΣΤΗΜΕΝΟΝ

413

Πρὸς τὸν Γενναιότατον Κύριον
Κώνσταν Μπότζαρην Γερουσιαστήν

Εἰς Ἀθήνας

(11)

Τον ἀρχίγον κοστα
μποτζάριν προσκινούμε

εὐγενέστατε κιορῖκο

9: 1844: ἐνπλατανον

ἔροτουμε διὰ τὴν ἰγίαν σου· καὶ ἔμς ἐγιένω τον παροντα στελνομε ἐπίτιδες καὶ σας λέμε ὅτι ἀπεδο οπου ἐκίνισε ὁ κουλωκίθας μὲ ἴκοσι οπλοφόρους καὶ πληροφοροῦμεθα ὅτι θὰ βαρέσουν τον ἐκλαμπρότατον μαυροκορδατον κρένομεν χρέος καὶ σας δίνουμε ἰδέαν καὶ στέλνομε τον παροντα ἐπίτιδες καὶ εἰς τὸν ἴδιον νὰ μας γράψετε ἄν ἴνε καιρὸς νὰ ἐρθωμε ἰ ὄχι καὶ παρακαλομε νὰ μας αγαπάτε καὶ να εχετε πάντα εἰς τὴν ἐγνίαν ὅτι ἴμεθα ἐδικί σας διὰ τὸ λόγον πούσας γράφωμε ἴνε σοστὸς καὶ ἔχουν αποφασιν καὶ να κάμετε κάθε διορθοσιν καὶ μέτρον καὶ φίλαξιν καὶ νάμη τοπάρετε εἰς ψέμα ὅτι ἴνε βεβεον προσκινούμε καὶ μένομε

ἠ ἐδικίσου
Ν. ροντήρης
γρ. Ἴσκος

Πρὸς τὸν στρατηγὸν κύριον Κ. μποτζαρη

ΙΧ:

(12)

Γενναιότητα Στρατηγέ.

'Αργίσιον 2. 9βρίου 1844.

Τὴν πρώτην Ἀρξαμένου 9βρίου ἔλαβον ἐπιστολὴν τῆς γενναιότητος Σας, κατὰ τὸ φαινόμενον μὲ ἐπίσημον, οὐσιωδῶς δὲ ἰδιαιτέραν πρὸς με φιλικὴν ἐξήγησιν. Μὲ ἀπορίαν εἶδον νὰ μοὶ ἐξηγήτε Στρατηγέ, ὅτι πολλοὶ τῶν μερῶν τούτων ἄνθρωποι μὲ διέβαλον, ὅτι ἀδιαφορῶ ὡς πρὸς τὴν συμβαίνουσαν εἰς τὰ ἐδῶ ληστροικὴν ἀταξίαν καὶ ἐνομιζατε καλὸν τὴν εἰς Ἀθήνας μετάβασίν μου ἐπὶ τῷ τέλει διὰ ζώσης ἐξιλεώσεως κτλ.

'Αληθῶς Στρατηγέ ἀπόρησα εἰς τὰ γραφόμενά Σας, καὶ ἤθελον λυπηθῆ μέγας ἂν εὐθύς δὲν συλλογιζόμεν, εἰς τὴν ἀτοπήματα δύναται νὰ φθάσῃ ἡ ραδιουργία κακοβούλων ἀνθρώπων. Ἀλλὰ καὶ οὕτως ἐχόντων δὲν ἐπίστευα ὅχι μόνον ἡ γενναιότης Σας νὰ βάλετε παραμικρὰν βίαν εἰς τὰ τοιαῦτα ἀλλὰ μήτε νὰ δώσητε τὴν παραμικρὰν ἀκρόασιν· ναὶ Στρατηγέ δὲν ἐπίστευα διότι ἐγνώριζον, ὅτι καὶ ἐμὲ γνωρίζετε, καὶ τῶν κακοβούλων ραδιούργων τὴν διαγωγὴν ἠξεύρετε· πῶς ἦτον δίκαιον νὰ πιστεύσητε Στρατηγέ ὅτι ἐγώ, ἄνθρωπος δεινοπαθήσας εἰς τὸν ἀγῶνα, καὶ ἐπὶ τῆς ἡσυχίας εἰς ἄκρον ἀφανισθείς διὰ νὰ ἀποκατασταθῶ, καὶ τὸ πᾶν μου ἐξοδεύσας εἰς κτηματικὴν κατὰστασιν, πῶς ἠδύνισθε λέγω νὰ πιστεύσητε, ὅτι ἤθελον φθάσει ν' ἀδιαφορῶ εἰς τὴν ληστείαν; πῶς δύναμαι νὰ ἀδιαφορῶ, ἢ νὰ ὑποθάλω τὴν ληστείαν, ἀφοῦ εἰς παρομοίαν περιστάσεις κινδυνεύω νὰ χάσω, ὅτι μέχρι τοῦδε διὰ πολλῶν μόχθων ἀπῆλυσσα. Λοιπὸν Στρατηγέ, ὡς ἄνθρωπος τῆς πείρας, καὶ εἰς διαφόρους περιστάσεις ραδιουργηθεὶς ἐκ κακῶν ἀνθρώπων, δὲν ἔπρεπε νὰ φέρετε κατὰ νοῦν, ὅτι τὰ κατ' ἐμοῦ λεγόμενα προέρχονται οὐχὶ ἐξ ἄλλου εἰμὶ ἐκ ραδιουργίας. ναὶ Στρατηγέ τὸ λέγω μὲ πάθος ἐκ ραδιουργίας διότι δὲν ἀνέχομαι νὰ ἐπιβάλλωσιν εἰς ἐμὲ τοιαύτη ἰδέα· μήπως ἡ γενναιότης σας δὲν γνωρίζετε, ὅτι τὰ τοιαῦτα γράφοντες ἐξ ἀνθρώπων θελούντων μὲ τοῦτο νὰ συστηθῶσι πλησίον τῆς Κυβερνήσεως· καὶ ἂν οἱ γράφοντες Σας Στρατηγέ εἶναι ἐκ τῶν πλησιεστέρων τῶν μερῶν τούτων ἀνθρώπων· δὲν γνωρίζετε ἡ γενναιότης Σας τὴν ἀείποτε διαγωγὴν τῶν τοιούτων.

Ὅθεν Σας βεβαιῶ Στρατηγέ ὡς Τιμὸς Στρατιωτικὸς, ὅτι δὲν εἶναι ἄλλο τὸ τοιοῦτον εἰμὶ ραδιουργία, καὶ ραδιουργία ἀναδὴς φθάνουσα εἰς βαθμὸν προσβολῆς· καὶ ἐπειδὴ εἶμαι Στρατιωτικὸς, ἐπιθυμῶ καὶ Σας παρακαλῶ ἐπιμόνως, ἵνα τὸ πρᾶγμα καθυποβάλλετε ὑπ' ὄψιν ὄλου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καὶ ἐπρημένως διατάξητε

ὅλας τὰς τῶν μερῶν τούτων Στρατιωτικὰς καὶ πολιτικὰς Ἀρχὰς διὰ νὰ ἐξετάσῃ μετ' ἐπιστάσιος τὸ πρᾶγμα καὶ τυχὸν ἐπιτοπίως, καὶ εἶμαι βέβαιος Στρατηγὲ ὅτι τότε θέλετε βεβαιωθῆ περὶ τῆς ἀληθείας τῶν λόγων μου, ὡς καὶ ἐννοήσετε καθαρώτερα τὰς πηγὰς ἐκ τῶν ὁποίων ταῦτα τεκταίνονται καὶ τῆς διαγωγῆς τῶν τοιαῦτα γραφόντων ἀνθρώπων.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι πρὸ καιροῦ σκοπεύω νὰ μεταβῶ εἰς Ἀθήνας εἶχον ζητήσῃ παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Σας ἄδειαν, ἀλλὰ μὴ ἐγκρίναντες ἡ Γενναϊότης Σας αὐτὴν ἐμποδίσθην· σήμερον ὅμως εὐρίσκομαι κατεμπερδευμένος ἀπὸ πολλὰς οἰκιακὰς μου ὑποθέσεις, καὶ συγχρόνως ἐκτεθημένος εἰς κατασκευὴν μιᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ οἰκοδομῆς, καὶ μὴ ἔχων ἄλλον ἀναπληρωτὴν μου, δὲν δύναμαι πρὸς τὸ παρὸν νὰ μεταβῶ καὶ Σὰς ζητῶ συγγνώμην, ἐλπίζων, ὅτι τὸ παρὸν γράμμα μου δὲν θέλει πλέον Σὰς ἀφίσει ἴχνος κατ' ἐμοῦ τοιαύτης ὑποψίας, ἐνῶ, ἂν ἀρκοῦν τοῦτο δὲν ἐνόμιζον, βεβαίως ἤθελον παραστήσῃ ὅλας μου τὰς ἐδῶ ὑποθέσεις ἵνα μεταβῶ εἰς Ἀθήνας πρὸς προσωπικὴν ἐξιλέωσιν.

Τούτων ἔνεκα ἐμποδίζομαι πρὸς τὸ παρὸν ἐπιφυλαττόμενος εἰς ὀλίγας ἡμέρας νὰ Σὰς ζητήσω τακτικῶς τὴν ἄδειαν καὶ τότε μεταβαίνω, ὅπου θέλουεν ἐξηγηθῆ καταλεπτῶς, καὶ θέλω Σὰς παραστήσῃ τὴν κατάστασιν τῶν ἐδῶ πραγμάτων πλέον ἐκτεταμένως.

Εἰς Τὰς προσταγὰς Σας

ὁ φίλος Σας

γιαννάκης στιάικος

ἴσον τῷ πρωτοτύπῳ τῆς ἀποντήσεως τὸ ἄνωθεν

φίλε !

Μὲ ἀπορίαν πληροφοροῦμαι, ὅτι πολλοὶ τῶν μερῶν αὐτῶν μὲ γράφουν, ὅτι κίνεις χάρι διὰ νὰ γίνονται ἀταξίες καὶ ληστείας εἰς τὴν ἐπαρχίαν σου. Τοῦτο μὲ ἐδυσσεύστησε πολὺ καὶ μὲ ἔβαλε σὲ ἀπορίαν, ἃς εἶναι ὡς φίλος σὰς λέγω εἶναι καλὸν νὰ ἔλθῃς εἰς τὰς Ἀθήνας διὰ νὰ ἐξηγηθῶμεν καλύτερα, μίπως τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι καθὼς τὸ ζωγραφίζουσιν οἱ ἐχθροὶ σου. Τὸ γράμμα μου τοῦτο χρησιμεύει εἰς τὴν ἄδειάν σου προσωρινῶς ταῦτα καὶ ὑγειαινε. τὴν 28.8βρίου 1844

ἀθῆναι

ὁ φίλος Σας

Κιτζος τζαβέλας

Πρὸς τὸν Συνταγματάρχην

Ἰωάννην Στιάικον

ἴσον τῷ πρωτοτύπῳ ἐκ τοῦ πρὸς με
γράμματος τοῦ ὑπουργοῦ Κιτζου τζαβέλα

(13)

Γενναιότατε Ἀδελφέ!

Ἐν Δουνίστῃ τὴν 16. Ἀπριλλίου. 1845 :

Ἔλαβον τὸ ἀδελφικὸν μοι γράμμα σας καὶ ἀκατάλυτον τὰ γραφόμενα.

Ἐπληροφορήθην τὰ διατρέξαντα μετὰ Στάϊκου καὶ Γρίβα. ὄθιαν γράφω καὶ εἰς τὴν Γενναιότητά σας, ὅτι νὰ προσέχητε τὸν Στάϊκον, μὴ τοῦ κάμη τίποτα εἰς τὸ κρυφὸν ὁ Γρίβας, διότι γνωρίζομεν ἰὰς ἐπιβουλὰς, καὶ ἀπιστίαν τοῦ Γρίβα, καὶ ὁ Στάϊκος δὲν εἶναι ωριγορτισμένος εἰς αὐτάς.

Τὰ διατρέξαντα μὲ τὸν τζιόγκαν τὰ ἐπληροφορήθης νομίζω. αὐτὰ κάμνουν ὁ Σοῦτζος καὶ ὁ Βάγιας.— Γράφετε μας διὰ τὴν ὑγείαν σας πρὸς χαρὰν μας.

ἀδελφικοσπασζομαι καὶ εἶμαι

Ἀδελφός σας
ἄνδρας Ἰσκος

υ.Γ. Διὰ τὸ συνικέσιον
ὁποῦ μᾶς γράφετε, ἐλπίζομεν
ὅτι τοῦ θωμᾶ τελειώνει.

Κἀγὼ ὁ ἀνεμῖός σας Θ. Ἰσκος σᾶς προσκυνῶ.

Πρὸς τὸν Γενναιότατον Κ. Κ.
Βότζαρον Ὑποστράτηγον καὶ Γε-
ρουσιαστὴν

Εἰς Ἀθήνας.

(14)

τῇ 19. Μαΐου 1845 Καρπενῆοι.

Ἀξιόσεβαστέ μοι!

προχθὲς σᾶς ἔγραψα.

Ἀπὸ τὰς Ἐφημερίδας ἐπληροφορήθην τὴν γενομένην εἰς τοὺς Κ. Στραταίους ἐπιβουλὴν δὲν ἤμπορῶ παρὰ νὰ σᾶς εἶπω ὅτι ἐλυπήθην κατάκαρδα καὶ ἀλοίμονον λέγω ἡ Ἀσφάλεια τοῦ πολίτου ἐξέλειπε καὶ κανεὶς πρέπει νὰ λάβῃ τὰ μέτρα του.

Ὅτι ὁ Γρίβας τῶβαλε νὰ φονεύσῃ τοὺς Στραταίους εἶνε ἀποδεδειγμένον. Ἐγὼ ἔχων τὴν προσοχὴν μου εἰς πᾶν κίνημα δὲν λείπω ἀπὸ τοῦ νὰ σᾶς ἀντιγράψω Ἀπόσπασμα γράμματος τινος ἐκ τῶν λαβόντων μέρος εἰς τὴν αἰσχροὴν ἐπιβουλὴν.

Ἐξ αὐτοῦ παρατηρεῖται ὅτι δὲν κοιμῶνται, καὶ κάτι περιμένεται

νὰ κάμωσι διὰ νὰ ταραξῶσι τὴν ἡσυχίαν τοῦ τόπου. δόσατέ μοι τὴν εὐκερίαν νὰ σᾶς εἰπῶ ὅτι πρέπει ν' ἀνοίξητε τὰ μάτια σας καὶ νὰ ἦσθε λίαν προσεκτικοὶ νὰ μὴ πάθητε καμμίαν τί μένετε μόνοι σας γράψετε παντοῦ νὰ σᾶς ἔλθουν διὰ νὰ ἀσφαλίσῃτε τὴν ζωὴν σας ἀπὸ τὰς ἐπιβουλὰς.

Ἐγὼ γράφων σας ὅτι δύναμαι νὰ μανθάνω κάμνω τὸ χρέος μου, καὶ αὐτοῦ μὴ ἀδιαφορεῖτε καὶ τὰ θέλετε ὅλα μὲ τὴν γεωμετρίαν. πρόσφερε παρακαλῶ τὰ σεβάσματάμου εἰς τοὺς Κ.Κ. Στραταίους. Ἄμα ἀνέγνωσα τὸ γράμμα, ἡ καρδιά μου ἐξδαγίσθη διότι ἔγραφε ἐβαρέσαμεν τοὺς Στραταίους καὶ ἀπὸ τὰς ἐφημερίδας ὕστερα εἶδον ὅτι ἡ Ἐπιβουλὴ δὲν ἔφερε λύπην θανάτου.

Σᾶς προσκυνῶ καὶ εἶμαι

Πρόθυμος
Ζαχαρίας Τσακανίκας

Πρὸς τὸν Συνταγματάρχην καὶ
Βουλευτὴν Τριωνίας Κύριον Γιαννάκην Στάϊκον
Εἰς Ἀθήνας

ἀπόσπασμα γράμματος ἀπὸ 12 μαΐου.

ἀκόμη σὲ εἰδοποιῶ ὅτι εἰς τὰς 10. τοῦ τρέχοντος τὸ βρῦδι μαζί μὲ τὸν καλαμίαν ἤμυστε ἐξ νομίτη καὶ βαρέσαμεν τοὺς στραταίους τὸν Γιαννάκην καὶ τὸν νικολάκη μὲ τὴν ἄδειαν τοῦ Θ. Γρίβα καὶ αὐτὴ εἶναι ἀπὸ τὸ κόμα τοῦ μαυροκορδάτου καὶ θέλουν νὰ κίνουν ταδικό τους, καὶ ἐγὼ ἐφόσκομαι εἰς ἡ. γρίβα καὶ ὅτι ἀκολουθήσει παλε σου γράφω καὶ ἀπὸ αὐτοῦ γράψε μας παρακαλῶ ὅτι γνωρίζεις.

κε ὅλοι οἱ φίλοι σὲ
ἀσπάζονται καὶ ὄρα
τὴν ὄρα κιτάζομεν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

**ΔΙΑΦΟΡΑ
ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΦΥΣΕΩΣ**

(1)

Περίοδος Β.
Ἄρ. 129 τοῦ
Πρωτοκόλου.

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος
Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν
Πρὸς ἕκαστον Κριτήριον καὶ Ἐξουσίαν.

Δηλοποιεῖ, ὅτι ὁ Στρατηγὸς Μάρκος Μπότζαρη, κάτοικος ἐν τῇ δυτικῇ Ἑλλάδι, ἐκ πόλεως Σολίου, ἐγνώσθη κύριος, χωρὶς Μετόχους, τοῦ Μύστικου ὀνομαζομένου «ΣΟΥΛΙΩΤΗΣ», μὲ τρία κατάρτια λατίνια, καὶ γαῖά, ἀνήκοντος τῇ δυτικῇ Ἑλλάδι, διὰ τῆς νομίμου αὐτοῦ ἀγορᾶς, ὡς ἐκ τῶν παρησιασθέντων εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο Μαρτυρικῶν ἐγγράφων δείκνυται, ἅτινα ὑπομνηματίσθησαν ἐν τῷ Πρωτοκόλῳ Α' φύλ. 5, τῆς 13 Ἰουνίου 1823 ὑπὸ ἀριθμὸν 129.

Τὸ ἄνω φερόμενον μύστικον εἶναι μονοκούβερον, τραβᾶ καὶ κωπία. τοῦτο ἔχει τρία Κατάρτια, τὸ κατ' εὐθείαν γραμμὴν μῆκος τῆς τρόπιδος αὐτοῦ πόδας πενήκοντα πέντε, τὸ μέγιστον μῆκος τῆς στέγης ποδ. ἑξήκοντα τρεῖς, τὸ μέγιστον πλάτος ποδ. δέκαοκτώ, τὸ βάθος τῆς στεῖφης πόδ. ἑπτὰ, τὸ ὕψος τῆς ἐξοφλίσεως ἐκ τῶν περᾶτων πόδ. δέκα, τὸ χωρητικὸν τοῦ ἐμβαδοῦ αὐτοῦ φέρει τόνους Ἑλληνικοὺς πενήκοντα.

Διατάττοντες οἱ μὲν κατὰ γῆν τε καὶ θάλασσαν ἀρχεῦντες ἡμέτεροι ἀπαξάαντες, ὅπως ἐν ταῖς ἀνάγκαις τοῦ Στρατηγοῦ Μάρκου Μπότζαρη, ἢ τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ, παρῶρησιαζομένου ἐν τούτοις ἐπιδώσωσιν αὐτῷ, ἄνευ ἀναβολῆς, τὴν ταχεῖαν ἀντίληψιν καὶ βοήθειαν.

Αἱ δὲ ξέναι φιλικαὶ ἐξουσίαι καὶ δυνάμεις νὰ ἐπιδώσωσι τὴν ἐν ἀνάγκαις ταχεῖαν ἀντίληψιν καὶ προστασίαν, ὡς καὶ ἡμεῖς εἰώθαμεν πράττειν ταῖς φιλικαῖς δυνάμεσι.

Ἐδόθη κεκυρωμένον διὰ τῶν ὑπογραφῶν τῆς τριμελοῦς ἐπιτροπῆς τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν, καὶ τῆς Σφραγίδος αὐτοῦ.

Ἐν Τριπόλει τῇ 13 Ἰουνίου 1823.

(Σφραγὶς μὲ τὴν Ἀθηναίων
εἰς τὸ μέσον καὶ πέριξ
τὴν ἀναγραφὴν «Μινιστέ-
ριον τῶν Ναυτικῶν»).

Γεώργιος Κιβωτὸς
Ἰωάννης Νικολ. Λαζάρου.

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Γεράσιμος Κώπας

δῆς καὶ ἀπὸ ἡμῶν δὲν εἶναι κανένα πρᾶγμα, ἄξιον διὰ ὠφέλειαν τόσον τοῦ κοινοῦ ὅσοον καὶ τῆς Γεναιῆς μας, σεῖς λέγω, πάλιν νὰ ἔχετε ζωὴν καὶ μεγαλοψυχίαν, καὶ ἄκραν προσοχὴν, ἐπειδὴ εἰς ἑσᾶς κρέμονται τόσαις ἀδύναταις ψυχαῖς ὡς ἡξεύρης, διὰ δὲ τοὺς ἕξ ἡμῶν μεταστάντας ἐνδόξως ἀθανάσιον, νοῦτζον καὶ ἐποιοίλους, ὁ κύριος νὰ τοὺς ἀναπαύσῃ ἐν κόλλοις ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ ἔνθα ἐστὶ πάντων τῶν εὐφραينوμένων ἢ κατοικία. διὰ τοὺς ὁποίους, οὕτως πιστεύομεν καὶ οὕτως ἐλπίζομεν.

καλὸν εἶναι εἰέ μοι παμπόθητε βέβαια ὁ ὑπερ πατρίδος θάνατος, ὅμως βλέπωσεν ὅτι δὲν ἀκολουθοῦν ἐν γένῃ πάντες ὁμοίως, τὸ ὁποῖον μᾶς φέρει καὶ περισσότερον παράπονον, βλέπομεν ὅτι ἀπὸ τὸ γένος μας ἐθυσιάσθησαν πάντες, καὶ διὰ τοῦτο λέγω ὅτι κἂν ἔκείνα τὰ λείψανα ὁποῦ ἔμειναν, πάντα καὶ διὰ τὰ πάντα νὰ ἔχουν προσοχὴν τῆς ζωῆς τους. . εἰς τὰς ἡμέρας τοῦτας τοῦ θρήνου μας καὶ κοπετοῦ μας κατακλησιμένες, μᾶς ἦλθεν ἐδῶ πρὸς χαιρετισμὸν κάποιος βίαικτος ἀμερικάνος, ὁ ὁποῖος εἶναι γνωστός σας, καὶ ὁ ἴδιος κομιστῆς τῆς παρουσίας μας, αὐτὸς λέγω μᾶς ἐπερίσευσε τὴν λύπην μας ζητώντας μας τὴν βασιλικὴν διὰ γυναίκαν του νόμιμην, ἡμεῖς ἄλλο δὲν ἀποκρίθημεν εἰ μὴ ὅτι αὐτοῦ ὁποῦ ἔρχεστε νὰ ὁμιλήσετε οἱ δύο σας, καὶ μᾶς συγχωρῆτε ὁποῦ σᾶς Γράφωμεν, καὶ σᾶς ρίχνωμεν τὸ βίαιος, πρῶτον ἐπειδὴ οὕτως πρέπει μὲ τὸ νὰ ἦσε ὁ πατὴρ πάντων ἡμῶν, δεῦτερον καὶ μᾶς ἐβίασεν πολὺ νὰ σᾶς γράφωμεν, λοιπὸν παμφίλτατέ μοι πάρε μέτρα δραστήριον μὴν ἀκολουθήσῃ κανένα σφάλμα καὶ γίνωμεν ὄνιδος θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Εἰς τὰς 12 τοῦ παρόντος σᾶς ἐγράψαμεν διὰ χειρὸς τοῦ κίτζου ἐδικού μας, καὶ σᾶς εἰδοποιούσαμεν διὰ τὴν πολυδύτηχην νίκενα, ὁποῦ αὐτὴ τώρα ἔχασε διόλου τὴν ἐλπίδα τῆς ζωοτροφίας της, αὐτὴ καὶ ἔως τῶρα ἔζησε μὲ δανικὰ καὶ χρεωστῆ ἀρκετᾶ, ἐπειδὴ καὶ εἶχε καιρὸν ὁ μακαρίτης θανάσης νὰ τῆς στείλλῃ ἔξοδα, λοιπὸν συμβουλέψου μὲ τὸν μπάρμπι σου τὸν Κο Νότι, καὶ βάλτε κανα καμάρι διὰ κυβερνησίαν της, τόσον δι' αὐτὴν ὅσον καὶ διὰ τὸν δημήτρι τῆς μπέλιας, καὶ παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς Γράψετε μὲ πρῶτον τὴν συμβουλήν σας πῶς νὰ φερθοῦμεν.

σᾶς εἰδοποιοῦμεν προσέτι, ὅτι εἰς τὰς 13 τοῦ παρόντος ἐμείσεψαν ἀπ' ἐδῶ ὁ δημητριάκης μας καὶ κίτζος διὰ κορφοῦς καὶ ἀπ' ἐκεῖ θεοῦ εὐδοχοῦντος διὰ μπαναρία, αὐτὴν τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἐλάβαμεν ἐκ χειρὸς τοῦ νιεντόρου καρβελά, Τάλαρι Κολωνάτα διακόσια εἰκοσι πέντε διὰ ξάμνηνον, ὡς τὸν ἐδιόρισεν ὁ Κόντε βιαιός Καποδίστριας ὡς κρημεσονάριος τοῦ βασιλέως τῆς βαναρίας. Τὸν αὐτιάδελφόν μοι Κο, νότιν ὀλοψύχως ἀσπάζομαι. ἢ νίμφη, ἢ ἀγγέλο, ἢ δέσπο, ἢ νίκενα, ἢ βαβούλα, σᾶς προσκυνοῦν ταπεινῶς, ὁμοίως καὶ τὰ παιδία μας ἀσπά-

ζοντας τὴν δεξιάν σας. ὅλους τοὺς αὐτῶθεν νικολάκιν, σταῦρον, καὶ χρίστον καὶ λοιποὺς ἀκριβῶς χαιρετοῦμεν.

παρακαλοῦμεν μὲ κάθε πεζόν, ἢ Ἰκόντρο, νὰ μᾶς Γράψετε σὺνὰ πρὸς παρθήγορίαν μας. Τὸν δημητράκι Νότι ἀσπαζόμεθα πυθητῶς. μένω εἰς θεὸν ἀγρουλνος εὐχέτισας ἢ ὡς μήτηρ σας μακαρία

1827

24 μαΐου
Ζάκυνθος.

Ἀγκῶν τὴν 15)21 Δεκεμβρίου 1827

Μετὰ τὴν εἰς τὰς Ἰωνικὰς Νήσους ἐπιστροφὴν σας, ὁ αὐτάδελ-
Ἐγὼ δὲ ὁ γράψας ἀνθιμος εὐχόμεθά σας
ἐν ἀγίῳ πνεύματι πάντας.

Σημείωσις δημοσιεύοντος.— Ἡ γράφουσα Μακαρία εἶναι ἀδελφὴ τοῦ Κίτσου Μπότζαρη πατρὸς τοῦ Μάρκου καὶ Κώστα.

Ἦτο σύζυγος τοῦ Παλάσκα κατὰ δὲ τὴν φυγὴν ἐκ Σουλίου καὶ τὴν ἐπα-
νάστασιν, ἀπώλεσε τὰ τέκνα της· κατόπιν τούτου ἐγένετο μοναχὴ, ἀλλ' ἔμνε
παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ.

Τὸ ὄνομά της ἦτο Μάρω ἅμα δὲ ἐγένετο μοναχὴ ὀνομάσθη Μακαρία.

Ἡ Βασιλικὴ περὶ ἧς ὁμιλεῖ, ἦτο κόρη τοῦ Μάρκου Μπότζαρη, συζευχθεῖ-
σα κατόπιν μετὰ τοῦ Ἀντωνοπούλου, ὁ δὲ αἰτήσας αὐτὴν εἰς γάμον ὁ Ἀμερι-
νὸς φιλέλληρ Γκυλιέλμος Βάσιγκτων.

(4)

Ἀγκῶν τὴν 15[21 Δεκεμβρίου 1827

Μετὰ τὴν εἰς τὰς Ἰωνικὰς Νήσους ἐπιστροφὴν σας, ὁ αὐτάδελ-
φός μου Βιάρος δὲν ἔλειψε Κυρία ἀπὸ τὸ νὰ μὲ εἰδοποιῇ περὶ τῶν
κατὰ τὴν Εὐγενείαν σας καὶ τὸν ὁμολογῶ Χάριτας διὰ τὴν εὐκαιρίαν
τὴν ὅποیان μὲ δίδει σήμερον νὰ σᾶς γράψω τὰ ἀκόλουθα.

Ἦξεύρω ὅτι ὁ υἱός σας Δημήτριος εἶναι τὸ νόμιμον ἀντικείμε-
νον ὅλου τοῦ μητρικοῦ σας φίλτρου, καὶ ὅτι ἡ πολυμελὴς οἰκογένειά
σας καὶ τὰ μέσα τῆς ἐξοικονομήσεώς της δὲν σᾶς ἀφίνουν χωρὶς ἀνη-
σιχίαν. Εὐτυχίαν μου ἄρα νομιζῶ τὸ νὰ δύναμαι νὰ σᾶς εἰπῶ πράγ-
ματα παρηγορητήρια, καὶ διὰ τὰ δύο αὐτὰ ἐγκάρδια συμφέροντά σας.

Ἐφιλτατός σας καὶ ὁ παιδαγωγός του Κύριος Χρῖστος Ἀνδρέου
μ' ἔγραψαν ἐσχάτως ἤδη, ζητοῦντες με ὁδηγίαν καὶ ἴσως ὀλίγην ἐμπύ-
χωσιν διὰ νὰ μὴ δυσαρεστῶνται πολὺ εἰς τὴν ξενιτείαν εἰς τὴν ὅποیان
εὐρίσκονται. Ἐπιθυμῶ νὰ ἐλπίζω ὅτι ἀκολουθοῦν τὰς συμβουλὰς
ὅσας τοὺς ἔδωσα, ὁ φιλτατός θέλει κάμη προόδους, καὶ εὐχταίας ἐπι-
δόσεις. Ὁ παιδαγωγός του θέλει εἶναι σύντροφός του ἐπωφελὴς καὶ
ἀχώριστος καὶ θέλουν μὲ δώσει ἀκολούθως καιρὸν ὥστε νὰ στοχασθῶ
περὶ τῶν μέσων τῶν ἱκανῶν νὰ τοὺς προξενῶσι πλειοτέραν εὐχαρίστη-

σιν, και μάλιστα περι των μετρων των πληροφορητικων οτι ο φιλιτα-
τος σας θελει αποκατασταθῃ ο κληρονόμος των αρετων του ανδρος
εκεινου, του οποιου τον θανατον θελει θρηνεῖ αιωνίως ἡ Πατρις.

“Οσον δε δι’ οσα αποβλέπουσι Κυρια την οικογένειάν σας ο αυ-
τάδελφός μου λαμβάνει την παραγγελιαν να εξακολουθῃ δίδων σας
το μικρον τριάντα ταλήρων σιτηρέσιον κατὰ μήνα, ἕως ου το Ἔθνος
να δυνηθῃ να σῶς διατάξῃ ασφαλῆ και βεβαίαν την ἐξοικονόμησιν
των προς το ζῆν ἐπιτηδειων. Και μολοντι το γένος δια την ανεφικτύ-
τητα των τωρινων πόρων του δεν θελει κατορθώσει το ιοιούτον κατ’
ἀναλογίαν των ὄσων χρεωστεῖ εἰς τὰς ἐκδουλεύσεις του Μακαρίτου
Μάρκου Μπότζαρη τοῦλάχιστον θελει σῶς αποδεξῆι τον Βαθμον τῆς
εὐγνωμοσύνης του προμηθευον σας τα μέσα του να απολαμβάνετε
την τοιαύτην Ἐθνικὴν Βοήθειαν με ἡσυχίαν και εἰς τοὺς κόλπους τῆς
Πατρίδος.

Μένετε λοιπον ἡσυχως και ἂν εὐδοθῶ ὑπὸ την θείαν ὁδηγίαν
εἰς την Ἑλλάδα λάβετε την καλοσύνην να ἀπευθύνεσθε προς ἐμὲ
ἀμέσως ὡσάκῃς θέλετε νομιζει ἱκανόν να σῶς χρησιμεύσω και θέλετε
μ’ εὐρίσκει πάντοτε μ’ ὄλην ἐκείνην την προθυμίαν ὅσην με ἐμπνέ-
ουσι τὰ αἰσθήματα τὰ συνάπτοντά με με την οικογένειάν σας. Τὰ
αἰσθήματά μου ταῦτα εἶναι ἀιλλοιώτα, ὡς και τὰ ὅσα κατ’ ἐπανάλη-
ψιν δια του παρόντος μου σῶς παριστίνω.

Προς την Κυριαν Χρυσούλα
Χήρα του Μακαρίτου
Μάρκου Μπότζαρη
Εἰς Ζάκυνθο.

“Ολος πρόθυμος
I. A. Καποδίστριας.

(5)

Πολυσέβαστε θεῖε και πάτερ ὕψιως σὲ ἀσπάζομαι την δεξιάν.

Τῆ 17 Μαῖου 1828 ἐκ Μυνηχιάς.

29

“Ἐλαβον το ἀπὸ 21 φεβρουαρίου Πατρικόν μοι γράμμα σας, πό-
σον σέβας και πόσην ἀγάπην ἀναστέναξεν εἰς την καρδίαν μου ἡ
Πατρική σας και κυδαιμονική ἐπιστολή δεν δύναμαι μήτε με το προ-
φορικόν λόγον μήτε με τον γραφικόν κάλαμον να σῶς την παρουσήσω
ἀξίως, και με παῖον τρόπον να ἀρχίσω να λάβω την συμπάθειάν σου
πολυσεβαστέ μου θεῖε δεν ἤξεύρω και βέβαια ἔχεις ὅλα τὰ δίκαια να
παρουπονήσε δια την σιωπῆν μου διότι ἐγὼ θεμελιωμένος εἰς τον Παιδα-
ριώδη μου στοχασμόν οτι ἡ μητέρα μου θελει σὲ ἠδεύσει περι ἐμοῦ τὰ
πάντα, ἀλλ’ ἂν και ἡ σεβαστή μου μητέρα ἔκαμνε το ἀδελφικόν χρέ-

ος νὰ σὲ ἠδεάσῃ τὰ ὅσα περὶ ἐμοῦ ἐμάνθανε, οὕτως καὶ ἐγώ, ἔπρεπε νὰ κάμω καὶ τὸ γνωρίζω ὅτι πολὺ ἔσφαλα καὶ διὰ τοῦτο σοῦ ζητῶ συνγνώμην τὴν ὁποίαν ἐλπίζω νὰ τὴν λάβω ὄχι διὰ ἄλλο παρὰ διὰ τὴν ἀνῆλικόν μου ἡλικίαν καὶ σοῦ τάζω ὅτι εἰς τὸ ἕξις δὲν θέλει λείψω καθὼς καὶ προτιήτερα σοῦ ἔγραφον διὰ μέσου τοῦ σεβαστοῦ μας Κυβερνήτου ἐγὼ δὲ καθὼς ἕως τώρα ἠδυνήθην νὰ ἀκολουθήσω τὰς πατρικῆς μοι συμβουλίας σας ἐλπίζω καὶ εἰς τὸ ἕξις νὰ τὰς διατηρήσω πιστῶς χωρὶς νὰ παραστρατήσω μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ ὑψίστου θεοῦ καὶ μὲ τὴν εὐχὴν σου. Πόσῃν δὲ εὐγνωμοσύνην χρεωστῶ καὶ εἰς τὸν σεβαστόν μοι εὐεργέτην καὶ προστάτην τὸν βασιλέα ὅστις ὡς καλὸς πατήρ προσπαθεῖ μὲ παντίου τρόπου νὰ μὲ ἐλαφρόσῃ ἀπὸ τὰ δεινὰ τοῦ ξένου κλίματος νὰ μὲ ἐμψυχώσῃ καὶ ἐκεῖ τόσον μὲ τὴν παρουσίαν του νὰ παρατηρῇ τὰ βιβλία μου τὰ γραψίματά μου νὰ ἐπαινῇ τὰς προόδους μου καὶ νὰ χέρεται ὡς καλὸς πατήρ, γυρεύει νὰ μὲ διασκεδάσῃ κάθε φορὰν ὅπου παρασταθεῖ εἰς τὸ θέατρον ἢ εἰς κανὲν δημόσιον πράξει· πολεμικαὶ δὲν μὲ ἄλισμονα ποτὲ ἀλλὰ μὲ στέλνει μπουλέτα νὰ ὑπάγω νὰ τὸ εἰδῶ καὶ ἐκεῖ ἔρχεται καὶ ὁ ἴδιος καὶ μὲ ἐρωτᾷ πῶς μὲ ἀρέσει τὰς τόσας μεγάλαις περιποιήσεις καὶ εὐεργεσίας τοῦ σεβαστοῦ μου Βασιλέως τὰς γνωρίζω καὶ παρακαλῶ τὸν θεὸν διὰ νὰ μὲ ἀξιώσῃ νὰ τοῦ τὴν ἀποδώσω ἀξίως καὶ τότε νὰ ἀποθάνω.

Πρὸς τούτοις ἦλθε ἡ μεγαλειότης του εἰς τὸ γυμνάσιόν μας καὶ ἐκάθισε περίπου ἀπὸ μίαν ὥραν καὶ μᾶς εἶπε χέρεται διότι ἡ πατρις εἶναι ἐλευθέρα καὶ τώρα ἀπαριθμεῖτε μὲ τὰς αὐλὺς τῆς Εὐρώπης Ὁ Καποδίστριας εἶναι μέγας ἄνθρωπος ὅστις καὶ χαιρετᾷ τὴν εὐνοίαν ὄλων τῶν βασιλέων τῆς Εὐρώπης καὶ ξεχωριστὰ ἐκείνην τοῦ Ἱμπεράτορος τῆς Ρωσίας. Χθὲς ἐπῆγα εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ Σεκρεταρίου του καὶ μὲ εἶπεν ὅτι ὁ Βασιλεὺς θέλει νὰ στείλῃ εἰς Ἑθνικὴν σας τρεῖς χιλιάδες φράγκα τὰ ὁποῖα ἐλπίζω ἐντὸς ὀλίγου νὰ τὰ στείλῃ. Πρὸς τούτοις σὺς εἰδοποιῶ καὶ διὰ τὸν Βασίλη Γουῦδαν ὅτι ἐμεσίτευσά εἰς τὸ ἔδω κοιμητῆρον καὶ μὲ ἔδωσαν 150 φιορίνια καὶ ἀμέσως τοῦ τὰ ἔστειλα εἰς Παρήσιον ὁμοίως τοῦ ἔστειλα καὶ μίαν συστατικὴν μου γραφὴν διὰ τὸν Φιλέλληνα Ἐϊνάρδον ὅστις ἐχθὲς μοὶ ἀπεκρίθη ὅτι τὸν ἐπεριποιήθη ὅσον ἐδύνατο ὡς καθὼς καὶ ὁ ἴδιος Γουῦδας μὲ γράφει ὅτι τὸ ἐδέχθη ὁ εὐσπλαγχνότατος Ἐϊνάρδ ὡς τὸν ἰδίον του υἱὸν τοῦ ἔκαμε τὰς μεγαλητέρας περιποιήσεις τοῦ ἔδωσε ἕνα ἀξιόλογον τουφέκι εὐγάλε τὸ χρυσόν του ὁρολόγιον ἀπὸ τὴν τζέπι καὶ τοῦ τὸ ἔδωσε καὶ τὸν ἐφοδίασε μὲ χρήματα ἕως νὰ φθίση εἰς Ἐγιναν εἰς τὸ Παρίσι ἰατρεύθη ἀπὸ τὰς λαβοματίας του τὸ ἐκεῖ Κομιτάτο τοῦ ἐχάρισε ἕνα ζευγὰρι πιστόλαις μαλαγματένιαις, ὁμοίως καὶ οἱ λεονέζοι τὸν ἐπεριποιήθησαν κατὰ πολὰ καὶ εἰς τὰς 10[22 τοῦ παρόντος ἀνεχώρη-

σεν ἀπὸ Γιενεύραν διὰ τὴν Πίζαν καθὼς μὰς γράφει ὁ ἴδιος καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἔρχεται εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ φοβούμενος νὰ μὴ ἀργύσῃ δὲν σοῦ ἔστειλα τὰ γράμματά μου ἀλλὰ σοῦ τὰ στέλνομε διὰ μέσου Ζακύνθου μετὰ τὴν Πόστὰ ὅπου ἔρχεται ἐρηγορώτερα ταῦτα καὶ ξαναπαρακαλῶντα σας νὰ μὴ λησμονήσεται νὰ μὲ γράφετε συχνότερα συμβουλευόντάς με τὰ δέοντα πρὸς ἐλάφρωσιν τοῦ μεγίστου ἀγῶνος τῶν μαθημάτων μου χάρις εἰς τὸν πανάγαθον θεὸν διότι ἔχω καὶ τὸν Μέντωρά μου Χρῆστο ἄλέως δὲν ἤξευρα πῶς ἤθελα τὰ εὐγάλει εἰς τὸ κεφάλι ἐλπίζω δὲ εἰς τὴν θείαν Πρόνοιαν καθὼς ἔως τὴν ὥρα μὲ ἐβοήθησεν οὕτω καὶ εἰς τὸ ἐξῆς νὰ μὲ ἀξιῶσῃ ἄξιον τῆς Πατρίδος καὶ τὸν Συγγενῶν μου ταῦτα καὶ μένω εἰς τὰ προστάγιάς σου.

Ὁ εὐπειθέστατος υἱὸς

Δημήτριος Μπότζαρης

εγωδε χριστος ἄντρες μεσεβας σας προσχεινω και σας παρακαλο να μας συγχωρισετε διωτι εσφαλαμε επηδη εις τας αρχας οπου εδο εφθασαμε και μην εβρισκοντες εδο τον Βασηλεα ετραβησαμε καιμποσην δυσκοληα και δια να μην σε επικρανομε και την ευγενια σας δεν σας εγραψαμε ευθης επητα απο τρις μηνες οπου ηλθε μας εδεχθη ος αλος πατηο και τωσην χαραν ελαβε οπου του εστειλατε τον διμητρακη της μεγαλιωτητος του οπου το επενεβετο της γινεκος του της Βασιλησας και της μητερας του και ολων τον γκενεραλέον του λεγοντας ὅτι τον Μποτζαρακη τον ἔστηλαν εμε ο διμητρακης καιμνη καλας προοδους εις τα μαθηματα και τωσην περισσοτερον αγαπατε απο τον Βασιλεα διωτι ηνε πολα φιλομαθης ο Βασιλευ και αγαπι ηπερβολικα την δοξα και καιμνη παντοιους νατον επενει εις τας εφημεριδας και δια τουτο ο διμητρακης θελι τον εχη ος πατερα και εδο και εις την ελαδα οταν ελθη ο Βασηλευ θα τον εχη παντοτε ος πεδι του και παρακαλο τον θεον να τους χαριση εκατον χρονον ζωη και του Βασηλεος και του διμητρακη και της ευγενια σας να χερομε

απο τον χθεσινον ταχυδρομον εμαθαμεν το περασμα τον ρωσην απο τον ντουναβιν απερασαν αναμεσα σκληστρα και ρουιζονκη εις τας 12 του παροντος την νυχτα εκη εφριλατον 40 χιλιαδες τουρκοι εσκοτοθησαν τουρκοι 10 χιλιαδες και τρις εχμαλοτηστησαν με εναν Πασηα απο τους ρωσην 1.700 εσκοτοθησαν και τρις γκενεραλη η τουρκη εκατασκορπήστησαν ενθεν κακεινθεν εμηνε ολος ο καιπος τον ρωσην με 60 κανόνια τουρκηκα και εφθισαν η ρωσην εος το καστρο της σουμνας εκη παλιν εγινε μικρός πολεμος και εσκοτοθησαν 1300

τουρκη και διο χιλιαδες εκμαλοτηστησαν και εος να λαβετε την γραφι μας ελπηζω να ηνε εις κοσταντινοπολην.

Τῷ εὐγενῇ Στρατηγῷ Κωνσταντίνῳ Μπότζαρη
Εἰς Δραγομέστο.

Σημείωσις δημοσιεύοντος.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη εἶναι γεγραμμένη εἰς τὸ πρῶτον μέρος αὐτῆς ἰδιοχείρως ὑπὸ τοῦ Δημητρίου υἱοῦ τοῦ Μάρκου Μπότζαρη, οὗτος ἐγεννήθη τὸ 1814, συνεπῶς καθ' ἣν ἐποχὴν ἔγραφε τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἦτο ἡλικίας 11 ἐτῶν, μετὰ τὸν ἡρωϊκὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του Μάρκου ὁ Βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας Λουδοβίκος ὁ Α', πατὴρ τοῦ Βασιλέως ἡμῶν Ὁθωνος ἐζήτησε παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Μάρκου, Κώστα Μπότζαρη, ἀρχηγοῦ τῶν Σουλιωτῶν κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μάρκου, νὰ τῷ ἀποστείλῃ τὸν υἱὸν τοῦ Μάρκου Δημήτριον ἵνα μερμηνήσῃ περὶ τῆς ἀνατροφῆς του καὶ διαπαιδαγωγίσεως ἰδίαις δαπάναις, ὅπερ καὶ ἐγένετο συνεπῶς ἡ μεγάλη Ἑλληνικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια ἐσφαλμένως ἀναγράφει ὅτι ὁ Δημήτριος Μπότζαρης ἀπεστάλη εἰς Μόναχον πρὸς ἐκπαίδευσιν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος· δὲν εἶναι ὁμοῦς καὶ ἡ μόνη ἀνακρίβεια σχετικῶς μὲ τὴν ἱστορικὴν οἰκογένειαν τῶν Μποτζαραίων, οὗς κατατάσσει, παρὰ τὴν ἀξίαν των καὶ τὴν ἣν ἐξήσκησαν ἐπιρροὴν κατὰ τὸν ἀγῶνα.

Ἐκ τῆς νεανικῆς ταύτης ἐπιστολῆς καταφαίνεται ὁ φιλελληνισμὸς τοῦ Βασιλέως τῆς Βαυαρίας Λουδοβίκου.

Εἰς Μόναχον ὁ Δημήτριος Μπότζαρης ἐπεράτωσε τὰς στρατιωτικὰς σπουδὰς του, φοιτήσας καὶ εἰς τὴν στρατιωτικὴν ἀκαδημίαν.

Ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπηρέτησεν ὡς ἀξιωματικὸς τοῦ Πυρροῦ, καὶ ἐχρημάτισε κατ' ἐπανάληψιν Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν διαπρέψας ἀπὸ ἀπόψεως ὀργανώσεως, ἔργα τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ Στρατιωτικὴ Νομοθεσία, ἰσχύουσα εἰσέτι, ὡς καὶ τὸ Μετοχικὸν Ταμεῖον κ.τ.λ.

(6)

Ζάκυνθος.

Πρὸς τὴν τιμιωτάτην κυρίαν Μάρκαιναν Μπότζαρην

Κορφοῦς 13. 8βρίου 1828

Διωρισμένος ἀπὸ κύριον Εἰνίῳ νὰ σᾶς ἐμβάξω κατὰ μῆνα φράνκα διακόσια διὰ λογαριασμὸν τῆς αὐτοῦ μεγαλειότητος βασιλέως τῆς Μπαυαρίας, γράφω σήμερον τοῦ κυρ Δημητρίου χαριάτη νὰ σᾶς δώσῃ διὰ φράνκα. 600. μίαν τριμηνεῖαν ἀπὸ 7βρίου ἕως Νοεμβρίου τάλλαρα 111. ὁποῦ τόσα κατὰ τὸ ἐδῶ μὲ ἐκεῖ κáμνον, σᾶς ἀνήκουν ὄθεν καὶ λαμβάνοντάς τα ὑπογράφεται δ.ω ἀποδείξεις κατὰ τὸν κάτω τρόπον καὶ τοῦ ταῖς δίδεται. εἶμαι ἔτι διαταγμένος νὰ σᾶς κοινοποιήσω ὅτι ὁ Βασιλεὺς εἶναι πολὺ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν καλὴν διαγωγὴν τοῦ ἡοῦσας. παρεμπρὸς ἔκανες καλὰ νὰ τὸν γράψῃς μίαν γραφὴν εὐχα-

ριστήριοι, και δια την προς τον ηόνσας εϋνοιάν του, και δια την προς την μισθοφορίαν. μένω δε

εις τους όρισμούς Σας
Κωνσταντίνος Γεροστάθης.

Έλαβον ή κάτω ύπογραμένη από Κωνσταντίνον Γεροστάθην, εκ διαταγής του κυρίου Εϊνάο, και δια λογαριασμόν της αύτου Μεγαλειότητος του Βασιλέως της Μπαβαρίας, φράγκα έξακόσια, δια τρεΐς μήνας από Σεπτέμβριον έως θβριον και εις ένδειξιν άφέθη το παρόν εις διπλούν.

Της κυρίας Μάρκαινας Μπότζαρη
Εις Ζάκυνθον.

Σημείωσις δημοσιεύοντος.

Και εκ της έπιστολής ταύτης καταφαίνεται ότι ο Βασιλεύς της Βαυαρίας Λουδοβίκος ο Αος, έπεχορήγει χρηματικώς και την χήραν του Μάρκου Μπότζαρη.

